

69
4 /G
21

[illegible]

Questiones Joannis canonici sup octo libros physicoꝝ. Emēdatissime correcte necnō ꝛ defectus decime qōnis primi libri. adiūcte. videlꝫ. secūdus ꝛ tertius articuli. ita ꝙ diligens lector integrum ꝛ correctum eum aduenire queat.

¶ Joannis canonici doctoris clarissimi: ordinis minorum super octo libros physicorum q̄ones incipiunt.

Venite ad me

oēs q laboratis ⁊ a gñatio nib⁹ meis adimplebo vos. Ecclesiastici. c. 3. ¶ Quot ⁊ quantos fructus sciaꝝ no titia ⁊ cognitio nobis afferat ostēdit ille sapiēs inter huius mūdi sapientes diuinis fulgorib⁹ illustratus sapiētie. c. 4. ita dicēs. Preposui illā. s. sciam regnis ⁊ sedib⁹. ⁊ diuitias nihil esse dixi in cōparatione illius. qm̄ omne aurū in comparatione illius arena est exigua. ¶ Ad idē cōmentator. Cum quis existimauerit delectationē que est in sciendo. oēm delectationē ꝑtermittet. ¶ Ad idē Augusti. libro de spū ⁊ aīa. Cū dictuz est mihi vt meipsum cognoscā. sustinere non possum vt me habeā incognituz. Magna nāqꝫ negligētia est nescire qd sit illud quo celestia tā ꝓfunde cognoscimus: qno nālia tā subtili idagamine inuestigamus. Propter igit̄ h̄ ꝓdicta nostrū intellectū allicientia ad huius physice ꝯsideratōis notitiaꝫ. quā christo duce nūc pre manibus exponēdā hēmus. cū sūma diligētia ad hoc est attendēdū. ⁊ ad hoc ipsa cū magnis vocib⁹ ⁊ clangoribus nos incitat ⁊ hortat̄ dicens. venite ⁊c̄. ¶ In qbus qdē verbis tria breuiter oñdūtur. Primo nāqꝫ oñditur nālis scie humilitas benigna: que benigne nos ad ipsam incitat ⁊ exclamat cuz magnis rugitibꝫ cōmonēdo cuz premittit. Venite inqt ad me. Juxta illud psal. venite filij audite me. timoreꝫ dñi docebo vos. i. sciam ⁊ sapiaꝫ docebo vos. qꝛ ꝓncipiū sapie timor dñi. Sapie ꝓ. c. ¶ Scdo tangitur ⁊ oñditur quos incitat ⁊ exclamat se solū ipsis intime ꝓpalando. cū subinfertur. venite oēs inquit qui laboratis. Jux̄ illud. vigilātibus ⁊ nō dormientibus iura subueniūt. Nā qui nō laborat nō manducet. ¶ Tertio tāgit̄ vel ostenditur donuꝫ dulceꝫ quo nos satiat suis a gñationibus ⁊ notitijs adimplendo. cuꝫ ꝯcluditur. ⁊ a generationib⁹ meis adimplebo vos. Ipsa nāqꝫ pōt dici illa arbor habēs fructū dulcissimuꝫ. de qua Danielis. 4. legit̄. ꝙ nabuchodonosor vidit quādam arborē in medio terre positā cuius altitudo nimia celos tāgebat. eius aūt latitudo erat terrā velās. cui⁹ et folia ⁊ fructus erāt dulcissimi. sub qua pascebātur aīalia ⁊ bestie. quē fructū dulcissimū nobis ꝯcedere dignetur ille qui viuit ⁊ regnat in secula seculoꝝ. Amen. ¶ Verū qꝛ in oī ordine essentiali est deuenire ad aliqd̄ vnū simplr̄ ꝓmū oīa illi⁹ ordinis ꝯtinēs eminēter. ⁊ a quo oīa dependēt. ideo cū in scia sit ordo essentialis ꝯclusionū ad ꝓmissas. ⁊ premissaꝝ ad ꝓn⁹ ⁊ ꝓncipioꝝ ad terminos. erit dare ibi vnū ꝓmū simpliciter. qd̄ appellatur subm̄ in tali scia. ideo ad euidentiaꝫ philosophie. de eius subiecto talem profero questionem.

¶ Cum quidē intelligere ⁊ scire ꝯtingit circa omnes scientias quarum sunt principia aut cause. aut elementa ex horum cognitione.

Questio. j.

Ueritur igitur primo. Utrum substantia finita in suo cōceptu cōmuni inquantū nālis sit primū sbm̄ ⁊ adequatū scie nālis. ¶ Et vr̄ ꝙ non. nam cuicunqꝫ cōpetit ratio formālis subiua. eidem cōpetit ratio quidditatiua ⁊ diffinitiua. sed sube finite in suo conceptu comuni nō cōpetit ratio quidditatiua. ⁊ diffinitiua. ergo ⁊c̄. maior pꝫ. primo posteriorum. vbi dicit̄ ꝙ de subo opꝫ ꝓsupponere quid est ⁊ qꝛ est. quid est quātū ad diffinitionē ⁊ qꝛ est. qꝛ ꝓpria passio ꝓbatur de subo per diffinitionem subi. opꝫ ergo ꝙ subm̄ habeat diffinitionē. minor pꝫ. nā rō diffinitiua per pħm 7°. meta. ⁊ per Por. constat ex genere ⁊ differentia. sꝫ suba finita in suo cōceptu cōmuni nō hꝫ genus supra se. nec per ꝯñs differētias. ergo ⁊c̄. ¶ Scdo ad ideꝫ. oē qd̄ est subm̄ in aliqua scia dicit aliquē vnū cōceptū vniuocū oībus in illa scia pertractatis. sed suba finita in suo cōceptu cōi nō est h̄ respectu oīuꝫ que tractant̄ in scia nāli. ergo ⁊c̄. maior pꝫ. tū qꝛ de equiuocis nō est scia. de subo autē est scia. subm̄ ergo in scia nō poterit eē equiuocū. tū scdo. qꝛ equocū solū vocem dicit cōem: sola aūt vox scdm̄ cōmentatorē non pōt eē subm̄ in aliqua scia. Ex quo caueant illi qui dicūt ens esse equocuꝫ quo mō possunt saluare ꝙ metaphyca sit de ente vt de sbo. minor rōnis ꝓncipalis pꝫ. tū qꝛ illa que differunt per extrema ꝯdictoria vel per formas equalentes extremis ꝯdictorioꝝ nō habent aliquē vnū conceptū cōmunē vniuocū. sed suba corporalis. ⁊ incorporalis differunt penes extrema ꝯdictoria vel penes formas equalentes extremis ꝯdictorijs. ergo ⁊c̄. maior pꝫ. nā ꝯdictoria distāt in īfinitū. ergo ⁊ illa que differūt per ꝯdictoria distāt in infinitū. ꝓbatio ꝯñe. tante est distātia iter distincta q̄ta est iter distinctiua. sed distinctiua puta extrema ꝯdictoria distāt in īfinitū. ꝓbo. inter ipa. n. nō cadit mediū. ergo ⁊c̄. tuꝫ ēt qꝛ extremis ꝯdictorijs nihil est cōmune. ergo nec equipollentib⁹ ipsis. minor ꝓbāli pꝫ. tū qꝛ suba corporalis hꝫ ꝓ annexo formā nō spiritualē. suba vero in corporalis formā spiritualē. ⁊ ista ꝯdicunt. tū etiā. qꝛ corpali ⁊ icorporali nihil est cōmune vniuocū. 10. meta. ¶ Item cuicūqꝫ enti cōpetit rō subiua vni⁹ alicui⁹ scie realis. sibi cōpetit vera vnitas realis circūscripto omni itellectu. sꝫ suba in suo conceptu cōmuni non dicit aliquē cōmunē cōceptū realē oībus substantijs. ergo sibi non cōpetit ratio subiua. maior ꝓbat̄. tū qꝛ effectus nūqꝫ est maioris entitatis q̄ʒ sua cā. nec mēsurati q̄ʒ mēsura. subm̄ vero est mēsura ⁊ cā scie. Ad ipsuꝫ. n. tāqꝫ ad perfectissimū reducuntur oīa in scia pertractata. ergo si scia est realis subm̄ suū dꝫ habere vnitatē realē. minor ꝓbatur tū. qꝛ accipio angelū heri ꝓductū. ⁊ subam siue aliū angelū hodie ꝓductū. tūc arguo sic. suba angelica heri ꝓducta fuit heri simplr̄ ens. ⁊ angelus hodie ꝓduct⁹ fuit heri simpliciter nō. ens ergo huius angeli hodie ꝓducti ad angeluꝫ heri ꝓductū nulla erit realis vnitas. ꝓbo. nā dato ꝙ sic sit sequunt̄ duo inconuenientia. Primū ꝙ de⁹ nihil posset nouiter creare. ꝓbo. illud non pōt nouiter creari cui⁹ pcessit aliqua entitas realis. qꝛ creatio nihil ꝓsupponit. sꝫ hui⁹ angeli hodie ꝓducti precessit aliqua entitas realis per te. qꝛ in angelo ꝓducto heri ponis ꝙ talis suba in ꝯceptu cōi dicat aliquā vnitatē realē. 2ᵐ iconueniens qd̄ inducit̄ est. ꝙ annihilato vno singulari āmihilarent̄ oīa. ꝓbo. qꝛ āmihilato vno īdiuiduo annihilant̄ oīa que sūt in ipso. si ergo det̄ ꝙ sit aliqua realis vnitas cōis in hoc angelo. ⁊ in illo ipso annihilato āmihilabit̄ talis realis vnitas. ⁊ per ꝯñs oēs angeli. ḡ ⁊c̄. ¶ P̄. si suba finita in suo cōceptu cōi eēt subm̄ in nāli pħia sequeret̄ ꝙ angeli eēnt de cōsideratiōe pħie nālis. sꝫ h̄ est falsuꝫ. ergo ⁊c̄. Probatio hui⁹ falsitatis. tū. qꝛ oīa in pħia ptractata sunt corruptibilia. ⁊ corporalia. angelus aūt nec est corruptibilis nec corpalis. nec ad ea reducibilis. tū ēt qꝛ oīa pertractata in pħia nāli sunt mobilia. angelus aūt nō est mobilis. ꝓbatio. qꝛ oē qd̄ mouet̄ priꝫ est in termino ad quē ⁊ priꝫ in termino a quo. ex. 6. phy. sꝫ angelus nō hꝫ ptē ⁊ ptē. ḡ ⁊c̄. tuꝫ ēt. qꝛ nullū iextēsuꝫ siue idiuisibile est subm̄. alicui⁹ extēsi vel diuisibilis. qꝛ subm̄ ⁊ accidēs debēt adeq̄ri. angelus aūt est idiuisibilis. ⁊ iextēsus. nō. n. hꝫ aliq̄ʒ q̄ntitatē. ḡ nō est sbm̄ mot⁹ igit̄ angel⁹ nō pōt eē mobilis. ¶ P̄. qꝛ in titulo q̄onis ponit̄ verū sba. ⁊c̄. iquātū nālis sit ꝓmū sbm̄ ⁊ adeq̄tū. ⁊c̄. ꝓbo. ꝙ nālitas nō sit formalis rō. ⁊ adeq̄ta subi huius scie. qꝛ mobilitas est rō formalis ⁊ adeq̄ta subi hui⁹ scie. ḡ nō nālitas. ḡ suba cōis sub hac rōe nō est hic sbm̄. aūs ꝓbat̄. illd̄ est rō formalis subiua in hac scia per qd̄ hec scia distinguit̄ ab oībus alijs scientijs. sꝫ ꝑ mobilitatē distinguit̄. vt pꝫ. 6. meta.

vbi dicit q̄ hec scīa p mobilitatē distinguit a mathematica. ⁊ diuina. g ⁊c̄. ꝯ̄ña tenet. qꝛ nālitas ⁊ mobilitas distīcta sūt.

In oppositū Arguit sic. omni sube finite inest mobilitas. ergo sube finite in suo cōceptu cōi inest nālis ratio subiua. ꝯ̄ña p3. qꝛ oīa mobilia sunt de ꝯ̄sideratiōe p̄hie nālis. aīs p̄babit inferi⁹. q̄ aūt nālitas sit formalis ratio subiua p̄batur. mobilitas nō est hic formalis ratio subiua. ergo est nālitas. ꝯ̄ña tenet. nā ois opinio pōit q̄ nālitas vel mobilitas est formalis rō subiua. aīs p̄bat. nulla rō formalis subiua probat de aliquo subo illi⁹ scīe a p̄ori. qꝛ scīa p̄supponit subm ⁊ ei⁹ rōnē formalē. s3 mobilitas p̄bat de suba finita a p̄ori. ergo ⁊c̄. minor p̄bat. na3 arguēdo sic. oē qd̄ h3 nām est mobile. qꝛ nā est p̄ncipiū motus ⁊ quietis. sed substantia finita habet naturam. ergo ⁊c̄.

Rn̄deo In ista q̄ōne sic intēdo p̄cedere. Primo nāq3 ad euidēnā p̄hie nālis ⁊ ei⁹ subi tractabitur in generali de scīa ⁊ subo. ¶ Scd̄o ponētur aliq̄ ꝯ̄clusiones negatiue ⁊ aliq̄ affirmatiue per quas apparebit veritas ⁊ solutio ad questionem. ¶ Tertio aliqua dubia remonebo. ⁊ opinionē de indiuisionibus aureoli ip̄robabo.

Circa primū articulo3 ip̄su3 dearticulādo sic p̄cedet. qꝛ p̄ videbit scīe vnitas qualis sit. ¶ Scd̄o quot modis pōt aliq̄d sciri. ¶ Tertio. que est ratio p̄mi subiecti in scīa. ⁊ quot sunt eius conditiones.

Circa primū est vna solēnis opio cuiusdā subtilis bacchalarij cathelani qui ita sup primū sniaꝝ ponit. s. q̄ vnitas habit⁹ scīētifici est vnitas cuiusdā forme simplicis exn̄tis in itellectu que toto acq̄ritur q̄ztū ad subam per p̄mā demr̄ationē. s3 per seq̄ntes demr̄ationes illa forma augmentat ⁊ acq̄rit diuersos gradus intēsionis ⁊ nouū respectū ad obm. ita q̄ nō imaginat q̄ ex distinctiōe obiectoꝝ specifica sit distinctio specifica habituum sciaꝝ sicut imaginat scot⁹. Quā opinionē sic p̄bat. si tot eēnt habit⁹ sciētifici spē distīcti quot sunt obta scibilia spē distincta sequeret q̄ aliq̄s habit⁹ scientificus hn̄s pro obiecto ens creatū posset eē pfectior habitu habente deū pro obiecto. cōsequēs est falsu3. ergo ⁊ aīs. falsitas ꝯ̄ntis p3. qꝛ illa scientia est pfectior alia que est de pfectiori obiecto. hoc dicit cōmentator sup p̄hemiū [illegible]. de⁹ aūt excedit oē ens creatū. ꝯ̄ña p̄bat. habitus qui h3 [illegible] pro obo finit⁹ est ⁊ finitos gradus h3 in pfectiones fint. ergo illi. 10. vel. 10. ⁊ accipio habitū qui h3 pro obo ens creatū vt infimā spēm spālissimā que ad minus h3 vnū gradū. si ergo ad variationē specificā oboꝝ seq̄tur variatio in habitib⁹. qn̄ ergo habuerim⁹ tot obiecta spē distincta quot erunt gradus in habitu habente deū pro obiecto. tūc erit equalis. ⁊ qn̄ plura. tunc erit pfectior. ergo ⁊c̄.

Ista opinio non placet mihi. credo enim salua sua gr̄a q̄ sit falsa. ⁊ ip̄robabitur. vt patebit in elicīendo p̄p̄riā ꝯ̄clonē. ¶ P̄. rō eius non cogit. p̄. qꝛ rō facit ꝯ̄tra eū. nā idē incōueniēs qd̄ ipse p̄bat ego p̄babo de sua opinione nā supposito hoc qd̄ supponit ipse q̄ habit⁹ hn̄s deū pro obo adequato hēat. 10. gradus. supposito et q̄ habit⁹ habens ens creatū p obo hēat duodecim demr̄atiōes: qd̄ est pōle. cū ergo s̄m ipm per aliā ⁊ alia3 demōstrationē acquirat ali⁹ ⁊ alius gradus in habitu vt ipse dicit. sequit q̄ iste habit⁹ qui h3. 11. gradus eēt pfectior habitu qui nō h3 nisi. 10. gradus. hoc ipse reputat incōueniens. ergo ⁊c̄. Et ideo p me ⁊ pro ipso soluo negando ꝯ̄ñam. nec p̄bō valet. nā gradus q̄ sunt in habitu hn̄te deū p obo sunt alteri⁹ rōnis ab illis q̄ sunt in hitu hn̄te ens creatu3 p obo. ⁊ ideo nō possunt adequari. ¶ Cōfirmat ista solutio. ponat q̄ suba hēat. 10. gradus. ⁊ ponat q̄ de⁹ in infinitū intēderet albedinē: nūq3 tn̄ albedo eēt pfectior nec eq̄ pfecta sicut ipsa suba. ita in proposito. ⁊ ideo ista rō h3 mltos manifestos defect⁹. Primo. qꝛ facit ꝯ̄tra eū. qd̄ est maximus defectus in quocūq3. Scd̄o qꝛ argueret per rōnē suā q̄ de⁹ posset facere q̄ albedo esset perfectior ipsa suba. cū deus in infinitum posset ip̄a3 albedinē intendere successiue. Terti⁹ defect⁹ est. qꝛ sua rō peccat per fallaciā nō cāe vt causē. putat. n. eē causa3 illud qd̄ adducit. quod tamen non est. vt declaratū est in soluendo. Opinio

Ideo est Alia opinio Aureoli qui pōit q̄ vnitas Aureoli scīe est vnitas nūeralis cuiusdā totalitatis resultans ex ꝯ̄iunctiōe p̄ticulariū habituū respiciētiū diuersas ꝯ̄clōnes. ita q̄ dicit q̄ distinctio in habitib⁹ nō est ex distinctione specifica oboꝝ. nā alit inūerabiles habit⁹ p̄hie nobis deficerēt. cū innumerabiles sint spēs de q̄b⁹ nō habem⁹ demr̄atiōes. hoc aūt reputat incōueniēs. ⁊ manifeste falsu3.

Ista etiā Opio nō placet mihi. nā tūc seq̄ret q̄ nūq3 aliq̄s hit⁹ scientificus posset in nobis a[c]q̄rari. cū vnitas totalitatis nūq3 sit nisi ex ꝯ̄iunctiōe oium partiū sicut p3 de domo. vt exēplificat p se. hoc aūt est manifeste falsu3. ¶ P̄. rō sua facit ꝯ̄tra eū. nā si vnitas hit⁹ resultat ex cōiunctiōe p̄ticulariū hituū. seq̄t q̄ inumerabiles p̄ticulares hit⁹ nobis deficiāt. qd̄ ipe reputat icōueniēs. Et iō p me. ⁊ p eo dico q̄ sicut nō hēo p icōueniēti q̄ inumerabiles demōstratiōes nobis d̄ficiāt in p̄hia. sic nō hēo p icōueniēti q̄ inumerabiles hit⁹ specifice distincti in p̄hia nobis deficiāt. Opio

Et iō Omissis his duabus opionibus est alia opinio Sco. doctoris subtilis Scoti cū qua me teneo qui ponit q̄ cū habit⁹ intellectus sit quedā q̄litas gn̄ata ex frequēti cōsideratiōe. vel vna pfecta iclinās ad cōsimilē speculationē respectu p̄p̄rij obi a quo gignit pōt poni duplex habit⁹. ⁊ p̄ba vnus p̄p̄rius qui formaliter iclinat ad speculatiōe3 obi tā q̄z nālis eius filitudo ex eius ꝯ̄sideratiōe derelicta. Alius est habitus cōis qui virtualiter iclinat ad speculatione3 alterius in quo obm aliq̄d virtualiter ꝯ̄tinet. Primo habitui correspōdet vnitas specifica que distinguitur ex specifica distintione oboꝝ in ordine ad aliq̄z passionē demōstrāda3. Scd̄o vero correspōdet vnitas gn̄is. ita q̄ sic imaginor de ista ꝯ̄clusione q̄ quot sunt oba specifice distincta scita formaliter in p̄hia. tot sunt habit⁹ physici specifice distincti. qui tn̄ oēs sub vno habitu gn̄ali ꝯ̄tinent. Vn̄ licet sint scita oia virtualr̄ in notitia subi cōmunis ⁊ p̄ri⁹. tn̄ sciunt formalr̄ p p̄p̄riā. ⁊ speciale3 demōstrationē. Hec aūt opio sic p̄bat. actus speculādi circa diuersa oba specifice distincta sunt specifice distincti. ergo ⁊ coꝝ habit⁹ per istos actus a gn̄ati. ꝯ̄ña t3. qꝛ habit⁹ per act⁹ distinguunt. hoc ēt p3 in habitib⁹ moralibus. aīs p̄bat. na3 maior est distinctio actuū specifice distinctoꝝ q̄z actuū eiusdē obi. s3 illi qui sunt eiusde3 obi distinguunt nūeraliter. ergo ⁊ alij plusq̄z nūeraliter. s3 distinctio maior q̄z numeralis est distinctio specifica vel maior. ergo ⁊c̄. ¶ Cōfirmat. qꝛ demōstratio cāt sciam. ergo alia ⁊ alia demōstratio cāt aliā ⁊ aliā scientiam. non ide3 addit vtrobiq3. ergo sequitur h̄ de isto.

Quantum Ad scd̄m hui⁹ p̄mi articuli vbi erāt videndū. quot modis aliq̄d pōt sciri dico duo puncta. Primus est q̄ aliq̄d pōt sciri vel intelligi quadrupliciter. Juxta qd̄ pono tres ꝯ̄clusiōes negatiuas. ⁊ vnā affirmatiuā. ¶ Prima ꝯ̄clō est ista. q̄ perfectissima no p̄ª ꝯ̄. titia. nō pōt hēri de aliq̄ in respectu ad aliud. Hoc p̄bat. nā notitia respectiui p̄supponit notitiā absoluti. s3 pfectissima notitia nullā aliā p̄supponit. ergo ⁊c̄. maior p3. qꝛ sicut res se habet ad eē ita ad intelligi. s3 eē respectiui p̄supponit eē absoluti. ergo ⁊c̄. ¶ Scd̄a ꝯ̄clō est ista. q̄ pfectissima notitia siue 2ª ꝯ̄. cognitio non pōt haberi de aliquo sub rōne passionis. Probat. qꝛ notitia passiōis p̄suppōit notitiā subi. ergo ⁊c̄. ¶ 3ª ꝯ̄ est ista perfectissima cognitio siue notitia nō pōt ha- 3ª ꝯ̄. beri de aliquo in cōmuni. Probat. nam pfectissima notitia alicuius nō stat in vli nec in confuso. sed notitia in cōmuni est vlis ⁊ confusa. ergo ⁊c̄. ¶ Quarta ꝯ̄ affirmatiua est hec. 4ª ꝯ̄. notitia habita de aliquo scd̄m rōnē eius formalē ⁊ quiditatiua3 est pfectissima cognitio ⁊ scīa nobilissima. Probat. qꝛ illa cognitio scd̄m quā habetur pfectissimus conceptus rei est pfectissima. sed cognitio qua cognoscitur aliquid in suo cōceptu quiditatiuo est h̄o. ergo ⁊c̄. p̄batur minor. qꝛ cognitio diffinitiua est cognitio perfectissima. ¶ Confirmatur. qꝛ ille conceptus nullum alium presupponit. ergo ⁊c̄.

Secundus punctus est iste. q̄ aliqd pōt sciri vel intelligi dupliciter. Uno° abstractiue. Alio° intuitiue. ¶ Pro cui° euidentia est notādū. quid est notitia intuitiua: ꝛ qd abstractiua. Rūdeo. ꝛ dico q̄ notitia intuitiua est illa que respicit suū obm per se ꝛ primū vt existēs in re extra. ꝛ p̄sens in ꝓpria existētia vel in aliq̄ eminentiori ipsi cognoscēti tāq̄ȝ obm clare ꝛ imediate cognitū. Iux̄ qd̄ aduertendū est q̄ ex eo q̄ dicit suū primuȝ ꝛ per se obm est posituȝ iux̄ mentē Scoti in p̄ sententiaꝝ. q̄ omnis actus hȝ primum obm a quo essentialr̄ dependet. ꝛ habet obm 2ᵐ a quo essentialiter non dependet. sed tendit in illd̄ virtute primi obi. iste aūt actus ad illa oba sic se hȝ. q̄ impossibile est eundē actū sine habitudine ad primum obm a quo essentialiter dependet remanere. pōt aūt remanere sine habitudine ad scdm a quo accidentaliter dependet. Probant ille due ꝓpōnes: qꝛ nihil pōt esse sine eo a quo essentialiter dependet. pȝ. qꝛ si sic iam dependeret contingenter ꝛ nō necessario. q̄ aūt possit esse sine eo a quo accidentaliter dependet. pȝ. qꝛ dependentia accidentalis est contingens. ergo ꝛc̄. Exemplū huius ponitur a doctore. idem est actus visionis essentie diuine. ꝛ aliarū reruȝ in essentia. sed essentia est primum obm. res vise scdaria. verūtñ non posset remanere eadem visio nisi esset eiusdeȝ essentie. posset tñ remanere absq̄ȝ hoc. q̄ esset rerum visarum in ea. 2° ponitur in descriptiōe notitie intuitiue. q̄ obm sit realiter existens in propria existentia. ꝛ non in aliquo representāte sed in se. qd̄ dicitur ad dr̄īam notitie abstractiue. que habet de pluuia ipsa nō existente. 3° dico q̄ sit clare visuȝ ad differentiā illoruȝ que nō clare videntur vt cum homo vr̄ a longe. ꝛ non cognoscitur vtrū sit homo vel bos. Notitia vero abstractiua est illa que respicit suum obm non vt existens nec vt p̄sens in propria existentia. sed vt presens in spē vel in suo representatiuo.

Quantū Ad vltimū hui° articuli vbi vidēda erat rō p̄mi subi. ꝛ eius cōditiones. Dico p̄ cū Frācisco de marchia q̄ illud hȝ rōnē p̄mi sbi in scia qd̄ est primaȝ triplicī p̄mitate. Primo p̄mitate gñatiōis. secundo primitate p̄fectionis. tertio primitate intētionis. Dico ergo p̄mo q̄ eius notitia sit prima primitate gñatiōis. hoc est q̄ notitia eius p̄ generetur q̄ȝ notitia alioꝝ. qd̄ pȝ. nā notitia in sciētia dependet ex notitia primi subi. cognitio aūt posterioꝝ p̄supponit notitiā prioꝝ. Scdo dico q̄ reqrit q̄ notitia eius sit p̄fectior q̄ȝ alicuius alteri°. qꝛ notitia subi est perfectior q̄ȝ notitia passionis. ꝛ omniū alioꝝ in illa sciētia cōsideratoꝝ. Unde notitia passiōis respicit notitiā subi. sicut notitia cōclusionis respicit notitiaȝ principioꝝ. vnde ꝓpter istam subiecti scientie primitatē dicit ph̄s secundo posterioꝝ. q̄ tunc scimus simpliciter quando scimus quid est scilicet de subiecto. tunc autē secunduȝ quid. quando quale aut quantum. ꝛ idem habetur tertio metaphy. Tertia etiaȝ primitas patet. nam notitia subiecti non intenditur propter notitiam passionis. immo econuerso taȝ notitia passionis q̄ȝ omnium aliorum in scientia consideratoruȝ propter subiecti primi notitiā intenditur. ꝛ ideo dicit ille doctor q̄ differentia est inter obiectum adequatum potentie. ꝛ inter subiectum primarium scientie. Unde dico q̄ quantum ad istā primitateȝ triplicēȝ quam subiectū scientie habet distinguitur ab obiecto potentie. primū enim obiectū potentie non habet esse primū secundum aliquaȝ primitateȝ predictaruȝ. color enim qui est primū obiectū visus non est primuȝ primitate generationis. nec enim color primo videtur. sed singularis color videtur primo. qꝛ singulariū est sensus. secundo posterioꝝ. nec primitate perfectionis. nec enim color vt color est p̄fectissimū visibile. sed aliqua eius spēs. imo aliqd̄ indiuiduuȝ spēi. nec primitate intentionis. nulla. n. spēs est propter genus. imo potius econuerso. ¶ Circa qd̄ est intelligendū q̄ sicut recte ponitur de potentia q̄ hȝ duplex obm sic recte ponitur de scientia q̄ habet duplex subm. potentia enim primo habet aliqd̄ obiectum quasi mãle. ꝛ quantitatiuū. habet etiam aliud quasi formale. ꝛ specificū. De primo est exemplū. naȝ omnia singularia sunt sicut obm potentie nō hoc singulare vel illud tm̄. sed omnia sunt obm adequatum. De scdo est exemplū. naȝ color in cōmuni est obm formale specificū potētie visiue. nā qd̄ est formalis ratio videndi est color. qꝛ quicquid videtur h̄ est sub rōne coloris. ꝛ illud tale non pōt esse singulare. qꝛ si sic. quicquid videret vel sentiret. videret vel sentiret sub ratiōe illius singularis. Eodem modo imaginor de subō scie. nam quoddaȝ est subm mãle sicut in meta^{ca} subm mãle est omne ens de quo tractatur in illa scia. subm vero formale ꝛ specificū est ipsuȝ ens in quantū ens. quicquid. n. tractat in metaphysica: tractat sub rōne entis. ¶ Est aūt alius modus dicēdi doctoris subtilis Scoti qui supra primū sententiarū describit primuȝ subm scie hoc modo. Primū subm scie est qd̄ hȝ ꝯceptū qditatiuū non inclusuȝ virtualiter in aliquo priori ad illā sciam pertinente. primo notū scdm rōnem ꝓpriam. formalē. ꝛ absolutā. virtualiter primo cōtinens notitiā omniū veritatuȝ adequatū totilli scie cuius est subm. ¶ Unde ex ista descriptione eliciūt sex cōditiones subi in scia. Prima q̄ habeat conceptū entitatiuū siue qditatiuū. Hoc p̄bat. Tum. qꝛ de nō ente non est scia. Tū. qꝛ si illud subm hȝ partes subiuas de eis predicabit in qd. qd̄ non esset si conceptū quiditatiuuȝ non haberet. ¶ Secunda ꝯditio est hec. q̄ ille conceptus non sit inclusus virtualiter in aliquo priori ad illā sciam pertinēte. Hoc p̄bat sic. in essentialiter ordinatis opȝ stare ad aliqd̄ p̄mū simpliciter siue p̄mo notū in illo ordine. sed inter considerata in scia est ordo essentialis scdm ordineȝ cognitionis ergo necesse est ibi stare ad aliqd̄ primuȝ simpliciter primo notū. ꝛ per ꝯñs non inclusum virtualiter in aliquo priori ad illaȝ sciam pertinēte. ꝛ illud dico esse subm p̄muȝ. maior est euidens. sed minor ꝓbatur. qꝛ in consideratis in aliqua scia est ordo essentialis cōclusionum ad principia. ꝛ mediatoꝝ ad imediata. ꝛ imediatoꝝ ad terminos speciales sicut ꝓprios. qꝛ p̄ncipia cognoscimus inquātū terminos cognoscimus. p̄ posterioꝝ. ¶ Item terminus p̄dicatus ad terminū subm ordinatur essentialiter. qꝛ ab eo essentialiter dependet cuȝ habeat cām sui esse ꝛ sue cognitionis in subō. vnde ista resolutio stat ad subm. cum ergo sic ordinate se mutuo presupponant cōsiderata in scia. opȝ inter illa esse ordinē essentialem. ¶ 3ª cōditio est. q̄ sit primo notum. Hoc p̄batur sic. de subō opȝ precognoscere. seu p̄supponere quid est. ꝛ qꝛ est. ex primo posterioꝝ. ¶ Quarta conditio est. q̄ sit primū secundum ꝓpriam rationē formalem ꝛ absolutā. Dico ꝓpriam. qꝛ si per rationem alterius. iam esset virtualiter inclusuȝ in natura alterius. qd̄ est contra secundam conditionem iam dictaȝ. Dico formalem. quia formalitas rei est ratio cognoscendi rem. Dico absolutam. quia respectiua presupponit absolutam. ꝛ ideo si subiectum scientie esset notum secundum rationem respectiuam ꝛ non absolutam. iaȝ esset virtualiter contentum in aliquo priori ad illam scientiā ꝑtinēte. ¶ Quinta conditio est. q̄ sit primo virtualiter cōtinens notitiam omnium veritatum. quid aūt sit virtualiter continere. alibi patebit. ꝛ ideo omitto. Probatur ergo ista conditio quinta sic. omnis effectus adequatus continetur primo virtualiter a sua causa adequata. sed quecunq̄ȝ scientia est effectus adequatus sui primi subiecti. ergo ꝛc̄. maior pȝ. qꝛ oppositū predicati. īfert oppositum subiecti. s. q̄ non est adequatus effectus illius cause. minor pȝ. qꝛ subm est causa scientie. si ergo est subm primum adequatum. ꝛ ipsa sciētia est adequata. ¶ Sexta conditio est. q̄ sit adequatum toti illi scientie cuius est subm. Probatur. qꝛ omnia determinata in illa scientia ad primum subiectū reducuntur: ꝛ ad ipsum omnia alia habēt attributionē. nam vel sunt ꝑtes subi integrales vel eēntiales vel subiue. vel passiones ei°. vel effectus ei° aliq°. vel sunt negatiōes vel p̄uationes vel vie que dāt puta gñatiue vel corruptiue. vel dispōnes. hoc expresse dicit philosophus 4° meta. c. 1. ponēs exemplū de sano. ꝛ h̄

de primo arti. principali.

Circa secundū articulū principalē vbi erūt
vidende alique conclusiones
negatiue. ⁊ alique affirmatiue. pono p̄mo .6. conclusiones.
1ª ꝯ. ¶ Prima est. ꝙ ens sub qꝫ cūqꝫ ratione sumptū non pōt
esse subm materiale in phia. ¶ Ad cuius euidentiaꝫ est sci-
enduꝫ ꝙ in omni subo scie est aliquid materiale ⁊ aliquid
formale. qḋ pꝫ. si dicam linea visualis est subm in perspecti
ua. linea dicit mihi materialem rationeꝫ subi. visuale dicit
mihi rationē formalem. quia linea non sub quacūqꝫ ratio-
ne est subm in perspectiua. sed tantuꝫ inquantum visualis
est. Numerus etiam relatus ad sonum est subm in musica.
Numerus vero sub ratiōe numeri est subm in arismetica.
Probo ergo ꝯclusionē. quia Aristo. dicit in q̄rto metaphy.
in principio. est autē scia quedam que speculat ens inquā-
tum ens. ⁊ postea subdit. aliarum enim nulla intendit vni
uersaliter de ente inquantū ens: verum partē eius abscindē
tes aliquā. circa hanc speculant. ergo ⁊c. Tum qꝛ per similē
textum sexto metaphy. quoniā vero physica scia est circa ge-
nus quoddaꝫ entis natura circa talem est subam in qua est
primū motus ⁊ status in ea. ergo ⁊c. Tum etiā per rationē
sic. qꝛ si ens sub quacūqꝫ ratiōe sumptū eēt materiale subm
in phia. sequeret ꝙ ipa subalternaretur metaphysice. cōse-
quens est falsum. ergo ⁊ añs. falsitas ꝯñtis patet. per philo-
sophum sexto metaphysice. dicentem ipsas esse diuersas ⁊
distinctas scias. Diuidit enim phs sciētiam in physicam. me-
taphysicam ⁊ mathematicam. ꝯsequentia pꝫ. quia illud qḋ
contrahit ens ad standū pro subo in physica sciētia. vel est ali
qua differētia accñtalis. ⁊ sic habet ꝓpositū. s. ꝙ subalternat
metaphysice. nam hec est vna conditio scie subalternate ꝙ
addat aliquā dr̃iam accidentalē super sciam subalternantē.
si sit dr̃ia per se. ergo per se ꝯstituit aliquod vnum particula
re sub ente. Nam omnis differentia per se alicui comuni ad
ueniens constituit aliqḋ particulare sub illo comuni. ⁊ sic
habet ꝓpositum. Ex hoc concludo ꝙ opinio thomistaruꝫ
que ponit ꝙ ens mobile est subm in philosophia natura-
li est falsa. tum qꝛ ponit mobilitatem esse rationē formalem
subi phie nālis. tū qꝛ physica nō esset tunc prima scia. ¶ In-
telligendū tamē est ꝙ quādo dico ꝙ ens mobile nō est sub-
iectū in philosophia naturali potest intelligi duplr. vel per
ens mobile ita ꝙ mobilitas sit formalis ratio subi. ⁊ ꝙ ens
supponat simpliciter. ⁊ sic intelligendo negādum est ens in
quātū mobile eē hic subm. Si aūt intelligat ꝙ ens mobile
hoc est illḋ qḋ est mobile ⁊ qḋ a nobis circunloquit suba in
suo ꝯceptu cōi. vt sic bene ꝯcedo. hoc aūt nō intelligit h̄ opio.
2ª. **Secūda** conclusio est ꝙ impossibile est corpus esse
mālem rationē subiectiuam sciētie nālis.
qḋ ꝓbatur. Illud non est ratio mālis subiua scie nālis ad
qḋ nō habent obā considerata in sciētia ⁊ pertractata per se
attributionē. sed obā per se tractata in sciētia nāli nō habēt
attributionē ad corpus. ergo ⁊c. maior patet. qꝛ hec est vna
ꝯditio subiectiua in sciētia. minor patet. qꝛ aliqua non cor-
porea sunt per se mobilia. sed obiecta per se mobilia sunt p
se ꝯsiderata a sciētia nāli. vt pꝫ ex .6. meta. ergo aliq̄ non cor-
porea sunt per se ꝯsiderata a scia nāli. sꝫ illa cū sint nobiliora
corpe nō hñt attributiōeꝫ ad corpus. ergo ⁊c. ¶ Ad istā ma
1ª ppō iorē ꝓbandā pono duas ꝓpōnes. Prima est ꝙ qlibet ange
lus est nālr ⁊ per se mobilis. Hanc ꝓbo sic qlibet angelus est
in potētia passiua ⁊ nāli ad vbi. ergo qlibꝫ angelus est nālr
⁊ per se mobilis. añs pꝫ. qꝛ illud qḋ est receptiuuꝫ alicuiꝰ for
me qua caret: est in potētia passiua ad illā recipiēdā. sed an-
gelus est hō. ergo ⁊c. ꝓbatio minoris. qꝛ angelus non potest
esse illimitatus ad omne vbi. quia sic esset immensus. ⁊ ꝙ
non habeat illud probo. quia non est vbiqꝫ. hoc enim soli
deo couenit. sed posse recipere aliquid nihil aliud est q̄ꝫ esse
in potentia passiua ad illud. ergo ⁊c. consequētia principa-
lis patet. quia vbi est terminus motus localis. ergo si aliqḋ
habet potētiā passiuā ad vbi. illud erit necīo mobile loca-
liter. ¶ Secunda propositio est ista. ꝙ angelus pōt se moue 2ª ppō
re localiter. ꝓbatur sic. cuicūqꝫ enti inest potentia passiua ad
aliquid acquirendū perfectionis est in eo ꝙ habeat potētiā
actiuā ad illud acquirēdū. sed in angelo inest potētia passi-
ua respectu ipsius vbi nō habiti. ergo ⁊c. maior pꝫ. qꝛ potē-
tia actiua in quocūqꝫ est pfectionē dicit in ipso. minor patet
per primā ꝓpositionē. ¶ Cōfirmat. qꝛ illud quod est pfectio
nis in impfecto attribuēdum est enti pfectiori. sed grauia ⁊
leuia ⁊ omnia alia habent in se potētiā actiuā sui motꝰ. que
tñ sunt entia impfectiora angelo. ergo multo plus attribuē-
da est potētia actiua ipsi angelo qua possit se mouere locali
ter. minor pꝫ sexto physicorū. ¶ Cōfirmat. vbicūqꝫ est mouēs
⁊ mobile. ⁊ virtus mobilis nō excedit virtuteꝫ mouētis. ibi
pōt eē motus. sed angelus habeat virtutē mouēdi. quia mo
uet corpus cui cōiungitur. vt motor. est etiaꝫ mobilis. quia
existens in vno vbi est in potentia ad aliud. vt dictū est. nec
virtus mobilis excedit virtutē mouētis. qꝛ sunt in eadē na-
tura. ergo in angelo potest eē motus localis. ita ꝙ hec cōfir-
matio ꝓbat ꝙ non tm̄ sit mobilis localiter. sed ꝙ moueat se
localiter. ¶ Sed iuxta has ꝓpositiones dubitat dupliciter.
s. ꝙ angelus nō moueat nec moueat se. Tū qꝛ omne qḋ mo-
uetur est in loco. angelus autē nō est in loco. qꝛ nō est corpꝰ.
quarto physicorū. Tū etiā qꝛ indiuisibile non mouet. sed an-
gelus est huiusmodi. ergo ⁊c. maior pꝫ. ⁊ habet a pho sexto
physicoꝝ. Tuꝫ etiā qꝛ scḋm phm quarto physicorū si esset dare
vacuū in rerū nā. motus fieret in instāti. eo ꝙ nō esset resistē
tia ex parte medij. cū ergo angelo nihil possit resistere. ange-
lus mouebit in istanti. qḋ negat Ari. ¶ Ad euidentiaꝫ huiꝰ
dubitatiōis notandū. ꝙ aliqḋ eē in loco pōt sumi duplici-
ter. vno mō dimēsionaliter ⁊ extēsiue. Alio modo presentia-
liter ⁊ determinatiue. primo modo est in loco omne quod
locum occupat ⁊ extendit. secundo modo est in loco omne
illud quod nō habet quo possit occupare locuꝫ. primo mo-
do angelus nō pōt esse in loco. sed secundo modo bene est
in loco. Et sic patet ad primū. ¶ Ad secunduꝫ potest dici ꝙ
indiuisibile nō mouetur motu cuius subiecto correspōdet
locus dimēsionaliter ⁊ extensiue. non aūt est sic de motu an
geli. Uel pōt dici ꝙ verū est de indiuisibili de genere quāti-
tatis. vt punctus. nō est autē sic angelus indiuisibilis. ¶ Ad
tertiū dicēdum. Pro cuius euidētia sciendū est ꝙ successio
causatur in motu tripliciter. vno modo ex parte termini. qꝛ
terminus nō est natꝰ acquiri indiuisibilr. scḋo mō ex parte
medij. puta ex medij resistētia. 3º mō ex pte subi. eo ꝙ subm
non est natū recipe terminū simul. Dico ergo ꝙ successio in
motu angeli nō cātur ex parte medij. sed ex pte termini. Et
sic pꝫ quid sit dicendū. Per h̄ etiā euadi pōt illa difficultas
Aristo. qꝛ si esset dare vacuū lapis ꝓiectus simul esset sursuꝫ
⁊ deorsuꝫ. pōt dici ꝙ pro tāto dicit h̄. qꝛ illa successio nō eēt
ex parte medij resistentis. tamē simplr nō esset simul. sed suc
cessiue. ¶ Ex predictis concludo correlarie. ꝙ phia nālis. vt
tradita ab Aristo. reputat: est erronee ⁊ insufficienter tradita.
Hoc ꝓbo sic excludens a scia aliqḋ qḋ per se est de ꝯsidera-
tione illiꝰ scie: tradit erronee ⁊ isufficiēter illaꝫ sciaꝫ. sꝫ sic fuit
Aristo. in ꝓposito. ergo ⁊c. maior pꝫ ex dictis suis. ⁊ minor
ꝓbat ex supius dictis. qꝛ omne mobile nāle est per se de ꝯsi-
deratione phie nālis. pꝫ ex .6. meta. sed angelus est natura-
liter mobilis. vt probatuꝫ est supius. ergo est per se de ꝯside-
ratione phie nālis. sꝫ ipse excludit dicēdo sbstātias incorpo-
reas habere rationem puri actus. ⁊ necesse esse duodecimo
methaphysice. ⁊ per ꝯsequens esse imobiles. qḋ est falsum ⁊
erroneum. ¶ Et confirmatur. qꝛ .6. physicoꝝ. ⁊ septimo so-
lum attribuit mutationē ⁊ motū corpori nāli. ergo hm eniꝫ
solū corpus esse sbm in phia. quod ꝓbatum est esse falsum.
¶ Sed diceres ꝙ Aristo. loquit vere ⁊ de virtute phie. nō
aūt de veritate fidei ⁊ theologie. ¶ Cōtra veritas nunq̄ꝫ cō
tradicit veritati. ergo veritas theologica non contradicit ve
ritati physice. si ergo non loquitur vere secundū vnā verita
tem nec scḋm aliam. ¶ Preterea. probatum est ꝙ loquen-

do naturaliter angelus est mobilis. ergo ptinet ad ꝯsideratione naturalis. ⁊ ideo magis dico ꝙ Arist. non solum ẜm theologum. sed etiam secundum physicum vel secundū veritatē philosophie fuit insufficienter ⁊ falso modo locutus de naturali philosophia. vel qꝛ nō habuit notitiam plenaꝫ de rebus naturalibus. vel si habuit oppositū posuit. Iuxta qđ est sciendum ꝙ scientia naturalis potest dupliciter cōsiderari vel vt tradita ab Arist. vel in se ⁊ absolute. ꝑmo modo est hic subiectū corpus. secundo modo substantia finita in suo conceptu communi.

3a c. **Tertia** conclusio principalis est. ꝙ mobilitas nō est formalis ratio subiectiua sciētie nālis quod ꝓbo per rōnem factam in oppositum ad principale. qꝛ probatur de subiecto scientie naturalis a priori. vt fuit ibi probatum. ¶ P̄. omne subiectum primum. scientie per rationem formalē subiectiuam qua dicitur subiectum continet virtualiter oēs primas veritates illius scientie. sed subiectū primū philosophie non continet virtualr per rōneꝫ mobilitatis oēs veritates primas physicas. ergo ⁊c̄. maior patet. quia illa est ꝯditio subiecti primi. vt patuit superius in primo articulo. minor ꝓbaẜ. quia illud quod est ratio mensurandi ⁊ causandi scientiā est ratio ipsaꝫ virtualiter ꝯtinendi. sed mobilitas nō pōt eē ratio mensurādi nec causandi scientiā physicā. ergo ⁊c̄. minor huius ꝓsyllogismi ꝓbatur. qꝛ respectus formalis qualis est mobilitas nō est ratio cāndi absolutum qualis est scientia physica.

4a c. **Quarta** ꝯclusio ꝑncipalis est ista. ꝙ mobilitas est ꝓpria passio adequata ẜbti scientie nālis. qđ ꝓbatur sic. omnis aptitudo que nō est de ꝯceptu q̄ditatiuo alicuius subiecti. sed inest ipsi ẜbto per se in scđo mō ⁊ ẜm ꝙ ipsuꝫ ⁊ adequate est ꝓpria passio. ſꝫ mobilitas est hm̄ respectu ẜbti scientie nālis. ergo ⁊c̄. minor ꝓbaẜ. mobilitas enim nō p̄dicaẜ in quid de ẜbto naturalis scientie: ⁊ p̄dicaẜ ꝯuertibiliter: ⁊ inest soli ⁊ semp. pꝫ. 6. metaphy. oīa inquit naturalia sunt mobilia ⁊ ecōuerso. ⁊c̄. Idem habeẜ primo ⁊ scđo physi. vbi dr̄ ꝙ nā est principiū motus ⁊c̄. Ex hoc cōcludo correlarie. ꝙ opinio cōis que tenet ꝙ mobilitas est ratio formalis primi subiecti philosophie naturalis est falsa. vt probatur in sequenti conclusione.

5a c. **Quinta** ꝯclusio est. ꝙ ẜba finita in suo cōceptu cōi est ẜbm materiale philosophie naturalis. qđ patet. 6. meta. vbi dicit sic. Qm̄ vero physica scia est circa genus qđdaꝫ entis vt supra ⁊c̄. vn̄ intēdit dicere ꝙ ẜba que est principium motus ⁊ qetis est ẜbm philosophie naturalis. sed oīs ẜba finita siue angelica siue corporea est principiū motus ⁊ qetis vt ꝓbatum est supra. ergo ⁊c̄. dico finitaꝫ ꝓp deum. ¶ Iteꝫ rōne ꝓbatur sic. illud est ẜbm in philosophia naturalis ad qđ hn̄t attributioneꝫ oīa mobilia ⁊ sub quo ꝯtinentur. sed ad ẜbam finitam reducunẜ ⁊ hn̄t attributionem omnia mobilia ⁊ sub ipsa ꝯtinenẜ. angelus. n. nō pōt hr̄e attributioneꝫ ad corpus cū sit nobilior. ⁊ tn̄ est mobilis vt probatum est. ergo ⁊c̄. Ex quo ꝯcludo vnū correlariū ꝙ necessariū est ponere extra intellectū aliquā vnitatē realem minorē vnitate numerali. ita ꝙ nulla via imaginari possuꝫ ꝙ vnitas animalitatis nec substātie in qua ꝯueniunt supposita posita sub ipsis sit vnitas facta per itellectum. Tum quia omne factū per intellectū est accidens. sequereẜ igitur tunc ꝙ homo ⁊ asinus cū dicimus ꝙ ꝯueniunt in animali ꝙ ꝯuenirent in vno accidente. Tum etiaꝫ quia qđ predicatur de aliquo ente reali quiditatiue est in re circunscripto omni itellectu. sed aial qđ est cōe ⁊ est genus est hm̄. ergo ⁊c̄. Tum etiā qꝛ ẜba. vt patet ex conclusione prima est hic subiectum. scientia aūt realis debet habere subiectuꝫ reale ⁊ cōmune. ¶ Teneant ergo qui volunt partem oppositam. naꝫ a me est incōceptibilis ⁊ inopinabilis. de hoc magis in. q. de indiuiduatione dicetur.

6a c. **Sexta** ꝯclusio ⁊ vltima est. ꝙ nālitas est formalis ratio ẜbtiua in sciētia nāli. vn̄ nihil aliud intelliḡo per nālitatē nisi ꝯceptū q̄ditatiuū substātie mobilis per quē ꝯceptū ipsa est ꝑncipiū motus ⁊ qetis. vt pꝫ. 2. physicorū. Nā est principiū motus ⁊ qetis. Pono ergo ꝙ ẜbm sciētie nālis est substātia finita sub hac rōne formali que est naturalitas. hoc ꝓbaẜ sic. qꝛ sub illa rōne aliq̄d est subiectū formale in scientia sub quo cōtinenẜ virtualiter ⁊ ꝑfectionaliter oīa tractata in illa scientia. pꝫ per ꝯditiones subiecti. sed substātia finita sub tali rōne est huiusmodi. neꝫ nō pōt ꝯtinere nisi per ꝑfectiorē eius rationē cuius est ꝯceptus quiditatiuus. huiusmodi aūt est naturalitas. ¶ Cōfirmaẜ. qꝛ ille est cōceptus perfectior qui haberi possit de re. sed superius dictum fuit. ꝙ de ratione subiecti est ꝙ sit perfectius omnibus in scientia consideratis. ergo ⁊c̄.

Quantū ad vltimū arim̄ ꝑncipalē vbi erāt quedaꝫ dubia remouēda. moueo aliquas dubia. ¶ Primū dubiū est. qꝛ dictū fuit in positione ꝙ mobilitas est ꝓpria passio ꝑmi ẜbti phie nālis. Ideo querit. Utrū sit diuisa vel indiuisa a ꝑmo subiecto huius sciētie. Et iuxta hoc ꝑmo tangā vnū modū subtilē Aureoli. scđo ipsum improbabo. tertio dicaꝫ ad ꝓpositū. ¶ Quātum ad ꝑm̄ distinguit Aureolus ꝙ quedā est indiuisio absoluta. ⁊ q̄dā respectiua. indiuisio absoluta est qua aliq̄d est indiuisum a se. sed indiuisio respectiua est qua aliq̄d est indiuisum a nō se. De prima pꝫ. nā essentia diuina est indiuisa a se indiuisione absoluta. ⁊ est indiuisa ab attributis idiuisione respectiua. ita ꝙ ꝓpter talē diuersam indiuisionē dicebat ꝯdictoria posse verificari in diuinis nō per aliquaꝫ distinctionē extra intellectū que ibi sit. Naꝫ ibi est sūma simplicitas. ⁊ per ꝯñs sūma vnitas. nō est ergo ibi aliq̄s modus distinctionis. sed bene aliq̄s modus non idētitatis que in deo fundaẜ ꝓpter istas indiuisiones. ¶ Scđm dictū Aureoli est ꝙ indiuisio absoluta dr̄ eo ipso. qꝛ. s. fundaẜ supra rem nō in ordine ad extremū. sed dr̄ respectiua. qm̄ fundaẜ supra reꝫ in ordine ad extremū. illa ergo indiuisio qua aliq̄d est indiuisum a se dicitur absoluta. indiuisio aūt qua aliq̄d dr̄ indiuisum: ab alio dicitur respectiua. qꝛ est in ordine ad aliud. omne. n. absolutum ꝑscindit ab ordine ad aliud. relatiuū v̓o includit hoc. ¶ 3m̄ dictū Aureoli est. ꝙ indiuisio cum sit quedā priuatio pōt cōparari ad duo. sicut q̄libet priuatio: vel ad illud qđ priuat: vel ad illud supra qđ fundaẜ: ⁊ quod supponit. cecitas eniꝫ pōt cōparari ad visum quem priuat vel ad oculū quē supponit ⁊ supra quē fundaẜ. Silr̄ indiuisio pōt cōparari vel ad illud quod priuat ⁊ sic dicit relationē. priuat enim diuisionem. que q̄deꝫ diuisio. est relatio: ⁊ sua priuatio. Potest etiā cōparari ad rem in qua fundaẜ. ⁊ sic pōt dici absoluta. eo ꝙ fundaẜ supra rem que nō est in ordine ad extremum.

Contra hunc modum dicendi arguitur. ꝑmo rōne ꝓpria. ⁊ ostendo manifeste ꝯtradictionem in suo modo dicendi. probando ꝙ nulla indiuisio sit absoluta. imo ꝙ oīs sit respectiua. nam oīs ratio includens formaliter relationē vel que est formaliter relatio est formaliter respectiua ⁊ non formaliter absoluta. sed omnis indiuisio est huiusmodi. ergo ⁊c̄. maior patet. nam ipsa relatio dicit quid respectiuū. minor ꝓbatur sic. omne indiuisuꝫ est vnum. ergo oīs indiuisio est vnitas. oē vnū est idē. ergo oīs vnitas est identitas. ergo a primo ad vltimū oīs idiuisio est idētitas. ſꝫ idētitas est pura relatio. ergo ⁊c̄. ꝯsequentie ꝑme patent. per locū a cōiugatis. ¶ Improbaẜ etiā iste modus dicendi Aureoli per quendā doctorē subtilē modernū hoc mō. q̄ñcūqꝫ aliqua quatuor combinatiue accepta sic se hn̄t ꝙ duo ex vno latere sunt opposita alijs duob᷒ ex alio latere existentib᷒. vnde si alteruꝫ membrū istius partis sit posse ⁊ alterū impoſſe ⁊ alterū silr̄ ex altera pte erit possibile. puta illud quod correspondet mēbro possibili. ⁊ reliquū erit impossibile. puta illud quod correspondet mēbro impossi. sed in ista distinctione quā ponis sunt quatuor mēbra. duo ex pte idiuisiōis. puta idiuisio absoluta qua aliq̄d est idiuisuꝫ a se. ⁊ indiuisio respectiua qua aliquid est idiuisum a non

se.τ alia duo istis opposita ex pte diuisiõis.s.diuisio absoluta que opponit idiuisiõi ab'olute.τ diuisio respectiua que opponit idiuisioni respectiue.τ ex pte diuisionis alterum mẽbruȝ est po'e.puta istud φ aliqd sit diuisum a nõ se.qδ cu'q3 n.est diuisum ab alio a se est diuisum. Aliud ãt mẽbrũ est ipo'e.vȝ.φ aliqd sit diuisuȝ in se.nihil.n.est diuisibile in aliq̃ nisi vt illa sunt aliquo mõ aliud ab ipso.sic totũ nõ diuidit in ptes nisi pro q̃to ipe ptes sunt distincte ab ipso toto.ergo ponẽ φ aliqd sit diuisum in se:vel a se hoc nec̃io est impo'e.sic ergo est nec̃io impo'e φ sit diuisum a se.τ nec̃io po'e φ sit diuisum a nõ se.ergo ex alio latere.puta ex pte indiuisiõis mẽbruȝ corñdens mẽbro ipo'i erit ipo'e.puta φ aliqd sit idiuisuȝ a nõ se.τ aliud est po'e.puta φ aliqd sit indiuisum a se. Maior dupl'r declarat.p exẽplo.2° rõne. Exẽplo sic.accipio ex pte cãe duo mẽbra.puta ipsaȝ cãm eẽ priorẽ suo effectu τ cãm eẽ posteriorẽ suo effectu.ex pte aũt effectus alia duo istis corñdẽtia.puta effectũ eẽ prioreȝ sua cã.τ effectũ eẽ posterioreȝ sua cã.mõ h ita est φ sicut ex pte cãe aliud mẽbȝ est po'e nec̃io.puta φ cã sit prior suo effectu.aliud ãt impo'e.puta φ cã sit posterior suo effectu.ita ex pte effectus mẽbrũ corñdens mẽbro po'i ex pte cãe.qδ qdẽ est effectum eẽ posteriorẽ sua cã:est po'e.aliud aũt est ipo'e.vȝ.effectum esse priorem sua cã.sicut illud cui corñdet.eadẽ aũt po'itate qua est possibile cãm esse priorẽ suo effectu.est possibile effectum eẽ posteriorẽ sua cã.τ eadẽ impo'itate qua est impo'e cãm esse posteriorẽ suo effectu.est impo'e effectum eẽ priorẽ causa. Scd̃o pbatur rõne.qr qñ aliqua duo mẽbra sic se hñt ad alia duo φ vnũ opponitur vni.τ aliud alteri.τ vnũ tñ membrũ ex vno latere est possibile.τ aliud impossibile. impo'e est φ vtrũq3 membrũ ex alio latere sit poss.bile vel impo'e.sed in rõne predicta est hõ.ergo τc̃.maior pȝ.qr possibile nõ opponit po'ibili.sed ipossibile tñ.ergo si vtrũq3 membrũ ex vna.pte esset possibile.τ vnum solũ ex alia parte.sequit φ mẽbro qδ est possibile ex illa parte nõ opponit aliqδ membrũ alterius partis.sed vtrũq3 mẽbrũ illius partis opponitur tantum alteri membro alterius partis.puta ei quod est impossibile.ergo τc̃.

Iste ergo modus dicẽdi de istis idiuisionib⁹ nõ placet mihi.Et ideo dico al'r ponẽdo de distinctione mobilitatis τ cuiuscũq3 alterius passionis
1ª ppõ a sbto:septẽ ppõnes. Prima ppõ est hec.φ nulla ppriã passio per se cadibilis est in pdicamento. Hec pbat.tum qr primo seq̃ret pcessus in infinitũ. Probatio.qr si caderet in predicamẽto.caderet sicut spẽs.ois aũt spẽs est sabilis.τ per 2ñs hñs ppriã passionẽ.τ tũc de illa ppria passione argueretur sicut de pma.τ sic in ifinitũ. Tum etiã.qr idẽ eẽt ẽentialiter idem cũ aliquo τ distingueret ẽential'r ab eo.pbat.nã ois ppria passio.vt dicunt isti est ẽential'r distincta a sbto cuius est. Accipio ergo illam ppriã passionẽ illius pdicamẽti in quo ponit illa inq̃ztũ ponit iferius est idẽ ẽential'r cũ illo pdicamẽto.inq̃ztũ passio est distincta essential'r.vnũqdq3 aũt ad qδcũq3 cõparatũ semp hȝ suã ppriã ẽentiaȝ.ergo nec eodẽ respectu nec diuersis poterit eẽ idẽ ẽential'r cũ aliquo.τ distinctũ ẽential'r ab eo. Tum etiã qr idẽ distingueret ẽential'r a seipso. Probo.nam sm istos ppria passio distinguit essential'r ab sbto.cui⁹ est.tũc accipio illam ppriã passionem illi⁹ pdicamẽti.τ arguo sic.qcq̃d distinguit essential'r ab aliquo supiori distinguit ẽential'r a quolȝ ei⁹ iferiori.sȝ illa ppria passio distinguit ẽential'r ab isto supiori.τ ipsa est inferior ad ipm.ergo distinguit a se. Cõtra istã ppõnẽ arguitur sic.nam ois ppria passio est q̃dam nãlis po^a.sed talis est spẽs qualitatis.vt pȝ in pdicamentis.ergo τc̃. Rñdeo si tua ratio valeret pbarẽ φ ois dña eẽt de gñe q̃litatis.puta rõnabilitas τ talia.qδ vt credo nõ 2cederes.nam tunc accidens constitueret sbam itrinsece.τ predicaretur de substantia per se.quod est falsum. Ideo dico φ ibi sumitur naturalis potentia vel in potẽtia pro quadam facilitate naturali.vel difficultate ad actum.

Secunda Propõ est hec.φ nulla ppria passio est formal'r sba.nec formal'r accñs.φ 2ª ppõ
nõ sit formal'r sba pbat.nam sbe nõ est demrãtio.pmo posterioȝ.tuȝ ẽt qr sba eẽt passio respectu accñtis.qδ est falsuȝ. nam ppria passio cãtur ex principijs sbti.nõ sic est de sba respectu accñtis. Sed φ nõ sit accñs formal'r pbatur sic. Tum qr oẽ accidens est de aliquo.9.pdicamentoȝ.tñ passio nullius pdicamenti est.vt pbat ex prima ppõne. Tum etiaȝ.qr mã nuda non põt esse sbm alicuius accidentis.cum forma sbalis sit primus actus qui informat materiam. Tum etiã. qr omne accidens accidit. Dicit enim accidens ab accidẽdo ppria aũt passio nõ accidit.cum pbet de sbto demrãtiue.τ per 2ñs est ipo'e sibi nõ inesse. Tum etiã.qr accñs τ sbm faciunt vnũ per aggregationẽ.τ de tali nõ est scia.6.meta.sciencia aũt est habitus conclusionis in qua concludit ppria passio de sbto.primo posteriorum.ergo τc̃.

Contra hanc ppõnẽ arguo sic. Primo per Boetiũ dicentẽ φ oẽ ppriũ emanat de gñe accidentis.Et iterũ.videris dicere 2tra totã phiam.tota enim phia videt clamare.φ oẽ qδ est vel est sba vel accidens.τ sic videtur diuidi ens ab Algaçele in sua meta. Rñdeo ad pmũ: τ dico φ verum est sm modũ.omne enim ppriũ hȝ modũ accidentis.nõ tñ sm rem.in deo enim inq̃ztum deus cuȝ sit sbm in sacra theologia.vt tenet cõmunis opinio.sibi inest aliqua passio.nam in omni sciẽtia pbatur ppria passio de sbto.in deo tñ nullum est accidens. Cõfirmat pdicta solutio.dicit enim Arist.5.metaphysice.φ dña est quedã qualitas.opȝ ergo φ intelligat sm modum.τ nõ sm rem:nam vt dictum est nulla qualitas constituit quiditatiue sbam.cum sit posterior. Ad 2^m dicẽdũ φ omne qδ est vel est sba vel accidens.sic intelligitur.vel est idem cum sba.vel est idẽ cuȝ accñte.vel est aliqd sbe.vel aliquid accidẽtis vel aliter sic.oẽ qδ est.vel est sba vel accidens veruȝ est formal'r vel idẽtice. ppria aũt passio licet non sit formaliter sba vel accidens.est tamen hoc vel illud identice.

Tertia Propõ est hec.φ nulla ppria passio est di- 3ª ppõ
stincta ẽential'r a sbto cuius est passio. Hoc pbat sic.ois ratio realis τ positiua alicui inexistẽs circũscripto τ denudato τ preciso ab oi eo qδ non est ipm vel nõ est idẽ ẽentialiter secũ.est nec̃io cũ illo idem essential'r.sed circũscripto hoie siue per intell'm siue real'r ab omni extrinseco sibi essential'r:adhuc ppria passio sibi existit.ergo τc̃.maior includit pdicatũ in sbto.τ oppositũ pdicati infert oppositũ sbti.minor pbatur.nam circũscripto homine ab omni tali extrinseco.vel deus posset sibi dare actum ridẽdi.vel non.si sic.ergo homo põt illum actũ recipere.sed omne quod põt recipere actum ridẽdi est risibile.cum risibilitas nihil aliud sit nisi q̃dam aptitudo ad actuȝ ridẽdi.ergo τc̃. Cõfirmat ista pbatio.nulla potentia actiua est respectu impo'is.ergo po^e actiue ex parte dei corñdet aliqua po^a passiua.ex parte creature. Si deus 2^m.s.φ deus nõ possit dare.Contra.tum qr deus nõ esset omnipotens.nec eius potẽtia esset infinita. Tum etiã.qr quãdo actu ridebat poterat sibi dare actuȝ ridendi pro semp.cum eius potentia non possit variari nec minui.nec augeri. Istam rõnem credo insolubilẽ.vt pȝ inuenti.nec vnq̃z aliqs potuit eã mihi soluere.Et si ad ipsaȝ aliquid dicatur cuȝ illo qδ dz formet ratio τ ducatur sicut prius 2tra eum.nam forte diceretur φ deus posset sibi dare.τ hoc recte.prius dando risibilitatẽ.postea actũ.vel dicet φ põt sibi dare.nec ex hoc sequit φ homo sit in po^a:nisi solum priuatiua risibilitate. Cõtra istos duos modos soluendi replicet sicut prius hoc addito.naȝ deus poterat sibi dare ppinque τ formal'r qñ actu ridebat.ergo τ nunc.ergo non valet solutio.Soluat ergo qui poterit.

Quarta ppõ est ista.φ nulla ppria passio est sepa- 4ª pp
rabilis a sbto cuius est. Hoc satis pȝ ex dictis.ipsa tamen pbabitur inferius in quarta questione de separatione accidentis a subiecto.

5ª ppō **Quinta** ppositio est ista. ois ppria passio distinguitur formalr & qditatiue a sbo cui⁹ est. Hoc pbat. naz vnū nō pdicat de altero pscitate pmi modi & hoc solū & nec̃io reqritur ad istam identitatē. vt ponit Scotus.

6ª ppō **Sexta** ppositio est. q nulla aptitudo ad aliquē actū siue ppria passio qd idē est. est distincta ēentialiter ab eo cuius est. Hoc pbat sicut tertia ppositio. naz circūscripto oi extrinseco adhuc ista aptitudo inest illi. cuz pro tunc deus possit sibi dare actum. ergo &c̃.

7ª ppō **Septima** ppositio est. q ois aptitudo adequata alicui sbo que nō est de ɔceptu ei⁹ qditatiuo. ois talis est ppria passio eius cui⁹ est. Ista pbat sic. naz oē qd pdicat de alio in scdo mō dicēdi per se est ei⁹ ppa passio. aptitudo aūt talis hō. ergo &c̃. minor pbat. nam nō pōt dici q pdicet per accñs. cum sit idez essentialr cum sbo cuius est. vt pz ex pcedēti ppositione. ergo per se. & nō in primo mō dicendi per se. cum nō sit de eius ɔceptu qditatiuo. vt supponitur. nec in tertio nec in quarto. ergo &c̃.

Secundū Dubiū pncipale est. Utruz mobilitas sit entitas absoluta vel respectiua. Uideret. n. alicui q non sit respectiua. & argueret sic. nulla entitas respectiua pscindit a termino. mobilitas est hō. ergo &c̃. minor pz. qr illud inquantū ad aliqd dr non est actu sed tm̄ aptitudine po⁹. maior pbat. nā relatiua posita se ponunt. & perempta se perimunt. ℂ Rñdeo ponēdo hāc ppositionez. s. q mobilitas est entitas formalr respectiua. & qd dr de mobilitate intelligas de oi ppria passione. Probat ergo ppositio sic. ois entitas que est ratio referendi aliqd ad aliud & que nō pōt ɔcipi sine termino. ois talis ratio est formalr respectiua. sz ois ppria passio est hō. ergo &c̃. maior pz. omne enim absolutū inquantū absolutū pscindit a termino. minor pbat. qr ois aptitudo dr respectiue ad illud cui⁹ est aptitudo. ℂ Dico ergo q nō est in aliquo pdicamēto. vt dictuz est superius. Sed forte crederet aliqs q ex quo dicit entitatez respectiuā q esset in gñe relationis. hoc aūt iprobatū est superius. ℂ Ad rōnē dico q maior est vera solū de respectu actuali. & est falsa de respectu aptitudinali. aptitudo aūt nālis est respect⁹ aptitudinalis. iō pscindit a termino in actu.

Tertium Dubiū pncipale est. Utrū de mobili in quantū mobile possit eē scia. dicim⁹. n. inqtum mobile. qr scientia physica est de mobilib⁹. Et vr q non. tum qr scia est de ppetuis & incorruptibilib⁹ & sempiternis. pmo posteriorz. sed perpetuitas & corruptibilitas sunt dñe opposite. ergo eidē nō pñt cōpetere. tum qr oē illd de quo est scia: est vle. vle aūt nō est corruptibile. nec ecōuerso. soluz. n. singulare corrūpit. g &c̃. ℂ Rñdet & dr q de corruptibili inqtum corruptibile est pōt esse scia. & de mobili inqtum mobile. pbat. qr pñt hēr demonstratiōez. pbatur. qr de illis que nō sunt pōt haberi sciētia. puta de grādine & pluuia. ergo & demonstratio. mobilia aūt sunt hō. ergo &c̃. ℂ Ad primā rōnez dr q eē ppetuū pōt accipi duplr. vno⁹ per coexistētiā ois dñe tpis. Alio mō per abstractionem ab omni differentia temporis. si primo mō intelligit talis ppetuitas. dico q nō reqrit ad sbm scie q sit ppetuū. probat. qr mobilitas que ponit ratio subiectiua scientie nālis nō saluatur in rebus perpetuis per coexistentiā omnis differētie temporis. ergo sequitur q talia non sunt scibilia in scientia naturali. certe non. si secundo modo intelligit verum est q scientia est perpetuorz. & dicitur perpetuitas per abstractionem. quia secundū se formaliter vt est scibile nō requiritur aliqua differentia temporis. qr non est necessariuz q sit vel fuerit vel q forte nunq erit. Corruptibile autem per oppositum potest dupliciter accipi. vno mō priuatiue. alio modo negatiue. nam corruptibile priuatiue duo icludit. videlicet esse in isto tempore & non in alio. & negatiue non eē in aliquo tpe nec in isto. nec in illo. & ideo dicitur corruptibile negatiue. quia nō est aptū natū hēr corruptionē. & ideo abstrahit in sua rōne formali ab omni dñā tpis corrūpentis.

Si aūt accipit corruptibile priuatiue penes primū modū: sic opponit sibi ppetuū per coexistentiā in omni dñā tpis. & isto mō dr corruptibile priuatiue. qm̄ in se aptū natum est hēr corruptionē. ℂ Ad 2ᵐ ɔcedo maiorē & cuz dr in minori. nullum vle est corruptibile. dico q nō est corrubtibile de se & primo. sed ex ɔñti bñ ɔcedo. ℂ Pōt aliter dici q vle eē corruptibile pōt eē duplr. vno⁹ per se. alio mō per illud. pmo mō vle nō est corruptibile. 2ᵒ bñ. ℂ Sed ɔtra ostendo q vle per se sit corruptibile accipiendo corruptibile in cōmuni abstractū ab hoc corruptibili & ab illo tunc arguo sic. idē de seipso per se & essentialr pdicat. ergo corruptibile in cōi de seipso per se & eēntialr predicat. ergo ista esset vera. corruptibile in cōi est per se corruptibile. ℂ Pō. ois propria passio per se primo inest alicui cōi. nā omne qd per se inest aliqb⁹ plurib⁹ inest eis per aliqd cōe cui per se pmo inest. corruptibilitas aūt est qdā ppria passio. vt dictuz fuit in 7ª ppone primi dubij. ergo &c̃. ℂ Tertio qr si detur q sit corruptibile per accñs & ponat inesse. tunc de ipso non psupponit qr est qd tñ opz q psuoponat de oi eo de quo est scia. Rñdeo ad primū & dico q lr per se vel pōt determinare inherētiam predicati ad sbm. vel pōt determinare pdicatuz. si pmo mō sic est vera. si scdo mō sic est falsa. vnde vtraqz illarū stat. s. q corruptibile sit corruptibile: & q corruptibile non sit corruptibile. prima est vera. qr idem de seipso predicat formalr. scda est vera predicatione denoiatiua. vnde ɔcedere ɔdictoria pdicata de eodem sbo dūmodo vna sit eēntialis & alia denoiatiua nō est incōueniens. q tñ ɔtradictoria denoient idē sbm vel q vtrūqz pdicet de eodem eadē pdicatione eēt incōueniens. Exemplū accipio prius sm q prius est rōne fundamēti est pus posteriori. accipio pus sm q correlatiuū est & nō rōne fundamēti: & sic pus nō est prius posteriori. qr vt sic est pdicatio eiusdē de seipso & est per se in primo mō. & ista est vera. pus nō est prius posteriori. cum sint simul nā. qr correlatiua. & per ɔñs vnum nō est prius altero nec hoc est inconueniens q hec simul stent. nam scda prediactio est denominatiua prima vero essentialis. ℂ Ad scdm dico q corruptibile pōt sumi duplr. vno mō vt est ɔtractum & determinatum per dñam indiuidualem. verbi gratia. homo est corruptibilis per differētiā indiuidualē. vel per hecheitatem contractus. alio modo vt precisum a dñā indiuiduali. verbi gratia. vt corruptibile sm se sumēdo primo mō corruptibile inest singulari pmo & per se. scdo mō inest vli primo & per se. ita etiā dicet de actu correspondente isti potentie. qr vt cōtractus inest singulari. vt nō ɔtractus inest vli. eiusdem enim est potētia & act⁹ in libro de sono & vigilia. ℂ Et si dicatur q nō est differētia iter accñs cōe & ppriū. qr etiam accñs cōe vt ɔtractū inest singulari. vt nō ɔtractū vli. ergo &c̃. Respondeo negando ɔñtiaz. vñ notandū est q hec est dñā inter accñs cōe & ppriū. qr accñs cōe cātur ex pprijs principijs indiuidualibus. ppriuz vo cātur ex pprijs principijs spēi. vnde risibilitas nō inest per se huic homini. nisi qr risibilitas ɔsequit hoiem in cōi nā specificā. nō sic est de accidente cōi. nō. n. est hō albus eo q albedo ɔsequat hoiem in cōi. sz qr prius ɔsequit hoiem hunc. ℂ Ad 3ᵐ dico q sufficit pcognoscere de sbo qr est in aptitudine vel po^tia. s. q esse existere nō sit sibi phibitum. sicut esse chimere. q autē actu existat hoc sibi accidit. nos enim habemus scientiam de rosa vniformiter. quando est. & quando non est.

His visis Rñdeo ad rōnes principales. & primo ad pmā. pro cuius euidētia pono aliq dicta. ℂ Primū est istud. q ipoſe est aliquē ɔceptuz pdicari quiditatiue nisi sit quiditatiuus. hoc probatur sic. nam omnis ɔceptus qui qditatiue pdicat est quid illius de quo pdicat. & per ɔñs qditatiuus. Ex quo isero correlariū. q cuz oē supius pdicet de suo iferiori qditatiue q ois ɔcept⁹ supior est ɔcept⁹ qditatiu⁹ vel dicit ɔceptū qditatiuū. ℂ Scdm dictuz est q ɔceptus quiditatiuus in plus se hz q̄ concept⁹ diffinitiuus. hoc probat sic. naz ois cōceptus superioris est

conceptus qditatiuus.vt pbatū est supius:nō tñ est diffinibi
lis.nā nō oē tale supius hʒ genꝰ ꝛ drīas que ꝓprie reqrun
tur ad diffōnem:vt ens.¶3m dictū est ꝙ accidit sbeo scie.ꝙ
hēat diffōnem.nā deꝰ est sbm theologie.ꝛ tñ nō hʒ diffōnē.
cū ibi nō sit genus nec drīa ¶4m dictū est ꝙ aliquē conceptū
esse qditatiuū pōt eē dupl̄r.vnoꝰ tanq̄ ↄstitutibilis ex prin
cipijs qditatiuis.vt qdlibet inferius respectu supioris.alio
mō tanq̄ ↄstitutiuū vel principiatiuū vt se hʒ ens respectu
inferioꝝ ꝛ silia.Et per hoc pʒ ad rōnem.¶Ad formā cū di
cuicūq; cōpetit ꝛc.dico ꝙ si intelligat de diffōne ꝓprie sum
pta que est ex gñe ꝛ drīa.ꝛ de qditate que est expressa ꝛ signi
ficata per diffinitionē.dico ꝙ maior est falsa.si aūt per diffi
nitionem itelligis aliquē conceptum qditatiuū predicatione
in qd p̄dicatum vel qditatiuū.i.entitatiuū.tunc bene cōce
ditur maior.ꝛ minor est falsa.vt pʒ ex primo dicto.vnde ali
quiditas ꝛ qditas nō sunt nisi entitates vage sumpte.vñ
sicut cum dico qdā homo ꝛ aliquis homo.homo significat
sub quadā rōne vaga.sic cū dicit quiditas ꝛ aliqditas signi
ficatur ipsa entitas vage sumpta.¶Ad sm concedo maiorē
ꝛ nego minorē.Ad ꝓbationē ad primā dico pro cuius eui
dentia pono talē ꝓpōnē vlēm.ꝙ nō opʒ eē tantā distinctio
nē inter aliq̄ duo distincta per aliq̄ duo distinctiua quāta
est ipsoꝝ distinctiuoꝝ adinuicē.qd declaro.duo indiuidua
distinguunt per drīas idiuiduales vel per quosdā gradus
entitatiuos ꝛ hypo.i.incōicabiles.qui qdē sm mentē Sco
ti sed totis sunt distincti.dicunt enim conceptus simpl̄r sim
plices nihil penitus includentes.ita ꝙ sunt irresolubiles.
nō aūt est sic de indiuiduis per illos gradus ↄstitutis.huiꝰ
aūt ꝓpōnis ꝛ regule rō pōt eē.nam hꝫ talia distincta vltra
ista distinctiua aliqd aliud icludunt in quo pñt hꝛe conueni
entiā.¶2ª ꝓpositio est ista.ꝙ ↄdictoria sumunt dupl̄r.vno
modo formal̄r.alio modo mālit̄er ꝛ substractiue.pmo mō
nihil est eis cōmune.2º bene.ideo pʒ ad primā rōnē.¶Ad
secundā ꝓbationē.corruptibili ꝛ incorruptibili ꝛc.dico ꝙ
verum est physice loquēdo.ita ꝙ corruptibile ꝛ icorruptibi
le in nullo gñe physico conueniant.bñ aūt pñt conuenire in gñe
logico vel metaphysico.vocat aūt genꝰ physicū cui correndet
gñabilitas vel corruptibilitas.ita ꝙ oia sub ipso contenta
sunt gñabilia ꝛ corruptibilia.genus autē logicum est illud
qd predicat de pluribꝰ speciebus in quid.ꝛ sic idem dico de
gñe metaphy.¶Ad 3m concedo maiorem ꝛ nego minorem.
Ad primā ꝓbationē de angelo heri pducto.dico ꝙ huius
hodie pducti heri nulla fuit entitas nūalis ꝛ simpl̄r.sʒ bñ
specifica ꝛ sm quid.¶Ad aliam ꝓbationem ꝙ nihil posset
nouiter creari.nego ↄñtiam.nāʒ lʒ in creatione nō p̄suppo
natur aliqua nūalis entitas.bene tñ aliqua specifica.¶Ad
aliā ꝓbōnē ꝙ vno annihilatio ꝛc.nego.nā ista eēt vera si eēt
vnitas illa indiuisibilis sicut ptes.qꝛ omnes partes ↄtinui
fundant vnā vnitatem.ꝛ tñ vna pōt manere alia annihila
ta.vñ dico etiāʒ ꝙ possibile est ꝙ aliquid annihilet simpl̄r
quantū ad suā totā entitatē cathegoreumatice supple sum
ptam.ꝛ tñ remanebit tota sua entitas sincathegoreumatice
sumpta sicut pʒ hic.ista syllaba.ba.pōt annihilari remanē
tibus.b.ꝛ.a.seorsum.idē dico in oibus cōpositis. Unde sic
imaginor ꝙ in quolʒ indiuiduo est aliq̄ entitas que de se
nō est hec dicens vnitatē quandā minorē vnitate nūali ex
nā rei in qua aliq̄ plura sunt idistincta.que qdem lʒ semp sit
ↄiuncta cum drīa indiuiduali.ꝛ ita per ↄñs singularis qua
si denoīatiue.tñ q̄ꝛtum est de se dicit vnitatē realē minorem
vnitate nūali.que qdem vnitas est ꝓprie in oibus eadē.ꝛ
que accipit esse simpl̄r per primū indiuiduū productū.per
alia aūt indiuidua pducta non accipit esse nisi sm qd.puta
qꝛ cōicatur alteri ꝛ alteri per nouā pductionē indiuiduo
rum.ꝛ scdm hoc de illa mā pñt euadi multe difficultates.
aduertant ergo in hac mā disputantes.¶Ad 4m concedo
ↄñtiā.¶Ad ꝓbationē falsitatis.ad pmā qꝛ angeli nō sunt
corporales.dico ꝙ corpabilia nō solū sunt de ↄsideratione
phie nālis.Et si Auicēna vel cōmētator vel aliqs alius di

cat oppositū.nego ipsos tanq̄ ignorantes ꝛ nescientes aliqd
de motu angeli.¶Ad aliā ꝓbationē ꝛ sequeret ꝙ angelus
eēt mobilis concedo.sed tu ꝓbas ꝙ nō.qꝛ oē qd mouet prim
est in termino ꝛc.pōt vno mō dici ꝙ verū est de illo qd mo
uet sm extēsionē ꝛ dimēsionē loci.nō aūt de illo qd nō est in
loco circūscriptiue.Al̄r dicit Scotꝰ in scdo sniaꝝ.ꝙ prim ꝛ
partim vnoꝰ distinguunt ↄtra totū.ꝛ sic qñ mobile est diui
sibile prim h est sm vnā ptē est in termino a quo.ꝛ sm aliā
est in termio ad quē.Alio mō diuidit prim ꝛ prim ↄ total̄r.
ꝛ sic si aliqd idiuisibile mouet prim est in termino a quo.qꝛ
nō total̄r ipm dimisit.ꝛ prim est in termino ad quē.qꝛ nō
total̄r ipm acqsiuit.vñ illa partibilitas nō dʒ referri ad mo
bile.sed ad formā que acquirit ꝛ ad terminū a quo recedit.
¶Ad tertiam ꝓbatiōnē.nullū inextēsum ꝛc.dico ꝙ acci
dens extensum ꝛ diuisibile est duplex.qddam pmanens.ꝛ
qddāʒ successiuū.de pmo maior est vera.nō aūt de scdo.q̄re
nō valet.¶Ad 5m concedo ↄñtiam.ꝛ nego añs.¶Ad ꝓbatio
nem.qꝛ hec scia distinguit ab alijs per mobilitatem.dico ꝙ
verū est tanq̄ per posterius.per pus aūt distinguit ab alijs
scientijs per naturalitatem.Et sic patet questio.

¶Unde ex vniuersalibus in singularia opʒ pcedere.totū.n.sm sensum notiꝰ est. vle aūt totū qddāʒ est.multa.n.cōprehē dit vt partes vniuersale.

Qō.ij.

Ueritur Utrū magis vlia sint magis nota ꝛ pus nota ab itellectu.
Et vr ꝙ nō.nā que sunt cōpositiora sunt
nobis magis ꝛ pus nota.sʒ minꝰ vlia sunt
hꝫ.ergo ꝛc.maior est Arist.ꝛ cōmētatoris.
in hoc ꝓhemio.minor ꝓbat.illud qd se hʒ
per additionem ad aliquid:illud tale est magis cōpositū:
sed minꝰ vlia se hñt per additionē ad magis vlia.ergo ꝛc.
maior huius ꝓlisi pʒ.qꝛ qd se hʒ per additionem ad aliud
vt esse pars eius.minor pʒ.qꝛ minus vlia per magis vlia
diffiniuntur.ergo ꝛc.¶P.qd est prius sm nām est prius ꝛ
magis notū quo ad nām.ꝛ posterius quo ad nos.magis
vlia sunt hꝫ.ergo ꝛc.maior est Aristo.in ꝓhemio isto.mi
nor ꝓbat.nam ois diffinitio est ex prioribꝰ nature respectu
illius cuius est.diffinientia enim sunt ptes diffinitoꝝ.pars
vō est prior nā suo toto.sed magis vlia diffiniūt minꝰ vlia.
vt dictū fuit.ergo ꝛc.pōt etiā ꝓbari principalis minor per
Auicēnā.qui dicit ꝙ sm nām pus itendunt vlia.nō enim
nā intendit hoc singulare gñare.sʒ hoiē sm se.vt ipse dicit.
¶Item ad principale arguit aucte phi.in pmo posterioꝝ
in quo dicit.simpl̄r aūt priora ꝛ notiora sunt que longius
sunt a sensu.sunt aūt longiora maxime vlia.ergo ꝛc.¶P.
illa que sunt difficilia ad cogscēdūʒ nō sunt nobis magis ꝛ
prius nota sed vlia sunt hꝫ.ergo ꝛc.maior icludit p̄dicatum
in sbto.minor ꝓbatur.qꝛ illa que sunt a sensu remotissima
sunt ēt ad cogscendū difficillima.ex p̄ meta.vlia sunt hꝫ.vt
hꝛ ibidē.ergo ꝛc.¶In oppositū est .Ari.in hoc ꝓhemio.
vbi dicit ꝙ vlia sunt magis ꝛ pus nō.nobis.¶Itē pōt ad
duci rō quā Ari.facit.ois nr̄a cognitio incipit a magis ↄfu
so ꝛ a toto.vle est hꝫ.vt pʒ ibidē.¶Item illud prius occur
rit itellectui cuiꝰ singulare prius occurrit sensui.sʒ singulare
magis vlis prius occurrit sensui.ergo ꝛc.maior pʒ.nā qua
lem ordinē hñt vlia ad itellm:talē vident hꝛe singularia ad
sensū.ꝛ ecōuerso.minor ꝓbat.ex primo physicoꝝ.vbi dr ꝙ
prius pueri primo vocant oēs viros pres ꝛc.deinde distin
guunt illū ab isto.ꝛ vocant istū virū prem.illū vō nō.¶Cō
firmat etiā experimēto.qꝛ prius a remotis pcipit de aliquo
viso ꝙ est aliqd corpus.postea percipitur ꝙ est aial.deinde
ꝙ est tale vel tale animal.ergo ꝛc.

Ad qōnē Istā rńdeo sic pcedendo.¶Primo trac
tabo de notitia singularis ꝛ eius co
gnitione.¶Secundo de notitia vlis.¶Tertio tangetur

vtrꝫ ad noticiā ꝑfectā cuiuslibꝫ effect⁹ reqrat̃ necio cognitio
oīuꝫ cāruꝫ. ¶ De ꝑ articulo ponā tres distinctiōes. Prima
est ꝙ singulare est triplex. qdda abstrahens ab exn̄tia. nō .n.
singulare de se terminat̃ ad exn̄tiā. sicut nec vl'e. ꝛ tale singu-
lare est per se in gn̄e nihil includēs ꝑter nām spēi. ꝛ ꝓprietatē
indiuidualem per quā est hoc. qlibet .n. ordinatio pn̄di tota
abstrahit ab exn̄tia. Scd̄o mō accipit̃ singulare inq̄ntū exn̄s
est ꝛ nō includēs aliqd̄ accn̄s. ꝛ tale singulare pōt dici simul
totū. exn̄tia aūt nō est de rōne alicui⁹ nec inq̄ntū qd. nec inq̄n-
tū pricipēs qd. q2 exn̄tia est oīno ex̄ ꝯceptū formalē ꝛ qditati-
tiuū. saltē in creaturis. Tertio⁰ pōt sumi singulare inq̄ntū in-
cludēs nō solū exn̄tiā: sed ēt oīa alia accn̄tia circūstātia. puta
q̄ntitatē: q̄litatē: locū: tp̄s. ꝛ hꝰ. ꝛ sic est ens aggregatū ꝛ vnuꝫ
per accn̄s. ¶ 2ª distinctio est ista. ꝙ itellectio est duplex. qdda
est que dr̄ abstractiua seu qditatiua. ꝛ hec abstrahit ab exn̄-
tia obi respiciēs solū qditatē ei⁹ vt qditas est. vt cognitio ha-
bita de rosa nō exn̄te. seu vt nō exn̄s est. tn̄ pn̄s in spē repn̄tā-
te. Alia est itellectio que dicit̃ intuitiua. vt visio. ꝛ h̄ respicit
obm̄ pn̄s per se exn̄s in sua exn̄tia. ita ꝙ est exn̄tis vt existēs
est. ¶ 3ª distinctio est ista. ꝙ obm̄ intellect⁹ qdda est ꝑ intelle-
ctū. ꝛ qdda nō ꝑmo. Dr̄ aūt obm̄ ꝑmo esse intellectū qd̄ ade-
quat actū itelligēdi. nō ꝑmo qd̄ non adequat. exēplū in sili.
qn̄ vr̄ aliqd̄ bipedale ꝛ ipm̄ totuꝫ adequat visionē. sed parti-
ci⁹ lꝫ per se videat̃. nō tn̄ adequat visionē. silr̄ cū itelligit̃ spe-
cies. puta hō. tota spēs itelligit̃ vt adequās itellectionē. ꝛ est
primo intellecta. sed partes speciē. puta genus ꝛ differētia
lꝫ per se vtrūqꝫ intelligat̃. nō tamen primo: q2 neutrum per
se adequat intellectionem talem.

pª ꝯ. Hoc viso Elicio aliqs ꝯnes. ¶ Prima est. ꝙ sin-
gulare quolibet sumptū est per se intelli-
gibile de nā sua. Hoc ostendo sic. singulare est vere ens. ergo sin-
gulare est per se itelligibile. ꝯn̄tia pꝫ. qm̄ itelligibilitas abso-
lute sequit̃ entitatē. cū ens sit obm̄ itellect⁹. vt suppono p̄o
nūc ꝛc̄. aīis ꝓbat̃. q2 singulare includit totā entitatē qditati-
uā supioꝝ. ꝛ includit ēt vltra hoc dr̄iaꝫ indiuidualē vel exn̄-
tiā. vel aliqd̄ accn̄s quoꝝ neutrū diminuit sꝫ addit ad enti-
2ª ꝯ. tatē. ergo ꝛ ad itelligibilitatē. ¶ 2ª ꝯclusio ꝑncipalis est ꝙ singu-
lare ꝑmo⁰. s. vt est ꝑscindens ab exn̄tia est cognoscibile noti-
cia abstractiua. Hoc ꝓbat̃. nā noticia abstractiua est obi nō
vt existēs est sed singulare. ꝑ⁰ ꝑscindit ab existētia. ergo ꝛc̄. ma.
3ª ꝯ. pꝫ per 2ᵃᵐ distinctionē. minor ꝓbat̃ per ꝑmā. ¶ Tertia ꝯclu-
sio ꝑncipalis est ꝙ singulare 2⁰ sumptū. s. cum existentia ꝛ
3⁰ sumptū. s. cum illis accidētib⁹ ꝛ circūstantijs pōt cogno-
sci noticia intuitiua. Hoc ꝓbat̃. nā noticia intuitiua est obi
existētis vt existēs est. sed singulare scd̄o mō ꝛ 3⁰ modo sum-
ptū est existēs. ergo ꝛc̄. maior ꝛ minor patēt in ꝑª ꝛ 2ª distin-
4ª ꝯ. ctionib⁹. ¶ Quarta ꝯclusio est. ꝙ singulare sm̄ suā entitatē
qua singulare est per se itelligibile a nobis pro statu isto sal-
tē itellectiōe abstractiua. cui⁹ oppo^m tenet cōis opinio. Hanc
ostēdo sic. ois po^a ponens per se dr̄iaꝫ inter aliqua duo ōba
necessario per se cognoscit illa. sed intellect⁹ noster per se po-
nit dr̄iam inter vl'e ꝛ singulare. ergo ꝛc̄. maior ꝓbat̃. nā im-
possibile est ꝙ aliqua po^a ponat dr̄iam iter aliqua que tota-
liter ignorat. minor pꝫ. q2 itellect⁹ noster dicit vl'e nō esse sin-
gulare. ꝛ ecōuerso. ergo ꝛc̄. ¶ P̄. ad idē. illud qd̄ per se a no-
bis nō cognoscit̃ nō possumus diligere. sed singulare est per
se a nobis volitū. ergo ꝛ cognituꝫ. maior pꝫ per Aug^m. 9. de
trinitate dicenteꝫ. Inuisa possumus diligere. incognita ne-
quaq̄ꝫ. ꝛ ad idē Arist. 3⁰ Ethicoꝝ. cap. 3⁰. ꝛ ad idē Augu. 9⁰
de trinitate. qd̄ qs ignorat nullo pacto diligere pōt. ¶ Minor
pꝫ. q2 ꝑceptū de dilectione est magis respectu singularis q̄ꝫ
respectu vl'is. vnde Joā. 1. Qui nō diligit frēm suuꝫ quē vi-
det quō deū quē nō videt diligere pōt? ergo itelligimus sin-
gulare. Cōfirmat̃ etiā minor. q2 deū diligimus. ꝛ primū di-
ligimus. ergo per se singulare volitū est. Cōfirmat̃ ratio. q2
si itellectus per se nō itelligeret singulare. volūtas nō posset
per se velle actū singularē. nec per ꝯn̄s peccare. qd̄ est falsuꝫ.
ꝯsequētia pꝫ. q2 volūtas nō potest per se velle nisi qd̄ est ab
intellectu per se cognitum. ¶ Quinta cōclusio est. ꝙ singu- 5ª ꝯ.
lare est primo per se cognitū nobis. Probat̃. illud est nobis
primo cognitū qd̄ primo mouet intellectū. sed singulare est
huiusmodi. ergo ꝛc̄. maior patet. q2 obiectū mouet poten-
tiā. minor etiaꝫ pꝫ. nā omnes actus ꝛ oēs operationes sunt
circa singularia. vt habet̃ ꝑmo metaphysice. ¶ Preterea in
potentijs subordinatis quarū posterior accipit suuꝫ obie-
ctū a priori. illud est primo cognituꝫ a potētia posteriori qd̄
sibi ꝑmo potentia inferior administrat. sed intellectus ꝛ po-
tētie sensitiue sunt potētie subordinate. potentie autē sensiti-
ue primo administrāt intellectui singulare. ergo ꝛc̄. minor
probat̃. q2 illud primo sibi administrāt qd̄ primo appꝛehen-
dere possunt. sed singulare est huiusmodi. ergo ꝛc̄. ¶ P̄. il-
lud est prius cognitū a potentia intellectiua qd̄ primo sibi
repn̄tat species itelligibiles. sed illud est singulare. ergo ꝛc̄.
maior pꝫ. q2 intellectus nihil appꝛehēdit nisi per repꝛesenta-
tioneꝫ speciei. minor ꝓbat̃. illud enim primo repꝛesentat sibi
species intelligibiles a quo gignunt̃. sed spēs intelligibiles
gignunt̃ a singularibus. ergo ꝛc̄. Cōfirmat̃ ratio per dictū
Scoti. q2 species intelligibilis repꝛesentat primo singulare va-
gum. secūdo naturā. ꝛ humanā specificaꝫ absolute sine acci-
dentibus ꝛ circūstantijs. tertio singulare signatū cum illis
differētijs ꝛ circūstantijs. Hoc autē inferius magis declara-
bit̃. ¶ P̄. ad ꝑncipale. in omni argumētatione ꝑmisse sunt
prius note ꝛ magis note q̄ꝫ cōclusio: sed in argumētatione
inductiua ꝓcedimus a singularibus ad vl'ia. ergo ꝛc̄. ma-
ior pꝫ. nā cōclusio nō cognoscit̃ nisi per premissas. ex primo
posterioꝝ: minor pꝫ. ex primo Thopicoꝝ. ꝛ secūdo Prioꝝ.
¶ Cōfirmat̃ ratio per dicta. in 4⁰ Thopicoꝝ. Inductio est
ꝓgressus a singularib⁹ ad vl'ia. ꝛ a magis notis ad minus
nota. magis aūt dico esse nota que sunt sm̄ sensuꝫ. ¶ Quin-
to arguit̃ sic. omnis potētia abstrahēs aliqd̄ obiectū ab ali-
quo prius cognoscit illud a quo abstrahit q̄ꝫ illud qd̄ ab-
strahit. sed intellectus abstrahit vniuersale a singularibus.
ergo ꝛc̄. maior pꝫ. q2 aliter talis potentia abstraheret igno-
ranter. ¶ Minor pꝫ per oēs cōiter opinātes. ¶ P̄. totū est no-
tius q̄ꝫ partes. tunc ꝓbat̃ sic. illud qd̄ est primo totū est pri-
mo notū ꝛ magis notū. sꝫ singulare est huiusmodi. ergo ꝛc̄.
presuppositū pꝫ. ꝑmo huius. maior pꝫ ex presupposito. mi-
nor pꝫ. q2 singulare plura includit: quorū vnum se habet vt
actus. ꝛ reliquū vt potētia. ¶ Contra istā ꝯclusionē argui-
tur primo auctoritate Ari. scd̄o de aīa. ꝛ in multis locis per
totā phīam. dr̄ enim scd̄o de aīa ꝙ sensus est singularitū in-
tellectus vero vniuersaliū. deinde subdit. vniuersale dū in-
telligit̃. singulare dum sentit̃. ¶ Cōfirmat̃. distincte potētie
hn̄t distincta ōba. sensus ꝛ intellectus sunt hꝰ. ergo ꝛc̄. ma-
ior pꝫ. q2 per actus distinguunt̃ potētie. actus vō per ōba.
minor vō de se nota est. ¶ P̄. intellect⁹ noster ꝓcedit de imp-
fecto ad perfectuꝫ. sed vl'e est impfectius singulari. ergo ꝛc̄.
maior pꝫ. ꝛ etiā minor. q2 omne singulare est actualī⁹ ꝛ plu-
ra includit. ergo ꝛc̄. ¶ Ad ista respōdeo. ¶ Ad primuꝫ cum
dicit̃. intellectus est vl'ium dico ꝙ illa auctoritas intelligit̃
sic. vꝫ. ꝙ sensus est singulariū cū ꝑcisione. intellect⁹ vō nō cuꝫ
ꝑcisione est vl'ium. sed etiā singulariū. ¶ Ad ꝯfirmationem
rn̄deo. Pro cuius euidētia est sciēdū ꝙ de numero potētia-
rū qdda sunt disparate. vt visus. audit⁹ ꝛc̄. ꝛ ille potentie ita
se hn̄t ꝙ illud qd̄ vna appꝛehendit ipossibile est ꝙ alia appꝛe-
hendat. quedā vō sunt subordinate. ꝛ ille sunt duplices. q2
quedā sunt equales. ita ꝙ qcqd vna pōt appꝛehendere ꝛ alte-
ra. vt intellect⁹ ꝛ volūtas. ꝛ tales pn̄t habere idem obiectū ꝛ
eque cōe. Unde ꝛ credo ꝙ ens inquantuꝫ ens est obm̄ ade-
quatū: tam intellect⁹ q̄ꝫ volūtatis. lꝫ forsan verum ꝛ bonuꝫ
sint quedā rōnes determinate obi intellectus ꝛ volūtatis.
Alie vō sunt subordinate nō tn̄ equales. vt intellect⁹ ꝛ po^e
sensitiue. ꝛ ille sic se habent ꝙ quicqd pōt potentia inferior
potest ꝛ superior: ꝛ adhuc plus. ꝛ ille potentie habēt distin-
cta obiecta scd̄m magis cōmune ꝛ minus cōmune. ¶ Ad
tertiuꝫ pro cuius euidētia est notādum ꝙ in cognitione est

duplex pcessus. qdā simplicis originis. vt itelligere hoc ꝑus
hoc. ⁊ hoc post hoc. ali⁹ est ordo cuiusdā cāsalitatis. vt itellige-
re hoc per hoc. in pͦ pcessu itellect⁹ pcedit de impfecto ad pfe
ctū. in 2° pcessu est econtrario. nā semꝑ cā prior est ⁊ pfectior
suo effectu. in isto ergo 2° pcessu est pcessus de pfecto ad imp
fectū. ⁊ iste est in pcessu cognitiōis singularis ad vl'e. ⁊ sic pȝ
ad formā rōnis. ¶ Aliter rñdet Frāciscus de marchia dicēs
ꝙ pfectio ⁊ impfectio pñt referri ad duo. s. ad modū cogno
scēdi respectu eiusdē obi. vel ad obm cognitum. ⁊ vtroqȝ mō
intellect⁹ nr̄ pcedit de impfecto ad pfectū. Et pbat ꝑmo quā
tū ad modū cognoscēdi dicēs ꝙ itellectus nr̄ ꝑmo itelligit
obm ꝯfuse. ⁊ postea distincte. Tn̄ intellectio singulari itelli-
git vl'e ꝯfuse. postea itelligit pfectiori intellectione. puta di-
stincte. Silr̄ itellect⁹ nr̄ pcedit de impfecto ad pfectū quātū est
ex pte obi. nā singulare dicit quādā rnālitatē. ⁊ quādā inab-
stractionē fm rem ⁊ fm rōnē. vl'e vͦo qȝ fm rē est absolutū
dicit imālitatē que qdē est ꝯditio obi. ⁊ ita pȝ qn̄o semꝑ pce
6ª ȝ. dit de impfecto ad pfectū. g̃ ⁊c̄. ¶ 6ª ꝯclusio est. ꝙ nulla po ͣ
nec sensitiua nec itellectiua pro statu isto pōt cognoscere vel
intelligere singulare sub rōne ꝓpa singularis. Probat ista
ꝯclusio a Scoto sic. ois po ͣ apphendens aliqͦ obm fm ali-
quā rōnē ꝓpriā ⁊ fm aliquā ꝓpriā vnitatē pōt ipm apphē-
dere ⁊ ipm distinguē sub tali rōne ⁊ vnitate a quolȝ nō ta-
li. quocūqȝ alio extrinseco circūscripto. sed itellect⁹ ⁊ sensus nō
pñt distinguere singulare vnū ab alio nō tali sub tali rōne
⁊ vnitate quocūqȝ alio circūscripto. ergo. maior pbat. nā p-
pria rō vniuscuiusqȝ ⁊ ꝓpria ratio vnitatis sunt sufficiēs cā
distinctiua huius a quocūqȝ qͦ nō est tale tali rōne ⁊ vnitate.
mi. pbat. nā si per po ͣᵐ diuinā duo indiuidua eiusdē spēi.
puta due albedines eēnt in eadē pte sbi eque itēse. ita ꝙ in
nulla tali circūstātia distinguerent. nulla po ͣ nec itellectiua
nec sensitiua posset distinguē illas albedines eē duas. Silr̄
declarat de duob⁹ hoīb⁹ vel indiuiduis. si de⁹ eos faceret oī-
3ª ppō no siles. ⁊ nō differrēt per aliq̄s hͦꝰ circūstātias. ¶ Probat
etiā alia rōne. obm apphendit a po ͣ fm rōnē fm quā mo-
uet po ͣᵐ. ⁊ fm illā rōnem nō apphēdit fm quā nō mouet.
sed obm mouet po ͣᵐ non sub rōne singularitatis. g̃ ⁊c̄. ma.
pȝ. q2 po ͣ nunq̄ apphēdit obm nisi vt obm mouet. ipsam
po ͣᵐ. ⁊ eodē modo apphēdit quo mouet. Maior pbat. ad
cuius euidētiā pono duas ꝓpōnes. ¶ Prima est ista. ꝙ in
omni actione ꝑn ͫ formale hȝ esse nā cōis. hoc pbat sic. illud
est ꝑn ͫ agēdi in quo agēs assimilat passo. sed hoc est in aliq̄
cōi. ergo ⁊c̄. maior pȝ. q2 inter agēs ⁊ patiēs oȝ esse aliqua siti-
tudo. et ꝑmo de gñatiōe ⁊ corruptiōe. hoc etiā magis pȝ in
gñatione vniuoca. lȝ in oībus vēr sit vera. semꝑ. n. agēs intē
dit sibi assilare passum cū actio ⁊ ei⁹ entitas relucea in pas-
so. minor pȝ. q2 ꝯueniētia solū est in cōi. ¶ P. pbat. ꝙ eadē
ꝓpositio sit vera. nulla po ͣ ꝯtinet aliqua plura eiusdē rō-
nis sine aliq̄ ordine ⁊ sine aliqua rōne vna cōi. sed po ͣ actiua
alicuius agētis ꝯtinet multa ꝓducibilia eiusdem rōnis vel
eiusdē spēi. ⁊ non sine aliq̄ ordine. vt pȝ. ergo illa ꝯtinet sub
aliqua vna rōne cōi. ¶ Itē pro syllogiço sic istā rōnē. q2 agēs
fm illā rōnē est ꝑn ͫ agēdi fm quā in vͥtute sua actiua ꝯti-
net illa multa agēda. sed hoc est fm vnā rōnē cōem. vt pba-
2ª ppō tū est. ergo ⁊c̄. ¶ Scḋa ꝓpositio est ista. ꝙ dr̄ia indiuidualis
vel ipsa singularitas in actione alicui⁹ singularis est quedā
ꝯditio ⁊ quedā ratio sine qua non ꝓducit actio cuiuslibet sin-
gularis. Hoc pbat sic. illud qͦ est de se limitatiuū ⁊ determi
natiuū alicui⁹ actionis: ⁊ est ꝑn ͫ sine quo nō pōt fieri actio
nō est pncipiū actionis: sed est ꝓcise ratio sine qua nō. dr̄ia
indiuidualis est hͦꝰ. ergo ⁊c̄. maior pȝ. nā aliud est esse ꝑn ͫ
actionis. aliud est esse limitatiuū actionis. minor pbat. nam
ipsa dr̄ia indiuidualis vel ipsa singularitas est qdā actus li
mitatus vel vltimus annexus necessario cuilibet singulari.
ergo ⁊c̄. ¶ De ꝓdicta ergo ꝯclusione est subtilis imaginatio
Scoti in hoc stans. ꝙ cū di singulare sentit vel intelligit cō
currit ibi tria. Primo ꝯcurrit illud qͦ apphendit. ⁊ illud
est singulare. Scḋo ꝯcurrit formalis ratio apphēdēdi fm
quā ipm apphēdit. ⁊ hoc est nā cōis. tertio cōcurrit ibi que-
dā ratio sine qua nō. ⁊ hͦ est dr̄ia ipsa indiuidualis. vel ipsa
singularitas. vnde sicut qñ albedo videt ꝯcurrit ibi q̄litas
sicut ratio sine qua nō. albedo nō pōt videri. non tñ est for-
malis ratio videndi. sic etiā dr̄ia indiuidualis est ratio sine
qua nō: nō tamē est formalis. Ratio aūt ꝓdicte cōclusionis
est: que iam virtualiter est tacta in scḋa rōne principali hui⁹
ꝯclusionis. ⁊ est ista. q2 potētia nō est nata apphēdere obie-
ctū nisi fm ꝙ ipsum obiectū mouet potentiā. ⁊ q2 non mo
uet nisi sub rōne alicuius cōis. vt pȝ ex ꝑma ꝓpositione. er-
go ⁊c̄. Sed ꝯtra istā ꝯclusionē arguit sic. q2 si nec intellectus
nec sensus pñt apphēdere singulare sub rōne ꝓpria. singula-
ris tūc sequeret ꝙ sensus nō magis determinate cognosce-
ret ipsum singulare q̄ intellectus. hoc aūt est falsum ⁊ cōtra
phm in multis locis. ergo ⁊c̄ ¶ Rñdeo ⁊ dico ꝙ sensus tā-
tam cognoscit singulare intuitiue. ⁊ nō abstractiue. intelle-
ctus vͦo vtroqȝ modo. ⁊ ideo dicit per approꝑationē ꝙ sen
sus est singulariū. q2 nō est vl'iū cognoscitiuus. sicut intelle
ctus qui vtriusqȝ dicit cognoscitiuus. ⁊ ideo sensus magis
determinate cognoscit singulare. q2 cognoscit eius essentiā
p̄ntem ⁊ actualē. sed nō eius q̄ditatē absolutā. ¶ Sed circa
illā responsionem insurgit dubitatio. si sensus vel itellectus
illā differentiā indiuidualē cognoscit? ¶ Rñdeo ⁊ dico ꝙ
intellectū intelligē vel sensum sentire illā dr̄iam indiuidua
lē pōt esse dupl'r. vel. s. ꝙ cognoscat ipsam dr̄iā indiuidua
lē distincte vt differt a natura alterius indiuidui ⁊ ab alia
differētia indiuiduali. vel ꝙ cognoscat ipsam dr̄iam indiui
dualē ꝯfuse vt est ipsius singularis ⁊ vt includit in ipso sin-
gulari ꝯstituto ex ipsa nā ⁊ differētia indiuiduali. ꝑmo mo
do dico ꝙ nec sensus nec itellectus cognoscit ipsam dr̄iam
indiuidualē per quā vnū indiuiduū differt ab alio indiui-
duo. Scḋo modo tā sensus q̄ intellect⁹ cognoscūt dr̄iā in
diuidualē. q2 cognoscūt ipsum totū ꝯstitutū ex nā ⁊ dr̄ia in
diuiduali. Hec tñ est dr̄ia inter sensum ⁊ intellectū. q2 sensus
non cognoscit dr̄iam indiuidualē distincte nec ipsam nām
distincte. intellectus aūt bñ cognoscit ipsam nām distincte.
Probatio vtriusqȝ. s. ꝑmi ⁊ scḋi sic. q2 si duo indiuidua po-
nerent simul in eodē loco neutra potētia distingueret vnū
ab alio. nec sensus: nec intellectus. sed si participaret dr̄iam
indiuidualē distincte vni⁹ indiuidui ab alio indiuiduo cum
presentant tunc intellectus posset distinguere vnū ab alio.
qͦ est falsum. q2 tūc cognosceret vel posset cognosce illā dr̄iā. g̃ neu
tra po ͣ cognoscit illā dr̄iā indiuidualē. 2° sic. q2 si eēnt duo hoīes
oīno similes nullus esset qui sciret distinguē vnū ab alio.
2ᵐ similiter probat. q2 illud qͦ cognoscit per se primo ali-
qͦ totū cognoscit oēs partes eius vt includūtur in ipso. sed
sensus cognoscit cōpositū totū. ergo ⁊c̄. ¶ Vltima ꝯclusio 7ª ȝ.
huius articuli sit ista. ꝙ singulare circūstantionatū fm ꝯce-
ptū istum distinctiuū quē habet ab alijs cognoscit a nobis
a posteriori quasi per aliquā lineam reflexā. Hec conclusio
pbat sic. nam sicut est in nā: ita debet esse in arte. sed in natu
ra sic est fm Auic. primo physicorū. ꝙ natura primo inten-
dit singulare vagū. scḋo ipsam naturā absolute. vltimo aūt
intendit ⁊ ꝓducit ipsum singulare signatū. ergo intellectus
similiter vltimo intelliget singulare istud signatū ⁊ circūstā-
tionatum. ¶ Confirmat. quia sicut est in repsentando: ita in
intelligēdo. sed species intelligibilis. vt dictū est prius. pri-
mo representat intellectui singulare vagū. secūdo ipsam na
turā absolute. tertio ipsum singulare signatū. ⁊ quantum ad
istum vltimum cōceptus ipsius singularis habemus recur-
sum ad fantasmata vbi circūstantie ille ⁊ cōditiones magis
determinate repsentant. ita ꝙ ꝯceptum perfectiorē quē pos-
sumus habere de indiuiduo vt distinguit ab alio est cōce-
ptus aggregatus ⁊ per accñs nō simpliciter simplex. qͦ ap-
paret. nam eodē modo res intelligimus quo alteri significa-
mus ⁊ exprimimus. sed volēdo notificare vel significare no
titiam de aliquo singulari exprimimus fm cōceptū istum
aggregatū. ⁊ non aliter. vt patet. quoniā si volumus de ali-

quo hoie dare notitiā dicim⁹ q ipse est talis hō habens ta-
lem faciem latā ꝛ nasum simum: ꝛ magnos oculos: ꝛ sic de
alijs circumstantijs. Et per hoc soluunt multe controuersie
que sunt in philosophia: ꝛ inter doctores.

Quantū ad 2ᵐ artiᵐ vbi est videndū. vtrū .s. vle sit
nobis prius ꝛ magis notū. ¶ Rñdeo. p̄
pᵃ distō ponēdo decem distōnes. 2° aliquas ꝯnes. ¶ De p̄ si ista pᵃ
distinctio .s. q aliqd pōt eē prius notū triplr. Uno mō priori
tate originis vel gñatiōis. cui⁹. vz. cognitio pri⁹ gñat in no-
bis vt se hȝ accidēs respectu sbe. Scdo mō prioritate pfectio-
nis. cui⁹ .s. cognitio est pfectior. Tertio mō prioritate adeq̄tio-
nis. qñ. vz. po^a adequat sibi obm cōe. ita q nihil apprehen
dit nisi ꝯtentū sub illo ꝛ p rōnē illius sicut se hȝ ens respcū
2ᵃ di. intell's. ¶ 2ᵃ distinctio est. q aliqd eē prius cognitū prioritā
te pfectionis pōt itelligi duplr. Uno mō vt pfectio se tenet
ex parte obiecti cogniti. vz. qñ illud obm est pfectius in se vt
sba respectu accidētis. Alio mō vt pfectio se tenet ex pte co-
gnitionis. puta qñ illud pfectius cogñscimus. vt se hȝ accidēs
respectu sbe. pᵃ igit cognitio est pfectior in se. 2ᵃ vo sm ꝓpor
3ᵃ di. tionem obti ad poᵐ. qꝛ poᵃ illi magis ꝓportionat. ¶ 3ᵃ di-
stinctio sit ista q adequatio ꝯceptionis ꝛ ꝯcepti accipit tri
pliciter. Uno mō cōparādo ꝯceptionē toti⁹ ad ꝯceptionem
partis: vt fuit declaratū in 3ᵃ distōne p̄cedētis articuli. Alio
mō cōparādo ꝯceptionē alterius partis ad ꝯceptionē alte-
rius partis. sicut enim aliqd totū adequat sibi ꝯceptionem
suā. ita pars qñ est distincta ab alia p se p̄cise ꝯcipit ꝛ adeq̄t
ꝯceptionē sui. Alio mō cōparādo ꝯceptionē ad obm adeq̄-
tum potētie ꝯceptiue. ꝛ illa adeq̄tio in hoc est: qꝛ nihil cōci-
pitur a poᵃ ꝯceptiua nisi sit participās aliquo mō formalē
rōnē illius obiecti qd ponit adequatū. ꝛ isto mō loquēdo
de adequatiōe nihil ꝯtentū sub obiecto adequat illā poᵃ.
ꝯceptiuā nec ꝯcipit p se p̄mo. sed solū hui⁹ est illd cōmune.
4ᵃ di. ¶ 4ᵃ distinctio est. q obm pᵐ intellectus pōt duplr diuer-
sificari. qꝛ qddā est pᵐ p̄mitate adequationis ꝛ cuiusdā vlis
ꝯtinētie. aliud est pᵐ in rōne motiui. qd .s. qdē mouet potētiā.
ꝛ nihil mouet nisi sub rōne illi⁹. ꝛ hoc est duplex. qꝛ qddaȝ
est formale ꝛ specificū oia ꝯtinēs. sicut cōe ꝯtinens oia obie-
cta motiua ipius itellect⁹. ꝛ hoc est qdditas sensibilis in cōi.
Aliud est quasi mālē ꝛ nō specificū. ꝛ hoc est qdditas sensibi
lis vage sumpta. puta aliq̄ qdditas sensibilis singularis nō
5ᵃ di. signata. ¶ 5ᵃ distinctio est. q vlius di duplr. Uno mō causa
tiue. alio mō p̄dicatiue. p̄ mō di vlius illud qd ꝯtinet in vir
tute sua plures effectus. 2° mō di vlius illud qd est cōius. ꝛ
pōt de plurib⁹ p̄dicari. exᵐ p̄mi. vt deus est respectu cuius-
cūqȝ cause scde. exᵐ scdi. vt aial respectu hois di vlius. ꝛ qōli
6ᵃ di. bet supius respectu iferioꝝ. ¶ Sexta distinctio est. q totuȝ
di dupliciter. vel totalitate vlitatis. vel totalitate ꝯtinentie
ēentialis. p̄mo mō se hȝ supius respectu iferioꝝ. nā inferio-
ra respiciūt supius sicut ptes subiectiue suū totū vle. secūdo
mō se habet inferi⁹ respectu supioris sui. vt hō respectu aia-
lis. omne iferius ꝯtinet ēentialiter suū supius. sicut totū suā
7ᵃ di. ptē essentialē. ¶ Septima distinctio est. q ꝯfusum di dupli-
citer. vel ꝯfusione vlitatis que est ꝯfusio p̄dicatiua. vel ꝯfu-
sione ptiū intrinsecaꝝ. Primo mō omne supius est ꝯfusum
respectu inferioꝝ. scdo modo omne totū respectu suaꝝ par-
8ᵃ di. tiū. ¶ Octaua distinctio est q cognitio vel notitia itellecti-
ua alicuius est duplex. ꝯfusa. vz. ꝛ distincta. Prima cogni-
tio est de re sm qd nois vel in suo vli. vt cognoscēdo hoiem
qꝛ aial. Scda notitia est de re per p̄ncipia sua intrinseca di-
stincte ꝛ explicite sumpta. vt cognoscēdo hoiem qꝛ aial rō-
9ᵃ di. nale mortale. ¶ Nona distinctio est ista ꝛ est Rādulphi. q
aliud est intelligere aliqd actualr. ꝛ aliud habitudinalr vel
habitualiter. ꝛ aliud virtualr. Actualiter .n. itelligere est qñ
aliqd actu intelligit vel pcipit vel ꝯcipit. habitualiter. quā-
do obiectū est sic p̄sens in rōne actus intelligibilis q intel-
lectus statum pōt habere circa illud. Uirtualiter vo aliqd
intelligit quādo est pars rei intellecte. vt intelligēdo homi-
10ᵃ di. nē actualiter intelligo aial virtualiter. ¶ Decima distinctio
sit hec. ꝛ est Scoti. q refert dicere aliqd ꝯcipi ꝯfuse. ꝛ cōcipi
aliquid ꝯfusum. Primū enim notat moduȝ ꝯfusionis in
notitia: ꝯcipit eniȝ aliqd ꝯfuse .i. modo ꝯfuso. quia notitia
ꝯfusa. scdm vo notat ꝯfusionē in obiecto. quādo .s. obiectū
ꝯfusum ꝛ ꝯcipit. Similiter refert dicere aliqd ꝯcipi distin-
cte ꝛ distinctū. qꝛ primū notat modū distinctionis in noti-
tia. ꝯcipit enim aliqd distincte. qꝛ modo distincto. scdm vo
notat modū in obiecto ꝯcepto. Et q illa differāt patet. qꝛ
pōt aliqd ꝯfusum ꝯcipi distincte. possum enim distincte cō-
cipere aial qd est aliquid ꝯfusuȝ per sua principia. pōt etiā
aliquid distinctū ꝯfuse cōcipi. possum enim ꝯcipere homi-
nem q est distinctuȝ ꝯfuse habendo tantū quid nois eius.
vel in suo cōmuni scdm q animal.

Premissis his distinctionib⁹ pono quattuor cō-
clusiones. Prima est. q notitia distin pᵃ ꝯ.
cta prius est nobis notū magis vle: q̄ȝ minus vle. Hāc pbo
sic illud qd est ratio distincte cognoscēdi aliqd prius cogno-
scitur notitia distincta. sed magis vniuersale est hō respectu
minus vlis. ergo ꝛc. maior pȝ de se. nullus eniȝ negaret eā.
minor pbat. quia notitia distincta alicuius nō pōt haberi
nisi resoluendo ipsuȝ in sua principia intrinseca. sed magis
vniuersale est de intrinseca rōne ipsius minus vniuersalis.
ergo ꝛc. ¶ Sed dices. verū est respectu eiusdē q prius ha-
bet notitia distincta de hoie vel de aliquo alio per magis
vniuersale. ꝛ hoc videt ratio cōcludere: sed q habeat prius
notitia distincta ipsius superioris: hoc ratio tua nō pbat. Et
ideo pbat aliter. primo de ipso ente sic. illud qd p̄us cogno
scitur aliquo non pōt cognosci nisi distincte. prius .n. opor-
tet idē distincte cognoscere: q̄ȝ per ipsum aliqd cognoscatur
sed ens est huiusmodi respectu oium suoꝝ iferioꝝ. ergo ꝛc.
maior patet de se. minor probat. tum qꝛ ens est de intrinse-
ca rōne oium inferioꝝ. ergo nullū inferius pōt distincte co-
gnosci nisi prius cognito ente. tum qꝛ ens dicit ꝯceptū sim-
pliciter simplicē. ergo non pōt cognosci nisi distincte. nam
simpliciter simplex vel totaliter scitur. vel totaliter ignorat.
Secūdo pbo de alijs sic. illud sine quo distincte cognito nō
pōt cognosci aliud distincte: est prius illo in ordine cogno-
scendi distincte: sed sine vniuersaliori distincte cognito non
pōt distincte cognosci aliqd inferius. ergo ꝛc. maior patet.
minor pbatur. qꝛ minus vniuersale includit in suo ꝯceptu
magis vle ꝛ oia que sunt de intrinseca ratione eius vsqȝ ad
ens. ¶ Confirmat per Auic. 6° meta. qui dicit. metaphysica
est prior alijs scientijs in ordine distincte cognoscendi: sed ip-
sa est de ente vniuersalissimo. ergo ꝛc.

Secunda ꝯclusio est hec de qua forte magis du-
bitant aliqui: q notitia ꝯfusa prius est 2ᵃ ꝯ.
nobis notum minus vniuersale. puta spēs spālissima: non
quecūqȝ. sed illa cuius singulare prius mouet sensum. Hāc
probo sic. omne agens naturale nō impeditū producit effe-
ctum perfectiorē q̄ȝ pōt: sed intellectus in primo actu intelli
gendi quo precedit actū voluntatis est mere agens natura-
le cuȝ specie intelligibili ꝛ fantasmate: que ꝯcurrunt effecti-
ue ad intellectionē vt cause partiales vnā causam naturalē
totalē cōplentes. ergo producit notitiā perfectiorē q̄ȝ pos-
sunt: maior patet: qꝛ da oppositū: iam nō esset naturalis: qꝛ
non ageret scdm vltimū potentie sue: minor patet: qꝛ vt sic
nullū istoꝝ dependet ab actu volūtatis: tunc vltra: sed noti-
tia perfectior que haberi possit est speciei spālissime: cum sit
intelligibile perfectius. ergo notitia ꝯfusa prius cognoscit
minus vniuersale. ¶ P̄. illud prius cognoscitur cognitio-
ne ꝯfusa cuius abstractio est facilior: sed minus vniuersale
est huiusmodi. ergo ꝛc. maior patet: qꝛ vniuersalia intelligi
mus absolute abstrahēdo: qꝛ eorū cognitio est abstractiua:
minor probat: qꝛ abstractio minus vniuersalis fit a minus
oppositis: nam genus abstrahit a distinctis specie: species
autē solū a distinctis numero. ergo est facilior. ¶ P̄. si nō. er-
go impossibile eēt intelligere minus vle nō intelligēdo ma-
gis vle. ꝯns est falsum. ergo ꝛ añs. ꝯña pȝ. si p̄us intelligit

magis vniuersale pfuse: falsitas pñtis pz: qr geometer mul-
ta pbat de linea nõ cognoscẽdo tñ vtrũ sit substãtia vel acci-
dens. ergo habet pceptũ pfusum de linea nõ habẽdo de ali-
quo supiori. ¶ Cõfirmat per Auic. 6° metaph. metaphysi-
ca est vltima in ordine pfuse pcipiendi. ergo ens qd est eius
subm vltimo cognoscit pfuse. ¶ Itẽ. illud qd fortius mouet
intellectũ est magis notũ saltem notitia pfusa: minus vni-
uersale est hmõi. ergo rc. pbat minor: tum qa pꝑinquior est il-
li qd primo mouet: puta singulari: tũ qa actualior. nã quã-
to aliqd est vniuersalius tanto potẽtialius. ergo quanto est
minus vniuersale tãto magis actuale: tum etiã qr pfectior.
naz quãto aliqd est minus vle tãto plura includit. ¶ Itẽ. il-
lud vle est magis et prius notũ apud intellectũ cui9 singu-
lare prius et magis mouet sensum: sed hoc est singulare spe
ciei spãlissime. pbo: tum qr agẽs nãle nõ impeditũ pducit
effectũ pfectiorẽ qz possit: sed visio singularis spẽi spãlissime
est pfectiore illa a qbus causat sunt agentia nãlia. ergo rc.
tum qr tale singulare est actualius et pfectius: vt pz. ergo rc.
¶ Sed ptra pclusionẽ arguit: qa illud vniuersale est prius
cognitũ apud intellectũ cui9 singulare pmo mouet sensuz:
sed hoc est singulare magis vle: vt patet expimento Auic.
de aliq viso a remotis: qa pmo iudicat esse corpus qz aial.
ergo rc. Ista ratio facit etiã ptra rationẽ vltimo factam in
ista pne. ¶ Ad hoc respondet Radulphus dicens q hõ ra-
tio est maxima distãtia: vnde nõ est ad ppositũ: qr cuz aliqd
videt a remotis nõ est in pportionata distantia. Ego autez
dixi q illud particulare facit pceptuz speciei spãlissime: qd
fortius mouet sensum: et per pñs opz q sit pportionate distã-
tie. Nec obstat illud pmi physicoz: q vniora sunt nobis pri
us nota: nec etiã illud Auic. qui dicit q ens et vnũ pma impres-
sione imprimunt in aia. ¶ Ad Ari. dõm est pmo q est veruz
notitia distincta inqtũ sunt partes et inqtuz sunt tota no-
titia pfusa. Unde pho intẽdit sibi dare modũ deueniẽdi in
notitiã distinctã: et hoc est per diuisionẽ magis vniuersalis
et magis pfusi. ¶ Ad aliud Auic. dico q verũ est quãtuz ad
eoz distinctam notitiam: et hoc est per diuisionem.

3ª 3. **Tertia** conclusio sit ista: magis vniuersale causatiue prius est notũ prioritate pfectionis: hãc pro-
bo sic: illud est prius notuz perfectione qd est obiectũ pfecti-
us: sed magis vniuersale causatiue est huiusmodi. ergo rc.
maior patet: qa illud qd pfectionẽ notitiã potest causare de
se tale est obm pfectius. ergo rc. minor pbat: qr vniuersale
causatiue est qd in sua virtute ptinet plures effectus: sed illud
qd sic est: est perfectius sicut deus. ergo rc.

4ª 3. **Quarta** pclusio sit ista: q vle vt est quoddã totũ to-
talitate ptinentie ẽentialis est prius et ma-
gis notũ notitia pfusa: hanc pbo sic: cõpositum est magis et
prius notũ notitia pfusa. pmo physicoz. sed vniuersale vt est
quoddã totũ: est magis vniuersale cõpositum qz eius par-
tes. ergo rc. minor probat: qr homo est cõpositior aiali et ra-
tionali et oibus supioribus. ¶ Cõfirmat. qr geometer ex cõ-
ceptu pfuso linee et pũcti pcedit ad cognoscẽdũ diffinitiõez
ei9 et passionẽ. ¶ Sed ptra. ex 6° Thopicoz. diffinitũ est mi-
nus notũ diffone. ¶ Cõfirmat. qr diffinitio dat simpliciter
per priora: et tũc priora essent minus nota: qd est incõueniẽs.
¶ Rñdeo ad primã q diffinitũ est minus notũ notitia di-
stincta. ¶ Ad scdm pcedo q diffinitio semp dat per priora et
illa sunt magis et prius nota notitia distincta: sed posteri9 no-
ta notitia pfusa: et sic non est contra nos.

Quantum ad vltimũ articulũ vbi est videndũ: vtrũ ad cognitionẽ pfectã cuiuslibet
rei depẽdentis a quolibet genere cause regrat cognitio cu-
iuslibet cause. Rñdeo. ¶ Ad cuius euidẽtiã pmitto vnã di-
stinctionẽ: et est ista: q cognitio est duplex. Quedã impfecta
vt qñ cognoscit cã per effectũ: alia pfecta et pꝑter qd: vt quã-
do cognoscit effect9 per cãm. de pma nihil ad ppositũ: sed
tñ de scda. ¶ Iuxta qd pono talẽ distinctionẽ: q illa cogni-
tio pfecta di duplr: vna est qua res cognoscitur absolute qd
est: alia est qua nõ solũ cognoscit qd est res in se: sed etiã co-
gnoscit in ordine ad alia: ex qbus depẽdet. Loquẽdo de co-
gnitione pfecta pmo modo pono vnũ tale dictũ: q ad pfe-
ctã cognitionẽ cuiuslibet rei talis nõ regrit cognitio cuiusli-
bet cause: qd pbat sic. nã tũc sequeret q ois diffinitio daret
per additamẽta: hoc est falsum. ergo rc. pñtia pz. nam cause
a qbus depẽdet talis res sunt extrinsece. ¶ Itẽ. qd est qdditatiue diffinibile quocũqz alio extrinseco circũscripto põt qd-
ditatiue notificari qcũqz alio circũscripto. maior pz. nã dif-
finitio notificat qdditatez. minor pz. qr extrinsecũ nõ ponit
in diffõne. Loqndo aũt de cognitiõe pfecta. 2° mõ põt po-
ni talis distinctio: q talis cognitio est duplex. vna est in ge-
nere: et alia ex gen9. Cognitio pfecta in gñe est cognitio rei in-
fra limites vni9 gñis sicut pfect9 est faber qui cognoscit fer-
rũ sufficiẽter fm q est sbm actiõis sue: et medicus scit sanita-
tẽ: et isto mõ ad cognitionẽ pfectã nãlez sufficit cognoscẽ oia
gñā cãruz fm q nõ excedit genus pñderatiõis nãlis. verbi
grã. sufficit. n. ad cognitionẽ pfectã rei nãlis in gñe cognitio
pme cause efficiẽtis in qtũ est pm9 mouẽs: nec regrit eius co-
gnitio pfecta in se sicut et de aliis causis. Tñ ad cognitionem
rei ex genus que est rei fm oẽm rõnẽ qua est cognoscibilis:
et ad istã regrit cognitio pme cause fm se: sz hec cognitio nõ
est hoi possibilis in hac vita: q aũt regratur cognitio talis
cause pbat: qr sicut res se hz ad ee ita ad cognõi: sed res depẽ-
det in esse a suis causis. ergo et in cognõi. Qz aũt cognitio pfe-
cta que est rei ex gen9 nõ sit hoi possibilis in hac vita: pbat:
pro cui9 euidentia pono aliqs ppõnes. ¶ Prima est: q ois 1ª ppõ
cognitio de deo que põt hri pro statu isto est cognitio habi-
ta per effectũ equocũ. hoc pbat: po9 vñs in sua actione aliq
istro nõ põt in aliqd nisi mediãte illo istro: vel mediãte cau-
sato per illud istrm: sed intellect9 possibilis vrit itellectu agẽte
tanqz qdã instro pro statu isto. ergo rc. itellect9 aũt agẽs nõ
põt in deũ: sed tñ in effectũ equocuz: deceptũ in spẽs obie-
cta repñtãtes. ergo rc. ¶ Cõfirmat ratio: qr de deo nihil co-
gnoscimus nisi per ista sensibilia: sz ista sunt ei9 effect9 equo-
ci: vt pz. ergo rc. ¶ 2ª ppositio est q ois cognitio habita de 2ª ppõ
deo pro statu isto est notitia pfusa indistincta obscura et in
qdã enigmate: ad hãc pbãdã supponit hoc fundamẽtũ de-
pendẽs ex 1ª ppõne: q cognitio habita de deo est per effe-
ctũ equocũ: tũc arguit sic. effect9 qui nõ adequat vtutez sue
cause nõ inducit in cognitionẽ pfectã et distinctã et claram
sue cause: sed nullus effect9 adequat vtutẽ dei. ergo rc. ¶ 3ª 3ª ppõ
ppositio est q nullus pcept9 qdditatiuus est possibilis hẽri
de deo in vita ista. hoc pbat sic: qr nullus pcept9 põt hrĩ de
deo hic nisi obscurus et indistinct9: sed pcept9 qdditatiuus
est clarus et distinct9 et ppri9. ergo rc. maior pz. ex 2ª ppõne.
minor pz de se. ¶ 4ª ppositio est: q pcept9 pfectior qui pos- 4ª ppõ
sit hri de deo est: q est ens ifinitũ. hoc pbat: ille pceptus per
quẽ oẽm pfectionẽ pbamus de deo: et per quẽ qcqd est imp-
fectiõis a deo remouemus. est pfectior qui hri possit de deo
in vita ista. sed pcept9 entis infiniti est hmõi. minor pbat. Nã si
discurras per oia que pbas de deo non poteris pbare nisi p
hoc q de9 est ens ifinitũ. ergo rc. ¶ 5ª ppositio est ista: que est 5ª ppõ
Frãcisci de marchia q nullũ pceptũ qdditatiuũ tã sbe crea-
te qz increate: nec nãlis: nec imãlis habemus in vita ista. p-
bat. qa ille pcept9 qui põt hri de sba nõ habet nisi ex sensibi-
lib9: tũc arguit sic. ipossibile est aliquẽ pceptũ ptinere vtuali-
ter aliquẽ pceptũ pfectiorẽ suo pprio pceptu. sed pcept9 qd-
ditatiuus sbe est pfectior pceptu pprio accñtis. ergo pprius
pcept9 accñtis nõ põt ptinere vtualr pceptũ qdditatiuũ sbe.
ergo per accñs non possumus deuenire in ppriũ et qddita-
tiuũ pceptũ sbe. ¶ Itẽ. hñs pceptũ ppriũ et ẽentialẽ alicuius
obi põt distinguere illud obm circũscripto qcũqz posterio-
ri pceptu: et põt distinguere a quocũqz nõ ipso per illũ pce-
ptũ priorẽ. stãte enim apud intellectũ rõne distinguẽdi ali-
qua põt distinguere. pceptus aũt pprius et essentialis rei est
sufficiẽs ratio distinguẽdi ipam a qcũqz nõ ipa: sed remotis
oib9 accñtib9 a subiẽo in omni ordine ad ipas: intellect9 nr nẽ

hēt per qd distinguat vnā ab alia.nō.n.distinguit hoiem a
leone:nisi qr videt eū eē alteri⁹ figure ⁊ opationis ⁊c.ex tali
eni variatiōe arguit variationē ⁊ diuersitatē ipaꝝ eēntialē.
¶Sed ꝯtra istā ppōnē arguit. Tūc p̄.qr seqret ꝙ de nulla
sba haberem⁹ demōstrationē.ꝯn̄s est falsum.ḡ ⁊ an̄s.falsitas
ꝯn̄tis pꝫ.qr tūc de nulla sba possemus hēre demōstrationē ⁊
sciam.ꝯn̄a pbat.qr diffinitio sbi est mediū in demōstratōe
sed diffinitio ⁊ qdditas sunt idē.ḡ ⁊c. Tū etiā qr ꝯcept⁹ attri-
buti ⁊ ꝯclusi p̄supponit illuꝫ ꝯceptū cui attribuit ⁊ de quo
ꝯcludit:sed itell's aliqd attribuit sbe ⁊ de ipa aliqd ꝯcludit.
ḡ ⁊c.¶Rn̄deo ad p̄m.vn⁹ doctor ꝯcedit ꝙ in isto statu non
possumus hēre demōstrationē a priori ⁊ ppriā de sba.vn̄ pba
mus de triāgulo hēre tres angulos per angulū extrīsecū.qd
nō est ei⁹ rō qdditatiua.¶Aliter dici pōt ꝙ demōstratio est
duplex.quedā habita per ppriā diffōnē ⁊ ꝯceptū ei⁹ qddita
tiuū ⁊ ppriū.⁊ illa de qcūqꝫ re est impossi'e hēri pro statu isto:
alia est q̄ñ per diffōnē circūloquētē illā ppriā nob' ignotā:⁊
talis bn̄ pōt hēri in via.¶Ad 2ᵐ dī.vno mō ꝙ itell's nihil at
tribuit sube nec aliqd ꝯcludit de illa.attribuit tn̄ quā illos
modos enti.postea illi aggregato.puta ex h' mō qui est per
se ens ⁊ ex ente iponit hoc nomē qd est sba.¶Alr dī ꝙ vez
est ꝙ p̄supponit qd q̄ñ ꝯfuse ⁊ idistincte.⁊ hoc pōt ꝯfirma-
ri:qr itellect⁹ nō pōt attribuere aliqd alicui qd ignorat.ergo
opꝫ ꝙ aliq̄ mō cognoscat itellect⁹ ꝯceptū qdditatiuū sube.
6ᵃ ppō illa aūt notitia est ꝯfusa ⁊ indistincta.¶6ᵃ ppositio est ista:
ꝙ itell's nr̄ habet pro statu isto aliquē ꝯceptū tā p̄uatiuū q̄ꝫ
positiuū soli sbe cōpetētē.pbat de positiuo.nā itell's ꝯcipit
de substātia ꝙ est substās accn̄tib⁹.hoc autē soli sbe cōpetit.
ergo ⁊c.de p̄uatiuo pbat.nā intell's ꝯcipit de sba qd est ens
non in alio sbiectiue qd soli sbe cōpetit.ergo ⁊c.¶Circa qd est
sciēdū ꝙ itell's nr̄ habet pro statu isto de sba tres ꝯcept⁹ sibi
pprios.quoꝝ nullus est sibi eēntialis.quoꝝ etiā aliq̄ sunt po
sitiui.aliq̄ sunt p̄uatiui.p̄mus ꝯcept⁹ est iste.s.ꝙ sba est sub-
stās.⁊ habet modū substādi oib⁹ accn̄tib⁹:⁊ iste modus eēn
di inest sibi in ordine ad posteri⁹.puta in ordine ad accn̄tia.
⁊ ab isto mō eēndi ipositū est nomē sube.sba.n.a substando
dī.⁊ hoc mō pprie deus nō dꝫ dici sba.vnde Aug.7° de tri.
dicit esse dictū abusiue deū esse sbam.⁊ iste modus eēndi est
positiuus ⁊ ex̄ rōnem sbe.p̄mū patet.qr habet vtrūqꝫ extre
mū positiuū.puta sbam que substat:⁊ accidens cui substat.
Scd̄m etiā pꝫ.q̄ñ substare dicit ordinē sbalē ad accn̄tia.or-
do aūt iste nō pōt esse de intrinseca rōne sbe.¶Scd̄o habet
aliū modū essendi in ordine ad p̄us:⁊ talis ꝯceptus est nō
esse in alio sbiectiue:⁊ ille modus essendi est negatiuus ⁊ extra
rōnē sube.qd pꝫ.qr negatio est ex̄ rōnem positiui.¶Tertio
habet aliū ꝯceptū in ordine ad se:vt per se stare:⁊ esse ens in
se:⁊ ille modus eēndi est negatiu⁹ scd̄m rem:licet nō s̄m no-
men:qd pꝫ.qr esse in se idē est qd nō hēre aliqd pro sbiecto.er
go ⁊c.¶Sed ꝯtra.modus eēndi sbe est nobilior mō eēndi
accn̄tis:sed ppri⁹ modus eēndi accn̄tis est positiu⁹:qr esse in
alio:ergo ⁊ pprius modus sbe eēndi erit positiuus:cū posi-
tiuū sit nobili⁹ priuatiuo.¶Rn̄deo ⁊ dico ꝙ licet formalr
intrinsece omne positiuū sit nobili⁹ p̄uatiuo siue negatiuo
quocūqꝫ:tn̄ aliqua negatio pōt ꝯsurgere ex nobiliori ⁊ pfe
ctiori rōne sbti q̄ꝫ affirmatio sit. Exemplū lꝫ corporeitas sit
formalr nobilior incorpeitate:qr corporeitas est aliqd posi-
tiuū.incorpeitas vō pure p̄uatiuū vel negatiuū: tn̄ funda-
mētaliter incorpeitas est nobilior ⁊ pfectior corpeitate:qr ex
pfectiori ꝯditione subiecti ꝯsurgit.sic in pposito pōt dici ꝙ
licet modus essendi accn̄tis sit formalr pfectior:qr positiuus
ꝙ modus sube qui est negatiuus.est tn̄ modus sube fun-
damētalr pfectior ⁊ m̄aliter.qr ꝯsurgit ex pfectiori ꝯditio-
7ᵃ ppō ne subiecti.¶Septima ppositio est ꝙ de nullo accn̄te pro
statu isto possumus hēre ꝯceptū qdditatiuū.pbat:qr habēs
ꝯceptū qdditatiuū ⁊ ppriū alicui⁹ pōt illud diffinire quo-
cūqꝫ alio circūscripto.pꝫ.qr diffinitio nō depēdet ab aliquo
extrinseco:sed itell's nō pōt diffinire accn̄s sine ordine ad ex-
trinsecū.ḡ ⁊c.minor pꝫ per oia discurrendo.nā si diffinias
mihi albedinē.dices ꝙ albedo est color disgregatiu⁹ visus.
ecce iaꝫ tu diffinis in ordine ad extrinsecū.ḡ ⁊c.¶Cōfirmat
per Boetiū ⁊ est etiā ꝯfirmatio 5ᵉ ppōnis.qui dicit ꝙ dr̄e
rerū eēntiales sunt nob' ignote.dr̄ia aūt ista facit ad ꝯceptū
qdditatiuū.ḡ ⁊c.¶Sed ꝯtra hāc ppōnem arguit.sil'r ⁊ ꝯtra
qntā pōt argui sic.ois po⁹ cognoscēs aliqd obm cōe s̄m relatio
nē ad aliq̄ extrema cognoscit necessario illa extrema.pꝫ.nā re
latio nō pōt cognosci cognitis extremis:sed intell's nr̄ cognoscit
ens inq̄ntū ens iclusum in vno ꝯceptu qdditatiuo.ḡ cogno
scit ⁊ iclusionē illā.sed iclusio est relatio cui⁹ extremū est ꝯce-
pt⁹ qdditatiu⁹.ḡ ⁊c.Per istā rōnē pbat ꝙ ois ꝯcept⁹ qddita
tiuus de q̄libet habet pro statu isto.¶Rn̄deo.pro cui⁹ eui-
dētia pono istā distōnē ꝙ ens accipit dupl'r.vno mō abso-
lute s̄m rōnē entitatis.⁊ sic est qddā itelligibile vno actu sic
hō.Alio mō pōt accipi in relone ad ea in qb⁹ repit formalis
rō entitatis.⁊ hoc est vt includit in oib⁹ entib⁹ sicut supi⁹ in
inferiorib⁹.⁊ 2ᵐ hoc pono tria dicta.¶Primū est ꝙ ens p̄
mō nāliter est attingibile ab itellectu viatoris pꝫ.qr est eius
obm p̄m.¶2ᵐ dictū est ꝙ ens scd̄o mō nō est nāliter attingi
bile ab itellectu viatoris.pꝫ.qr si sic:tūc oē ens eēt nālr attin-
gibile ab itell'u viatoris.pbat.qr est ipossibile ꝙ aliqd cog-
scat vt iclusum in aliqb⁹ nisi cognoscant illa in qb⁹ includit
sicut pbat ratio.¶Tertiū dictū est ꝙ ens scd̄o modo est p̄m
obm nāliter.i.ad qd nāliter inclinat intellect⁹ viatoris.nam
vnūqdqꝫ nāliter inclinat ad suaꝫ pfectionē.s̄m hoc ergo pꝫ
ad rōnē ꝙ licet intellect⁹ intelligat ens qd includit in oibus
entibus.nō tn̄ intelligit illud vt includit in illis:qr tūc opti
me sequeret qd infertur.⁊ hoc de tertio articulo.

His visis ad rōnes principales rn̄deo.⁊ aduertas ad 2ᵐ artiᵐ.⁊ ad distinctiones ⁊ ꝯnes
positas ibi.nā nulla ratio fit neqꝫ fieri pōt qn̄ per ipsas sol-
uat.nam ille rōnes que pbāt ꝙ vl'ia sunt magis ⁊ p̄us no-
ta hn̄t veritatē de notitia ꝯfusa : vt ipsa sunt quedaꝫ tota.⁊
de notitia distincta vt ipsa sunt quedā ptes.dictū enim est
in p̄mo ⁊ scd̄o articulo.ꝙ pn̄t esse partes. Alie aūt rationes
que pbāt minus vl'ia esse magis nota habēt veritatē de no
titia ꝯfusa:vt ipsa sunt quedā tota.⁊ de notitia distincta.vt
sunt quedā partes.⁊ sic pꝫ ad scd̄am questionem.

¶Principiū autē maxime oium ppriū est q̄ñ multipl'r dicit' qd est. Qō.iij.

Queritur Utrū a deo ⁊ creatura sba ⁊ accn̄te possit ab-
strahi aliqs vn⁹ ꝯcept⁹ realis ⁊ vniuocus.
Et vr̄ ꝙ non.p̄ Ari.auc̄te in hoc p̄mo qui
dicit ꝙ p̄n̄ᵐ procedendi ꝯtra parmenidē ⁊
melissum est ꝙ ens dī multipl'r:⁊ per por-
phyriū.d.si quis oia entia vocet equiuoce inquit nūcupa-
bit.¶Item Ar.4.meta.dicit ꝙ ens dī analogice de sba ⁊
accn̄te.igit non vniuoce cuꝫ videant repugnare.¶p̄.rōne
arguit sic.nulla ratio vna ꝯhibilis pōt ꝯtrahi vel diuidi nē
si per ꝯtractiua aliq̄.ergo ista ꝯtractiua entis sint.a.⁊.b.sic.a.⁊.b.
vel sunt ens : vel nihil:si nihil.ergo ens ꝯhit per nihil.⁊ sic
aliqd ens ꝯstitueret ex nihilo:si ens.ergo ens bis includit in
eodē:semel in se:⁊ semel in ꝯtractiuo.Et sil'r sequeret ꝙ dicēdo
ens est infinitū vel ens per se erit nugatio:qr ens ponit p̄ in
se.2° in ꝯtractiuo. Et iterū si ponas ꝙ tale ꝯtractiuū sit ens.vel ḡ
est p̄ diuersum:⁊ in nullo penit⁹ ꝯueniens cū aliq̄ ente:vel
differēs in aliq̄:⁊ in aliq̄ ꝯueniēs.si des p̄ᵐ ꝯdicis tibi ipi:⁊
das nobis ppoᵐ:ꝙ vꝫ.in ente nō ꝯuenit cū aliq̄.⁊ per ꝯn̄s
nō est ens:si aūt sit differēs cū q̄cūqꝫ sit dr̄ia in aliq̄ sui ꝯue-
niāt ⁊ in aliq̄ differant.5.meta.ḡ illud ꝯtractiuū hēt aliqd quo
differt ab alio ente:⁊ cū idē nō sit p̄n̄ᵐ ꝯueniētie ⁊ dr̄e respe
ctu vni⁹ ⁊ eiusdē:tūc accipio illud in quo differūt vel ens vl'
nihil:si nihil vt p̄us ꝯtradicis tibi.⁊ iteꝝ qr ens nō ꝯstituit
neqꝫ distinguit per nihil.Si ens arguā vt p̄mo:vel p̄ diuer
sum vel differēs.⁊ sic pcessus in infinitū.¶p̄.se totis.⁊ p̄ di-
uersis ⁊ in infinitū diuisib⁹ nō pōt eē aliqs ꝯcept⁹ cōis vni-

nocus & realis: sed de⁹ & creatura sunt h°. ergo &c. maior p3. q2
oppo^m pdicati isert oppo^m subi. minor pbat sic: q2 si deus &
creatura se totis nō distiguunt. ergo in aliq̄ pueniūt: & in aliq̄
differūt: & p pñs de⁹ h: et ptē & ptē: & sic de⁹ nō eēt simplr sim
plex qd est manifeste ptra fidem. ¶ Cōfirmat ista rō: simplr
simplex a q̄libz distiguit se toto distiguit. hāc ppōnē q̄libet
necessario pcederet cū nō possit h:e ptē qua pueniat & ptem
qua differat: & spāliter pcedūt istā oēs scotiçātes cū sit ppō
Sco. ¶ p. Frāćiscus de marchia qui tz istā ptē credēs pcludē
arguit sic de deo & creatura p duas rōnes. q̄rū p^a est hec: rō
cōis deo & creature vel ē necesse eē vel nō: si sic: sequunt duo
icōuenientia. p^m est q in q̄libet erit nece eē: qd. n. de se est talē
vbicūqz repit semp est tale. ergo in creatura erit nece esse: qd est
manifeste falsū: cū ipsa & ois ei⁹ entitas sit ptingēs. 2^m qd se
quit est oppo^m: q2 qd est nece eē est de se h aliqd: q2 nihil est
nece esse nisi sit determinatū in effectu. nihil aūt est determi
natū ex se. nisi qd de se est singulare. vle aūt non existit ex in
effectu nisi mediāte aliq̄ singulari. ergo rō ista entis erit singula
ris de se: sed pstat q tale singulare nō pōt esse cōe pluribus di
stinctis eētialr. cu⁹ sunt de⁹ & creatura. ergo &c. ¶ Si aūt dicas
q h⁹ rō nō sit necesse eē. ergo neqz de⁹. pbō pñs. q2 nullū pstitu
tū ex alio est magis necīū suo pstitutiuo. p3. q2 cōstitutū cō
parat ad pstōnes: sicut pclō ad pmissas: & effect⁹ ad cām. sed
ipole est q pclō sit magis necīa q̄ pn^a: nec effect⁹ q̄ cā. alr
magis necīū depēderet a min⁹ necīo. & ita pclō necīa nō de
pendet a pn^o ptingēti. si ergo ista ratio nō est necīa: & est in deo
formalr seu icludit. ergo aliq̄ ratio inclusa in deo est que nō est
necīa de se: sed neqz est ab alio priori cū nihil sit prius illa: neqz
ab aliq̄ posteriori cū nullū posterius sit cā prioris: & ita nullo
mō est necesse eē. ergo nec de⁹ istā rōnē entis icludēs: qd est here
sis manifesta. ¶ p. ois rō realis cōis & vna plificabilis & di
uisibilis in aliq̄ plura. & p plures rōnes pbibilis & determi
nabilis est necīo vna & realr pōlis & finitalis: sed ois rō rea
lis pōlis & finitalis est formalis deo repugnās ergo &c. maior
p3. q2 diuidi soli⁹ est po^e. sicut diuidē ipsi⁹ act⁹. Tū q2 oē pbi
bile & determinabile per aliq̄s rōnes est actuale & pfectibile
per eas. & per pñs ipm est finibile: & pōle: q2 aliquid pōt sibi
addi. minor pbat. Tū q2 de⁹ est purus & simplex act⁹ & ifinit⁹
nihil hñs aliqd mixtū de po^a nec de finito. Tū q2 in deo eēt
cōpō: q2 vbicūqz sunt radices & pn^a cōpōnis ibi est cōpō: et
sic de⁹ nō est simplr simplex. Tū q2 ois rō finibilis & limita
bilis & pōlis dicit impfectionē. ergo &c. ¶ Cōfirmat minor: q2
in rōnib⁹ sm sub & supra & essentialr ordinatis q̄to aliq̄ est
supior: tāto pōlior: & q̄to iferior tāto actualior. illa p3 in or
dine pntali de gñe spē & idiuiduo & ēt q2 q̄to aliq̄ rō min⁹
icludit de actu tāto magis est pōlior: sed q̄to supior est tāto
min⁹ includit de actu. ergo &c. ¶ Cōfirmat eadē rō sic: q2 illa rō
cōis deo & creature vel ē de se pōlis vel nō: si sic. ergo aliqd pōle
est in deo: q2 qcqd pueniit sm se alicui pueniit ei vbicūqz re
periat. Si 2^m. arguo sic: nulla rō pbens est pōlior pcta. sp. n.
pbēs se h3 respectu pbibilis p modū act⁹. ergo si illa rō cōis deo
& creature nō est pōlis multo magis nec aliq̄ rō pbens eā. ergo
cū creatura nihil aliud icludat nisi ipam & pbētē eā q̄z neu
tra est ex se pōlis seqt q nulla erit in creatura pōlis rō: sicut
nec in deo. h aūt est falsum: q2 tūc eēt eq̄ simplex & act⁹ purus
sic de⁹. ergo &c. Et itez q2 qd nō est de se pōle nō cōponit cū ali
quo vt potētiale cū actuali. sed ens cōponit cū aliquo hoc
mō. ergo &c. ¶ p. ad idē arguit Tho. de aqno in sūma ptra
Gētiles li. p. illud qd pdicat de plib⁹ vniuoce est simplici⁹ &
prius q̄libet illoz de quo pdicat. sz deo nihil est simplici⁹ nec
prius. ergo &c. ¶ p. effect⁹ qui nō recipit formā silez ei sm spēm
per quā agēs agit: nomē ab illa sola sūptū sm vnicā pdica
tionē recipe nō pōt: sed entia creata ad spēz diuine volūtatis
nō pueniūt. ergo de deo & entib⁹ creatis nihil pdicat vniuoce:
sed ens dr de deo & entib⁹ creatis. ergo &c. ma. p3 exēplo. ignis
eni pduct⁹ a sole nō dr vniuoce calidus cū sole: nā ignis est
formalr calidus. sol vō căliter. minor pbat. q2 entia creata
diuisim & pticulr recipiūt qd in deo simplr: & vliter ptinet.

¶ p. sequeret q ens eēt gen⁹ per diffōnē gñis. ¶ p. ad idē ar
guit Gerardus carmelita. p q̄libet. q. 1. vniuoca parificant
in vno noie & vna rōne: sed ipossibile est deū & creaturā in
aliq̄ parificari. ergo &c. ¶ In oppositū arguit sic. nullus pcept⁹
equocus est sbm p^m alicui⁹ scie realis nec obm adeq̄tū po^e
itellectiue nec extremū alicui⁹ vere pdictiōis: sed ens hēt oia
pdicta ergo &c. maior p3. q̄tū ad tres eius ptes. p^a pars pbat. Tū
p. q2 nulla scia est de sola voce. Tū z etiā q2 de sola voce nō p
bant passiones vere reales cum passio pbet de sbto per pce
ptū qdditatiuū sbti. & itez. p poste. scia est vni⁹ gñis sbti par
tes & passiones psiderās. Ex quo p3 q de multiplici nec de
equoco est scia. 2ª pars maioris p3. nā ois po^a realis habet
obm adeq̄tū reale & vnū. vñ non vr possibile q sola vox sit
obm adequatū itell'is nri. 3ª pars p3. q2 in equocis nō est pdi
ctio. est. n. pdictio nō nois solū: sed rei & nois. p Elēchoz. er
go &c. minor etiā patet. q̄tū ad oēs sui ptes. p^a & 3ª pars pa
tēt per Aristo. 4. metaph. dicit enim q ens est subm in me
taphy. & oēm ptradictionē accipit per esse & non esse. secūda
pars patet per Auić. & supponitur hic tanq̄ vera &c.

Rñdēdo In ista qōne sic pcedā. & p recitabit opi.
Aureoli. 2° ipsa iprobabit & ei⁹ demra
tiones soluent. 3° ponā opi. ppriā. 4° ponā aliq̄s ppōnes.

Quantū Ad p^m est imaginatio aureoli ponēs tria.
p ponit qdā pambulū. scdo pbat pnci Opi.
pale intētū. 3° referat modū. ¶ Est ergo pambulū istud qd de Aur.
claratur. s. q aspect⁹ itell'e pōt terminari ad aliqd mere pfusū
& indistinctū absqz hoc q terminet ad aliquā rōnē ppriā
vel cōem. hoc aūt sic pbat. itellect⁹ pōt q̄slibz rōnes distinctas
separare: sed alia est ratio pfusionis et mixte notitie. et alia de
terminatiōis et distinctiōis. ergo nō est ipossibile q pceptū
mere pfusum et mixte notitie possit aliqs h:e absqz aliq̄ rō
ne determinata cui innitatur. Ulteri⁹ pbat pncipale intentū: et
est istud. s. q pcept⁹ entis nō includit aliquā cōem rōnē in
qua cōicēt oia entia. imo vt dicit remanet denudat⁹ et expo
liat⁹ ab oi rōne. et hoc pbat et dicit demonstratiue. ¶ Prīa
demōstratio est ista pcept⁹ qui est idē oib⁹ rōnib⁹ nullo pe
nit⁹ acqsito nō hēt in se aliquā vnā rōnē cōem. imo est oēs
rōnes pfuse & idiffinite: sed pcept⁹ entis est idē oib⁹ rōnibus
nullo penit⁹ addito. ergo pcept⁹ entis nō hēt aliq̄z vnā rō
nē: sed est oēs rōnes pfuse & idiffinite. maior hēt duas ptes.
vnā negatiuā: & aliā affirmatiuā. negatiua pbat: q2 vt dicit
tenet in vtute pmi pncipij q̄cūqz vni & eidez sunt eadē eodē
mō idētitatis quo sunt idē in 3° inter se sunt eadē: sed pstat
q rōnes pprie entiū nō sunt eedē. imo diuise inter se sicut en
tia. ergo nō pñt eē idē penit⁹ alicui rōni vni qn saltē addāt ali
quā ppriā rōnē illi in qua pueniūt per quā iter se formalr
distinguunt entia: q2 aliter oia eēnt simplr vni⁹ rōnis. si. n.
differūt aut eadē rōne pueniret: & differret: qd est ipossibile: et
aut opz dare in q̄libet re rōnē qua differūt esse additā rōni
in qua pueniret: cui⁹ oppo^m sumit in rōne. s. q nulla rō ad
dat. affirmatiua pbat sic. nisi ille pcept⁹ in idē coincideret cū
oi rōne determinata: nō idētificaret oib⁹ nisi ēt eēt pfusus &
indeterminat⁹: nō coincideret in idētitatē cū oi rōne determi
nata: sed per oppo^m si indeterminat⁹ sit tūc coincideret. pbat.
aliqs pcept⁹ indeterminat⁹ cū explicite & determinate est oi
no idē q̄tū ad rōnē pceptā q̄uis differat in mō pcipiendi
iplicite & explicite. ipsa. n. eadē rō pcepta iplicite & cōfuse ex
plicat seipsam dum pcipit expliate & distincte alioqn si eēt
alia rō iam nō explicaret sed adderet. minor p3. q2 qcqd tale
poneret illud eēt ens. & sic illud tale nō eēt illud additū nec
distinctū ab ente. ¶ 2ª demratio est ista & arguit sic q̄ncūqz
aliq̄ dñr diuidētes aliquē pceptū sic se hñt: q nō est possibi
le dare mediū per abnegationē & indriam vtriusqz ille pce
ptus sic diuisus est denudat⁹ ab omni vna rōne: sed pcept⁹
entis diuidit per absolutū & respectiuū quoz nō est mediū
per abnegationē & indifferētiā vtriusqz. ergo &c. maior pa
tet. pstat. n. q si pcept⁹ includit vnā rōnē in se: opz illā eē in
differētē dicijs & mediā per indriā vtriusqz. Ex^m rō sensibilis

nõ est rõnalis nec irrõnalis:sʒ abstracta ⁊ media ⁊ idꝫ̃ne ad
vtrũqꝫ.vñ si rõ sensibilis eẽt rõ rõnabilitati.vel irrõnabilita
tis nec ẽo sẽsibile diuisũ p rõnale ⁊ irrõnale nõ diceret vnã rõ
ne.pʒ ꝯ ma.qꝛ pdicatũ icludit i sbto.minoꝛ pbat.qꝛ nõ ẽ poẽe
imaginari ꝙ nõ sit aliq̃ rõ q̃ nõ sit actu absoluta vel respecti
ua cũ ꝯdictorie se hẽant eẽ ad se ⁊ eẽ ad aliud.¶ P̃.qñ itells at
tribuit aliquẽ ꝯceptũ vnũ aliqb' sm aliã ⁊ aliã rõnẽ ille cõ
cept' nõ dic vnã ⁊ eãdẽ rõnẽ.h deñr satis.vt dic in ui'sa p ho
⁊ ꝯmẽ.4.meta.sʒ ꝯcept' entis ⁊ aliqd nõ attribuit.1o.ꝯntis
sm vnã ⁊ eãdẽ rõnẽ ꝯ ꝯcept' ipoꝛtat' p ens ⁊ aliqd nõ dicit
aliq̃ʒ vnã rõnẽ.ma.pʒ p opp^m:qꝛ aĺs dic vnã rõnẽ.iõ itells
attribuit eq̃ ⁊ asino aialitatẽ p eãdẽ rõnẽ.vʒ.p rõnẽ sensibilẽ
vñ si aliqs ꝯcept' hẽt vnã rõnẽ cuicũqꝫ attribuit p illã rõnẽ
vnã attribuit.mi.pbat.alia.n.rõ ẽ de eẽ aliqd simplr:⁊ alia
de eẽ aliqd sm qd:cui' aliqditas põt eẽ alteri':nũc ãt eẽ q̃nti
tatis est eẽ p ptibilitatẽ alteri':⁊ q̃litati eẽ est p diſsimitudinẽ
⁊ dispõnẽ alteri':sic sanitas vrine nõ est nisi eẽ sig^m sanitati:
⁊ sanitas diete nõ est nisi eẽ effectuũ sanitati. Inducẽ ãt sanĩ
tatẽ ⁊ sigare eã nõ est p eãdẽ rõnẽ.silr eẽ aliqditatẽ in se ⁊ esse
aliqditatẽ nõ a se sʒ alteri'.s.sic dispõ vel ptibilitas vel hitu
do vel origo est nõ eiusdẽ rõis in eẽ aliqditatẽ:⁊ sic de aliis.
¶ P̃.si ꝯcept' entis ipoꝛtat aliq̃ʒ vnã rõnẽ.ꝯ rões ppe entiũ
sũt ex rõnẽ entis.⁊ p ꝯñs sũt nihil.sʒ h est ipoẽ.ꝯ ⁊c.ꝯña p
bat.si.n.ipoꝛtaret aliq̃ʒ rõnẽ ꝯceptibilẽ illa nõ eẽt eadẽ cũ q̃li
bet iplicita.nã eẽt ꝯdictio ꝙ aliq̃ rõ sit sil' iplicita ⁊ explicita.
Ex h ꝯcludit vlteri' ꝙ cũ pdcã ⁊ inũabilia icõuenientia seq̃n
tur necẽ ẽ ꝙ ꝯcept' entis sit simplr oẽ ꝯceptibile idetermina
te ⁊ iplicite ⁊ ꝯfuse.ita ꝙ nullũ ꝯceptibile in eo iplicite reli
quat ⁊ cũ ꝯceptibile ⁊ rõ idẽ sint relinqẽ ꝙ nulla rõ explici
te sit ibi nec ppa nec cõis:sʒ ei' ꝯcept' est denudat' ab oi ꝯce
ptibili ⁊ ab oi rõne i actu.¶ Ulteri' 3o referat mo^m vbi po
nit q̃dã dcã. Pm^m dcm est istõ ꝙ gen' hʒ duplicẽ vnitatẽ.pª
ẽ cuiusdã rõnis quã actu ipoꝛtat.q̃ tñ est põlis respcũ rõnũ
q̃ p drias ipoꝛtant.2ª ẽ cuiusdã ꝯfusiõis ⁊ idetminatõis re^u
suoꝝ iferioꝝ.¶ 2^m dcm iux h est:ꝙ gen' ipoꝛtat duplicẽ ide
terminationẽ.vnã p mo^m cuiusdã sbstracti pfectibilis p rõnes
driaꝝ.Aliã re^u idiuiduoꝝ sue rõis sic alis ad h alis ⁊ ad illõ.
⁊ vtraqꝫ istaꝝ ꝯfusionũ vel idetermiationũ inimit tñqꝫ sbda
mẽto alicui actuali ⁊ diffinito.puta rõni sẽsibili.¶ 3^m dcm ẽ
ꝙ spẽs hʒ vnã idetminationẽ.s.re^u suoꝝ iferioꝝ.nec ipoꝛtat
aliqd determiabile p mo^m sor' põlis pfectibilis p mo^m sbstra
cti ab aliq̃ rõne q̃ sibi addi possit.Est.n.ei' rõ determinatissi
ma nec põlis ad aliq̃ʒ aliã rõnẽ.iõ nõ ꝯbit p drias.rõ tñ sua
est penit' ꝯfusa ⁊ idetermiata respectu idiuiduoꝝ sue rõnis.
ꝯfusio ãt ista accidit rõni determiatissime p spẽʒ ipoꝛtatẽ:qd
pʒ.qꝛ tota rõ spẽi saluat in idiuiduo exclusa idetermiatõe ⁊
ꝯfusiõe quã hẽbat put erat i ꝯceptu specifico.¶ 4^m dcm est
ꝙ ꝯcept' spẽi est ꝯcept' oiuʒ idiuiduoꝝ ꝯfusus ⁊ indetermi
nat':imixt' tñ cuidã rõni q̃ p exclusionẽ ꝯfusiõis.⁊ rõnẽ de
terminatõis ꝯbit ad qdlʒ idiuiduũ.sʒ ꝯcept' gñis est ꝯcept'
spẽꝝ mixt' ⁊ ꝯfusus imixt' cuidã põli rõni q̃ nõ est determi
natissima:sʒ expectat vlterioẽ determiationẽ.ꝯcept' aũt en
tis est ꝯfusus ⁊ imixt' ⁊ nõ admixt' alicui rõi determiatissi
me vel potẽtiali.h est rõ Aureoli vel positio fideli̇r recitata.
1ª ppõ Nũc vo q̃tũ ad 2^m artĩ^m arguo ꝯ istã opionẽ ponẽdo
aliq̃s ppõnes p q̃s dcã imagiatio ifriget.¶ Pri'
ppõ ẽ ista ꝙ aspect' itells ferri nõ pt nisi sup aliqd qd ẽ ꝯce
ptibile.hãc pbo sic.qꝛ nihil ẽ attigibile ab itel^u nisi possit ꝯci
pi ab itellu.sʒ aspect' itells nõ pt ferri nisi sup illõ qd ẽ attin
gibile ab itellu.ꝯ aspect' itells nõ põt ferri nisi sup aliqd ꝯce
ptibile.ma.est euidẽs.qꝛ aliqd itelli ab itellu ⁊ itellĩbilr ꝯci
pi est idẽ dcm.ꝯ ipoẽ ẽ itelli qd ẽ ipoẽ itelligibilr ꝯcipi ab
2ª ppõ itellu.⁊ p ꝯñs pʒ ppõ.imo vr opp^m i adiecto ꙡ sit aliqd ab
itellu itellĩbile ⁊ nõ sit ꝯceptibile ab itellcũ.¶ 1ª ppõ est.oẽ
illõ in qd fert aspect' itells ẽ aliq̃ rõ.hãc ondo.rõ ⁊ ꝯceptibi
le idẽ sũt.qcqd.n.hʒ rõnẽ ꝯceptibilẽ hʒ rõnẽ alic' rõnis:vt sic
dicã.sʒ oẽ in qd ifert aspect' itells est ꝯceptibile.ꝯ oẽ tale est
aliq̃ rõ.ma.ẽ nota ex tmis.⁊ ẽt ẽ data ab aduersario.pʒ mi
noꝛ ex pcedẽti ppõne.Ex q̃ ꝯcludo corre' ꝙ cũ ꝯcept' entis
possit distĩcte ꝯcipi qd hʒ distĩctã ꝯceptibilitatẽ:⁊ p ꝯñs di
stinctã rõnẽ:cui' oppositũ dicat imaginatio aureoli.¶ 3ª 3ª ppõ
ppõ est ꝙ quecũqꝫ ꝯueniũt in aliq̃ vno ꝯceptu ꝯueniũt in
vna aliq̃ rõne.hoc pbo sic.qcũqꝫ ꝯueniũt in aliq̃ vno cõce
ptibili ꝯueniũt in aliq̃ vna rõne.pʒ ex pmis duab' ppõni
bus:sed q̃cũqꝫ ꝯueniũt in aliq̃ vno ꝯceptu ꝯueniũt in aliq̃
ꝯceptibili.ergo ⁊ in aliq̃ vna [illegible].Ex qua ꝯcludo corre' ꝙ
ens dicit aliq̃ʒ vnã rõnẽ ppriã cũ dicat aliquẽ vnũ ꝯceptũ:
vt dicit ẽt Aureolus.¶ 4ª ppõ ꝙ ꝯcept' ppri' entis est aliq̃ 4ª ppõ
rõ ppa.hãc pbo sic.nã illud qd nulla rõ est nec in re nec in
itellectu nõ est aliqd itelligibile.si ꝯ ppri' ꝯcept' entis nõ est
aliq̃ vna rõ nõ erit itelligibile:⁊ tũc erit nihil.nã qd nõ ẽ itel
ligibile ẽ nihil.vñ ẽt negatiões ⁊ puatiões si apphẽdunt ab
itellcũ apphẽdunt vt aliq̃ rõ saltẽ in itellcũ.¶ P̃.ois redupli
catio reduplicat aliq̃ʒ rõnẽ:sʒ reduplicatio addit enti.ꝯ cir
ca ens reduplicat aliq̃ʒ rõneʒ:nõ aliq̃ʒ alicui' entis spãlis.ꝯ
aliq̃ʒ ppriã entis vt ens:minoꝛ pʒ 4o meta.vbi dr.est ꝯ sciã
que speculat ens inq̃tũ ens.¶ P̃.oẽ qd est subm ppriũ ali
cui' sciẽ hʒ aliq̃ʒ rõnẽ ppriã:qꝛ oppositũ hui' nõ est itelligi
bile:sʒ ens est sbm ppriũ i meta.vt nũc suppono.ꝯ ⁊c.¶ P̃.
ipoẽ vr ꙡ ꝯcept' illi' qd est rõ fo:ãlr aliqbus vt sint talia ꙡ
nõ sit aliq̃ rõ in se:sʒ entitas est rõ fo:ãlis aliis entib' vt sint
talia.s.entia:⁊ entitas est in se aliq̃ rõ formalis.maioꝛ est eui
dẽs:qd.n.in se nõ est aliq̃ rõ q̃lo aliis erit rõ fo:ãlis? Appa
ret ẽt per ex^m.nã si aial in se nõ est aliq̃ rõ fo:ãlis nõ põt esse
rõ formalis aliis vt sint aialia:⁊ iõ dicit aial in se aliq̃ʒ rõnẽ.
minoꝛ est euidẽs.sic.n.hũanitas est rõ fo:ãlis qua hõ est hõ.
ita entitas est rõ fo:ãlis qua ens sit ens.¶ P̃.p rõnẽ Frãcisci
de marchia.itells ꝯcipiẽs aliq̃ sub ppriis rõnibus eoꝝ ꝯci
pit ea mediãte aliq̃ rõne cõi.opʒ.n.ꙡ ꝯcipiat ea sub aliq̃ rõ
ne ppriã vel cõi:sed itells distribuendo ens pro qlʒ diuidẽ
do qdlʒ ens ꝯcipit oia entia:nõ sub rõnib' ppriis eoꝝ.ꝯ ⁊c.
pbatio minoris itells viatoris nõ põt itelligere ifinita sil'
sub rõnibus ppriis eoꝝ:sed itells distribuendo ens pro qlʒ
distribuit pro ifinitis:qꝛ distribuit pro oib' potẽtialib' que
sunt ifinita. Infinite.n.sunt spẽs nũoꝝ in potẽtia.ꝯ nõ põt
itells oia pro qb' distribuit ipm ens itelligere sub ppriis
rõnib'.ꝯ cũ itelligat sʒ aliquã rõnẽ.itelliget sm rõnẽ cõem
oib':sed rõ hõ nõ est nisi rõ entis in cõi.ꝯ ⁊c.¶ P̃.2o arguit
sic idẽ doctoꝛ:q̃cũqꝫ ꝯfũdunt sic ꙡ nõ remanẽt in se distincta
ꝯfundunt in aliq̃ rõne tertia alia a ꝯfusis. Impossibile est
n.idẽ eẽ ꝯfundẽs ⁊ ꝯfusum respcũ suipi' : sed oia entia ife
riora ꝯfundunt in rõne entis.ꝯ ipa est ab oib' distĩcta.sic cõ
fusum ⁊ nõ ꝯfusũ:sed oia entia iferiora vt cõpant sine acci
piunt in rõne entis in cõi ꝯfundunt in ea.vt aũt accipiunt
in se ⁊ sm ppriãs rõnes eoꝝ sunt icõfusa ⁊ distincta.opʒ ꝯ
entis rõnẽ fore aliã a rõnib' iferioꝝ.Ex quo cõcludo corre'
ꙡ ꝯcept' entis nõ est denudat' ab oi vna rõne:cui' opp^m di
cit Aureolus:iõ pʒ falsitas illi' opionis.¶ 5ª ppõ est ista:ꙡ 5ª ppõ
aspect' itells nõ põt ferri sup aliqd denudatũ ab oi rõne.
hãc ondo ex pdictis sic.oẽ illud in qd fert aspectus itells est
aliq̃ rõ.ꝯ itells nõ põt ferri sup aliqd denudatũ ab oi vna
rõe:ꝯña est euidẽs:sʒ añs appet ex 2a ppõne.¶ Ex his ifero
corre' pambulũ pcedẽtis imaginatiõis eẽ simplr falsũ cũ di
cit ꙡ aspect' itells põt terminari ad aliqd mere ꝯfusum ⁊ i
distinctũ absqꝫ h' ꙡ termiet ad aliq̃ʒ vnã rõnẽ ppriã vl' cõem
nec rõ illi' pambuli ꝯcludit cũ dr ꙡ itells põt q̃scũqꝫ rõnes
distinctas separe:vel ista ma.⁊ ẽt mi.cũ dr ꙡ alia est rõ ꝯfu
siõis ⁊ mixte no' ⁊c.ꝯcedo ẽt istã : sʒ ꝯclõ nõ seqt ex pmissis
cũ ifert.ꝯ nõ ẽ ipoẽ ꙡ ꝯcept' mere ꝯfusus ⁊ mixte no' pos
sit hẽri absqꝫ aliq̃ distincta rõne cui inimat.pʒ.n.manifeste ꙡ
mutat abstractũ in ꝯcretũ:sʒ dʒ sic iferre.ꝯ itells põt hẽre ꝯce
ptũ de illa rõne que est ꝯfusio absqꝫ h' ꙡ hẽat ꝯceptũ de illa
rõne que est distinctio : ⁊ hanc ꝯñm ꝯcedo.ex hoc.n.nihil
habẽs:qꝛ cõmittit fallacia figure dictiõis.¶ Ad rõnes pre
dictas ꝯnis rñdeo.¶ Ad pmã vn' doctoꝛ dicit h ꙡ ma.nõ ẽ
vera.Ad pbõnẽ per illõ pm^m dicit ꙡ pm^m illud hʒ vitatẽ qñ

illud in aliq aliq sunt eadē nō est illimitatū.nā tale pp sui illimitationē pōt esse idē cū pluribꝰ realr distinctis iter se.exm de diuina ēentia que est eadē cū tribꝰ psonis:ↄceptus aūt entis est summe illimitatꝰ pp summā cōitatē quā hʒ. ¶Aliter pōt dici forte negādo minorē.nā ħ habeo vnā regulā certā q omne inferiꝰ habet distinctionē aliquā extra itellm a suo supiori:⁊ per ↄñs aliqd addit supra illud:ↄceptꝰ ergo entis nō coicidit in idētitatē oīmodā cū oibꝰ rōnibꝰ nullo penitꝰ addito. ¶Ad scdam demrationē pōt dici q illa vocata demratio peccat in maiori:⁊ in minori ⁊ in ↄne:in maiori:qꝛ īplicat incōpossa.s.q sit aliqs ↄceptꝰ qditatiue p̄dicabilis:⁊ per ↄceptus qditatiuos diuisibilis:⁊ nullā tñ rōnē includit vel īportat:que quidē incōpossitas ex p̄declaratis apparet. In minori ↄpōne peccat.cū.n.assumit q esse ad se ⁊ esse ad aliud sunt ↄdictoria.⁊ iō inter ipa nō est mediū.quero.n.a te si esse a se:⁊ esse ad aliud sint extrema formalia ↄdictiōis vel mālia:si formalia.ergo alterū est purū nihil:si mālia.ergo oibꝰ illis que possunt esse sic extrema ↄdictoria nulla rō pōt esse neutra. Sed rōnale ⁊ irrōnale possunt esse extrema mālia ↄdictionis.ergo nulla ratio pōt eis esse neutra:qd est manifeste falsum. In ↄne peccat:qꝛ ↄcludit falsum ex falsis. ¶Ad formā ergo rōnis nego minorē.nec ↄbatio eiꝰ valet:vt dictū est.vñ ↄcedo q aliq ratio pōt ↄcipi per abnegationē absoluti ⁊ respectiui que quidē in se nō est absoluta nec respectiua:sʒ neutra.vñ ratio entis in cōi nec est ad se nec ad aliō positiue ⁊ ↄtrie:sed est vtrinqʒ p̄uatiue:sicut aial nec est rōnale nec irrōnale vt p̄cedit spēs nisi p̄uatiue:qꝛ ad vtrūqʒ est in poª licet sit vel includat neutrū positiue. ¶Sed ↄ:qꝛ nulla ratio iferior est absolutior rōne supioris:sed ratio sbe que est inferior rōne entis cū sit absoluta formalr ⁊ positiue talis est absolutior quacūqʒ rōne nō sic absoluta vt est ratio entis.ergo nō includit illā. ¶P.ad idē replicat Aureolus sic.īpoīe est aspectū intellꝰ terminari ad aliquā rōnem nisi intelligat eā ad se ⁊ sine termino cointellecto vel non ad se:sed terminū cointelligēdo:sed si nō coītelligit terminus ratio est absoluta. Si vero coītelligit terminus ratio est respectiua.ergo talis media ratio excogitari nō pōt.maior pʒ:qꝛ coītelligere ⁊ nō cointelligere terminū fm eandē rōnē sunt ↄdictoria imediata. ¶Ad pᵐ rñdit magr Fraciscus de marchia sic.q absolutū sumit tripl'r.vnoº put diuidit ↄtra depēdens.⁊ istoº deus est simpl'r ens absolutū:qm hʒ eē oino idepēdēs. Alioº vt distiguit ↄtra ens ↄctū siue restrictū.3ºº vt distinguit contra relm.Tūc ad ↄpoᵐ dico q absolutum put sumit pº ⁊ scdoº.s.put distiguit ↄtra depēdēs vel ↄtra ↄctū siue restrictū maior est vera:qꝛ sic ois rō supior est absolutior rōne iferioris.istoº itelligēdo q ratio supioris est magis indepēdēs ꝙ̄ inferioris:cū inferiꝰ dependeat a supiori:⁊ nō eↄ:⁊ etiā minus ↄcta ⁊ minus restricta ꝙ̄ illa.vt pʒ.ergo.3ºº autē accipiēdo absolutū.s.vt distinguit ↄtra relm nō est vera:qꝛ sic ratio aliq inferior est absolutior rōne supiorū sicut rō sbe rōne entis:qꝛ rō sbe est absoluta formalr ⁊ positiue:rō autē entis nō est absoluta nec respectiua istoº.vt dictū est. ¶Ad 2ᵐ dicēdū q aliqʒ rōnē intelligi nō cointellecto termino pōt eē dupl'r:vel qꝛ ista rō formalr est ad se:⁊ oē illud qd sic intelligit est ↄprie ⁊ formalr absolutū:vel qꝛ ista rō nō est formalr ad aliud:nō tñ formalr est ad se:⁊ illud qd per istā rōnē intelligit nō cointellecto termino nō opʒ q sit formalr ⁊ iproprie absolutuʒ nisi abstractū vocet absolutū:ↄcedo ergo q rō ↄpria entis non est absoluta nec reuª.imo est neutra qditatiue ⁊ vtraqʒ pmissiue:⁊ ħ est singulare in oi rōne trāscendēti. ¶Ad tertiā demrationēʒ ↄcedit maior si sit alia ⁊ alia rō se tenēs ex pte ↄceptꝰ qui attribuit ⁊ ōn ex pte eoꝝ qbꝰ sit attributio.alr nullus ↄceptꝰ eēt vniuocꝰ. Alia.n. est rō aialitatis fʒ eē qd hʒ in hoie:⁊ alia fm eē qd hʒ in asino. ¶Ad miorē nego eā si accipiat rō vt se tenēs ex pte entis. ¶Ad ↄbatiōeʒ dico q lʒ sit alia rō ↄpa de eē aliqd simpl'r ⁊ de eē aliqd cuiꝰ qditas sit de eē alteriꝰ:tñ rō ipiꝰ eē eadē est ⁊ vtrīqʒ cōis ⁊ ab vtroqʒ neutra. ¶Ad 4ᵐ ↄcedo p̄mā ↄñam.s.q oēs rōnes ↄprie entiū sunt ex ↄpriā rōnēʒ entis sicut rōnes ↄprie inferioꝝ sunt ex ↄpriā rōnē supioꝝ.ratio enim supioris abstrahit a rōnibus ↄpriis inferioꝝ:⁊ cū infert.ergo sunt nihil.nego ↄñam.lʒ.n ratio ↄpria entis alias nō includat tñ rōnes alie rōnē entis icludūt.ratio.n.peccat in forma.arguam.n.sic vniformiter.rōnes ↄprie hois ⁊ leonis sunt ex ↄpriā rationē aialis.patet.ergo leo ⁊ hō nō sunt aialia:qd est falsum.patet q ↄñtia nihil valet.

Quantū Ad 3ᵐ artᵐ vbi est opio ↄpa ponēda ⁊ scotica defendēda sic ↄcedā p̄ ponā aliquas distōnes.2º ponam aliqs ↄnes. De pº sit ista pª distinctio:q ↄceptꝰ pōt sumi multipl'r.vnoº pro poª ↄceptiua seu intellectiua.2ºº pro rōne ↄcipiēdi seu spē itelligibili.3ºº pro actu ↄcipiēdi seu intelligēdi.4ºº pro aliq per actū itellectꝰ formato seu elaborato:vt alibi doctores loquunt.5ºº pro obo ↄceptibili seu itelligibili.6º pro obo ↄcepto.s.pro obo vt actu terminat actū ↄcipiēdi vel itelligēdi.qd idem est:qd relucet obiue in actu ↄcipiendi. ¶Scda distinctio est Scoti q vniuocatio est triplex qdā phyca:qdā logica:⁊ qdā meta. Uniuocatio phyca est vnitas nāe ex nā rei.circūscripto oi ope intellectꝰ:⁊ de illa vniuocatōe phs loquit.7.phyꝭ.qñ dicit q in spē spālissima est ↄprie cōparatio ⁊ nō in gñe:qꝛ spēs spālissima.dicit vnā nām vniuocā.nō aūt genꝰ:sed latēt equocationes in gñibꝰ.genus.n.dr equocū equocatiōe opposita vniuocatiōi phyice.eo q nō corrūdet sibi vna nā vel hypostasis ex:sed plures:fm qd dicit Cōmē.⁊ Themistius sup librū de aia.⁊ vniuocatio ista solū est spēi spālissime que vere dicit vnā nāʒ vnitate reali.minorē tñ ꝙ̄ sit vnitas nūalis. ¶Uniuocatio logica est vnitas alicuiꝰ realitatis vel itētionis p̄me ↄcepte sub vna itētiōe logica.vbi gra.sub itētione gñis vel dñe vel alicuiꝰ alteriꝰ scde itētionis.logicus.n.ↄsiderat hꝰ scdas itētiones adiūctas p̄mis. ¶Ex quo ↄcludo correlarie.pº q aliqd trāscēdēs est vniuocū ↄpe vniuocatiōe logica.⁊ lʒ nulla 2ª intētio.puta genꝰ vel dña cōpetat trāscēdēti alicui ex genus existēti:sicut pʒ.tñ aliqua sibi cōpetit saltē intētio vlitatis que est logica ⁊ scda intētio. ¶2º ↄcludo q aliqd esse vniuocū vniuocatiōe logica ⁊ equocū equocatione phyica nō repugnat.pʒ.n.ex p̄dictis q genꝰ est vniuocū vniuocatiōe logica ⁊ equocū equocatione phyica. ¶Uniuocatio metaphyica est vnitas alicuiꝰ p̄me itētionis abstrahibilis per itellectū a pluribꝰ ex nā rei circūscripta quacūqʒ itētione scda logica.⁊ scdo mō trāscēdētibꝰ nō ipugnat vniuocatio ¶Ex quo ↄcludo correlarie q aliqd est vniuocuʒ metaphyice.quod nō est vniuocū phyice ↄprie loquendo. ¶Tertia distictio est q sicut pōt poni duplex ratio in qua aliqua ↄueniūt.s.trāscēdēs ⁊ p̄dicamētalis.silr pōt dupliciter distingui vniuocatiōis modus:vt dicatur q est quedā vniuocatio trāscendēs ⁊ quedā p̄dicamētalis.sed scds modus dicēdi est famosior:ideo phs loquit vt plurimū de ipso ⁊ antiq doctores.vnde fm illā ↄpōnē famosam ⁊ dignitatē scotiↄētiū.cuilibet enti corrūdet ↄportionabilr sua ↄpria vnitas.⁊ cū ens de oibus p̄dicet ipsum ↄsequit aliqua vnitas.⁊ hoc nō aspiciētes aliq doctores ꝙ̄plurimū a veritate deuiauerūt. ¶Quarta distictio que est Frācisci de marchia sup pᵐ sniaꝝ est q quatuor sunt gradus vniuocationis.ↄpter quoꝝ diuersitatē diuersificant opiniones de vniuocatione entis.vniuocū enim descēdit in sua vniuocata quadrupliciter. ¶Primus gradus est qñ aliqd descēdit fm eādē rōnē ⁊ fm eūdē modū essendi cōem eis:⁊ fm eūdē ordinē essentialē:⁊ fm eūdē gradū pfectiōis essentialē:⁊ ille gradus siue modus vniuocatiōis est pfectissimus gradus possibilis repiri in creaturis:sed ista vniuocatio est tm̄ spēi specialissime.spēs enim spālissima vt albedo descēdit in sua indiuidua fm eādē rōnē ⁊ fm eūdē modū essendi eis cōe.pʒ.⁊ fm eūdē ordinē ēentialē eis cōem.⁊ fm phm 2º metaph.ordo essentialis est iter spēs.nō aūt inter indiuidua:⁊ ideo spēs nō descēdit per p̄us in vno indiuiduo ꝙ̄ in alio.accidit eni indiuiduo eiusdē spēi q sit p̄us alio.accidit etiā indi

uiduo eiusdē spēi q̄ sit pfecti⁹ alio: possunt.n. esse duo indiuidua eiusdē spēi eque pfecta. ⁊ iō spēs descēdit in ea sm eūdem gradū eque pfecti: ⁊ hoc per se: ⁊ hinc est q̄ in spē spālissima est tm̄ pfectissima cōparatio. ⁋ Scḋs gradus est minor isto: ⁊ est qn̄ aliqd descendit in sua vniuocata sm eandē rōnē: ⁊ sm eūdē modū essendi: ⁊ sm eundē ordinē eentialē. nō aūt descendit in ea sm eundē gradū pfectiōis: quo descēdit genus aliqd subalternū: vt aial in suas spēs per rōnale ⁊ irrōnale. puta sba aiata sensibilis est in oibus spēbus sm eundē modū eēndi: ⁊ sm eundē ordinē eentialē. vt d̄r. 7. meta. nō tm̄ descēdit in eas sm eundē gradū pfectiōis eentialē. aliū.n gradū pfectiōis aialis h̄z hō q̄z brutū: ⁊ ideo in hoc. s. in diuersitate graduū genus recedit ab vniuocatiōe. ⁊ accedit ad equocationē. pp q̄d d̄icit ph̄us. 7. ph̄ycoꝝ. q̄ latent equocatiōes in gn̄ib⁹. In quib⁹ verbis ph̄s innuit duo. p̄.n. innuit multiplicitatē ⁊ diuersitatē graduū gn̄is penes q̄d attēdit ei⁹ equocatio. ⁋ 2ᵒ innuit vnitatē rōnis ei⁹ penes quā est eius vniuocatio: ⁊ hoc cū d̄icit latēt equocatiōes in gn̄ibus. sub aliq.n. h̄ꝫ hn̄t equiuocatiōes latere si latēt. hoc aūt sub quo latēt ille equocatiōes graduū gn̄is est vnitas rōnis ip̄i⁹. latēt etiā ibi pp diuersitates graduū: qui gradus sunt eiusdē rōnis formalis. ⁋ Terti⁹ gradus vniuocatōis est minor p̄dictis duob⁹: ⁊ est qn̄ aliqd descēdit in sua iferiora sm eādē rōnē ⁊ sm eūdē modū eēndi. nō tm̄ sm eūdē gradū pfectionis eēndi: ⁊ eentialē ordinem: sicut nūs descēdit in suas spēs. descēdit.n. nūs sm eādē rōnē numeri in cōi. ⁊ sm eundē modū eēndi: sed m̄ sm aliū ⁊ aliū graduz pfectionis. pfectiorē.n. gradū numeri pncipat ternari⁹ q̄z binari⁹. descēdit etiā in ordine q̄dā eentiali nō ordine supioꝝ ⁊ inferioꝝ. sed per p̄us descendit in vnā spēm q̄z in aliā: vt p̄us in binariū q̄z in ternariū ⁊ sic ascēdēdo. Et q̄tū ad talia vniuoca d̄icit ph̄us. 5. meta. q̄ spēs reꝝ sunt sicut numeri. sicut.n. spēs numeri hn̄t eentialē ordinē: ita spēs reꝝ sunt iter se eentialr̄ ad inuicē ordinate. ⁊ iste gradus vniuocatiōis accedit ad analogiā. vnde nūs est vniuocū inq̄tū sm vnā rōnē descendit in suas spēs ⁊ p̄dicat̄ de eis. analogū aūt vt nō descēdit sm eūdem ordinē. ei⁹ tm̄ spēs hn̄t iter se ordinē eentialē. Ex quo patet q̄ ipsa analogia se tenet ⁊ pōt stare cū vniuocatione. ⁋ 4⁹ gradus est minor p̄dictis. ⁊ est qn̄ aliqd descēdit i sua iferiora sm eādē rōnē tm̄. nō tm̄ sm eūdē modum eēndi: nec sm eūdē gradū pfectionis: nec sm eūdē ordinē eentialē: ⁊ sic ens descēdit in sbam ⁊ accn̄s. rō.n. entis est in se eadē in sba ⁊ accn̄te. h̄z tm̄ diuersum gradū pfectiōis in eis. sba.n. pfectior est essentialr̄ accn̄te. p̄us enim descēdit ens in sbam q̄z in accn̄s. sba enim p̄supponit̄ accn̄ti. 2ᵒ habet aliū modū essendi in sba q̄z in accidēte. in sba enim existit independenter ab alio sbiectiue. In accn̄te aūt habet oppositū modū essendi. iste aūt est ifimus gradus vniuocatiōis hn̄s multū de equocatione: q̄ habet diuersitatē graduū. ⁊ modi eēndi: ⁊ diuersitatē ordinis. ideo tale est simul vniuocū equocū ⁊ analogū: est vniuocū q̄tū ad vnitatē rōnis cōis. equocū aūt q̄tū ad diuersitatē graduū ⁊ modi essendi. Analogū aūt q̄tū ad ordinē. ⁊ hinc est q̄ aliq aspiciētes ad diuersitatē graduū pfectionis. ⁊ modoꝝ essendi tm̄. d̄nt q̄ ens est equocū. ⁋ Aliꝗ attēdētes ad ordinez quo ens descēdit in subam ⁊ accn̄s. ad ordinē quē hn̄t sua inferiora inter se d̄nt ip̄m analogū. Alꝗ v̄o vniuocū ad eius vnitatē rōnis attendētes. ⁊ sic diuersificant̄ opiniones de ente que oēs opiniones certe veruz d̄nt in aliquo. ⁋ Quinta distinctio est eiusdē in p̄mo. q̄ nos habemus vniuocū equocū: ⁊ analogū. differūt aūt hoc mō. q̄ vniuocū est cui⁹ nomē significās est vnū. ⁊ intētio significata est vna tm̄. vnde vniuocū d̄i rōne vnitatis nois significātis ⁊ intētiōis significate. vnde ista duo. s. ip̄m nomē significās: ⁊ intētio significata cōparādo ad inuicē referunt̄ vniformiter ad se in rōne signi ad significatū. ⁊ econuerso. q̄tuz ad hoc q̄ sicut nomen q̄d est signū est vnū ita intētio significata est vna. Equocū v̄o est cui⁹ nomē est vnū: intētiones v̄o plures. vnde in equocis vnitas nois significātis distincta est ab vnitate intētionis significate: sicut multitudo vel pluralitas distinguit̄ ab vnitate. Ex qbus patet q̄ vniuocū ⁊ equocū ꝯueniūt in vnitate nois. quia vtrobiq̄z est nomē vnū. differūt tm̄ in diuersitate intētionis significate: q̄ in vniuoco est vna intētio: in equoco aūt plures. Analogū aūt est q̄d significat vnitatē alicuius rōnis sm p̄us ⁊ posteri⁹ dictā. ⁋ Ex hoc sequunt̄ tria correlaria. Primū est q̄ in equocis nō differūt supposita ⁊ significata. ip̄m enim equocū: vt dictuz est nō significat aliqd vnū cōe pluribus inferiorib⁹: sed significat p̄mo ⁊ imediate plura. ⁊ ideo nō est aliud significatuz a suppositis suis pro qbus pōt supponē. nō aūt sic est de vniuoco: q̄ nomē vniuocū significat vnā intētionē cōem multis inferiorib⁹. pōt aūt nō solū supponere pro illa intētione quā significat: sed etiā pro oibus iferiorib⁹ qb⁹ eius significatū cōpetit. sicut p̄z cū d̄r. ois hō currit: ⁊ ita aliud est significatū vniuoci ⁊ eius suppositū. ⁋ Scḋm correlariū est q̄ vniuocū est p̄us nā ipso equoco: ⁊ omne equocū semp reducit̄ ad vniuocū sicut multitudo ad vnitatē hoc p̄z. q̄ aut q̄dlibet istoꝝ q̄d significat equocū est vniuocū: aut nō: si sic. habetur ꝓpositū. si nō. cū nō sit ꝓcedē in ifinitū in significatis nominū nec in noib⁹ significātib⁹ tādez est deuenire ad aliqua quoꝝ q̄dlibet ⁊ per se est vnū: ⁊ ita equocuz reducit̄ ad vniuocū. sicut multa ad vnū: vt d̄icit ph̄s p̄ metaph̄. q̄ illud q̄d non significat vnū nihil significat. ⁋ Tertiū correlariū est q̄ inter vniuocū ⁊ equocū formalr̄ nō est dare mediū. licet est dare mālīter aliquo modo. s. quātū ad ordinē suppositoꝝ: q̄d p̄z. q̄ sicut inter vnū ⁊ nō vnū seu plura nō est dare mediū: sicut nec inter equocū ⁊ vniuocū. ergo omne nomē vel significat vnā intētiōez: ⁊ sic est vniuocū. vel nō vnā sed plures: ⁊ sic est equocum. ꝯstat aūt q̄ inter ista duo nō est dare mediū formaliter. s. inter vnū ⁊ plura. ⁊ ideo inter vniuocū ⁊ equocū nō est dare mediū. nam analogū nō est mediū nisi mālīter tm̄. accidit enim vniuocis ⁊ equiuocis q̄ supposita coꝝ habeāt ordinē attributionis ad inuicē. in hoc aūt ordine differt analogū ab vniuoco ⁊ equoco. q̄dlibet enim hoꝝ ab strahit ab isto ordine: licet etiā cum isto saluet̄ vniuocum: q̄ hn̄tia h̄ꝫ rōnē ⁊ ordinē attributionis etiā hn̄t vnā rōnē cōem. ⁊ tūc tale analogū se tenet cum vniuoco ⁊ nō est vniuocū. Qn̄ aūt talia hn̄tia h̄ꝫ ordinē nullā habēt rōnē cōmunē: tūc tale analogū se tenet cū equoco. ⁊ ideo op̄z analogū est formalr̄ vniuocū vel equocuz. l̄z accn̄taliter rōne. s. dicti ordinis, vtrūq̄z accn̄taliter differat ab vtroq̄z. ⁋ Sexta distinctio est que est Scotica. q̄ refert dicere eē vniuocū ⁊ esse vniuoce p̄dicatū. albedo enim est q̄d vniuocum in diuersis subiectis inq̄tū est in illis sm eius nomē ⁊ sm eius rōnē. non tm̄ de ipsis vniuoce p̄dicat̄. nā p̄dicari vniuoce est predicari q̄ditatiue. differt in quāz p̄dicatio vniuoca a p̄dicatione denoiatiua. vnde esse vniuocū plurib⁹ nō est nisi esse eiusdē rationis in oibus quēadmodū se habet albedo respectu subiectoꝝ. ⁋ Sic pōt dici de ente q̄ est vniuocum. nō tm̄ de oibus vniuoce p̄dicat̄: q̄ nō p̄dicat̄ de suis passionibus vniuoce: cum nō predicet̄ quiditatiue de eis. neq̄z etiam de vltimis differētijs. m̄ sua ratio est eadem apud oia.

De scḋo huius articuli pono aliquas ꝯnes. p̄ma est: q̄ ens sumptū cōiter non est vniuocū oibus entibus vniuocatiōe phyſica. hāc pbo sic. ꝯceptui entis cōiter sumpto nō correspondet vna nā in re ex̄. ergo ꝯcept⁹ entis nō est vniuocus tali vniuocatione. s. phyſica. aūs est euidēs: q̄ ꝯcept⁹ entis in cōi sumpti sb sunt oia entia de qbus certū est q̄ nō d̄nt aliquā vnā nāz. ꝯña etiā p̄z ex p̄cedētib⁹. puta ex 2ᵃ distiōne ⁋ 2ᵃ ꝯ sit hec. q̄ ens cōiter sūptū est vere vniuocū oib⁹ entib⁹ vniuocatiōe logica. hāc ostēdo sic. id q̄d d̄icit̄ aliq̄ vnā realitatē vel p̄ᵃ intētionē ꝯceptū sub aliq̄ itētiōe logica est vniuocū vniuocatōe logica. s̄z ens cōiter sūptū est h⁹. ꝯ⁹ ꝛc. maior p̄z ex distiōne vniuocatōis logice posite supius. minor āt est euidēs. q̄ l̄z ens cōiter sūptū nō ꝯcipiat̄ sub itētione gn̄is vel d̄ie vel alicui⁹ scḋe itētionis in genere. ꝯcipit tm̄ vel ꝯcipi pōt sub intētione vl̄is que vtiq̄z est intētio pᵃ ꝯ. 2ᵃ ꝯ.

3ª ɔ̃. logica ꝛ scĩa. ¶ Tertia ɔclõ est ista: ꝙ ens cõiter sumptũ est
vniuocũ oĩbus entib⁹ vniuocatione metaphysica sic intelli-
gẽdo ꝙ ens dicit aliquez vnũ ɔceptũ realẽ abstrahibilẽ ab
oĩbus entib⁹ participãtibus eis qditatiue: ſm quẽ ɔceptũ
ens est pdicabile de omni ente qditatiue ꝛ realr̃ ꝛ vniuoce
ꝛ in qd. hãc ɔ̃nẽ ostẽdo sic. oĩs intellectus cert⁹ de vno ɔceptu
ꝛ dubius de diuersis in qbus ille certus qditatiue includi-
tur: habet ɔceptũ illũ de quo est certus aliũ a ɔceptibus de
qb⁹ est dubi⁹ ꝛ vniuocũ illis. sed intellect⁹ hoĩs põt eẽ cert⁹ de
aliq̃ ꝙ sit ens. dubitãdo tñ vtrũ sit de⁹ vel creatura sub̃a vel
accñs. ꝛ sic de oĩb⁹ alijs in qb⁹ includit̃ ens qdiᵘᵉ sic pꝫ. ḡ ɔce
pt⁹ entis est ali⁹ a ɔceptib⁹ dubijs ꝛ vniuoc⁹ illis. ita ꝙ de se
est neuter. tñ icludit̃ qdiᵘᵉ in vtroqꝫ illoꝝ. maior pꝫ. qꝛ ĩpoĩe
est eũdẽ ɔceptũ eidẽ itellcũi sil' eẽ certũ ꝛ dubiũ. ḡ vel est ali⁹
ꝛ hr̃ ppoᵐ: vel nullus. ꝛ tũc nõ est certitudo de aliq̃ ɔceptu.
est ḡ ali⁹. sꝫ ḡ qditatiue icludit̃ in illis. seq̃t̃ ꝙ nõ tñ erit ali⁹.
sed ẽt vniuoc⁹ eis. minor declarat̃. p̄ de deo ꝛ creatura: qꝛ qlꝫ
bꝫ pħs antiqu⁹ fuit cert⁹ de hoc qd̃ ponebat p̄ᵐ p̄nᵐ eẽ ens.
puta vn⁹ qui posuit ignẽ eẽ p̄nᵐ. ali⁹ aquã. qlibet. n. erat cer
tus ignẽ vel aquã eẽ ens. erat tñ eis incertũ vtꝝ eẽt ens crea-
tũ vel icreatũ. p̄mũ vel nõ p̄ᵐ. pbo. nõ. n. erat cert⁹ ꝙ eẽt ens
p̄ᵐ. qꝛ tũc de falso fuisset cert⁹. falsũ aũt nõ ɔuenit sciri. nec
ẽt erat cert⁹ ꝙ eẽt ens nõ p̄ᵐ. qꝛ tũc oppoᵐ nõ posuisset. ¶ 2º
pbat̃ de sb̃a ꝛ accñte. nam pħi diuersi diuersimode opinant̃
de luce. vn⁹. n. posuit ꝙ est accñs. ali⁹ ꝙ est corp⁹ ꝛ sb̃a. ꝛ ille
qui posuit ꝙ est sb̃a est cert⁹ ꝙ est ens. nõ tñ est cert⁹ ꝙ sit sic
sb̃a: qꝛ eẽt cert⁹ de falso: nec ꝙ nõ est sb̃a: qꝛ oppositũ ponit.
¶ Ex quo ɔcludo corre⁹ ꝙ hec rõ est apud oẽm hoĩez isolu
bilis qd̃ pbat̃. rõ fũdata in p̄ p̄nº qd̃ q̃cq̃s negat mẽtit̃: ꝛ to-
tã pħiã destruit: est apud oẽm hoĩe ĩsolubilis. p̄dicta rõ est
pª ppõ hõ. vide cã. ḡ ꝛc̃. ¶ Pro euidẽtia tñ hui⁹ rõnis ad ipam so-
lidandã pono aliq̃s ppõnes. pª est ista: ꝙ ɔcept⁹ entis nulli
põt eẽ dubi⁹. hoc pbat̃ sic. Illud qd̃ est sb̃m p̄mi ꝛ certissimi
p̄ncipij de cui⁹ vitate nullus põt dubitare est notissimũ: sed
ɔcept⁹ entis est hõ. ḡ ꝛc̃. maior pꝫ. nã notitia ppõnũ depẽdet
ex notitia terminoꝝ. ex p̄ poste. minor pꝫ. 4. meta. de hoc p̄
p̄nº. ĩpoĩe est idẽ sil' eẽ ꝛ nõ eẽ. Cõfirmat̃ per Algaçelẽ p̄ trac.
sue meta. ca. 1. diuisiõe pª. qui dicit sic intellect⁹ apphẽdit ens
2ᵐ modũ imaginatiõis siue sine aliq̃ dubio: nec eget ad app
hẽdẽdũ descriptiõe seu diffõne. ¶ Itẽ. Auic. p̄ meta. ca. 5. dicit.
notitia entis nõ acq̃rit̃ ex alijs notionib⁹ ꝛc̃. ¶ Circa h̄ aliq̃s
posset dubitare an cõcept⁹ entis sit vniuocus vel equocus.
¶ Rñdeo ꝙ ɔ̃ña nõ valet: qꝛ dubitare de his nõ est dubita
re de ɔceptu entis in se: sꝫ de qbusdã sibi attributis. vñ simp⁹
simplex aut totalr̃ scit̃ aut totalr̃ ĩgnorat̃: cũ nõ hẽat p̃tẽ 2ᵐ quã
possit sciri: ꝛ p̃tẽ ſm quã possit ignorari. hec est rõ Sco. hñs
2ª ppõ ortũ ex. 7. meta. in fi. ¶ 2ª ppõ est ista: ꝙ ɔcept⁹ sb̃e vel accñ-
tis dei vel creature põt eẽ alicui dubi⁹. h̄ pꝫ ex p̄ciẽtia: ꝛ ẽt p-
3ª ppõ batũ est in rõne p̄cedẽti. ¶ 3ª ppõ est ista: ꝙ certitudo de ɔce
ptu entis nõ est certitudo soli⁹ vocis. pbat̃. ꝙ certitudo p̄mi
p̄ncipij eiusqꝫ terminoꝝ non est certitudo soli⁹ vocis. pbat̃.
nã in ipsa solũ nõ põt fundari p̄ᵐ p̄nᵐ. ¶ Cõfirmat̃ ppõ: qꝛ
pħi ingrẽtes p̄ᵐ p̄nᵐ certi erãt ꝙ ipm erat ens reale cũ solũ
sibi cõpetat rõ p̄mi p̄ncipij. dubitabãt aũt qd̃ ens erat. nõ ḡ
4ª ppõ erãt certi de ɔceptu soli⁹ vocis. ḡ ꝛc̃. ¶ 4ª ppõ est ista: ꝙ ɔce
pt⁹ entis est ɔcept⁹ qditatiu⁹. h̄ pbat̃. ɔcept⁹ qui p̄dicat̃ in qd
est qditatiuus: sed ɔcept⁹ entis est hõ. ḡ ꝛc̃. minor pbat̃. qꝛ ad
interrogationẽ factã per qd de aliq̃. optime rñdet̃ ꝙ est ens.
¶ Itẽ. qd̃ p̄dicat̃ eẽntialr̃ ꝛ nõ per modũ q̃lis p̄dicat̃ qditati
ue. ens p̄dicat̃ eẽntialr̃ ſm Cõmẽ. 4. meta. cõmẽ. 2. ḡ ꝛc̃. itelligẽ-
dũ tñ ꝙ licet ɔcept⁹ entis sit qditatiu⁹ in se. non tñ p̄dicat̃ de
oĩb⁹ qditatiue: sed de aliq̃b⁹ denoĩatiue. vñ de passionib⁹ nõ
p̄dicat̃ qditatiue: sed denoĩatiue vt ĩferi⁹ ostẽdet̃. ¶ Pro cui⁹
dẽtia tñ hui⁹ ppõis notãdũ est ꝙ ɔcept⁹ qditatiu⁹ d̄r dupli
citer. vno mõ pro oĩ ɔceptu ptinẽte ad qditatẽ rei: ꝛ isto mõ
tã ɔcept⁹ gñis q̃ꝫ diẽe dr̃ qditatiu⁹. ¶ Alio mõ pro solo illo
ɔceptu qui p̄dicat̃ in qd. ꝛ isto mõ ɔcept⁹ gñis est qditatiu⁹.
ɔcept⁹ aũt diẽe est qualitatiuus. ¶ Scd̃o sciẽdũ est ꝙ qdita-
tiuũ d̄r multiplr̃. vno modo eẽntiatiue quo oẽm eẽntiã tã
creatã q̃ꝫ increatã absolutã vel respectiuã: qꝛ. s. ipsum est ali
qua eẽntia. ¶ Scd̃o modo d̄r aliqd qditatiuũ ɔstitutiue vt
omne illud qd̃ itrinsece ɔstituit aliqd: siue sit mã siue sit for-
ma: vel genus: vel dña. ¶ Tertio modo d̄r aliqd qditatiuũ
specificatiue: vt omne illud qd̃ aliquã rẽ specificat. cuiusmo
di est dña specifica vel forma rei vltima. ¶ Quarto d̄r aliqd
qditatiuũ rep̄ñtatiue: vt omne qd̃ est rep̄ñtatiuũ alicuius
qd: siue sit verbũ psonale: siue spẽs intelligibilis: siue act⁹ in-
telligẽdi. ¶ Quinto d̄r aliqd qditatiuũ indicatiue: vt om-
ne qd̃ qditatiue indicat: vt diffinitio. ¶ Sexto d̄r aliqd qdi
tatiuũ p̄dicatiue: vt qcqd p̄dicat̃ in qd. ¶ Ex his p̄nt accipi
quedã correlaria. Primũ est: ꝙ omne qditatiuũ ɔstitutiue
est qditatiuũ eẽntiatiue: sed nõ ecõuerso. hoc patet. ¶ Scd̃m
correlariũ est: ꝙ omne qditatiuũ specificatiue: est qditatiuũ
ɔstitutiue: sed nõ ecõuerso. pꝫ. dña. n. specifica est qditatiue
specifica ꝛ etiã ɔstitutiue. gen⁹ aũt ɔstitutiue: sed nõ specifi-
catiue. ¶ Tertiũ correlariũ est istud: ꝙ qditatiuũ rep̄ñtati-
ue non est qditatiuũ eẽntiatiue: nec ɔstitutiue: nec p̄dicatiue
nec indicatiue. ꝛ hoc illi⁹ qd̃ rep̄sentat. ¶ Iuxta qd̃ pono
tria dicta. ¶ Primũ est: ꝙ ɔcept⁹ entis vt est illud qd̃ ɔcipit̃
abstractiue cũ p̄cisione terminatiõis qua terminat actũ ɔci
piẽdi est qditatiuus eẽntiatiue. pꝫ. nam sola eẽntia est illud
quo aliqd qdificat̃ eẽntiatiue. ɔcept⁹ aũt entis sic accept⁹ est
idẽ qd̃ eẽntia. ¶ 2ᵐ dictũ est: ꝙ ɔcept⁹ entis sumpt⁹ pro actu
ɔcipiẽdi: vel pro aliq̃ per actũ ɔcipiẽdi formato: nõ est qdi-
tatiu⁹ nisi rep̄ñtatiue. pꝫ. ¶ 3ᵐ dictũ est istud: ꝙ ɔcept⁹ entis
accept⁹ pro obo ɔceptu est qditatiu⁹ p̄dicatiue pꝫ. qꝛ est sup̄i
us. ¶ 5ª ppositio est ista: ꝙ ɔcept⁹ entis est distinct⁹ a ɔceptu 5ª ppõ
oĩum entiũ p̃ticulariũ. pbat̃ ĩpoĩe est eũdẽ ɔceptũ eidẽ itel-
lectui simul eẽ certũ ꝛ dubiũ: sed cum certitudine de ɔceptu
entis stat dubitatio de ɔceptu cuiuslibet entis in p̃ticularis
vt pꝫ ex declaratis. ḡ ꝛc̃. ¶ Itẽ. impoĩe est aliq̃ plura in vno ꝛ
eodẽ ɔceptu ɔuenire ꝛ differre: sed de⁹ ꝛ creatura: ꝛ oĩa en-
tia p̃ticularia ɔueniũt ĩ ɔceptu entis: qꝛ vtrũqꝫ est vere ens
ꝛ tñ differũt rõnib⁹ ppijs ꝛ ɔceptib⁹. ḡ ꝛc̃. ¶ Itẽ. passiones
isunt sb̃to adeq̃to ſm aliquã ppiã rõnẽ: vel ſm aliquẽ ɔce
ptũ vnũ ppiũ: sed ens hẽt ppias passiones. 4º meta. ḡ ꝛc̃.
¶ 6ª ppositio est ista: ꝙ nullũ equocũ dicit aliquẽ vnũ ɔce- 6ª ppõ
ptũ ppiũ suis equocatis: nisi forte noĩs. pbat̃. nã non dicit
nisi solã vocẽ cõem. ¶ 7ª ppositio est hec: ꝙ ɔceptus equoci 7ª ppõ
nõ est ɔcept⁹ qditatiu⁹. pbat̃. nã nõ dicit nisi solã vocẽ cõez.
nulla aũt vox predicat̃ qditatiue de aliqua vera re. ergo ꝛc̃.
¶ Ex quo ɔcludo vnũ correlariũ. ꝙ cũ ɔcept⁹ entis sit qui-
ditatiuus ꝛ distinct⁹ ab alijs ꝙ ipse erit vniuocus. ¶ Sed
ad rationẽ Scoti pro tertia ɔclusione rñdet Aureolus qui
istã rõnem sic nitit̃ impedire quadrupliciter. ꝛ p̄mo ostẽdit
ꝙ ille modus arguẽdi nõ valet. Qd̃ sic patet: qꝛ vnus ꝛ idẽ
ɔceptus non põt esse cert⁹ ꝛ dubius: sed intellect⁹ est certus
ꝙ ens dicit aliquẽ vnũ ɔceptũ. ꝛ dubitat vtrũ sit analoguꝫ
vel equocũ: vel vniuocũ. ergo est dare aliquem ɔceptũ qui
nec sit analogus: nec equocus: nec vniuocus: qd̃ est falsum.
¶ Itẽ. ad idem scd̃o sic. ad dictũ alicuius quẽ ego scio impos-
sibile esse mentiri: dicẽtis canis est in platea: vel in macello:
habeo aliquez ɔceptũ certũ ꝙ aliqua res designata per hoc
nomẽ canis est in platea. ꝛ tñ dubito vtrũ sit illa res latrabi
lis vel piscis. ergo significat canis vnũ cõceptũ cõmunẽ: qd̃
est falsum. ergo forma arguẽdi non valet. ¶ Itẽ. ad formã sol
uendo p̄ponit distinctionẽ de ɔceptu alio dicẽs. ꝙ ɔceptus
alius põt intelligi dupliciter. vel alietate diuisionis ꝛ sepa-
rate rõnis: vel alietate totalitatis: qꝛ. s. ɔceptus toti⁹ est alius
a ɔceptu partiũ. Et ille est duplex: qꝛ q̃nqꝫ cõcipit̃ determi-
nate vtrũqꝫ: vel alterũ. q̃nqꝫ sub q̃dã ɔfuso ꝛ mixto. exēplũ.
vidẽs multos minutos colores nõ discernit eos: sed in q̃dã
modo mixto ꝛ ɔfuso videt eos: tũc rñdet ad minorẽ: ꝙ con
cipiẽs potẽtias aie esse ens habet quẽdã ɔceptũ totalẽ mix-
tũ: nõ determinatũ. puta huius vel illius. s. sub̃e vel accidẽ-
tis. ¶ Itẽ. 4º alibi cõcedit maiorẽ ꝛ minorẽ: ꝛ cũ infert̃. ergo

ↄcepꝰ entis nō est ↄceptꝰ sbe determinate vel accñtis. ↄcedit ꝙ est vtrūqꝫ indeterminate: nec ꝓp hoc vt dicit sequit ꝙ di- cat aliquem ↄceptū ꝑcisibilē ab illis vel abstrahibilem.

Contra hūc rñdētē arguit ꝑ. ꝙ ipse sup ꝑᵐ sniaꝝ di- cit distōne 2ª. ꝙ ista rō demōstratiue ꝓbat ꝙ ↄceptꝰ entis est aliꝰ ab oibꝰ ↄceptibꝰ entiū pticulariū: sed h est qd itēdo ↄcludē quo ad pñs per istā rōnez. ḡ pˢ rñsiones vel rōes ṗdcē vane sunt. demrā tio ḡ nō est solubilis. ¶ Ad- dit ēt ille ꝙ h rō nō ꝓbat vnitatē rōis: sꝫ tm̄ vnitatē ↄceptꝰ ¶ Cōtra h qꝛ videt icludere ↄ̄dictionē. s. ꝙ sit vnitas ↄceptꝰ ⁊ nō sit vnitas rōnis. ꝑ eodē. n. accipio ↄceptū ⁊ rōnē obia lem. ¶ P̄. ondo ꝙ nulla illaꝝ rñsionū valet. Prima. n. rñsio que est per istātiā cōmittit fallam figure dictionis: mutādo quid in q̄le. nā analogia. vniuocatio ⁊ equocatio sunt q̄dā scḋe itētiōes: ⁊ nō pˢ: ens aūt dicit pᵃ intētionē: nullus aūt ↄceptꝰ pˢ intētiōis est formalr̄ ↄceptꝰ scḋe intētiōis: refert ḡ dicere ↄceptꝰ vniuocatiōis: analogie ⁊ equocationis: ⁊ ↄce- ptū analogū: vniuocū: ⁊ equocū. cū ḡ dr̄ ↄceptū analogie ⁊ vniuocatiōis est accipe ↄceptū qd. cū vo dr̄ ↄceptꝰ equocus vel analogus. est accipe ↄceptū q̄lē qd. qꝛ denoiatiue sumit. pꝫ ḡ ꝙ ↄ̄dicit ista rñsio. ¶ Rñdeo ad illā istātiā. ꝙ ↄceptꝰ en tis non est ↄceptꝰ analogi vel vniuoci vel equoci formalr̄ lꝫ posset esse vniuocus analogus vel equocꝰ denoiatiue. nō ḡ seqt vt dicat: ꝙ sit dare aliquē ↄceptū qn sit analogꝰ: equocꝰ: vel vniuocꝰ: ꝫ ed būi seqt ꝙ ↄceptꝰ entis nō est ↄceptꝰ analogi cus formalr̄: ⁊ cū dr̄: ↄceptꝰ entis non est ↄceptꝰ analogicꝰ ḡ nō est analogus: nō valet vn̄ cū ois modus soluēdi peccās per fallaciā sit ipossis. seqt ꝙ dicta istātia ⁊ solutio sit ipossis. ¶ Ad 2ᵐ cum dr̄ ad dcm̄ alicuiꝰ ⁊c̄. posito isto casu tali ꝙ sit aliqs qui nō possit mētiri. dico ꝙ nō est sile: qꝛ carnis nō di cit aliquē ↄceptū cōem: sed solū vocē: ens aūt dicit cōissimū ↄceptū ⁊ in posito casu nō sum certꝰ nisi de ↄceptu noīs: ⁊ il le est aliꝰ noīalr̄ a suis sigIatis. ¶ Ad 3ᵐ rōnē que est ad for mā. dico ꝙ multiplr̄ peccat: tum qꝛ vbi est alietas: ibi est di stinctio. ḡ ponē alietatē sine distōne est ponē appositū in ad iecto. Ista ḡ distinctio de alietate ↄceptꝰ iplicat repugnātiā: tū qꝛ nō vr̄ scientifice dictū: ꝙ ↄceptꝰ oiūꝫ entiū apphēdat in q̄dā ↄceptu mixto: sicut mixti colores in celatura: tū qꝛ saltē hēmus sm̄ istā rōnē. ꝙ ↄceptꝰ entis est aliꝰ a ↄceptu cuiusli bet entis in pticulari: qd est ꝓpoᵐ. sed q̄lī alietate: postea di- cet. ¶ Ad 4ᵐ rōnē. pꝫ ꝙ ↄcedit ꝓpositū. qꝛ ↄcessa maiori ⁊ minori rōnis nec̄io seqt ↄº. ↄcedē ḡ pmissas ⁊ negare ↄ̄nez est rñdē ad ↄ̄ne: qd nō est bonū: nec logice dictū. ¶ P̄. impli cat ṗcōcessit oppᵐ. ṗ. n. ↄcessit: ꝙ ↄceptꝰ entis nō est determi- nate ↄceptꝰ sube vel accñtis. ⁊ postea dicit ꝙ nō est ṗcisibilis vel abstrahibilis ab aliꝭ. ¶ Cōfirmat sic: qꝛ ois ↄceptꝰ q sic se hꝫ ad oēs alios ↄceptꝰ ꝙ est aliꝰ ab eis alietate nō ↄuerten tie est ṗcisibilis ⁊ abstrahibilis ab eis abstractiue ⁊ ṗcisiue: sed ↄceptus entis sic se habet ad ↄceptū oium entiū specia- liū: sicut est euidens de se. igit ↄceptus entis est precisibilis a ↄceptu cuiuslibet entis specialis: qd tamen ipe negat. patet ergo ꝙ ista ratio manet in suo vigore.

Et ideo est alter modus soluēdi Thome anglici in q̄ōnibꝰ ṗhicis: qui istā rōnē nitit soluē tri- pliciter ⁊ ipedire. Primo inquā impedit eā impedimento Aureo. qd iam patuit supra. scḋo vo ipedit eā dicēs: ꝙ cum certū sit mihi ꝙ rōnale est quoddā ens. dubito tn̄ an sit dr̄ia specifica hois: vel eius ꝓpria passio: si ratio Scoti valet: seq tur: dicit ipse: ꝙ ↄceptꝰ entis sit abstrahibilis ⁊ vniuocus ꝓ- prie passioni ⁊ dr̄ie: qd tn̄ vt dicit ipse Scotꝰ negat. dicit enī ꝙ nihil est abstrahibile ab vltima dr̄ia ꝓp eius simplicita- te. Tertio rñdet ad formā rōnis ꝙ notū fuit ṗhis: ꝙ quā̄ti tas erat ens. vnde bn̄ sciebant ꝙ sub aliquo ente significato ↄtinebat: sub quo tn̄ ignorabāt: vnde hoc disiunctū fuit eis notū: ꝙ sit hoc ens vel illud. puta sba vel accñs: dubitant tn̄ sub qua pte huius disiuncti ↄtineret. ⁊ ideo dicit ipse nō se- quit ꝙ ↄceptus entis sit alius a ↄceptu sube vel accidētis. qꝛ erant certi de conceptu entium disiunctiue.

Contra istā argr̄. ṗ ↄtra solonem ad formaꝫ rōnis. Videt ꝙ rō nō remoueat. ṗ sic. itellꝰ alicu- ius hois vel est certꝰ de disiūctis duobꝰ sm̄ eoꝝ ꝓprias rō- nes. vel sm̄ aliquā rōnē cōem eis. nō sm̄ aliquā rōnē cōem eis per te: qꝛ nulla est eis talis cōis. ḡ sm̄ aliq̄s ꝓprias: tūc sic intellꝰ est certꝰ de duobꝰ disiūctis sm̄ ꝓprias rōnes eoꝝ. ḡ est certꝰ de q̄libet pte disiūctiōis. ḡ per ↄ̄ns nō ignorat alteram partē disiūctionis. cuiꝰ oppoᵐ dicit. ḡ vel ista rñsio implicat oppoᵐ: vel opꝫ ↄcedere ꝙ intellꝰ est certꝰ de disiūctis: nō sꝫ aliquā rōnem ꝓpriā: sed sm̄ aliquā rōnez cōem qd est pro- positū. ¶ P̄. itellectꝰ certꝰ de vno ↄceptu nō disiūctiue hꝫ ali- um ↄceptū de illo ab illis de qbꝰ est certꝰ disiunctiue. ista pꝫ per ↄ̄dictionē: sꝫ itellꝰ est certꝰ sine disiūctiōe aliq̄ de ↄceptu entis sed de ↄceptibꝰ oium entiū cū disiūctione. ḡ isti ↄceptꝰ nec̄io sunt aliꝭ et distīcti. ¶ P̄. itellꝰ nr̄ est certꝰ. per te. de ↄce ptu entis et dubitat de ↄceptu dei determiate. ḡ ille ↄceptꝰ est distinctꝰ nec̄io ab isto: sꝫ nullū equocū alteri dicit ↄceptū distinctū ab illo. vt pꝫ ex ṗcedētibꝰ. ḡ ⁊c̄. ¶ Cōtra 2ᵐ modū ipediēdi arguit sic. naꝫ duplr̄ peccat. ṗ: qꝛ Scotꝰ nō dicit qn ↄceptꝰ entis sit vniuocꝰ in respcū ad qdcūqꝫ cōparet: non tn̄ vniuoce ṗdicat: qd ꝓbat: qꝛ vnūqdqꝫ retinet suā rōnē ꝓpri am ad qdcūqꝫ cōparatū: cū ḡ ↄceptꝰ entis hēat aliquā rōnē ꝓpriā. vt ꝓbatū est ex ṗmissis seqt ꝙ in cōpatiōe ad vltias dr̄ias ⁊ ad qdcūqꝫ aliud ↄceptꝰ entis sit vniuocꝰ: non tn̄ de ipis vniuoce ṗdicat. cū de ipis nō ṗdicet in qd. vt iferiꝰ ap- parebit. ¶ 2º peccat: qꝛ in rōne Scoti addit ꝙ ille ↄceptꝰ pre dicat in qd: de vltis aūt dr̄iꝭ nō ṗdicat in qd. ḡ pꝫ ꝙ ille mo dus soluēdi nulliꝰ est efficatie. ḡ remanet ṗdicta rō. soluat eā q poterit. ¶ P̄ 2º ad pn̄ᶜⁱᵖ tertiā ↄ̄nē thome arguit sic ꝑ duas rōnes fris Geraldi odōis. qui arguit sic. in qbuscūqꝫ icludit realr̄ ⁊ formalr̄ ⁊ eēntialr̄ vnū extremū vniꝰ ⁊ eiusdem ↄ̄di ctionis: illis est cōis aliq̄ rō realr̄ ⁊ formalr̄ ⁊ eēntialr̄. pꝫ qꝛ extremū ↄ̄dictiōis opꝫ hēre vnitatē nō nois solū: sꝫ rei ⁊ nois ⁊ tūc si extremū icludit realr̄ rō est realis. si eēntialr̄: eēntialis sꝫ in deo ⁊ creatura. sba ⁊ accñte: ⁊ in qbuscūqꝫ entibꝰ spāli- bus h includit. ꝓbo. Pro euidētia huiꝰ minoris accipio ex trema vniꝰ ↄ̄dictiōis ⁊ sit illud oino nihil qd eqpollet nul- li rei: qꝛ qd nulla res est: nihil est. ḡ ↄ̄dictoriū istiꝰ oino nihil est aliq̄ res. tūc arguo sic. deꝰ ⁊ creatura: sba ⁊ accñs. qdlꝫ isto rū vl est aliq̄ res: vl nulla res. per ↄ̄dictoria. si nulla res. ḡ ni hil. si aliq̄ res: tūc vl eēntialr̄ vl realr̄: vl itētionalr̄. si intētio- nalr̄. ḡ deꝰ est res per itellectū hūanū. ¶ 2º argr̄ sic ad idē. q̄- cūqꝫ sunt distīcta nō per cōeꝫ rōnē iclusaꝫ in eis hn̄t aliquā rōnē sibi cōeꝫ in qua sunt idistīcta: h est euidēs: sꝫ deꝰ ⁊ crea- tura: sba ⁊ accñs sunt iter se distīcta. nō per cōem rōnē iclu- sam in eis. ḡ ⁊c̄. ꝓbo minorē: qꝛ deꝰ ⁊ lapis sunt distincta: tūc vl lapis distiguit a deo inq̄ztū res: vl inq̄ztū sba: vl nō si sic. ergo ois res ⁊ ois sba est a deo distincta. ḡ ipemet a se. ¶ Cō firmat: qꝛ nulla rō est distinctiua aliciꝰ ab aliq̄ qd nō cadit sub ↄ̄dictorio illiꝰ rōnis. exᵐ albedo non est distinctiua albi ab aliq̄: nisi a nō albo: sꝫ aliq̄: sed aliq̄ rō includit in deo sub cuiꝰ ↄ̄dictorio nō cadit creatura. puta ens vl sba. ḡ ⁊c̄. ¶ P̄. Scotꝰ ad idē: si ens nō diceret vnū ↄceptū cōeꝫ deo ⁊ creatu re seqret ꝙ de deo nō posset hr̄i aliq̄ distincta cognitio. hoc aūt est flm̄ sm̄ Paulū. Inuisibilia eni dei ꝑ ea q̄ facta sunt itellecta ↄspiciunt. ꝓbatio ↄ̄ntie. nullū obm̄ ꝓpꝫ pōt exp- mere vl gignere nobiliorē effectū suo ꝓpo sibi silimo ⁊ ade quato. sꝫ cognito dei acq̄sita in creaturis: cū ipe sit ens pᵐ nō depēdēs. cū oiūꝫ nō cā̄ta ē nobilior q̄ꝫ sit aliq̄ cognitio cuius cūqꝫ obti cāti. ḡ opꝫ ꝙ ista eliciat per aliqd cōe ↄceptū in ipis.

Quarta ↄcl̄o est ista. ꝙ vniuocatio ↄceptꝰ entis est vere realis: sic intelligēdo: ꝙ ens vt cōe deo ⁊ creature. sbe ⁊ accñti habet vnitatē realem. nō rōnis. Hoc 4ª ↄ̄. ꝓbatur sic. illud qd ṗdicat essentialiter ⁊ in quid de aliquo ente reali est neccessario reale. ens est hmōi. vt pꝫ ex ṗceden- tibꝰ. ergo ⁊c̄. ¶ P̄. illud qd presupponit omni actui intellꝰ habet suā realitatez extra intellm̄: sed ens sm̄ ꝓpriū conce- ptuꝫ presupponitur omni actui intellectus. cuꝫ sit eius ob-

lectū adequatū ꝛ primū.ergo ꝛc. ¶Cōfirmat ratio:q2 cau-
sa vt cā est precedit suū effectū:sed obm per se intellectus est
per se cā actus intelligendi scdm Aug.9.de trinitate sic dicē-
tem.Liquido.n.tenendū est:q oīs res quā cogītamus gñat
in nobis notitiā sui:ab vtroqz.n.parit notitia:a cognoscēte:
ꝛ cognito:hec Aug.cū ergo ens sit obm itellect⁹ nři.ergo ꝛc.
¶P.qd est sbm pprīū ꝛ pmariū habit⁹ vere realis hz ppri
am ꝛ verā realitatē:obm.n.est cā habitus:sed ens inqztum
ens est sbm habit⁹ metaphysica qui est vere realis.ergo ꝛc.

pª ppõ **Pro** euidētia huius ɔnis pono aliqs ppōnes.¶Pri
ma est ista.q ab aliquib⁹ se totis realitate sbtiua
distinctis pōt abstrahi aliquis ɔceptus prime intentionis
hoc pbatur.nam ab indiuiduis eiusdem spēi pōt abstrahi
vnus cōceptus pme intētionis:sed ipsa sunt se totis distin-
cta realitate sbtiua:q2 in nullo tali tertio nec nūali sbtiue cō
2ª ppõ ueniūt.ergo ꝛc.¶Scda ppositio est hec:q ponere aliquez
ɔceptum prime intētionis esse cōem deo ꝛ creature:non est
3ª ppõ tollere q deus ꝛ creatura se totis realiter distinguant: saltē
realitate sbtiua:hoc pz ex pcedenti ppōne.¶Tertia ppos-
tio est ista:q pprie vniuocationi ɔceptus entis non corri-
det aliqua res sbtiua ꝛ in effectu.pbat.nam illis que se to-
tis realiter realitate sbtiua distinguunt:non pōt esse aliqua
res sbtiua cōis: sed deus ꝛ creatura realitate sbtiua distin-
guunt.ergo deo ꝛ creature non pōt esse cōmunis aliqua ra
tio sbtiua vna: ꝛ per ɔñs proprie vniuocationi conceptus
entis non corrñdet aliqua res vna in effectu.¶Est autem
aduertendum:q cuilibet conceptui reali vniuoco.corrñdet
duplex realitas.vna in se.alia in suis inferioribus:pma rea
litas est obtiua:scda est sbtiua:siue in effectu:sed pma abstra
hit ab existentia actuali ꝛ ab illis que actualitatem existen-
tiam ɔsequunt:sed scda concernit actualitatem existentiam
ꝛ que ipsam ɔsequunt.Exemplu3:ɔceptui specifico homi-
nis corrñdet vno mō realitas nãe rōnalis nō determinata
ad hoc suppositū vel ad aliud.Alio mō corrñdet sibi eadez
realitas vt determinata diuisa ꝛ participata in diuersis sup
positis.pª hec realitas nō hz eē nisi obtiuū ꝛ vnitatē ppriaz
corrñdentē illi realitati.2° mō hz esse sbtiuuz in effectu:ꝛ sic
nō corrñdet sibi aliq vnitas:sed potius pluralitas.cuz sit in
illis plurificata.vt dictū est.Ista tñ plura possunt esse funda
mentū remotū pdicte vnitatis.Simil'r ɔceptui entis corri
det realitas dupl'r.vno mō ipsa entitas nō determinata ad
hanc vel illā entitatē.nec ad existere vel non existere:nec ad
hunc modū essendi vel ad illū:ꝛ sm hanc realitatē hz ppri-
am vnitatē ꝛ esse obtiuum precise: ꝛ sm hanc accidit etiam
sibi ois entitas significata:ꝛ ois modus essendi determina-
tus:alio° corrñdet sibi ipsa entitas vt est determinata ꝛ plu
rificata in diuersis suppositis actu exñtibus:ꝛ sm hāc non
hz eē obtiuū:nec aliquā ppriā vnitatē.imo totalē diuersita
tem.nisi quis vellet dicere q hz vnitatē analogie ꝛ hitudi-
nis que est iter ipa in qb⁹ existit.¶Sed ɔtra:de⁹ ꝛ creatura.
sba ꝛ accñs cōueniūt in rōne entis realis.vt tu dicis.ꝛ eadē
distiguunt se totis real'r sm rez.ḡ iplicas ɔdictiōem.¶Rñ-
deo ꝛ dico q pdicta se totis distiguunt sm realitatē sbtiue
acceptam: ꝛ ɔueniunt real'r sm realitatē obtiue acceptā.vo
cando realitatē cōem ɔceptū prime intētionis.ꝛ sic pz nō esse
4ª ppõ ɔdictionē in dictis.¶Quarta ppō est ista.q vnitas ɔcept⁹
entis est summe opposita vnitati nūali.pbat.nam illa que
hñt oppositas cōditiōes in summo vident esse summe op-
posita:sed vnitas ɔceptus entis ꝛ vnitas nūalis hz oppos
tas ɔditiōes.ḡ ꝛc.¶Ad euidētiā minoris est sciendū:q vni
tas nūalis est determinatissima ꝛ distictissima ꝛ maxia.qd
pz.nā nulla vnitas est ipa determinatior:ꝛ iō p nullā aliā de
terminat.nulla.n.vnitas est ipa distictior.ꝛ iō vnitas ipa pm
nūi.nulla vnitas ipa iferior:ꝛ iō descēsus sub ipa est iposs-
bilis.¶Sed per oppositū:vnitas ppria ɔcept⁹ entis est in-
determinatissima cū sit trāscēdēs et tāte indñe q̄te intelligi
pōt:et est idistinctissima:ꝛ iō cū nulla nūm ponit:nec cōpo
sitionē nec aggregationē facit:est.n.minima: q2 minor ipsa
intelligi nō pōt in ɔceptibus realibus pcedēdo.lz enim vni
tas generis sit minima:non tamen simpliciter.

Contra quartā ɔclusionē arguit.q ɔceptus entis
nō sit realis:qa qd diuidit per aliqua duo
nō est alterū determinate:sed ens diuiditur per ens reale ꝛ
ens rōnis.6° metaphy.ergo ꝛc.¶Rñdeo negando assum-
ptū.s.q ens vt est vniuocū non diuidit per ens reale.ꝛ ens
rōnis:vt patebit in sequenti ɔne.¶Quinta ɔclusio est ista: 5ª ɔ.
q ens vt est vniuocū non est cōe enti reali ꝛ rōnis.¶Pro
cui⁹ euidētia pono duo pambula.Primū est:qd intelligat
per ens rōnis.dico q per ens rōnis intelligo omne illud ꝛ
solū illud qd hz eē per actū potētie collatiue vel cōparatiue.
ita q sua entitas nō habet eē circūscripto actu intellect⁹:sed
ab ipso in eē ꝛ in fieri depēdet.¶2m pambulū est:q per ens
reale itelligo illud qd hz esse circūscripto omni actu itell's cō
paratiuo ꝛ cuiuscūqz po⁶ collatiue:sed hoc pmisso pbo ɔnē
sic.illud qd pdicat qdditatiue ꝛ eēntial'r de aliquo vere enti
reali:qd habet eē circūscripto omni actu intellect⁹.est necessa
rio qd reali hñs esse circūscripto omni actu intellectus.pz.ex
quo essential'r de illo pdicat:sed nullū tale pōt essential'r pre
dicari nec aliq modo de ente rōnis.ergo ꝛc.sed omne vni-
uocū pdicat essentialiter de suis vniuocatis.¶P.illud tale
cōmune vniuocū enti reali ꝛ enti rationis vel presupponi-
tur ab aliquo actu intellectus:vel non psupponit:ꝛ etiā vel
causat per actū intellect⁹:vel nō causat per huiusmodi actū
si presupponit ꝛ non causat.ergo vere habet esse reale.reale
aūt non pōt predicari de ente rōnis :si non psupponit per
actū intellectus: sed causat.ergo tale nō pōt pdicari de ente
reali essentialiter.ergo non est quid vniuocū.¶Est ergo sic
imaginādū ꝛ est imaginatio Scoti sup primū sentētiaz.q
enti reali ꝛ enti rationis non pōt esse aliqd cōe vniuocū.ita
q ens qd diuidit per ens reale ꝛ ens rōnis:nō dicit aliquā
rationē cōem:sed solā vocē:ꝛ illud ens sic cōe nō est subiectū
in metaphysica:cum metaphysicus sit solu3 artifex realis:ꝛ
per ɔsequēs quelibet pars sui subiecti debet esse realis sicut
est suū subm.¶Dico tñ pro euidētia huius aliquas ppo-
pª ppõ sitiones.¶Prima:q oībus entibus rōnis est aliqd cōmu
ne vniuocū:puta ens rōnis.pbat:qm a participātibus for
maliter aliquā rōnē cōem est abstrahibilis aliqs cōceptus
vniuocus.entia autē rōnis participāt aliquā vnā rationē.
2ª ppõ q2 esse ratiōis.ergo ꝛc.¶Secūda ppositio est ista:q oībus
entibus realibus est aliqs cōmunis ɔceptus realis vniuo-
3ª ppõ cus.hoc patet ex tertia cōclusione huius articuli.¶Tertia
ppositio est ista:q nullus ɔceptus realis pōt esse vniuocus
entibus rationis.pbat:q2 vniuocū vniuocās pdicat qddi-
tatiue de suis vniuocatis.ens aūt reale nō predicat qdditati-
4ª ppõ tiue de entibus rōnis.vt patet.ergo ꝛc.¶Quarta ppositio
est ista:q nullus ɔceptus entis rōnis pōt esse vniuocus en
tibus realibus.pbat.nam pdicari ɔceptū rationis de ente
reali est implicare appositū in adiecto.ergo ɔceptus rōnis
entibus realibus vniuocus esse nō pōt.¶Sed ɔtra istā cō-
clusionē arguit Aureolus.pmo ɔtra Scotū dicens:q Sco
tus videt ɔtradicere principijs suis.Ratio sua est ista:om-
nis intellectus certus de vno ɔceptu ꝛ dubius de diuersis
habet ɔceptuz aliū de illo de quo est certus ab illis de qui
bus est dubius:ꝛ vniuocū illis:illud dicit ipse videtur esse
principiū Scoti:sed potest aliqs esse certus de aliquo q sit
ens:ꝛ dubitare vtrū reale vel rationis.ergo ens vt diuidit
per ens reale ꝛ ens rationis dicit aliquē ɔceptū cōmunem
vniuocū illis.¶P.ad idem arguit vnus doctor sic.ois po-
tentia feribilis sup aliqua plura obiecta:habet aliqd vnuz
cōmune ꝛ propriū obiectū sub quo oīa illa ɔtinent:sed in-
tellectus pōt ferri sup ens reale ꝛ ens rationis.ergo opor-
tet q hoc sit in vtute alicuius primi obiecti:sed obiectū pri-
mū intellectus nō est sola vox:vt etiā dicit Scotus.nā poti
tia realis habet obiectū reale pmū.ergo ꝛc.¶P.magis di-
stāt de⁹ ꝛ creatura qz ens reale ꝛ ens rōnis.tñ q2 de⁹ ꝛ crea-
tura distāt in infinitū.nō sic aūt ens reale ꝛ ens rōnis:tuz qa

ens rõnis ꝑdicat̃ de creatura ⁊ in ipa fundat̃: ꝫ per se deus ⁊ creatura ꝯueniũt in aliquo vno ꝯceptu. ḡ multo magis ens reale ⁊ ens rõnis. ¶ Rñdeo ⁊ dico: ꝙ ad hoc ꝙ aliq̃s ꝯceptus sit aliq̃bus plurib⁹ vniuocus nõ reqrit̃ soluꝫ ꝙ sit alius alietate vocis: sed etiã ꝙ sit alius alietate ꝓprie rõnis cui innitit̃. Tũc ad formã dico. ꝙ qñ aliq̃s est certus de aliq̃ ꝙ sit ens: dubitãs vtrũ reale: vel rõnis est certus de ꝯceptu solius nominis. ¶ Sed dices. idẽ dicã ad rõnẽ tuã per quã ꝓbas vniuocationẽ dei ⁊ creature. Rñdeo rõnem fac si potes: hoc aũt facere nõ poteris: si bñ aduertas ad ꝓpositiões que illã rõneꝫ solidãt ⁊ muniũt: vt ꝯtra omnẽ sagittã possit defendi. ¶ Ad scd̃aꝫ ꝑmitto illud qd̃ dicit Scotus in suis theorematib⁹. ꝙ intelligibile intellectionẽ nã precedere necesse est. ⁊ idem põt haberi ex dictis Augusti. ⁊ in q̃õnibus de esse intelligibili diffusius declarat̃. ¶ Scd̃m dictũ est. ꝙ obiectũ intellectus nõ depẽdet ab intellectu. ꝫ obiectũ intellectus hꝫ rõnem ꝑsuppositi respectu itellectus: vt pꝫ supra. ergo obiectũ itellectus nõ depẽdet ab intellectu. ¶ Tertium dictũ est. ꝙ oẽ per se ꝯtentũ sub obiecto formali intellect⁹ est per se obiectũ intellect⁹. ergo oẽ qd̃ est per se ꝯtentũ sub obiecto formali intellect⁹ est depẽdẽs ab itellectu. ¶ Quartuꝫ dictũ est. ꝙ nullũ ens rõnis est per se contentũ sub obto formali intellect⁹. ꝓbat̃ nã illud cui repugnat qd̃ cõpetit omni per se ꝯtẽto sub formali obto itellect⁹ nõ est per se ꝯtentũ sub formali obto intellect⁹: sed enti rõnis repugnat idependentia intellect⁹ ab intellectu vel ab equipollẽti. qd̃ dico ꝓp aliquas potẽtias collatiuas. ergo ens rõnis nõ est per se ꝯtentum sub formali obto intellect⁹. ¶ Quintũ dictũ est. ꝙ enti rõnis nõ cõpetit intelligibilitas per se. Probat̃. naꝫ qd̃ nõ ꝯtinet̃ per se sub formali obto intellect⁹ ⁊ nõ est idẽ idẽtice suo ꝯtẽto nec est virtualr̃ iclusuꝫ in ipo nõ hꝫ per se itelligibilitateꝫ. hoc pꝫ ex declaratis supius. ꝫ ens rõnis nõ ꝯtinet̃ per se sub formali obto itellect⁹. pꝫ ex ꝑcedẽti: nec est idem idẽtice alicui suo ꝯtento. ens. n. rõnis enti reali idẽtificari nõ põt: nec est virtualr̃ in ipso iclusuꝫ: sicut passio in sbto: qꝛ ens rõnis non põt esse passio entis realis. ḡ ens rõnis nõ habet per se intelligibilitatẽ. ¶ Sextũ dictũ est: ꝙ enti rõnis cõpetit intelligibilitas per accidens. ꝓbatur. nam omne qd̃ põt intelligi per se est intelligibile per se. pꝫ ex ꝑcedenti. ergo qd̃ non est intelligibile per se est intelligibile per accidens. ¶ Septimum dictũ est ꝙ intelligibilitas entis rõnis est intelligibilitas equiuoca: hoc pꝫ ex predictis. nihil. n. cõpetit ei vniuoce cum ente reali. ¶ Ex predictis igit̃ pꝫ: ꝙ ens rõnis nõ hꝫ rõnem ꝓprie intelligibilẽ: nec actui intellectus presupponitur necessario. ¶ Ad formã rõnis põt dici ꝙ intellectus nõ fert̃ vniformiter obiectiue in ens reale ⁊ ens ratiõis: qꝛ in ens reale fert̃ sicut in per se obm: in ens autem rõnis sicut in illud qd̃ obijcitur sibi per accidens: ideo nego ꝯsequentiam. ¶ Ad probationẽ accidẽtis patet ex prehabitis. ¶ Ad ꝓbationẽ ꝯñtie ꝯcedo ꝙ vnius potentie est vnuꝫ obm propriũ ⁊ adequatuꝫ sub cuius rõne attingit̃ quicquid per se ab ea attingit̃: vel saltem est idẽ identice actui participanti formaliter rõnem eius: nunc autẽ ens rõnis nõ est per se attingibile ab intellectu: vt patet ex dictis superius. ¶ Ad tertiam nego maiorẽ. nam plus distant extrema alicuius distantie q̃ꝫ ꝯtenta sub altero extremorum: sed ens reale ⁊ ens rõnis sunt extrema cuiusdam distantie: sed deus ⁊ creatura ꝯtinẽtur sub ente reali. ergo ens reale ⁊ ens rõnis magis distant q̃ꝫ deus ⁊ creatura. ¶ Ad probationẽ põt dici: ꝙ inter deũ ⁊ creaturã est distantia per infinitatẽ intẽsiuã ipsius dei: sed talis distantia nõ tollit oẽm rõnem ꝯuenientie: sed distãtia que est iter ens reale ⁊ ens rõnis tollit oẽm rõnem ꝯueniẽtie: vt pꝫ ex declaratis in corpore q̃õnis. ¶ Ad aliã ꝓbationem dico: ꝙ illa predicatio nec fundatio nõ arguit maiorẽ identitatẽ. certũ eni est ꝙ duo indiuidua eiusdẽ spẽi minus distinguunt̃ q̃ꝫ accidens ⁊ sbm: ⁊ tñ accidens fundat̃ in sbto ⁊ predicat̃ de subiecto: vnũ autẽ indiuiduum eiusdem speciei non põt sic in aliquo fundari: nec de aliquo predicari.

Sexta ꝯclusio est. ꝙ ꝫ ꝯceptus entis sit in se vniuocus ⁊ ad quecũq; cõparatus dicat vnã rationẽ aliquã: nõ tñ est de oib⁹ vniuoce ꝑdicabilis: nec q̃dditatiue: qd̃ ꝓbat̃ primo sic. illud qd̃ cadit in diffinitiõe aliquorũ vt additũ: non predicat̃ q̃dditatiue de illis. nec per se sed ens cadit in diffinitione aliquoꝝ vt additũ. ergo ⁊c̃. maior patet. ⁊ ꝓbat̃ minor. qꝛ. 7. metaph. dr̃. ꝙ in diffinitione passionis ponit̃ subm vt additũ. ens aũt habet passiones multas: vt verũ: bonũ: vnũ. ex 4° metaphy. ¶ Itẽ. omne qd̃ ꝑdicat̃ q̃dditatiue de aliquo sbto est ideꝫ illi per se ꝑmo modo cũ passionib⁹ suis. ergo ⁊c̃. maior patet. qꝛ solũ illa ⁊ oia illa de ꝑmo modo pertinẽt ad q̃dditatẽ. minor patet. qꝛ subm nõ est idẽ passioni in ꝑmo modo. nã magis eẽt idẽ sbm passioni q̃ꝫ passio subo. ¶ Cõfirmat̃ minor qꝛ ꝑdicationes per se nõ ꝯuertunt̃. ꝑmo posterioꝝ. sed passiones entis ꝑdicantur per se de ente. ergo nõ ecõuerso. ¶ Itẽ. ꝓbat̃ eadẽ conclusio quantũ ad vltimas differẽtias. vꝫ. ꝙ de ipsis non predicat̃ ens q̃dditatiue. ⁊ hoc sic. ꝯcept⁹ primo diuersi sunt nihil cõmune penitus includẽtes: sed ꝯceptus vltimaꝝ differentiaꝝ sunt huiusmodi. ergo ⁊c̃. maior patet q̃nto metaphysice. vbi ponit̃ differẽtia inter differentia ⁊ diuersa. nã differentia: vt dicit̃ ibi: sunt alicui idẽ entia: ita ꝙ in aliquo sui ꝯueniũt: ⁊ in aliquo differũt. diuersa aũt in nullo sui ꝯueniũt. ꝓbat̃ minor. nã accipio duas differẽtias vltimas. s. a. ⁊. b. tũc. a. ⁊. b. vl̃ sunt dña: vel diuersa: si diuersa: habeo ꝓpositũ: si dña. ergo in aliquo ꝯueniũt: ⁊ in aliquo differũt. Ex ꝑmissis tũc accipio illa per que differũt: vel sunt dña: vel diuersa. si diuersa: eadẽ rõne stãd ꝙ erat in ꝑmo: vel salt̃ habet̃ ꝙ ens nõ ꝑdicat̃ de istis q̃dditatiue: si dña: vt ꝑus arguã: ⁊ sic erit ibi ꝓcessus in infinitũ. ¶ Itẽ. ꝯceptus eius qd̃ est ratio differẽdi ꝑcise est simpliciter nõ includẽs ꝯceptũ aliũ cõmuniorẽ: sed formalis ratio differẽtie est hꝫ. ergo ⁊c̃. maior patet. qꝛ si includit ꝯceptũ aliũ cõmuniorẽ: puta entis. oporteret ꝙ in illo ꝯueniat cum aliquo: ⁊ per ꝯsequẽs nõ est ꝑcise ratio differẽdi. minor patet tuꝫ ex noie ⁊ rõne: tũ per porphyriũ dicentẽ. ꝙ ois differẽtia specifica facit aliud. ¶ Itẽ. si differẽtia includeret ꝯceptũ entis. tũc in omni diffinitione esset nugatio. ꝯsequẽs est falsum. ergo ⁊ antecedẽs. ꝓbatio cõsequẽtie: tum qꝛ nugatio est qñ idẽ bis repetit̃: sed si differentia ipm ens includeret ens repeteret̃ bis. s. semel in aiali: ⁊ semel in rationali. ¶ Iste tres rõnes solẽnes sunt Scoti: per quas dicta ꝯclusio ꝓbat̃. inter quas primã reputo insolubilẽ: nec vnq̃ꝫ aliquis fuit ausus tẽtare soluere: ꝫ vnus doctor tentet vltimã illã soluere: qd̃ tanget̃ inferius in illa q̃õne de genere ⁊ differẽtia. ¶ Cõtra istã ꝯclusionẽ quantũ ad passiones entis arguit Aureolus sic. ois entitas in se indiuisa ⁊ ab alijs diuisa: vt ab alijs diuisa in se est vna preter aliaꝫ. si ergo entitas est formalr̃ distincta ab vnitate: erit ab illa formaliter distincta vel diuisa ⁊ in se indiuisa: ⁊ per ꝯsequens in se vna preter illã. qd̃ est ꝯtradictio. esset enim vnitas preter vnitateꝫ. ¶ Itẽ. quecũq; sunt distincta sunt plura: sed vbi est pluralitas ibi est dare vnitates ad min⁹ duas. ergo si vnitas est distincta ab ente vltra vnitatẽ est alia vnitas: ⁊ tũc de illa vnitate querã vt prius: vel est distincta ab ente: vel non: si sic. ergo ipsa sunt plura: sed vbi est pluralitas ibi sunt due vnitates ad minus. ergo ⁊c̃. ¶ Rñdeo ad ꝑdicta. Pro cui⁹ euidẽtia est notãdũ: ꝙ ista sunt adinuicem ordinata: est inquã ꝑma indiuisio que est via ad vnitatẽ: ⁊ nõ est ipsa vnitas. scd̃o est vnitas ad quã terminat̃ indiuisio. tertio est idẽtitas que est relatio fundata sup vnitatẽ. Scd̃m hoc ergo dico: ꝙ nõ sequit̃ ꝙ si est indiuisum ꝙ sit vnũ. nam indiuisio nõ est vnitas. sed sequtur vnitatẽ: ⁊ est via ad vnitatẽ. vide alibi plixius: puta in interrogationibus: interrogatiõe sexta. ¶ Ad 2m ꝯcedo ꝙ quecũq; sunt distincta sunt plura: sed nõ sequtur ꝙ vbi est pluralitas ꝙ ibi sint formaliter due vnitates. sed bñ seq̃t̃ ꝙ sunt ibi duo vna: vnũ q̃dditatiue: ⁊ aliud denoiatiue: ita ꝙ per eandẽ vnitatẽ per quã vnitas est vna q̃dditatiue: per eandẽ ens est vnũ denoiatiue.

pᵃ ppõ **Quantum** Ad vltimũ articulũ hui⁹ q̃õnis ali-
quas p̃põnes. ¶ Prima est ꝙ cõce-
pt⁹ entis est cõissimus ꝛ sũme p̃mus. hoc p̃bat. q: ↄcept⁹ ille
quẽ nullũ positiuũ põt subterfugere. imo oẽs sunt infra ei⁹
ambitũ: est cõmunissimus ꝛ sũme primus. sed ↄceptus en-
tis est h⁹. ergo ꝛc. ¶ P. ille ↄceptus cui primo solũ opponit
prima negatio est sũme p̃mus ꝛ cõissimus. sed ↄceptus en-
tis est h⁹. ergo ꝛc. minor p3. q: nõ esse est prima negatio que
p̃mo opponit ipsi enti ꝛc. ¶ Cõfirmat p̃positio. q: p̃mũ p̃n-
cipiũ habet ↄceptũ cõissimũ pro subiecto ꝛ p̃mo primũ. ista
p3. nã primitas p̃põnis est ex primitate terminoꝝ. subiectũ
p̃mi p̃ncipij est ens. 4° methaphysice. ergo ꝛc. ex quo ↄclu-
ditur ꝙ nulla ratio est cõior ente. ¶ Sed ↄtra. quecũq3 sunt
idẽ ↄueniũt in aliquo vno cõi sed ↄcept⁹ entis est idẽ cũ oi-
bus ↄceptib⁹. ergo op3 ꝙ sit aliq̃s ↄcept⁹ vnus cõis in quo
ↄueniãt. ¶ Cõfirmat ratio q: si ↄcept⁹ entis est cõis. vel ↄue
nit in aliquo cũ alijs entib⁹. vel in nullo. si p̃mũ habeo p̃po
situ. oportebit inquã ꝙ illud sit cõius. cũ semp illud in quo
aliqua ↄueniũt sit cõius extremis ↄuenientib⁹. si in nullo. er
go nõ sunt idẽ. ¶ P. illud qđ dicitur de ente ꝛ de nõ ente est
cõius ente. sed plura sunt h⁹. ergo ꝛc. minor p̃bat. plura exẽ
pla adducẽdo. p̃mo q: significari per nomen ↄuenit enti ꝛ
nõ enti. inquãtũ nomẽ est. 2°. q: nõ hõ qđ est nomẽ infinitũ
est cõe enti ꝛ nõ enti. bñ inquã di. ꝙ nihil est nõ hõ. cũ affir
matio hoĩs vere negetur ab ipso. vnde cu3 nihil nõ sit hõ: seq
tur ꝙ sit nõ homo. Tertio q: possibile põt dici de ente ꝛ de
nõ ente. dicimus enim de antichristo qui nõ est: ꝙ possibi-
lis est. Quarto. quia p̃dicari ↄuenit enti ꝛ nõ enti. dicimus
enim nihil est nihil. Quinto. quia formalitas ↄuenit enti ꝛ
non enti. p̃batio. quia nihil ꝛ ens distinguũtur formaliter.
vel sunt nõ idẽ formaliter. ¶ Quia forte diceres ꝙ nihil nõ
est distinctũ. cũ idem ꝛ distinctũ sint passiones entis distin-
cte. primo metaphy. ꝛ de quocũq3 dicit passio de eodẽ dicit
ꝛ subiectũ. per quod posses p̃bare ꝙ nihil est ens. qđ est cõ-
tradictio: ꝛ ideo pro cauillatione nõ euades. q: dicã ꝙ non
sunt idẽ formaliter. sed quecũq3 nõ sunt ide3 formaliter ha-
bẽt formalitates per quas nõ sunt idẽ. ¶ Respõdeo. pro cu-
ius euidentia est sciendũ. ꝙ cõmunitas in ↄceptib⁹ multi-
pliciter põt accipi. primo in ordine ↄceptuũ predicamenta-
liũ. scđo in ordine ↄceptuũ realiũ ꝛ q̃dditatiuoꝝ. 3° in ordi-
ne ↄceptuũ denotatiuoꝝ realiũ. quarto in ordine ↄceptuũ
qualitercũq3 entiũ. In p̃mo ordine ↄceptus p̃dicamẽtales
sunt cõissimi. ita ꝙ nõ habẽt supra se aliquẽ cõem ↄceptu3
in ordine decẽ p̃dicamentoꝝ. nullũ enim habent p̃dicamẽ-
tũ cõmune. In secũdo ordine ↄceptus entis cõis deo ꝛ crea
ture q̃dditatiue est cõissimus. ita ꝙ nullus ↄcept⁹ q̃dditati
uus est cõior deo ꝛ creature q̃3 ipse ↄceptus entis. In tertio
ordine ↄcept⁹ trãscendẽtes ↄuertibiles cum ente sunt cõissi
mi. In quarto ordine ens vt est cõe enti reali ꝛ enti rõnis ꝛ
cuicũq3 per aĩa3 fabricato est cõissimũ. ꝛ sub isto ente credo
posse ↄcipi oĩa entia priuatiua. ꝛ sic ista talia. ita ꝙ penitus
nulla ratio ↄceptibilis põt ipsum subterfugere.

Ad rationes rñdeo. ¶ Pro euidentia p̃pono
duo dicta. ¶ Primũ est. ꝙ p̃p̃e
loquendo sup̃i⁹ ꝛ inferi⁹ nõ ↄueniũt in aliquo. p3. q: tũc eẽt
p̃cessus in infinitũ. nã tũc querã de illo alio. op3 enim ꝙ il-
lud sit qđ supius ad ista. ꝛ sic p̃cedã sicut p̃us. ¶ Scđm di-
ctũ est istud. ꝙ supius est illud in quo inferi⁹ ↄuenit cu3 ali
quo. ꝛ est idẽ idẽtitate non adequata. ¶ Per hoc ad formã
dico. ꝙ ↄcept⁹ entis nõ ↄuenit in aliquo tertio cum ↄceptu
hui⁹ entis. sed est illud in quo aliqua entia ↄueniunt. vnde
l3 in nullo tertio ↄueniãt: est tñ illud in quo oĩa ↄueniũt. ꝛ
sic s3 ipso ↄuenit. ¶ Ad ↄfirmationẽ rñdeo ꝛ dico. ꝙ ↄcept⁹
entis in nullo 3° ↄuenit. sed ipsum seipso est ratio hui⁹ ↄue
nientie. ꝛ ideo nõ sequit ꝙ nõ sit idẽ. ¶ Ad 2ᵐ pro cuius eui-
dẽtia est sciendũ ꝙ ens in quarto ordine vt visum est: dicit
de omni ↄceptibili ꝛ etiã de extremo ↄtradictorio entis qđ
est s̃m primi principij. ꝛ ideo ratio ista p̃bat bñ ꝙ sit aliqđ
cõius ente: qđ est in scđo ordine. nõ aũt p̃mo. qđ est in quar
to ordine. significatũ ergo per nomẽ ꝛ possibilitas ꝛ nomen
infinitũ. ꝛ h⁹ talia sunt ↄtenta sub ente in 4° ordine. ꝛ illud
nõ dicit nisi solũ voce3 cõem eis. ¶ Scđa p̃positio est ista. ꝙ 2ᵃ ppõ
ens vt de eo loqmur habet ↄdictionẽ vere. ¶ Circa qđ sciẽ-
dũ est. ꝙ opinio quorũdã quã sepe audiui volentiũ omnẽ
textu3 Ari. destruere chymericãtiũ ꝛ fingentiũ ens nõ habẽ
ↄtradictionẽ est falsa. Et motiuũ eoꝝ stat in hoc ꝙ illud cõ-
tradictoriũ esset intelligibile. sed omne itelligibile est ens. ꝛ
tũc eẽt ens. q: nulla potẽtia app̃hẽdit aliqđ obm nisi sub ra
tione p̃mi obiecti. ens aũt est p̃ᵐ obm intellect⁹ s̃m Auicẽ. si
ergo ens haberet ↄdictionẽ sequit ꝙ illa eẽt ens. sed iter ens
ꝛ ens nõ est ↄtradictio. ¶ Cõfirmat. q: ↄdictionis extremũ
negatiuũ est factũ ab aĩa. negatio v̇o ab aĩa est. sed factũ ab
aĩa est aliquo modo ens. inter ens aũt ꝛ ens nõ est ↄdictio.
ergo ꝛc. ¶ Cõtra illũ modũ dicendi quẽ reputo falsum ar-
guit p̃mo auctoritate Ari. 4° meta. qui oẽm ↄdictionẽ acci
pit penes eẽ ꝛ nõ eẽ. hoc nõ esset: nisi ens haberet ↄdictionẽ.
¶ P. Arist. vult ibide3 arguere ↄtra illos qui negabãt illud
p̃nᵐ. Impossibile est idẽ simul eẽ ꝛ nõ esse. ꝛ arguit sic ↄtra
eos. illud p̃ncipiũ est firmissimũ cuius opposito nõ põt cõ-
sentiri. sed opposito primi p̃ncipij nõ põt assentiri. ergo ꝛc.
minorẽ enim p̃bat Ari. sic. nam ↄtradictoria eẽnt in eodem.
nã opiniones ↄtradictorioꝝ sunt ↄrie. vt ipse dicit. qđ ergo
valet ista ratio: nisi eẽ ꝛ nõ eẽ fundẽt ↄtradictionẽ: certe ni-
hil. ¶ P. in fine quarti metaphysice. Ari. p̃bat ꝙ inter ↄtra
dictoria nõ est dare mediu3. Tum p̃mo. q: inter verũ ꝛ fal-
sum nõ est dare mediũ. oĩs enim oratio est vera vel falsa. sed
verũ est eẽ qđ est. ꝛ falsum nõ eẽ qđ nõ est. sed eẽ ꝛ nõ eẽ sunt
ↄtradictoria. vt dicit. ergo ꝛc. Tum etiã. q: in quarta rõne.
dicit. ꝙ tũc sequeret ꝙ esset dare aliquã factionẽ que nõ eẽt
generatio vel corruptio. oĩs enim gñatio incipit a nõ esse.
corruptio v̇o ab esse. quare ↄcludit ꝙ inter eẽ ꝛ nõ esse non
est dare mediũ. p3 ergo plane ꝙ Aristo. vult ens habere cõ-
tradictoriu3. ¶ P. põt argui sic. cuicũq3 est opposita aliqua
vna negatio illud habet ↄdictorium. sed ens est h⁹. ergo ꝛc.
maior p3. q: affirmatio ꝛ negatio. eiusdẽ de eodẽ cũ alijs cõ
ditionibus reqsitis ad hoc que sunt in libro Elẽchoꝝ faciũt
ↄtradictione3. ergo ꝛc. minor p̃bat. q: põt affirmari. ergo ꝛ
negari. p3 ↄñtia. per Aristo. in scđo p̃hierme. ¶ P. in omni
oppõne est dare vnã primã oppõnẽ in quã oẽs alie reducũ
tur. ergo in oppõne ↄtradictoria est dare vnã primã ↄtradi
ctionẽ. sed illa non est alicuius entis sp̃alis. q: qua rõne de
vno eadẽ rõne de alio. ergo op3 ꝙ illa sit ipsi⁹ entis vl̃r sum
pti cõe ad omne ens reale. ergo ꝛc. ¶ Pro cui⁹ euidẽtia ꝛ eo-
rũ soluẽdis rõnibus est sciendũ ꝙ eñ 3 põt sumi dupl̃r. vno
modo vt cõmune ad oĩa entia realia. alio modo vt cõmune
ad oĩa entia siue realia siue rõnis in aĩa vel extra aĩam. pri-
mo modo vt dictũ est. dicit ↄceptũ vniuocũ ꝛ est s̃bm primi
p̃ncipij. 4° meta. Alio mõ dicit solũ nomẽ vt fuit p̃batum.
pro quo põt adduci vna ratio Frãcisci de maronis. ꝙ ab ex
tremis ↄtradictionis formal̃r sumptis nõ põt abstrahi ali-
quis ↄceptus cõis vniuocus. alias iter ipa sumpta formal̃r
esset dare mediũ. sed alteꝝ ↄdictorioꝝ est ens rõnis. q: nihil
est ens rõnis: itellect⁹. n. fingit alterũ extremũ ↄdictionis. er-
go ꝛc. scđm hoc dico. ꝙ enti p̃mo mõ sumpto est ↄdictoriũ.
ꝛ hoc p̃bãt rõnes predicte. enti. n. scđo mõ sumpto nihil est
ↄdictoriũ. nã in equodis nõ est ↄdictio. q: ↄdictio nõ est no-
minis solũ: sed rei ꝛ noĩs p̃ elẽchoꝝ. ꝛ ita ↄcludũt eoꝝ rõnes
ꝛ opinio. ¶ 3ᵃ p̃põ est ista. ꝙ accñs est simpl̃r ꝛ per se p̃ illud 3ᵃ ppõ
qđ est ex sua rõne p̃pa. l3 scđario ꝛ ex ↄñti sit ens ex quadam
analogia ad s̃bam. p̃bat. q̃a posterius sub rõne posterioris
nõ est cũ p̃oris vt p̃us est. sed analogia accñtis ad subam est
posterior ipo accñte. qm̃ habitudo est posterior fundamẽto.
ergo analogia accñtis ad s̃bam nõ est oĩ p̃cisa entitatis accĩ-
dẽtis. ꝛ per ↄñs accñs nõ est p̃cise ex analogia ad substãtias.
¶ P. absolutũ est p̃us respectiuo. s3 q̃titas est qđ absolutũ.
habitudo aũt quãtitatis ad substãtiã est qđ respectiuũ. ergo

q̄titas ꝑus est ens q̄ȝ intelligat in analogia ad sb̄am. ¶ P̄.
nihil est tale actu per solā aptitudinē. ſȝ illa aptitudo nō est
4ª ppō nisi q̄daȝ habitudo. ergo ⁊c̄. ¶ 4ª ppositio est. q̄ vniuocatio ⁊
analogia pñt se cōpati in eodē ɔceptu sil'. hec pbat. oīs ratio
nō tollēs alteri' rōnē est illi alteri cōpossib. ſȝ rō analogie nō
tollit rōnē vniuocatōis. ergo ⁊c̄. minor pȝ. nā vniuoca sunt
quoꝝ nomē est cōe ⁊ rō sb̄e est eadē: sed aliq̄ pñt participare
eādē rōnē. ſȝ per ꝑus ⁊ posteri'. ergo ⁊c̄. ¶ Cōfirmat ppositio.
ɔcept' alicui' gn̄is est analogicus. sed iste est vere vniuocus.
ergo ⁊c̄. ōne pȝ de nūo qui ꝑius dī de dualitate que ꝑ est nūe:
5ª ppō q̄ȝ de multis aliis. ¶ 5ª ppositio est. q̄ ɔcept' entis est abstra
hibilis a ɔceptib' alioꝝ entiū. pbat. q: ɔcept' aliq̄b' plurib'
cōis est ab ipsis abstrahibilis. sed ɔceptus entis est hōi. ergo ⁊c̄.
¶ Ubi est sciendū. q̄ abstractio est duplex. s. ꝑcisiua ⁊ diuisi
ua. Precisiuā voco illā s̄m quā aliq̄d icludēs plures rōnes
pōt ꝑcise ɔcipi s̄m vnam illaꝝ. vel vna ipaꝝ pōt ꝑcise ɔcipi
s̄m seipam. vt ɔcipiēdo aialitatē ꝑcise. Sed abstractio diui
siua est qua aliq̄d separat ab aliq̄ itellectu diuidēte. ¶ De p'
abstractiōe pono aliqua dicta. ¶ Primū est q̄ multa sunt
iseparabilia s̄m se. que tñ sunt separabilia ⁊ abstrabilia per
itellm. pȝ de mathematicis. ¶ 2ᵐ dctū est. q̄ in hōi abstractio
ne nihil affirmat vel negat. exercet. n. solū per simplicē opa
tionē itellect'. ⁊ ideo in hōi abstractione falsitas nō ɔsistit. vñ
2° phy. dī. q̄ abstrahētiū nō est mēdaciū. ¶ De 2ª abstractio
ne pono aliqua dicta. ¶ Primū dictū est. q̄ oē qd̄ pōt vere
negari de aliq̄ pōt vere abstrahi ab eo abstractiōe diuisiua.
¶ 2ᵐ dictū est illud. q̄ oē qd̄ vere nō pōt negari ab aliq̄ nō
pōt vere abstrahi ab eo. isto mō. ¶ 3ᵐ dictū est. q̄ in ista ab
stractione ɔsistit veritas vel falsitas. ¶ 4ᵐ dictū est. q̄ ex ista
abstractione ꝑcisiuā referre diuisiuā est ɔuertere abstractio
6ª ppō nē veracē in mēdacē. ¶ Sexta ppositio est. q̄ ɔcept' entis est
indifferēs a ɔceptib' alioꝝ entiū. pbat. oē cōe est indifferēs
illis q̄b' est cōe. sed ɔcept' entis est cōis ɔceptib' alioꝝ entiū.
ergo ⁊c̄. ¶ Pro euidētia hui' ppōnis est notādū q̄ indr̄ia
est multiplex: quedā idētitatis: alia cōtrarie: alia receptiōis:
alia actionis: alia diffinitionis. Primā hñt illa que sunt ea
dē. eo mō quo sunt eadē. sunt inquā in dr̄ia. i. nō dr̄ia. Secū
dā hñt supiora respectu iferioꝝ. Tertiā hēt mā respectu for
maꝝ. Quartā hȝ agēs qd̄ est indifferēs ad hāc actionem vel
7ª ppō ad illā. Quintā hñt ppōnes hypothetice disiunctiue. ¶ Se
ptima ppositio est: q̄ ɔcept' entis hȝ q̄dā neutralitatē respe
ctu alioꝝ ɔceptuū. pbat. oīs ɔcept' indeterminat' respectu
aliquoꝝ ⁊ nullū eoꝝ includēs hȝ neutralitatē respectu ipoꝝ
sed ɔcept' entis est hōi. ergo ⁊c̄. ¶ Pro euidētia huius ppō
nis est notādū. q̄ duplex est neutralitas: quedā inclusionis
⁊ indeterminatiōis. ⁊ quedā iclusionis ⁊ nō indetermina
tionis. Primā neutralitatē hñt supiora respectu inferiorū
suoꝝ. nā supi' nullū iferioꝝ q̄ditatiue includit. ⁊ de se est in
differēs ⁊ indeterminatū ad q̄dlibet inferioꝝ. Scdām neu
tralitatē hȝ sb̄m respectu suaꝝ ppriaꝝ passionū. nam passio
nō includit q̄ditatiue in ɔceptu quiditatiuo sb̄ti. tñ sb̄m est
8ª ppō de se determinatū ad suas pprias passiones. ¶ Octaua ppo
sitio est. q̄ ɔcept' entis hȝ quādā alietatē a ɔceptibus alioꝝ
entiū pȝ. q: est distinct'. ¶ Ubi sciendū. q̄ alietas est multi
plex. quedā oppōnis. ⁊ hec est iter ɔcept' oppositos. quales
sunt ɔcept' drāꝝ diuidētiū aliq̄d genus. Alia est dispara
tionis ⁊ hāc hñt ɔcept' disparati puta duaꝝ specieꝝ sub eo
dem gn̄e. Alia est determinabilis ⁊ determinatiui ⁊ h̄ est in
ɔceptib' gn̄is ⁊ drē. Alia est alietas iclusionis ⁊ indetermi
nationis. ⁊ h̄ est in ɔceptib' inferioꝝ ⁊ supioꝝ: ⁊ hec vltima
9ª ppō alietas cōpatit secū dūssimā identitatē. ¶ Nona ppositio est
ista. q̄ iter ɔcept' q̄ditatiuos possibiles hñi de deo ⁊ creatu
ra: solus ɔcept' entis est simplr̄ simplex. Probat. nā ipse nō
pōt resolui in aliū ꝑorem ⁊ cōioꝛē ɔceptū se. ⁊ hūc voco ɔce
10ª ppō ptuȝ simplr̄ simplicē. ¶ Decima ppositio est ista. q̄ ɔceptus
cuiuslibet spēi p̄dicamēti est vere cōpositus. pbat sic. Tū. q:
est vere diffinibilis. diffinibile aūt habet partes. pars aūt ⁊
pars faciūt cōpositionē. Tum etiā. q: est resolubilis in aliū

ɔceptū cōioreȝ. Ex quo pȝ q̄ opinio Jacobi de viterbio te
nētis oppositū nihil valet. nec obstat illud dictū: q̄ acciden
tia sunt simplicia. intelligitur nāq̄ȝ de simplicitate opposita
cōpositioni ex vera materia ⁊ vera forma.

His visis Rñdeo ad rōnes ꝑncipales. ¶ Ad au
ctoritatē Ari. p' physicoꝝ. q̄ ens dī mul
tiplr̄. dico q̄ itelligit de multiplicitate suppositali. parme
nides enim ponebat q̄ oīa entia erāt aliq̄d vnū suppositū.
¶ Ad porphyriū. si quis oīa entia vocet ⁊c̄. dico q̄ itelligit
de equocatiōe ꝑntali. que stat cum vniuocatiōe trāscēdēti.
¶ Ad aliud. 4. meta. dico q̄ cuȝ vniuocatiōe stat analogia.
¶ Ad pᵐ rōnē dico. q̄ illa ɔbētia per que ens ɔbit nō sunt
ens formalr̄. licet sint ens idētice. puta q: sunt eadē enti. ⁊ tñ
dī q̄ sunt p' diuersa. nā in nullo cōi ab ipso abstrahibili cō
ueniūt qd̄ includāt. eoꝝ. n. ɔcept' sunt simplr̄ simplices. nō
tñ sequit q̄ sint nihil. sunt. n. ens per idētitatē. nō tñ per in
clusionē. ¶ Ad aliā rōnē dico. q̄ deus ⁊ creatura sunt p' di
uersa ⁊ in ifinitū distātia in realitate sb̄tiua. nō aūt realitate
obiectiua: vel in ɔceptu reali. nec tñ sequit q̄ de' sit cōposit'. q:
ibi ꝑpe nō est pars ⁊ pars. ¶ Ad rōnē Frācisci de marchia.
dico. q̄ rō entis de se nec est necesse eē nec ɔtingēs. sed est nō
necesse eē ꝑuatiue: nō positiue. puta per rōnē ɔtingētē. est. n.
vtrūq̄ȝ ꝑmissiue. sed est neutrū positiue. ¶ Ad pbonē. q: iste
de' nō eēt necesse eē. nego. Et cuȝ pbas q̄ nullū ɔstitutū ⁊c̄.
¶ Pro euidētia isti' pono istā ppōnē. q̄ eē ɔstitutū ex aliis
nō ɔuenit ꝑpe deo. ex quo pȝ defect' pbationis. hec. n. dicit
impfectionē que in deo nō repit. ¶ Ad aliā rōnē. Pro cui'
euidētia pono aliq̄ dicta. ¶ Primū est: q̄ ɔcept' entis nō est
formalr̄ finit' nec ifinit'. cū per vtrūq̄ȝ diuidat. sed est vtrūq̄ȝ
ꝑmissiue. neutrū vō positiue. vñ lȝ ɔbibile per drāꝝ ppriā.
cuiusmodi est gen'. sit limitatū. nō tñ ɔbibile per modos ex
trinsecos. ¶ Ad illud qd̄ videbat facē ɔtra hoc. q: ifinito ni
hil pōt addi. enti vō bñ pōt addi. dico q̄ ista est vera de ifi
nito q̄titatiue ⁊ itēsiue. tñ ifinito ꝑmissiue bñ pōt fieri addi
tio nō alicui' eēntialr̄ distincti. sed alicui' ɔcti. Per istud dī
ctū pȝ solutio vni' ꝑtis rōnis. ¶ 2ᵐ dictū est istud. q̄ ꝑpe rō
ni entis nō cōpetit ꝑpe cōpossibilitas. pȝ. q: sibi nō repugnat ifi
nitas itēsiua. Tū. q: ens est indifferēs ad oēm rōnē tā cōpos
sibilē q̄ȝ incōpossibilē. ¶ Ad illud aūt qd̄ videbat esse cōtra
hoc q̄ oē ɔbibile est potētiale. dico q̄ veꝝ est de ɔbibili per
aliqua a se realr̄ distincta. ex quo pȝ q̄ ɔcept' entis ꝑpe nō
est potētialis. nec ipse q̄ātū est de se facit cōpōnē ppie sum
ptā. saltē in re. sed bñ in ɔceptu. que q̄dē cōpositio deo non
repugnat. nec obstat illud. q̄ diuidi est po'. naȝ ista est vera
de diuisione in aliq̄ realr̄ distincta ab ipso. ¶ 3ᵐ dictū est. q̄
rō entis est potētialis sumēdo large. ⁊ sinibilis. sumēdo ista
pro quadā determinabilitate. nec iste rōnes tales repugnāt
deo. nec dicūt ppie impfectionē positiue. sed bñ negatiue. ⁊
hoc est q: nō dicūt pfectionē positiue: sed bñ ꝑmissiue. certū
inquā q̄ positiue pfectior est musca q̄ȝ ens. cū includat ipm.
⁊ ꝑter hoc ampli'. licet nō ꝑmissiue. ex quo soluit vna ratio
per quā pbat q̄ aliq̄d impfecti' musca esset in deo. ⁊c̄. Per
ista dicta soluunt dicta Frācisci de marchia. ⁊ oēs pbōnes.
si bñ applices ad itellm. ¶ Ad ꝑmā rōnē Thome. dico q̄ li
cet in re nō sit aliq̄d simplici' deo. tñ non est icōueniēs s̄m
itellȝ abstractū itelligē aliquē ɔceptū eē simpliciorē ɔceptu
dei. ⁊ esse priorem ꝑoritate vniuersalis ⁊ cuiusdā nō ɔuertētie.
¶ Ad 2ᵐ eiusdē. si tua rō valet: sequit q̄ plāta ⁊ sol nō ɔue
niūt in aliq̄ vniuoce. arguā. n. sicut ⁊ tu. effectus qui nō reci
pit formā silem ei s̄m spēm per quā agēs agit nomē ab illa
forma sumptū s̄m vniuocā p̄dicatiōeȝ recipe nō pōt. illa est
tua maior. sed plāta a sole pducta non recipit formā sb̄e s̄m
silem per quā agēs agit ergo ⁊c̄. dico ergo q̄ tua maior hēt
vitatē de vniuocatiōe specifica quā nō pono iter deū ⁊ crea
turā. ¶ Ad 3ᵐ eiusdē dico q̄ nō sequit q̄ ens sit gen'. nam
nō descēdit s̄m eūdē modū eēndi. qd̄ reqrit ad rōnē gn̄is. vt
pȝ ex ꝑcedētib'. ¶ Ad rōnē carmelite. dico q̄ per rōnē eius
pbaret q̄ hō ⁊ musca nō ɔuenisse in aiali. cū hō sit pfectius

aial: ⁊ per ꝯñs nõ põt parificari in rõne aialis. ℂ Ad formã
ergo rõnis dico: ꝙ ad hoc ꝙ aliqua vniuocent in aliq̃ vno
ↄceptu. sufficit ꝙ pticipẽt formalr eũdẽ ↄceptũ de se indiffe
rentẽ ab illa: ꝙ aũt pticipent rõnẽ illi⁹ eque pfecte vel nõ: h
accidit: vñ lʒ ratio eius q̃ꝫ ñ est de se sit vna ⁊ eque pfecta in
vno sic in reliq̃. tñ pfectiori mõ põt pticipari ab vno q̃ꝫ ab
alio: fm ꝙ rõ ↄtiua est pfectior in vno q̃ꝫ in alio. hoc aũt se
tenet ex pte illoꝝ per que ↄhif. Et sic sufficiat pro pñti q̃ñe.

ℂ Si opʒ ẽẽ icõueniẽs dicere ipo͛e. nul
lũ. n. alioꝝ separabile est extra sbam. oĩa
nãq3 de sbta sba dicuntur. Q̃ õ. iiij.

Verit Utrũ actualis separatio accñtis
a sbto cũ exñtia eiusdẽ icludat
ↄdictionẽ ex terminis. Q3 sic vr. illud qd est
alic⁹ for͛alr ↄstitutũ ⁊ eiusdeʒ ab alio for͛alr
distinctiuũ: ⁊ qd est ↄtiuũ entis ad ipm nõ
est ab illo sepabile: ⁊ ei⁹ separatio icludit ↄdi
ctionẽ ex termis: sʒ ẽẽ in aliq̃ sbtiue est hm̃. g ⁊c̃. ma. icludit p̃
dicatũ in sbto. mi. pʒ p totũ pbiã. ⁊ 5° meta. vbi Ari. diuidẽs
ens in ens p se: ⁊ in ens in alio. ita ꝙ ẽẽ in alio ↄstituit accñs.
⁊ per h distinguit accñs a sba. ⁊ per illũ modũ ẽendi in alio
ens ↄhif ad accñs. ℂ Cõfirmat rõ: q2 sic se hẽt sba ad ẽẽ p se.
ita accñs ad ẽẽ in alio. passiões. n. odiffẽte vniformiter se hñt
ad illa q̃ꝝ sunt passiões. sed ẽẽ subaꝫ ⁊ nõ ẽẽ per se est ipo͛e.
g ẽẽ accñs ⁊ nõ ẽẽ in alio est ipo͛e. ℂ P̃. ipo͛e est aliq̃ꝫ entita
tẽ ab alia ẽentialr depẽdẽtẽ posse ẽẽ sine illa: sed accñs depen
det ẽentialr a sbto. g ⁊c̃. ma. pʒ. nã h est diã iter ẽentialr ordi
nata ⁊ accñtalr. nã in ordie ẽentiali nunq̃ꝫ posteri⁹ põt ẽẽ si
ne p̃ori. si. n. posset ẽẽ sine illo: depẽderet ↄtigẽter: ⁊ nõ necño
⁊ ẽẽ ẽentialr. in ordie aũt ẽentiali nunq̃ꝫ posteri⁹ põt ẽẽ sine
p̃ori. h est ppõ posita a Scoto in trac. de p p̃n° . ca. p̃. g sic di
cit. illud di ẽentialr ab alio depẽdẽ qd necño ipso idiget ad
ẽendũ. h ille. mi. pbaf: q2 sbm est p̃us sua ppã passiõe. ⁊ etiã
sbm est p̃us fm diffõnẽ quocũq3 accñte. 7. meta. sed p̃oritas
diffõnis est p̃oritas ẽentialis. g a p̃ ad vltm̃ accñs est posteri⁹
ẽentialr ipo sbto: sed posteri⁹ ẽentialr depẽdet a suo p̃ori: g
posteri⁹ absolute depẽdeat a p̃ori. g eodem addito vtrobiq3
semp seq̃f. ℂ P̃. accñs ẽẽ sbam iplicat ↄdictionẽ. g accñs ẽẽ
p se ⁊ nõ in alio iplicat ↄdictionẽ. pbaf ↄña. nã qd est ens p
se est sba. s. meta. ⁊ p oẽm pbiã. ergo si accñs est sepabile ⁊ nõ
in alio ẽẽt p se: ⁊ p ↄñs suba. g ⁊c̃. ℂ P̃. Arist. p̃mo physicoꝝ
ↄtra Parmenidẽ dicit accñs ẽẽ inseparabile a sbto. ergo ⁊c̃.

Ad oppositũ illd qd apud aliq̃ꝫ po͛m est po͛e
nõ icludit ↄdictionẽ ex termis:
sed separatio accñtis a sbto cũ exñtia eiusdẽ est possibilis apõ
aliq̃ꝫ po͛m: vt pʒ in sacro eucharistie. vbi per fidẽ ponimus
accñs sine sbto. g ⁊c̃. h etiã dicit Joã. pa. 12° qui h tãq3 fideꝫ
certã determinat accñtia illa sine aliq̃ sbto esse. ↄtra multos
fatuos a qbus fatuissime sepe audiui accñtia illa esse in aere
sbtiue. certũ est inquã ꝙ nullo aere existẽte: immo si in vacuo
ponaf illud sacꝫ per po͛e vel ipossibile: adhuc fieret trãsba
tio panis ⁊ vini in sacrm corpis xp̃i vtute illoꝝ vboꝝ. ℂ P̃.
q2 accñs nõ migrat de sbto in sbm. p̃us aũt non erãt in aere
sbtiue ergo nec postea. ℂ Item. q2 aer nõ est collocatus.

Rñdeo In ista q̃ne sunt q̃ttuor facienda. Primo
nãq3 videndũ est: si actualis separatio accñtis
cõis ⁊ absoluti icludat ↄdictionẽ ex termis. Scdo videbif de
accñte ppo. puta de ppã passiõe. Tertio videbif de relatiuo.
puta de relone. Quarto aliq̃ dubia remouebo. Circa p̃m po
no duas ↄnes. ℂ Pria cõclo est: ꝙ actualis separatio accñtis
p° 3. cõis ⁊ absoluti cũ exñtia eiusdẽ ab oi sbto nõ icludit ↄdictio
nẽ ex termis. h pbaf sic. ois po͛a ifinita oẽm po͛m finitã exce
dẽs põt q̃cq̃d illa: ⁊ plus. sed po͛a ↄseruatiua dei est infinita.
cũ sit secũ idẽ. ergo poterit q̃cq̃d põt po͛a creata ⁊ finita quel
bet: ⁊ plus. sed po͛a sensitiua ⁊ itellectiua nr̃a intelligit accñs
nõ intelligẽdo sbm ⁊ sine sbto. ergo p o͛a dei creatiua ⁊ ↄserua
tiua poterit conseruare ipm sine sbto. maior patet. q2 aliter
nõ esset infinita: nec excederet finitã. pbaf minor. p̃ de sensu.
obm. n. sensus est qddã accñs. Scdo de itellectu: q2 accñs est
p̃mo cognitũ ab itellectu q̃ꝫ suba. cum ois nr̃a cognitio de
pẽdeat a sensibilib⁹. ⁊ etiã cũ sola accñtia hẽant per se ppriũ
repñtatiuũ apud intellectũ. ℂ P̃. ois pfectio p̃cisa ab omni
impfectiõe est pfectissimo attribuẽda: ⁊ cui nulla pfectio de
est: sed posse ↄfuare hoc sine hoc ⁊ in tali ↄfuatione nihil co
exigẽ est maxime pfectionis. vt pʒ. ergo deo qui est pfectissi
mus est ista pfectio attribuẽda. maior pʒ. nã aliter iam sibi
deficeret aliqua pfectio. ⁊ nõ ẽẽt ifinite pfectiõis. ℂ P̃. vt pba
tũ est supra de facto est ita vt pʒ in sacro eucharistie. ℂ Cõfir
maf p̃dicta ↄclusio ppositiõe vulgata apud oẽs theologos
que est illa. q̃cq̃d põt de⁹ mediãte cã scda: põt sine illa ⁊ vtu
te ppria. aliter aliqua pfectio ẽẽt in creatura que deesset ipsi
deo. lʒ nũ ista ppositio sit vera sp̃aliter in gñe cause efficiẽtis.
⁊ ita theologi ipam itelligũt. Cõfirmaf etiã ex quadã ppõ
ne cõi apud scotizãtes: que est hec. ꝙ p̃m independẽs põt ter
minare depẽdentiã cuiuslibet create entitatis: ⁊ põt supplẽ
vicẽ cuiuslibet terminãtis: cũ cãlitatẽ cuiuslibet cause scda
rie eminẽter ↄtineat. vices ergo subi ⁊ depẽdẽtie quã habet
accñs ad sbm deus põt terminare ⁊ supplẽ. caueat ergo fide
lis q̃libet ne aliq̃d de dei ptãte auferat. nec de eius pfectiõe.
neq3. n. auris audiuit nec in cor hois ascẽdit quãta ei⁹ sit ma
gnificẽtia ⁊ potestas. verũtñ nõ possum adhuc pdpe: nec cõ
cipe oia accñtia ẽẽ separabilia. Inuenio. n. quedã accidẽtia
que tãtã depẽdẽtiã hñt ad sbm ⁊ ad aliq̃d in sbto: ꝙ de⁹ nõ
põt supplẽ vicẽ terminãtis illã depẽdentiã. ⁊ hoc nõ est pp
dei impfectionẽ: sed magis pp impfectionẽ entiũ: ⁊ pfectio
nẽ dei: inter illa accñtia inuenio ꝙ est sanitas. sanitas. n. est
adequatio humoꝝ: ⁊ in tali adequatiõe ipsa stat ⁊ fundaf:
⁊ de multis aliis imagineris: vt de his que videnf ẽentialr
depẽdẽ a subo. ℂ Iuxta istã ↄnẽ pono istã ppõnẽ: ⁊ ex di
ctis correlarie ↄcludo ꝙ inherẽtia actualis est distincta ẽen
tialiter ab accñte. ℂ Pro cui⁹ euidẽtia est notãdũ: ꝙ inherẽ
tia est duplex: quedã actualis: ⁊ quedã aptitudinis. Inhe
rẽtia actualis nihil aliud est nisi quedã actualis vnio accñ
tis ad subm: sed aptitudinalis nihil aliud est nisi qdã ordo
ẽentialis ⁊ quedã nãlis aptitudo ⁊ inclinatio accidentis ad
sbm. Hoc p̃misso pbaf ppositio p̃dicta. illa inherẽtia a qua
accñs põt actualr separari est distincta ẽentialiter ab accñte:
sed iherẽtia actualis est hm̃. ergo ⁊c̃. minor pʒ ex p̃missis. nã
inherẽtia actualis nunq̃ꝫ inest ipsi accidẽti. nisi vt actu vnif
sbto. sed põt ẽẽ accñs actu nõ vnitũ. vt pʒ ex p̃dictis. ergo ⁊c̃.
ℂ Sed ↄtra istã ppõnẽ arguif. p̃ sic. illud quo accñs est for
maliter ens nõ est ẽentialr distinctũ ab accñte: sed actualis in
herẽtia accñs formalr inheret. ergo ⁊c̃. minor pʒ 7° meta. ac
cidẽtia nõ sunt entia nisi in eo ꝙ entis. s. sbe. ergo per istam
vnionẽ quã appellas actualẽ inherẽtiã accñs est formaliter
ens. ergo nõ distinguif ab accñte essentialr. ℂ P̃. si sic. seq̃ref
ꝙ ista inherẽtia inhereat accñti. nã omne accñs iheret sbto:
sed iherẽtia est accñs. ergo inheret sbto. sed nihil inheret nisi
per iherẽtiã. g si inherẽtia ihereret. g inheret per iherẽtiã. tũc
etiã q̃ro de illa iherẽtia vel est distincta ab accñte cui⁹ est: vel
nõ. si nõ eadẽ rõne stãdũ fuit in p̃. ⁊ etiã sequif ppositũ. si sic
pcedef vt p̃us in ifinitũ. ℂ P̃. si sic ẽẽt: ista iherẽtia ẽẽt poste
rior accñte. nã omne accñs posteri⁹ est subo: sed ista iherẽtia
nõ põt ẽẽ posterior accñte. nã cuꝫ omne p̃us sit in aliq̃ signo
in quo non est posteri⁹. sequeref tũc ꝙ accñs existeret ⁊ nullũ
inhereret in illo p̃ori: ⁊ ita p̃us esset nãliter: qd est ipossibile.
ℂ Rñdeo ad p̃m ↄcedo maiorẽ ⁊ nego minorẽ. Ad pbatio
nẽ dico ꝙ quotiẽs di cã: totiẽs di in eo ꝙ. vt habef 5° meta.
qñ ergo dicit Ar. ꝙ accñtia nõ sunt entia nisi in eo ꝙ entis
ly in eo ꝙ. denotat aliq̃ꝫ cãlitateꝫ sbti respectu accñtis: ⁊ ista
est cãlitas effectiua: ita ꝙ entitas accñtis est effectiue p sbm.
formalr aũt inest sibi per suã ppriã rõnẽ. ℂ Ad 2m̃. pro cui⁹
euidẽtia pono duas regulas vni equalẽtes. p̃a est hec quam
ponit Scot⁹: ꝙ q̃ñcũq3 aliq̃d est tale denoiatiue ⁊ aliud for

maliter tale. stādū est in illo qd est formalr tale. ¶ 2ª regula est ista que est eadē cū pma: sub alijs vbis tū posita. qncūqz in aliq est aliqd mediū in eodē nō opz tali medio assignare aliud mediū: sed ipm seipso in tali est mediū ratio. Exēplū per qd declarant pª & 2ª regula. a. est idē. b. denoiatiue ita q identitas est mediū in identificatiōe ipsius. a. cū. b. idētitas aūt est talis formalr. puta eadez qditatiue. si ergo idētitas sit alicui alteri idē nō opz q per aliqā aliā idētitatē: sed ipsa seipsa est eadem alicui tali. Iste regule sunt gnales & per eas multe rōnes sunt soluēde. pz ergo in pposito q est stat⁹ & nō est pcessus in infinitū. ¶ Ad 3m cōcedo ɔnclō. Ad pbationē falsitatis dico q duplex est prioritas qdā tpis & qdaz nāe. & differt hec ab illa. nā in prioritate tpis extrema vt sic sunt incōpossibilia ēē simul. in prioritate aūt nature nō. immo bn̄. vn̄ fm q dicit vnus doctor nōbilis prioritas nāe nō est q vnū sit in vno signo in quo reliquū nō sit: sed illa prioritas nō est aliud nisi psuppositio hui⁹ ad hoc in alteritate nāe. & sic pz ad rōnē q nō opz q accns sit in aliq signo in quo nō est ihererētia. nam ibi est solū prioritas nāe. ¶ Sed dubitat circa pdicta in quo pdicamēto sit pdicta inherētia actualis. ¶ Rndeo. qdā doctores dicūt q reducit ad pdicamētū cui⁹ est modus. n. non ponit in aliq pdicamēto per se. sed reducit ad pdicamētū cui⁹ est. Hoc mihi nō placet. nā respect⁹ nō reducit ad gen⁹ absolutū: sed ista inherētia est respectiua: cū sit quedā vnio & sine terminis ɔcipi nō pōt. & ideo dico aliter cū Frācisco de marchia q ipsa est de gnē relōnis. vn̄ sciēdū q inherētia accntis ad sbm includit duo. pª. n. includit respectū iformātis ad informabile: siue pficiētis ad pfectibile inqztū accns iformat & pficit sbm. sbm aūt iformat & pficit ab accnte: & iste respectus est cōis forme subali & accidentali: qr vtraqz iformat & pficit subm. lz vna fm qd. & alia simplr. ¶ Scda inherētia accntis includit respectū depēdētie ad sbm inqztū innitit in eēndo ipsi subo: & pp hoc forma accntalis distinguit cōiter a forma subali. & fm hoc dicēdū est q inherētia accntis qztuz ad neutrū modū est in gnē accntis absoluti: sed in gnē relōnis. sic pz. qr respect⁹ informabilis, & iformātis est quedā relatio: qr informās & iformabile sunt relatiua per se. silr depēdētia cuiuslibet depēdētis est relatio quedā. Uerūtū scias q pdicti duo respect⁹ vt mihi videt pnt fundari in quolibet accidēte siue absoluto siue respectiuo. Et ideo non videt q isti duo respect⁹ pcise faciāt inherētiā esse per se de pdicamento
2ª ȝ. relōnis: sed eo. qr ipsa formalr & qditatiue est respect⁹. ¶ Secūda ɔclusio pncipalis est q aptitudinalis separatio accntis a subo per nullā potētiā est possibilis. imo manifeste implicat ɔdictionem ex terminis sic itelligēdo q nulla potētia pōt facē qn accns habeat aptitudinē quādā: & inclinationē nālē eēndi in subo. hoc pbat sic. nā facta sepatiōe hui⁹ aptitudinis vel de⁹ pōt ponere tale accns in subo aliq: vel non. si nō. ergo deus nō est om̄ipotens sicut qn ponebat. si sic. ergo ipm accns poni in aliq est possibile. nam nulla potētia pōt ponē aliqd in aliquo nisi ipm sit possibile poni in illo. alias potētia eet respectu ipossibilis. si ergo accns pōt poni facta sepatione illi⁹ aptitudinis. ergo facta sepatiōe adhuc hz illā que est vera ɔdictio. ¶ Cōfirmat ratio. qr deus nō pōt facē q nō possit esse accns in subo. ergo nō pōt facē q accns nō possit poni in subo. ¶ Itē. omne ens vel est ens in se. vel ens in alio. facta ergo sepatione accntis a subo vel est ens per se: vel est ens in alio: nō per se. qr tūc eet sba si in alio vel actualiter: vel aptitudinalr: nō actualr: qr suppositū est q sit sepatū. ergo sequit q aptitudinalr. sequit ergo q ista aptitudo & iclinatio nō est sepabilis ab accnte. ¶ Iuxta istā ɔnem
pª ppõ concludo correlarie duas ppōnes. ¶ Prima ppositio est q inherentia aptitudinalis est eadē eēntialr ipsi accnti. vbi m sciēdū q Scot⁹ facit vim in vbis. dicit. n. q ista inherentia aptitudinalis est eadē eēntialr ipsi accnti nō tū de eēntia accidētis. Esse enim de eēntia: vt ipe dicit est eē de ɔceptu quiditatiuo alicui⁹. Esse aūt idē eēntialr est eē alicui intrinsecū & eēntiale. pmū infert scdm. 2m aūt non infert pmū vt dicit. in vbis nō facio magnā vim. pbo igit supradictā ppōnez. ois ratio positiua alicui inexistens circūscripto ab omni eo qd est ex eius eēntiā est illi idē eēntialr. alias nō esset facta totalis circūscriptio. sed circūscripto accnte ab omni eo qd est ex eius eēntiā talis inherētia inest sibi. ergo &c. pbat minor. circūscribat. n. accns ab omni tali extrinseco vel de⁹ pōt ponere ipm in sbto: vel nō. & arguas sicut in pcedēti ɔclusione.
¶ Scda ppositio est ista. q neutra inherētia est eadē qditatiue ipsi accnti. pbat. nullū formalr respectiuū est idē formalr cum formalr absoluto. pdicte inherētie sunt hmōi. ergo &c. minor pbat. pmo de actuali iam pbat est. de aptitudinali pz. qr aptitudo est respect⁹. Intelligēdū tū est q h inherētia aptitudinalis in nullo pdicamēto est per se. est tū per reductionē siue reductiue in illo cuius est. & est in gnē indirecte. pdicamenta. n. eēntialiter sunt distincta. quare sequit q illa inherentia aptitudinalis cum sit de esse cuiuslibet accidētis: in nullo pdicamento pōt per se poni vel esse. 2ª ppõ

Quantū Ad 2m artim pncipalē. vbi erat vidēdū de sepatiōe ppe passionis a subo sic pcedit. ¶ Primo recitabit vna opinio & eadē improbabit. scdo dicā aliter ad qōnem. De pmo est vna opinio cuiusdā doctoris. qui apud Tholosanos articulus fidei reputat: qui ponit q ppria passio est sepabilis a sbto. dicūt enim q licet deus nō possit facē ɔdictionē pmi modi. tū pōt facē ɔdictionē scdi modi. vt vz. q hō nō sit risibilis. ¶ Predicta opinio sic Opi. s. Tho. pbat. omne prius inqztū prius est separabile a quocūqz posteriori per diuinā potētiā: & a quocūqz a quo essentialr nō depēdet: sed sbm est prius sua ppria passione. & ab ipsa eēntialiter nō depēdet: qr nullū prius depēdet essentialr a posteriori. ergo &c. maior pbat sic. tum. qr omne indepēdēs est separabile a quocūqz a quo eēntialiter nō depēdet. nihil enim est inseparabile ab alio nisi pp quādā necessariā exigentiā: que qdē exigētia depēdentiā iportat. Tuz etiā qr qcqd deus pōt ɔseruare pro aliquo signo. vel instāti sine alio. pōt & pro quocūqz cū eque sit potēs semp. sed prius inquātū prius est in aliq signo in quo nō est simul cū posteriori. nā in illo priori nā quo sbm pcedit passionē vel passio est vel nō est. si est. ergo iam simul sunt. si nō. habeo ppositū. minor pncipalis rationis patet: qr cā precedit effectū. & pmo est aliqd anteqz sit aptū natū. passio aūt est causata ex pncipijs sbi. ¶ Itē. potentie eque ifinite & eque potētes & nō se excedētes: si vna est distincte scibilis in aliqua plura: & reliqua. sed potētia intellectiua dei & eius potētia pductiua. & ɔseruatiua sunt eque infinite & eque potētes & se non excedētes. patet. cū quelibet sit infinita. qr nihil est finitū in deo: & cum vnū infinitū non possit esse mai⁹ alio. sequit necessario ppositū. ergo per ɔñs cum potētia dei intellectiua sit distincte scibilis in subm & passionē: cum sint entitates distincte: & vna prius alia: & hoc etiā pōt intellect⁹ creatus. ergo sequit necessario q eius potētia itellectiua pductiua & cōseruatiua possint in sbm tm & nō in passionē. ¶ Cōfirmat ratio. qr qcqd deus pōt intelligē pōt ɔseruare: sed deus sbm sine passione intelligit. pz ex pcedēti ppōne. ergo &c. ¶ Sed ɔtra istū modū dicendi: quē reputo impossibilē & implicantē ɔdictionē: arguo sic. pmo de hoc qd dicit q deus pōt facē ɔdictionē scdi modi & nō primi. pbo q hec sit ɔdictio: qa vbicūqz est affirmatio & negatio eiusdē de se ibi est ɔdictio primi modi. sed in omni ɔdictione est separatio eiusdem de se. ergo &c. sed per te ois ɔdictio pmi modi est impossibilis. ergo ois ɔdictio est impossibilis: qd est ɔtra te. pbat maior. qr idē de seipso in pmo modo pdicat: cum modi pdicādi sint scdm idētitatē quandā. & maior sit idētitas eiusdē ad se: qz ad alterum. minor pbat. qr nunqz est ɔdictio nisi sit negatio eiusdē de eodē. pmo Elenchoz ɔdictio est rei. & nois & non alterius: sed eiusdē. ¶ Dices. q idē de seipso nō pdicat in pmo modo dicendi per se. ¶ Cōtra. tuz qr quero in quo modo? nō in tertio. qr iste nō est modus pdicādi. pmo poste. nec in alijs vt pz. tum qr nō euadis. qr maior est ɔdictio qn separat & negat idē a se oino

indistinctū q̄ʒ q̄n separaṫ aliqd ab ipso ex nā rei distinctuʒ. alias aūt cum sit cōicabile ꝛ incōuertibile: cū per°. qui est in cōicabilis distinguiṫ ex nā rei ab ipso. ℂ Cōfirmaṫ separatio eiusdē a se apud oēm potētiā est ipossibilis: sed vera ꝯdictio est separatio eiusdē a se: ita est h vt pbatum est ergo ꝛc̄.
p^a 3. ℂ Alias rōnes adducam in sequēti ꝯne. quas audacter soluāt si pñt. ꝛ ideo pono istā ꝯnē mihi certā ꝛ indubitabileʒ. Q ipsa ppria passio per nullā potētiā est separabilis a suo sbto. pbaṫ ꝯsili rōne sicut de inherētia aptitudinali sic. q2 separata passione a sbto. puta risibilitate ab hoīe: vel de° pōt sibi dare actū ridēdi: vel nō. si nō. ergo non est eque potēs sicut prius qn̄ dabat. nec esset oipotēs: si sic cuʒ nulla potētia sit respectu ipossibilis. sequiṫ q hō sit possibilis recipe actū ridēdi. sed hoc nō eēt nisi esset risibilis. ergo ꝛc̄. ℂ Dicos q separata passione de° pōt sibi dare actū ridēdi. ipse sic posset recipe. nō tñ formalr: sed fundamētaliter solū. q2 vʒ. entitas hois que erat fundamētū risibilitatis remanet cui nō repugnat hr̄e talē actū per potētiā diuinā. nō aūt formalr: q2 esse formalr potētiale ad actū ridendi est formalr risibile ꝛ habē formalr ipsam passionē. ℂ Cōtra. vt prius: q2 deus formalr pōt dare actū ridendi per eādē rōnē. ergo tu es formalr potēs recipe per idē. stat ergo ratio insolubilis ꝛ non pōt pire. ℂ P̄. ad pncipale arguiṫ sic. ꝯclusio demōstrationis potissime per nullā potētiā pōt esse falsa. sed si passio separeṫ a sbiecto hoc sequereṫ. ergo ꝛc̄. maior pʒ. nā cum sciētia sit habit° ꝯnis demōstrate ꝛ scia nō possit esse ex falsis. diffiniṫ inquā per esse ex veris ꝛ ex ipossibilibus aliter se hr̄e pmo poste. ꝛ ideo esse sciētiā ex falsis ipliat ꝯdictionē pmi modi. qd̄ est ipossibile scd̄m q isti dicūt. ergo ꝛc̄. minor pʒ. nā ista ꝯclusio est demōstratiua: hō est risibilis. sed si eēt separata passio nō esset risibilis. ergo sequiṫ q est falsa. ℂ P̄. esse triāgulū ꝛ nō hr̄e. ʒ. est esse triāgulū ꝛ nō esse triāgulū: sed triāgulū nō esse triāgulū est ipossibile ꝛ implicatio ꝯdictionis pmi modi. ergo esse triāgulū ꝛ nō hr̄e. ʒ. est ꝯdictio ꝛ impossibile. sed habere. ʒ. est eius passio. ergo ꝛc̄. ℂ P̄. quo dicēt q sit entitas sine vnitate certe nō possunt. cū ois entitas sit in se indiuisa. cum nō sit diuisa. nec distincta. ergo sequiṫ q sit vna.

Ad rōnes hui° opionis. ℂ Ad pmā dico q maior hʒ veritatē in priori eēntialr distincto a posteriori. Ad pbatiōeʒ pmā ꝯcedo totū vsqʒ ad illud q exigētia dicit depēdētia: hoc. n. nō est verū. ℂ Ad aliā pbationē dico de priori. q esse pri° nā nō est esse prius in aliq signo in quo nō est posteri° lʒ oppo^m dicat Landulfus: sed eē prius nā nō est aliud nisi psuppō hui° ad hoc in q̄dā alteritate nāe: licet. n. pr̄ in diuinis presupponaṫ a filio sicut gñans psupponiṫ a gñato: q2 tñ sunt ambo eiusdē nāe. iō cōiter a doctorib° in diuinis non poniṫ prioritas nāe: sed originis: in hoc solū diñt prioritas nāe ꝛ originis: q2 prioritas nāe est psupponitio ꝛ depēdentia hui° ab hoc in q̄dā alteritate nāe. originis vero in identitate: ꝛ hoc nota diligēter. Frater Landulfus oppo^m hui° sentit: dicit. n. q q̄cūqʒ sunt priora nā sic se hn̄t q vnū est in aliq signo in quo reliquū nō est. ꝛ iō dicit q ꝯdictoria esse simul vera in eodē instāti tpis possunt: sed nō nāe: ꝯtra qd̄ tñ videṫ veritas de priori. ꝯria. n. que minus opponunṫ nō sunt cōpossia in eodē istāti tpis. de hoc alibi.

p^a ppō ℂ Ad aliā rōnē rideo pro qua pono aliq̄s ppōnes. ℂ Prima est ista q nō q̄cqd deus itelligit pōt pducere. pʒ. Intelligit in q̄ʒ se. ꝛ etiā duo ꝯdictoria: ꝛ tñ hoc nō posset pducere.
2ª ppō ℂ 2ª ppō est h. q itell's diuinus simul oia itelligit. ita q nō pōt itelligere vnū sine alio. pʒ. nā aliter eēt mutabilis ꝛ mutareṫ.
3ª ppō ℂ 3ª ppō est h. q itell's diuinus itelligit obiēa distincta distincte. vt distinctio se tenet ex pte obtoꝝ. nō ex pte intellectiōis. pʒ. nā intelligit eo mō quo sunt. si ergo sunt distincta itelligit mō distincto.
4ª ppō ℂ 4ª ppō est. q po^a pductiua dei ꝛ itellectiua pprie nō dr̄ se excedē. nā non sunt in eodē gñe po^e. excessus aūt dicit cōparationē que hʒ esse in eodē gñe: ꝛ iterū: q2 excessus repugnat ifinitati. vñ lʒ in plā possit po^a intellectiua q̄ʒ pductiua: q2 tñ vtraqʒ est ifinita. iō nō pprie est excessus. Per hoc pʒ ad formā: potētie eque infinite ꝛ eque potētes ꝛc̄. dē maior: tūc nego minorē. in plura. n. pōt itellectus q̄ʒ po^a ꝯseruatiua nec pductiua. cum pbas q nō: q2 vtraqʒ est infinita. volo: sed q2 ille potētie nō sunt in eodem gñe potētie. ideo nō habeo pro iposs̄ q vna potētia infinita possit in plura: q̄ʒ alia potētia ifinita: alteri° tñ rōnis gñis ꝛ potētie. ḡ maius ifinito nō habeṫ pro ipossibili in diuersis.

Quanti ad tertiū articulū de separatione relationis a fundamēto pono istā ꝯnē. q nō est ipos̄e deo separare relationē a fundamēto cū extrīa eiusdē ꝛ spēalr de illis relationib° in qbus nō est talis depēdētia ad fundamētū. quin deus possit supplere viceʒ terminātis sine impfectione. nā de alijs si que sint est ipos̄e. p^a 3. ℂ Ad euidētiam hui° ꝯnis pono q̄tuor dicta. pmū est q possibile est relationē actualr separari a fundamento. pposito hui°. quecūqʒ essentialr distinguunṫ sunt separabilia mutuo. relatio ꝛ fundamentuʒ sunt hmōi ergo ꝛc̄. maior pbaṫ. sicut se hʒ ipossibilitas separationis ad identitatē essentialem. ita possibilitas sepationis ad diuisionē essentialē. sed ad identitatē eēntialē necio sequiṫ ipossibilitas separationis. ergo ad distinctionem essentialē necio sequiṫ possibilitas sepationis. mi. pʒ. q2 sunt distinctoꝝ generꝝ absolutū ꝛ respectiuū. ℂ Si dicas maior est vera. si sint absoluta distincta essentialr. si aūt alterum est respectiuū ꝑpter depēdentiā eius ad absolutū non est a fundamēto separabile. Cōtra. q2 hoc nihil impedit. probatio hui°. Illud. n. qd̄ ita depēdet ad aliud q eius dependentiā pōt aliud ab illo terminare pōt esse actualr sine illo: sed relatio sic dependet ad fundamētū q ei° depēdentiā pōt terminare aliud ab illo. ḡ pōt esse actu sine illo. maior est euidens: q2 tota ratio insepabilitatis ponebaṫ ex parte dependentie ꝛ termini ei°. si ergo aliqd pōt supplere vicem illius termini. ḡ nō necio illa depēdentia erat ad illū terminū. mi. pbaṫ: q2 pmū simplr indepēdēs pōt terminare oēm depēdentiā ꝛ supplere vicē cuiuslibet terminātis eā. sed deus est hmōi. ḡ ꝛc̄. ℂ Cōfirmaṫ ista ratio: q2 quero qo fundamentum ad qd̄ est relatio depēdēs se hʒ ad ipsam: vel in gñe cāe efficiētis: vel finalis: vel formalis: vel mālis: si primis duob° modis habeṫ ppositū: q2 pōt deus supplere oēm cālitatem extrinsecaʒ. si 3° vel est mā in qua: vel ex qua. si in qua in h ꝯuenit cū accñte absoluto: sed h nō obstāte accñs absolutū potest esse actu sine sbto. ergo ꝛ relatio. Si dicaṫ q se hʒ sicut mā ex qua vel forma neutrū hoꝝ potest esse. omnis. n. causa siue mālis ex qua: siue formalis vel est inexistens per se cāto: sed fundamentū non inexistit relationi. ergo ꝛc̄. ℂ Cōfirmaṫ: q2 mā ex qua ꝛ causa formalis faciunt vnū per se causatum: sed ex fundamēto ꝛ relatione non fit vnū per se: sed per accñs. ergo ꝛc̄. ℂ P̄. si dependētia est ratio inseparabilitatis: cum mā ꝛ forma ad se depēdeant mutuo vnā ab alio non poterit separari actualr. conclusio est falsa. ergo aliqua premissarū. nō minor. ergo maior. ℂ Confirmaṫ: q2 si deus pōt ponere actu māam sine forma: q2 pōt supplere vicē cuiuslibet in rōne termini: ꝛ ita ponere pōt relationē sine fundamento: q2 pōt supplere viceʒ fundamenti in rōne termini. ℂ 2^m dictū est. q relatio pōt esse actualr sine extremis. pbatur. Tū: q2 relatio distinguiṫ eēntialr ab extremis. ergo pōt esse actu sine eis. ꝯña pʒ: q2 eēntialr distinctio aliquoruʒ est ratio sufficiens separabilitatis. añs pʒ: q2 sunt distinctoꝝ generꝝ. Tū etiā: q2 si hoc nō esset. hoc esset: q2 diceret depēdentiam ad extrema: sed hoc nō obstat. ergo. mi. pbaṫ: q2 qd̄ pōt esse sine dependētia pōt esse sine termino dependētie. sed relatio pōt esse sine depēdētia actuali ad extrema. ergo ꝛc̄. ma. pʒ: q2 rō q̄re depēdēs coexigit terminū depēdētie est ipa depēdētia. mi. pbaṫ: q2 cū actualis depēdētia sit respect° extrinsecus aduenies est alteri° pdicamēti a relatione que est itrinsecus aduenies. ergo sunt distincta essentialr. ꝛ per ꝯns mutuo separabilia. Tum: q2 si relatio depēdētis coexigit extrema: quero in quo gñe cāe sunt: si extrinsece deus potest supplere vicē ois cāe extrinsece: ꝛ est ppo^m. si itrinsece hoc est ab

surdũ q absoluta sint intrinseca relõni. ¶ Cõfirmat.q2 pmũ independẽs põt terminare oẽm dependentiam q̃tũ sufficit ad existẽtiã rei actualẽ.sed de⁹ est hõ.g põt per se terminare dependẽtiã relonis. ¶ Cõfirmat.q2 de⁹ põt supplẽ vicẽ cuiuslibet cause extrĩsece terminãtis:sed extrema sunt extrinseca terminãtia depẽdentiã relonis.g sine ipsis de⁹ põt facẽ relationẽ. ¶ 2m dcm est hoc.extrema relonis põt eẽ actualr sine relone pbatio hui⁹.oẽ pus nã absolutũ z distinctũ realr põt eẽ sine cõdictiõe absq3 posteriori a quo eẽntialr nõ depẽdet:sed extrema sunt hõ respectu relonis.g zc̃.ma.est euidens.q2 si deẽ oppo^m pus nã depẽdebit a posteriori.z sic sequit q pus nõ eẽt pus:qm pus in suo põri nõ depẽdet a suo posteriori. ¶ Confirmat.q2 est ppositio vulgata Scoti.minor p3 de se. ¶ P.fundamẽtũ põt existẽ nõ existẽte rlone.q2 est pus nã ea.sed ista pũitas nãe respectu relonis est in termino.g vtrũq3 extremũ põt eẽ sine relone.z ita erũt duo alba absq3 silitudine.maior est euidens.minor p3.q2 relatio orit ab extremis. ¶ Cõfirmat.q2 si de⁹ põt facẽ hoc albũ absq3 sua silitudine.z hoc albũ sine sua.g duo alba sine silitudine. ¶ Sed dico q nõ sequit.nam aliqd est necessariuz in hoc albo qñ ponit aliud albũ.q2 tũc necessario fũdat silitudinẽ.qd tñ nõ est necessariũ nõ posito alio albo.Cõtra cã precisa q̃re albedo põt eẽ sine silitudine est.q2 est pus nã illa:vel saltẽ est cã efficiẽs vel sufficiẽs.nã absolutũ pus nõ depẽdet ab aliq̃ posteriori fm nãm.g illud qd tollit ab albedine istã pũitatẽ respectu silitudinis nõ tollit qn possit stare sine illa:sed aliud album cãtũ nõ tollit pũitatẽ.g nõ tollit qn h albedo possit esse sine silitudine stãte alia albedine in alio. ¶ 4m dictuz est:q vnũ correlatiuũ põt actu existẽ sine alio.pbat.Tum.q2 distinguit eẽntialr:vt euidẽs est.ergo vnũ põt realr existẽ sine alio.Tuz q2 si nõ hẽs dicẽ q hoc hẽt esse pp depẽdentiã mutuã:qua necessario se exigũt. ¶ Cõtra duplr.Tñ q2 cõstat q vnũ non depẽdet ab alio tanq̃ a cã intrinseca.ergo extrinseca:sed de⁹ põt supplẽ oẽm talẽ.ergo zc̃.Tuz q2 vnũ depẽdet ad aliud.z vt ad terminũ sue depẽdẽtie:s3 de⁹ est sufficiẽs suppletiuũ vni⁹ correlatiui inq̃tũ terminat depẽdẽtiã alteri⁹.g põt existere vnũ sine alio:z ei⁹ depẽdẽtia terminabit ad deũ. ¶ Cõfirmat:q2 sicut se h3 fbm ad accñs absolutũ in rõne sustẽtantis.ita vnũ corre^m ad aliud in rõne terminãtis:s3 de⁹ põt suspẽdere rõnẽ sustẽtãtis a fbto respectu accñtis absoluti.g z rõnẽ terminãtis ab vno corre⁰ respcũ alteri⁹.mi.p3.in sacro eucharistie. ¶ Cõtra istã cõnem sunt aliq̃ dubia.p̃ q̃tuz ad pm dictũ q si de⁹ põt sepere relationẽ a fundamẽto sic q suppleat vicẽ fundamẽti in ei⁹ depẽdẽtia cum fundamẽtũ informet relatiõe.g z deus.cõña est f'm:q2 deus nullo accñte informat.g zc̃.antña pbat:q2 fundamẽtũ per modũ informatiõis fundat relationẽ:vt euidẽs est. ¶ 2⁰ q̃tũ ad 2m dictũ q si relatio põt esse sine extremis.g relatio non est relatio.cõña implicat cõdictionẽ.g z añs pbat antña:q2 de rõne relatiõis est q sit pn^m referendi vnuz extremũ ad aliud:sed amotis extremis.nulli⁹ ad alterũ põ esse pn^m referẽdi.g zc̃. ¶ Cõfirmat:q2 esse relatiõis est esse ad aliud vt ad terminũ. ¶ 3⁰ q̃tũ ad 3m dictũ:q2 si extrema põt esse sine relatione vt duo alba sine silitudine.ergo relatio nõ est relatio.cõña iplicat cõdictionez.g z añs.pbat antña:q2 relatio est respcũs intrinsec⁹ adueniẽs q̃tenus necẽo ponit positis extremis. ¶ Cõfirmat:q2 ipossibile est esse duo alba z nõ esse silia:sed hoc nõ est nisi per silitudinẽ.g nõ põt eẽ sine ipa. ¶ 4⁰ q̃tuz ad 4m dictũ:q2 nihil põt esse sine illo qd est de p̃ intellectu ei⁹:s3 vnũ correlatiuũ est hõ respcũ alteri⁹ correlatiui.ergo zc̃.ma.est euidẽs.mi.pbat:q2 vnũ diffinit aliud vt ponit in pñtis. ¶ Cõfirmat:q2 relatiua posita se ponũt z pempta se pimũt.g zc̃. ¶ P.si de⁹ vt dicis põt supplere vicẽ vni⁹ correlatiui respcũ alteri⁹.ergo vicem filij stãte pãe:sed fili⁹ est vẽ fili⁹ pãis sui.g deus est vere filius creature:qd ẽ summo absurdũ. ¶ Rñdeo ad pm dicẽdo q ibi est fallacia accñtis. ¶ Ad cui⁹ euidentiã est sciendũ q accñtis ad fbm est duplex hĩtudo:vna est depẽdentis ad aliud ad qd depẽdet vt ad terminũ sue depẽdẽtie.alia informatiui ad informabile:z iste hĩtudines sunt distincte pbõ hui⁹. Tuz q2 pa ponit impfectionẽ in accñte.impfectiõis.n.est depẽdere.nullã tamẽ impfectiõez ponit in termino depẽdẽtie. ¶ 2a ponit pfectionẽ in accñte:q2 vt informat fbm est eius pfectio actualis.ponit tñ impfectionẽ in fbto qd informat.Tuz:q2 sunt sepabiles.põt.n.aliqd terminare depẽdẽtiaz alicui⁹.nõ tñ sequit q informet ab ipso.naz de facto in triduo mortis xpi aĩa fuit vnita verbo:vt termino sue depẽdẽtie:nõ tñ vt fbto informabili:q2 vbuz diuinũ nõ fuit informatũ ab aĩa. ¶ Ad formã rõnis dico q accidit fundamento vt terminat depẽdẽtiã relatiõis q informet ab ipa.z id deus põt supplere vicẽ illi⁹ nõ in rõne informatiui:q2 hoc est impfectiõis:sed in rõne terminãtis seu terminatiui z hoc non dicit impfectionẽ. ¶ Cõfirmat:q2 ex quo iste hĩtudines sunt distincte deus põt supplere vicẽ fundamẽti respcũ vni⁹:nõ aũt alteri⁹. ¶ Ad 2m nego cõñaz. ¶ Ad pbationẽ dico q si de rõne relatiõis est q sit pn^m referẽdi verũ est aptitudinalr q̃tũ est ex se:q aũt sit ratio referẽdi aliq̃ actualr h accidit. ¶ Ad cõfirmationẽ dico q eẽ relatiõis est esse ad aliud aptitudinalr:z nõ actualr. Et hoc solo cõfirmat sic:sicut se h3 eẽ in ad accñs absolutũ ita se h3 esse ad aliud ad accñs respectiuũ:s3 accñs absolutũ põt esse sine esse in actualr.g z respectiuũ põt esse sine esse ad aliud actualr. ¶ Ad 3m nego cõñaz. Ad pbationẽ dicẽdũ q relatio est respcũs intrinsecus adueniẽs:q2 necẽo sequitur q positis extremis necẽitate nãe.nõ tñ necessitate simplr:q2 nõ cõparãdo ad potentiã p'cãe. ¶ Ad cõfirmationẽ dico q ipossibile est esse duo alba z nõ eẽ silia fundamentalr per rõnem albedinis.nõ tñ op3 q formalr per rõnẽ silitudinis.z pbat hoc per rõnẽ Ar.in pdicamẽtis.caplo de q̃litate.propriũ est q̃litati fm eã sile vel dissimile dici.g cõuenit sibi circũscripta silitudine z re alteri⁹ pdicamẽti aliter nõ eẽt ppriuz:sed duo alba vere pticipãt eẽ de gñe q̃litatis.g amota silitudine duo alba erũt silia fundamentalr per albedinẽ. ¶ Ad 4m maior dẽ:sed minor est falsa. ¶ Ad pbatiõez dicẽdũ q vnũ correlatiuũ diffinit aliud vt extrinsecũ z additum sibi. ¶ Ad cõfirmationẽ dicẽdũ q relatiua posita se ponũt zc̃.de facto z via nãe.deus aũt põt istã mutuã coexigentiã tollere. ¶ Ad aliud qñ dicit q tũc de⁹ eẽt filius creature:dico q nõ sequit.nã in filio respcũ pãis est duo cõsiderare.v3 filiationẽ qua formalr dĩ filius:z terminũ pñitatis.terminat.n.fili⁹ depẽdẽtiã pãis in ipsum.ex p h3 rõnẽ correlatiui.ex 2⁰ rõnẽ terminatiui.supplet g deus rõnem filij nõ rõne pmi.z ideo sequitur q sit filius:sed tñ ratione secũdi:z ideo erit terminus patris.ergo patet q non sequitur additum.

Quantũ ad q̃rtũ articulũ vbi erant aliq̃ dubia remouẽda moueo aliq̃ dubia. ¶ Primuz vtrum ex fba z accñte resultet aliq̃ vna tertia entitas per se alia ab vtroq3. ¶ Rñdeo z dico q non.qd pbo p sic.nã si sic q̃ro de isto 3⁰ aut illud tertiũ cõpositũ est per se subsistẽs:aut alteri inherẽs cũ inter hec duo nõ sit dare mediũ.g si est per se subsistẽs.g per se fba:z ita accñs erit ps fbe.q2 accñs est ps illi⁹ cõpositi.qd est ipossibile. Si aũt illud cõpositũ sit alteri inherens illõ.g cõpositũ est accñs.z ita fba erit pars accñtis.qm subsistentia est ps illi⁹ cõpositi.qd est ipossibile.ergo nõ est per se subsistẽs nec alteri inherẽs.z per cõñs nihil.q2 oẽ cõpositũ aut est ens per se aut in alio. ¶ P.qd aduenit rei cõstitute in esse cõpleto est sibi accñs:sed si ex fbto z accñte resultat aliqd tertiũ cõpositũ ipsum adueniet fbto z accñti cõstituto in esse cõpleto sui gñis.ergo illud cõpositũ esset in se formalr accñs z cũ omne accñs requirat suũ fbm ppriũ.ergo illud cõpositum tertiũ haberet fbm ppriũ cui inheret.z queraz de isto cõposito z suo fbto pprio:aut ex eis resultat aliqd tertiũ cõpositũ:aut nõ.si non.eadẽ rõne nec ex ipso fbto p z accñte p resultabit aliqd tertiũ cõpositũ. Si sic.queram de illo cõposito:z sic erit pcessus in infinitũ in cõpositis resultantib⁹ ex fbto z accñte.vel standũ erat in primo.q ex fbto z accidente non resultat aliqd tertium compositũ. ¶ P.idẽ sic declaro.si ex fba z accñte resultet aliqd tertiũ cõpositũ.illud cõposi

sū erit pfecti⁹ formalr sbto ꝛ accñte. qꝛ omne totū est pfecti⁹
sua pte. Sed qrto aliqđ ens est pfecti⁹ si debeat gñari. tanto
pfectiori gñatiōe gñaf. qꝛ gñatio specificat a termino. Si ex
sbto ꝛ accñte resultat aliqđ 3^{m} cōpositū. ḡ gñatio ista cōposi
ti eēt pfectior gñatiōe cōpositi sube. ꝛ ita gñatio fm gd esset
pfectior gñatione simplr. qꝛ gñatio illa cōpositi est fm gd. ḡ.
patet φ ex subo ꝛ accñte nō resultat aliqđ 3^{m}. ¶ Sed cōtra
istā ɔ̄nēz arguo sic. pmo. oīs trāsmutatio que est per se vna
habet vnū terminū per se vnum. sed alteratio est per se vna
trāsmutatio: cui⁹ termin⁹ nō est sbm nec forma sed cōpositū
ex vtroqꝫ. ergo ꝛc̄. ma. pꝫ. vnitas. n. trāsmutatiōis accipit a
termino ad quē. 3° physicoꝝ. mi. pꝫ 7° meta. ¶ Ꝓ. cuilibet
cōpōni corrñdet aliqđ pro termino: sed cōpositū corrñdens
nō est sbm nec forma: qꝛ vtrūqꝫ istoꝝ est cōponēs. nec ambo
simul eadē rōne. qꝛ vt sic ambo simul cōponūt. ꝛ tūc vel cō/
ponūt se vel aliqđ aliud a se: nō se. qꝛ idē nō cōponit seipm.
ḡ aliud habet ppositū. ¶ Ꝓ. aut inter sbm ꝛ accñs sunt due
cōpōnes. aut tm̄ vna. si iter ipsa est tm̄ vna cōpositio. ꝛ cuili/
bet vni cōpōni corrñdet vnū cōpositū tm̄. ḡ cōpōni ex sbto
ꝛ accñte corrñdet vnū cōpositū. sed cōpositū vnū nō est sbm
nec accñs tm̄. qꝛ non est magis rō de vno qꝫ de alio: nec am
bo simul: qꝛ tūc nō eēt vnū cōpositū. ḡ est aliqđ 3^{m} resultans
ex vtroqꝫ: qđ est ppo^{m}. Si aūt inter ipa sunt due cōpōnes: ꝛ
cuilibet cōpōni corrñdet suū cōpositū ppriū si erūt ibi duo
cōposita. distincta qđ est magis absurdū ppositio. qꝛ ibi sunt
duo cōposita alia resultātia ex sbto ꝛ accñte nō sunt sbm ꝛ
accñs: sed sunt cōponētia nō cōposita. ergo erūt ibi duo cō/
posita alia resultātia ex sbto ꝛ accidente: ꝛ ita habet ppositū.
¶ R̄ᵒ ad p^{m} pōt dici φ termin⁹ alteratōis est duplex. vnus
mālis. ali⁹ formalis. Primus termin⁹ est ipm aggregatū: 2⁹
est ipsa forā. vnitas ḡ alteratiōis sufficit φ accipiat ab vni/
tate termini formalis. ¶ Ad 2^{m} ꝛ 3^{m} simul rñdeo. Pro cui⁹
euidētia est sciēdū φ duplex est cōpositio. qdā cū his vt mā
cū forma. ¶ Alia ex his vt ex mā ꝛ forma. ꝛ inter has duas
cōpōnes est qdruplex dña. p^{a} qm̄ cōpositio ex his est poste/
rior ꝛ psupponēs cōpōnē cū his. ¶ Scđa qꝛ in cōpōne cū
his idē est cōponēs ꝛ cōpositū. In cōpōne aūt ex his aliud
est cōponēs ꝛ aliud est cōpo^{m}. ¶ 3ª dña est qꝛ in cōpōne cū
his quot sunt cōponētia tot sunt cōposita. in cōpōne aut ex
his plura sunt cōponētia qꝫ cōposita. ¶ 4^{a} φ cōpositio cū
his repit in qlibet gñe cū alio gñe. cōpositio vō ex his nō nisi
in eodē gñe: per hoc pꝫ. cū. n. cōpositio sbti ꝛ accñtis sit pcise
cōpositio cū his huic cōpōni non corrñdet aliqua vna enti/
tas tertia. ibi inquā idē est cōponēs ꝛ cōpositū. ꝛ quot sunt
cōponētia tot sunt cōposita. ¶ 2^{m} dubiū pncipale est vtrū
sbm ꝛ accñs faciāt vnū per se. ¶ Rñdeo duplex est vnitas:
quedā vnitas idētitatis. que qdē vnitas est absoluta nō for
maliter: qꝛ idētitas est relatio: sed fundamētaliter pro quāto
nō fundat in aliqua tali relatione. Est alia vnitas vnionis
ꝛ illa est respectiua ꝛ formalis fundamētalr: qꝛ sup vnionē
fundat relatio: ꝛ ista est duplex qdā qua extrema vniunt vt
iter se pcise ꝛ nō in aliqđ 3°. Alia qua nō solū extrema vniun
tur iter se. sed ēt in aliqđ 3°. Exēplū pmi. vt sbm ꝛ accñs que
non vniunt in aliqđ tertio cōposito. Exēplū scđi. vt mā ꝛ for
ma que iter se ꝛ in aliquo 3°. vniunt. qꝛ in cōposito. ꝛ fm h̄
dico tria dicta. ¶ Primū est φ sbm ꝛ accñs nō faciūt per se
vnū vnitate idētitatis. pbat. nā sunt distincta. distincta aūt
vt distincta nō sunt idē. ¶ Scđm dictū est φ sbm ꝛ accidēs
faciūt per se vnū vnitate vnionis ꝛ hoc inter se. pbat. que/
cūqꝫ vniunt nullo alio mediāte. faciūt per se vnum vnitate
vnionis inter se sbm ꝛ accñs sunt h̄. ergo ꝛc̄. vtraqꝫ patet.
¶ 3^{m} dictū est φ sbm ꝛ accidēs nō faciūt per se vnū vnitate
vnionis in aliquo 3°. pbat. ex qbuscūqꝫ vnitatib⁹ nō resul/
tat aliqđ vnū 3^{m} illa nō sunt vnū vnitate vnionis in 3°. pꝫ
ex declaratis. sbm ꝛ accñs sunt h̄. ex pcedēti dubio. ergo ꝛc̄.
Et ad istā mentē aduertēs Arist. in 5° metaphy. ꝛ in multis
alijs locis dicit sbm ꝛ accñs facē vnū per accñs. qꝛ vꝫ. ex ip/
sis nō resultat aliqđ 3^{m} in quo sint vnū. ¶ 3^{m} dubiū pncipa
le est vtrū accñs possit intelligi sine sbto. ¶ Rñdeo ponendo
tria dicta. ¶ Pri^{m} est accñs non copulatū sumptū in abstra
cto pōt intelligi sine sbto. pbat. oīs po⁹ magis abstractius pōt
magis intelligere hoc sine hoc qꝫ po⁹ minus abstractius: sed
sensus apphēdit vnū vnibiliū sine alio: qꝛ colorē sine dulce/
dine: que tm̄ sunt vnita in lacte. ḡ multo magis itell's pōt in
telligere vnū vnibiliū sine alio: cuiusmodi sunt sbꝫ ꝛ accñs.
¶ Ꝓ. oīs entitas absoluta ēentialr distincta ab alia pōt itel/
ligi sine alia: sꝫ accñs est h̄ respcū sbti. ḡ ꝛc̄. ma. pꝫ. nā vbicū
qꝫ est alia ꝛ alia rō obti quaꝝ vna ab altera nō depēdet ibi
pōt itell's distincte ferri. entitas. n. est rō obtiua itell'e: qꝛ ens
est obm itell's. minor pꝫ de se. ¶ Cōtra itell's itelligēs rē ali/
ter qꝫ sit est falsus: sed itelligere accñs sine sbto cū non sit sine
ipo est ipm itelligere aliter qꝫ sit. ḡ ꝛc̄. ¶ Cōfirmat: qꝛ sicut se
hꝫ res ad eē ita ad itelligi: sed accñs nō est sine sbto. ergo ꝛc̄.
¶ Rñdeo itelligi rem aliter qꝫ sit: pōt eē duplr. vno^{o}: qꝛ nō
itelligit eo^{o} quo est nō tm̄ itelligit sub mō repugnāte sue pro
prie nāe. vbi grā. itelligēdo deū nō tm̄ eo mō quo est. eius. n.
ɔceptū ppriū ꝛ qditatiuū nō possum⁹ itelligere in via: ꝛ ista
itellectio rei nō est falsa. Alio^{o} itelligit res aliter qꝫ sit: qꝛ non
itelligit eo mō quo est: sed intelligit sub mō repugnāte sue
pprie nāe vt itelligendo deū eē corporeū: ꝛ ista est falsa: p^{a} est
in pposito: scđa nō. ¶ Scđa distinctio est ista. φ duplex est
itellectio quedā pāsiua: alia vero diuisiua. vt suplus in qōe
ne de ente fuit dictū. pma itellectiōe itelligit accñs sine sbto.
scđa vō nō. ¶ 2^{m} dictum est hoc. φ accidens in concreto nō
pōt itelligi sine sbto. pbat. illud qđ ɔcernit ꝛ ɔnotat sbꝫ ali
qđ nō pōt intelligi sine illo. accñs in ɔcreto est h̄. ergo ꝛc̄. ꝛ
in hoc pono ɔcretū differre pcise ab abstracto: qꝛ cōcernit ꝛ
ɔnotat sbm: abstractū aūt nō. vñ ɔcretū non est nisi entitas
abstracti ɔcretiue sumpti: cū. n. omne accñs possit predicari
de sbto: ꝛ albedo sit accñs in sbto exñs. ꝛ nunqꝫ possit predi/
cari nisi in concreto: sequitur φ nō differt a se in abstracto.
¶ 3^{m} dictū est φ accñs copulatū q̄ ad nos nō pōt itelligi sine
sbto nec in abstracto nec in ɔcreto: lꝫ de nā sua possit itelligi
sine sbto. ꝛ dr̄ accñs copulatū qđ dat itelligere sbꝫ vt simitas
dat itelligere nasuꝫ. pbat. nā ex quo dat itelligere nō pōt in
telligi sine ipo. hoc etiā pꝫ: qꝛ ipoīe est ɔcipe simitatē qn ɔci
piam⁹ nasi curuitatē: qꝛ h̄ est sua rō. de se tm̄ cum sit distincta
entitas pōt itelligi sine illa. ¶ 4^{m} du^{m} est. vtrum accidens
possit esse sbm accñtis. pōt intelligi duplr. vno^{o} pmariū ꝛ
imediatū. alio^{o} scđariū ꝛ vltimatum: ꝛ fm hoc dico duo di
cta. ¶ Pri^{m} est φ accñs pōt esse sbm accñtis pmariū ꝛ ime/
diatū. pbat oē accñs reale ꝛ absolutum hꝫ pro sbto illud de
quo pdicat: sed accñs reale ꝛ absolutū pōt pdicari de accñte
vt dicēdo supficies ē alba. ḡ ꝛc̄. ¶ Ꝓ. relo pōt fundari sup qđ
libet genus entis. ¶ Ꝓ. ppria passio ipius accñtis est accñs.
ergo ꝛc̄. ¶ 2^{m} dictū est φ accñs nō est sbm vltimatū accñtis.
pbat. illud qđ nō substat vltimate alteri nō est suū sbm vlti
matum. accñs est h̄ respcū alteri⁹. ergo ꝛc̄. ma. pꝫ. sbm dr̄ a
substando. minor pꝫ: qꝛ omni accñti aliqđ substat: sed illud
cui aliqđ substat nō substat vltimate. ergo ꝛc̄. ¶ Cōtra p^{m}
dictū arguit vnus doctor. illud qđ depēdet eadē depēdētia
qua alterum nō pōt illi⁹ dependētiā terminare. omne. n. qđ
terminat depēdentiā alicui⁹ est idepēdens depēdētia illa ad
sbm. ḡ illā dependentiā ad sbm nullū accñs pōt terminare
vllo mō. ¶ Contra 2^{m} pōt argui de qntitate sacri in altari. qꝛ
est vltimū sbm albedinis cū nō sit aliqđ substans. ¶ Ad p^{m}
rñdeo. ɔcedo maiorē. Ad minorē dico φ licet accñs sit depē
dēs depēdētia ad sbm vltimū. nō tm̄ omne est depēdēs depē
dentia ad aliud sbm est mediatū. ꝛ qđ est qsi medium alteri
sbsistēdi. pmā depēdētiā. vꝫ. ad sbm vlti^{m} nō pōt accñs nālr
terminare lꝫ bñ supnālr. vt pꝫ in sacro. vt deducit ratio con
tra 2^{m} dictū. ¶ Ad scđam rōnē ɔcedo illud supranālīter. de
quo ɔcedo φ nō est bñ poīe. ¶ Quintū dubiū vtrū ens de
scēdat in sbāꝫ ꝛ accñs per illos modos eēndi qui sunt eē per
se ꝛ esse in alio aut per aliquas ratiōes priores. ita φ distin
guantur precise per istos modos vel per aliquas rationes.

priores. ¶ Rñdeo z dico q̄ lz ens descēdat fm eādē rationē in sbam z accñs: z per diuersos modos essendi. pus tñ descē dit in ista per aliqua pora istis modis eēndi. hoc probat sic. suba z accñs distinguunt formalr z positiue: sed ppri9 modus eēndi sube qui est eē per se nō est aliqd positiue sed negatiue vel puatiue. nihil est. n. realiter in se siue existit per se nisi qd dicat esse per se zc. ergo suba ab accñte nō pōt pmo differre per istuz modū suū: sicut nec accñs per suū. ¶ P. qz accñs absolutū non distinguit a suba per aliqd respectiuū: sed modus eēndi accñtis qui est eē in alio sbtiue est respect9 nihil dicēs absolutū. ergo suba z accñs per aliq̄ priora istis modis distinguit. per illa aūt per que ens p descēdit suba z accñs p distinguit. g zc. ¶ P. si pus distinguit per istos modos: aut distinguit per eos vt actuales: aut p eos vt aptitudinales. nō p mō. qz accñs separatū nō est a suba distinctū. nec 2°. qz aptitudo nō dat alicui distōnē. ¶ Cōfirmat. qz illa qb9 p accñs z suba distinguunt: sunt itrinseca eis. modi aūt qb9 accñs z suba distinguit sunt eis accñtales z extrinseci. g zc. ¶ P. nullū posterius est cā porie: sed suba z accñs hñt distōnē poré q̄z illa que est per istos modos siue distinguit aliqbus que sunt pora ipis modis eēndi. g zc. pbatio minoris. qz distinctio modoz eēndi sube z accidētis est pp distōnē entitatū ipoz. ideo. n. suba z accñs hñt diuersos modos eēndi: qz diuersas hñt entitates. diuersitas ergo modorū oritur ex diuersitate entiū. g zc. ¶ P. illa que distinguunt p aliq̄z realitatez magis distinguunt q̄z illa que distinguunt tm̄ p diuersum modū: sed suba z accñs magis distinguunt q̄z quecūqz sube iter se inter quas tñ est distinctio nō p modos pdīse. sed per aliqua pora. qz per entitates diuersas. ergo zc. ¶ Sed ɔtra hoc arguit. qz omne vniuocū hñs aliq̄s dñas pter modos eēndi est gen9. ens autē cōe ad. 10. gña est hm̄. per te. ergo zc. ¶ Rñdeo q̄ omne vniuocū descēdens in aliqua per aliq̄s dñas z fm eundē modū eēndi in eis est genus. ens aūt lz descēdat per dñas. nō tñ fm eādē modū eēndi. imo fm diuersum. q̄re zc. ¶ Ad rōnes pncipales. Pro euidētia quaz est notandū. q̄ esse per se z esse in alio sumit dupl'r. ¶ Uno mō aptitudinaliter. ita q̄ eē per se negat aptitudinē ad inherēdū. eē aūt in alio dicit istā aptitudinē ad actualr inherēdū. ¶ Alio mō pōt sumi actualiter vt ly esse per se negat inherētiā actualē vt fbm. esse aūt in alio dicit illā. pmo mō esse per se. s. aptitudinaliter est itrinsecū sube. z esse in alio est itrinsecum accñti. ¶ Et hoc mō isti modi. s. eē per se z esse in alio sunt qdā modi ens diuidētes per quos saltē per posterius ɔhit ad subam z accñs tanq̄z per rōnes circūscribētes nobis rōnes formales sube z accidētis. ¶ Et isto modo ipossibile est q̄ accñs sit per se ens: qz sic esset sba. Sumēdo aūt esse per se z esse in alio scdo mō nō sunt itrinseca pdictis. esse. n. per se isto mō pōt cōpetē accñti. z ita non facit differre sbam ab acñte cū vtriqz possit cōpetē. ¶ Per hoc patet ad pmā rōnē del maior. ad minorē. dico q̄ ibi sumit esse per se z esse in alio aptitudinaliter. ¶ Ad cōfirmationē pz per pdicta. qz accipiēdo esse per se z eē in alio vniformiter. s. aptitudinalr: sicut se hz eē per se ad sbam. sic eē in alio ad accñs. ¶ Ad aliud ɔcedo maiorez ad mi. dico q̄ aliquid esse posteri9 alio eēntialiter pōt esse dupl'r. Uno mō q̄ fm suā essentiā sit posterius. alio modo q̄ non solū fm suā essentiā sit posterius: sed etiā q̄ habeat ordinē quēdā essentialē z quādā depēdentiā eēntialiter que arguit ipossibilitatē eēndi sine alio pori. pmo modo accidēs est posteri9 substātia eēntialiter. z ista posterioritas nō arguit depēdentiā essentialē z impossibilitatē existēdi sine illo pori. scda vo posterioritas nō est in accñte respectu subiecti. ¶ Ad tertiū dico q̄ omne qd nō est in alio sbtiue potētialiter est suba. non aūt omne qd nō est in alio actualiter. Uñ sicut esse subam z nō esse per se est impossibile: ita esse accidēs z nō esse in alio saltē potētialiter est ipossibile. ¶ Ad auctoritatē phi primo physic. dico q̄ loquit vt nālis z nāliter. nos aūt querimus de possibili de quo dictū est q̄ sic. puta per potētiā diuinā.

¶ Habet aūt dubitatōez de toto z parte. fortassis aūt nō ad hāc rōnem: sed ad ipsam z scdm seipsam. Utrum vnuz aut plura sunt pars z totum. Qō. v.

Uerit Utrū totū per se sumptū dicat aliq̄z entitatē 3as distinctā realr ab oib9 ptibus simul sumptis. z vr q̄ nō. p per cōmē. p physi. vbi dicit q̄ totū est aliud a qualibet pte nō tñ ab oibus ptibus simul sumptis. ¶ P. arguit aureolus. nā tūc sequeret. q̄ diffinitio nō diceret totā entitatē diffiniti. ɔñs est falsum. 7. meta. ergo z añs ɔñtia pbat. qz tūc in cōposito essent tres res. s. mā z forma z ista tertia entitas. Diffinitio aūt solū dicit duas mām z formā. 7. meta. hoc qdē vt est mā. illud vo vt forma. ¶ P. arguit vnus alius. qz nūs ternarius esset quaternarius. pbat. qz qñcūqz aliqua vnitas addit tribus ɔstituit nūs quaternarius. cū ergo in numero ternario sint tres vnitates. per te aūt addit aliqua vnitas quā dicit ternarius pter tres vnitates. ergo erit ibi quaternarius addita vnitate. ¶ P. sequeret ɔcessus in īfinitū. pbo. accipio istam tertiā vnitatē quā ponis. illa facit vnū per se cum mā. z forma cum sit vnita eis. sed cuilibet cōpositioni corrēspōdet cōpositū. ergo illi cōpositioni ex illa tertia vnitate z duabus ptibus simul sumptis corrēspōdet aliquod cōpositūz. ergo si cōpositū dicat aliud a suis ptibus sequeret q̄ illud cōpositūz diceret aliā entitatē. tūc de illa ɔcedā sicut prius in infinitum. ¶ P. si totū distingueret realiter a suis partibus vel includeret aliquā entitatē pter partes vel nullā. si nullam. ergo. nō distinguit realiter. naz impossibile est aliqua distingui realiter nisi includāt distinctas entitates. vbi enīz est distinctio ibi est alia z alia vnitas. z per cōsequēs alia et alia entitas: cum multiplicata passione multiplicet subiectum. ¶ Si dicas q̄ includat aliā cū omne inclusum essentialiter sit pars includētis: z omne inclusum exigat aliquā aliā entitatē includentē. sequit q̄ ista tertia entitas sit pars illius includētis. z tunc queram de ista pte z toto cuius est. z sicut prius ɔcedam. sequit etiā q̄ vltra istā entitatē sit alia entitas: quod est euidenter falsum.

In oppositū est Arist. primo physicoz. z ratio sua est talis: qz si totū non distingueret a ptibus simul sumptis. tūc ptes simul sumpte essent eedem inter se: ɔsequens est falsum. qz vt dicit: tunc totum esset indiuisibile. pbat ɔsequētiam. qz quecūqz vni z eidem sunt eadem inter se sunt eadem zc.

Rñdeo In ista questione sic ɔcedaz. Primo videbit specialiter de diffinitione z diffinito: si ipsa ex natura rei distinguant. nā quidā dicūt ipsa non distingui ex natura rei. sed tamē dicūt totūz z ptes esse distincta. hoc autē (vt ostendā) implicat ɔtradictionē. Secūdo videbitur de quolibet toto z partibus.

Quātū ad pm est qdā opio Frācisci de marchia sup 7m meta. q̄ diffinitio z diffim nō distiguunt ex nā rei. sed sunt eadē totalr. qa illō idē qd dicit diffim iplicite dicit diffōnē explicite. nā diffinitio dicit duo. dicit. n. qditatē rei: z dicit eā explicite. Quātū ad pm ɔuenit diffinitio cuz diffinito. qz eandē qditatē quā dicit diffinibile: dicit diffinitio. q̄tū ad 2m differt ab eo: qz diffim dicit eādē qditatē indistincte nō resoluēdo esse in sua pn9. hoc aūt pbat sic. qz ex eisdē pncipijs z eodē mō se hñtib9 nō resultat nisi idē pncipiatū. sed diffinitio z diffinibile sunt ex eisdē pncipijs eodē mō se hñtib9. g diffinitio z diffinibile non distinguunt ex nā rei. pbatio minoris. pncipia diffinitiōis z diffinibilis sunt genus z dñia. ¶ Ista opinio salua sua grā nō est vera. vnde credo q̄ ibi pro pueris loquebat. hec enīz opinio multis modis z multis opionib9 suis ɔdicit. ¶ Et ideo dico aliter ponēdo duas ɔnes. ¶ Prima est ista q̄ diffinitio z diffinituz

Opinio Fran. de marchia

sunt idē formalr̄ ꝛ q̄ditatiue. ꝓbaṫ. q: quecūq; sunt de se in-
uicē ṗdicabilia pſcitate ṗmi modi sunt idē formalr̄ ꝛ q̄dita
tiue diffinitio ꝛ diffinitū sunt h°: ergo ꝛc̄. maior pꝫ. solū. n.
illa de ṗmo mō ptinent ad q̄ditatē. ꝛ ista est ꝓpositio forma
2ª ꝯ. liȝātiū oium. s. Scoti ꝛ alioꝝ. ꝛ minor pꝫ ꝑ poste. ℭ 2ª ꝯclu-
sio est: q diffinitio ꝛ diffinitū distinguunṫ ex nā rei: ita q
ṗter oēm actū intellectus hūt aliquā distinctionē. ꝓbaṫ ṗmo
sic. q̄buscūq; v̄ificanṫ ꝯdictoria ṗdicata realr̄ ipsa sunt distin
cta saltē ex nā rei. sed de diffōne ꝛ diffinito hec verificanṫ. er-
go ꝛc̄. maior patet. per ṗmū ṗnᵐ. minor ꝓbaṫ accipiēdo ista
duo ꝯdictoria. vꝫ. ꝯstituē realr̄ ꝛ nō ꝯstituere realiter. ista ve
rificanṫ de diffinitione ꝛ diffinito. q: de diffinitione verifi-
caṫ ꝯstituē realiter loquēdo de ipsa q̄ntum ad illud qd̄ dicit
ex̄ intellectū. diffinitio. n. dicit nisi ptes. 5. meta. ꝛ in ꝓemio
phyſicoꝝ. ptibus aūt debeṫ ꝯstituē. ita q si sint reales eis cō
petit realiter ꝯstituē. de diffinito aūt v̄ificaṫ nō ꝯstituē rea-
liter cū sic realiter ꝯstitutū. ℭ P̄. ois entitas fundās realiter
aliquā vnitatē quā alia fundare nō pōt est distincta ab illa
realr̄: sed entitas diffiniti fundat aliquā vnitatē realē ꝛ non
entitas diffōnis. ergo ꝛc̄. maior pꝫ. nā alia ꝛ alia vnitas ar-
guit aliā ꝛ aliā entitatē. minor pꝫ. q: hō qui est diffinitū fū-
dat realr̄ vnitatē q̄ditatiuā ꝛ est vnū q̄ditatiue. aial aūt ꝛ rō
nale qd̄ est diffinitio nō sunt vnū q̄ditatiue. nam diā est ex
rōnē generis. 3° meta. ꝛ etiā q: si eēnt vnū q̄ditatiue suffice-
ret vnū in diffōne hoīs. ꝛ sic esset nugatio in diffōne. ℭ P̄.
ois entitas in intellectu causans maiorē notioritatē q̄ alia
dicit aliquā entitatem ꝛ aliqd̄ distinctū ex nā rei ab illa: sed
diffinitū fundat maiorēꝫ notioritatē q̄ diffinitio ꝑ phyſic.
ergo ꝛc̄. maior pꝫ. q: impossibile est q aliqd̄ causet aliqd̄ in
intellectu qd̄ aliud causare nō pōt q̄n dicat ꝛ includat ante
actū itellect° aliqd̄ ṗter illud. quare. n. hoc magis causat hāc
notitiā q̄ illud nō pōt dici nisi pp aliqd̄ qd̄ dicit hoc preter
illud aliud. ℭ P̄. in demōstratiōe potissima mediū reale de
mōstratiōis dꝫ differre ex nā rei ab vtroq; extremo. aliter ꝓ-
bareṫ idē per idē: sed diffinitio est mediū in demōstratione po
tissima. ḡ ꝛc̄. ℭ Cōtra modū dicēdi Francisci de marchia de
implicito ꝛ explicito arguiṫ sic. ois rō explicās hꝫ rōnem aliq̄
duoꝝ diuidentium aliqd̄ 3ᵐ. sed duo diuidētia aliqd̄ 3ᵐ hūt
aliq̄ diſtōnē ex nā rei ab illo 3°. ꝛ illud 3ᵐ est aliqd̄ resultās
ab illis. ergo ꝛc̄. pꝫ mi. q: nihil est seipm̄ diuidens nec expli
cās nec distinguēs. cū ergo diffinitio explicet suū diffinitū
ergo seq̄ṫ q distinguiṫ ex nā rei. ℭ Confirmaṫ. ois distinctio
nō vana sortiṫ robur ab aliq̄ diſtōne in re. illa. n. distinctio
est vana cui nulla rn̄det distinctio in re. itellectus. n. false di-
stinguit illa que in re nō sunt distincta. ergo cū ḃm ipm̄ diffi
nitio ꝛ diffinitū differāt rōne. ḡ ex nā rei. qd̄ est ꝓpoᵐ. lꝫ ista
ꝯfirmatio nō ꝯcludat ipm̄ est tn̄ apparens. ℭ Ad rōnē quā
adducit pꝫ. ꝑsupponit. n. vnū manifeste falsum. aut. n. loq̄ṫ
de diffōne q̄ntū ad rem supra quā fundaṫ: aut q̄ntuꝫ ad illā
intētionē 2ᵐ fundatā. Si ṗ mō certū est q ipsa non habet
rōnē ṗncipij sed ṗncipiati ꝛ vt sic nō est nisi ptes. puta aial
rōnale ꝛ mortale que sunt ptes hoīs. Si 2° mō certuꝫ est q
implicat manifestū impossibile. intētio enim ipsa nō ṗnci-
piaṫ ex animali ꝛ rationali cum ista sint res.

pª ꝯ. **Quantū** ad 2ᵐ artᵐ pono aliquas ꝯnes. ℭ Prima
est ista q totū per se sumptū dicit aliquā
3ᵐ entitatē distinctā ab oib° ptib° simul sumptis. Ḃ ꝓbaṫ sic.
ois entitas realis realr̄ causata ab aliq̄b° duob° est realr̄ di-
stincta ab illis: sed entitas toti° est realis realr̄ cāta a ptib° si-
mul sumptis. ḡ ꝛc̄. ma. pꝫ. eadē. n. res nō causat seipsam nec
est ṗor realr̄ seipsa. cā. n. ꝛ effect° realr̄ distiguunṫ. ꝓbatio mi-
noris. Nā mā ꝛ forᵃ sunt cause cōpositi: sed nō nisi vnite ꝛ siᵉ
sumpte. nā diuisim sumpte nō cānt. ḡ ꝛc̄. ℭ P̄. ois entitas q̄
est ꝑ se ṗm° termin° alicui° g̃ñationis realis est distincta a q̄-
buscūq; alijs ex nā rei que nō pñt eē ṗm° per se termin° g̃ña
tiōis: sed entitas cōpositi ꝛ nō ptiū est termin° ṗm° ꝑ se g̃ña-
tiōis vt pꝫ. 7. meta. ḡ ꝛc̄. ℭ Cōfirmaṫ. ois trāsmutatio per se
vna hꝫ aliquē terminū ꝑ se vnū: sed ille termin° est cōpositū

7° meta. ḡ cōpositū dicit aliq̄ entitatē vnā distinctā ab ipsis
ex q̄b° est. ℭ P̄. ois per se vnitas hꝫ aliq̄ ꝑ se entitatē ꝓpriā
tanq̄ ꝓpriū fundamētū: aliā a q̄buscūq; alijs: sed vnitas cō
positi ꝑ se vni° est vnitas per se vna. ḡ hꝫ aliq̄ ꝓpriā entitatē
pro fūdamēto: sed illd̄ fūdamētū nō pñt eē entitates ptiū. q:
ꝓpria vnitas req̄rit vnā entitatē. ptes aūt nō sunt vna enti
tas. ḡ ꝛc̄. ma. pꝫ. ois. n. ꝓpa passio req̄rit ꝓpriū ḃm tanq̄ ꝓ-
priū fūdamētū. ꝛ ipa multiplicata multiplicaṫ ḃm. mi. et pꝫ
de se. vnitas. n. cōpositi est per se vna. ℭ Cōfirmaṫ rō. nā si cō
positū nō diceret aliq̄ entitatē 3ᵐ. tūc cōpositū ex mā ꝛ forᵃ
nō eēt magis vnū nec ꝑ se vnū q̄ aceru° lapidū. ꝯñs est ꝯtra
phm̄. 8. meta. ḡ ꝛc̄. ꝯña pꝫ. nā ille aceru° est v̄sume sue ptes. ꝛ
iteꝝ q: vnū ꝑ accñs est magis vnū q̄ vnū aggregatū ꝛ min°
vnū q̄ illud qd̄ est per se vnū. ℭ P̄. ois ꝓpria passio ꝛ ꝓpa
opatio hꝫ aliqd̄ ḃm cui ṗ ꝑ se iest: ꝫ illud nō est mā nec forᵃ
nec ambo siᵉ sūpta. nā ipa vt sic sunt plura. ꝛ iteꝝ q: illud est
ḃm risibilitat: qd̄ pōt ridē. sed nec mā nec forᵃ pōt ridē nec
ambo siᵉ sūpta. ḡ ꝛc̄. ℭ P̄. entitates potes existē sine alia sūt
distincte ex nā rei ab illa alia. sed mā ꝛ forᵃ siᵉ sūpte sunt potes
existē cōposito corrupto. ḡ ꝛc̄. ma. pꝫ. eadē. n. res non pōt siᵉ
manē ꝛ nō manē: nec idē ex nā rei. ꝓbaṫ mi. Tū ṗ q: Arꝫ. di-
cit i fine. 7. meta. q destructa illa syllaba. ba. adhuc remanēt
seorsū. b. ꝛ. a. Tū et q: in resurrectōe ꝑsupponunṫ ptes tā mā
q̄ forᵃ. ꝛ tn̄ an̄ resurrectionēꝫ nō est illud cōpoᵐ. Dices q siᵉ
sumpte nō sunt potes eē sine cōposito. ℭ Cōtra. totū vt iclu-
dēs ptes est diuisibile in illas. nā nō est alr̄ diuisibile nisi vt
est icludēs: sed nō est diuisibile in illas nisi ille possint separi
ab illo ꝛ vt sic sunt vnite ꝛ siᵉ sumpte. ḡ ꝛc̄. ℭ P̄. oīe itrinsece
in cōposito aliqd̄ cānt. non se: q: idē nō cāt seipm̄: nec altera
alterā: q: ṗnᵃ nō sunt ex alterutris. ꝑ phyſic. ḡ aliqd̄ aliud. Ḃ
nō est aliud q̄ 3ᵃ entitas cōpositi. imaginor ḡ sic. q ex mā ꝛ
forᵃ resultat pullulat ꝛ oriṫ aliq̄ vna 3ᵃ entitas que est enti-
tas cōpositi. ℭ 2ª ꝯclō est ista. q ista 3ᵃ entitas compositi. lꝫ sit 2ª ꝯ.
ex nā rei distincta ab oib° ptib° siᵉ sumptis: nō tn̄ distinguiṫ
eēntialr̄ ꝯtra multos ignorātes hās diſtōnes indifferēter lo-
quētes de hac ꝛ de illa dicētes ptes ꝛ totū distingui eēntialr̄.
hec aūt ꝯclō ꝓbaṫ sic. ois entitas intrinsece ꝛ eēntialr̄ in alia
iclusa ipsamq; itrinsece ꝯstituēs ꝛ cōponēs est necīo idē illi
eēntialr̄. entitas ptiū est h°. ḡ ꝛc̄. maior pꝫ. Tum q: distinctū
eēntialr̄ ab aliq̄ nō icludiṫ in ipso eēntialr̄ nec itrinsece. In-
clusum. n. est idē eēntialr̄ cū icludēte aliq̄ mō. ḡ q̄lis est iclu-
sio talis est idētitas iter illa: vt si aliqd̄ icludiṫ in aliq̄ ꝑ itelle-
ctū est idē illi ꝑ itellᵐ. ḡ ꝛc̄. Tū et q: nihil est eēntialr̄ ꝯstitu-
tū ꝑ illud a quo eēntialr̄ distiguiṫ. ꝑ illud. n. ꝑ qd̄ in esse ꝯsti
tuiṫ eēntialr̄ per illud a q̄cūq; alio distinguiṫ eēntialr̄: q: ea-
dē sunt ṗnᵃ eēndi ꝛ distinguēdi: sed nihil distinguiṫ ab alio
eēntialr̄ nisi ꝑ illud qd̄ est idē secū essentialr̄. ḡ ꝛc̄. ℭ Vñ pōt
de ista ꝓpōne talis rō formari. vnaqueq; res distinguiṫ eēn-
tialiter ab oibus nō talib° per sua ṗnᵃ itrinseca: sed nihil di-
stinguiṫ ab alio eēntialr̄ per aliqd̄ distinctū ab ipso eēntialr̄.
ergo ꝛc̄. maior pꝫ. q: eadē sunt ṗncipia eēndi ꝛ distinguēdi.
ℭ P̄. q̄cūq; sunt alicui rei idē q̄ditatiue sunt idē ei eēntialr̄.
sed ptes sunt idem toti q̄ditatiue. ergo ꝛc̄. ma. pꝫ. q: idētitas
q̄ditatiua est idētitas eēntialis. minor pꝫ 7° meta. vbi docet
phs diffinire rem per sua ṗnᵃ itrinseca ꝛ ꝯstitutiua ꝛ ptes
rei. vñ ibi phs cōmēdat Architā qui diffiniebat rē per māꝫ
ꝛ formā. diffinitio aūt ꝛ que ptinēt ad diffōnē sunt idē q̄di-
tatiue cui isunt. ℭ Vñ pro euidētia hui° ꝯnis notāda sunt
v̄ba Francisci de marchia q inesse in alio duo dicit. ṗ dicit
diſtōnē ei° qd̄ est in alio ab illo in quo est. 2° dicit aliq̄ vni-
tatē iter ipsa. ṗᵐ pꝫ. q: qd̄ nullo mō est distinctū ab aliq̄ nul
lo mō est in eo. idē. n. nō pōt esse in seipo. 2ᵐ etiā pꝫ. qd̄. n. est
in alio oportet aliq̄ mō eē idē cū eo. aliter q̄dlibet eēt in q̄li-
bet. ℭ Et si queras qd̄ istoꝝ magis dicat esse in alio vel vni-
tatē vel diſtōnēꝫ. Dico q vnitatē. cui° ratio est: q: omne qd̄
est in alio dicit quādā indiuisionē. indiuisio aūt arguit vni
tatē. q̄re ꝛc̄. ℭ Sed ꝯtra istā ꝯnē arguiṫ. Impossibile est ꝯdi
ctoria ṗdicata de eadē essentia ṗdicari: sed de esse toti° ꝛ esse

ptiū diuidunt ꝯdictoria pdicata. ergo ⁊c̃. minor patet. q꞉ ꝯsti
tuere realr ⁊ nō cōstituere realiter: vt supra. ergo ⁊c̃. ¶ Cōfir-
maṫ. eadē essentia non ꝯstituit se. nec pōt esse sine ipsa. essen-
tia autē partiū ꝯstituit essentiā totius ⁊ pōt esse sine ipsa. er-
go ⁊c̃. ¶ Rn̄deo. maior est vera de essentia eadē ex nā rei. lꝫ
tn̄ esse totius ⁊ ptiū sint eadē distinguunṫ tn̄ ex nā rei. ¶ Ad
ꝯfirmationē per idem dico ꝙ essentia partiū nō est ipsamet
essentia totius oīmoda idēitate. est enim inter ipsa distin-
ctio aliqua extra intellectū quā distinctionē nō habet idem
3ª ꝯ. cū seipso. ¶ Tertia ꝯclusio. ꝙ totū per accidēs nō dicit aliquā
tertiā entitatē vltra ptes. puta ex subiecto ⁊ accidēte aggre-
gatū non dicit aliqd pter subm ⁊ accidēs. pbaṫ. nam illud
qđ diceret vltra ptes vel esset suba vel accidēs. non suba. q꞉
accidēs nō est pars sube. nec accidēs. q꞉ suba nō est pars ac-
cidētis. ergo ⁊c̃. Ista aūt ꝯclusio est pluries pbata in quar-
4ª ꝯ. to artic. pcedētis q̄ōnis in primo dubio. vide ibi. ¶ Quar-
ta cōclusio. ꝙ ista entitas totius per se est entitas absoluta.
pbaṫ. oīs entitas que est terminus gn̄ationis est absoluta.
ista est hmōi. ergo ⁊c̃. maior patet. 5. physic. In ad aliqd non est
motus: nec gn̄atio. pbaṫ minor. 7. metaphy. ¶ P. de cuius-
cūqꝫ essentia sunt entitates formaliter absolute ipsuꝫ est ab
solutū formaliter. sed de essentia huius entitatis sunt mā ⁊
forma que sunt entitates formaliter absolute. pbatio. nulli
entitati respectiue debeṫ ratio principij cum oīs entitas for
maliter respectiua p̄supponat aliqđ fundamentū priꝰ. er-
go ⁊c̃. ¶ Cōtra hoc arguit Aureolus. Oīs entitas absoluta
ab alia realiter distincta est possibilis esse sine illa alia a qua
distinguiṫ: sed per te entitas totius est absoluta ⁊ distincta
a ptibus. ergo ⁊c̃. ¶ Rn̄deo maior est vera. si illud nō sit idē
eēntialiter ⁊ nō depēdēs ab ipso eēntialiter. inter ptes aūt ⁊
5ª ꝯ. totū est idētitas essentialis ⁊ depēdētia. ergo ⁊c̃. ¶ Quinta
cōclusio est ista. entitas cōpositi distincta a ptibus est forma
totius que est qditas. ¶ Ad cuius euidētiā pono sex dicta.
Primū dictū est istud. ꝙ duplex est forma: quedā ptis vt il-
la que informat mām ⁊ est pars cōpositi. Alia est forma to-
tius vt tota rei entitas abstractiue sumpta: vt humanitas ⁊
hꝫ dr̄ forma totiꝰ. ¶ Scōm dictū est ꝙ forma totiꝰ nō est alia
a forma ptis. puta humanitas ab aīa in hoīe que sit superue-
niēs ⁊ aliqđ ipsius totiꝰ. nō dr̄ aūt esse totiꝰ. q꞉ pfectius ꝯsti-
tuit cōpositū q̄ꝫ forma ptis. pbatio huiꝰ. q꞉ tūc in hoīe esset
alia forma ꝯstituēs hoīem que eēt pfectior aīa intellectiua.
qđ est absurdū dicē. ¶ 3ᵐ dictū est ꝙ forma totiꝰ non est ali-
qđ mediū vniens mām forme ad ꝯstituendū per se vnū. hoc
pbaṫ. q꞉ querit de ipsa: quō facit per se vnū cū mā ⁊ forma
ptis. qm̄ nō est dare aliqđ mediū: sed vel ipsa ex se vniṫ: ⁊ sic
stādū fuit in pmo. vel erit pcessus in infinitū. ¶ Quartū dictū
ꝙ forma totiꝰ nō est aliqua forma vltra formaꝫ ptis que sit
pficiēs mām ⁊ formā. pbaṫ. q꞉ omne qđ pficiṫ ab aliqua for
ma vna hꝫ rōnem vniꝰ pfectibilis: sed mā ⁊ forma ptis nō
sunt hmōi. ergo ⁊c̃. Tū q꞉ sunt alteriꝰ rōnis. Tum q꞉ vnū est p-
prie pfectibile. ⁊ aliud actꝰ pfectissimus. ⁊ hꝫ est ratio quare
faciūt vnū per se. 4. meta. ergo mā ⁊ forma non pficiunṫ ab
aliqua forma vna cōi. ¶ Quintū dictū est ꝙ forma totiꝰ est
ipsa nā tota siue qditas ꝯstituēs totū eēntiatiue. ita ꝙ nō est
forma informās: sed forma qua suppositū dr̄ ens qditatiue
nō sic intelligēdo ꝙ forma totiꝰ sit cā ipsius totiꝰ. i. cāns totuꝫ
cum mā ⁊ forma ptis: sed ipm totū p̄ se ⁊ absolute ꝯsidera-
tū eo mō quo loquiṫ Auic. 5. meta. sue. ꝙ equinitas est tm̄ eq-
nitas. ¶ Sextū dictū est ꝙ forma totius est alia realr a for-
ma ptis. hoc apparet ex dictis ⁊ ex scđa ꝯne. qm̄ totuꝫ dicit
aliquā entitatē realr distinctā a ptibꝰ: sed illa entitas est for
ma totiꝰ. ꝗ. ¶ Sed ꝯtra istā ꝯnē arguit Aureolus. qro inq̄t
quō imaginaris istā entitatē. aut. n. sic ꝙ ipsa fundeṫ supra
mām ⁊ formā ptis: aut sic ꝙ solū fundeṫ supra mām. ita ꝙ
mā sit eiꝰ p̄nᵐ sbiectiuū ⁊ forma p̄nᵐ formale. nō p̄mo mō. q꞉
tūc forma in cōposito entificareṫ ⁊ qditificareṫ: ⁊ nō entifica
reṫ. qđ videṫ falsum. nec scđo mō. q꞉ effectꝰ formalis nō dif-
fert a forma. lꝫ forma ista totiꝰ est s̄m te effectꝰ formalis. ꝗ nō
differt a forma ptis cuiꝰ est effectꝰ. Sed illud etc. peccat mul
tipliciter. tū q꞉ querit fundamētū illiꝰ tertie entitatis cuiꝰ nō
est pprie fundamētū. Tū q꞉ esto dico ꝙ fundamētū eius nō
est mā ⁊ forma. nec alteꝝ istoꝝ: sed eius fundamētū ppriū ⁊
primū est ipm suppositū aut cōpositū. qđ pbatū est eē aliđ
a ptibꝰ. oi. n. entitati formali corrūdet adeqte aliqđ qđ hꝫ eē
per ipsam. sicut humanitati hoc qđ dico hō. nō corpus nec
aīa. ⁊ hoc dato totꝰ pcessus rōnis eēt nullus. Tū etiā q꞉ da-
to ꝙ eiꝰ fundamētū eēt mā. forma aūt p̄nᵐ formale differret
a forma. oīs. n. effectꝰ realr distinguiṫ a sua cā. q꞉ nihil cau-
sat seipm. vnde volo ꝙ effectꝰ formalis nō separeṫ a forma.
q꞉ impossibile est aliqđ eēe formaliter albuꝫ sine albedine:
sed non sequiṫ. ergo non distinguitur.

Ad rōnes p̄ncipales rn̄deo. Ad p̄ᵐ cōmētatoris
pōt dici ipsuꝫ excusando ⁊ curialr ex-
ponēdo. lꝫ forte multi ipm nō recipent. ꝙ cōmentator vult
ibi ponē dr̄ias iter ptes diuisim sūptas ⁊ simul sumptas. q꞉
ptes diuisim sumpte nō itegrāt totū. ⁊ ideo nō sunt idē totū
itegratiue. ptes aūt siḿ sūpte itegrāt totū. ⁊ ideo sunt idē totū
itegratiue. hꝫ aūt nō obstāte totū dicit aliq̄ꝫ entitatē integratā
ex ptibꝰ simul sumptis. ¶ Ad 2ᵐ Aur. ꝯcedo ꝯnā ꝙ diffi-
nitio ⁊ diffinitū distinguunṫ ex nā rei. ¶ Ad pbōnē hꝰ falsita-
tis dico ꝙ diffinitio itegrat ⁊ dicit itegratiue ⁊ indicatiue si
ue explicatiue totā entitatē diffiniti. hꝫ aūt nō obstāte ipsuꝫ
dicit aliq̄ꝫ entitatē 3ᵃᵐ itegratā seu explicatā ⁊ indicatā per
diffōnē. ¶ Ad 3ᵐ neꝰ ꝯnā. Ad pbationē dico ꝙ in nūo est
duplex vnitas. vna mālis alia formalis. vnitas mālis in nūo
ternario est vnitas que est ps eiꝰ s̄m vnā opinionē: vel saltē
fundamētū entitatis ternarij. ⁊ p istas vnitates mātes nūo
variaṫ ⁊ multiplicaṫ vt si sunt tres est nūo ternariꝰ. si q̄tuor
q̄ternariꝰ: ⁊ sic de alijs. Est aūt alia vnitas formalis in nūo
que est ꝯsecutiua tanq̄ꝫ posteriꝰ ⁊ passio ꝯns entitatē nūi in
eē ꝯstitutā. vnitas. n. est passio entis: ita ꝙ q̄libet entitatē se
quiṫ pportionabilr sua ppa vnitas. ⁊ p istā vnitatē nūo est
formalr vnus. ⁊ p istā nō multiplicaṫ nec variaṫ nūs. p hoc
satis pꝫ ad formā. lꝫ. n. entitas nūi ternarij dicat ppriā vni-
tatē in his tribꝰ vnitatibꝰ: q꞉ tn̄ illa nō est mālis sed forma-
lis: ideo p illā nūs nō variaṫ. ¶ Ad 4ᵐ nego illū pcessuꝫ. p-
cedit. n. eiꝰ pbatio ex nimis grossa imaginatiōe. vn̄ pro eius
solōne pono istā ppōnē: ꝙ nulla entitas facit cōpōnē cum
aliq̄ nisi respectu illiꝰ habeat rōnē actꝰ vel potētie. Ista ppositio hr̄ ab Ar. 8. meta. dicit. n. ꝙ mā ⁊ forma faciunt cōpōnē
vel vnū cōpōne. ⁊ hꝫ nō est nisi: q꞉ hoc est actꝰ ⁊ illud est poᵃ.
cū ꝗ ista 3ᵃ entitas cōpositi nō est habeat ppe in rōne actꝰ nec
potētie respectu māe vel forme: ideo cū ipsis ppe nō facit cō-
positionē. vn̄ nō sequiṫ. est vnitū: ergo facit cōpōnē. simplici-
a nāqꝫ includūt rōnes aliquas vnitas eis: nō tn̄ faciūt cō-
positionē: vt pꝫ. In diuinis. n. est quedā vnitas ⁊ vnio: ⁊ tn̄
ibi nulla est cōpositio. ¶ Ad qntum dico duo. p̄ᵐ est istud. ꝙ
totū dicit aliq̄ꝫ entitatē pter ptes. ex pcedētibꝰ patet. Scđm
est ꝙ ista entitas quā dicit nō habet rōnē inclusi: ita ꝙ inclu
daṫ in seipsa. Idē. n. in seipso nō icludiṫ. vt pꝫ ex nōbili q̄dā
tertie ꝯnis: habet tn̄ rōnē icludētis respectu ptiū. Dico ergo
ꝙ bene dicit aliquā entitatem. ⁊ tn̄ nullā includit pter ptes.
iclusum enim est pars includētis: ⁊ p̄supponit aliud tanq̄ꝫ
includens: qđ non pōt esse de ista tertia entitate.

¶ Quasi hoc nomen vnū: ⁊ hoc nomen
ens dicerent singulariter: sed entia sunt
plura: aut s̄m rationeꝫ: quoniā esse albū
est aliud ab esse musici. Q. ō. vj.

Querit Utruꝫ in indiuiduis eiusdem
spēi sint alique rōnes positiue
⁊ pprij generis corūdē ⁊ numeraliter itrin-
sece distincte: ⁊ videṫ ꝙ nō. Nam ille ratio-
nes vel eēnt addite nature specifice eis cō-
muni vel ipsis indiuiduis per illas rōnes

numeraliter constitutis: sed neutrum istorum potest dari. ergo rc. maior patet ex sufficienti diuisione. minor probatur. non.n. addi possunt nature comuni. tum qr ipsa nō esset cōis nec remaneret sicut cōis. Impoē est.n. aliquā formā alicui addi qn det sibi addito eē tale formale. illa aūt rō est singularitas. vel rō singularitatis. g cuicūqz addita facit ipz singulare. tū ēt qr cōitas r singlaritas sūt rōnes opposite. g i codē iduidi nō pñt. illi g nāe nō ē addita illa rō. nec ididuo: qr tū oē additū suppōat illō cui addit. ista rō ṗsuppōeret ididuū in eē iduiduali: r sic iduiduū nō eēt iduiduū p illā rōnez. ¶ P. in qcūqz cōpōne vbi sunt alia r alia cōponētia ibi sūt alia r alia cōposita. si g in sorte eēt aliq talis rō nāz specificā determināns ipa faceret quādā cōpōnē cū nā specifica: sz ista duo cōponētia sunt alia a mā r for̄. g in sorte eēt duplex cōpō. qd est absurdū. ma. pz. qr cōposita diuersificant sz cōponentia: cū ēt per ista hāt eē: r idē est ṗnm eēndi r distinguēdi. ¶ Cōfirmat: qr ista rō talis vel est mā vel for̄ vl' cōpositū vl' aliqd iclud ēs vel aliqd ɔñs b: sz nullū istoꝶ est. g rc. Nō mā vel for̄: qr ista includunt in nā specifica in cōi: nec cōpositū. nā ipa dī distictiua hui⁹ cōpositi ab illo: r est rō prialis hui⁹ cōpositi: nec ɔñs hoc: qr iā eēt iduiduatio fine ipa cū ɔñs ṗsupponat añs ɔñ. ¶ P. qcūqz distiguunt per ṗuatiuā rōnē vl' qñtitatē nō distiguunt per rōnes ṗprij gñis. iduidua sunt hō. g rc. mi. pbat ṗ de ṗuatiōe vl' negatiōe: qr iduiduum dī qd est idiuisū. indiuisuz aūt nō est nisi per idiuisiōez. nihil.n. hz effectū foꝛalē nisi per formā. 2° per quātitatē. diuisio r idiuisio quātitati ɔgruit. ṗ phy. r 5° meta. diuisibilitas ṗ r per se cōpetit quātitati. tūc sic nihil est per se tale nisi per illud p qd est ṗ r p se tale: sz qñtitas est ṗ r p se diuisibilis. ergo idiuiduū nō est diuisuz vl' diuisibile nisi per quātitatē.

Ad oppositū arguit sic. Queciīqz eēntialr vel nūalr distiguunt icludūt aliqs rōes ṗprij gñis positiuas itrisece per qs nūalr distiguūt. Indiuidua eiusdē spēi sunt hō. g rc. maior pz eadez.n. sunt ṗnᵃ eēndi r distiguēdi. rō aūt que nō est positiua r que est alteri⁹ gñis cū sit distīcta eēntialr nō erit ɔstitutiua in eē eēntiali. minor pz de se cum possit separari in actuali exñtia.

Rñdeo vbi sic pcedet. ṗ declarabit titul⁹ qōnis sufficiēs esse: qd dico pp Aureolū qui oppositū pbat. Scdo ostēdet ṗpositū que est ista rō idiuiduatiōis r que nō. Tertio qr ista tota qd fundat sup illā brigā de vnitate nūali. iō qrit vtrū extra itellm sit aliq vnitas realis positiua mior qz sit vnitas nūalis. ¶ Quātū ad ṗm pono qdā ṗambula. Primū ṗambulū est qētū ad itellm qōnis q̄ sm Scotū nō est itētio qrētiū de hac mā qrere de cā alicu⁹ scde itētiōis quā iportat nomē iduidui: qr ista est a cōparāte effectiue r ab itētiōe scda foꝛmalr. nec qrit de rōne foꝛali scdm quā iduiduū. puta sor. est vnū nūo: qr vnitate nūali res est vna nūo foꝛalr. sicut entitate res dī foꝛalr ens: sz qr in entib⁹ est aliqd cui repugnat diuidi in pꝛ̄a quoꝝ qdlz sit ipsuz cui repugnat diuidi in ptes ptes sbiuas qrit de cā huius repugnātie: nō dico de cā foꝛali: qr cā formalr est repugnātia: qr foꝛalr repugnātia sue rōnib⁹ foꝛalib⁹ repugnāt: sz itētio qōnis est qd est imediatū fundamētū talis relatiōis r q̄ sit talis repugnantia de q̄ est qō. ¶ Ex quo ɔcludo contra⁹ q̄ illi qui dnt iduiduū eē p mām mālitet: r p formā foꝛalr: r per qñtitatē qñtitatiue nō itelligūt titulū qōnis. vt pz ex ṗambulo. Si.n. ille mod⁹ dicēdi valeret silr dicē q̄ iduiduū est albificatiue p albedinez: r faciatiue p faciē: r sic de alijs. qño g tot valētes doctores circa hāc māz dubitassent si iste eēt itellect⁹ qōnis. ¶ 2m ṗambulū est illud. q̄ p idiuiduationē siue per vnitatē nūale nō itelligo vnitatē ideterminatā sm quā qdlz in spē dī vnū nūo: sz itelligo vnitatē signatā vt hāc. ita q̄ sic est dictū iduiduū ipoē est diuidi in ptes sbiuas. r qrit rō illi⁹ ipoñitatis. qrit g cā nō singularitatis in cōi: sz hui⁹ singularitatis signate in spāli. s. vt b determiate. ¶ 2m ṗambulū est qñ aliqd respicit duos act⁹ icludētes siue hituales: ordiātos tñ sm pri⁹ r posteri⁹: idē est qrere qd sit cā vni⁹ act⁹ r alteri⁹. vbi gra rōnalitas in hoīe respicit istū actū q est eē rōnale vt priorē. r istū aliū q est eē susceptiuū discipline p quā est rōnalis: r ecōuerso. ¶ Similr circa rē singularē sunt isti duo act⁹. s. eē hoc: r eē idiuiduū. hoc qd est eē hoc est act⁹ prior r qd positiuū: eē aūt idiuiduū est act⁹ posterior r qd ṗuatiuū. Idē g est qrere per qd res est idiuidua r per qd sit b. vñ ista sunt noia synonoīa qd sit cā idiuiduatiōis r idiuiduitatis r singularitatis r nūalis vnitatis. ¶ 4m ṗambulū: q̄ in reꝝ nā sunt qtuor vnitates: qdaz est nūalis: alia specifica: alia gñis: alia vo trāscēdēs. ita q̄ iste sunt subordinate sm pri⁹ r posteri⁹ r sm magis pfectū r min⁹ pfectū. pᵃ.n. vnitas est pfectior: r est vnitas nūalis. q̄ aūt ille vnitates sint distincte pbat. quoꝛūcūqz entitates sunt distincte r eoꝝ vnitates sunt distīcte: sz entitates idiuidui r alioꝝ sunt distīcte. g rc. pbat minor: qr ipoē est sz vnā r eādē entitatē oīno idistincā eē ɔformitatē r difformitatē: sz aliq sunt ɔformia in vna ita q̄ nō in alia vt pz. g rc. ¶ His visis pbo qōnē de idiuiduatiōe eē sufficiētē r bonā. Ois qō aliqd verū supponēs r aliud dubiū qrēs est bona r optima r sufficiēs. Predcā est hō. g rc. ma. pz. 7. meta. r iō dicit ibidē phs q̄ qrere qre hō est hō nihil est qrere: qr nullū dubiū qrit. similr qrere qr hō est asinus nihil est qrere: qr supponit fl̄m. mi. pbat: cū.n. qro qd est cā idiuiduatiōis suppono q̄ aliq res sit idiuisa: r hoc est verū: sz vltra hoc qro qd sit cā hui⁹ idiuiduatiōis: r hoc est dubiū. nā qño tot valētes doctores hoc qsiuissent nisi dubitassent? ¶ Cōfirmat: qr ois qō qrēs qrēda r supponēda supponēs est bona: pdcā est hō. g rc. ¶ Sed ɔtra hoc arguit Aureolus. dicit.n. q̄ qō qua qrit p qd idiuiduū sit idiuiduuz realr nihil est qrere: r qō est nulla. r pbat sic. illa qō que qrit p qd res est res est nulla. sz qrere p qd res est singularis est qrere p qd res est res. g est nulla. nā in eo q̄ res est: est singularis. nulla enī res vt dicit est vlis. qd pōt sic pbari: qr oē qd est eē aiaz ideo est: qr vnū nūo est vt dicit Boetius in lib. de vnitate r vno. ¶ P. ois qō supponens fl̄m est nulla: pdicta est hō. g rc. maior pz. 7. meta. minor pbat. nā ista qō ṗsupponit q̄ in reꝝ nā sit aliqd idifferēs ad hoc r ad illud. r qd ɔbat per illas rōnes idiuisibiles: q̄ aūt hoc sit fl̄m alibi pbat sic. oē idifferēs ad aliqs actus oppositos vel distīctos pōt ab vno in aliū trāsmutari. Si g hō est idifferēs ad hanc r̄iam idiuidualē vel ad aliā pōt trāsmutari ab vna in aliā. r sic humanitas sortis pōt trāsmutari in Platonē. qd est absurdū. ¶ Rñdeo negādo minorē. Ad pbationē cū dicis: oē qd rc. Uno° dī hic q̄ ly omne vel distribuit pro singulis generū: vel pro gñib⁹ singuloꝝ: si pro singulis geneꝝ sic est vera. si pro gñib⁹ singuloꝝ sic est falsa. singulū enī suppositū alicuius cōis est aliq entitas singularis. cōia aūt nō sunt singularia. ¶ Aliter dī sm doctrinā Scoti. q̄ aliqd esse vnū nūo vel singulare pōt itelligi duplr. vno° de se r itrinsece r essentialr. alio° extrinsece r denoiatiue. scdz hoc dī q̄ qcqd est in singulari est singulare denoiatiue r extrinsece. nā omne tale cōiūgit cū singulari: r per ɔñs hz denoiari a singulari. de se autez dicit aliqz vnitatē que nō est nūalis sicut declarat per exēplū corporis dī aiatū qsi extrinsece r nō de se sed per aliud: qr per illud in quo est. hō aūt dī aiatus intrinsece r eēntialr sicut hic hō. ¶ Ad scdm. cōcedo q̄ supponit aliqd tale esse idifferens r hoc nō est fl̄m. ¶ Ad pbationē dico q̄ illud non est verū qñ illud quod se habet per indifferentiā se habent vt vniuersale vel vt non vnum numero. sic dico q̄ homo vt homo se habet per indifferentiam ad albū r nigrū. r tamen homo vt homo per se non transmutatur ab albo in nigrum quia actus r operationes circa singularia sunt in procmio metaphysice. Item est falsa si illa ad que se habet per indifferentiam simul sint compossibilia circa illud. vt lac se habet per indifferentiam ad albedinem r dulcedinem: r tamen non dicit mutari ab vno in aliud. plura autē indiuidua sunt compossibilia in eadem specie. ¶ Item est falsa si illa ad que se habet per indifferētiam necessario participent illud. Indiuidua aūt necessario participant specie.

pª ꝯ. Quantū ad 2ᵐ artᵐ vbi erat videndū qd sit pnᵐ indi
uiduatiōis pono aliq̄s ꝯnes. ¶ Prīa est
ista ꝙ sba mālis ⁊ q̄cūq̧ nā specifica nō est de se h ⁊ singula-
ris. h ꝓbaẜ cuicūq̧ ꝯuenit nūalis multitudo ipm de se nō
est h nec singulare. ſ3 sbe māli ⁊ cuil3 nāe specifice ꝯuenit h.
vt p3. ḡ ⁊c̄. ma. p3. q2 oppoᵐ pdicati iſert oppoᵐ sbi. mi. p3.
qm cuicūq̧ ꝯuenit hr̄e plures ptes sbiuas: ⁊ plura sbea sibi
ꝯuenit multitudo nūalis. sube. n. māli ⁊ cuilibet nāe specifi
ce h ꝯuenit. ḡ ⁊c̄. ¶ P̄. ipoſe est itellm itellig̃ rē vere sub rō-
ne opposita sibi ⁊ ꝯdictoria. sed si sba mālis ⁊ q̄libet talis nā
eēt eēntialr̄ de se h: itell's itelligēs eā sub rōne vlis itelligeret
eā sub rōne opposita sibi. q2 vlitas opponiẜ singularitati. ḡ
per ꝯn̄s itell's nunq̄3 itelligeret nisi rem singularē vere. ⁊ m̄
sm̄ ipos singulare nunq̄3 itellr̄ per se. ¶ P̄. cuiuscūq̧ vnitas
est realis ⁊ ꝓpria. ⁊ minor vnitate nūali ipm de se nō est h ⁊
singulare: sed vnitas nāe specifice exn̄tis in isto lapide realis
⁊ ꝓpa est minor vnitate nūali. ḡ ⁊c̄. ma. p3. q2 nihil est de se
vnū vnitate nūali minor sibi sufficiēte. minor hᵒ rōnis ꝓba
biẜ in se. art¹ᵒ huiᵒ q̄ōnis. ¶ Ex h ꝯcludo corr̄ᵉ ꝙ opio di-
cētiū ꝙ nā est ex se singularis est falsa. vn̄ dit ꝙ nō est imagi
nādum ꝙ nā sit pꝛ singulari. ⁊ postea ꝙ eueniāt sibi q̄si ab
ex̄ singularitates. nā oē ꝙ est. est singulare vt dit. qd ꝓbāt p
Arist. 7. meta. qui sic dicit. sba cuiuscūq̧ rei est ꝓpa illi cuiᵒ est.
⁊ non inest alteri. si ḡ ex nā sua est ꝓpa illi cui inest ex nā sua
nō inest alijs. ḡ nā sua est singularis. ¶ Rn̄deo. aliqd esse ꝓ-
priū alicui pōt esse duplr̄. Unoᵒ de se ⁊ de nā sui. alioᵒ per
aliqd ꝯhēs quo posito non pōt alteri ineē. l3 de se nō repu-
2ª ꝯ. gnet ineē alteri. Primo mō. nā nō est ꝓpria. sed 2ᵒ bn̄. ¶ 2ª
ꝯclō est ista: ꝙ indiuiduatio nō pōt eē per negationē hoc ꝓ-
baẜ. nulla impfectio repugnat alicui formalr̄ nisi per aliqd
positiuū. ſ3 diuidi p plures ptes sbiuas est q̄dā impfectio. ⁊
iō nō cōpetit eēntie diuine cui et repugnat indiuiduatio. ḡ
h nō erit nisi per aliquā pfectiōe3 ⁊ entitatē positiuā sibi in-
exn̄tez. ḡ hoc nō est ꝓpe per negationē nec p ꝓuationē. ¶ P̄.
nulla entitas ꝓuatiua est ꝯstitutiua itrinsece alicuiᵒ entitatis
formalr̄ positiue. ſ3 for. ineē suo idiuiduali est entitas foialr̄
positiua. vt p3. ḡ ⁊c̄. ¶ Confirmaẜ. q2 q̄ro vn̄ ista negatio est
hec. Ex quo ꝯcludo corr̄ᵉ ꝙ opio dicētiū indiuiduū eē per
duplicē negationē est falsa. ¶ Sed ꝯtra h ipi arguunt. nihil
est idiuisū nisi per idiuisionē: sed oē idiuiduū est qd indiui
su3. ⁊ idiuisio est neᵒ q̄dā. ḡ ⁊c̄. ¶ Rn̄deo. isti qui sic arguūt
nō itelligūt titulū q̄ōnis. ego. n. q̄ro de isto fundamēto quo
huic iest idiuisio ⁊ quo fūdamēto alicui cōpetit eē idiuisū.
nō aūt q̄ro de rōne foiali. qua aliqd est idiuisum. nā hec est
p indiuisionē foialr̄ sicut p albedinē est aliqd formalr̄ albū.
3ª ꝯ. ¶ 3ᵃ ꝯclō est ista: ꝙ indiuiduū nō h3 eē per actualē exn̄tiā. h
ꝓbaẜ. illud qd nō est de se distinctū nec determinatū nō pōt
eē pnᵐ distinguēs vel determinās aliud. sed eē exn̄tie est hᵒ.
ḡ ⁊c̄. mi. p3. exn̄tia. n. est cōicabilis sicut eēntia. ¶ Cōfirmaẜ.
q2 q̄ro per qd distinguaẜ exn̄tie in h ⁊ in alio. ¶ Sed ꝯtra
h arguit Henricus de gādauo. qui vr̄ eē huiᵒ opi. acᵒ distin
guit ⁊ separat. ¶ Rn̄deo ⁊ dico ꝙ eo modo quo est acᵒ eo
mō distinguit. si est eēntialis essentialr̄: si accn̄talis accn̄talr̄:
4ª ꝯ. eo modo quo est actus eo mō distinguit. ¶ Quarta ꝯclusio
est: ꝙ idiuiduatio nō habet eē per quātitatē nec per aliqua
accn̄tia. hoc ꝓbaẜ. nullū ꝓus ꝯstituiẜ in esse per aliqd poste-
riᵒ. sed sbm qd est singulare est ꝓus q̄cūq̧ accn̄te. 7. metaph.
ergo ⁊c̄. ¶ P̄. quecūq̧ indiuidualr̄ ⁊ nūaliter distinguunẜ
eēntialr̄ distinguunẜ. cū ergo eadē sint pnᵃ eēndi ⁊ distingue
di op3 ꝙ illa per que eēntialr̄ distinguunẜ sint eis itrinseca.
sed nullū accn̄s est hᵒ. ergo. ¶ Cōfirmaẜ. q2 deᵘ pōt separare
sbam ab oi accn̄te. ⁊ iterꝫ q2 indiuiduū est qd aggregatū per
accn̄s: ⁊ per ꝯn̄s aggregatū p accn̄s erit terminus trāsmuta
tiōis: que oia sunt ipossibilia. De q̄ntitate pōt spāliter sic ꝓ-
bari: quecūq̧ sunt indiuidua per aliqd formaliter vnū sunt
formalr̄ vnū. nā per vnū vt vnū nō ꝑnt aliqua esse formalr̄
plura: ſ3 idiuidua oiu3 generꝫ in eodē sbo exn̄tiū sunt quā-
ta eadē q̄ntitate. ḡ si indiuiduatio sit p q̄ntitatē oia eēnt vnū

indiuiduū qd est ipossibile. ma. p3. ꝓ de gn̄atione: q2 idem
in q̄ntū idē semp est natū facere idē. ¶ Cōtra hoc arguit qui-
dam doctor qui est ptis opposite: diuisio ⁊ diuisio q̄ntitati
cōgruūt. ¶ Rn̄deo verū est de diuisiōe in ptes integrales ⁊
q̄ntitatis. nō aūt in ptes sbiuas: vel verū est de diuisiōe vel
indiuisiōe q̄ntitatiue: sed nō substractoꝝ istaꝝ ptiū q̄ntitati-
uarū. ¶ Quinta cōclusio est: ꝙ indiuiduatio nō h3 esse per 5ª ꝯ.
māam nec per formā. ꝓbaẜ: q2 q̄cūq̧ sunt de qditate spēi nō
ꝯstituūt rem in eē idiuiduali. mā ⁊ forma sunt hᵒ. ergo ⁊c̄.
maior p3: q2 de cuiuscūq̧ qditate sunt principia idiuiduā-
tia ipsum de se est idiuiduū. minor p3. 7. meta. vbi archita3
cōmēdat Aristo. qui rem diffininiebat per māam ⁊ formaꝫ.
¶ P̄. de mā arguiẜ spēalr̄. nā est eadē mā in gn̄ato ⁊ corru
pto. ergo gn̄atio ⁊ corruptio erunt simul: ⁊ cum in acciden
tibus non sit mā: in accidentibus non erit indiuiduū: quo
rum vtrūq̧ est falsum. ergo. ¶ Opinio igiẜ thomistarum Opi. tho.
qui dicūt ꝙ per māam. ⁊ magistri petri de aluernia qui di-
cit ꝙ per formam est insufficiens. nam quero ab eis per qd
mā ⁊ forma sint indiuidua: ⁊ per quid differūt cū seipsis to
tis sic ꝙ nō possint differre cum sint differentia. ¶ Sed cō-
tra hoc arguūt. primo: q2 eadem sunt principia essendi ⁊ di-
stinguendi. ¶ Secundo de forma: q2 actus separat ⁊ distin
guit. 7ᵒ meta. ¶ Tertio de mā. nam illa sunt vnum nume-
ro quoru3 mā est vna numero. 5. meta. ¶ Rn̄deo ⁊ dico ꝙ
eo modo quo sunt principia eēndi sunt principia ⁊ distin-
guendi. materia igitur ⁊ forma sunt principia essendi speci-
fice: non tn̄ inesse indiuiduali. ⁊ ideo sunt principia distin-
guendi non qualitercūq̧ nec a quibuscūq̧. ¶ Ad secundū
dico ꝙ forma separat ⁊ distinguit: verum est specifice ⁊ for
maliter non autem numeraliter vel māliter. Et si dicas ois
diuisio est a forma. verū est specifica ⁊ formalis. ¶ Ad aliud
de mā dico ꝙ mā potest duplr̄ cōsiderari. vno modo vt est
altera pars compositi: alio modo vt distinguiẜ ꝯtra quidi-
tatem. Primo modo non loquiẜ Arist. ꝙ ipsa sit principiū
indiuiduationis: sed scd̄o modo bene. nam illa dr̄ia indiui
dualis vt videbiẜ nō ptinet ad qditatē que optime poterit
vocari mā: q2 sicut per māam res est subijcibilis ita per illaꝫ
drīā idiuidualē res ꝯstituiẜ in eē vltimo subijcibili. ¶ Sex- 6ª ꝯ.
ta cōclusio est affirmatiua Joānis Scoti. ꝙ vnaqueq̧ res Opi. sco.
est idiuidua ⁊ singularis per aliquē gradū entitatis positā
determinātē per se nāam ad singularitatē: illi aūt gradus no
mine cōi vocanẜ drīe indiuiduales vel drīe vltime. noie aūt
magis spāli vocātur hecheitas vel entitates hypostatice. s.
q̄dā gradus incōicabiles ⁊ pnᵐ cōicabilitatis ⁊ gradus sub
nā specifica vel sub hypostasi ꝯtenti tanq̄3 determinatiua ⁊
ꝯtratiua q̄dā nāe specifice. ⁊ hoc vltimo videẜ dicē Damasce-
nus in logica sua: a quo forte habuit originē hec opio Sco
ti. hec aūt opinio sic ꝓbaẜ ꝓ ex improbatiōe dictaꝝ opinio
nū: q2 cū nō sit per aliud extrinsecū vt ꝓbatū est: ſ3 per itrin-
secū: ⁊ l3 nō sit mā nec forᵃ sequiẜ necīo ꝙ per pdictos gra-
dus entitatis. ¶ P̄. ois vlīa vnitas est per aliquē gradū en-
titatis vltimatū: sed vnitas nūalis est vnitas vltimata. ḡ il
la erit per aliquē gradū entitatis vltimatū: sed iste gradus
non est mā nec forma. vt̄ ex pcedētibᵒ. tū ēt q2 vnitas nūalis
māe op3 ꝙ sit nūalis per aliquē vltimū gradū. ḡ op3 pone-
re necīo ꝙ illi tales gradus sint hᵒ drīe idiuiduales vel hec
heitates per quas qdlibet indiuiduu3 est hoc. maior p3: q2
cuilibet entitati corrn̄det sua ꝓpria vnitas: ⁊ ecōuerso. ¶ P̄.
⁊ est ratio Scoti iudicio meo difficilis ois drīa drīum redu
ciẜ ad aliqua ꝓmo diuersa. aliogn nō eēt statᵒ in drītibus:
sed indiuidua ꝓprie differunt: q2 sunt alicui idē entis. ergo
coꝝ drīa reduceẜ ad aliqua ꝓmo diuersa. ista ꝓmo diuersa
nō sunt nā in isto ⁊ illo. nam in nā cōueniūt. ergo pter nāam
in hoc ⁊ in illo sunt alia quibus hec differunt: sed hec non
sunt aliqua extrinseca. ergo erunt alique entitates positiue
per se determinantes naturam. ¶ Preterea omne inferi-
us includit aliquid per se quod non includit superius. hoc
non est nisi aliquis gradus entitatis determinans. ergo ⁊c̄.

¶ Item sicut vnitas in cõi ↄ̃seqͥ entitatẽ in cõi ita q̃cũqꝫ vni-
tas per se ↄ̃seqͥ entitatẽ aliq̃ꝫ per se.g̃ vnitas simplr̃ q̃lis est
vnitas idiuidui cui repugnat nõ eẽ h̃ signatũ ↄ̃seqͥ p se ali-
quã entitatẽ.nõ aũt ↄ̃seqͥ per se entitatẽ nãcq̃ illi⁹ est per se
vnitas aliq̃ ꝓpͥa minor illa.g̃ seqͥ aliq̃ꝫ aliã entitatẽ p se nãꝫ
determinãtẽ. ¶ Ad maiorẽ declarationẽ ꝓpͤtarũ illi⁹ entita-
tis idiuidualis notãdũ est ꝙ illa entitas a qua sumiᷓ talis
pfecta vltiata vnitas hꝫ aliq̃ꝫ silitudinẽ cũ dr̃ia specifica.dr̃ia
eni specifica põt cõparari ad aliq̃ īfra se ⁊ aliq̃ supra se:⁊ ad
aliq̃ iux̃ se.Si cõparet̃ ad aliq̃ īfra se repugnat sibi ⁊ illi qd̃
p ipam ↄ̃stituiᷓ diuidi in plura specifice dr̃ia.ita in ꝓposito
isti entitati idiuiduali repugnat ꝑ plurificatio in q̃cũqꝫ īfe-
riora silia.⁊ sic ipi indiuiduo qd̃ p ipm ↄ̃stituiᷓ in eẽ indiui-
duali repugnat diuidi in idiuidua.⁊ in h̃ solũ est dr̃ia inter
entitatẽ ⁊ nãm indiuiduãtẽ ⁊ specificã:qr̃ specifica ↄ̃sistit in
vnitate minori q̃ꝫ sit vnitas nũalis:qr̃ in entitate q̃ditatiua
quã ↄ̃sequiᷓ vnitas specifica nõ dat repugnãtiã ad quãcũqꝫ
diuisione ad iferi⁹:sed solũ ad q̃ditatiuã diũõnẽ:sed indiui-
duatio qua ↄ̃stituiᷓ idiuiduũ in vltimata ⁊ pfectissima vni-
tate facit repugnãtiã ad diuisionẽ oĩmodã:in qua diuisiõe
ꝓdicet̃ diuisũ de diuidẽtib⁹ ꝓdicatiõe q̃ditatiue dicte.h̃ est
hoc.⁊ ſm h̃ declaret̃ ꝓpo^m.qr̃ erq̃ est alia vnitas indiuidua-
lis q̃ꝫ vnitas specifica sequitur ꝙ sit alia entitas q̃ꝫ specifica.
¶ 2° cõparãdo entitatẽ specificã ad suplora sicut ad entitatẽ
a qua sumiᷓ rõ gñis.⁊ cõparãdo entitatẽ idiuiduãtẽ ad en-
titatẽ nãe siue specificã est ↄ̃ueniẽtia ⁊ est dr̃ia.ↄ̃ueniẽtia est
in h̃.qr̃ sicut vna ad modũ act⁹ se hꝫ respectu illi⁹ suplois qd̃
per ipam determiᷓ.sic ⁊ alia.sed dr̃ia est in hoc.qr̃ vna ↄ̃tͥbuit
ad eẽ q̃ditatiuũ ⁊ q̃ditatiue ↄ̃stituiᷓ:qr̃ ipa est q̃ditatiue rea-
litas:sed alia.s.indiuidualis nõ ↄ̃tͥbuit ad eẽ quiditatiuũ:qm̃
nec ipsa est q̃ditatiua entitas.sed ꝑ diuersa ab oĩ eẽ q̃ditati-
uo.aliter qd̃ per se ↄ̃stituiᷓ nõ posset eẽ de se hoc. ¶ Alia etiã
est dr̃ia inter ꝓdictas duas entitates:qr̃ interdũ dr̃ia specifica
sumiᷓ ab alia forma seu ab alia re.nõ solũ ab alia formali-
tate. Interdũ ṽo sumiᷓ ab eadeꝫ re a qua sumiᷓ rõ gñis:sed
semꝑ ab alia formalitate sed nõ ab alia forma.aliter eẽt nu-
gatio in diffõne ⁊ supflueret dr̃ia:qr̃ gen⁹ totã realitatẽ diffi-
niti diceret.ita ꝙ qñ sumiᷓ ab alia forma nõ dicit ↄ̃ceptum
simplr̃ simplicẽ:qr̃ includit ↄ̃ceptũ entis ⁊ illi⁹ ↄ̃ditiõis dr̃ia
lis.qm̃ aũt solũ sumiᷓ ab alia formalitate dicit ↄ̃ceptũ sim-
pliciter simplicẽ.entitas aũt indiuiduãs nõ sumiᷓ ab alia ⁊
alia re:sed ab alia ⁊ alia formalitate : que est vltiata abstra-
ctio cuiuslibet rei.que est q̃ditas vel nã . ⁊ iõ illa q̃ditas vel
nã hꝫ ↄ̃ceptũ simplr̃ simplicẽ. ¶ Ex his seqͥ ꝙ alia est cõpa-
ratio vtriusqꝫ ad iux̃ se.qr̃ entitas specifica q̃nqꝫ est ꝑ diuer-
sa ab oĩ alia dr̃ia:q̃nqꝫ nõ.sed entitas indiuiduãs semꝑ hꝫ
ↄ̃ceptũ simplr̃ simplicẽ ab omni alia ⁊ ꝑ diuersa.tñ ↄ̃stituta
per ipam nõ sunt ꝑ diuersa sed dr̃ia.hec ergo entitas nõ est
mã nec forma nec cõpositũ.qr̃ oĩa illa sunt entitates q̃ditati
ue:sed vltimata realitas huius vel illi⁹. ¶ Ad declarationẽ
huius q̃õnis ⁊ dr̃iaꝫ indiuiduãtiũ cognitionẽ pono duas
1ª ppõ ꝓpõnes. ¶ Prima est talis ꝙ ille vltime dr̃ie sũt se totis di
stincte ⁊ ꝑmo diuerse ⁊ simplr̃ simplices:ita ꝙ nullum ↄ̃ce
ptũ maiorẽ cõeꝫ in quo ↄ̃ueniãt includũt ⁊ in quẽ resoluã-
tur.hoc ꝓbo.q̃cũqꝫ sunt dr̃ia ⁊ nõ ꝑmo diuersa includũt ali
qua duo.vnũ in quo ↄ̃ueniãt ⁊ aliud per qd̃ differãt.nam
īpossibile est ꝙ idẽ sit ꝑn^m ↄ̃ueniẽdi ⁊ differendi. Tũc arguo
sic.illa per que differunt vel sunt dr̃ia vel ꝑ diuersa.⁊ sic ꝓce
dã sicut ꝑus in īfinituꝫ.oꝫ g̃ necessario stare in ꝑmis. ¶ Itẽ
ↄ̃cept⁹ ꝑmo rẽ cõponẽtes ⁊ in q̃s res vltimo resoluiᷓ sunt se
īcõpossibilr̃ includẽtes.sed ↄ̃cept⁹ ꝑ rẽ indiuiduã cõponen
tes in cõpõne meta.sunt ens ⁊ dr̃ie indiuiduales.g̃ isti ↄ̃ce-
pt⁹ sunt se nullo mõ includẽtes.ma.pꝫ p sile de cõpõne phy-
sica que est ex mã ⁊ forma.mi.pꝫ.qr̃ nõ sunt aliq̃ in que vlte
ri⁹ resoluant̃ cũ nihil sit supra ens nec sub dr̃ia indiuiduali.
¶ Cõfirmaᷓ rõ.in omni resolõne est deuenire ad aliq̃ duo
simplr̃ irresolubilia.aliter eẽt ꝓcessus in infinitũ in resoluẽ-
do.sed q̃cũqꝫ sunt irresolubilia sunt simplr̃ simplicia nullũ
cõem ↄ̃ceptũ icludẽtia in quẽ possint resolui.g̃ ⁊c̃. ¶ Scd̃a 2ª ppõ
ꝓpõ est hec.ꝙ dr̃ie idiuiduales sunt idẽ eẽntialr̃ ⁊ itrinsece
cũ idiuiduo qd̃ cõstituũt.ꝓbaᷓ:nihil est distictũ eẽntialr̃ ab
alio:⁊ per qd̃ in esse eẽntiali ↄ̃stituiᷓ eẽntialr̃:⁊ per qd̃ essen-
tialr̃ ab alio distinguiᷓ:sed indiuiduũ est distinctũ eẽntialr̃
ab alio ⁊ nõ nisi per dr̃iam idiuidualẽ:vt ꝓbatũ est ⁊ per il-
lam in tali esse ↄ̃stituiᷓ.g̃. ¶ 3ª ꝓpõ est ꝙ dr̃ie indiuiduales 3ª ppõ
sunt idẽ idẽtice ipi enti.vñ sciẽdũ est ꝙ Sco.ponit vnã idẽ-
titatẽ quã appellat idẽticã ad quã necio duo reqͥruntᷓ.ꝑ^m est
ꝙ sbm ⁊ ꝓdicatũ sint idẽ eẽntialr̃.2^m ꝙ vtrũqꝫ vel alteruꝫ sit
infinitũ positiue vel ꝑmissiue:positiue sicut deus : ꝑmissiue
sicut ens. ¶ Hoc ꝑmisso ꝓbaᷓ.ꝙ sint idẽ eẽntialr̃:tũ qr̃ aliter
posset esse ens sine ipsis cuꝫ absoluta distincta eẽntialr̃ deus
possit separare:tũ qr̃ nihil est extra rõnem entis.3.meta.vi-
det̃ ẽt dicere Sco.ꝙ ipse sunt idẽ essentialr̃ ipi nãe specifice.

Circa ꝓdicta sunt aliq̃ dubia.ꝑ ↄ̃tra ↄ̃nem ꝑncipalẽ:
ꝙ illa dr̃ia indiuidualis nõ sit ꝑn^m idiuisionis
per rõnes Aureoli.ꝑ^a est hec:nullũ posteri⁹ est cã prioris:sed
dr̃ia idiuidualis est posterior nã idiuiduata ⁊ singulariçata.
vt probabo.g̃ ⁊c̃.maior vt dicit Sco.est ↄ̃tra illos qui po-
nunt q̃ñtitatẽ esse ꝑn^m idiuiduationis:⁊ pꝫ de seqr̃ cũ ꝓcedit
effectũ.mi.ꝓbaᷓ:qr̃ omne in reꝝ nã exñs est aliquid hoc:sed
nã illa specifica vt ꝓcedẽs indiuidualẽ dr̃iam est exñs:cũ nõ
exñs nõ sit ens.ergo erit aliquid hoc:sed omne tale est singu
lare.g̃ ⁊c̃.Tũ ẽt qr̃ ista humanitas si nõ eẽt signata ⁊ indiui
duata posset eẽ mea vel tua. ¶ Itẽ.dr̃ia indiuidualis ex quo
cõis est multis dr̃ijs idiuidualib⁹ aut idiuiduabiᷓ seipa:aut
aliq̃ alio.si ꝑ mõ.g̃ ⁊ rõ ſpẽi poterit.si 2° mõ.ꝓcediᷓ in infini
tũ. ¶ Cõfirmaᷓ dicẽdo hecheitas est hecheitas.h̃ signaᷓ ⁊ de
terminaᷓ hecheitas illa.g̃ videt̃ ꝙ iam singulariçet̃ per ali-
qd̃ aliud.ergo nõ põt esse ꝑn^m idiuiduationis. ¶ Itẽ.omne
qd̃ põt diuidi dr̃ijs infinitis est infinitũ:sed ſpẽs per ⁊ diui
diᷓ istis dr̃ijs infinitis.g̃ ⁊c̃. ¶ Cõtra ꝑmã ꝓpõnẽ arguiᷓ per
istũ.q̃cũqꝫ sunt infra ↄ̃ceptũ hois sunt infra ↄ̃ceptũ aliq̃di-
tatis ⁊ entitatis:sed dr̃ie indiuiduales sunt hmõi.g̃ ⁊c̃.nã si
non vadant vias suas.⁊ hec est ratio Aureoli. ¶ Itẽ.magis
ↄ̃ueniũt due dr̃ie indiuiduales inter se q̃ꝫ cũ nihilo.hoc aũt
nõ est nisi eis apponaᷓ aliqd̃ cõe in quo ↄ̃ueniant.g̃ ⁊c̃.neꝫ
inter se nõ ↄ̃ueniũt in rõnib⁹ ꝓprijs.g̃ in aliquo cõi. ¶ Rñ
deo ad primã ↄ̃cedo maiorẽ negãdo minorẽ. ¶ Ad ꝓbatio-
nem omne in reꝝ nã exñs.veꝝ est de se vel per aliq̃d aliud.
nã ergo de se nõ est hoc aliq̃d.vñ nõ est imaginãdũ ꝙ nã sit
in aliquo signo in quo nõ sit dr̃ia indiuidualis : sed sunt in
eodẽ signo ⁊ simul:licꝫ nã per se ꝑsupponaᷓ:⁊ sit prior nã ipa
dr̃ia indiuiduali : est ergo hoc aliq̃d fundamentalr̃ nõ for-
malr̃ non de se sed per aliud. ¶ Ad aliã ꝓbationẽ dico ꝙ ex
rõne sua nõ magis est ꝙ stet sub ista dr̃ia idiuiduali q̃ꝫ sub
illa:ita ꝙ ipsa de se nõ determinat se ad istam dr̃iam indiui
dualẽ:sed determinaᷓ per agens ꝓducẽs indiuiduũ:per qd̃
soluiᷓ vna rõ sua que talis est:quero dicit ipe per qd̃ huma
nitas que est in me sibi appropriat istã ꝓprietatẽ hypothetĩ
cã meã aut per rõnẽ humanitatis simplr̃ : ⁊ hoc nõ põt esse
qr̃ poniᷓ ꝙ est idifferẽs ad pl'a:⁊ idifferẽs ad pl'a nõ appro-
priat sibi alterũ eoꝝ per rõnẽ ꝓpriã.g̃ per aliq̃d additũ qd̃
tollit ab ea indriam:sed oblata ab ea indrĩa est idiuidua.g̃
humanitas ante aduẽtũ illi⁹ ꝓprietatis hypothetice nõ est
idiuidua:⁊ sic ex dicto pꝫ solutio. ¶ Ad 2^m dico ꝙ illa ratio
presupponit falsum.dico inq̃ꝫ ꝙ nihil est cõmune differen-
tijs indiuidualibus ab ipsis abstrahibile ꝑme intentionis
licꝫ cõueniãt in hoc qd̃ est differentia indiuidualis que est se
cũda intentio.Unde sicut cũ dico vnitas est vna:vnitas nõ
est ibi alia ⁊ alia vnitas denominans ⁊ denominata ita cũ
dico hec hecheitas ipsa seipsam denominat : vnde ipsa nõ
debet dici indiuiduata nec singulariçata : sed principiũ in-
diuiduationis : ⁊ sic patet ad cõfirmationẽ. ¶ Ad tertiũ di-
co ꝙ omne qd̃ potest diuidi ⁊c̃.dico ꝙ verũ est ꝙ est infini
tuꝫ permissiue.nõ autẽ positiue. ¶ Ad aliud contra primã
propositionẽ dico ꝙ ly omne põt distribuere pro supposi-

tis per se ipsius entitatis vel pro cõitatib⁹ ⁊ alijs qbuscũqz. si primo mõ ꝯcedo maiorẽ ⁊ nego minorẽ. si scđo mõ nego maiorẽ loquẽdo de infra quo inferius ꝯtinet infra supius. Et cũ dicis in minori ꝙ si nõ sunt infra ꝯceptũ entis vadãt vias suas. dico ꝙ nemo tenet ad ipoĩe. ⁊ qꝛ non hñt pedes ideo viare nõ pñt. ¶ Ad scđm dico ꝙ aliq̃ magis cõuenire põt esse dupli͛. Uno mõ formali͛. alio mõ fundamentali͛ ⁊ q̃si denominatiue. Primo mõ nõ cõueniunt iter se magis q̃ȝ cũ nihilo. Scđo modo bene fundamentaliter enim in eadem natura specifica ⁊ de ipsis ens denominatiue predicat.

Quantũ ad tertiũ articulũ vbi erat videdũ vtrum in rerũ nã ⁊ extra itellectũ sit aliq̃ vnitas realis minor q̃ȝ nũalis sic ꝓcedã. qm̃ ꝑmo opinionẽ Scoti cũ suis fundamentis recitabo. Scđo hui⁹ opinionis cuiusdam doctoris expositio ponet. in qua intellectũ meũ firmabo. Tertio vt vtraqz via possit in casu teneri. ⁊ ad oñdendũ
Opi. Sco. q̃õ rõnes quorũdã nõ ꝯcludũt aliter ponet. ¶ De primo est ꝯclusio scotica sup scđm sniaꝫ ꝙ extra intellectuꝫ est dare aliquã vnitatẽ minorẽ q̃ȝ sit vnitas nũalis. minorẽ inq̃ȝ intensiue. sed maiorem extensiue. hec aũt ꝯclusio ꝓbat multis rõnibus. Prima est talis. si ois vnitas realis est nũalis tũc ois diuersitas realis est nũalis: ꝯñs est falsum. ergo ⁊ añs. ꝓbatio ꝯñtie: qꝛ vnũ ⁊ multa. idẽ ⁊ diuersum sunt opposita. 10. meta. ⁊ quoties dr̃ vnũ oppositũ toties dr̃ ⁊ reliquũ. ꝑmo thopi. ⁊ cuilꝫ vnitati corrñdet ꝓꝑa diuersitas sua. falsitas ꝯñtis ꝓbat: qꝛ ois diuersitas nũalis in q̃ȝtum nũalis est equalis ⁊ sic tm̃ differt sortes a Platone q̃ȝtũ a Brunello. tũ qꝛ sequeret ex hoc ꝙ intellectus nõ posset abstrahere a sorte ⁊ a Platone aliquid cõe magis q̃ȝ a sorte ⁊ a Brunello. vnde ꝯfirmat ista ꝓpositio. neꝫ vna ratio cõis que est possibilis abstrahi ab aliquib⁹ duob⁹ ⁊ nõ ab alijs nõ põt abstrahi ab ipis melius nisi ꝑ aliqđ vnum reptũ hic ⁊ non ibi. sed ab indiuiduis eiusdẽ spẽi põt abstrahi aliquis ꝯceptus cõis qui non potest ab alijs abstrahi. ergo ⁊c̃. ¶ Scđo sic. vnius actõis sensus est vnũ obm̃ sm̃ aliquã realẽ vnitatẽ sed non sm̃ nũalẽ vt ꝓbabo. ergo est aliq̃ vnitas realis minor vnitate nũali. minor ꝓbat. qꝛ po͞a cognoscẽs obm̃ sm̃ aliquã vnitatẽ realẽ distinguit ipsum ab omni alio qđ nõ est vnũ illa vnitate. sed sensus nõ cognoscit obm̃ inq̃ȝtũ distinctũ est a qlibet qđ nõ est vnũ illa vnitate nũali. ergo sensus non cognoscit obm̃ sm̃ vnitatẽ nũalẽ. ergo sm̃ aliã. ꝓbatio assumpti. nullus sensus distinguit hũc radiũ solis differre nũali͛ ab ipso radio. lꝫ ꝯtinue varief in medio quatenus acciũs nõ migrãt. Sili͛ si per po͞tm diuinã duo oino silia cẽnt in accñtib⁹ oib⁹ sensus nõ iudicaret illa esse distincta. ¶ Cõfirmat. ois potẽtia vna realis hꝫ aliqđ vnũ obm̃ reale adequatũ. sed obm̃ visus adequatũ nõ est hec albedo. g̃ ⁊c̃. Iteꝫ qꝛ obm̃ inq̃ȝtũ obm̃ ꝓcedit actũ intelligẽdi. sed obm̃ itellect⁹ nõ est singulare. ergo ⁊c̃. ¶ P̃. in omni gñe est aliqđ vnũ ꝑm qđ est mensura oium illi⁹ gñis. 10. meta. sed illud vnũ non est vnũ nũo nec ens rõnis vt est euidẽs. igit͛ ⁊c̃. minor ꝓbat. ꝓ ꝙ nõ est vnũ nũo. qꝛ iter indiuidua nõ est ordo ẽntialis. mẽsurati aũt ad mẽsurã est ordo ẽntialis. ergo ⁊c̃. ꝙ etiã nõ sit per intellectũ pꝫ. nã nullũ ens rõnis est mẽsura entis realis cũ mẽsura sit ꝑfectior mẽsurato. 10. meta. ¶ P̃. idẽ sile ⁊ equale sup vnũ fundat. 5. meta. tunc sic. nullo intellectu existẽ due linee sunt equales. qꝛ nõ se excedũt. sed quecũqz sunt equalia sunt vnũ nũo. vt pꝫ. ergo ⁊c̃. Sili͛ nullo itellectu exñte duo alba sunt silia. pꝫ. ⁊ põt deduci vna talis ꝓbatio. qñcũqz aliqđ nõ põt distinguẽ iter hoc ⁊ illud iter ipsa est silitudo sed inter duo entia alba nullus põt distinguẽ. g̃ ⁊c̃. ¶ P̃. ois entitas necessario exacta aliquẽ effectũ realẽ est realis. sꝫ vnitas minor q̃ȝ nũalis est hꝰ. g̃ ⁊c̃. mi. ꝓbat. qꝛ in gñatione vniuoca que est o͞i intellectu circũscripto reqrit͛ nec͛io ꝙ generãs ⁊ genituꝫ sint eiusdẽ spẽi. 7. meta. g̃ ⁊c̃. ¶ P̃. vnius oppõnis rõnalis sunt duo extrema realia. sꝫ ꝯrietas est oppositio realis. ergo vtrũqz extremũ est reale ⁊ vnũ. sed nõ vnitate nũali vt ꝓbabo. ergo ⁊c̃. ma. pꝫ. qꝛ vnũ reale destruit ⁊ corrũpit aliũ. mi. ꝓbat: qꝛ tũc ꝑcise hoc albũ esset ꝯtrarium huic nigro. ¶ P̃. omni intellectu circũscripto opposita cẽnt ꝑmo diuersa ex q̃ in nullo ꝯuenirẽt: sed talia nõ sunt vnũ nũo. ¶ P̃. qꝛ obꝫ scie realis est reale: sed illud nõ est vnũ nũo. ergo ⁊c̃. Hec Scot. Qualis aũt sit ista vnitas dicit ꝙ põt declarari per dictum Auic. 5. meta. vbi vult ꝙ eq̃nitas sit tm̃ eq̃nitas: nec est ex se vna nec plures: nec vl'is nec ꝑticularis. Intelligo dicit ipse non ex se vna vnitate nũali: nec plures pluralitate opposita illi vnitati nec vl'is actu eo modo videlicet quo est aliqđ vl'e factum ab aia vel ab intellectu: nec vt est intellectus obm̃. nec est ꝑticularis de se: lꝫ nunq̃ȝ sit realiter sine aliquo istoꝝ: sed est prior realiter omnibus istis: sm̃ istam prioritatem naturalem est per se obm̃ intellectus. ⁊ vt sic considerat a metaphẽco ⁊ vt sic exprimit per diffinitionem. ⁊ vt sic habet illa nã entitatẽ realem de se indifferentẽ ⁊ indeterminataꝫ ad singularitatem ⁊ sm̃ istam entitatem habet vnitatẽ sibi ꝓportionabilẽ secundũ quaꝫ sibi debet indifferentia quedã, vñ licet de se non habeat q̃ditatiue istã vnitatẽ. quoniã eq̃nitas est tm̃ eq̃nitas: est tñ eius passio sm̃ entitatẽ sibi ꝓpriam. ¶ Sed contra hec ipse replicat. primo: qꝛ videt ponere aliqđ vl'e in re. qđ est contra cõmenta. ꝑ de aia. Intellectus est qui facit vl'itatem in rebus. ¶ P̃. Damascenus dicit sic. In omnibus creaturis hypostaticis diuisio in re ꝯsiderat. cõitas in intellectu ꝯsiderat. Intelligimus in quã in intellectu. qm̃ Petrus ⁊ Joãnes vnius sunt nãe ⁊ cõem habent naturam. ¶ P̃. arguit sic ista vnitas aut est alicuius in eodẽ nũali͛: aut in aliq̃ alio. nõ in eodẽ nũo: qꝛ qcqd est in eodeꝫ nũo est idẽ nũo: nec in duob⁹: qꝛ qđ est in eis hoc est vnũ sꝫ Damas. ¶ Rñdeo. pro cuius euidẽtia ponit talis distinctio ꝙ vl'e põt sumi dupli͛. vno modo pro intentione scđa. alio modo pro illo qđ denominat ab illa intentione scđa: qđ est aliqđ ꝑme intẽtionis. Et hoc mõ põt sumi dupli͛. vno mõ pro illo qđ est quasi sbꝫ remotũ ⁊ denominatũ ab ista scđa intẽtione: ⁊ sic nã absolute sumpta dr̃ vl'e. q̃tenus non est de se hec: ⁊ ita nõ repugnat sibi dici de multis: ⁊ nã sic accepta indeterminata ꝑuatiue seu negatiue: ⁊ est apta nata aptitudine remota dici de multis ⁊ non ꝓpinqua: ⁊ hoc inest sibi per intellectũ. iaꝫ eni esset actu vl'is. Alio mõ põt accipi pro sbto ꝓpinquo qđ est ipsa nã indeterminata ꝯrie vt. s. ꝯiuncta actuali indeterminatiõi q̃si habitui ꝯrio: ⁊ hoc mõ non est vl'e nisi actuali intelligẽtia. que indeterminatio attribuit sibi per intellectuꝫ: ⁊ vt sic est apta nata ꝓpinque de plurib⁹ ꝑdicari. ⁊ isto mõ intelligit cõmentator ꝙ nõ est dare vl'e in reb⁹: ⁊ sic pꝫ ad ꝑmũ argumẽtũ. ¶ Ad illud Damasceni. dicit ꝙ in rerũ nã nõ est dare aliqđ cõe qđ sit de plurib⁹ ꝑdicabile ⁊ in plurib⁹ vnũ: lꝫ sit ita cõe ꝙ nõ repugnet sibi esse in aliquo q̃ȝ in eo in quo est. ¶ Ad tertiuꝫ dicit ꝙ ista vnitas realis nõ est alicui⁹ existẽs in duob⁹ indiuiduis sed in vno. Et cuꝫ dr̃ ꝙ qcqd est in singulari est singulare. veꝝ est per se vel per aliud: ⁊ hoc est iã declaratũ. Hec est positio Scoti cũ suis motiuis ⁊ instantijs fideliter recitata: nec plus de ista materia ipse ponit.

Quantũ ad scđm hui⁹ tertij articuli vbi erat ponẽda vna expõ hui⁹ positiõis Scoti est sciẽduꝫ ꝙ est vnus modus exponẽdi Francisci de marchia nõ fuisse de mẽte Sco. ponere aliquã vnitatẽ positiuã ex nã rei minorẽ vnitate nũali sed solũmõ ꝑuatiuã. Ad cui⁹ euidẽtiã ipse ꝑmittit vnã distinctiõeꝫ ꝙ triplex est vnitas: q̃dã mere positiua. alia mere ꝑuatiua: alia media que est ꝑtiꝫ ꝑuatiua ⁊ ꝑtiꝫ positiua. Unitas mere ꝑuatiua est qñ aliqđ quantũ est de se est aptũ natũ eẽ vnũ: ꝙ aũt nõ sit vnũ hoc est per aliqđ extrinsecũ ipm̃ diuidẽs ⁊ distinguẽs: ⁊ ipm̃ nõ ꝑmittẽs per ꝯñs eẽ vnũ sicut mã saltẽ oiuꝫ gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ. quãtũ est de se est apta nata eẽ vna: qꝛ nõ hꝫ de se vñ distinguat. distinguit aũt ⁊ partit seu diuidit per formas: ⁊ sõ nõ positiue vna actu cũ sit per formas actu diuisa: sed tãtum priuatiue: ⁊ hoc modo intelligendum est illud dictum phi in. 5. meta. ꝙ materia est vna numero in omnibus: hoc sigdem

est vnum nõ positiue cum sit distincta ꝛ diuisa realr loco ꝛ sbto sed ꝑuatiue: qꝛ quãtũ est de se non intelligit sine diuisio vel formis ipsam idiuiduãtib⁹ vel nũalr ipsam distinguẽtibus apta est eẽ vna nũo: nec ꝙ distiguat nũo hꝫ a se: sꝫ ab extrinseco. Unitas mere positiua est qua aliqd est vnũ actu sicut nã que est in illo idiuiduo est actu positiue vna: lꝫ ista que est in isto: ꝛ illa que est in illo sint solũ vnã ꝑuatiue. ℂ Unitas media est qua aliqd quãtũ est ex se natũ est hꝛe aliqꝫ vnitatẽ: ꝛ tñ per aliqd extrinsecũ nõ hꝫ illã aliqꝫ aliã. Tũc ad ꝓpositũ dico. ꝙ nã speĩ ꝛ nã gñis tam subalterni qꝫ gñalissimi hꝛit ex̄ itellm aliqꝫ vnitatẽ ꝑuatiuã. qꝺ pꝫ. nã. n. speĩ est de se indistincta ꝛ indiuisa nũalr. ꝛ iõ quãtũ est de se nõ repugnat sibi vnitas nũalis. ꝙ aũt istã vnitatẽ realẽ quã de se nata est hꝛe nõ hẽat hoc est ꝑꝑ dr̃ias diuersas ꝛ idiuiduales ipaꝫ in diuersis idiuiduis distinguẽtes ꝛ cũ hoc diuidẽtes. ℂ Cõfirmat de gñe respcũ spẽrũ. ꝙ. n. genus nõ sit vnũ vnitate specifica. hoc nõ est ex se: sed ex rõne dr̃iaꝝ specificaꝝ ipm in diuersis spẽb⁹ diuidentiũ. vñ si nã speĩ poneret per ipossẽ sine dr̃ijs ipaꝫ distinguẽtib⁹ nõ eẽt vna nũo distincta: nec genus sine dr̃ijs specificis positũ eẽt spẽ diuisum. vnitas aũt positiua ex̄ itellm est per remotionẽ oĩs diuersitatis: ꝛ talẽ vnitatem non hꝫ genus nec spẽs nec aliqd aliud a singulari: nisi tñ per itellm ꝯsiderãtẽ qꝺlꝫ istoꝝ. s. genus ꝛ spẽs ꝛ vlẽ qꝺcũqꝫ per remotionẽ dr̃iaꝝ ipm diuidẽtiũ: ꝛ sic est verꝫ dictũ illud cõmen. ꝙ itellꝰ est qui facit vlitatẽ in rebus. ℂ Unitas aũt media est qua aliqd ex̄ itellm intelligit eẽ vnũ aliq̃ vnitate lꝫ sit diuisum realr ꝛ distinctũ ipositibus. que qꝺẽ vnitas est ꝑuatiua in ordine ad diuidentẽ siue ad maiorẽ vnitatẽ. puta nũalem que tollit per diuersitatẽ. in se tñ est positiua. ℂ Hoc ꝓmisso dicit ꝙ Scotus nunqꝫ itellexerit ponere vnitatẽ positiuã ex̄ itellm minorẽ vnitate nũali: sed solũmõ priuatiuã. qꝺ posset etiã sic ꝓbari. nullũ diuisum in aliq̃ plura ſm aliquã eiꝰ vnitatẽ remanet post factã diuisionẽ vnũ ꝫ illa vnitate ſm quã diuisum est. Diu. n. diuisio tollit vnitatẽ aliqꝫ a diuisis: sed specifica diuidit in idiuidua ſm vnitatẽ specificã. ẽ nã ipsa specifica in idiuiduis diuisa non remanet vna in spẽ in eis ꝓbo minorẽ: puta ꝙ nã specifica in idiuidua diuidat ſm nãm specificã. nõ tñ ſm nũalẽ cum talẽ nõ habeat. ẽ ꝛc. ℂ Preterea vnitas ista que respicit idifferenter sua supposita ſm quãcũqꝫ distãtiã ipsoꝝ. finita vel infinita est ifinita: sed vnitas specifica respicit sua idiuidua ſm qualꝫ distantiã. nã. n. specifica semꝑ necẽio est in suis idiuiduis quãtũcũqꝫ et ifinitũ distãtib⁹. ẽ si hmõi vnitas sit realis erit actu ifinita: nec rõnes Scoti vt dixi ꝓbãt nisi vnitatem priuatiuã. hec pꝫ discurrẽdo. ℂ Ad ꝑm de vnitate ꝛ diuersitate dico ꝙ sicut ex̄ intellectũ est dare maiorẽ diuersitatẽ diuersitate nũali. ita et ex̄ intellectũ est dare vnitatẽ minorẽ vnitate nũali. s. ꝑuatiuã: ꝙ aũt sit positiua hoc nõ ꝓbat rõ: quantũcũqꝫ. n. albedo ꝑꝑ vnitatẽ quã hꝫ in qualꝫ pticulari albedine. nullã tñ vnitatẽ positiuã hꝫ extra itellectũ: adhuc nõ obstãte hoc: hec albedo magis distinguit a nigredine qꝫ ab alia albedine: qꝛ albedo nũo: distinguitur ab albedine: a nigredine vero spẽ. ℂ Ad 2ᵐ dico ꝙ vnius actõis sensus est vnũ obm ſm vnitatẽ priuatiuã: nõ aũt positiuã. ℂ Silr dico de ꝯfirmatione. ℂ Ad 3ᵐ de mensura dico ꝙ illud qꝺ est mensura in quolꝫ gñe est res ipa que est fundamentum vnitatis: puta albedo: ꝛ ista est bñ extra aĩaꝫ. vñ ꝯcedo ꝙ est dare entitatẽ realẽ extra itellectũ distinctã ab oĩb⁹ idiuiduis: sed hꝫ entitas vt sic distincta hꝫ ex̄ itellectũ aliquã vnitatem positiuã. hoc nõ ꝓbat rõ. qꝛ nec vnitas albedinis est mẽsura alioꝝ coloꝝ nec ipa albedo vt fundamẽtũ vnitatis: sed ꝑase ſm rõnẽ sue entitatis absolute nõ vt vna vel plures. ℂ Ad 4ᵐ de silitudine ꝛ q̃litate sufficit ꝙ coꝝ q̃litas ꝛ quãtitas sit vna ꝑuatiue. ℂ Ad 5ᵐ de gñatione vniuoca sufficit ꝙ nã sit vna ꝑuatiue in gñante ꝛ genito. ℂ Ad 6ᵐ oppõne reali: ꝯcedo ꝙ oppositio ꝯrietatis q̃elqꝫ opꝫ ꝙ hẽat duo extrema realia. nõ. n. põt eẽ realis oppositio nisi sit iter ens ꝛ ens dico tñ ꝙ hꝫ vtrũqꝫ extremũ ꝯrietatis sit ens reale positiuũ ꝛ extra intellm: puta calidũ ꝛ frigidũ: vel albedo ꝛ nigredo. vnum tñ ipsoꝝ hꝫ extra itellectũ aliquã vnitatẽ realẽ positiuã preter nũalẽ quã hꝫ vtrũqꝫ in suis idiuiduis: haberẽt tñ hmõi vnitatẽ nisi eẽnt dr̃e diuidẽtes: nec ꝑꝑ hoc sequit ꝙ ꝯrietas ista non sit realis: qꝛ nec albedo ꝯriatur nigredini rõne sue vnitatis: sed rõne sue entitatis absolute. ℂ Ad aliud pꝫ per idem. Uidet ẽ satis ꝓbabilr dictũ ꝛ ꝯcordare doctrine Sco. nullã vnitatẽ positiuã realem extra intellectũ esse si non sit nũalis. ℂ Quãtũ ad tertiũ huiꝰ articuli est alter modus exponẽdi Scotum ꝙ extra itellectũ est dare aliquã positiuaꝫ realẽ vnitatẽ minorẽ itensiue vnitate nũali licet sit alia extẽsiue. sic ꝙ imaginat aliquã entitatẽ cõem realẽ ex̄ intellectuꝫ in qua aliq̃ plura ꝑter itellectũ ꝯueniũt. Ad cuiꝰ declarationem ꝑmittunt ꝑmo descriptiones q̃dã vnitatis specifice. vt appareat q̃lis sit intẽtio ponentiũ istã. ℂ Prima descriptio est per cãm mãlem ꝛ formalẽ que est hec: ꝙ vnitas specifica est idistinctio aliquoꝝ nãm aliquã pticipãtiũ in esse diffinibili ꝛ q̃ditatiuo illius nãe: ꝛ distinctio eorũdẽ a quibuscũqꝫ nõ pticipantib⁹ illã nãꝫ ſm esse suũ diffinibile ꝛ q̃ditatiuũ. vt vnitas specifica in humanitate est distinctio hoĩuꝫ in eẽ humano vel in esse diffinibili ꝛ q̃ditatiuo ꝛ distinctio hominũ a nõ hominib⁹ ꝛ ab his que nõ pticipãt humanitatẽ vel esse humanuꝫ. ℂ Scd̃a descriptio est hec: que est simplr per cãs extrinsecas. i. efficiẽtẽ ꝛ finalẽ. vnitas specifica est idistinctio aliquoꝝ cãtoꝝ ab eadẽ cã totali ꝓxima ꝛ indistincta ſm esse qꝺ habẽt sub ea inquantũ talis: ꝛ eadẽ est distinctio istoꝝ cãtoꝝ a q̃buſdã nõ cãtib⁹ ab eadẽ cã inquãtũ talis cã est. Hanc ꝯtraho ad terminos spãles ꝛ dico ꝙ vnitas specifica figuraꝝ ipressaꝝ in cera sigillo regis est indiuisio figurarum illaꝝ ſm esse qꝺ hñt in illo sigillo inquãtuꝫ tale sigillũ est. ℂ Tertia descriptio est ista que dat per effectum. Unitas specifica aliquaꝝ cãrum est indiuisio carũ ſm ꝙ ab eis põt esse vnus ꝛ idẽ effectus inquaꝫ tum talis effectus est. de ista tñ entitate specifica dico ꝙ est duplex. Quedã creata: ꝛ quedam icreata. Est aũt triplex dr̃ia inter istas: qꝛ entitas icreata ex rõne sue q̃ditatis est determinata ad actualẽ existentiam. Entitas aũt creata nõ est determinata ad existere vel nõ existere. ℂ Si. n. ex rõne sua eẽt determinata ad existere haberet necẽio esse sicut deus. si aũt ad non existere haberet ipossẽ esse sicut chimera: qꝛ chimera ex ratiõe sua est determinata ad nõ existere. iõ eius entitas dr̃ ꝓhibita ꝛ ficticia. ℂ Scd̃a dr̃ia est: qꝛ entitas icreata est ex rõne sue q̃ditatis indiuisibilis ꝛ ipartibilis in plura supposita: quãuis eni sit in pluribꝰ suppositis. nõ tamẽ partit nec diuidit in illa. Entitas vero creata est partibilis ꝛ diuisibilis in plura supposita: ꝛ non est ex se vna nũo nec plus ſm nũm. ℂ Tertia dr̃ia est quoniã qꝺlibet suppositũ entitatis increate est ens per essentiã: ex eo ꝙ hꝫ totã q̃ditatẽ speĩ sue q̃ditas vero entitatis create hꝫ supposita quoꝝ qꝺlibet est ens per participationem: qꝛ nullũ coꝝ hꝫ in se totã q̃ditatẽ speĩ. ℂ Ex his tribus dictis apparet ꝙ entitas speĩ seu q̃ditas in rebus creatis non est entitas simplr. ꝛ per ꝯñs vnitas talis entitatis non est vnitas simplr sed ſm quid. nihil eniꝫ est in sorte quin sit distinctum ab omni eo qꝺ est in Platone. ꝛ hec indiuisio importat per vnitatẽ nũaleꝫ. Est tñ in sorte humanitas que iquãtum humanitas nõ est diuisa in sorte ꝛ Platone. est tñ diuisa ab equo ꝛ asino ꝛ ab omni nõ hoĩe. ꝛ hãc indiuisionẽ hoĩum iter se ꝛ diuisionẽ ab alijs voco vnitatẽ specificam. Hãc aũt ꝯnem de vnitate specifica positã que põt esse in rerũ nã ꝓbo. ꝑmo sic. nulla vnitas positiua realis remouet ab aliqb⁹ nisi ꝑpter diuersitatẽ aliquã oppositã nãe quã includunt: sed idiuidua eiusdẽ speĩ. puta sortes ꝛ Plato nõ icludunt diuersitatẽ aliquã oppositã vnitati specifice ex̄ intellectũ. ergo ista ab istis nõ põt remoueri. maior pꝫ. nam vnuꝫ oppositũ nunqꝫ remouet ab aliqb⁹ nisi ꝑpter positionẽ vel presentiã alteriꝰ oppositi. minor ꝓbat: qꝛ ista idiuidua non includũt nisi diuersitatẽ nũalẽ que nõ opponit vnitati specifice. ℂ Cõfirmat rõ. quecũqꝫ non sunt distincta necẽio sunt

idistincta. z que nõ sunt diuisa nectio sunt idiuisa. z ẽt ẽ3. sȝ sor. z plato sunt specifice nõ distincti nec diuisi ex̃ intellm̃ z ẽt positiue. ğ sunt specifice idistincti z idiuisi. sȝ idistinctio z idiuisio fũdãt vnitatẽ. ğ zc̃. ℂ Itẽ maior diuersitas supueniẽs minori remouet aliq̃3 vnitatẽ quã3 nõ põt remouẽ minor. sed diuersitas specifica q̃ est maior q̃3 nũalis remouet vnitatẽ specificã ex̃ intellm̃. ğ cũ diuersitas nũalis sit minor q̃3 diuersitas specifica ipa sine diuersitate specifica non poterit remouẽ istã vnitatẽ. ma. p3. Nã ipsecti⁹ non põt in effectũ cãe psectioris. ℂ P̄. q̃cũq3 sunt realr̃ z positiue distĩcta. nõ tñ s̃m oẽm rõnẽ iclusã in eis. sed s̃m aliq̃3 rõnẽ in eis iclusam sunt eẽntialr̃ z positiue idistĩcta z vnã. sed sor. z plato sunt realr̃ z positiue distĩcti. nõ tñ s̃m oẽm rõnẽ in eis iclusã. ğ saltẽ s̃m istã sunt positiue realr̃ z eẽntialr̃ idistĩcti. ma. p3 p ɔ̃dictiõe3 mi. pbat. qr vel sor. distĩguit a platone 2ᵐ q̃ hõ. vel nõ 2ᵐ q̃ hõ. si 2ᵐ q̃ hõ. ğ ois hõ distĩguit a platone. qr in q̃stũ tale est vle. p3 ɔ̃ña ab iferiori ad suũ supi⁹ affirmatiue. ğ cũ plato sit hõ distinguet a seipo. si det aliud hr̃ ppoᵐ. ℂ P̄. si nulla vnitas realis sit p̃ter intellm̃ minor nũali sequunt ista icõueniẽtia. Prio q̃ destrueret logica. Scd̃o scia. Tertio nã. Quarto metaphyca. Quinto mathematica. Sexto lex diua z humana: z oia p̃cepta legis. Hec aũt oia sũt icõueniẽtia. ğ zc̃. pbo q̃lȝ istoȝ. ℂ Prio q̃ destrueret logica. nã supposito q̃ aliq̃s pferat istã vocẽ ois hõ currit. nũc li. hõ vel signt istã hoiē3 singularẽ. vel ɔ̃ceptũ logicalẽ. vel hoiē3 cõem realr̃. nõ põt dari p̃ᵐ. qr nullu3 singulare est distribuibile. nec 2ᵐ. qr nullus ɔ̃cept⁹ log̃icalis põt currẽ vel bibẽ. ğ seq̃t q̃ 3ᵐ. q̃d est ppoᵐ. ℂ 2ᵐ ipole. s. q̃ destrueret scia pbo. nã scia est alic⁹ passionis q̃ iest alicui s̃bto p̃ z adeq̃te. nullus aũt ɔ̃cept⁹ logicalis põt eẽ s̃bm aliq̃ȝ passionũ realiũ. nullus. n. ɔ̃cept⁹ logicalis est p se p̃ risibilis. ğ zc̃. ℂ 3° destrueret nã. nã nã agit pp finẽ. nõ pp vnũ signatũ. ğ zc̃. ℂ 4° destrueret metaphᶜᵃ. nã destruerent ei⁹ ppe passiões. puta h̃ q̃d est dĩa. na3 cũ dĩa sit alicui idẽ eẽntialr̃ z p te nulla talia ex̃ itell3 sint vnũ. ğ nõ erit dĩa. z sic destrueret passio z metaphyca. cũ tñ ipa sit scia realis d3 hẽ passiões reales. ℂ 5ᵐ pbo. nã mathematica pbat aliq̃3 figurã hẽ p̃ tres angulos. nullus aũt ɔ̃cept⁹ logicalis h3 tres angulos. nec aliq̃d singulare. pbo. qr tũc seq̃ret q̃ solũ illud hẽt adeq̃te tres angulos. ℂ 6ᵐ pbo. accipio h̃ p̃ceptũ. diliges primũ tuũ. istud est vnũ p̃ceptũ de illis decẽ illa ğ dilectio q̃ h̃ p̃cipit vel est dilectio singularis. vel dilectio facta p logicos. vel dilectio realis cõis. nõ hec dilectio. qr ad cõplendũ hoc p̃ceptũ sufficeret vna dilectio. q̃d est euidẽter falsu3. Scd̃m ẽt nõ. multũ. n. vr̃ repugnãs legi diuine q̃ ipa depẽdeat ex cõceptib⁹ logicoȝ. ğ op3 ponẽ 3ᵐ. ℂ Cõfirmat rõ. oẽ vnũ p̃dicatũ de aliq̃b⁹ duob⁹ eẽntialr̃ z q̃ditatiue manet in eis oi itellu circũscripto. aial cõe p̃dicat de duob⁹ eẽntialr̃ z q̃ditatiue. z q̃dcũq3 tale supi⁹ de inferiori vponit tota logica. ğ zc̃. Et posset eẽ 7ᵐ icõueniẽs. q̃ tũc destrueret logica. Cõfirmat rõ. oẽ fcm̃ p itellm̃ est accñs z ens rõnis. sed nullũ tale p̃dicat essentialr̃ de re. ğ zc̃. ℂ Sed ɔ̃tra istã ɔ̃nẽ arguit Aureolus. qr tũc vno indiuiduo annihilato oia annihilarent z vno creato nihil posset nouiter creari. ista sũt ipossia. ğ zc̃. Primũ pbat sic. annihilato aliq̃ simplr̃ annihilat oẽ q̃d est in eo. sed illa hũanitas cõis p te est in sorte. ğ ipo annihilato annihilabit z ipa. sed annihilato aliq̃ cõi annihilant ei⁹ singularia. ğ zc̃. Scd̃m etiã pbat. qr illud nõ põt nouiter creari cui⁹ aliq̃ entitas seu realitas p̃cessit. sed p te in isto indiuiduo q̃d ante p̃cesserit. puta in sorte heri pducto est aliq̃ realitas cõis sibi z illi q̃ d3 creari. qr humanitas. ğ zc̃. ℂ P̄. qr in eadẽ re vel indiuiduo eẽnt due humanitates. vna ppa p quã distĩguit sor. a platone. z alia cõis p te. ğ zc̃. z h̃ est icõueniẽs q̃d deducit Ar. ɔ̃tra Platonẽ ponẽtẽ ideas. 7. meta. ℂ Rñdeo negãdo ɔ̃ñas. Ad p̃ᵐ pbõnẽ dico q̃ annihilato aliq̃ indiuiduo simplr̃ duo sufficiũt. p̃ q̃ ei⁹ entitas singularis annihilet. 2° q̃ destruat tota ei⁹ entitas cathegorematice sumpta q̃tũ ad illã tertiã entitatẽ que resultat ex ptibus. certũ est. n. q̃ q̃ñ res corrũpit q̃ remanet ei⁹ mã cũ sit incorruptibilis. ℂ Ad scd̃am pbationẽ alteri⁹ ɔ̃ñtie dico q̃ illud nõ põt creari cuius p̃cessit aliqua entitas singularis. ℂ Ad aliud di q̃ nõ debẽt dici ppriẽ due humanitates. vna. n. est in vtroq3 indistincta que ad diuersa ɔ̃hit per diuersos gradus hypostaticos. qr igit rõnes ɔ̃tra istã pẽm non vident cõcludere. põt igit satis pbabiliter teneri. l3 forte p̃cedens sit magis subtilis z magis ɔ̃sona opinioni Scoti.

Ad rõnes p̃n̄ˡᶜᵒ rñdeo z p̃ ad p̃ᵐ dico q̃ ista rõ idiuidualis est addita ipi nãe specifice. vñ est iste modus imaginãdi. q̃ dĩa indiuidualis est sicẽ rõ q̃dã actuatiua z actualis. ipa aũt nã est sicut q̃dã rõ põlis ex q̃ȝ vnione resultat 3ᵃ entitas que est indiuiduũ. sicut ponit de rõnali z aiali. ex q̃rũ vnione resultat humanitas. p3 ğ q̃ ista dĩa indiuidualis est addita ipi nature specifice. sicut rõ actualis põli. ℂ Ad p̃mã pbõnẽ. qr tũc eẽt singularis dictũ est supra q̃ veru3 est extrinsece z denoiatiue. de se aũt dicit vnitatẽ minorẽ nũali. ℂ Ad aliã dico q̃ cõitas z singularitas s̃m idẽ z eũdẽ respectũ nõ sunt cõpossia in eodẽ. bñ tñ s̃3 diuersa. ğ zc̃. Est igit singulare denoiatiue z per aliud. de se aũt nõ. sed cõe. h̃ nõ est ipole. ℂ Ad 2ᵐ rõnẽ dico q̃ duplicia sunt cõponẽtia: q̃dã physica sicut mã z forma: q̃dã metaphysica: vt q̃libet rõ actualis cũ alia tali rõne põli. in multis aũt est 2ᵃ sine p̃ᵃ. Dico ğ q̃ in eodẽ cõposito pñt eẽ plures cõpositiões z cõponẽtia metaphysica sine plurificatiõe cõpositi. h̃ nõ est icõueniẽs. ℂ Ad ɔ̃firmationẽ dico q̃ ista rõ indiuidualis nec est mã nec for̃ᵃ nec cõpositũ sed vltima realitas hui⁹ vel illi⁹. ℂ Ad 3ᵐ rõne3 ɔ̃cedo maiorẽ z nego minorẽ. ℂ Ad p̃mã pbõnẽ de p̃uatiõe z negatiõe dictũ fuit ia3 sup̃ q̃ sic arguẽtes nõ intelligũt titulũ q̃õnis. Silr̃ ad pbationẽ de q̃ñtitate dictũ fuit ibi. Et hec de q̃õne dicta sufficiãt.

ℂ Et manifestu3 est q̃ illud q̃d est ens diuidit rõne etiã in aliq̃s ptes que sunt etiam illud q̃d est ens. v̇. g. q̃m hõ si sit illud q̃d est ens necesse est vt aial etiã sit illud q̃d est ens: z bipes. Questio. vij.

Querit Utrũ gen⁹ z dĩa dicãt distinctas realitates. q̃ non vr̃. nã si sic seq̃ret q̃ aliq̃d s̃m eẽntiã sui simplicẽ eẽt vere z realr̃ cõpositũ. ɔ̃ñs est falsum. ergo z añ3. falsitas ɔ̃ñtis p3 per iplicatiõnẽ ɔ̃dictionis. ɔ̃ña pbat. qr omne includẽs realitatẽ actualẽ distinctã realr̃ a realitate põli est realr̃ cõpositũ. act⁹ n. z po³ sunt radices p̃me cõpõnis. cũ ğ albedo sit forma simplex s̃m auctorẽ sex p̃ncipioȝ. z includit genus z dĩa3 que per te sunt realr̃ distincta: ipsa erit realiter cõposita. ℂ P̄. arguit Aureolus. q̃ñcũq3 aliqua res potẽtialis z por respicit plures actualitates: deus põt facẽ illã sub actualitate alia z trãsmutare ab vna in aliã. cũ ergo realitas g̃nis sit potentialis et realr̃ distincta per te z indifferẽs ad vtrãq3 dĩa3 deus poterit trãsmutare ipsam aialitatẽ a rõnalitate in irrõnalitatẽ. q̃d est falsum euidẽter. maior p3. qr nõ est ɔ̃dictio q̃ diuisa poti actualitate possit esse sub alia. ℂ P̄. ois realitas eo formalr̃ quo mouet visu3 disgregat vel ɔ̃gregat. z ẽ3. aliter posset disgregare sine motiõe. sed albedo disgregat rõne disgregatiõis: z mouet rõne coloreitatis. ğ in albedine coloreitas z disgregatio sunt vna simplex realitas. ℂ P̄. ois realitas por distincta realr̃ ab ipa est per poᵐ diuinã ab alia p̃dib⁹ z separabilis. cũ ğ gen⁹ sit p̃us dĩa: sicut potẽtia actu. si ğ genus est distinctu3 realr̃. deus poterit facẽ genus sine dĩa omni. z sic esse aial. q̃d nõ esset rõnale nec irrationale.

In opposituũ est Ar. hic in p̃ phyc. qui ɔ̃ Parmenidẽ volẽs pbare plitatẽ ipa3 pbat ex multitudine g̃nis z dĩe z diffõnis. Ista aũt multiplicitas nõ põt eẽ rõnis. qr Parmenides istã nõ negaret cũ eiusdẽ ad se sit talis multiplicitas. ğ op3 q̃ sit realis. ℂ Rñ⁹.

ꝓ videbit ꝓpositū. Scḋo videbit vtrū realitas iportata per ꝯceptū dr̃ie sit inclusiua realitatis generis ⁊ eius entitatis.

pª ꝯ. Quātū ad pᵐ pono .3. ꝯnes. ℂ Pria est ista: ꝙ gen⁹ ⁊ dr̃ia distiguunt̄ ꝯceptibilr. hec pbat̄ sic. ipossibile est vnū ⁊ eūdē ꝯceptū eidē itellꝰi sil' eē certū ⁊ dubiū. sed cū certitudine de ꝯceptu gñis stat dubitatio cuiuslibet dr̃ie. ḡ ⁊c̄. mi. pꝫ. qr a remotis ego sum cert⁹ de aliq̄ qḋ est coloratū. ⁊ tñ dubito si est albū: vel nigrū: si ꝯgregatiuū vl' disgregatiuū. ℂ P. ois ꝯcept⁹ mere pōlis ⁊ ꝯfusus est distinct⁹ a ꝯceptu mere actuali ⁊ determinato: sed ꝯcept⁹ dr̃ie est mere actualis ⁊ determinat⁹. ꝯcept⁹ autē gñis est mere pōlis ⁊ ꝯfusus. ḡ ⁊c̄. mi. pꝫ. qr ꝯcept⁹ ꝯtēiu⁹ est actualis. ꝯtēt⁹ vo pōlis ⁊ ꝯfusus. ℂ Sed iuxt pbonē minoris pᵉ rōnis de colore viso a remotis est duplex dubitatio Aureoli. ℂ Prima est. ois realitas actualior ⁊ pfectior alia pōt a remotis ⁊ in maiori distātia aliq̄ꝫ poᵗᵐ mouē q̄ꝫ alia. sed realitas hui⁹ albedinis est actualior ⁊ pfectior realitate hui⁹ coloris. ḡ a remotis citi⁹ videbit̄ hec albedo q̄ꝫ hic color. maior pbat̄. qr vnūqḋqꝫ mouet ⁊ agit fm ꝙ est ens actu. mi. pbat̄. nā realitas indiuidui spēi: cū sit inclusiua dr̃ie: actualior est ⁊ pfectior realitate indiuidui gñis. ℂ 2⁹ sic. vnūqḋqꝫ agēs nāle q̄ꝫto magis appropinquat̄ suo passo: tāto magis est ⁊ forti⁹ pōt agē: sed color de ppinq̄ ex quo a remotis citi⁹ vī ⁊ pus q̄ꝫ albedo: citi⁹ videbit̄ q̄ꝫ sit ipa albedo. vñ dicit ipse nō vī rō q̄re accedēte albo visui oculi cābit̄ realitas hui⁹ coloris. has duas rōnes facit Aureolus: ꝙ gen⁹ ⁊ dr̃ia nō dicāt distinctas realitates. nec ꝙ a distinctis sumant̄: sed solū ex diuersitate impssiōis. ⁊ tñ pñt reduci optime ꝯtra ipm. ℂ Et iō rn̄deo ad primā: pro cui⁹ euidētia pono istā distōnē ꝙ aliqd eē actuali⁹ ⁊ pfecti⁹ alio pōt eē duplr. vno⁰ intēsiue. alio⁰ extēsiue. Exᵐ pmi. albedo margarite est pfectior ⁊ actualior intēsiue q̄ꝫ albedo eq. sed eꝯ albedo eq est pfectior ⁊ actualior extensiue q̄ꝫ albedo margarite. p hoc pꝫ ad maiorē pᵉ rōnis. ꝯcedo. n. ꝙ q̄ꝫto aliqd est actuali⁹ ⁊ pfecti⁹: alio itēsiue ⁊ extēsiue: tāto pōt a remotiori potentiam imutare. nō aūt qḋ solum est extensiue. nō. n. albedo margarite imutat visum a remotiori pfecti⁹ q̄ꝫ albedo equi. tunc dico ꝙ lꝫ spēs sit actualior ⁊ pfectior genere intensiue non tñ extensiue: genus. n. est illimitati⁹ ipa spē. quoniā qḋ est indifferens ad aliq̄ plura est illimitatius q̄ꝫ aliqḋ illoꝝ. per hoc pꝫ ad scḋam rōnem. ꝙ ista maior hꝫ veritatē: sed illud agens nāle dicat pfectionē intēsiuā ⁊ q̄ꝫtā est de se. vñ si esset pōle. ꝙ tñ esset ꝯdictio. ꝙ color esset separatus a nigredine ⁊ albedine pfecti⁹ videret̄ de ꝓpinquo q̄ꝫ

2ª ꝯ. de longinquo. ℂ 2ª ꝯclusio est ista ꝙ ꝯceptus gñis ⁊ dr̃ie sumitur ab alia ⁊ alia realitate. vbi sciendū ꝙ q̄ꝫtū ad hoc sunt duo modi dicendi. Primus est Aureoli dicentis. ꝙ diuersitas ꝯceptiuum gñis ⁊ dr̃ie hꝫ ortum vltimate ex diuersitate impressionis: quas eadē res simul oino est nata facere in intellectu. quaꝝ vna est perfectior alia. ita ꝙ qñ ex hoc respicit impfectā impssionē sui in itellectu orit̄ ꝯcept⁹ gñis. qñ vero pfectam orit̄ cōcept⁹ dr̃ie. vñ dicit postea. ꝙ si querat̄ a quo hñt ortū isti diuersi cōcept⁹ non diuersificati. nec variati. dicit ꝙ ab eadē re simplicissima: que virtualr ꝯtinet duas impressiones que nullā diuersitatē ponunt in re: si aūt querat̄ a quo hñt ortū diuersificatū. dicit ꝙ a formali similitudine alia ⁊ alia quā intellectus pōt recipere de eadē re. hanc aūt ꝯnem pbat per duas rōnes pcedētes. ℂ Contra ois distinctio que est preter itellectū est distinctio realis: sed distinctio ꝯceptus gñis ⁊ dr̃ie sumit̄ a distinctis preter intellectuꝫ: qr ab alia. ⁊ alia similitudine. ergo ⁊c̄. ℂ Confirmat̄: qr qḋ cātur ab ipsa spē imediate nō cātur ab intellectu: sed cōceptus gñis ⁊ differentie ⁊ coꝝ distinctiō cāntur imediate ab alia ⁊ alia spē vel similitudine vt ipse dicit. ergo. Et ideo est alius modus dicendi: ⁊ verior qḋ illud a quo sumit̄ ꝯceptus generis ⁊ dr̃ie sunt diuerse operationes apparētes que in eadeꝫ re fundant̄. video. n. ꝙ homo rōcinat̄: ⁊ ideo ab hoc qḋ est rōcinari sumit̄ ꝯcept⁹ realis dr̃ie. s. rōnale: ⁊ ab hoc apparente qḋ est sentire sumit̄ ꝯceptus gñis. ℂ Contra arguit: qr aut genus ⁊ dr̃ia includūt istas operatiōes seu apparētias in suo primo ꝯceptu: aut non. si sic. cū hmōi opationes sint actu: sequit̄ ꝙ genus ⁊ dr̃ia pdicarent̄ actualr. si nō. arguo sic. illa que differunt fm suos pmos conceptus ⁊ qditatiue non distinguunt̄ penes illa que sunt extra suos conceptus primos ⁊ qditatiuos: sed ꝯceptus gñis ⁊ dr̃ie distinguunt̄ fm suos ꝯceptus pmos ⁊ qditatiuos. genus. n. nō pōt predicari de dr̃ia qditatiue. cū sit extra rōnem ei⁹. 3. meta. ḡ ⁊c̄. Ista ratio etiā pōt applicari cōtra modū dicendi Aureoli cū ille impressiones ⁊ similitudines sint extra ꝯceptuꝫ dr̃ie. Dico igit̄ alr ꝙ ipsi cōceptus sumunt̄ a distinctis realitatibus. hoc pbat̄ sic: qr ꝯcipiendo genus vel cōcipio aliqd rei vel nihil. nō nihil: qr tunc genus nihil esset spēi. ergo aliqd. si aliqd tunc sic. vel id idem qḋ ꝯcipio ꝯcipiendo genus: cōcipio ꝯcipiendo dr̃iam vel aliqd aliud. si idem. ergo ꝯcept⁹ gñis ⁊ dr̃ie erunt idem ꝯcept⁹. si aliud habet̄ ppositū. Dices ꝙ idem in re ꝯcipit̄. non tñ sequit̄. ergo ideꝫ ꝯceptus: qr eadem res est apta nata facere in intellectu diuersos ꝯcept⁹ ⁊ sic rn̄det Aureolus. ℂ Contra. vnaqueqꝫ res est apta nata facere in intellectu aliquē ꝯceptū sibi ꝓpriū ⁊ adequatū. ille ergo vel erit ꝯcept⁹ gñis vel dr̃ie: quoꝝ neutrū est. ḡ opꝫ ꝙ aliquem aliū ꝯceptū. ℂ P. ad pncipale Ar. 7. meta. dicit ꝙ sicut se hꝫ diffinitio ad reꝫ. sic partes diffinitionis ad partes rei: sed partes diffinitionis sunt genus ⁊ dr̃ia. ergo ista sunt in re distincta. ℂ P. Cōmen. ibidē dicit: ꝙ hec est ꝓportio diffinitiōis ad diffinitū: qr sicut tota diffinitio significat totā qditatē rei ita pars diffinitionis partē qditatis rei. vñ Ar. dicit. 8. meta. ꝙ res simplr simplex non est diffinibilis: qr nō hꝫ partes. ergo ⁊c̄. vñ sciendū est. ꝙ fm Sco. genus ⁊ dr̃ia in qbusdā sumunt̄ ab alia ⁊ alia re: vt in habētib⁹ plures formas ponendo gradus in formis. ab aīa. n. rōnali sumitur dr̃ia. puta rōnale. ab aīa aūt sensitiua sumit̄ aīal: ⁊ in talibus dicit genus ⁊ dr̃iam non solū differre realr vel formalr: sed etiā essentialr. In qbusdā aūt aliis nō sumunt̄ ab alia ⁊ ab alia reꝫ ab alia ⁊ alia realitate vl' formalitate que sunt eiusdem rei: vt in his speciebus. que sunt forme simplices. vt albedo ⁊ nigredo ⁊ alia talia. in talib⁹ qualitatib⁹. n. est assignare quosdaꝫ intrinsecos gradus vel realitates fm quas suscipiūt magis ⁊ minus. ita ꝙ vnus est quasi actualis respectu alteri⁹: ⁊ ab actuali sumit̄ dr̃ia: ⁊ a potētiali genus. ⁊ in talib⁹ dicit genus ⁊ dr̃iam differre formalr ⁊ ex nā rei. non aūt essentialr. cū talis forma sit fm essentiā sui simplex. ℂ Tertia cōclusio que est ad ꝓpositū est ꝙ genus dr̃ia 3ª ꝯ.

dicūt distinctas realitates vel distinguunt̄ ex nā rei. vel formalr ⁊ qditatiue. ⁊ probat̄ primo sic. impōle est idem ex nā rei respectu eiusdē esse pcisam rōnem ꝯuenientie ⁊ differentie realis: sed rōnalitas est ratio dr̃ie realis duarum specieꝫ eiusdē gñis respectu quaꝝ aialitas non est ratio dr̃ie: sed potius ꝯuenientie. ergo rōnalitas ⁊ aialitas non sunt simplr vna ratio vel realitas. ℂ Confirmat̄ ratio quecūqꝫ sunt idē penitus realr qḋ repugnat vni realr repugnat alteri realr: sed aliqd repugnat realr aiali qḋ nō repugnat dr̃ie. puta facere differre realr. ergo ⁊c̄. maior rōnis ⁊ ꝯfirmationis. pꝫ per ꝯdictionem. ℂ Cōfirmat̄ scḋo sic. q̄cūqꝫ sunt vnū realr. si vnū est cā alicui⁹ ⁊ reliquū: sed rōnalitas est cā quare hō est susceptibilis discipline: ⁊ nō aialitas. ergo ⁊c̄. ℂ P. impōle est vnū ⁊ idē oīm respcū eiusdē passi eque dispositi cāre in ipso effect⁹ ꝯtrios: nisi ipm icludat in se aliq̄s rōnes realr distinctas: ita ꝙ fm vnam est cā vnius ⁊ fm alteram sit causa alterius. sed albedo in intellectu eque disposito ab intellectu ꝯcepta cāt ꝯceptum cōem multis spēb⁹. qr cōceptū coloris: ⁊ nō cōem pluribus: qr ꝯceptū disgregatiuū. ergo ipsa icludit in se aliquas rōnes realiter differentes: sed he non sunt nisi rōnes generis ⁊ differentie. ergo ⁊c̄. ℂ P. illud qḋ circūscripto omni tempore intellectus mouet realr aliquā potētiam alio nō mouente distinguit̄ realr ab ipso: sed color cuꝫ videt̄ a remotis mouet visuꝫ nō mouente aliqua eius spēcie. ergo ⁊c̄. ℂ Confirmat̄: qr possum intelligere animal: nō

intelligẽdo rõnale.idẽ aũt realiter nõ põt ↄcipi ⁊ nõ ↄcipi.
¶Pꝫ.ſi gen⁹ ⁊ dĩa dicerẽt penit⁹ eãdẽ realitatẽ gen⁹ eſſet to-
ta qditas ⁊ realitas ſpẽi.ↄñs eſt falſum.ḡ ⁊ añs.falſitas ↄñ-
tis pꝫ.Tũ qꝛ gen⁹ ⁊ dĩa dicũt diuerſas qditates:vnde dĩe
ſunt ex rõne gñis.3.meta.i.ex rõne ſeu diffõne ⁊ qditatẽ.Tũ
ẽt qꝛ ad diffõnẽ hois ſufficeret gen⁹.diffinitio n.explicat q-
ditatẽ:nec ẽt eſt curãdũ vt dñt multi de ↄceptib⁹:qꝛ de aliq
bus extriſecis nõ eſt curãdũ in diffõne.cũ diffinitio nõ expli
cet niſi itrinſeca.¶Cõfirmaᷓ.qꝛ que differũt per ſuas qdita-
tes.differũt realr ⁊ formalr.cũ diſtinctio qditatiua nõ ſit di-
ſtinctio rõnis:ſed genus ⁊ dĩa ſunt hm̃.3.meta.ergo ⁊c̃.
pª ȝ. Quantũ ad 2ᵐ artᵐ pono tres ↄ̃nes.¶Pꝛima cõ-
cluſio eſt ꝙ realitas dĩe iferioris nõ iclu
dit qditatẽ vel realitatẽ dĩe ſupioris.puta rõnalitas nõ in-
cludit ſenſibilitatẽ qditatiue.pbaᷓ.nã tũc in oñi diffõne eẽt
nugatio.ↄñs eſt falſũ.ḡ ⁊ añs.pbatio ↄñtie.nã idẽ bis dice
2ª ȝ. ref.puta ſenſibile ſemel in rõe.⁊ ſemel in aiali.¶2ª ↄcl̃o eſt
iſta.ꝙ nullũ gen⁹ eſt p̃dicabile per ſe de dĩa.vel ꝙ realitas
dĩe nõ eſt icluſiua realitatis gñis.Hꝫ pbaᷓ.nã tũc vnũ aial eẽt
multa aialia:vel eẽt negatio in diffõne.pbaᷓ.qꝛ vel illd idẽ
aial qd exp̃mit in diffõne icludit in rõnali:vel aliud.ſi idez.
ḡ bis poniᷓ.ſemel in ſe ⁊ ſemel in rõnali.ſi aliud.ergo qd eſt
vnũ aial eẽt multa aialia.puta illud qd eſt in rõnali ⁊ illud
qd exp̃mit.¶Pꝫ.tũc q̃libet dĩa eẽt ſpẽs ⁊ eẽt diffinibilis.p-
batio.qcqd ↄuenit cũ al'q formalr in aliq gñe ⁊ diſtinguit
ab eo hꝫ gen⁹ ⁊ dĩaꝫ.ſed oẽ tale ſi nõ eſt indiuiduũ eſt ſpẽs.
⁊ eſt diffinibile.ḡ ⁊c̃.¶Pꝫ.ſequereᷓ pceſſus in ifinitũ.pbaᷓ.
nã qcqd ↄuenit cũ aliq formalr in aliq gñe ⁊ diſtinguit ab
eo hꝫ dĩam per quã diſtinguit.⁊ tũc querã de illa dĩa ſicut
pus.¶Sed ↄ̃.qꝛ p̃ ex nõ ſbſtãtijs nõ ſit ſba.ſed ex rõnali ſit
ſba.ergo rõnale eſt ſba.ſed ſba eſt gen⁹.ḡ ⁊c̃.¶Cõfirmaᷓ.de
q̃cũqꝫ p̃dicaᷓ modus ꝓpri⁹ alicui⁹ de ipſo p̃dicaᷓ illud cuius
eſt modus talis.ſed eẽe per ſe.vt diſtinguiᷓ ↄtra eẽe in alio
ſbiue eſt modus ꝓpri⁹ ſbe.qui p̃dicaᷓ de rõnali.nã nõ eſt ſi
cut acñs in ſbto.ḡ de rõnali p̃dicabiᷓ ſbe.¶Dicas ꝙ ſuba
põt dupl'r ſumi.Uno⁹ cõiter vt imediate diſtinguiᷓ cõtra
acñs.⁊ iſta ſba nõ eſt gen⁹.p̃dicaᷓ.n.de deo ⁊ de p̃ncipijs
ſbe.Alio⁹ põt ſumi magis ꝓpe:⁊ iſto⁹ facit p̃dicamẽtũ.et ſic
nõ p̃dicaᷓ de rõnali nec de p̃ncipijs ſbe.¶Cõtra.qm̃ nõ ſol
uiᷓ.vt patet.qꝛ adhuc per eaſdẽ rõnes põt argui de illa ſba.
¶Rñdeo aliter.ꝙ aliqd eẽe ſbam põt dupl'r ſumi.vno mõ
formalr ⁊ qditatiue.alio⁹ p̃ncipiatiue ⁊ ↄſtitutiue.vñ ex nõ
ſubſtãtijs formalr bñ ſit ſba formalr.nõ aũt ex nõ ſbſtãtijs
p̃ncipiatiue nec ↄſtitutiue.¶Ad ↄfirmationẽ põt dici.ꝙ il
le modus nõ eſt ꝓprius ſbe.ſed circũſcribit nobis modũ ꝓ
priũ ſbe.vnde tñ pro iſta ↄ̃ne ſciẽdũ eſt ꝙ rõnale põt dupli-
citer ſupponẽ.Uno modo ſimpl'r.alio modo pſonaliter.ſi
ſupponit ſimpliciter tũc gen⁹ nõ eſt de ipſa p̃dicabile.ſi aũt
pſonaliter bñ.⁊ tũc eſt ſenſus ꝙ illud qd eſt rõnale eſt aial.
etſi forte arguas rõnale vel eſt aial.vel nõ aial.ſi nõ aial.ergo
hõ nõ eſt aial.pbo.qꝛ qñ alterũ de altero p̃dicaᷓ ⁊c̃.¶Rñ-
deo.iſta regula eſt intelligẽda in p̃dicatis per ſe ⁊ eſſentiali-
bus.nõ aial aũt nõ p̃dicaᷓ per ſe.nec eẽntialiter de rõnali.qꝛ
negatio nõ p̃dicaᷓ per ſe nec eẽntialiter de aliquo ente poſi-
3ª ȝ. tiuo.¶Tertia ↄcluſio eſt iſta:ꝙ nulla dĩa eſt incluſiua en-
tis formaliter.pbaᷓ.nã alias ſequereᷓ ꝙ eẽt pceſſus in infi-
nitũ in differẽtijs ⁊ differẽtibus.ↄñs eſt falſum.ergo ⁊ añs.
pbatio ↄñtie.accipiẽdo duas dĩas:⁊ ſint.a.⁊.b.⁊ tales per
ſe ↄueniũt in ente qditatiue.cum ergo ſint diſtincte hñt ali-
quas rõnes diſtinctiuas.nõ enim põt dici ꝙ ſeipſis.nã oĩs
ratio cũ alia ↄueniẽs.⁊ ab ea differẽs habet aliquã rationẽ
partialẽ.per quã differt ab illa per quã ↄuenit.cũ per idẽ
nõ poſſit ↄuenire ⁊ differre.tũc accipiã iſtã differẽtiã vel ra
tionẽ per quã differt:⁊ arguã ſicut de prima.⁊ ſic pcedaꝫ in
infinitũ.¶Pꝫ.tũc eſſet nugatio in qualibet diffinitiõe.pba-
tur.qꝛ idẽ bis repeteretur.ſemel in rõnali ⁊ ſemel in animali.
¶Ad iſtã rõnẽ rñdet vnus doctor.d.ꝙ tunc eſt nugatio:qñ
idẽ ↄceptus ſm̃ eandẽ rõnẽ bis habeᷓ:ſed qñ ſm̃ aliã ⁊ aliã

rationẽ:nõ aliter dicit ꝙ eſſet nugatio.dicendo.color albus
cuꝫ ens includaᷓ in albo ⁊ in colore.ens ergo bis repetit.tñ
men ſm̃ diuerſum modũ.puta ſm̃ modũ qditatiuũ ⁊ qua-
litatiuũ.¶Cõtra ſi diuerſitas modi euitaret nugationẽ.tũc
hic nõ eſſet nugatio.aial bipes habẽs pedes.qd tamẽ eſt fal
ſum ſm̃ Ariſt.7⁹ metaph.nec valet iſta obiectio:qꝛ nõ vni-
formiter repetiᷓ ens.¶Unde ſciendũ ꝙ lꝫ ens vt ens habe-
at vnã rationẽ de ſe indifferẽtẽ.habeat ſubſtãtiaꝫ ⁊ accidẽs.
tñ ens vt includiᷓ in ſubſtãtia eſt idez qd ſubſtãtia.⁊ ſic ha-
bet modũ per ſe ſubſiſtẽtis.vt aũt includiᷓ in accidẽte idem
eſt qd accidẽs.⁊ ſic habet modũ inherẽtis ⁊ denoiantis.naꝫ
quicqd recipit denoiationẽ ab aliqua ſpecie.recipit denoia
tionẽ a quolibet ſupiori ad illã.exemplũ.quicqd denoiatur
ab albedine denoiaᷓ a colore ⁊ qualitate.omne enim albũ
eſt coloratuꝫ.ſiliter videᷓ.qꝛ quicqd denoiaᷓ ab albedine vt
ſic denoiaᷓ ab ente:vt liceat fingere cum Scoto illud eẽe cõ-
cretũ entis qd eſt entale:vt dicamus.ꝙ hõ eſt entalis.omne
enim albuꝫ eſt entale.¶Cõtra.ergo ens p̃dicabiᷓ denoiati-
ue.¶Reſpõdeo.nõ eſt incõueniẽs per accidẽs.vt ſi includa
tur in aliquo ſuo inferiori.¶Cõtra ↄcluſionẽ arguiᷓ ſic.il
lud qd ratio eſt formalis alicui ꝙ ſit ens eſt formalr ens.ra-
tionale eſt hõ.ergo ⁊c̃.¶Cõfirmaᷓ.qꝛ vel eſt ens vel nõ ens.
ſi nõ ens.ergo nihil.ſi ens.ergo ↄuenit in ente cũ aliq alio.⁊
hꝫ ↄceptus nõ eſt p̃mo diuerſus:⁊ habeᷓ ꝓpoſitũ:cui⁹ op-
poſitũ fuit pbatuꝫ in p̃dicta ↄ̃ne.¶Rñdeo faciẽdo vim in
vbis.dico vno mõ ꝙ dĩa non eſt ratio formalis alicui ꝙ ſit
ens.ſed tale ens.cuꝫ aũt dico tale ens dico duo.ſ.ↄceptũ en-
tis ⁊ ↄceptuꝫ illius qd facit tale.Aliter tñ põt forte dici ꝙ ſi-
cut illud qd eſt formalis ratio ꝙ homo ſit hõ.nõ.eſt hõ.ita
illud qd eſt formalis ratio eẽndi alicui⁹ entis nõ eſt forma
liter ens.licet.n.ſit ens.nõ tñ formaliter.¶Ad 2ᵐ dico ꝙ eſt
ens.ſed nõ formaliter.Et ſi dicas.ergo tales dĩe ↄueniũt in
ente.dico ꝙ nõ formalr imo ſunt p̃mo diuerſe.lꝫ bene fun-
damẽtaliter cõueniant.hoc eſt qꝛ fundaᷓ in ente.nec ex hoc
ſequiᷓ pceſſus in infinituꝫ.¶Et ſi arguas:vel ſunt formalr
ens:vel formalr nõ ens.ſi formaliter nõ ens.ergo formali-
ter nihil.¶Rñdeo iſta nõ ↄ̃dicũt.nã in vna nõ negaᷓ qcqd
in altera affirmaᷓ.debes enĩꝫ ſic dicẽ:vel ſunt formalr ens
vel nõ ſunt formalr ens:⁊ ſm̃ hoc dico negatiuã.¶Ad rõ-
nes p̃ncipales.ad p̃mã dico ꝙ duplex eſt cõpoſitio:quedaꝫ
eſt ex mã ⁊ forma.alia ex actu ⁊ potẽtia:vel ex actuali ⁊ po-
tẽtiali.p̃ma negaᷓ ex accidẽtibus.ſcda aũt nõ.⁊ ſic intelligit
auctor ſex p̃ncipioꝝ ꝙ accidẽtia ſunt ſimplicia ſimplicitate
inquã oppoſita cõpoſitioni ex mã ⁊ forma.¶Ad ſcdm.vi-
de ſupra in qõne de indiuiduatiõe in p̃mo articulo.¶Ad
ſcdam nego maiorẽ:per aliud inquã diſgregat ⁊ per aliud
mouet.⁊ cũ pbaᷓ:qꝛ tũc poſſet diſgregare ⁊ nõ mouere.ne-
go ↄñtiaꝫ.nam lꝫ hec realitas ſit alia ab illa.nõ tñ põt eẽe ſi-
ne illa.¶Ad quartũ põt vno mõ dici.ꝙ veruꝫ eſt ſi ſint di-
ſtincta eẽntialiter.genus aũt ⁊ dĩa lꝫ ſint diſtincta formali-
ter nõ tñ eẽntialiter.vnde per ſolã iſtã rõnẽ videᷓ pbari poſ
ſe eẽe ipſa idẽ eẽntialiter.tenẽdo autẽ ꝙ differãt eẽntialiter.
qd etiã Scotus de aliqbus ↄcedit:vt in hñtibus plures for
mas:vt viſum eſt.dico tñ ꝙ aliqua eẽe ſeparabilia põt eẽe
dupl'r.vno modo de ſe.alio mõ reſpectu tertij in quo am-
bo hñt vnã neceſſariã ↄnexionẽ.p̃mo modo quãtũ eſt de ſe
genus ⁊ dĩa ſunt ſeparabilia.reſpectu tñ alicuius tertij va
ge ſumpti.puta ſpẽi vage ſumpte ſine qua ſpecie vage ſum
pta genus ⁊ dĩa eẽe nõ poſſunt:nec ſpecies ſine eis.ſunt in
ſeparabilia.⁊ hec ſufficiant de iſta queſtione.

¶Dicere igitur elemẽta eẽe tria eſt ſe-
cũdum rationẽ quoquo modo cum con
ſideratum fuerit hoc de iſtis rebus pro-
prie ⁊ ſimilibus vt diximus.plura autez
tribus non. Queſtio.viij.

Ueritᷣ Utrum in q̄libet gñe sint tria pncipia trāsmutatiōis nāle: que sint eiusdē gñis pdicamētalis. ⁊ videt q sic. omne recipiēs aliquā formā per trāsmutationē que est mot⁹ recipit eā per nām potētie passiue que est pn^m trāsmutatiōis: sed supficies recipit albedinē per dealbationē que est mot⁹. ergo hāc recipit per nāz potētie passiue: sed supficies est act⁹ per eētiā cum sit forma. ergo opz q supficiē ipam ↄsequat aliqua po^a passiua que sit ppa potētia receptiua albedinis: sed talis po^a nō pōt eē nisi eiusdē gñis cū termino. pbo. qr ex actu ⁊ potētia fit per se vnuz. 8. meta. sed ex actu vni⁹ gñis ⁊ potētia alterius gñis nō fit vnū per se: sed per accñs. ergo opz q in albedine sit aliq̄ potētia passiua: ⁊ aliqd tale pncipiū māle eiusdē gñis cū albedine. maior pncipalis pbat. qr sicut nihil est albū nisi per albedinē. ita nihil recipit passiue aliqd per trāsmutationē ei⁹ per se: nisi mām potētie passiue que est per se pncipiū trāsmutatiōis. ℭ P̄. eiusdē potētie respectiue est mot⁹ ⁊ termin⁹ mot⁹. puta dealbatio ⁊ albedo: sed dealbatio nō est act⁹ supficiei fm se: sed inq̄tū dealbabilis: sed dealbabile est eiusdē gñis cū albedine. pbat per Cōmēta 3. phyſic. qui dicit q potētia ad rē est de gñe illi⁹ rei. g in albedine est aliqd pncipiū passiuuz receptiuū illi⁹ forme. ℭ Cōfirmat per Arist. p phyſic. qui dicit q in vnoquoqꝫ genere est vna ↄtrietas pma. sed diuersa ↄtrietas arguit diuersum susceptiuū pmo phyſic. ergo in vnoquoqꝫ genere sunt pncipia distincta a pncipijs alteri⁹ generis. ℭ Ad oppositū videt Aristo. 8. meta. vbi dicit q accñtia non habēt mām ex qua. ℭ P̄. Aristo. in pmo huius. q pma ↄtrietas est pmi generis. s. sube: sed pma ↄtrietas facit pma pncipia. ergo in genere sube erunt solum ista principia.

Rñdeo p videbit ppositū. ℭ Scdo vtrū inter ipsa pma pncipia nature sit maxima oppositio ⁊ vtrū illa oppositio que est iter illa sit maxima. ℭ Quantū

Opi. tho. angici. ad pmū est vna opinio Thome anglici que videt tenē ptez affirmatiuā. cui⁹ rōnes sunt tacte in pede qōnis. vnde dicit q Ar. 8. meta. loquit de accñtib⁹ puariuis cuiusmodi est eclypsis. ⁊ de hoc ponit exēplū ibi. ista aūt opinio nō placet

p^a ↄ. mihi. ideo dico aliter ponēdo tres ↄnes. ℭ Prima est hec. q ois entitas sbalis siue accñtalis in gñe per se cadēs est vere cōposita ex aliquo actuali ⁊ aliquo potentiali. hec pbat. ois entitas diffinibilis est per se cōposita ex aliquo actuali ⁊ aliquo potētiali: sed ois entitas per se cadēs in gñe est hō. ergo ⁊c̄. ma. pz. 8. meta. ⁊. 7. vbi dicit q diffinitio est sermo hñs ptes que sunt genus ⁊ dña. quaꝝ vna est potētialis. s. genus: alia actualis. vt dña. mi. pz. qr si est idiuiduū saltē hz diffinitionē spēi. q̄dcūqꝫ etiā aliud cū habeat genus ⁊ dñaz est diffinibile. ℭ Cōfirmat ratio. omne includēs actū ⁊ potentiā: est cōpositū ex actuali ⁊ potētiali: sed omne in gñe cadens est hō. nā includit genus ⁊ dñam. g ⁊c̄. ℭ Contra. per auctorē sex pn^o. d. q accñtia sunt simplicia. ℭ Rñdeo ⁊ dico q ipse intelligit de simplicitate opposita cōpositioni ex mā ⁊ forma.

2^a ↄ. ℭ 2ª ↄclusio est ista. q nulla entitas lateralis in gñe cadens est necessario cōposita. pbat p. Tum qr coꝝ ↄceptus est simplr simplex: cū nō possit resolui aliqd tale pus. dñe. n. sunt pmo diuerse ex pcedēti qōne. Tū etiā: qr tūc esset pcessus in infinitū: qr q̄reret de illis cōponentib⁹ illa lateralia si essent cōposita vel simplicia. ⁊ sic in infinitū pcederet. ℭ Contra Augu. 6. de trini. nulla creatura est in se simplex. ℭ Rñdeo. vbi sciendū q aliqd esse cōpositū pōt esse duplr. vno^o qr ex alijs cōponibile. Alio^o qr alteri cōponibile. p^o est ex his. 2° cū his. Intelligit g Aug. q ois creatura est cōposita: qr vel alijs cōponibilis: vel qr cōponibilis ex alijs.

3^a ↄ. ℭ 3ª ↄclusio est ad ppositum q accñtia nō sunt cōposita ex mā ⁊ for^a. lz bñ ex māli ⁊ fo^ali. ita q non imaginor q sicut in sba sunt tria pn^a nāe. ita q duo sunt intrinseca vel principiāte. s. mā ⁊ forma. ⁊ alteꝝ puta mā est alteri⁹ receptiuū ⁊ pn^m trāsmutationis eius. q sic in accidētibus sit. s. licet subiectū albedinis receptiuū ↄsequat aliqua potētia fm quā potētiam mot⁹ est act⁹ eius que est distincta formaliter a sbto. licet nō eēntialr. ⁊ ideo nō est eiusdē generis cū termino. ois. n. aptitudo est intrinseca rei cui⁹ est vt pbatū fuit in pma qōne huius pmi. hāc aūt ↄnem. s. q accñtia nō sint cōposita ex mā ⁊ forma. pbo sic. primo. ois enim phia videt satis eē ad hanc ptē. vt. 8. meta. ⁊ etiā per auctorē sex pncipioꝝ. ℭ P̄. rōne sic. illud qd se toto pmo informat sbm nec est mā. nec hñs materiā ptē sui. sed accidēs q̄dcūqꝫ seipso pmo informat sbm. ⁊ est eius pfectio. ergo ⁊c̄. maior pz. materie. n. nō debet informādo informare. n. est actus formalis forme. ℭ P̄. illud quo aliqd p agit nō est mā nec habēs māz ptē sui. mā. n. nō est pncipiū agēdi. sed calor est pncipiuz quo ignis calefacit. ergo ⁊c̄. ℭ P̄. illud qd seipso pmo est act⁹ nō est mā nec hñs mām. sed actio seipsa pmo est actus agētis. ergo saltē actio nō habet māz vt ptē sui. ℭ P̄. si accidēs haberet māz: aut ei⁹ mā pficeret subm mediāte accñte ipsoꝝ: aut ecōuerso accidēs cōpositū mediāte ipsa mā: aut vtrūqꝫ illoꝝ imediate. nō primo mō. qr p^m sub rōne porís nō pficit sub rōne alicui⁹ posterioris: sed accñs cōpositū esset posteri⁹ sua ppria mā. ergo ipsa mā nō pficit sbm mediāte ipso accñte. nec fm pōt dici: qr tūc ppria passio nō inhereret suo pmo sbto imediate: nec tertiū. qr ipossibile est q totū ⁊ ptes habeāt eūdem ordinē ⁊ eque imediatū ad idē. ℭ Cōtra istā ↄnē arguit pmo sic. q̄ncūqꝫ aliqua ppria passio. pmo per se ↄsequit aliqd sbm vbicūqꝫ pfecti⁹ repit ratio illi⁹ sbi: pfecti⁹ repit ratio ipsius passionis ipsum subiectū ↄtrie. sed vnū ↄsequit ens sicut eius ppria passio. ergo ⁊c̄. sed suba est pfectius ens q̄ q̄dcūqꝫ accidēs. ergo magis vnū. ⁊ per ↄñs magis simplex. sed nō obstante maiori simplicitate ⁊ vnitate. suba est cōposita ex mā ⁊ forma. ergo multo magis accidens. ℭ Cōfirmat. q̄cqd est pfectionis simplr nobiliori modo repit in suba q̄ in omni accñte: sed simplicitas est ↄditio nobilitatis. ⁊ suba est cōposita ex mā ⁊ forma. ergo multo magis ⁊ accidēs. ℭ P̄. actio cuiuscūqꝫ agētis nālis habet aliqd subm ⁊ aliquā māz: sed agēs nāle pōt nāliter agere in quātitate separata: vt pz in sacramēto altaris. ergo talis actio habet aliqd subm. sed illud non est suba. ergo est mā quātitatis que augetur. maior pz. qr agens ⁊ patiēs phyſice cōicant in mā. pmo de gñatione. cap. de actiuis ⁊ passiuis. minor patet ad sensum. pōt enim hostia consecrata rarefieri ⁊ cōdensari ⁊ humefieri ⁊ desiccari. ℭ P̄. omne qd nāliter generat. generat ex aliquo sui. sed accidēs nāliter generat. ergo generat ex aliquo sui. sed substātia nihil est accñtis cū sint pmo diuersa. ergo opz q generet ex mā ppria. ℭ P̄. idē pōt argui de corruptiōe. omne qd corrūpit in aliqd sui corrūpit: aliter annihilaret. accidēs corrūpit. ergo ⁊c̄. ℭ Cōfirmat. qr quecūqꝫ sunt trāsmutabilia habēt eādē mām. p de gñatione sed accñtia sunt adinuicē trāsmutabilia ibidē. ergo ⁊c̄. sed ista mā non est subm. cū subm idez habeat ōia accñtia: siue sint trāsmutabilia siue nō. ergo opz q eis correspōdeat aliqua ppria mā preter pmū subiectū. ℭ Rñdeo ad primū qn dicit vbi pfectius repit ⁊c̄. ↄcedo q in suba pfectius repit ratio vnius q̄ in accñtibus. sed quādo vlteri⁹ infert. suba est cōposita ex mā ⁊ forma. ergo ⁊ accidētia. nego istā ↄñtiā. nec illa tenet nisi in virtute illius. vz q vnitas rei simplicis est pfectior vnitate rei cōposite. qd tñ vniter nō est verū. vnde sciēdū q quoddā est simplex qd nō venit ad cōstitutionē alicuius cōpositi. nec depēdet ab illo. Aliud est simplex qd venit ad ↄstitutionē siue ad cōpositionē alicuius cōpositi per essentiā sicut mā ⁊ forma. Aliud est simplex qd lz nō veniat in cōpositionē alicuius vnius per se tñ dependet a cōposito vno per essentiā. sicut est accidēs. tūc dico. q illud simplex qd non venit ad cōpositionē alicuius cōpositi per se. nec dependet ab ipso est perfectius vnū. sicut est pfectius ens q̄ cōpositū. Sed illud simplex qd venit ad cōpositionē alicuius cōpositi per se vel dependet ab ipso. sicut est accidēs. qd nō est pfectius vnū. sicut nec pfectius ens sicut enim entitas materie est in potentia ad entitatē forme.

ita vnitas ad vnitatē. ¶ Sed hoc non videt̄ sufficere. arguā enim sic. vbi pfectius repit̄ ratio entis. ibi pfectius repit̄ ratio vnius: sed cōpositū est pfectius ens cōponētibus. ergo est magis vnū: sed qḋ est magis vnū est magis indiuisum. cum omne vnū sit indiuisum in se. ergo cōpositū est magis indiuisum. ꝛ per ꝯñs magis simplex cōponentibus. qḋ est falsum. ¶ Rñdeo ꝛ dico ꝙ lȝ vnū dicat̄ illud qḋ est indiuisum in se. ꝛ diuisum a quocūqȝ alio. tñ nec diuisio nec indiuisio est de rōne vnius. sed ista duo videlȝ diuisio ꝛ indiuisio sunt due rōnes ꝯsequētes rationē formalē ꝛ qditatiuā vnius. Unde dico ꝙ aliquid esse magis indiuisū alio pōt esse dupliciter: qꝛ vel formaliter ꝛ negatiue quātū ad ipam indiuisionē. ꝛ sic quodlibet cōponēs sicut mā ꝛ forma sunt magis indiuisa q̄ȝ ipsum cōpositū ex materia ꝛ forma: vel positiue ꝛ quasi simpliciter quātū ad rōnē positiuā quā dicit vnū. ꝛ sic cōpositū est pfectius indiuisum ꝛ vnū: sicut est pfectius ens q̄ȝ mā ꝛ forma. vnde sicut est de entitate istoꝝ ita est dicendū de vnitate ipoꝝ. entitas enim materie est imperfectior simpliciter entitate cōpositi. pfectior est tñ sm qd. qꝛ est incorruptibilis ꝛ independens. entitas aūt cōpositi est corruptibilis ꝛ depēdēs ab ipsa entitate materie. Ita silr dico de vnitate. s. ꝙ ipsa vnitas cōpositi est simplicior ꝛ perfectior ipsa vnitate materie. tñ sm qd vnitas materie est perfectior. puta q̄ȝtum ad istā indiuisionē negatiuā que sequit̄ rōnē positiuā vnius. simpliciter aūt ꝛ quantū ad rōnē positiuā vnitatis substractā isti negationi pfectior est vnitas cōpositi q̄ȝ materie ꝛ forme ꝛ magis etiā ipm cōpositū diuidit̄ seu distinguit̄ a quocūqȝ q̄ȝ mā ꝛ forma. ex hoc pȝ ꝙ ratio vnius nō est ratio puatiua vt dicūt aliqui. alias sequeret̄ ꝙ mā magis esset vna q̄ȝ cōpositū: cū magis sit indiuisa q̄ȝ cōpositū: ꝛ pūctus magis q̄ȝ linea: ꝛ vnitas q̄ȝ nūs. ¶ Ad cōfirmationē. quādo dicit̄ quicqd est pfectius ꝛc̄. dico ꝙ non valet: qꝛ nō omne simplex est pfectius cōposito: nisi loquendo tantū de simplici subsistēte nō apto venire in cōpositiones alicuius vnius per se: nec depēdere ab ipso. vnde ratio que sumit̄ ex pfectione ad pbādū accidēs esse cōpositū. sicut substātia magis est ad oppositū: qḋ pbo. qꝛ illud cuius dependētia pōt terminari infra ambitū sui generis pfectius est illo cuius depēdētia nō pōt terminari infra ambitū sui generis: sed substātia est hm̄oi. forma enim substātialis dependet ad māam que est eiusdē generis. Accidēs vo ad sbm cōpositū que est alterius generis. ergo ꝛc̄. ¶ Ad scōm pōt dici ꝙ nāliter loquēdo puta q̄ȝtum est de se. ꝛ sm cursum nature nullū agens nāle pōt in aliud physice agere gn alteꝝ secū cōicet in materia. qꝛ vo accidēs in sacramēto nō est separatū nāliter a suba. ideo nō oportet ꝙ cōicet sm māam. ¶ Ad tertiū dico ꝙ accūtia per se nō gñant̄ nec corrūpunt̄: ꝛ hoc dicit Arist. 7. meta. ¶ Ad ꝯfirmationē pōt dici. vno modo ꝙ Arist. nō dicit istā quā tu sumis: sed istā affirmatiuā: ꝙ que cūqȝ agētia hñt eandē māam cuȝ passiuis repatiunt̄ vel que cūqȝ hñt eandē māam sunt transmutabilia: ita ꝙ phs loquit̄ de hmōi: quoꝝ vnū per se agit in alterū. vnū aūt accidēs non agit per se in alteꝝ. Uel pōt dici ꝙ accidētia: nec ꝯria nec alia qua sunt per se trāsmutabilia. sed bene tanq̄ȝ quo: sicut nec per se generabilia. 7° metaphy.

Opinio Gualterij

Quantum ad 2ᵐ artᵐ est sciendū ꝙ fuit vna opinio magri Gualterij qui ponit ꝙ cōtrarietas est maior oppositio ꝛ maxima: ita ꝙ ꝯdictio non est maxima oppositio. Ħ aūt sic pbat. Si ꝯdictoria maxime ꝛ pmo repugnarēt. tūc q̄ȝto magis aliqd ineēt alteri ꝯdictorioꝝ. tāto magis repugnaret alteri. qꝛ q̄ȝto aliqd magis participat nāȝ vni⁹ oppositoꝝ pmo et pncipalr. tāto magis recedit: ꝛ destruit alteꝝ oppositū: ꝛ per ꝯñs tāto magis opponit̄ alteri. si ergo albū ꝛ nō albū que sunt ꝯdictoria cēnt magis opposita q̄ȝ albedo ꝛ nigredo: tūc quāto aliqd esset magis albū tāto magis opponeret̄ nō albo. cū ergo albissimū sit magis albū. ḡ albissimū magis opponeret̄ non albo. sed albissimū nō opponit̄ ꝯtradictorie non albo: qꝛ alterū cōtradictorioꝝ dicit̄ de quolibet. tamen aliquid est quod nō est albissimum necnon albissimuȝ. ergo magis aliquid opponitur non albo q̄ȝ ꝯtradictorium non albū qḋ est albuȝ. ꝛ per ꝯñs oppō ꝯdictoria nō est maxima. ¶ Confirmat̄ ratio per Arꝫ. scōo thopi. sicut simplr ad simplr: ita magis ad magis: ꝛ maximū ad maximū: ꝛ intelligit̄ hec ꝯfirmatio in pdicatione essentiali. si ergo albū essentialr ꝛ pmo opponit̄ nō albo. sequit̄ ꝙ magis albū magis opponeret̄ nō albo: ꝛ sic albissimum maxime opponit̄ nō albo: ꝛ tñ non opponit̄ ei ꝯdictorie. ¶ Pꝫ. sequeret̄ ꝙ aliqd magis repugnaret ꝯñti q̄ȝ añti. ꝯñs est falsum. ergo ꝛ añs. ꝯñtia probat̄: qꝛ accipio ista tria. omnis homo currit. qḋ est añs. ꝛ quidā homo currit: qḋ est ꝯñs. ꝛ ꝯdictoriū hui⁹ qdam hō currit: que est nullus hō currit. ꝯstat tunc ꝙ magis repugnat ꝯñti. qḋ est quidaȝ hō currit. q̄ȝ huic añti. quod est ois hō currit: ꝛ falsitas ꝯñtis pbat̄: qꝛ si aliqd plus repugnaret ꝯñti q̄ȝ añti: tūc in aliq̄ repugnaret ꝯñti in quo non repugnaret añti. In isto ergo in quo repugnaret ꝯñti ꝛ non añti stat cū añte: sed qcquid stat cum añte. stat cum ꝯñte. ergo cū isto in quo repugnat ꝯñti stat cū ꝯñte. ꝛ nō stat cū ꝯñte. qḋ est ꝯdictio. ¶ Pꝫ. ex minori oppōne non infert̄ maior: qꝛ minus nō includit magis. 3. thopi. minus. n. calidū nō includit magis calidū: sed ecōuerso oppositio ꝯria ꝛ ois alia oppositio infert ꝯdictoriā: qꝛ ad omnē oppositionem sequit̄ ꝯdictio. ergo ꝛc̄. ¶ Pꝫ. illa magis opponunt̄ que maiorē oppositionē includunt. sed quecūqȝ alia oppositio ab oppositione cōtradictoria includit oppositionē ꝯdictoriā: ꝛ preter hanc includit oppositionem ppriā gñis. ergo ꝛc̄. ¶ Ista opinio nō placet mihi. credo. n. ꝙ sit ꝯtra mentē Arꝫ. 4. meta. vbi dicit ꝙ ꝯdictio est maxima oppositio ꝛ pma. p̄ᵐ aūt in vnoquoqȝ gñe est maximū. 4. meta. ꝛ ideo viā Arꝫ. tenēdo dico aliter ponendo quatuor ꝯnes. — Opinio ppria

¶ Prima est. ꝙ ꝯdictio est maxima oppositio penes maximū ambitū extremoꝝ. ita ꝙ est maxima oppositio extensiue. hoc pbat̄ illa oppositio est maxime extensiue: cuius alterū extremoꝝ nullū ꝯceptibile pōt subterfugere: siue ens sit. siue nō ens. 4. metaphy. qꝛ non est mediū inter ipsa ibideȝ. ergo ꝛc̄. — pª ꝯ.

¶ Scōa ꝯclusio est ista. ꝙ ꝯdictoria sunt maxime opposita penes incompossibilitatē maximā extremoꝝ in eodē sbto. pbat̄ hoc: illa oppositio est maxima pdicto modo cuius extrema per nullā potētiā finitā vel infinitā sunt cōpossibilia in eodē sbto: sed ꝯdictoria sunt hm̄oi: ꝛ non ꝯria. ergo ꝛc̄. minor pȝ de ꝯdictorijs per oēm opinionem tam physicoꝝ q̄ȝ theologoꝝ. illud. n. pncipiū. impossibile est idē simul esse ꝛ non esse apud oēm potentiā est infallibile: sed de ꝯrijs ꝙ possint esse in eodem pbat̄. nā pro nūc suppono. qḋ in. 4. huius declarabit̄ ꝙ deus pōt facere idē corpus in diuersis locis. puta sursū ꝛ deorsū: sed ista sunt ꝯria loca. ergo ꝛc̄. ¶ Silr non video quin possit facere in eodem sbto calidū in summo ꝛ frigidū in summo. nam poterit ista puare actionib⁹ suis: ꝛ sic nō remittent̄ nec corrūpētur adinuicē. ita ꝙ breuiter si aliqua opposita sint incōpossibilia non est hoc nisi per ꝯdictionē sumptā. naȝ ad maius īpossibile: qḋ possumus deducere est ad ꝯdictionē. — pª ꝯ.

¶ Sed ꝯtra istā ꝯnem arguit vnus reuerendus doctor qui tenet ꝙ ꝯdictoria possunt de eodē verificari in eodē instāti tpis. pro diuersis tñ signis nāe: hoc pbat sic. omne sbm est prius sua passione ppria nā. in illo ḡ priori in quo sbm pcedit suā propriā passionē vel passio est vel nō est. si est ergo sbm nō pcedit ipam. si nō est. ꝛ in scōo signo est: cū ista duo signa sint in eodē instāti tpis. alr tps eēt mediū in quo sbm eēt sine ppria passiōe qḋ est fīm. ḡ eē ꝛ nō eē que sunt ꝯdictoria sunt verificabilia ꝛ cōpossibilia in eodē instāti. ¶ Ad idē arguit sic Landulphus. īmutatiōe instātanea vterqȝ terminus est in eodē instāti: ȝȝ in tali mutatiōe termini sunt ꝯdictorij. ḡ ꝛc̄. mī. pȝ p phm. 5. phycoꝝ. maiorē pbat: qꝛ termini aut sunt in eodē instāti aut in alio ꝛ alio. si pᵐ habeo ppositū. si scōm. ḡ erit tps mediū: ꝛ sic nō erit instātanea. ¶ Rñdeo ꝛ arguo pmo ꝯtra hāc opinionē: qꝛ magis repugnāt ꝯdictoria q̄ȝ ꝯria. ista enī

ab ipso concedit: ⁊ ipsa etiā ꝓbabit̄ ꝯñter: sed ꝯ̄ria nō sunt
cōpossibilia in eodē instāti tp̄is. ergo ⁊c̄. Et ideo r̄ndeo ⁊ di
co ꝙ in illo priori quo sc̄m ꝑcedit ꝓpriā passionē passio est.
Et cum dicis. ergo nō est ꝑus. nego ꝯñtiā. nā esse ꝑus nā ni
hil aliud est q̄ȝ suppositio huius ab hoc in alteritate natu-
re. ¶ Ad sc̄dm imaginor sic. ꝙ forma ignis in toto tp̄e ꝑcedē
ti habuit esse ⁊ in vltimo instāti illius tp̄is habuit nō esse. ⁊
in eodē instāti in quo ipsa habuit nō esse forma generāda
habuit esse: ita ꝙ suū esse mensurat̄ toto tp̄e ꝑcedēti ⁊ in instā
3ª ꝯ. ti terminā te tēpus ꝑcedēs habuit suū primū nō esse. ¶ Ter-
tia ꝯclusio est ꝙ ꝯ̄dictoria sunt maxime opposita penes di-
stātiā maximā terminoꝝ vel extremoꝝ inclusiue acceptaꝝ:
sic intelligēdo ꝙ ꝯ̄dictoria sunt magis opposita q̄ȝ aliqua
que possint reperiri. hoc ꝓbat̄. illa rōnes maxime distant que
nullā eādē rōnem subijcibilē ⁊ ꝑdicabilē includūt in seipis.
sed ꝯ̄dictoria sunt h̄ꝫ. ergo ⁊c̄. maior p̄ȝ. non. n. pōt esse ma
ior distātia q̄ȝ illa vbi nulla est ꝓpinq̄tas: sed vbi due ratio
nes nihil cōe includūt ibi nulla est ꝓpinquitas. ergo ⁊c̄. mi
nor p̄ȝ. nā aliaȝ inter ipsa esset mediū. ¶ Cōfirmat̄ ratio. ma
gis distāt illa que in nullo ꝯueniunt q̄ȝ illa que in aliquo:
sed ꝯ̄dictoria in nullo ꝯueniūt. alia aūt opposita bene: saltē
4ª ꝯ. de q̄busdā. ergo ⁊c̄. ¶ Quarta ꝯclusio ꝙ ꝯ̄tra ꝯ̄tradictoria
sunt maxime opposita: aut minime opposita penes distan
tiā maximā aut minimā eoꝝ de q̄bus extrema ꝯ̄dictionis
dicunt̄. sic intelligēdo ꝙ ꝯ̄dictio est minima vel maxima op
positio ꝑmissiue. hec ꝓbatur sic: illa extrema que dicunt̄ de
maxime ⁊ minime distātibus maxime aut minime distant
penes subijcibilē distātiā: sed ꝯ̄dictoria sunt h̄ꝫ. ergo ⁊c̄. mi
nor p̄ȝ. pōt inquā fundari ꝯ̄dictio inter diffinitionē ⁊ diffi-
nitū que parū distāt: ⁊ inter attributa et eēntiā diuinā. etiā
pōt fundari in maxime distātibus. ergo ⁊c̄. ¶ His visis r̄n-
deo ad rōnes Gualteri. ¶ Ad p̄mā dico: ꝙ peccat per falla-
ciā accidētis. q2 ꝓcedit̄ a suppōne simplici ad ꝑsonalē. cum. n.
accipio albū ⁊ nō albū absolute accipiunt̄ vt supponūt sim
pliciter: sed cum infert̄. ergo quanto aliq̄d magis accedit ad
nām albi ⁊c̄. ibi albū supponit ꝑsonal̄r. si. n. ratio valet ar-
guam sic probando ꝙ ens ⁊ nō ēēs nō sunt ꝯ̄dictoria: q2 si
quereret̄ ꝙ q̄ȝto aliud magis appropinquaret̄ enti. tāto ma-
gis ꝯ̄diceret nō enti. q̄ð est falsum: sed s̄ba magis accidit ad
nām entis. ergo magis ꝯ̄dicit nō enti. q̄ð est falsum: q2 s̄ba
⁊ nō ens non ꝯ̄dicūt: cū alterū nō dicat̄ de quolibet. ¶ Ad
ꝯfirmationē p̄ȝ etiā ꝙ per eandē fallaciā peccat. vnde arguā
sic. si risibile est ꝓpriuȝ homini. ergo magis risibile est magis
propriū hoi. ⁊ maxime risibile maxime propriū homini. er-
go ⁊c̄. ¶ Ad secundā dico vno modo ꝙ duplex est ꝯ̄dictio.
quedaȝ. s. cōplexa ⁊ quedā incōplexa. dico ꝙ loquimur de
incōplexa. ratio aūt arguit de cōplexa. ¶ Aliter dicit̄ quan-
do dicit̄ ꝙ aliquid magis repugnaret ꝯñti q̄ȝ accñti. ꝯcedi-
tur. Ad probationeȝ dico. vbi est sciendū ꝙ nō imaginor ꝙ
plus repugnaret aliquid ꝯñti extensiue q̄ȝ accñti. licet bene
intensiue: ⁊ sic nō sequit̄ probatio illa ꝙ aliq̄ð staret cum ac
cidente q̄ð nō staret cum ꝯñte: quicquid. n. destruit ꝯñs de
struit añs: sed nō eque. fortius. n. potest destrui ꝯñs q̄ȝ añs.
¶ Ad 3m dico ꝙ maior est falsa. q̄ð declaro: diuersitas spērū
arguit diuersitatē dr̄iarum. ⁊ tñ magis distinguunt̄ dr̄ie q̄ȝ
spēs. dr̄ie. n. non ꝯueniunt in gn̄e sicut spēs. ¶ Itē. diuersitas
sc̄darum qualitatū arguit diuersitatē ꝑmaꝝ. et tñ magis di
stāt. ¶ Ad 4m dico ꝙ sufficienter arguit. nos. n. loquimur
de ꝯ̄traria oppōne precise ab vna parte ⁊ ꝯ̄dictoria. ipse aūt
accipit opponem ꝯ̄riam. vt includens ꝯ̄dictionem. ⁊ sic p̄ȝ
ꝙ arguit propositum.

Ad rōnes ꝑncipales. ¶ Ad p̄mā concedo ma-
ioreȝ ꝙ omne receptiuū alicuiꝰ forme
est receptiuū per aliq̄ȝ potentiā passiuā: sed ista potētia pas-
siua non est de gn̄e termini. ita ꝙ ex ipsa ⁊ termino non fit
vna entitas tertia: sicut ex mā ⁊ forā. nec valet ꝓbatio. nō. n.
dico ꝙ ex albedine que est quasi actꝰ ⁊ dealbabili sicut potē
tia fiat vnū per se sed per accñs. ¶ Ad sc̄dm dico per ideȝ ꝙ
albedo est actꝰ dealbabilis: sed tñ dealbabile nō est eiusdem
gn̄is cū albedine: nec cōmē. hoc intelligit: nisi forte s̄m q̄ȝdaȝ
ꝓportioneȝ. ¶ Ad auctem ph̄i. ꝙ alia ⁊ alia ꝯ̄rietas arguit
aliā ⁊ aliā potētiā susceptiuā. vel aliud ⁊ aliud susceptiuū.
dico ꝙ loquit̄ de ꝯ̄rietate ꝑnoꝝ in gn̄e s̄be. ibi. n. vult ꝓbare
ꝙ nō sint plura ꝑnª ꝯ̄ria q̄ȝ duo. nā ꝯ̄rietas est iter duo extre
ma. si g̃ eēnt plura ꝑnª ꝯ̄ria q̄ȝ illa duo eēt alia ꝯ̄rietas: ⁊ per
ꝯñs aliud susceptiuū. ⁊ sic p̄ȝ de qua ꝯ̄rietate loquitur.

¶ Manifestū est igit̄ ꝙ si cause ⁊ prin-cipia existētia naturaliter sunt illa ex qui bus primo sunt. Q̄ō. ix.

Querit̄ Utrū mā dicat aliq̄ȝ entitateȝ
actualē ꝑcisibilē per aliq̄ȝ po-
tētiā ab oi forma: ⁊ videt̄ ꝙ nō: q2 nulla en
titas pure potētialis dicit aliq̄ȝ actualē enti
tatē ab oi forma ꝑcisibilē: s3 mā est h̄ꝫ. g̃ ⁊c̄.
ma. p̄ȝ. ꝯ̄dictio. n. esset ꝙ eēt pure potētialis
⁊ ꝙ diceret aliq̄ȝ actualitatē. minor probat̄ s̄m Ar. in ꝑmo
phycoꝝ qui dicit ꝙ mā s̄m sui nām est ens in poª. ¶ Ad
idē dicit cōmen. 12. meta. ¶ Confirmat̄ per Ar. 7. meta. mā
nec est quid nec quale: nec q̄ȝtū: nec aliq̄d hoꝝ quibꝰ ens de
terminat̄: sed si esset aliqua entitas per ipsam ens posset de-
terminari. ergo ⁊c̄. Ar. etiam in primo huius dicit ꝙ ipsa
mā nō est ꝑcisibilis: nec separabilis ab omni forma.

Ad oppositū Omnis entitas aliquā entitatē
actualē actual̄r cōponens ⁊ ꝯsti
tuens dicit aliquā entitatē actualem. mā est h̄ꝫ. ergo ⁊c̄. sed
ista entitas māe est ꝑor omni forma ⁊ distincta real̄r vt pa-
tet. ergo poterit prescindi ab omni forma.

R̄ndeo vbi sic ꝑcedam. primo inquam ad proposi
tum dicam ad quesitum. ¶ Secundo mo
uebo aliqua dubia circa materiam.

Quantū Ad primū est sciendum ꝙ ista q̄ō querit
duo. ꝑmo querit si mā dicat aliquā actua
litatē distinctā a forma. ¶ Sc̄do querit: si ipsa mā est separa
bilis ab omni forma per quācūq̄ȝ potētiā. ꝑ g̃ videbit̄ de ꝑ
sc̄do de sc̄do. ¶ Quātū ad ꝑm fuit vna opinio Aureoli. que Opinio
reducta ad formā dicit tria dicta. ¶ Primū dictū est ꝙ mā Aur.
nō dicit aliq̄ȝ determinatā entitatē distinctā in actu: sed di-
cit purā potētialitatē ⁊ determinabilitatem: ⁊ est īdistincte
oēs res mālēs. ¶ Sc̄dz dictū est. ꝙ forma etiā nō dicit aliq̄ȝ
entitatē determinatā: nec aliquā rem actu determinatā: sed
ambe iste realitates māe ⁊ forme sunt alicuiꝰ vniꝰ nāe deter
minate. ita ꝙ ipsa mā est q̄si ichoatiuū entis cōpositi: ⁊ ipsa.
forā est q̄daȝ ratio cōpletiua: vel cōplemētū huiꝰ ichoatiui.
ex quibꝰ duobꝰ. s. inchoatiuo ⁊ cōpletiuo suo resultat enti-
tas cōpositi. ¶ Tertiū dictū: ꝙ mā ⁊ forma nō pn̄t dici duo
q̄d: vel duo aliq̄d: vel duo hec: sed dn̄r duo huiꝰ. initiāt enī
ip̄m hoc. ita ꝙ sunt ptes in ꝯtinuo que sunt ibi in actu. pro
ut loquit̄ de actu ph̄s 9° meta. qui distinguit ⁊ separat: s3 oēs
sunt in poª ⁊ vna ab alia nō est diuisa. nec separa: s3 fundāt
oēs vnā īdistinctionē realē. hāc aūt opinionē sic ꝓbat. illud
q̄ð solū h̄ȝ rōnē distinguibilis vel distinctiui nō est aliquid
hoc: nec dicit aliquā entitatē determinatā precisibilē vel pre
cisam. mā ⁊ forma sunt h̄ꝫ. ergo ⁊c̄. maior probat̄: q2 omne
q̄ð dicit aliq̄ȝ entitatē determinataȝ: ⁊ est hoc aliquid. dicit
aliq̄ȝ entitatē ꝯstitutā ex distinguibili ⁊ distinctiuo: ⁊ tunc
nō diceret soluȝ hoc vel illud ⁊ esset ꝓcessus in infinitū. mi.
p̄ȝ. ꝑ de mā: q2 ipsa h̄ȝ solū rōnem distinguibilis: q2 in fun-
damēto nāe nihil est distinctū. 2. meta. ¶ 2° ꝓbat̄ de forma:
q2 ipa h̄ȝ solū rōnē distinctiōis: q2 forma est actꝰ actꝰ v̄o di-
stinguit ⁊ separat. 7. meta ¶ Itē. q̄ð nō est aliq̄d formatū nō
est hoc aliq̄d: nec aliq̄ entitas determinata: s3 mā ⁊ forma nō
sunt aliq̄d formatū. g̃ ⁊c̄. maior videt̄ clara. oīs. n. nā deter-
minata videt̄ q̄d formatū. minor ꝓbat̄ de forª. ipa. n. est ꝑnm
forabilitatis: ⁊ est q̄dā rō forātiua. ¶ 2° de mā: q2 ipsa est q̄d

formabile. Ista imaginatio nõ placet. vñ etiã iprobatio appe bit ex ꝑpa opione. ¶ Aliter ꝙ dõo pmitto ꝑ aliq̃s distĩcões de actu ꝛ po͡ꝛ entis. n. per ista duo diuidit. vt pꝫ. 9° meta. De po͡ꝛ igit sit ista pª distinctio ꝙ aliqd eẽ in po͡ꝛ põt esse duplr. vnoͦ s̃btiue. alioͦ obiue. ꝛ s̃m ꝙ cõiter dĩ ꝙ duplex est po͡ꝛ s. s̃btiua ꝛ obiua. Esse aũt in po͡ꝛ s̃btiua est eẽ s̃bm. vel funda mẽtũ po͡ꝛ actiue vel passiue. ita ꝙ tũc aliqd est in po͡ꝛ s̃btiua: qñ talis po͡ꝛ fundat in aliq̃ entitate vt in s̃bto ꝛ fundamẽto siue sit po͡ꝛ actiua siue passiua. vt ignis calefaciens est in po͡ꝛ s̃btiua vel fundamẽtali ad calefaciẽdũ. Sed eẽ in po͡ꝛ obiua nihil aliud est nisi eẽ obm po͡ꝛ actiue vel passiue. vel po͡ꝛ ꝓductiue. vt antixp̃s nõdũ creat͛ est in po͡ꝛ obiua. eius. n. po͡ꝛ nõ fũdat in aliq̃ entitate. ꝛ est terminꝰ po͡ꝛ ꝓductiue dei. vñ illa eadẽ po͡ꝛ qua deꝰ põt ꝓducẽ antixp̃m ꝛ creaturas. anti xp̃s dĩ eẽ in po͡ꝛ ꝓducibilis. et a tali po͡ꝛ dẽnoiat sic. nõ. n. ista ꝓducibilitas est aliq̃ po͡ꝛ in antixp̃o fundata cũ ip̃e nihil sit. sed est ip̃a dei po͡ꝛ dẽnoiãne res ꝓducibiles. Vñ eadẽ sciẽtia qua deꝰ sciat creaturas creare dẽnoiant scire ꝛ nõ p aliq̃ꝫ sciẽ tiã in ip̃is existẽ sicut recte ponit de po͡ꝛ. Inter aũt istas du as potẽtias est q̃druplex dĩa. Prima est ꝙ ens in po͡ꝛ s̃bti ua venit ad actũ per agẽ. si sit potẽtia actiua. p pati. si sit po͡ꝛ passiua. h̃ appet: qm̃ post actꝰ potentie actiue est agẽ. passiue vo pati. 3. phy. ens aũt in po͡ꝛ obiua venit ad actũ per ꝓdu ci in esse. ¶ 2ª dĩa est qm̃ ens in potẽtia s̃btiua nõ transit in actũ oppositũ ẽentialr. dato ꝙ eiꝰ ẽẽntia sit ille actꝰ. ens aũt in po͡ꝛ obiua trãsit ẽentialr in illũ actũ qui est existẽtie actua lis: qui ab ẽentia nõ distiguit: vt statim ꝓbabo. ¶ 3ª dĩa est ꝙ ens in po͡ꝛ s̃btiua est aliqd actu in se. s. n. ens in po͡ꝛ acti ua qñq̃ꝫ põt agẽ manifestuꝫ est ꝙ est ens in actu. ens vo in potẽtia obiua realr nõ est aliqd in se: imo est purũ nihil in se. ¶ 4ª dĩa est ꝙ ens in potẽtia s̃btiua nõ plurificatur nec nũat ad pluralitatẽ ꝛ nũalitatẽ actus opposit sibi. vnũ. n. ꝛ idẽ est in potẽtia ad actꝰ oppositos. ens aũt in potẽtia obiua talr plurificat ad plurificationẽ actuũ oppositoꝝ. ¶ Ad eui dẽtiã aũt hoꝝ dictoꝝ formo duas ꝓpositiões. ¶ Prima est

pª ppõ ista: ꝙ nulla res in potẽtia obiua existẽs est aliq̃ entitas: nec dicit aliq̃ꝫ entitatẽ: imo est purũ nihil. hoc ꝓbat sic. naꝫ si di ceret aliq̃ꝫ entitatẽ realẽ: aut h̃ret eã a se aut ab alio. nõ a se: ex ratio. nõ. n. vr hoc ꝯsonũ fidei. nec cũ ip̃a ꝯcordare ꝙ crea tura hꝫ a se aliquã entitatẽ. vnde Ioan. p̃. oĩa per ip̃m facta sunt. si aũt ab alio. hoc nõ põt esse nisi per ꝓductiõeꝫ. ꝛ tũc se quunt duo. pm̃ ꝙ ante sui ꝓductionẽ sit ꝓducta. 2m̃ ꝙ ante q̃ꝫ habeant existẽtiã sit existẽs. oĩs. n. ꝓductio ad existẽ terminat terminãs in quã actionẽ trãsiẽtẽ opꝫ ꝙ sit ens actu. ista duo

2ª ppõ includũt ꝯdictionẽ. g̃ ꝛc̃. ¶ Scõa ꝓpositio est ista. ꝙ existẽtia nõ est distincta ẽentialr ab ẽẽntia. ꝓbat. omne p̃us absolu tũ distinctũ ẽentialr ab aliq̃ posteriori per diuinã potentiã põt existẽ sine illo. cũ ergo ẽentia sit p̃or p te. existẽtia ꝛ absolu ta ꝛ distincta ẽentialiter vt dicis. ergo deꝰ poterit facẽ ꝙ ẽen tia existat sine existẽtia. qd̃ est ꝯdictio manifesta. Ex quo pꝫ ꝙ opinio istoꝝ qui ponũt ẽentias rerũ ab eterno ponẽtes di stinctionẽ inter ẽentiã ꝛ existẽtiã ẽentialẽ est falsa. vnde bñ tñ pono distinctionẽ ex nã rei inter ẽentiã. ꝛ existẽtiã. de ista aũt mã vide alibi. ¶ Scõa distinctio est ista. ꝙ actus est duplex. q̃dã formalis ꝛ largius et specificũ illi cuiꝰ est. ꝛ talis dĩ actꝰ forme. Aliꝰ est actꝰ trãscẽdẽs qui dĩ actꝰ entitatiuus. qui cũ potẽtia obiua diuidit ens. ¶ Sed ꝯtra istã distinctionẽ en tis in actũ ꝛ potẽtiã obiuaꝫ arguit Aureolus. nulla diuisio entis sit per nihil. sed illud qd̃ est in potẽtia obiua est nihil. ergo ꝛc̃. maior pꝫ. q2 aliter vnũ ꝯdictoriũ diuideret alteruꝫ. minor pꝫ ex p̃cedẽti ꝓpõne. ¶ P̃. actꝰ ꝛ potẽtia sunt dĩa cu iuslibet p̃dicamẽti cum diuidãt omne ens. 10. meta. sed esse in potẽtia obiua nõ est dĩa cuiuslibet p̃dicamẽti. cuꝫ nullũ p̃dicamẽtuꝫ extẽdat ad nõ ens. ergo ꝛc̃. ¶ Rñdeo ꝛ dico ad p̃mũ ꝙ illud qd̃ est in potẽtia obiua non est in se aliqd. sed est aliqd in sua cã. ꝛ hoc sufficit. ¶ Aliter põt dicĩ ꝙ maior habet vitatẽ de diuisione nõ distractiua in qua. vꝫ. alteꝝ di uidẽtiũ nõ ꝯtrahit a rõne diuisi: sicut dicimus ꝙ hõ diui

dit per mortuũ ꝛ viuũ. hõ tñ mortuus nõ est ens. ¶ Ad 2m̃ dico ꝙ aliqd extẽdi nõ ens põt esse duplr. Uno mõ ꝙ ratio non entis sit ꝯstitutiua alicuiꝰ ip̃ĩ. Alio modo ꝙ aliqd cui cõpetit ratio generis sit nõ ens. i. non existẽs in se: sed in sua cã. p̃mo modo nullũ genus extẽdit ad nõ ens. scõo mõ bñ. ¶ Aliter põt dicĩ. ꝙ ista potẽtia ad quã vt dicis extẽdit p̃di camentũ nõ est potẽtia obiua. ¶ His 3 p̃missis pono istã cõ

pª ꝯ. clusionẽ: ꝙ mã dicat aliquã entitatẽ actualẽ ꝛ aliquã entita tem determinatã ꝛ distinctã a forma. hoc ꝓbat sic. omne qd̃ terminat actualeꝫ depẽdentiã actualr actualis entitatis est essentialr ꝛ de se ens actu. mã est h̃ꝰ. ergo ꝛc̃. maior pꝫ. p̃mo enim est aliqd ens actu q̃ꝫ terminet depẽdentiã et inherẽtiã alteriꝰ actualẽ: q2 terminare actualr nõ põt cõpetere nisi en ti in actu. minor pꝫ. mã enim terminat depẽdentiã ꝛ inherẽ tiã forme que nõ põt eẽ sine mã. ¶ P̃. omne inexistẽs actua liter toti cuiꝰ inexistẽtia depẽdet ab existẽtia h̃ꝰ est esse ꝛ ens actu. ista pꝫ. nã duobꝰ ẽentialiter ordinatis posito posterio ri ponit p̃us. sed existere ꝛ inexistere sunt h̃ꝰ. sic ꝙ p̃us natu ra est existere q̃ꝫ inexistere. ergo cũ mã sit inexistẽs actualiter toti sequit ꝙ ip̃a sit ens actu. ¶ P̃. omne qd̃ est ẽentialr per aliqd extra nihil est ip̃m essentialr. sed oĩs entitas ẽentiali ter est extra nihil per actualẽ existẽtiã. ꝛ mã per ꝓpriã essen tiã est extra nihil. ergo essentialr est actualis existẽtia. ¶ P̃. oĩs entitas actualis ẽentialr cõposita includit essentialr vel actualr duo p̃ncipia essentialr distincta. quoꝝ qd̃libet actu sibi inexistit. sed aliqd totuꝫ est h̃ꝰ. cuius sunt p̃ncipia mã ꝛ forma. ergo mã ꝛ forma dicunt entitates actualr distinctas.

¶ Scõa ꝯclusio est hec. ꝙ lꝫ mã in sui essentia dicat actũ en 2ª ꝯ. titatiuũ. nõ tñ actũ formalẽ. ꝓbat sic. actus formalis est a for ma. sed mã in sui essentia nõ includit formã. q2 sunt princi pia essentialr distincta. ergo ꝛc̃. ¶ Sed ꝯtra istã scõam ꝯclu sionẽ arguo primo sic. cuicũq̃ꝫ debet aliqua actualis opatio ip̃m includit aliquã formã ꝛ actũ formalẽ. sed materie de bet aliqua actualis opatio. ergo ꝛc̃. maior pꝫ. oĩs enim opa tio est a forma. materie enim cũ sit principiũ pure passiuuꝫ nulla debet actualitas. minor ꝓbat. q2 p̃ncipiare ꝛ cõpone re sunt q̃daꝫ actus et quedã opationes que debent essentie materie: vt est distincta a forma. pꝫ. ergo ꝛc̃. ¶ Rñdeo ꝛ cre do ꝙ nõ bñ negari põt oĩs actiuitas vel actualitas a mã in qua fundat respectꝰ qui causat a fundamẽto. Et si dicas ꝙ causat a termino vt dicit vna opinio: adhuc habemus ꝓpo sitũ. mã enim est alteꝝ extremũ et terminus relatiõis. Dice re ergo ꝙ oĩs actus dicẽs pfectionẽ et per modũ motꝰ signi ficati est ab aliqua forma. cõponere aũt et ꝯstituẽ nõ est actꝰ per modum motus significati. ¶ His visis rñdeo ad rõnes Aureoli. Ad p̃mã nego maiorẽ. Ad ꝓbationẽ cuꝫ dĩ ꝙ om ne qd̃ dicit hoc aliqd ꝛ aliquã entitatẽ distinctã est cõpositũ ex distinguibili et distincto. dico ꝙ falsum est vliter accipiẽ do: q2 veꝝ est illud de cõposito: nõ aũt de simplicĩ. ꝛ sic nõ est ꝓcessus in infinitũ. vnde esse distinguibile ꝛ eẽ distinctũ nõ repugnãt diuersimode accipiẽdo. mã enim est purũ distin guibile distinctione que est per formã: ꝛ sic intelligẽdũ est il lud: ꝙ in fundamẽto nature nihil est distinctũ. hoc inquaꝫ intelligẽdũ est de diuisione formali. ip̃a enim in ẽentia sua nõ includit formã. sed nihilominus est q̃d distinctũ distin ctione entitatiua: ideo equocas de esse distincto. silr de for ma dico ꝙ distinguit distinctione formali. ꝛ sic est veruꝫ ꝙ forma seu actꝰ distinguit ꝛ separat: sed hoc non obstãte ip̃a est q̃d distinctũ distinctione entitatiua. ¶ Ad 2m̃ dico ꝙ ma ior est falsa. nõ. n. oĩs entitas determinata est informata: sed quedam formalis et quedam formatiua.

Quantũ ad 2m̃ p̃mi articuli vbi est videndũ si mã est p̃abilis ab omni forma. est sciẽdũ ꝙ fuit vna opinio ꝛ est adhuc Thome anglici et oĩuꝫ suoꝝ se quaciũ: qui ponit partẽ negatiuã. s. ꝙ per nullã potẽtiã ma teria est separabilis ab omni forma. hoc aũt ꝓbat. primo sic illud qd̃ implicat manifestã ꝯtradictionẽ nulli potẽtie sub est nec virtuti: sed mãm existere p̃ter formã est huiusmodi. Opi. tho. anglici.

ergo rc. minor pbaƒ. q2 esse actu vel est forma vel sequens formã: sed mã pter formã nec est forma: nec hñs formaʒ siue sequens formã. ergo esset actu: r nõ esset actu. qd est ꝯdictio. ℂ P. q2 mã est pure potentia. 4. meta. r pmo huius. si ergo esset actu separata a forma esset potẽtia r nõ potẽtia. Tum etiã: q2 omne esse est a forma. vt pʒ per Boetiũ. ℂ P. quãto aliq̃ sunt magis vnũ tanto sunt minus separabilia. sed mã r forma sunt magis vnũ q̃ȝ sbm r ppria passio que sunt omnino inseparabilia. ergo multo magis mã r forma. maior pʒ. q2 vnitas arguit indiuisionẽ r idẽtitatẽ. minor etiã pʒ. q2 ex mã r forma fit vnũ per se. nõ aũt ex sbto r passione. cum ex ipsis nõ resultet aliquod tertiũ. cũ nõ se habeant pprie sicut actus r potẽtia. ℂ P. impossibile est creaturã existere sine cõseruatione r depẽdentia actuali ad deũ. sed ista sunt quedã forme. ergo rc. minor pʒ. cũ ꝯseruatio r depẽdẽtia sint quedam accñtia. r per ꝯñs forme. ℂ Cõfirmaƒ. vnũ correlatiuũ nõ põt existere sine altero. sed mã r forma sunt correlatiua. scdo huius. ergo rc. ℂ P. in tali separatione vel deus influit aliquid in mã. vel nihil. si aliqd cũ talis influxus habeat rationẽ forme. nõ est ergo materia preter oẽm formaʒ. si nihil. ergo materie inquantũ est de se inesse nãli. nõ repugnat sibi esse in actu. r sic nulla forma cẽt. ex quo sequiƒ q͂ cum esse in actu nõ sit preter actũ: q͂ mã in se vel est actus. r per ꝯñs nõ erit pure potẽtia passiua vel est cõpositũ ex actu r potentia. qd repugnat ei' simplicitati. Tum etiã q2 deus pmo ꝯseruabat pmã mãm mediãte forma. modo autẽ ꝯseruat in ṽtute ppria. ex quo videƒ q͂ aliqd sit influxũ in materia.

pʒ. Ista opinio non placet. Pono ergo istã ꝯnẽ q͂ mã est sepabilis ab omni forma siue sbali siue accñtali. r pbaƒ sic. omne absolutũ prius nã alio distinctũ realiter r essentialiter ab ipso. põt sine ꝯdictione eẽ sine illo. sed mã respectu forme est huiusmodi. ergo rc. maior patet. indepẽdens enim est separabile a quocũqʒ a quo nõ dependet. r a quo essentialiter distinguiƒ. Unde dico bñ absolutũ ppter instãtiã que posset fieri de duob' correlatiuis. Dico etiã distinctũ entialr ppter istantiã que posset fieri de ppria passione. minor etiã pʒ. mã eni est qd absolutuʒ cũ sit de gñe entis absoluti. r est prior forma cũ sit receptiuũ ei'. vñ Ar. pmo. meta. appellat mãm pãdoxeas. i. receptaculum oiuʒ formaʒ. ℂ P. magis depẽdet accñs a sbto q̃ȝ mã a forma: sed accñs per diuinã po'ã põt esse sine sbto vt pʒ in sacto altaris. g̃ rc. maior pʒ. Tñ: q2 accñs ẽ posteri' sbto. mã vero pri' forma. magis aũt depẽdet posteri' a pori q̃ȝ ecõuerso. Omne eni depẽdẽs hʒ rõnem posterioris r posteri' rõnẽ dependẽtis pri' aũt rõnem idepẽdẽtis. Tñ etiã: q2 esse per se magis cõpetit sbe q̃ȝ accñti. mã aũt est sba cum ex nõ substantijs non fiat sba. pmo hui'. vñ non video q̃uo isti possint negare separationeʒ mãe a forma. si eni veritas fidei nõ obuiaret nõ dubito q͂ idẽ dicerẽt de accñte. q̃uo ergo temerarie loquunƒ: cũ a deo qui est oipotens auferãt non posse separare mãm a forma: cũ hoc nõ implicet ꝯdictionẽ? ℂ P. qñcũqʒ aliq̃ duo absoluta cãnƒ ab aliquo agẽte libere: quorum vnum ab altero nõ dependet põt vno pducto cessare a pductione alteri': sed mã r forma sunt duo absoluta que a deo libere pducunƒ: r mã a forma nõ dependet cũ sit pori. ergo deus pducta mã põt cessare a pductione forme. ℂ P. qñcũqʒ aliq̃ duo absoluta sic se hñt q͂ vnum causaƒ imediate a deo r non põt cãri a nã. reliquum vero causaƒ a nã põt per potẽtiã diuinã vnũ sine altero fieri. pbaƒ: q2 cãtum immediate a deo põt ab eo cõseruari remoto' quocũqʒ cãto a nã: tum etiam q2 deus põt impedire actioneʒ nãe. ergo rc. ℂ Sed circa hec que dicta sunt: sunt aliq̃ dubia. ℂ Primũ vtrũ mã sic separata sit alicubi. ℂ Scdm vtrũ sit mobilis ad aliqd vbi. ℂ Tertium an habeat respectũ conseruationis r cãtionis seu creationis ad deum cãntem seu creantẽ r ꝯseruantẽ. ℂ Quartũ: q2 duabus materijs separatis a duabus formis adhuc est dualitas r pl'alitas r multitudo: sunt eni distincta r nõ vnũ: hmõi aũt oia sunt qdaʒ forme. ergo rc.

ℂ Cõfirmaƒ ista ratio: q2 circũscripta mã ab omni forma vel ipsa est idẽ cũ deo: vel distincta. si distincta. ergo in ipsa fundaƒ distinctio que est quedam forma. si idem. ergo est deus. r sic habeƒ propositũ: q2 identitas est quedaʒ forma. assumptum huius affirmationis probaƒ per Aristo. 4. meta. qui ponit q͂ ista sunt imediata circa ens. videlicet idẽ r distinctum. ℂ Rñdeo ad primũ r dico q͂ potest esse alicubi r nõ alicubi. esset enim alicubi si poneret infra vniuersum non tamen circũscriptiue r occupatiue cum nõ haberet quantitateʒ: sed diffinitiue vel determinatiue: sicut ponit de angelo. non esset autẽ alicubi si poneret extra vniuersum. cum ibi nõ sit locus. sicut nec si angelus poneret extra vniuersuʒ nullo modo haberet vbi. ℂ Ad scdm dico q͂ motus sequiƒ formã. nam scdm exigentiaʒ forme est motus nãlis siue ad vnam differentiã positionis sicut pʒ in motu grauiũ r leuium: siue ad omnẽ differentiã. vt pʒ in motu animaliũ. Cuʒ ergo mã separata circũscribaƒ ab omni forma ipsa q̃ntũ est ex se non mouet ad aliqd vbi. vbi ergo esset? ℂ Rñdeo vbi deus vellet: siue sursum siue deorsum vel in aliquo tali loco. ℂ Ad tertiũ dico q͂ sic. ℂ Contra. respectus est quedã forma. ℂ Rñdeo r dico q͂ respectus creature ad deum non est distinctus essentialr aliter ab ipsa creatura. vnde deus non posset separare creaturã quin haberet respectum ad ipsam. ℂ Contra ergo omnia sunt ad aliquid. r nihil absolutum. Dico q͂ nulla creatura est essentialr absoluta: sed omnis est realr respectiua. lʒ tamen sit ad aliquid essentialr non tamẽ formalr. talis enim respectus est distinctus formalr a creatura lʒ non essentialr. inexistit eni creature circũscripte ab oi eo qd est extra ei' ẽentiã cuʒ ipsa sic circũscripta adhuc a deo dependeat. lʒ ergo mã sit separabilis ab oi forma a qua distinguiƒ ẽntialr nõ tñ ab illa cũ qua est idẽ cui' est ille respectus qui nullius est pdicamẽti. ℂ Ad quartũ rñdeo lʒ dicat vna opi. que etiã videƒ Guilli ockã. q͂ nũs non est distinctus ab illis supra que fundaƒ: r ideo nõ esset difficultas de rõne. hoc tñ mihi nõ videƒ verũ. nã mis doctorib' est repugnans. Ideo dico q͂ due mãe circũscripte ab omni forma a qua distinguunƒ ipse nõ dicunƒ plures formalr. nec due formalr. nec distincte formalr: sed solũ fudamentalr. aliquis aũt põt esse duo fundamentalr que tñ nõ includũt dualitatem. Idẽ dico de alijs. nã cum dualitas sit qdam accñs ab ipso sbto põt separari per diuinã potentiã sicut habitũ fuit supra de duob' albis q͂ deus põt facere q͂ non sint similis formalr lʒ sint fundamentalr: hoc est q͂ sint fundamenta supra que possit fundari similitudo: sic dico hic.

Ad rõnes alteri' opinionis Thome anglici rñdendo ad pmã dico q͂ nõ est ꝯdictio. ℂ Ad pmã pbationẽ dico q͂ duplex est actus quidã formalis. alius vero entitatiuus. primus aũt solũ est per formã: r hunc nõ hʒ mã separata: sed bene 2m. ℂ Ad scdam pbationem dico q͂ hec est in potẽtia sbtiua que nõ repugnat actui entitatiuo. vñ nõ repugnat q͂ sit in potentia sbtiua. r q͂ sit in actu entitatiuo. ℂ Ad tertiã pbationẽ que est Boetij dico q͂ omne esse formale r specificũ est a forma: nõ aũt est verũ de alio esse. ℂ Ad 2m pncipale dico q͂ duplex est vnitas. vʒ. vnitas vnionis r vnitas idẽtitatis. primã vnitatem hñt magis mã r forma q̃ȝ sbʒ r passio. scdaʒ vero ecõuerso. per hoc dico q͂ quanto aliqua sunt magis vnũ vnitate identitatis tanto sunt minus separabilia. nõ aũt vnitate vniõis. ℂ Ad 3m diciƒ q͂ illa sunt ideʒ cum qualibet creatura. vt pʒ in 3o dubio. ℂ Ad confirmationem dico q͂ mã potest sumi dupliciter. vno modo fm rõnem eius absolutã. alio modo inquantũ informata primo modo est absoluta: r sic potest separari: 2o non. ℂ Ad 4m dico q͂ deus põt facere q͂ nihil influat quicquid enim deus potest facere mediãte causa secunda que nõ est de essentia rei potest r in virtute propria. ℂ Ad pmam probationem respondeo negando cõsequentiam: dico enim q͂ ipsa materia est actus entitatiu': sed nõ formalis. ℂ Ad secundaʒ probationem dico q͂ licet prius

cōseruaret mediante forma modo mediante virtute ppria
potest facere q nihil nouiter influat.

Quantum ad scdm articulū vbi sunt aliqua du
bia remouēda. moueo aliquas du-
bitationes. ¶ Prima sit hec. vtrū mā sit generabilis ꝛ corru
ptibilis. ¶ Respōdeo vbi pono duas distinctiones. prima
est ista. q aliquid esse gñabile ꝛ corruptibile pōt esse duplr.
vno modo subiue. qꝛ est subm gñationis ꝛ corruptionis.
alio modo obiectiue vel terminatiue. eo q est terminus vel
obm gñationis ꝛ corruptionis. cuiusmodi est illud. qd per
gñationē nouiter capit esse. vel per corruptionē destruit ꝛ
pdit esse. ¶ Secūda distinctio est ista q aliqd esse corrupti-
bile pōt eē dupliciter. vno modo simplr. alio modo fm qd.
Unde illud est corruptibile fm qd: qd corrūpit per resolu-
tionē in suas ptes. oibus ptibus eius remanentibus. ꝛ isto
modo corrūpit quodcūq totū in suas ptes corrūpit vel re-
soluit oibus remanētibus. Sed illud est corruptibile sim-
pliciter qd sic resoluit. q aliqd eius cōponentiū non rema-
net: sed annihilat. puta ipsa forma: remanet tamē eius prin
cipiū subiectiuū: puta mā. ꝛ ista corruptio appropinquat
1ª ppō annihilationi. ¶ Hoc pmisso pono aliquas ppōnes. pma
est hec. q mā est generabilis ꝛ corruptibilis subiectiue: hoc
pbat sic. illud qd est subiectum generationis ꝛ corruptionis
est gñabile ꝛ corruptibile subiectiue. mā est hm. ergo ꝛc. ma-
ior pꝫ ex prima distinctione. vnde pdicatū includit in subie
cto. minor pꝫ. pmo de generatione. ꝛ primo physicoꝝ. vbi
clare ponit. ¶ P. ois forma alicui formaliter inexistens ne-
cessario denoiat illud cui formaliter inexistit. gñatio ꝛ cor-
ruptio sunt materie inexistētia sbiectiue. vt supra. ergo ꝛc.
2ª ppō ¶ Scda ppositio est. q mā est ingenerabilis ꝛ incorruptibi
lis obiectiue vel terminatiue. hec ppositio pꝫ pmo physico-
rū in fine. que probat sic. Omni corruptioni ꝛ gñationi est
aliqua mā tanq subiectū. si ergo mā pōt sic gñari ꝛ corrūpi
esset mā anteq esset mā. ꝛ nō esset corrupta postq est corru
pta. omne. n. qd gñat ex mā generat. ꝛ qd corrūpit in mate-
riā corrūpit. ¶ Cōfirmat ratio. omne qd generat ex aliquo
priori generat vt ex mā. tūc quero de illa priori mā vel gene-
rat: vel nō. si non habet ppositū. ꝛ etiā fuit standū in pmo:
3ª ppō si sic pcedā in infinitū. ¶ Tertia ppositio est. q mā est gene-
rabilis ꝛ corruptibilis fm quid. hoc pbat sic. illud est cor-
ruptibile fm quid qd corrūpit per resolutionē in suas par
tes oibus ptibus eius remanētibus. mā est hm. ergo ꝛc. mi-
nor pꝫ. qꝛ omne qd habet ptes est resolubile ꝛ diuisibile in
illas. sed mā est hm. ergo ꝛc. pꝫ. qꝛ ipsa mā habet ptes vt infe
rius declarabit. ꝛ omne hñs ptes est resolubile ꝛ diuisibile.
4ª ppō Idē pōt pbari de generatione. qꝛ eius ptes pñt vniri. ¶ 4ª
ppositio est. q mā nō est corruptibilis simpliciter. hec pbat.
Cui⁹ nulla pars pōt simpliciter annihilari nō est corrupti-
bile simplr. sed nulla pars materie pōt simpliciter annihila
ri: vt patet ex scda ppōne. ergo ꝛc. ¶ Sed ɔtra ppositionē
primā arguit. Nulla forma accidētalis est inexistens enti in
potētia nec sibi aduenire pōt. sed generatio est forma accidē
talis ꝛ corruptio. ergo nō poterūt aduenire nec inexistē ma
terie: cū sit ens in potētia. maior pꝫ. per Cōmentatorē in lib.
de sba orbis. qui assignat inter formā sbalē ꝛ accidētalē dif-
ferentiā. qꝛ forma sbalis aduenit enti in potētia. accidētalis
vo enti in actu. ¶ Secūdo arguo ɔtra scdam ppositionē sic.
si mā esset ingenerabilis ꝛ incorruptibilis obiectiue: tunc in
gñatione non mutaret totū in totū. ɔñs est falsum. ergo ꝛ an
tecedēs. falsitas ɔñtis patet. pmo de gñatione. sed pbat ɔse-
quētia. nā ex quo mā non corrūpit manet ꝛ nō mutat. ¶ P.
omne agens qd pōt in pfectius pōt in iperfectius ꝛ inequa
le. sed agens nāle pōt agere in cōpositū ipsum generando et
corrūpendo: qd est pfectius q materia. ergo poterit in ma-
teriā. maior patet. qꝛ qd pōt in maius pōt in minus. ¶ P.
ppter qd vnūquodq tale ꝛ illud magis. sed cōpositū est ge
nerabile ꝛ corruptibile ppter materiā. ergo multo magis
materia. ¶ Contra tertiā propositionē arg. omne diuisibile
est cōpositū ꝛ ex alijs. sed materia cū sit primū principiū nō
est cōposita nec ex alijs. hec enim cōditio pmi principij. pri-
mo physicoꝝ. ergo ꝛc. ¶ Contra quartā ppositionē arguit
sic. quicqd deus pōt producere pōt annihilare. sed quālibet
partē materie deus pōt pducere. ergo pōt quālibet ptem cor
rūpere simpliciter. ¶ Respōdeo. ad pmū dico q maior ha-
bet veritatē de forma accidentali que est pfecta. non aūt de
impfecta que non est nisi quedā via in aliquē terminū. ꝛ sic
procedit pbatio Cōmentatoris. ¶ Ad secundū dico q totū
pōt sumi dupliciter. vno modo cathegorematice. alio mo
do sincathegorematice. Si totū accipit cathegorematice
sic mutat totū in totū ꝛ est sensus q illa tertia entitas tota-
lis resultans ex partibus mutatur in aliā tertiā entitatem.
Si autē accipiat sincathegorematice sic non mutatur totū
in totū. qꝛ tūc esset sensus q quelibet pars mutaret in quā-
libet partē. qd est falsum. qꝛ materia manet cōmunis. ¶ Ad
tertiū dico q maior habet veritatē ceteris paribus. in ppo-
sito autē non sunt cetera paria. agēs enim naturale necessa-
rio psupponit materiā in sua actione. ꝛ qꝛ materia nō pre-
supponitur materie. ideo materia nō potest pducere. non
sic est de cōposito. ¶ Ad quartū dico q illa ppositio nō ha-
bet veritatē in causis materialibus. habet autē veritatē in
causis efficiētibus vniuocis ꝛ essentialiter ordinatis. ¶ Ad
quintū dico q materia bene est cōposita ex partibus mate-
rialib⁹ ꝛ ex ptibus eiusdē rōnis. ꝛ per ɔsequens est ex alijs.
ꝛ in hoc nō repugnat principio nature. ¶ Ad sextū bene cō
cedo q deus potest corrūpere materiā ꝛ annihilare. immo
quod plus est omnē creaturā materialē vel immaterialem.
hoc tamen non est naturaliter.

Secundum dubiū est istud. vtrū cā intrinseca
corruptionis vel corruptibilita-
tis sine mā vel forma? ¶ Rñdeo. opinio est vna quorundā
qui dicūt q cā intrinseca corruptionis est mā ꝛ nō forma.
hic enim nō querit de causa extrinseca. qꝛ ista est agens vel fi
nis. sed de intrinseca. q aūt mā sit causa itrinseca corruptio-
nis pbat sic. illud est cā corruptionis per qd res pōt esse aut
nō esse. sed hoc est mā. 7. meta. ergo ꝛc. ¶ P. idē per se nō est
causa ɔrioꝝ. sed forma per se est causa essendi. ergo non pōt
esse causa non essendi. ꝛ per ɔñs nec corruptionis. ergo ꝛc.
¶ Sed ɔtra hanc opinionē arguit primo sic. illud qd scdm
sui essentiā est incorruptibile nō est causa corruptionis. sed
materia scdm se est hm. ergo ꝛc. maior patet. qꝛ tunc vnū op-
positoꝝ esset cā alterius. ¶ P. necessariū vt necessariū nō est
causa intrinseca ɔtingentis. sed mā vt distinguit a forma ꝛ
cōposito est qddā ens necessariū cū non possit nō esse. omne
aūt corruptibile est ɔtingēs cū possit esse ꝛ nō esse. ergo mā
de se nō est causa corruptiōis. maior patet. qꝛ ex necessarijs
nō sequit ɔclusio ɔtingēs: nec ecōuerso. vt habet pmo prio
rū. ¶ P. in causis pdictis si affirmatio est cā affirmationis: ꝛ
negatio est causa negationis. pmo prioꝝ. sed causa entis in
actu est forma ꝛ nō materia. ergo silr causa nō eēndi in actu
est negatio forme: ꝛ nō negatio materie. ergo ipsa materia
non est causa precisa. nec etiā principalis corruptionis.

Et ideo dico aliter sequēdo opinionē Francisci de
marchia. ¶ Ad cuius euidentiā est sciēdum Opi. ppria
q possibilitas corruptionis est duplex. quedā enim est acti
ua qua aliqd dicit corruptiuum alia passiua. qua aliqd dicit
corruptibile. hic aūt nō loquor de pma. sed de scda. s. de pas
siua. s. qua aliqd dicit corruptibile: ꝛ ista est duplex. quedam
intrinseca. alia extrinseca. extrinseca est qñ aliqd corruptibi
le habet ɔriū. tunc tale est corruptibile passiua corruptione
extrinseca: nō aūt intrinseca. habet enim corruptiuū extrin-
secū. est etiā corruptibile corruptione intrinseca. nā adhuc si
nō haberet ɔrariū. ipsum de se esset corruptibile. quia de se
esset aptū natum corrūpi ꝛ nō esse. hm aūt corruptibilitas in-
trinseca corruptionis subdiuidit. Est enim duplex. quedā
sbiua per modū corruptiōis sbli. ꝛ hec est possibilitas ma
terie. alia est possibilitas obiua: ꝛ p modū termini. ꝛ ista est

possibilitas forme.pōt.n.esse ⁊ non esse v̄tute nāllis agētis:⁊ hoc per modū obi.sicut mā per modū subi.tunc ex hoc ad ꝓpositū dico.ꝙ sicut mā est per formā.ita possibilitas subiectiua inest simplr per possibilitatē forme obiuā.⁊ ideo dico ꝙ pma possibilitas siue ratio corruptiōis est ex pte forme:⁊ nō ex pte materie:⁊ pncipaliter.q2 si forma aliqua pōt esse ⁊ nō esse obiue.ideo mā ei9 est possibilis esse ⁊ nō esse subiue. ex quo sequit ꝙ vbicūqz forma nō est possibilis eē ⁊ nō esse obiectiue:ibi mā existēs sub tali forma nō est possibilis esse ⁊ non esse subiectiue.⁊ ideo dico ꝙ prima radix corruptionis est forma ⁊ non materia.

Ad rationes Ad primā cū dicit.illud est causa corruptiōis ⁊c.dico ꝙ mā est illud per qḋ res pōt esse ⁊ nō esse subiue.forma autē per qḋ res pōt esse ⁊ nō esse obiue.⁊ ideo dico.ꝯcedo ꝙ mā est causa corruptionis subiue.forma aūt obiue.hec aūt principaliter est.¶ Ad scḋm dico ꝙ idē diuersis modis pōt esse cōtrariorū causa.vt patet.2.huius.⁊.7.meta.de gubernatore nauis:qui sui p̄sentia est causa salutis nauis.⁊ sui absentia oppositi.sic in ꝓposito forma sua entitate est causa eēndi:⁊ sua non entitate est causa non essendi.

Tertium dubiū est.si mā habet partes p̄ter quātitatē.ita ꝙ habeat ptes distinctas a partibus quātitatis. ¶ Rn̄deo vna opi.est Thome anglici.in qua aureolus ⁊ multi alij vident ꝯcordare:qui ponit ꝙ ipsa mā nō habeat ptes distinctas a ptibus quātitatis.ita ꝙ imaginat ꝙ suba est causa sbtiua quātitatis.quātitas autē est causa formalis per quā substātia est diuisibilis vt habeat ptes.ita ꝙ p̄ter quātitatē nō est illa partibilitas. Hāc aūt ꝯclusionē sic ꝓbat. Primo per Arist.pmo physicoꝝ.qui dicit ꝙ diuisio ⁊ indiuisio quātitati ꝯgruūt. ¶ P̄.quero quō ille ptes se habeāt adinuicē:vel enim vna est ex̄ aliā:vel intra:vel simul.quocūqz dato semp sequit:ꝙ hec sit per quātitatē:cum intra ⁊ ex̄ sint dōe positionis ⁊ quantitatis.⁊ sic per ꝯn̄s quātitas ante quātitatē ⁊ p̄ter quātitatē. ¶ P̄.nullū principiū indistinctū dicit de se diuisibilitatē.sed mā est principiū indistinctū.2.meta.⁊.7.q2 actus distinguit ⁊ separat.ergo nō dicit de se istā partibilitatē nec diuisibilitatem. maior patet.q2 ois diuisibilitas ⁊ partibilitas arguit pluralitatem.⁊ per consequens distinctionem.

Opinio Tho.anglici.

Ista opinio nō placet.⁊ ideo dico aliter ꝙ ipsa mā habet partiū pluralitatē p̄ter quātitatē ⁊ ante quātitatē.ita ꝙ imaginor ꝙ sicut totū sbm est p̄us toto accidēte:ita quelibet pars sbti vt sbm est prior qualibet pte accn̄tis.cum ergo tota mā que est sbm accn̄tis sit prior ipa tota quātitate.ita quelibet pars materie est p̄or qualibet parte quātitatis.ita ꝙ partes quātitatis non sunt ptes materie nec ecōuerso.videmus enim in corpe christi ꝙ ista q̄ntitas habet ptes cū diuidat.⁊ tn̄ ibi nō est mā subiua.vt per fidē tenemus.quare videt satis ꝯgrue dictū ꝙ pluralitas ptiū nō insit materie ex q̄ntitate sed ex ꝓpria ratione:lꝫ habeat effectiue ab efficiente:puta a deo. ¶ Hec aūt ꝯclusio sic declarata ꝓbat primo sic. Illud qḋ inest materie circūscripte ab omni q̄ntitate.nō inest sibi per q̄ntitatē.sed pluralitas ptiū inest materie circūscripte ab omni q̄ntitate.ergo ⁊c.minor ꝓbat. ¶ Ad cui9 euidentiā pono aliq̄ supposita. ¶ Primū est istud.ꝙ alia pars materie est in manu.alia est in pede.⁊ sic de alijs ptibus corpis.qḋ sic declarat.q2 si eēnt eadē oīmode vna abscisa reliqua abscinderet.hoc aūt est falsū. ergo sequit ꝙ hec pars ⁊ illa sint eēntialiter distincte. ¶ Secūdo suppono ꝙ deus pōt p̄scindere totā mām ⁊ quālibet ptē eius ab omni quātitate cum possit separare sbm ab accidēte.vt pꝫ in corpore xpi.Cū ergo ille ptes sic separate remaneant eedem vt p̄us.⁊ p̄us essent distincte ⁊ plures vt pꝫ ex primo supposito.sequit etiā ꝙ nūc remanent eedē.s.ꝙ sint plures ⁊ distincte.sed ipse sunt separate ab omni quātitate.ergo ⁊c. ¶ Itē omne accn̄s diuisibile p̄supponit sbm diuisibile.sed quātitas est accn̄s diuisibile cuius sbm est ipsa mā siue suba.ergo ⁊c.maior patet per Cōmentatorē.3° celi ⁊ mūdi.qui plane dicit ꝙ nullū accidēs diuisibile pōt accipi a subo indiuisibili nec ecōuerso. ¶ P̄.ꝓbat etiā rōne.q2 alr̄s ipa mā cū sit indiuisibilis vt dicis:eēt tota sub tota quātitate:⁊ tota sub qualibet pte.qḋ est ipossibile.q2 tūc separata aliqua pte corpis tota mā separaret.qḋ euidēter est falsū. ¶ P̄.Arist.dicit 2° de gn̄atione.ꝙ ex vno pugillo aeris fiūt decē ignis.plures ergo ptes sunt in vno pugillo aeris q̄ꝫ in vno pugillo ignis.sed ista pluralitas nō est ex pte q̄ntitatis.cū duo pugilli sint equales 2m q̄ntitatē.vt si diceremus duo modij.ergo opꝫ ꝙ ista pluralitas sit ex pte sbe.g ⁊c. ¶ Cōfirmat de aliqua cera cōpressa que erit tāta scḋm q̄ntitatē sicut erit alia nō cōpressa cū sint equales 2m q̄ntitatē.⁊ tn̄ certū est ꝙ plus erit de cera ibidē in cōpressa q̄ꝫ in alia.plus.n.pōderabit ⁊ si venderes plus hres. ¶ Ad rōnes. Ad pmā dico ꝙ diuisio ⁊ indiuisio q̄ntitatiua ꝯgruit q̄ntitati.nō aūt substāt simplr. ¶ Ad 2m aūt dico ꝙ aliqḋ eē intra ⁊ ex̄ alterū pōt eē duplr. Uno qdē mō quātitatiue.alio v̄o mō entitatiue.sm hoc dico ꝙ ille ptes p̄ter q̄ntitatē nō sunt ex̄ vel itra q̄ntitatiue.sed bn̄ entitatiue.⁊ isto mō itra vel ex̄ nō sunt dōe q̄ntitatis. ¶ Ad 3m dico ꝙ duplex est distinctio.q̄dā formalis.alia entitatiua.pmā non hꝫ mā nec ptes materie.sed 2am bn̄.silr duplex est actus.s.formalis ⁊ entitatiuus.vt habitū fuit supra in pmo arti.primū non habet materia:sed scḋm bene.

Quartum dubiū est.si dimēsiones interminate p̄cedāt formā sbale in mā. Et videt ꝙ nō. Tū q2 forma sbalis nō videt p̄mus actus materie.vt vident clare dicē oia cōmēta. Tū q2 nullū accn̄s mediat inter mām ⁊ formā.forma.n.immediate vnit materie.2.de aia.⁊ 4.meta.vbi dr ꝙ nō est q̄rēda cā quare vnū facit mediū cū hoc.quasi vellet dicē ꝙ mediū iter ipsa nullū est. ¶ Rn̄deo. ꝯclusio est affirmatiua.q̄m cōmēta.in li.de suba orbis dicit ꝙ sic.que aūt sint ille dimēsiones vel quātitates iterminate sunt multi modi dicēdi.q̄dā dicunt ꝙ q̄ntitas interminata est q̄ntitas in po2.q̄ntitas determinata est quātitas in actu. ¶ Scḋo est ali9 modus dicēdi Aureoli in trac.de principijs nature.⁊ idē in 2° sniaꝝ.qui dicit ꝙ indeterminatio dimēsionū refert ad duo.p̄ qdē ad carētiā termini exterioris qui est supficies.dꝫ.n.intelligi ꝙ trina dimēsio est gn̄atio ⁊ corruptio absqꝫ supficie certa.⁊ hoc est qḋ dicit cōmē.4.physi. Cū abstuleris a mā formā vltimā ⁊ figurā nihil remanebit in ea nisi dimēsio nō terminata que est corpus in po2.⁊ cū determinat per vltimā supficiem fit corpus in actu ⁊ sine illa mā nō pōt eē.est.n.intelligēdū ꝙ in mā dꝫ imaginari trina dimensio:vt lōgitudo latitudo ⁊ ꝓfunditas.sed absqꝫ omni termino ⁊ supficie ⁊ figura ideo q̄si cōfuse ⁊ indeterminate in po2.q̄re nō est dare aliqḋ corpus qḋ sit tale:neqꝫ supficie carēs.cū aūt intelligit forma in mā cū ista trina dimēsione intelligit terminari per vltimā supficiē ⁊ figurā.vn̄ pauloante in p̄allegato loco dicit cōmētator ꝙ dimēsiones que sunt in mā nō sunt corpus determinatū.⁊ forma est determinās dimēsiones. ¶ 2° v̄o interminatio dimēsionū refert ad carentiā termini interioris sm quē attēdit q̄ntitas.puta tricubitū vel bicubitū:aut maioritas vel minoritas.hec enī nō ꝯsequunt q̄ntitatē simplr.sed q̄ntitatē vt est determinata ⁊ q̄nta.vn̄ sicut eadē est albedo intēsa ⁊ remissa ita eadē quātitas sub maiori vel minori gradu. Lꝫ tn̄ hec opi.sit subtilis.illi tn̄ nō adhereo.sequēdo g opi.Geraldi odonis gn̄alis ministri ordis minoꝝ.dico ꝙ q̄ntitas indeterminata est ps seu pluralitas ptiū mā̄e.q̄ntitas v̄o terminata est ordo seu ratio ptiū.hec aūt sic declarat. Arꝫ.dicit.2.de gn̄atiōe.ꝙ in vno pugillo terre sunt decē aque.tūc accipio duos pugillos sicut si dicerē duos modios.vnū terre ⁊ alterū aque. Isti aūt pugilli sunt eq̄les ⁊ inequales.g sm aliā ⁊ aliā quātitatē.aña pꝫ. sunt.n.equales.q2 nō se excedūt.vna.n.⁊ eadē mēsura equaliter mēsurant.ꝙ inequales pꝫ.per tex.allegatū.ꝯn̄a pꝫ per ꝯdictoria.sunt.n.equales sm quātitatē terminatā.⁊ equales sm q̄ntitatē interminatā Inter autē istas duas quātita-

Opi. ꝓpria

tes est qntuplex dña. ¶ Prima est. q: q̃titas terminata est
q̃ditatiue extẽsio. indeterminata vo ſcḋm extẽsionis. pbatio
hui9 dñe q̃tũ ad pmã ptẽ sui. positio est ordo ⁊ sit9 ptiũ in to
to. sic q̃titas determinata est formaliter ⁊ q̃ditatiue extẽsio.
Ipsa. n. extẽsio nõ aliud est q̃ȝ ptẽ eẽ ex ptẽ. h aũt est ordo po
sitio ⁊ sit9 ptiũ in toto. sed q̃titas terminata est talis ordo. pȝ
discurrẽdo per spẽs q̃titatis determinate. que sunt bicubi-
tũ tricubitũ. ⁊ sic deinceps in lõgitudine ⁊ latitudine ⁊c̃. Alia
pars dñe pȝ. q: ipossĩe est aliqd aliud eẽ ſcḋm pᵐ alicui9 ordis
ptiũ nisi pluralitas ptiũ. ¶ 2ª dña est. q: q̃titas determina-
ta augef per rarefactionẽ. ⁊ minuit per ɔdẽsationẽ. alia vo
nec augef nec minuit. hec dña pȝ q̃tũ ad pmã ptẽ sui ex sen
su. videm9. n. q̃ per rarefactionẽ magis extẽsam maiorẽ oc
cupat locũ. Scḋa pars dñe pȝ ex. 4. phy. vbi expsse dicit phs
rarefactiõeȝ fieri nulla pte extrinseca adueniẽte. ¶ 3ª dña est.
q̃ q̃titas determinata posterior est rarefactiõe ⁊ ɔdẽsatõe
q̃titas vo idetermiata est prior. Priª pars dñe pȝ. qm̃ q̃ti
tas determinata per rarefactionẽ hȝ ⁊ ɔdensationẽ. vt pȝ ex
pcedẽtib9. Scḋa ps dñe pȝ. qm̃ extẽsio dilatatio ⁊ cõstrictio
supponũt necẽio ipas ptes. ¶ 4ª dña est. q: q̃titas indeter-
minata limitat rarefactiõis possibilitatẽ ⁊ ɔdẽsatiõis. q̃ti-
tas aũt determinata nõ. sed sequit ipaȝ limitationẽ. Prima
pars pȝ q̃ q̃titas que est in vno pugillo nata est extẽdi mi
lesies plus ⁊ nõ ampli9. ⁊ q̃titas determinata vni9 pugilli
terre poterit tãtũ extẽdi q̃ ei9 q̃titas determinata erit tanta
q̃ta nunc est q̃titas mille pugilloꝝ ignis. q̃titas aũt deter
minata que est in duob9 pugillis terre põt puenire ad vlti-
mã rarefactionẽ vsqȝ ad quãtitatẽ determinatã duoꝝ miliũ
pugilloꝝ ignis. q̃re pȝ q̃ idetermiata limitat possitatẽ rare
factiõis ⁊ ɔdẽsatiõis. Scḋa pars dñe pȝ ex pcedẽti dña. q̃ti
tas. n. vltima seqf rarefactionẽ ⁊ ɔdẽsationẽ. ¶ 5ª dña est. q̃
q̃titatẽ idetermiatã necesse est eãdẽ nũo pmanere in gñā-
to ⁊ corrupto. quãtitatẽ vo determinatã nõ. pª pars dñe pȝ
ex pho. 4. phy. vbi dicit q̃ ex minori põt gñari min9: ⁊ q̃
mã que est ſcḋm trãsmutatiõis manet eadẽ nũo. certũ est aũt
q̃ si mã remaneret eadẽ nũo q̃ ẽt ptes mãe remanerẽt eedẽ
nũo. ptes aũt mãe accipiunt vt quãtitas indeterminata. q:
nõ est aliqd ptibile sine q̃titate. hẽ. n. ptẽ ⁊ ptẽ est esse quan
tũ. nulla aũt q̃titas est per quã mã habeat ptẽ ⁊ ptẽ nisi per
istam quã vocamus indeterminatã. Scḋa pars dñe pȝ ad
sensum in multis ⁊ ex vbo phi prealegato. ¶ His pmissis
pª ppõ. pñt poni due ppõnes. Prima ppositio est. q̃ ista q̃titas in-
determinata nõ est distincta ẽẽntialr a mã. hoc pbaf. partes
sunt idẽ ẽẽntialr cũ mã. sed ista quãtitas indeterminata nõ
2ª ppõ. est nisi ptes mãe. ex pcedẽtib9. ergo ⁊c̃. ¶ Scḋa ppositio est.
q̃ ista quãtitas indeterminata pcedit formã sbalẽ in mã. p-
baf. omne ſcḋm pcedit illud cui substat vt fundamẽtũ. sȝ mã
⁊ ptes ei9 ſcḋm sunt vt fundamẽtũ forme. vt pȝ pmo phyſic.
ergo ⁊c̃. ¶ Rõnes aũt facte in oppositũ soluunt ex dictis.

Quintũ dubiũ est. vtrũ poª sit distincta ẽẽntialiter
a mã. ¶ Rñdeo vbi pono talẽ distinctio-
nẽ. s. q̃ poª põt sumi duplr. vno mõ fundamẽtaliter ⁊ pro
fundamẽto huic potẽtialitati substrato. cuilibet. n. aptitudi-
ni substernit aliqua res que est apta ad illã aptitudinẽ. Alio
mõ põt sumi formalr pro ipamet potẽtialitate ⁊ pro respe-
ctu potẽtialitatis. Et hoc mõ 2° põt sumi duplr. ista. n. poª
materie sumpta formalr põt eẽ duplex. q̃dã actualis. q̃daȝ
aptitudinalis. actualis est ɔsurgẽs ex vnione materie cum
forma qua remota ipsa nõ remanet. Alia est aptitudinalis
ſcḋm quã mã respicit oẽs formas: ita q̃ nõ psupponit existiã
forme sicut pma. Vñ sicut ponit duplex inherẽtia: vt actua-
lis ⁊ aptitudinalis: vt habitũ fuit supra. in q̃one de separatio-
ne accñtis. sic pono istã duplicẽ pom̄. ¶ Hoc pmisso pono
1ª ppõ. tres ppõnes. pma est hec. q̃ poª pmo mõ sumpta. vȝ. pro il
lo fundamẽto põlitatis. ⁊ pro ſbto poᵉ est oino indistincta
ex̃ intellectũ a mã. hoc pȝ. Mã idẽ a seipo non distinguit realr
ex̃ intellectũ. sed poª illo mõ sumpta nõ est nisi ipamet mã.
2ª ppõ. g ⁊c̃. ¶ 2ª ppositio. q̃ poª actualis formalr sũpta est distin-
cta ẽẽntialr a mã. hoc pȝ. omne a quo mã est sepabilis est di
stinctũ essentialr a mã. hoc claudit pdicatũ in ſbto. Sed mã
est sepabilis a tali poª. vt pȝ ex declaratis. ergo ⁊c̃. Ita q̃ si-
cut forme penit9 innouanf in mã sic ista poª. ¶ 3ª ppositio 3ª ppõ
est. q̃ poª aptitudinalis vel aptitudinalr sumpta est idistin
cta ẽẽntialr a mã. pbaf. ois realitas positiua mãe inextis cir
cũscripte ab omni eo qḋ est ex̃ ei9 ẽẽntiã nõ distinguit ab ip
sa mã. talis poª est hm̃. ergo ⁊c̃. mi. pȝ. circũscribaf. n. mã ab
omni eo qḋ est ex̃ ei9 ẽẽntiã: tũc q̃ro. vtrũ mã sit apta nata re
cipe formã: aut nõ. ⁊ dico formalr. si nõ. ergo nec de9 poterit
sibi dare. poª. n. dei nõ est respectu ipossis. si sic. habef ppo-
sitũ. ¶ Ꝑ. ad oẽȝ formã materie extrinsecã possibilẽ recipi in
mã formalr mã est in poª formalr. nihil. n. põt recipi forma
liter in aliq̃ nisi ipm possit recipe formalr illud. Si ergo est
mã distincta a tali poª ipsa poterit formalr recipi in mã. ⁊ p
ɔñs mã erit in poª formalr ad pom̄. Tũc quero de ista poª
per quã est in poª sicut pus. ⁊ sic pcedã in ifinitũ. Et dico bñ
formaliter ppter vnã solutionẽ que posset dari q̃ ipa est in
poª fundamẽtalr. ⁊ per ɔñs nõ seqret q̃ hȝet pom̄ formali-
ter ad istã pom̄. hoc habitũ est vt pȝ. ¶ Confirmaf ista ppo
sitio auctẽ Arist. pmo phyſi. vbi dicit. visa. n. mã materie q̃ est
ens in poª ſcḋm ei9 nãm soluunf oia dubia antiquoꝝ negan
tiũ gñationẽ. Idẽ Cõmẽtator in li. de suba orbis. mã subaf
pro posse. ergo ⁊c̃. ¶ Sed ɔtra istã ɔnẽ videnf esse quedaȝ
rõnes Cõmẽ. in p phyſi. ¶ Prima est h. id qḋ remanet alio
recedẽte ⁊ manet ipo corrupto nõ est idẽ cũ ipso. sed mã ma
net nõ manẽte poª. adueniẽte. n. forma cedit poª. nã appeti-
tus est respectu nõ habiti. nõ. n. vr̃ possibile q̃ mã sit in poª
ad formã quã hȝ. alias illa stãte posset ipas recipe. ⁊ sic ideȝ
bis includeref. ¶ Ꝑ. q̃cũqȝ sic se hñt q̃ vno iplurificato reli-
quũ plurificaf illa talia nõ sunt idẽ. ɔdictoria. n. non psit de
eodẽ pdicari. sed mã iplurificata plurificanf poᵉ. nã ad aliã
⁊ ad aliã formã specificã est alia ⁊ alia poª. vt pȝ. 3. phyſi. vñ
dicit q̃ si posse sanari ⁊ posse egrotare eẽnt idẽ. sanari ⁊ infir
mari eẽnt idẽ. ¶ Ꝑ. poª est de gñe relonis cuȝ nõ possit ɔci-
pi sine termino. nõ aũt ipa mã. g ⁊c̃. ¶ Cõfirmaf ratio. nul-
lũ ẽẽntialr respectiuũ vr̃ esse idẽ cũ absoluto. eẽt. n. absolutũ
⁊ nõ absolutũ. mã aũt est entitas absoluta cuȝ sit de essentia
entis absoluti. nõ aũt poª. ergo ⁊c̃. ¶ Rñdeo. due pme rõ-
nes tãgũt duas difficultates declarãdas. Prima est h. si in
mã sint plures poᵉ aptitudinales vel sit tm̃ vna respectu oi-
um formaꝝ. Scḋa. si adueniente forma cedit ipa poª. ¶ Ad
has duas difficultates rñdeo. vbi põt dici. ¶ Ad pmã q̃ lȝ
ista potẽtia plurificef respectu formaꝝ specifice distinctarũ.
non ppter hoc sequit q̃ ibi sit distinctio ẽẽntialis. Sufficit
enim ad istã ɔdictionẽ vitãdã formalis distinctio inter ea.
vt pȝ de essentia diuina. que vna existẽs cõpatif secũ plura
litatẽ attributoꝝ. verũm q: pluralitas nõ dȝ poni sine neces
sitate. ⁊ nõ vr̃ possibile ifinitas poᵗᵘ esse in mã. cũ tñ sint for
san ifinite forme in poª a deo pducibiles. Põt satis pbabili
ter dici q̃ poª in mã est duplex. Quedam maxima ⁊ ppin-
qua que nec ɔsequit mãm ex aliq̃ tali dispõne. sicut mã ext
stens sub forª seminis. ⁊ sub tali dispõne extñs est in poª ad
formã sanguinis. ⁊ sub sanguine extñs ad formã carnis. Et
ad istã mẽtẽ loquit Ari. 10. meta. vbi dicit q̃ illud est in po
tẽtia ad aliud qḋ vnica trãsmutatiõe trãsmutari põt in il-
lud. ⁊ de ista poª forsan veꝝ est q̃ ipa multiplicaf ſcḋm plura
litatẽ formaꝝ in mã ⁊ dispõnũ. ⁊ de ista forsan itelligit Ari.
3. phy. Est aũt alia poª q̃si remota sibi ⁊ distãs que sic nõ cõ
sequit istã alietatẽ dispõnũ. sed ipsa originaf ex poª itrinse-
ca mãe: ⁊ qḋ est sic in poª nõ est trãsmutabile per aliq̃ȝ trãs-
mutationẽ. ⁊ ſcḋm istã pom̄ mã idifferẽter est ad oẽs formas
in poª. ⁊ istã credo esse vnaȝ in mã saluo iudicio cuiuscũqȝ.
¶ Ad 2m̄ difficultatẽ pȝ ex istis. dico. n. q̃ poª remota nõ ce
dit in aduẽtu forme. sed bñ prima. ¶ Pro hoc pȝ ad rõnes.
Ad pm̄ iaȝ pȝ per pmã diffi. solutã. Ad 2m̄ per 2m̄. Nec p-
batio ei9 cogit cuȝ dicit q̃ appetit9 est pp indigẽtiã. Dico. n.
q̃ ille appetitus differt ab illa poª. certũ est. n. q̃ q̃n hõ actu

ridet vel rōcinaƭ nō pp hoc destruiƭ rōnabilitas vel risibilitas. nec seqƭ. ğ pōt ipam formā iterȝ hēre ipsa stāte: sicut declaraƭ de actu ridēdi. Sicut. n. re pducta ipsa stāte deus nō pōt iterȝ ipam pducē. eo ꝙ pductio psupponit nō eē rei: ꝛ tñ poª pductiua dei nō corrūpiƭ. sic dico hic. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ ista poª est entitas respectiua. ꝛ ideo bñ ɔcedo ꝙ distinguiƭ realiter a mā. nō tñ eēntialr. nō tñ est de pdicamēto relonis nec in aliq pdicamēto per se. ¶ Ex qbus pōt elici 4ª ppositio. ꝙ ista poª est distincta formalr a mā: vt pȝ ex precedēti rōne.

Sextū dubiū est. vtrū mā sit vna in oībus. Rñº. pro cuiº euidētia pono aliquas ppōnes.

pª ppō. Pªma est. ꝙ mā est alia ꝛ alia nūaliter in alio ꝛ in alio supposito. hoc pbaƭ. ipoīe est ꝙ idē nūo sit actu in locis diuersis distātibº. nec per se nec per accñs. sed mā diuersoꝝ suppositoruȝ est in diuersis locis saltē per accñs. ğ ꝛc̄. maior pȝ. qꝛ idē a seipso nō est pcisuȝ nec diuisum. ¶ Cōfirmaƭ rō. deº pōt separare mām ab oī forma vt pbatū est supra. in pª arti. separeƭ ğ mā petri qui est parisius ab oī forma ꝛ mā iacobi qui est rome ab oī forma. non. n. pōt dici ꝙ iste sic pcise sint eedē nūo: cum per se sint in diuersis locis determinate. ¶ Pᵗ. eadē mā nūo nō pōt iformari formis ɔrijs sil'. sed forme ignis ꝛ aque sunt ɔrie ꝛ formalr repugnātes. ergo ꝛc̄. ex quo ɔcludo correlarie: ꝙ opi. illoꝝ qui ponūt ꝛ mā pª est eadē nūo in oībº: nō est vera: ꝛ est inopinabilis vt videƭ. mā. n. pma ꝛ scda nō varianƭ eēntialr. cuȝ illa scdītas insit sibi ab ex ꝛ accñtalr. ergo si ista nō est eadē eēntialr: nec illa. ¶ Cōtra eos faciūt pdicte rōnes.

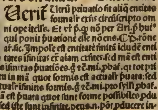
2ª ppō. ¶ Scda ppositio est. ꝙ lȝ mā actu sit distincta in diuersis. tñ successiue pōt eē eadē in oībº. hoc declaraƭ nā eadē est mā in gñato ꝛ corrupto. vñ illamet que substat forme ignis pōt substare forme aeris. ꝛ sic de alijs cū mā remaneat ingñabilis ꝛ incorruptibilis. ꝛ iterum qꝛ eadē est in poª ad

3ª ppō oēs formas successiue. ¶ Tertia propositio est. ꝙ mā est vna pᵛatiue in oībº. nō aūt positiue. ꝛ ad declarationē huiº aduertas bñ in. 2. art. qōnis de indiuiduatiōe ꝛ de vnitate illa minori. Et per hoc soluunƭ rōnes ꝛ auctes que fiūt qn Ari. dicit ꝙ mā est vna nūo in oībº: pȝ p b. ꝛ eē si alie adducanƭ.

Septimū dubiuȝ est vtrū mā sit eiusdē rōnis in oībº. ¶ Rñº ꝛ dico ꝙ eēntialr ꝛ spālr est eiusdeȝ rōnis siue corruptibiliū siue incorruptibiliū. pbaƭ. illud qđ de se caret omni forma ꝛ est ideterminatū ad oēm formā est eiusdem rōnis saltē specifice in oibus. mā est hᵘ. vt pȝ. ergo ꝛc̄. Dico etiā ꝙ mā celi est in potētia ad oēm formā: ꝛ deus pōt facere istam mām sub forma.

His visis Rñdeo ad rōnes pncipales. ¶ Ad primā ɔcedo maioreȝ de illo qđ est in poª obiua. vel de illo qđ est entitas pure potentialis obiue. non aūt subiue. cuiusmodi est mā. ꝛ sic pcedūt auctes. ¶ Ad ɔfirmationeȝ mā nō est qd ꝛc̄. dico ꝙ Ari. vult ibi pbare ꝙ mā nō sit in aliq pdicamēto. vñ dicit ꝙ ens nō determinaƭ per ipam pdicamētalr nec tanqȝ per entitatē alicuiº pdicamēti. qn aūt possit determinari per ipam sicut per qzdā spālē entitatē nō negat. ¶ Ad auctoritates que dicūt mām nō posse separari a forma. dico ꝙ loquuntur de cōi cursu nature. qđ ɔcedo: deus tamen potest supra naturam.

¶ Priuatio aūt ꝛ ɔtrarietas est per accidēs forma vero est aliud. Questio. x.

Ueritur Utrū priuatio sit aliq entitas formalr extⁿs circūscripto omni ope itell's. Et vr ꝙ. ꝙ nō per Ari. p huiº qui ponit pᵛationē esse nō ens. ¶ Pᵗ. rōne arᵍ sic. Impoīe est entitatē finitā icludē entitates ifinitas ex aiam exñtes. sed mā est entitas finita icludēs ifinitas pᵛatiōes. ğ ꝛc̄. mi. pbaƭ. qꝛ tot priuatiōes sunt actu in mā quot formis est actualr pᵛata: sed mā est pᵛata actualr ifinitis formis. ğ ꝛc̄. mi. pro syllī pbaƭ. qꝛ tot formis mā est pᵛata quot sunt forme possibiles pduci in ea ꝛ nō hȝ: sed iste sunt infinite. deus. n. pōt pducere infinitas formas in mā successiue. vnde nulla natura specifica est determinata ad certum numerum suppositoꝝ.

Ad oppositū Illud qđ est pnᵐ cuiuslibȝ trāsmutationis est aliqua nālis entitas extra aiam existēs. priuatio est hᵘ. ergo ꝛc̄. ma pȝ. qꝛ illi qđ simpliciter nihil est extra aiam nō debeƭ aliqua ratio positiua ex aiam. esse aūt principium trāsmutationis nālis est talis ratio. ergo ꝛc̄. minor satis patet.

Rñdeo In hac qōne sunt qtuor vidēda. Priº vtrū pᵛatio sit ab aia pcise. Scdo vtrū dicat aliquā entitatē formalr positiuā. Tertio vtrū sit p se pnᵐ cuiuslibet trāsmutationis nālis. 4º vtrū a mā sit distincta realr.

Quātuȝ Ad pmum est sciēdū ꝙ aliud est pᵛatio ꝛ aliud negatio. negatio. n. est absñtia vel remotio ꝛ carētia alicuiº forme absolute in quocūqȝ subō siue apto nato siue nō apto nato. pᵛatio vº est carētia vel remotio forme in subō apto nato. Tria igiƭ sunt vidēda qtū ad pᵐ artᵐ. Primo vtrū negatio in creaturis vt distincta a priuatiōe sit formalr ex aiam extⁿs. Scdo videbiƭ de pᵛatione. Tertio qꝛ aliter est in creaturis aliter in diuinis: ideo videbiƭ vtrū negatiōes ꝛ pᵛatiōes in diuinis habeāt eē ex aiaȝ vel in aia. ¶ Quātū ad pᵐ huiº artic̄. pono istā ɔnē. ꝙ nulla negatio vt distincta a pᵛatiōe est ex aiam formalr extⁿs. ꝛ dico vt distincta a pᵛatiōe: qꝛ aliq negatiōes sunt que supponūt aptitudinē in subō. hāc aūt ɔnē pbo sic. Nulla ratio positiua necnō positiua formalr ex aiaȝ extⁿs est indifferēter v̄ificabilis de qcūqȝ ente siue sit in aia siue ex aiaȝ siue sit fictitiū siue nō: negatio talis est hᵘ. ğ. ma. pȝ. qꝛ nihil ex aiaȝ existēs pōt pdicari de ente in aia ꝛ de ente ex aiam. nec de ente ficto. mi. pȝ. qꝛ bñ dr. chimera nō est hō. nihil est nō hō. cum iter ɔdictoria nō sit dare mediū. ¶ Pᵗ. vbicūqȝ affirmatio alicuiº negatiōis nō remoueƭ ex aiam ab aliq subō ibi in illo subō nō est negatio ex aiaȝ. sed affirmationes istaꝝ negationū. puta nō deº. nō lapis nō remouenƭ ab hoie vel a qcūqȝ alio ex aiam. ğ ꝛc̄. mi. pbaƭ. illud qđ nunqȝ ifuit alicui. nec inest nec aptū natū est ineē nunqȝ pōt itelligi ab ipo realr remoueri. remotio. n. psupponit eē vel fuisse vel possibilitatē. Sed affirmatiōes taliū negationū. puta ista affirmatio. deº vel lapis nunqȝ ifuit nec inest nec apta nata est inesse hoi. ğ per ɔñs nō pōt itelligi realr remoueri. ¶ Pᵗ. si hᵘ negatiōes eēnt in re ex aiam in talibº subis de qbº dicunƭ hoc nō esset nisi qꝛ nō eēnt affirmatiōes opposite. sed hoc nō pōt esse pp hoc. ergo ꝛc̄. mi. pbaƭ sic. qꝛ si sic. ergo isto mō deberēt poni inesse qño nō sunt affirmatiōes. sed iste affirmatiōes. puta deº vel lapis nō sunt itra qditatē hois. ergo iter qditatē hois dȝ poni negatio. sed hoc est falsuȝ. ergo ꝛc̄. nulla. n. rō negatiua vel pᵛatiua poniƭ itra qditatē alicuiº positiui. ¶ Cōfirmaƭ. ibi dȝ poni negatio vbi nō poniƭ affirmatio. sed lapis nō includiƭ intra eēntiā hois ꝛ qditatē. ergo nō lapis dȝ ibi includi ¶ Pᵗ. si ista negatio nō hō. que dr de lapide esset formaliter ex intellectū in lapide. ergo in eodē sbto eēnt formaliter infinita ex aiam. ɔñs est falsum. ergo ꝛ añs. falsitas ɔñtis pȝ. nō. n. pñt poni infinita actu ex aiam. pbatio ɔñtie. qꝛ qua rōne nō hō esset formalr ꝛ realr in lapide eadē rōne negatio. cuiuscūqȝ alteriº ab ipso. sed alia ab ipso sunt ifinita. Infinite. n. sunt spēs nūoꝝ in mēte diuina ꝛ figuraꝝ ꝛ alioꝝ. ergo ꝛc̄. ¶ Cōtra illā ɔnē arᵍ. pmo sic. omni itellectu circūscripto. vel hō est lapis. vel nō lapis. nō pōt dici ꝙ sit lapis. ergo erit nō lapis. sed non lapis est negatio. ergo ꝛc̄. ma. pȝ. qꝛ de quocūqȝ affirmatio vel negatio est vera: ꝛ iter ipsa nō est dare mediū. ¶ Pᵗ. nulla affirmatio remoueƭ formalr ab aliquo extra intellectū nisi per negationē oppositā formaliter extra intellectū inexistētē sibi. sed lapis extra aiam formaliter remoueƭ ab hoie. qꝛ homo extra aiaȝ formaliter nō est lapis. ergo homo est nō lapis per negationē formaliter ꝛ realiter extra aiam sibi inexistētē. maior pȝ. qꝛ vnū oppositoꝝ nō remoueƭ ab aliquo nisi per reliquū sibi oppositū incōpossibile. oppositū aūt affirmationi est ipsa negatio.

vnde nunq̃ʒ in oppositis imediatis vnū pōt remoueri ab alio: nec nō ineē qn alterū isit. ꝯdictoria aūt sunt oppositio imediata. ¶ Cōfirmat̃ rō. lō. n. est ipoſē ꝙ hō sit lapis. q: in hoīe est nega° opposita affirmatiōi p quā sibi repugnat ipa affir° ꝯ̃ ⁊c̄. ¶ Rn̄°. pro h° rōne pono istā ꝓpōnē. ꝙ oī itellu circūscripto est nulla ꝯdi°. h̄ pʒ. eſt ex p̄cedēti ꝯne. tū ēt q: ꝯdictio est in cōplexiōe ⁊ cōpōne itellꝰ que nō sunt circūscripte itellectu. Dico igit̃ ꝙ itellcū circūscripto nec hō est lapis nec nō lapis formalr̃ h̄ est p foīalē iclusionē affirmatōis vel negōnis. bn̄ tn̄ est fūdamētalr̃ nō lapis. h̄ est ꝙ est fundamētū cui nō cōpetit eē lapidē. ¶ Ad pbōnē. ꝯ̃ iter ꝯdictoria nō est dare me°. dico ꝙ absolute iter ipa nō ponit̃ me°. ſʒ iter ipa cū h̄ addito. puta ex̄ itellcū. vel cū aliq̄ tali modificatiōe bn̄ ponit̃ me°. ¶ Ad 2ᵐ vno° pōt dici sic. ꝙ affirmationē remoueri ab aliq̄ realr̃ pōt duplr̃ itelligi. q: vno° dī aliqd ꝓprie remoueri ab aliq̄ qd̄ qdē nunq̃ʒ isuit nec aptū natū est ieē nec iest. ⁊ in isto sensu ꝯcedo maiorē. q: nūq̃ʒ aliq̄ affir° qne isuit vel apta nata est ieē vel iest alicui pōt remoueri ab ipo formalr̃ nisi p negōnē oppositā sibi iexn̄tē foīalr̃ ex̄ itellectū. sicut de p̄uationib° videbit̃ statim. ¶ Alio° aliq̄ affir° pōt itelligi in ꝓprie remoueri ab aliq̄. nō q: insuit. sed tn̄ q: nō inest. nec nata est ineē. ⁊ talis affirmatio licet indr̄nter remoueri. Nō opʒ ꝙ remoueat̃ formalr̃ pp negationē inexn̄tē subo ex̄ itellectū. sed p̄cise pp affirmationē illi affirmatiōi icōpossibilē. per hoc. n. hō est nō lapis: nō qm̄ icludit negationē lapidis. sed qm̄ est hō cui lapis est icompossibilis. Unū h̄oc est repugnātia hoīs ad lapidē. quā hō includat negationē lapidis. Ideo. n. est nō lapis. qm̄ est hō ⁊ nō eꝫ. ¶ Tūc ergo ad rōnē. ꝯcedēdo maiorē de illis que remouent̃ ꝓpe. nō de illis que remouent̃ iproprie. ¶ Aliter pōt dici s̄m mētēʒ Scoti in ꝑ sen. di. 26. ꝙ aliqd remoueri ab alio pōt itelligi duplr̃. Uno° pp oppositū inexn̄s illi a quo tale aliud dicat̃ remoueri. vt si albedo dicat̃ remoueri a supficie pp magnitudinē inexn̄teʒ que est opposita. ⁊ formalr̃ repugnās albedini. Alio° pōt aliqd ab alio remoueri negationē cause nō potētis ineē. vel forte nō potētis ponē ineē. nō ꝙ illi insit oppositū. sed forsan est aliqd pp ꝙ illud si nō cōpetit sic est in ꝓposito. lapis. n. nō dicat̃ remoueri ab hoīe pp negationē sibi oppositā inexn̄tē. sed pp aliqd sibi inexn̄s pp ꝙ sibi illa affirmatio repugnat. ¶ Quantū ad 2ᵐ huius p̄mi articuli. vbi erat vidēdū de p̄uatiōe. Utrū eēt extra aiam. Est sciēdum ꝙ vnus modus dicēdi quē aliās tenui est. ꝙ ipsa p̄uatio sicut ⁊ ipa negatio hʒ eē p̄cise per intellectuʒ formalr̃. ita ꝙ intellect° ponit p̄uatiōes ⁊ negatiōes in quodā esse ꝓscripto. ita ꝙ si ponat p̄uatiōeʒ est p̄uatio. si ponat negatiōeʒ est negatio. ita ꝙ ex̄ itellectū mā nō dʒ dici p̄uata formalr̃. ⁊ ille modus dicēdi euadit ad multas difficultates. Pro nūc tn̄ videt̃ mihi salua gr̄a cuiuscūq̃ʒ dicētis. clarius est dicēdi ponēdo illam ꝯnē. Qʒ p̄uationes formarū realiū sunt formaliter ex̄ aiam circūscripta ꝯsideratione intellect°. hoc ꝓbat̃ sic p̄mo. qm̄ nihil remouet̃ ab aliquo subo ex̄ aiaʒ nisi per positiuū vel negatiuū ex̄ aiam sibi incōpossibile. hoc pʒ. qm̄ habitus nō remouet̃ formalr̃ a subo nisi per aliqd̄ ei incōpossibile sibi formaliter ex̄ aiaʒ inexn̄s siue positiuū siue negatiuū. sed lumē qd̄ est in aere remouet̃ ab aere. ergo hoc nō nisi per aliqd̄ incōpossibile sibi positiuū vel p̄uatiuū in aere ex̄ aiaʒ existēs. sed hoc nō pōt eē aliqd̄ positiuū. qm̄ lumē nō hʒ aliquā formā ꝯriā. ergo remouet̃ per p̄uationē exn̄tē in subto. puta aer formaliter ex̄ aiam. ¶ Itē oīs mutatio extra aiaʒ habet vnū terminū extra aiam. gn̄atio ⁊ corruptio sunt mutatiōes ex̄ aiam. vt pʒ. ergo ⁊c̄. Sed terminus ad quē corruptionis est p̄uatio forme. inquātū de esse ad non esse. Terminus aūt a quo gn̄ationis est p̄uatio forme. ergo ⁊c̄. Unde Ari. 5. phy°. dicit. ꝙ oīs mutatio vel est a subo in nō sbm vel a nō subo in sbm. ⁊ subdit. dico autem sbm affirmatiōe mōstratū nō subm p̄uatione mōstratū. ¶ Itē oīs oppositio extra aiam habet vtrūq̃ʒ suoꝝ extremoꝝ extra aiam. sed inter habitū ⁊ p̄uationē. puta inter lucē ⁊ tenebrā est oppositio ex̄ animā. ergo ⁊c̄. Hoc videt̃ esse intētio Ari. 2° de aia. vbi dicit. ꝙ visus apphēdit per accn̄s tenebrā. que est p̄uatio lucis. ꝙ non esset. si esset aliqd ab aia. ¶ Sed ꝯtra istā ꝯclōnem arguit̃ sic. manēte aliquo iferiori manet sup°. sed negatio est inferius ad p̄uationē cū oīs p̄uatio sit negatio. ⁊ nō ecōuerso. ⁊ p̄uatio p te sit extra aiam. ergo ⁊ negatio cui° oppositū dictū est. ¶ Itē quāta est incōpossibilitas inter terminos aliquaruʒ duaꝝ mutationū ad quē. tāta est inter terminos a quo ipsaruʒ. qm̄ si nō. cū mutatio sit a termino a quo in terminū ad quē. si terminū a quo diuersaꝝ mutationū duaꝝ essent fundamētalr̃ compossibiles. tūc mobile posset sil' deserere duos terminos ⁊ acqrere duos alios. quātā ergo habet incōpossibilitatē terminus ad quē generationis ignis ⁊ aque. tātaʒ habebit terminus a quo ipsaꝝ. Sed terminū ad quem generationis ignis ⁊ aque sunt incōpossibiles. ergo ⁊ priuationes. ¶ Rn̄deo ad primuʒ dico ꝙ sicut enti in aia ⁊ extra aiam nihil est cōe vniuocū. vt ꝓbatuʒ fuit supra in q̄ōne de ente. Unde ens qd̄ est cōe enti reali ⁊ enti rōnis. nō est nisi sola vox. ita ꝙ me oporteret dicere. ꝙ si negatio esset qd cōmune ad p̄uationē ⁊ negationē. vt nō supponit aptitudinē. dicerē ꝙ est cōmune tn̄ s̄m voceʒ. ¶ Ad s̄m dico. Pro cuius euidētia sciēdū. ꝙ secus est de priuationib°. ⁊ secus est de affirmationib° vel habitibus. Duo. n. habitus p̄nt esse incōpossibiles in eodē subo. sicut forma ignis ⁊ aque. ⁊ tn̄ priuationes nō erūt incōpossibiles. imo se cōpatient̃ in eodē. cuius ratio est. qm̄ habitus ē pfectior p̄uatione. Et ideo vnus habitus repugnās alteri includit priuationē alterius habitus. Sicut forma ignis includit priuationem forme aque. Priuatio aūt qm̄ impfectior est affirmatione. Ideo nunq̃ʒ includit negationē alterius p̄uationis. Et ideo vna p̄uatio stat cuʒ alia. Cū nulla includat virtualiter affirmationē oppositā alteri p̄uationi. Per hoc pʒ ad formā. Et dico ꝙ priuationes que sunt termini a quo duaꝝ gn̄ationū p̄nt sumi dupliciter. qm̄ vel absolute. videlʒ vt priuationes barū formarū vel vt habēt rōneʒ termini a quo. vt p̄mo sumitur non sunt incōpossibiles. Sed si accidit eis h°i incōpossibilitas sicut accidit eis. ꝙ sint termini a quo gn̄ationis. ¶ Quātuʒ ad terti huius p̄mi articuli. vbi erat videndū si in deo erant negationes extra aiam. Pono illā ꝯclusionē. ꝙ nulla negatio. nec priuatio est in deo extra aiam existens. Nec immortalitas. nec infinitas. nec ingenitas. nec innasabilitas. vel quecūq̃ʒ talia sunt in deo realiter. Sʒ oīa hec sunt in ipso tantū per intellectū. Intellect° enim nō inueniēs: siue intelligēs ibi affirmationes oppositas. mouet̃ ad ꝯcipienduʒ h°i negationes. que tn̄ nō sunt magis ibi realiter vel formaliter. quā affirmationes opposite. Hoc ꝓbat̃ sic. Nullū non ens est in deo formaliter existens. sed negatio est nō ens. 4° metaphy. ergo ⁊c̄. Itē nullū finitū est in deo formaliter. Sʒ immortalitas ⁊ h°i sunt finita. ergo ⁊c̄. minor ꝓbat̃. qm̄ tanta priuatio est in genere priuationis. quātus est habit° quē priuat in genere affirmationis. Si enim esset maior habitu in eo qd̄ excedit habitū nō esset priuatio habitus. Sed oēs habitus oppositi illis priuatiōibus vel negationibus que de deo dicunt̃ sunt finiti. puta formaliter immortalitati opposita. ergo ⁊ sic de alijs.

Quantum ad s̄cd̄m articulū p̄ncipalē. Utrū priuatio dicat aliquā entitatem. ¶ Est sciendū ꝙ est vna opinio Thome anglici. que ponit priuationē dicere aliqd̄ oppositū ⁊ aliquam entitatē. ita ꝙ imaginat̃ ꝙ priuatio cōstituit̃ per negationeʒ quā includit. ⁊ per quendā modū positiuū. per quē sibi determinat subiectuʒ. Hec aūt opinio ꝓbat̃ sic. Illud qd̄ nihil est. nihil sibi determinat. Sed priuatio aliqd sibi determinat. quoniaʒ subiectū. ergo ⁊c̄. ¶ Itē opposita ꝯtradictoria. vel oppositio priuatiua sunt spēs oppōnis distincte. ergo oportet ꝙ ex parte extremoꝝ distinctoruʒ vel oppositoꝝ sit aliqua distinctio. Cuʒ ergo ex parte habitus nō differāt oportet ꝙ illa distinctio accipiat̃ penes priuationē ⁊ negationē. Sed distinctio Opinio Tho. anglici.

est penes aliqua inclusa.ergo oportet ꝙ aliqd plus ⁊ prius
includat in priuatione quã in negatione.Sed hoc non pōt
esse puta nihilitas.q2 tunc priuatio ⁊ magis nihil quã nega
tio.ergo ⁊c.¶Itẽ pōt sic argui.de quocũqȝ predicat extre-
mum ꝯtradictionis.positiuũ ipsum est aliqua entitas posi
tiua.sed de priuatione predicat extremũ ꝯtradictionis posi
1ª ppō tiuũ.ergo ⁊c.¶Ista opinio nō placet.Ideo pono tres ꝓpo
sitiones mihi ꝓbabiles.prima est ista.ꝙ priuatio non dicit
aliquẽ entitatẽ positiuã.hoc ꝓbat sic.Cuilibet entitati posi-
tiue possibili recipi in aliquo subiecto est priuatio opposi-
ta.si ergo priuatio diceret aliquã entitatẽ positiuã cum ip'a
sit possibilis recipi in mã.sequit ꝙ huic priuationi sit priua
tio opposita.tunc querã de illa priuatione.⁊ ꝓcedã sicut de
prima.Cōfirmat ratio.Omne positiuũ dicit quendã habi
tum.Sed priuatio nō dicit habitũ cum sibi opponat.ita ꝙ
hec priuatio opponit huic habitui.priuatio in indifferẽter
habitui indifferẽti.ergo ⁊c.¶Item ois entitas positiua no
uiter accersita.est terminus ꝓductionis positiue.pȝ discur-
rendo per oẽs species motus.Sed ꝓuatio est terminus cor
ruptionis que nō est mutatio positiua.ergo ⁊c.¶Itẽ.Nul
la entitas simul est ratio ꝯstituta ex duobus extremis ꝯtra-
dictorijs.Sed si priuatio diceret aliquã entitatẽ positiuã ip
sa esset huiusmodi.ergo ⁊c.ꝓbat minor.In eo enim ꝙ pri-
uatio est negatio.Includit extremum ꝯtradictionis.In eo
aũt ꝙ dicit qd positiuũ.includit alterũ extremũ cōtradictio-
nis.ergo ⁊c.¶Cōfirmat.ꝓuatio est formaliter negatio.4°
metaphysi.Sed negatio est formaliter nihil ibidẽ patet.er-
2ª ppō go ⁊c.¶Secũda ꝓpositio est illa.ꝙ priuatio dicit quoddã
esse priuatiuũ.pro cuius esse est priuatio eius esse ꝓuatiuũ.
3ª ppō sed esse priuationis est priuatio.ergo ⁊c.¶Tertia ꝓpositio
est ista.ꝙ priuatio est aliqua entitas.⁊ positiua suppositali-
ter ⁊ permissiue.⁊ etiaȝ cōnotatiuẽ.ꝓbatur.Illud qd̄ suppo-
nit permittit ⁊ cōnotat entitatẽ positiuã est aliqua entitas.
supponitat ꝑmissiue ⁊ cōnotatione Priuatio est huiusmo-
di.supponit inquantũ subm ꝑmittit siue cōnotat.ergo ⁊c.
¶Ad rōnes Thome anglici.Respōdeo pro euidẽtia qua-
rum etiã multa declarãda sunt. Sciendũ ꝙ aliquid esse nō
ens pōt esse tripliciter.Uno modo q2 negat vlr omne ens.
⁊ per cōsequens de nullo ente ꝓdicat.nec dici pōt ⁊ sub isto
genere nō entis cōprehẽdunt oia figmẽta.qbus esse est pro-
hibitũ.q̃uis quantũ in significãdo nō neget ens vniuersa-
liter.¶Alio modo dicit nō ens.quoniã negat aliqd̄ deter-
minatũ ens.Ipsum aũt de se nihil determinat.imo ipsum
pōt verificari iam de ente:q̃ȝ de nō ente.vt negatio hois vel
cuiuslibet alterius. ¶Tertio modo dicit non ens.ꝙ negat
aliqd̄ ens.determinat ens determinatũ. Cum hoc tñ deter-
minat sibi aliqd̄ ens.⁊ nō pōt sic dici de quocũqȝ indifferen
ter.sed tñ de illo.qd̄ est aptũ ad aliqd̄.⁊ nō habet.cuiusmo-
di est priuatio.Et ſm hoc possunt poni tres gradus nō en-
tium.sub qbus omne nō ens cōtinet.per hoc pȝ.¶Ad pri-
mã rationẽ.Cōcedẽdo.ꝙ illud qd̄ nihil est ꝓmo modo vel
secũdo modo.nihil sibi determinat.sed bene de tertio. Ali-
ter pōt dici.ꝙ maior est vera de illo.ꝙ nihil est suppositali-
ter.⁊ permissiue.⁊ ꝯnotatiue.¶Ad scḋm dico ꝙ negatio ⁊
priuatio sunt distincta vel saltim nō eadẽ.qm̄ distinctio est
passio entis.Ista aũt nō idẽtitas.nō sumitur penes aliquã
entitatẽ intrinsecã.Sed vniuersaliter oportet dicere sit ꝙ sit
penes aliqd̄ qd̄ est nihil penes aliquẽ gradum nihilitatis
vel ꝙ solũ distinguant penes extrinsecã.puta penes suppo
sitioni subiecti ⁊ cōnotationẽ aptitudinis in subiecto.que
sunt extra ꝯceptũ formale ipsius priuationis. ¶Ad 2m po
no illã ꝓpositionẽ.ꝙ de illo ꝙ nihil est ꝓdicari extremũ ꝯdi
ctionis positiuũ denoiatiue.pȝ.nihil nō est extremũ ꝯdictio
nis.esse extremũ ꝯdictionis.est extremũ ꝯtradictionis posi
tiuũ.dicam enim sic esse.extremũ nō est esse. Silr de creatu-
ra que ante sui ꝓductionẽ nihil est.dicit volubile ꝓducibi-
le ⁊ talia.Unde licet hꝰ positiua nō possint de illis predica-
ri q̃ditatiue.que nihil sunt.bene tñ denoiatiue. Dicerẽ eniȝ

quo ad hoc.de priuatione predicet extremũ positiuũ.suffi-
cit ꝙ sit ens suppositaliter ⁊ cōnotatiue.

Quantum ad 3m articulũ ꝓncipalez vbi erat vi
dendũ.Utruȝ ꝓuatio sit ꝓnm.¶Re-
deo.Pro cuius euidẽtia sciẽdũ.ꝙ dĩa est inter ꝓnm ⁊ cãm.
Nã in plus se hȝ ꝓncipiũ quam cã.pũctus.n.est ꝓncipiũ li-
nee.⁊ tñ nō est cã.Intelligendo ergo per ꝓncipiũ solũ ꝙ di-
cat ordinẽ pter illud qd̄ addit.Causalitas nō cōpetit ꝓuatio
ni.vt pȝ discurrẽdo per oẽs causas.Dico ſm hoc duas ꝓpo
sitiones.¶Prima est hec.ꝙ ꝓuatio est principiũ in fieri vel 1ª ppō
quãtum ad fieri in qualibet trãsmutatione nãli.Hoc ꝓbat
sic. Ois transmutatio per se vna.hȝ duos per se terminos.
Sed gñatio qua generat forma ignis est per se vna.ergo ⁊c.
Sed terminus a quo nō est nisi ꝓuatio.ꝓbo.q2 non est mã.
q2 ipsa manet sub vtroqȝ termino.⁊ ipsa est subm gñationis.
Nec forma expellẽda.Nã nullũ agẽs nãle intẽdit per se cor
ruptionẽ alicuiꝰ forme. Intentio.n.solũ agẽtis nãlis est per
se facere ex nō igne igneȝ.ita ꝙ corruptio forme aeris nō est
per se in intẽtione agẽtis nãlis.sed solũ per accidẽs.ergo seq
tur ꝙ ipsa priuatio sit terminus per se a quo. ¶Cōfirmat.
quero in mutatione qua mutat aer tenebrosus in luceȝ.qd
est per se terminus a quo huiꝰ mutationis.Nō aer qm̄ ipse
est subm:nec aliqua forma:nec aliqua forma ꝯria ipsi lumi
ni.Cuȝ nulla aliter mutatio fieret in tpe ⁊ nō in instanti.ꝙ
est ꝯtra illud 2° de aia.ergo oportet ꝙ terminus a quo per
se sit tenebra.sed tenebra est ꝓuatio.ergo ⁊c. ¶Scḋa ꝓposi- 2ª ppō
tio est illa.ꝙ priuatio est ꝓnm per accñs.q̃tuȝ ad esse rei.hoc
ꝓbat. Illud ꝙ est de se nō ens.nec est inexistẽs ꝯstitutiue rei
ꝓncipalr nō est ꝓncipiũ per se quãtũ ad esse.priuatio est hꝰ.
ergo ⁊c.maior pȝ.qm̄ omne ꝓnm per se inquãtũ ad esse rei.
habet ipsam ꝯstituere.hec est in quã ꝯditio principij per se.
minor pȝ.ꝓmo huiꝰ. ¶Unde intelligẽdũ ꝙ ꝓuatio dr̃ ꝓnm
per accñs.nō ex eo q2 ꝯiũcta illi ꝙ est ꝑ se ꝓnm.qm̄ hꝰ sunt
multa que non hñt rōnem principij sicut ꝓuatio.Sed tñ dr̃
ꝓnm per accidẽs ex eo q2 ad gñationẽ nãlem reqrit necessa-
rio nō tanq̃ȝ aliqd inexistẽs.Adueniẽte inquã termino mu
tationis.cuiusmodi ꝓuatio est terminus a quo.cedit priua
tio.¶Secũdo est intelligẽduȝ.ꝙ ꝓuatio de phũ est triplex.
Quedã negãs ⁊ priuãs genus sui habituꝰ.⁊ potẽtiaȝ ⁊ actũ.
genus dico physicuȝ. Corruptibile ⁊ incorruptibile distin-
guunt genere physico incorruptibile.ergo ꝓuat genus ha-
bituꝰ oppositi.⁊ actũ ⁊ pom ⁊ ipm habitũ.¶Itẽ sunt alique
ꝓuationes que ꝓuãt actũ ⁊ pom ad ipm habitũ.¶Itẽ.sunt
alique ꝓuationes que ꝓuãt actũ ⁊ pom.nō tñ subm habitus
oppositi vt surditas ⁊ cecitas.In eodẽ.n.subto sunt.nō tñ di-
mittũt aptitudinẽ in subo.⁊ de ista ꝓuatione dr̃ ꝙ nō est re
gressus.¶3° sunt alie ꝓuationes que priuãt tñ actũ vt tene
bra inuisum ⁊ immutatũ.⁊ ab istis est possibilis regressus.
¶3° sciẽdũ ꝙ aliqd dr̃ ꝓuari alio triplr.Uno mō cuȝ aliqd
simplr nō habet.vt si dicã ꝙ lapis priuat visu:q2 nō hȝ vi-
sum.¶2° mō dr̃ aliqd priuari aliquo qd̄ nō hȝ:tñ est aptũ
natũ ad hñdũ.nō tñ ſm nãm sue ꝓprie spẽi.sed ſm nãm sui
generis.⁊ isto mō dr̃ talpa priuata visu.sibi.n.nō repugnat
visus inq̃tuȝ aial est.aliter repugnaret omni aiali.¶Ter-
tio mō qñ aliqd caret aliquo ad qd̄ est aptũ natum etiã ſm
nãm sue ꝓprie spẽi.ꝓmis duobus modis non sumit ꝓprie
ꝓuatio.sed tertio mō.⁊ isto tertio mō priuatio est principiũ.

Quãtuȝ ad 4m artm principalẽ vbi erat vidẽdum.
vtrũ priuatio sit distincta a mã.pono istã
ꝯnẽ ꝙ sic.vel saltẽ nō idẽ.ꝓbat.quecũqȝ sic se hñt ꝙ vno ma
nẽte reliquũ nō manet.illa nō sunt idẽ.sed mã manẽte non
manet ꝓuatio.ergo ⁊c.¶Sed ꝯtra istã ꝯnẽ arg.sic.illud qd̄
inest materie circũscripte ab omni eo qd̄ nō est ipsa:est ideȝ
cũ mã.ꝓuatio est hꝰ.ergo ⁊c.mi.ꝓbat.circũscripta.n.mã ab
omni eo qd̄ nō est ipsa nō hȝ formã cum forma sit distincta
a mã.⁊ tñ pōt hĩe ipsam.ergo ⁊c.¶Itẽ.inter que est realis di
stinctio inter illa est realis relatio.q2 distinctio est quedã rela
tio.sed inter ens ⁊ nihil cuiꝰ est ꝓuatio nō pōt esse realis rela-

tio.cū omnis relatio realis sit iter duo extrema realia.ergo rc. ¶ P̄.illud qd per nullā potentiā pōt separari a mā vr̄ esse idē cum mā.deus.n.pōt separe quecūqz distincta quoꝝ vnū ab altero nō dependet ⁊ quoꝝ vtrūqz est absolutū.sed ꝓuatio per nullā potentiā sepabilis est a mā.ergo rc.pbō.qꝛ deus non pōt facere ꝙ infinite forme ad quas mā est in potētia essent simul in mā.qꝛ deus aliter nō pōt dare ꝙ̄ mā possit recipere.mā aūt non pōt recipere omnes istas formas simul pp eaꝝ maximā repugnantiā. vnde poᵃ mãe nō est ad oēs actus simul sic ꝙ sitas sit ex pte formaꝝ.vnde ibi est simultas poᵉ.⁊ non potētia simitatis.ergo si per nullā potentiā oēs forme possunt eē simul in mā.ipsa nō habebit aliqs ad quas est apta nata.ergo ibi erit ꝓuatio. ¶ Confirmaẜ.Arist. dicit ꝑ hui⁹.ꝙ priuatio ⁊ mā sunt idē numero.dn̄t aūt ratione.distinctio aūt rationis est distinctio per itellectū solū. igiẜ differunt ꝯceptibiliter. ¶ Rn̄deo ad ꝑmū concedo maiorē ⁊ nego minorē. ¶ Ad pbatiōē dico ꝙ circūscripta mā ab oi eo a quo distinguiẜ mā.nec est ꝓuata nec nō ꝓuata formaliter nec negata nec nō negata formalr̄.puta per formalem inclusionē hui⁹ vel illius.oia.n.h̄ sunt a mā distincta. sed dꝫ dici priuata fundamentalr̄ h̄ est.qꝛ est fundamentū cui nō inest talis forma.pōt tn̄ habere ipsā.vnde nec hꝫ nec non hꝫ formaliter cū non habere sit negatio distincta a mā. ¶ Ad 2ᵐ dico.vbi sciendū ꝙ distinctio ꝓprie sumpta ⁊ diuersitas ⁊ identitas.vt habeẜ ab Aris.4.meta.solū ⁊ ꝓprie habent esse inter entia.sunt.n.passiones entis que non ꝓcedunt vltra genus sbi. ¶ Cū igiẜ priuatio nō sit ꝓprie ens. ideo nō debet dici distincta.sed non idē.Sed adhuc remanet ratio.quia ista non idētitas est quedā relatio.si ergo est realis nō idētitas est realis relatio. Dico ꝙ ista nō idētitas est ex pte alterius extremi.sed non ex parte vtriusqz cum ois realis non identitas vel realis relatio sit inter duas res cū relatio accipiat suā realitatē ab extremis.dꝫ igiẜ dici realis ex pte alterius extremi. ¶ Uel pōt dici ꝙ ista non identitas non dꝫ dici realis positiue ſꝫ negatiue. ¶ Ad tertiū concedo maiorē ⁊ nego minorē. ¶ Ad pbōnē dico ꝙ siue de⁹ possit oēs formas simul inducere in mā siue non.de quo nihil ad ꝓpositū h̄.tamen h̄ non obstante de⁹ posset facere ꝙ mā nō habere tali ꝙ̄ formā talē.tn̄ non eēt priuata forma. ¶ Cōtra. iā est carentia forᵉ ibi cū aptitudine ad subm. ¶ Rn̄deo dico ꝙ casu stāte non est ibi carentia formalr̄.sed solū fundamentaliter. ¶ Ad ꝯfirmationem dico ꝙ sunt vnū numero suppositalr̄ sicut poniẜ in primo phyꝫicoꝝ.ꝙ accn̄s est idem numero cū subō.vnde est idē numero accn̄talr̄.⁊ distinguitur rōne diffinitiua ⁊ qditatiua.nō igiẜ solū per actū itellᵉs. ¶ Sed circa ꝑdicta est vna dubitatio.vtrū priuatiōes ⁊ negationes a nobis itelligant̄?vr̄ ꝙ nō.qꝛ nihil pōt apprehendi ab aliqua poᵃ nisi ꝯtineat rōnē obi primarij illi⁹ potentie sed priuationes ⁊ negationes nō includūt entitatē que est obm intellectus.ergo rc. ¶ Rn̄deo.vbi est sciᵐ ꝙ est vna opinio Aureoli ꝙ priuationes ⁊ negatiōes ⁊ talia nō intelliguntẜ a nobis p habit⁹ oppositos.Tū qꝛ obꝫ nūqꝫ repsentat oppoᵐ. Tum qꝛ negatio adiacet habitui opposito sicut substrato.vn̄ negatio lucis adiacet luci.illud aūt qd repn̄tat substratū nō repn̄tat id qd adiacet circa ipm.qualr̄ igiẜ itellectus nr̄ intelligit ꝓuationes ⁊ negationes?dicūt ꝙ intellᵉs effectiue ponit rē in aliq̄ esse ꝑspecto.si positiue.tūc est positiuū qd itelligiẜ.si remouēdo a ꝓuatiōe.tūc est ꝓuatio vel negatio.ita ꝙ illd esse ꝓuatiuū ꝓductū effectiue ab itellectu est negatio vel priuatio quā intellect⁹ itelligit. ¶ Cōtra h̄ ꝙ̄uis ista opio sic ꝯtra phꝫ.⁊ cōmē.vbiqz dicētes ꝙ ꝓuatio ⁊ negatio nō hn̄t eē nec itellᵉ nisi p positionē ⁊ habitū.ꝑ pi her.⁊ ꝑ phy.⁊ 3°.⁊.4.meta.tn̄ ista opio dic̄ tria falsa. ¶ Pmᵐ falsū qd imaginaẜ est.qꝛ cū di ꝓuatiōē itellᵉ p habitū tūc seqẜ ex h̄ ꝙ spēs habit⁹ repn̄tat ꝓuatiōē.h̄.n.nūqꝫ itellexit.exn̄te.n. ꝓuatiōe habit⁹ nō est.⁊ p ꝯn̄s spēs habit⁹ nō repn̄tat ꝓuationē. ¶ Est igiẜ itelligēdū ꝙ ꝓua° itellr̄ per habitū sic totalr̄ p accōis per h̄ ꝙ est carētia alicui⁹ p se itelligibilis.vn̄ cū itelligo ꝓuatiōē nō itelligo nisi carentiā alicui⁹ habit⁹ positiui ⁊ nō repn̄tat eā per aliqd positiuū.qꝛ ꝓuatio nullo° est repn̄tatiua cū sit nihil. ¶ 2ᵐ falsū qd imaginaẜ est ꝙ negatio isit ⁊ adiaceat habitui opposito sicꝫ substrato.vn̄ dic̄ ꝙ negatio lucis adiacet luci. ¶ Cōtra.ipoīe est ꝯdictoriū adiacere ꝯdictorio sicꝫ substrato.ſꝫ negatio est ꝯdictoriū habit⁹.ergo rc.ma. pꝫ.qꝛ vnū ꝯdictoriū tollit ⁊ iterimit aliud.ergo nō sbsterniẜ sibi. ¶ Cōfirmaẜ rō.qꝛ ex adiacēte ⁊ substrato cui adiacet fit aliqd vnū p se vel p accn̄s.7.meta.ſꝫ ex negatōe ⁊ habitu nō fit aliqd vnū p se nec p accn̄s.p cōmē.4.meta.cōmē.4°.qui dicit ꝙ itellᵉs negatiōē ⁊ habitū sil nō itelligit.ergo rc. ¶ 3ᵐ falsum ꝙ imaginaẜ est ꝙ negatio ⁊ ꝓuatio accipiūt eē positiuū distinguibile ab actu itellect⁹.nā si negatio hꝫ eē positiuū ꝓductū p actū itellect⁹ erit ꝓcessus in īfinitū in talib⁹ iesse ꝓducti. ꝯn̄am pbo.q̄ro.n.de negatiōe que negat illd eē positiuū formaliter ꝓductū per itellectū aut pōt formari p aliū actū itellectus aut nō.Si sic.q̄ro de illo.⁊ sic in infiᵐ.si nō.eadē rōne standū fuit in ꝑ. ¶ Ad rōnes in oppᵐ dico ꝙ maior est v̇a de illo qd per se appꝓhendiẜ a poᵃ.nō de illo qd per accn̄s apprehendiẜ.vn̄ ꝓuatio nō mouet itellectū.ſꝫ terminat nō per se.ſꝫ per accn̄s. ¶ Ad rōnes ꝑncipales. auctas Ari.est p nobis.s.ꝙ ꝓuatio est per se non ens. ¶ Ad rōnem dico.vbi est sciᵐ ꝙ ipa tāgit veruꝫ in mā sint īfinite ꝓuatiōes que est difficultas satis dubia.ad quā de pn̄ti pōt dupl̄r dici. ¶ Primo ꝙ nō hr̄et pro ipoſſi īfinitas esse ꝓuatiōes in mā. Ponere eē īfinitatē aliquoꝝ nō dicētiū pfectiōē.nec aliqꝫ entitatē positiuā nō hr̄ pro impoſſi cuiusmodi sunt ꝓuatiōes.⁊ cū hoc satis pōt stare. ¶ Aliter forte dicerent aliq ꝙ tot ꝓuationes sunt in mā quot forme sunt possibiles in ea ꝓduci.⁊ qꝛ iste nō sunt īfinite.ſꝫ finite in īfinitū.ita ꝙ post q̄libet ꝓductā pōt alia ꝓduci ⁊ nūqꝫ deuenire ad vltimā.sic in mā sunt ꝓuatiōes finite in īfiᵐ.⁊ ꝭm hoc pꝫ iā ad rōnes.⁊ hec sufficiant de pn̄ti qōne.⁊ per ꝯn̄s de toto primo libro phyſicoꝝ.

¶ Et non dicim⁹ ēē naturā in aliqꝫ rerū quarū ꝯstitutio est p naturā cū est in potentia vt caro aut os.nō hꝫ aliqꝫ naturā donec recipiat illā formā que ꝭm rōnē per quam diffinitur ⁊ dicitur caro quid sit ⁊ os quid sit.

Questio.j.

Irca librū secundū q̄riẜ.Utrū for⁹ gn̄abilis ⁊ corruptibilis ante sui ꝓductionē hēat aliqd eē reale distinctū ab eēntia mãe. Et vr̄ ꝙ sic.ꝑ p Aris.i ꝑncipio hui⁹ scōi.q ponēs dn̄ā inter nālia ⁊ artificialia dicit ꝙ nālia hn̄t in⁹ se ꝑnᵐ itrinsecū sui mot⁹ artificialia aūt nō.Quero igiẜ qd itelligit p istd ꝑnᵐ itrinsecū sui motus.nō mām. qꝛ talis repiẜ etiā in artificialib⁹.nec per istd pōt itelligere forᵐ informātē aliqꝫ mā. nā ista repugnat forᵉ generāde ⁊ in ei⁹ aduentu corrūpiẜ.ergo opꝫ ꝙ per tale ꝑnᵐ itrinsecū itelligat aliqd eē forᵉ ⁊ aliquem gradū entitatis ei⁹ qui se hēat in rōne ꝑncipij actiui respectu forᵉ gn̄ande. ¶ P̄.phs in ꝑ ⁊ in scōo hui⁹ dicit ꝙ nō ex q̄libꝫ fit qdlibet.ſꝫ ex determinato fit determinatū.ita ꝙ oia que fiunt a nā fiūt a ꝑncipio determinato.ſꝫ illd ꝑnᵐ determinatū nō pōt eē mā cū sit in poᵃ ꝯdictiōis.ergo rc. ¶ Cōfirmaẜ. ꝓles ꝓduciẜ ex semine.ergo opꝫ ꝙ in semie sit aliqd ꝑnᵐ actiuū quare.n.ex semine asini melius gn̄areẜ asinus ꝙ̄ leo nisi in illo semie eēt aliqd ꝑncipiū actiuū respectu forme gn̄ande.

Ꝟ aūt non pōt eē vt dictū est forma aliqua talis ꝑexistēs cū
ipsa corrūpat̄ in aduētu alteri⁹.ergo opȝ ꝙ hoc sit aliqḋ esse
incōpletū forme generāde.¶ Itē rōne arg̃ sic.illud qḋ est rea-
liter gn̄abile realiter distinguit̄ ab illo qḋ nō est realr̄ gn̄abi-
le.sed forma ante sui gn̄atiōnē est realiter gn̄abilis ⁊ nō mā.
ergo ⁊c̄.sed omne qḋ distinguit̄ ab alio realr̄ habet aliqḋ eē
realr̄ ab illo distinctū.ergo ⁊c̄.¶ Cōfirmat̄.de quocūqȝ ꝓdi-
cat̄ aliqḋ reale extremū positiuū alicui⁹ ꝯtradictiōis hoc hȝ
aliqḋ esse reale distinctū ab illo de quo tale extremū nō pōt
ꝓdicari.extremū.n.ꝯdictionis realis positiuū est ens reale.
que qdē extrema ꝯdictoria nō pn̄t de eadē re ꝓdicari.sȝ esse
realr̄ gn̄abile est tale extremū.vt pȝ.qꝛ ꝓdicat̄ de for͡ ⁊ nō de
mā.ergo ⁊c̄.¶ Ad oppositū.forma vt distincta a mā est act⁹
⁊ actu.sed ante generationem non est actu.ergo ⁊c̄.

Respōdeo vbi sic ꝓcedam.qꝛ.n.esse est duplex.
actuale vȝ.⁊ aptitudinale.⁊ istud est
duplex.quoddā subiuū ⁊ quoddaȝ obiuū.⁊ ideo sunt duo
principalr̄ vidēda.¶ Primo vtruȝ forma gn̄abilis ante sui
generationē habeat aliqḋ esse reale ⁊ actuale distinctum ab
esse mā̄e.¶ Scḋo si habeat aliquod potentiale distinctum.

Quantum ad primū fuit vna magna opinio ⁊
est nunc quotidiā solēniuȝ doctoruȝ
ꝙ ponit ꝙ for͡ ante sui gn̄atiōeȝ hȝ qḋdā reale eē actuale di-
minutū ⁊ incōpletū concreatuȝ mā̄e.qḋ quidē virtute nālis
agentis ꝓducit̄ ad actum cōpletū ⁊ pfectū ⁊ est ṗnm̄ actiuuȝ
actus cōpleti ⁊ istud tale eē incōpletū est inchoatio forme ⁊
quoddā esse seminariū.⁊ ratio formalis respectu for͡ gn̄an-
de.¶ Hec aūt opinio sic ꝓbat̄.ꝓ.qꝛ alias sequeret̄ ꝙ gn̄atio
for͡ nālis non eēt gn̄atio sed creatio.nec nālis.sed violenta.
ꝯn̄s implicat ꝯtradictionē.ergo ⁊ an̄s.ꝯn̄a probat̄.q̄ꝫtū ad
oēs sui partes.ꝓ.qꝛ non eēt gn̄atio sed creatio.naȝ ꝟ est dr̄ia
inter gn̄ationē ⁊ creationeȝ.qꝛ gn̄atio est de aliq̄ sui.creatio
ꝟo est de nihilo.cū ergo in mā nihil sit for͡ ⁊ vnū ṗnm̄ nō sit ex
altero.ꝓ huius.sequit̄ vel ꝙ ipsa sit ex nihilo ⁊ sic creabit̄.vel
ꝙ sit ex aliq̄ sui.ꝟ aūt nō esset nisi ꝑexisteret in mā s̄m aliqḋ
eē ei⁹ incōpletuȝ.ergo ⁊c̄.2ª pars ꝯn̄e ꝓbat̄.qꝛ ꝟ est dr̄ia inter
motū nālē ⁊ motū violētū.qꝛ mot⁹ nālis est ab aliq̄ ṗn° in-
trinseco.violēt⁹ ꝟo ab extrinseco.vn̄ Ari.3.ethi.dicit.ꝙ vio-
lentū est cui⁹ ṗnm̄ est ab ex̄ nō ꝯferēte vim passo qḋ nō pōt
intelligi de vis passiua.qꝛ impossibile est pati sine exercitijs
vis passiue.¶ Itē.nullū agens fi͡m pōt supra distātiā infinitā.
pȝ.qꝛ nihil pōt supra mai⁹ se.sȝ inter ens ⁊ nihil cū sint ꝯtra
dictoria est distātia ifinita cū in nullo ꝯueniāt.ergo si forma
gn̄abilis ante sui gn̄ationeȝ esset simplr̄ nihil cū postea per
agēs nāle fiat aliqḋ agens nāle qḋ est finitū poterit supra di-
stantiā ifinitā.¶ Itē.tūc nihil ⁊ aliqḋ eēnt ideȝ.ꝯn̄s est falsuȝ.
ergo ⁊ an̄s.falsitas ꝯn̄tis.pȝ.cū sint ꝯdictoria.ꝓbat̄ ꝯª.qꝛ il-
la eadē for͡ que est nūc gn̄ata fuit pri⁹ gn̄abilis ⁊ per te pri⁹
erat nihil.⁊ postea sit aliqḋ qḋ implicat ꝯdictionē.ergo ⁊c̄.

Ista opinio nō placet.dico igit̄ alr̄ ꝙ for͡ ante sui gn̄a
tionē nō hȝ aliqḋ eē actuale cōpletū nec incōpletū
ita ꝙ nō imaginor ꝙ for͡ nālis sit totalr̄ ab ex̄.vt ponūt do-
ctores formaꝝ.nec totalr̄ ab intra.ita ꝙ actu ante sui gn̄atio
nē ꝑexistant in mā latitātes vel incōplete.⁊ postea per gn̄a-
tionē manifestent̄ ⁊ habeant esse cōpletū per gn̄ationē sicut
ponunt ponētes latitatiōes formaꝝ.ita ꝙ imaginor ꝙ ipsa
forma nālis nullū habeat eē actuale in mā.hȝ tamē aliquas
dispōnes per q̄s formalr̄ ipsa ꝓducit̄.ꝟ aūt opinio sic ꝓbat̄.
¶ Primo.qꝛ sequeret̄ ꝙ ifinita eēnt actu in mā ipsaȝ actua
liter informata.ꝯn̄s est falsuȝ.ergo ⁊ an̄s.falsitas ꝯn̄tis pȝ.
ꝓbat̄ ꝯn̄a.qꝛ infinite sunt forme poses ꝓduci.si ergo q̄libet
hȝ aliqḋ eē actuale.qḋ sit ei⁹ pars sequit̄ ifinit͡ in mā actualr̄
existere.¶ Iteȝ sequeret̄ ꝙ forma subalis suscipet magis ⁊
min⁹ ⁊ ꝙ eēt diuisibilis.⁊ ꝙ ei⁹ gn̄ari esset intendi ⁊ remitti
⁊ nō gn̄ari.ꝯn̄s ē falsuȝ.ergo ⁊ an̄s.falsitas ꝯn̄tis.pȝ.cuicūqȝ
phanti.probat̄ ꝯn̄a.q̄ꝫtū ad oēs sui partes.ꝓ q̄ꝫtū ad primā
partē.vȝ.ꝙ suscipet magis ⁊ min⁹.naȝ per te forma ante sui
gn̄ationē hȝ esse incōpletuȝ.⁊ postea per gn̄ationē hȝ esse cō-
pletū.⁊ per ꝯn̄s est perfectior q̄ꝫ prius.Ex quo etiā pȝ ꝙ est
diuisibilis q̄ꝫtū ad vltimā cōsequētiā.pȝ.s.ꝙ eius fieri nō sit
eius gn̄ari sed intēdi ⁊ remitti.pȝ.qꝛ illḋ cui p̄exististi aliq̄s
gradus actualis incōpletus.⁊ postea fit sub esse cōpleto ma
iorat̄.⁊ per ꝯn̄s intēdit̄.sed hoc posito hoc poneret̄.ergo ⁊c̄.
¶ Itē.gradus ille actualis forme quē ponis in mā vel est ꝓ-
ductus vel iproduct⁹.Si iproductus ergo ineffectus.⁊ per
ꝯn̄s deus:si ꝓductus vel est ꝓduct⁹ de nihilo sui.vel ex ali-
quo sui.nō ex nihilo vt tu dicis in ṗma rōne.qꝛ omne tale
creat̄.ergo cum mā sit nihil forme vt etiā tu deducis.sequit̄
ꝙ tale esse incompletū sit ex aliquo ꝓsupposito.qḋ est pars
eius ⁊ tūc de illo querā in ifinitum.¶ Itē.in essentialiter or-
dinatis ⁊ eiusdē rōnis agens cōtinens virtualr̄ gradū per-
fectiorē ⁊ supiorem cōtinet virtualr̄ gradū q̄libet inferio-
rem licet nō ecōuerso.sed gradus actualitatis eiusdē forme
sunt eiusdē rōnis essentialr̄ ordinati s̄m istā opinionem.qꝛ
vn⁹ est in potentia ad alterū.ergo agens ⁊ cōtinens virtualr̄
posteriorē continet virtualr̄ q̄libet priorē:sed agens nāle
continet virtualr̄ posteriorē.ergo ⁊ q̄libet priorē.pōt ergo
ꝓducere ṗmum gradum sicut ⁊ vltimū.frustra ergo ponit̄
aliquis talis gradus.¶ Preterea cōtra rationē eoꝝ primā.
in qua spāliter se fundant pōt argui primo sic.qꝛ aut actus
cōpletus forme educit̄ imediate de potentia mā̄e.aut educit̄
imediate de potentia alicuius actus forme incōplete.si dr̄
primuȝ.ergo sequitur ꝙ educit̄ imediate de nihilo sui.⁊ sic
sequit̄ creatio sicut deducit̄ ex vi rationis eorū.si scḋm sequi
tur ꝙ actus incōpletus forme sit imediate subm̄ gn̄ationis
forme ⁊ non ipsa mā.qḋ est incōueniens.qꝛ subm̄ ⁊ termi-
nus differunt per essentiā.⁊ sic iste actus incōpletus forme
distinguit̄ eēntialiter a forma cōpleta ex quo sequit̄ ꝙ ipsa
forma cōpleta non educit̄ de aliquo sui cū illud de quo de-
ducit̄ sit distinctū essentialr̄ a forma.¶ Itē.cōtra eandē ratio
nem ar.ꝓ sic.qꝛ iperfectius nō est principiū actiuū actualita
tis pfectioris.sed illud eē potentiale est impfectius q̄ꝫ sit esse
forme cōpletū eductū per gn̄ationē.ergo ⁊c̄.Cōfirmat̄.illud
qḋ est simpliciter in potentia de se nō est actiuū.sed illud esse
forme diminutū est in potētia respectu illius actus cōpleti.
ergo ⁊c̄.¶ Pro euidētia hui⁹ opinionis est intelligendū ꝙ
ponere principiū actiuū pōt intelligi duplr̄.vno mō:ꝙ per
tale ṗncipiuȝ ponatur aliqḋ qḋ postea sit forma.puta pars
forme vel forma sub esse incōpleto.Alio mō per principiuȝ
actiuū pōt intelligi aliqua dispositio que cōsequit̄ māȝ que
se hȝ in rōne ṗncipij actiui respcū forme gn̄ande.ṗᶜ nego ṗn
cipiū actiuū in mā 2ᵒᵒ ꝯcedo.¶ Sȝ iux̄ istā positionē sunt
aliq̄ dubia.¶ Primū est ꝙ forme educunt̄ de po͡ mā̄e ⁊ qḋ
ꝟ dictū est.¶ Rn̄dit vnus doctor dicēs ꝙ formaꝫ educi de
po͡ mā̄e nihil aliḋ est q̄ꝫ formā depēdere in suo esse ⁊ fieri ⁊
cōseruari ab ipsa mā.⁊ ex ꝟ eē dr̄ forma educi ab itra ⁊ non
dari ab ex̄.qꝛ suū eē necīo est eē in mā sicut in subo ꝓprio si-
bi.Si qua aūt forma est que possit eē sine cōposito ⁊ sine mā
illa dicit̄ ab ex̄.qꝛ de necītate suū eē non est necīo in mā esse.
¶ Alr̄ dicit gn̄alis minister minoꝝ gerardus odonis ꝙ for
me educunt̄ de po͡ mā̄e.i.de po͡ mā̄e agētiū.Aia.n.rōalis
cū nō educat̄ de po͡ mālū agentiū ipsa nō dr̄ educi de po͡
mā̄e.¶ 2ᵐ dubiū est qꝛ vr̄ s̄m istā opi.poni ṗncipia eē ex alte
rutris.Cū.n.pōit ꝙ forma educit̄ de mā ⁊ nō ex aliquo sui.
¶ Rn̄deo ṗncipia eē ex alterutris pōt itelligi duplr̄.Uno°
trāsitiue sic ꝙ vnū trāseat in alteꝝ.sicut mā trāsit in cōpositū.
alio° itrāsitiue sic ꝙ illḋ ex q̄ fiunt nō trāseat in tale factū.sȝ
sit subȝ factiōis ei⁹.⁊ isto mō siūt forme ex mā.nō aūt ꝓ mō.
¶ 3ᵐ duᵐ est qꝛ dr̄ poni ꝙ ex nihilo possit aliqḋ fieri.qḋ tn̄
vr̄ eē negatū ab Ari.⁊ ab alijs phis.vt hr̄ ꝓ hui⁹.¶ Rn̄deo
⁊ dico qḋ istud ṗncipiū.ex nihilo nihil fit.pōt itelligi mul-
tipliciter.Uno mō vt ly ex teneat̄ ordinalr̄ vt ex nihilo nihil
fit.i.post nihil pōt nihil fieri.⁊ sic est falsum.Alio pōt teneri
subiue.ita ꝙ nihil sit q̄ꝫ subm̄ factiōis ei⁹.⁊ isto mō veruȝ
est apḋ qḋcūqȝ agēs.Nihilitas.n.nō est subm̄ factiōis cū sit
idē subm̄ factiōis ⁊ termi ei⁹ sicut idē est subm̄ mot⁹ ⁊ termi

motus. Alio° pōt itellecti. sic ex nihilo nihil fit. i. oē agens in factione reqrit aliqd tanq̄ sbm factiōis eius puta mām. ⁊ isto mō verū est de agente nāli nō de supra nāli. vñ cōiter sic exponit̄ q̄ ex nihilo nihil fit tanq̄ ex sbto: bñ tanq̄ ex termino. Deus. n. pōt agere ex nihilo ⁊ aliqd ex nihilo pducere. Ita q̄ nō p̄supponit mām nec aliqd tale mediante quo agat. Cuius oppositū phi posuerūt. q̄ aūt hoc sit verū pbo: q̄ in deo est īfinita po° ⁊ īfinita virt°. igit̄ ⁊ oi potētia. s3 sub oi po° cadit imediate oia posse pducē. ergo ⁊c̄. Et añs p3. 8. phy. ⁊. 12. meta. ɔña p3. q̄ īfinita po° nulla est maior. ¶ De hac aūt mā. vtru3 deus sit cā effectiua ⁊ mediata videbit̄ in suo loco. Na3 de hoc est magna discordia iter phos ⁊ theologos. ¶ 4[m] dubium est cū in mā per te nō sit aliqd eē forme. Que est ergo causa quare magis ex hac mā pducit̄ hec for° q̄ alia. puta ex grano tritici quare non pōt fieri oliua: cū sol sit vniformis respectu oiu3. ¶ Rñdeo hoc ideo est: q̄ sm cōmē. 6. meta. q̄ in mā sunt q̄da3 pprietates siue pportiones siue habilitates que determinant actionē agētis ad certū terminū pducēdū. ¶ 5[m] dubiū est de semine quid est. ¶ Rñdeo dico q̄ semē est corpus qōdā impfectū pductū a a gñante cui° forma nō est a nā per se itenta. s3 pp alteru3 vt ex ipso gñetur aliqd sile gñanti. vñ intelligēdū q̄ semē non ponit̄ vt sit pn[m] actiuū gñationis pncipalr. Tu3 q̄ corrūpitur in aduentu forme. Tu3 q̄ est iperfecti° forma genita. sed se h3 in rōne dispositiui materie ad talē formā que quasi reducit̄ ad genus pncipij effectiui. vñ l3 ista rō seminalis sit in mā nō m̄ est ipsa mā. neq3 est aliq̄ ichoatio talis forme sequētis: puta aliqd eē incōpletū vt dicit p̄dicta opinio sed rō seminalis est aliqua qualitas nectio ɔña formā seminis. ¶ His visis rñdeo ad rōnes istius opinionis in oppositū. ¶ Ad primā nego ɔñtiam. Ad pbationē de creatione dico q̄ inter gñationē ⁊ creationem est ista dīa: q̄ creari est ex nihilo sui. sicut ex parte ⁊ sicut ex sbto. q̄ creatio nihil p̄supponit rei creande. nec etiā supponit sbm. gñatio aūt bñ pōt supponere sbm vel aliqd rei gñande. Forma igit̄ nālr educta l3 nihil p̄supponat tanq̄ partē sui. bñ tñ tanq̄ sbm. vñ licet pn° nō sint ex alterutris. vt dictū est per modū termini ⁊ transitiue. bñ tñ per modū sbti ⁊ trāsitiue. ¶ Et si dicatur de aīa rōnali q̄ ipa p̄supponit sbm. q̄ mām ⁊ tñ dr̄ creari. ¶ Rñdeo ⁊ dico q̄ in creatione aīe sunt due mutatiōes large loquēdo de mutationib° prima incipit a suo nō esse ad esse. ⁊ sic nō p̄supponit creando aliqd sbm vel mām. 2° mutatio incipit a non esse vnito aīe ad esse vnitum. ⁊ isto mō. cōcurrit mā. Primo mō ergo d3 dici creatio. 2°° nō. ¶ Ad scdam pbationē de nālitate gñationis pono istā ppōnem q̄ nālitas gñationis ⁊ motus nālis accipienda est ex parte principij passiui ad formā nāliter iclinari ⁊ nō ex parte principij actiui ipsi mobili inexistētis pbatio hui°. q̄ nālis mutatio est sm quā passum mutat̄ sm q̄ aptū natū est mutari a quocūq3 gñante. Unde. 8. phycoꝝ. grauia mouētur deorsu3 ⁊ leuia sursum. q̄ sic apta nata sunt moueri. sed hoc est rōne pncipij passiui. ergo ⁊c̄. Unde ex eo q̄ aliqd h3 aliquā disponem nālem ⁊ inclinationē. ideo ibi est nālitas. Hoc et p3 in motu celi vbi itra nō est aliqd pn[m] actiuū itrinsecū cū sola itelligentia ipsum moueat. ¶ Ad pbationē que adducitur de diffōne violēti. dico q̄ d3 sic exponi itelligēdo hoc participiū passo teneri ablatiue ⁊ est iste itells. Violentū est qōdā motū ab extrinseco mouente ipso passo non ɔferente aliq̄ vim. ⁊ hoc est dictū in motu violēto passum nō inclinat̄ motui: sed in motu nāli ipm passum nālr h3 iclinationem ad terminū. ⁊ si nō hēat pn[m] effectiuū sui mot°. gñatio ergo forme dr̄ nālis per pn[m] dispōnis itra. nō q̄ hēat pn[m] actiuū. In violentis aūt passum est determinans ⁊ necitas magis ad oppositū. In artificialib° aūt vr̄ eē in po° neutra. ¶ Ad scdam dico q̄ distātia īfinita est duplex. q̄dā positiua. puta per positionē īfinite pfectionis in altero extremo. Alia negatiua. puta per negationē ɔuenientē extremoꝝ. pma distantia est inter deū ⁊ creaturā. 2ª inter duo ɔdictoria supra primā nullū agēs pōt. supra scdam bñ: siue īfinitū siue finitū s3 finitū nō nisi virtute īfiniti. ¶ Ad 3[m] dico q̄ aliq̄ eē idē pōt eē duplr. vno° positiue. alio° ne[ue]. dico ergo q̄ forma eadē que fuit genita fuit prius gñabilis nō positiue. q̄ qd nihil est nulli est idē positiue: nec diuersum cū ista solū dicant̄ de ente. 10. meta. s3 dico q̄ est eadem ne[ue]. hoc est q̄ nō est alia.

Quantū ad 2[m] articulū vbi erat videndū. Utrum forma gñabilis añ sui gñationē hēat aliqd eē potētiale. ppriū distinctū a mā ⁊ a po° ei°. ¶ Rñdeo vbi sciēdū q̄ fuit vna opinio cuiusdā doctoris que posuit q̄ qdl3 pducibile añ sui gñationē hēret aliqd eē. ⁊ aliq̄ propriā entitatē. qd qdē tale eē nō erat existēs: s3 erat in po° existēdi. ita q̄ imaginat̄ q̄ ipsa nō eēt nihil. ponit. n. rem hre eē qditatiuū añ sui existentiā. h aūt opinio sic pbat̄. ¶ Primo arguit sic vn°. vbicūq3 aliqd dr̄ de aliqb° duob° maiori vnitate q̄ sit vnitas gñis vel spēi. ibi vtrūq3 est ens entitate sibi ppria. sed forma dr̄ de for° pducta ⁊ de for° pducibili maiori vnitate q̄ sit vnitas gñis vel spēi. ergo cū forma pducta dicat aliq̄ ppriā entitatē distinctā a mā ⁊ a q̄cūq3 alio est simplr ⁊ ipsa pducibilis ⁊ gñabilis. ma p3. na3 de ente ⁊ de simplr nō ente nihil pōt dici vniuoce maiori vnione q̄ sit gñis ⁊ spēi. nec minori cū vniuoca sint quoꝝ nomē est cōe. ⁊ sm illud nomē rō sbte est eadē. que nō pōt cōpetere enti ⁊ nihilo: vñ ɔdictorijs cuiusmodi sunt ens ⁊ nihil. nihil pōt eē cōmune vni[m] nec maiori nec minori vnione. Minor pbat̄. q̄ vel eadē forma que est genita nūo fuit p̄us gñabilis vel alia ⁊ alia. Si alia ergo ista que fuit genita nunq̄ gñabilis. Si eadē nūo cū nūalis vnitas sit maior q̄ vnitas gñis vel spēi. 5. meta. sequit̄ nectio ppositū. ¶ Tenētes istā partē dñt istam. rōnē esse insolubilē. ¶ Itē ois ppria pa° p̄supponit sbm inesse simplr. ois ppō actualr vera p̄supponit terminos. s3 veritas est pa° entis ⁊ ista ppō fuit eternalr vera forma est forma. sortes est sor. ergo op3 q̄ vtrūq3 hēat verā entitatem ⁊ nō sint p̄cise nihil. q̄ aūt ista sit eternalr vera. sortes est sortes. ⁊ sic de ɔsimilib° alijs l3 q̄da3 venerabilis doctor ea3 diu negauerit. ego pbo. Tum q̄ vel ista est vera vel sua ɔdictoria. si ista. ergo non est vera ab eterno. sor. est sor. ergo ista est vera eternalr. sor. est nō sor. s3 sor. ⁊ nō sor. sunt ɔdictoria. ergo vnū ɔdictoriū p̄dicat̄ de alio. s3 hoc est ipōle apud oēm po[m]. ergo ⁊c̄. Tum etiā. q̄ ois ppō negatiua vera est per accñs sm Arist. 2° peribermenias. eo q̄ reducit̄ ad aliquā affirmatiuā per se verā maxime ad istā in qua ide3 de se p̄dicat̄. s3 ista per accñs est vera eternalr. bonū nō est malū. ergo ista reducit̄ ad aliq̄ affirmatiuā. puta in qua idē p̄dicat̄ de se. puta ad istā. bonū est bonū. Tū ēt per eadē rōnes deus verificasset istam ex tpe. oē totū est maius sua parte. ita q̄ ante mūdi initiū non fuisset vera. Tum ēt q̄ hoc est hoc. q̄ hoc significat hoc. 4. meta. s3 sor. ab eterno sensit idem q̄ ineē pducto. h̄r. n. scia de re nō existē. ergo ⁊c̄. ¶ P. tertio pncipalr argr̄ sic. In quocūq3 icludit̄ dīa entis in ipso icludit̄ entitas. s3 in quolibet ente ante sui pductionē includit̄ dīa entitatis. ergo ⁊c̄. ma. p3. q̄ impōle est q̄ in aliquo icludat̄ diuidens q̄n in ipso icludat̄ diuisum. minor p3. q̄ actus ⁊ po° sunt dīe entis: vel saltē rōnes diuisiue. 9. meta. s3 i quolibet pducibili includitur po°. q̄ qdlibet est in po°. ergo ⁊c̄. ¶ P. quorūcūq3 cadentiu3 sub extremis vnius ⁊ eiusdem ɔtradictionis aliqd icludit̄ vno qd non in alio. q̄ ipōle est q̄ ɔdictoria oia includant eadē. sed nihil ipōle ⁊ nihil pōle cadūt sub extremis vni° est eiusdē ɔdictiōis que est iter possibile ⁊ ipōle. ergo aliqd icludit̄ in vno qd nō in alio. s3 hoc nō est nihileitas cū sit cōis vtriq3. ergo aliqd p̄ter nihileitatē. s3 hoc nō est nisi dicat aliquā entitatē. ergo ⁊c̄. ¶ Cōfirmat̄. de quocūq3 p̄dicat̄ extremū ɔdictionis positiuū ipm est aliqua entitas. s3 de creatura eternalr p̄dicat̄ hō extremū. g̃ ⁊c̄. maior p3. q̄ ɔdictio est inter ens ⁊ nō ens: ita q̄ positiuū est ens aut non ens. 4. meta. minor p3. q̄ ista est eternalr vera. forma est producibilis que est extremū positiuū huius cōtradictionis pducibile ⁊ non producibile. ¶ P. argr̄ sic. in

quocũqz includit res realis nõ facta nec ficta p itellm ipm aliquã entitatẽ realẽ icludit. sʒ in quocũqz pducibili est hꝫ. ergo ⁊c. minor pbat. qꝛ poᵃ refert ad actũ. 9. meta. sʒ qꝺlibet pducibile ex intellm est in poᵃ. ḡ ex itellectũ refert ad actuʒ. ¶ P. oẽ scibile scia vᵃ reali verissima itellectione per se itelligibile est aliq̃ entitas. sʒ qlibet creatura añ sui pductionem hꝫ. ergo ⁊c. ma. pꝫ. scia. n. est eoꝝ que vᵃ sunt. ⁊ nihil põt intelligi nisi sit ens. mi. pꝫ. deꝰ. n. itelligit pducibilia hẽtqꝫ sciaʒ de ipsis. ergo ⁊c. ¶ Sʒ ꝯtra istã opi. arg. sic. qꝛ tũc seqt ꝙ nihil posset nouiter creari. ꝯñs est falsuʒ. ergo ⁊ añs. ꝯña pbatur. qꝛ illud nõ põt creari cuiꝰ pcessit totũ verũ esse reale: qꝺ simplr nõ est nihil. ista pꝫ. naʒ creatio est de nihilo sui. sʒ per te creatura ante sui pductionẽ hꝫ verũ eẽ reale ⁊ nõ est simplr nihil. ergo ⁊c. ¶ Cõfirmat. qro. n. gd forᵃ gñabilis acquirat in sui pductione. vel. n. acqrit aliqꝫ entitatẽ eẽntialẽ quã pꝰus nõ hebat. vel solũ accñtalẽ. si eẽntialẽ. ergo tota eiꝰ eẽntia nõ pfuit in eẽ gditatiuo. Et silr quererẽ de isto esse acquisito. Ipsum enim fuit pꝰus possibile pduci. ergo silr añ sui pductionẽ habuit verã entitatẽ. tũc vel aliqd acqsiuit in sui pductiõe vel nihil. nõ nihil. qꝛ ois noua pductio ad aliqꝺ nouũ determinat. si aliqd. tũc sicut pꝰs illud fuit pꝰs poẽ pduci. si dicat ꝙ acqsiuit aliqꝫ entitatẽ accñtalẽ. ergo nec in gñatione nec in creatione nõ acqrit nisi solũ accñs. ⁊ sic non habebunt in alteratione dr̃am. Et silr querã de illo eẽ accñtali acqsito. qꝛ ipm fuit pꝰs poẽ pduci. ergo qñ pducit aliquid acqrit. alr nõ eẽt pductio. ⁊ sic pcedã de illo alio in infinitum. ¶ Ideo dicat alr ꝙ nulla creatura ante sui pductionem habuit aliqꝫ entitatẽ realẽ in se. ⁊ cũ hoc tñ dico ꝙ fuit realr pducibilis. ¶ Hec opinio sic pbat. Istã entitatẽ realẽ quã dicis ꝙ hẽat creatura vel hꝫ a se vel hꝫ ab alio. nõ põt dici a se. Tum qꝛ Ioãnis pmo. oia per ipm facta sunt ⁊ sine ipso factũ est nihil. Tuʒ ẽt qꝛ solus deus est a se ⁊ esse a se dicit pfectionẽ. ⁊ ab alio nõ dependere. sʒ oia depẽdent a deo. Est enim dare in vniuersitate entiũ aliqꝺ vnuʒ ens simplr pmũ a quo oia dependent. Unde. 12. meta. vnꝰ ergo princeps. Si ab alio cũ nihil fit ab alio nisi per pductionẽ. ergo ante sui pductionẽ fuit pducta. ⁊ tũc qram. cũ oẽ pductũ sit pꝰus pducibile. qꝛ poᵃ pcedit actũ in eisdẽ. 9. meta. ⁊ per te oẽ pducibile dicit aliquã entitatẽ vti ẽt per tuas rõnes opti me pbari posset. ergo anteqꝫ hẽet entitatẽ habuit entitatẽ. ⁊ tũc querã de illa entitate vt pꝰus. ¶ P. istã entitatẽ quã dicis creaturã hẽe ante sui pductionẽ. vel deꝰ põt ipsam annihilare in tali esse vel nõ. si nõ. ergo necessitat ⁊ poterit alicui dare esse ⁊ nõ auferre. qꝺ est manifeste falsum. si põt annihilare tũc hoc facto vel ipsa creatura est poẽs pduci vel nõ. si sic cum per te oẽ pducibile icludat aliquã entitatẽ. ergo qñ nullã hꝫ entitatẽ. hꝫ entitatẽ. si nõ põt. ergo poterat eiꝰ poᵃ mutari. qꝛ pꝰus poterat. ⁊ nõ nũc. ¶ Ad euidẽtiã huiꝰ opinionis pono aliq̃ dicta. ¶ Primũ dictũ est ꝙ ista possibilitas ⁊ poᵃ qua creatura dꝛ ab eterno pducibilis nõ est aliq̃ poᵃ in creatura formalr exñs cũ sit nihil ipsa creatura. sʒ est pdʼse ipsa poᵃ diuina denoians ipsa pducibilia. vñ sicut eadem scia que deus scit ipsas creaturas. creature sunt a deo scite ⁊ nõ aliq̃ scia ipsis formalr inexñte. sic ⁊ eadeʒ poᵃ qua deus põt pducere creaturas creature sunt poẽs pduci ab eo. ¶ 2ᵐ dictũ est istud ꝙ creatura ab eterno hꝫ eẽ potẽtiale per esse diuine poᵉ absolute. sʒ hꝫ esse pductũ per exercitiuʒ diuine poᵉ. ¶ 3ᵐ dictũ est ꝙ lʒ creatura nullũ esse reale habeat in se ante sui pductionẽ. hꝫ tñ esse in suis causis ⁊ in aliq̃ eẽntia denoiatiua. ¶ Ubi sciendũ ꝙ creatura ante sui pductionẽ. hꝫ octo vel nouẽ modos eẽndi ⁊ accipit decimuʒ per pductionẽ. ¶ Primꝰ modus eẽndi est esse pducibile ⁊ potentiale. ¶ 2ꝰ modus est esse ideale. ¶ 3ꝰ est esse intelligibile. ¶ 4ꝰ est esse in intellectu. ¶ 5ꝰ est esse volibile. ¶ 6ꝰ modus est esse volitũ. ¶ 7ꝰ modus est esse ponibile. ¶ 8ꝰ modus est esse positũ. ¶ 9ꝰ modus est esse gditatiuũ in esse tñ potẽtiali. ¶ Decimus modus quo hꝫ per creationẽ accipit esse positiuum. ¶ 4ᵐ dictũ est istud. ꝙ rõ cui attribuit potentialitas est rõ ꝯceptibilis rõ ꝯcepta: rõ poẽs. rõ positiua. rõ non necessario positiua. rõ nõ actualr positiua. rõ in pꝰma cã vtualiter ꝯtenta. ¶ 5ᵐ dictũ est istud ꝙ triplex est in poᵃ siue tripliciter põt accipi. vnoº accipit poᵃ pro eo qꝺ est pnᵐ entis. de qua loquit Ari. 2º de aia. ⁊. 8. meta. Ideo ex mã ⁊ forma fit vnũ. qm hoc est actus ⁊ reliquũ poᵃ. Hoc etiã mõ loquit cõmentator in de sba orbis. vbi dicit ꝙ mã sbatur per posse. Et ad istum modũ reducit modus potentie actiue ⁊ passiue. de qua. 9. meta. dꝛ ꝙ poᵃ actiua est que est pnᵐ trãsmutandi aliud inqꝫtuʒ aliud est. sed poᵃ passiua est que est pnᵐ trãsmutãdi ab alio inqꝫtũ aliud est. Et ista poᵃ differt a pꝰma. qꝛ pꝰma poᵃ est pnᵐ entis per modum partis totuʒ illud cui est pnᵐ constituentis. Ista aũt. vꝫ. actiua ⁊ passiua est pnᵐ entis ⁊ nõ per modũ partis. sed per modũ agentis vel patientis referendo singula singulis. Alia est potentia que nec est pnᵐ per modũ partis. nec per modũ agentis vel patientis. sed est dr̃ia entis. ⁊ hec est potentia que cum actu diuidit ens. ⁊ ista differt a potentia pꝰma. qꝛ pꝰma stat simul cũ actu. ista aũt nõ. ¶ P. qꝛ pꝰma nõ est eiusdẽ gñis actu ista bñ. qꝛ idẽ qꝺ est pꝰmo in poᵃ est postea in actu. sʒm aũt est in potentia pꝰmo ad actũ. qꝛ est actus eius que non sunt eiusdem gñis. ⁊ ista poᵃ dꝛ esse potẽtia metaphysicalis. ¶ Tertia poᵃ est que nec est pnᵐ nec differentia entis. sed tñ modus compositionis de qua pꝰmo perihermenias dicitur. ꝙ possibile est hominem currere. ⁊ hec est potentia logica. ¶ Ex predictis ergo põt patere de hoc ꝙ principaliter querit. s. vtrũ forma gñabilis ante sui pductionẽ hẽat aliqꝺ esse potẽtiale. Si enim itelligit per illud esse potentiale aliqꝺ esse reale. ita ꝙ non dicat simplr nihil. dico ꝙ nõ. pꝫ. ex pcedentibꝰ. si aũt per esse potẽtiale intelligit hoc. vꝫ. ꝙ forma gñabilis est simpliciter nihil. tamen habet possibilitatem essendi: dico ꝙ sic nam eadẽ potentia sicut dixi qua generans potest formam generare: forma est generabilis ⁊ eadem potentia qua mã potest recipe formã: forma est possibilis recipi. ¶ His visis respondeo ad rationes illius opinionis. ¶ Ad primam cõcedo maiorem si dicatur positiue de illis. minorem tñ nego non enim dicitur idem positiue sed negatiue. Uñ ad formã rationis cum dicitur. aut eadem forma numero que est genita gñabilis fuit ⁊c. dico ꝙ eadem erat negatiue. hoc est qꝛ nõ est alia. nõ aũt positiue qꝛ idem ⁊ diuersum positiue dicunt solũ de ente. illud aũt qꝺ nihil est: nec est idẽ nec diuersuʒ positiue. ¶ Ad 2ᵐ vbi scḋo est ꝙ istud argumẽtũ tãgit vnã difficultatẽ satis dubiã. Utrũ ad veritateʒ ppõnũ eternarũ reqrat aliq̃ entitas. lʒ Franciscus de maronis dicat ꝙ sic. nõ tñ põt stare. vt pbatũ est supra. Dico ergo ꝙ ad veritatem taliuʒ ppositionũ sufficit precise ꝙ termini habeant esse conceptuʒ ⁊ nõ eẽ reale. Cuius rõ põt eẽ. ppositionis. n. veritas est circa cõpositionẽ ⁊ diuisionẽ intellis. nono meta. ⁊ pꝰmo perihermenias. termini ergo sunt cõcepti ⁊ habẽt esse conceptũ anteqꝫ per intellectum vniant. esse ergo conceptum videt ꝙ solum sufficiat ad hoc. qꝺ etiã signo declaratur. sicut. n. ista est vera. sor. est sor. ita ista. chimera est chimera. ⁊ tñ chimera nullã hꝫ entitatẽ. ¶ Cõtra hoc ꝙ ista nõ sit eternaliter vera. sor. est sor. arguit pꝰmo sic. vbicũqꝫ non est oppositũ in adiecto nec est pdicatũ sʒm accñs licet inferre. ex coiunctis ad diuisa. 2. perihermenias. sʒ dicendo sor. est sor. nõ est pdicatũ sʒm accñs vt patet. nec est oppositũ in adiecto i. in pdicato. ergo ⁊c. ¶ P. secũdo arguit sic. sor. est sor. ergo sor. est. sʒ hoc est falsum. ergo ⁊ illud. ¶ P. eadeʒ rõne ꝯcedit illa. sor. est hõ ab eterno. cũ sint ppõnes incõmutabiles. sʒ illud qꝺ predicat de alio cũ determinatione distrahẽte vel diminuẽte nõ põt predicari de ipso absolute. ergo cũ hõ predicet de sor. cũ ista determinatiõe distrahẽte: ꝙ est mortuꝰ. ergo nõ poterit pdicari de ipso absolute. ¶ P. illud qꝺ nihil est nõ põt alicui vniri. sed ois ppositio psupponit vnionem. ergo ⁊c. ¶ Rñdeo ⁊ dico ꝙ qñcũqꝫ hoc verbuʒ est. est adiacens tertio implicat aliquid repugnans ipsi esse secundo adiacenti non licet arguere ab esse tertio adiacenti ad

eē 2° adiacēs sicut est in ꝓposito.cū.n.dico sor.est.sor.nō īplicat existē sor.cū aūt īfert.ergo sor.est.iplicat existere.⁊ sic intelligit ista ꝓpositio.Ari.vñ dico ꝙ etiā ṽtualr in esse 3° adiacēti implicat oppositū ipsiꝰ esse 2° adiacentis.¶Ad 2m dico ꝙ eo mō quo ꝑdicat cum determinatiōe distrahēte nō ꝑdicat absolute.qꝛ esse mortuū distrahit ab esse reali hōis nō ab esse cōposito.ideo non ꝑdicat absolute q̄ꝫtū ad esse reale.sed q̄ꝫtū ad esse ꝯceptū.¶Ad 3m dico ꝙ ad hoc ꝙ aliqua vniatur sufficit ꝙ habeāt esse ꝯceptū.Ex ꝑdictis pꝫ.ꝙ nō oportet ꝙ si ista est vera.sor.est sor.ꝙ sor.habeat esse reale.⁊ sic pꝫ ꝓm pncipale.¶Ad 3m argm pncipale.dico ꝙ potētia vt est dīa entis dicit esse ṽtuale nō esse formale rei.Unde diuisio entis in ens in actu ⁊ in ens in poa accipiēda est ac si diceret.aliqd hꝫ esse in se aliud esse ṽtuale rei in sua cā. Aliter dī ꝙ verum est de poa distinctiua.poa aūt est distrahibilis a rōne entis.sicut si diceret ꝙ mortuū ⁊ viuū diuidūt hoiēꝫ.¶Ad 4m dico ꝙ aliqd includere aliud pōt eē duplr. Uno mō in se.alio mō in sui cā.Et hoc sufficit ad veritateꝫ maioris tūc ꝙ includat aliqd in sua cā nō in se.Ad ꝯfirmationē dico ꝙ de illo qd nihil est pōt ꝑdicari denoiatiue extremū ꝯdictionis positiuū.lꝫ non q̄ditatiue nec formalr.nihil dico in se.lꝫ bñ habeat eē in sua cā.Unde sciēdū ꝙ homini in eternitate nō inest esse simplr.nec chimere.tñ homini nō repugnat affirmatio que est eē aliqd.sed tñ inest sibi negatio ipsiꝰ eē per remotionē cause nō ponētis in eē.chimere vō repugnat qm̄ nulla cā posset ponere eā in eē.quare ergo homini nō repugnat.chimere vō repugnat.ratio est qm̄ hoc est hoc.⁊ illud est illud ⁊ hoc repugnātiaꝫ nō includit.illud vō bene.ideo hoc est possibile.illud vō ipossibile.nō ꝓp aliquā entitatem quā dicat hoc plus q̄ꝫ illud.¶Ad 5m dico ꝙ relatio potentialitatis est tm̄ obaliter in re possibili nō formalr.qꝛ nō dī possibile ex aliq̄ possibilitate quā in se habeat.sed qꝛ est obiectū ⁊ terminꝰ diuine poe.vñ poa obalr nō fundat relationē formalē.¶Ad 6m dico ꝙ illud qd est scibile sufficit ꝙ habeat eē repn̄tatiuū vel eē ꝯceptū.¶His visis pꝫ rñsio ad argumēta pncipalia q̄ōnis.¶Ad auctoritatē Aris.2° huiꝰ.nā est pnm motꝰ ⁊c̄.Dico ꝙ per pnm intelligit aliqd pnm dispositiuū ⁊ nāliter aliqd huiꝰ receptiuū.¶Ad aliā auctoritateꝫ ex determinato fit determinatū ⁊c̄.Dico ꝙ ex eo est.qꝛ inest pnm aliqd dispositiuū rōne cuiꝰ fit hoc determinate.ita ꝙ nō illud. Unī rō q̄re ex semine leonis nō fit asinꝰ est.qꝛ sunt ille dispōnes tm̄ ad istā formā.ita ꝙ nō ad aliā.⁊ sic pꝫ ad aliam ꝯfirmationē.¶Ad rōnē dico ꝙ nō reqrit ꝙ distinguat realiter.cū distinctio sit passio entis.sed debēt dici nō idē.¶Ad ꝯfirmationē iam pꝫ ex dictis.⁊ hec ad q̄ōnem sufficiant.

¶Et mathematicus etiam ꝯsiderat de istis:sed ꝯsideratio eius de eis nō est ꝓm ꝙ vnūqdq̄ꝫ eoꝝ est vltimū corpoꝝ naturalium.neq̄ꝫ ꝯsideratio eius etiā de accidētibus eoꝝ ꝓm ꝙ accidūt istis corporibus que sunt huiusmodi.⁊ ideo abstrahit ⁊ separat ea ab eis. Questio.ij.

Uerit Iuxta tex.vtruꝫ q̄ꝫtitas possit abstrahi a mā sensibili.⁊ videtur ꝙ non.qꝛ sicut res se hꝫ ad esse.ita se hꝫ ad itelligi.sed quātitas nō pōt esse sine mā sensibili.ergo nec intelligi.ma.pꝫ.qꝛ eo mō quo res est.eo mō mouet intellectū.cūꝫ nō possit aliter moue q̄ꝫ sit.¶Cōfirmat ratio.intelligē rem aliter q̄ꝫ est.est ipsam falso modo intelligere.sed quātitas non pōt eē sine mā sensibili.ergo ⁊c̄.¶P̄.nullum posterius pōt intelligi sine suo priori.sed materia sensibilis est prior quantitate.ergo ⁊c̄.maior pꝫ.qꝛ nihil pōt itelligi sine eo a quo est ⁊ dependet.nihil enim cognoscit nisi per suas causas ⁊ pncipia.ꝓ huiꝰ.ergo ⁊c̄.¶Ad oppositū est Aristo.hic in textu.

Respōdeo vbi pono aliqua dicta.¶Primū dictū est istud ꝙ duplex est intellectio.quedā est ꝑcisiua.alia est diuisiua vt positū fuit supra in q̄ōne de ente.ꝓ huiꝰ.¶Prima ꝯsistit in actu simplici itellectꝰ qn̄ aliqd tale ꝑcise itelligit ⁊ absolute.vel ꝓm istā rōnē.ita ꝙ nō ꝓm illā.lꝫ vtrūq̄ꝫ includat.alia vō ꝯsistit in diuisione intellectꝰ.⁊ in hac stat.ṽitas ⁊ falsitas.in pa vero nō.¶Scdm dictū est istud.ꝙ duplex est abstractio.quedā est rōnis.alia realis.realis est ꝓm quā ponit vna res ꝑter aliaꝫ existē sicut posuit Plato de ideis.Est alia itellectualis siue rationis.⁊ ista est duplex.vna vniꝰ nāe que ꝓm se est ꝑor alia posteriori.vel accitaliter sibi ꝯiūcta.Alia est abstractio nō nāe absolute ab alia.sed alicuiꝰ nature sub aliq̄ mō ꝯsiderādi ꝑori a seipsa sub mō posteriori.Exēplū pmi vt cū abstrahit q̄ꝫtuꝫ a quali.q̄ꝫtitas.n.ꝑor est ipsa qualitate. Exēplū scdi vt cum nā specifica abstrahit ab ipa dīa indiuiduali ⁊ intelligitur sub mō cōi:⁊ ꝓm hoc pono aliquas ꝓpōnes.¶Prima est ista.ꝙ q̄ꝫtitas pōt abstrahi abstractiōe ꝑcisiua.⁊ abstractiōe intellectuali pmo mō dicta a mā sensibili.hoc pbat.qcqd est pfectionis in poa inferiori ⁊ sensitiua nō dꝫ remoueri a poa supiori ⁊ itellectiua.sed sensus visus qui est iferior ⁊ pfectior itellectu pōt aliqua ꝯiūcta vnū apphendere sine reliquo vt in lacte.ergo ⁊c̄.¶Cōfirmat.quascūq̄ꝫ entitates distinctas eēntialr intellectꝰ pōt itelligere distincte.sed quātitas ⁊ mā sensibilis est hꝰ.ergo ⁊c̄.Maior pꝫ.qꝛ ens est obm intellectꝰ.ergo vbi alia ⁊ alia entitas ibi alia ⁊ alia intelligibilitas.⁊ per ꝯñs distincta itellectio.cū ergo ipsa sint quedā absoluta itellectꝰ poterit ferri sup vnū.ita ꝙ nō sup aliud.¶2a ꝓpositio est ista.ꝙ q̄ꝫtitas non pōt abstrahi abstractione diuisiua vel reali a mā sensibili.ista pꝫ.Nā illa que nō sunt separata ꝓm existētiā vnū necessario est in alio.⁊ nō ꝑter illud nō pñt abstrahi abstractiōe reali nec itellectione diuisiua.mā sensibilis ⁊ q̄ꝫtitas sunt hꝰ.ergo ⁊c̄.¶3m dictum est istud.ꝙ ad sciētiaꝫ mathematicā quatuor necessario reqrunt.pm ꝙ sint quātitates.2m ꝙ q̄ꝫtitates sint ꝯiūcte ꝓm esse qualitatibꝰ sensibilibus.3m ꝙ sint absoluta ꝓm ꝯsideratione intellectꝰ.4m ꝙ ab eis aliqua actio nō ꝓcedat.¶4m dictū est istud.ꝙ due sciētie sunt pure mathematice.s.geometria ⁊ arismetrica.geometria est de linea ⁊ supficie.arismetrica vō de nūo.tres vō sunt partim mathematice ⁊ partim nāles.s.musica astrologia ⁊ pspectiua.Musica subalternat arismetrice.est.n.de nūo relato ad sonū ⁊ rōne soni est nālis rōne nūi est mathematica.alie aūt due subalternant geometrie.vñ astrologia est de magnitudine absoluta ꝓm sensuꝫ cōem vt per motū.pspectiua vō per sensibile ꝓpriū vt visuale.Est enim ista perspectiua de lineis visualibus. pa ppō 2a ppō

His visis Rñdeo ad rōnes.Ad pmā vnoꝰ pōt dici ꝙ ꝓpositio assumpta est vera de esse q̄ditatiuo.ipossibile est.n.rem itelligi qn̄ itelligat eiꝰ entitas.Eius aūt entitas est eius q̄ditas.¶Aliter pōt dici ꝙ ista est vera nō de intellectione simpliciter ⁊ ꝑcisiua.possum enim intelligere hoiem ꝓm ꝙ aial est.⁊ nō ꝓm ꝙ est rationalis.⁊ tñ ipsa in esse non sunt separata.est autē vera de intellectione diuina.qꝛ ꝯsequit esse rei.tale aūt nō est hic.¶Ad cōfirmationeꝫ dico ꝙ intelligere rem aliter q̄ꝫ sit pōt esse duplr.¶Uno mō ꝙ intelligat aliter q̄ꝫ sit hoc est sub modo repugnāti sue ꝓprie entitati vt intelligere deū esse corporeū.⁊ in ista intellectione simpliciter est annexa falsitas. Alio modo intelligit res aliter q̄ꝫ sit.hoc est.qꝛ nō est in eodem mō quo est.nō tñ intelligit sub mō repugnāti sue nature ꝓprie.vt intelligere accñs ꝑcise nō itelligēdo sbm.⁊ ecōuerso.⁊ isto mō itellectiōis nō est annexa falsitas.⁊ iste modus itellectionis siue itelligēdi est in itellectiōe mathematica.¶Ad 2m pōt dici ꝙ veꝝ est de itellectiōe diuisiua.Aliter forte diceret negādo minorē cum oia accñtia fundent mediante q̄ꝫtitate.primus modus soluendi satis videtur ad punctum.¶Et hec de questione dicta sufficiant ad presens.

¶ Et sunt aliq̃ q̃ sūt cāe sui. vbi grā. q̄m labor est cā bone ꝯstantie corpis. ꝛ bona ꝯstātia est cā laboris: ſ; nō eodē mō. bona enī exñtia corpis est cā fm finē. labor aūt fm qȯ pncipiū mot⁹. Q̄ō. iij.

Uerit̄ circa ca. de causis tm̄ ista q̄stio. Utrū cālitas cāe finalis sit causa cālitatis cāe efficiētis. Et videt̄ q̄ nō. p̄ q: seq̄ret̄ q̄ idē eēt cā sui ipi⁹. Et qȯ idē respcū eiusdē eēt cā ꝛ cātū. ꝛ per ꝯñs pus ꝛ posterius seipo. ꝯñs est falsū. g̃ ꝛ añs. falsitas ꝯñtis pꝫ. ꝯñtia pbat̄. q: qcqd est cā cāe est cā cāti in lib. de articulis fidei. ꝛ pōt argui ex p̄ᵃ ppōne de causis. Ois cā pmaria plus influit ꝛc̄. Si g̃ finis est cā cālitatis cāe efficiētis. cū cā efficiēs sit cā finis. vt medicus est cā pductiua sanitatis: ꝛ in isto scd̄o sunt sibi iuicē cāe finis ꝛ efficiēs. seq̄t̄ a p̄ ad vltimū q̄ finis est cā sui. ꝛ per ꝯñs patēt alia icōueniētia. quo mō idē respcū eiusdē erit cā ꝛ cātū. g̃ ꝛc̄. ¶ P̄. si finis eēt cā cālitatis cāe efficiētis vel eēt cā fm q̄ ens. vel ſ; q̄ nō ens. nō fm q̄ nō ens: q: nō ens nulli⁹ est cā. per illud. n. qȯ nō est nihil h̄; eē. finis aūt est formalr̄ cā entis. nec ſ; q̄ ens: q: vt sic iā h̄ret̄ finis in intētiōe. g̃ pp finē in itētione nō mouebit̄ efficiēs. cuꝫ habitib⁹ pñtib⁹ in mā cesset mot⁹. ex p̄ de gñatōe. ꝛ mot⁹ ꝛ appetit⁹ sunt pp idigētiā. p̄ hui⁹. ꝛ. ꝛ. de aīa. ergo ꝛc̄. ¶ P̄. qȯ mouet actu h̄ꝫ eē actu. s. finis vt cā nō h̄ꝫ eē actu. g̃ ꝛc̄. ma. pꝫ. q: nullū exñs pōt fundari supra non exñs. motio aūt actualis siue nālis est qd exñs. ꝛ iterū q: oē qȯ mouet aliq̃ mō est in eo. g̃ mō quo mouet eo mō est. si g̃ nō est actu nō mouet actu. mī. pꝫ. sanitas que mouet medicū nō est. cū nihil ppter id qȯ iam est moueat̄. ¶ Ad opp^m est Arist. in textu.

Rñdeo vbi sic pcedā. ¶ Primo. n. videbit̄. vtrum finis sit cā fm eē qȯ h̄ꝫ in intētione agentis. vel h̄ꝫ eē reale. ¶ Scd̄o videbit̄ pncipale q̄situ. ꝛ cū co simul aliq̃ pūcta de cā finali necnō de ei⁹ pfectiōe ꝛ de eius pioritate. ¶ Tertio vtrū deus sit cā finalis oium ꝛ cū hoc sit causa effectiua. nā de hoc sunt speciales difficultates.

Quantum ad primuꝫ recitabo pmo duas opiniones. secundo dicam ad propositum quasi inter ipsas mediando.

Quantū ad p̄ᵐ est sciēdū q̄ fuit vna opio cuiusdaꝫ doctoris q̄ finis est cā q̄tuꝫ ad eē reale. ¶ Hec opio sic pbat̄. cuiuslibet effect⁹ realis q̃lꝫ eius cā debet eē realis: sed finis est cā alicui⁹ effect⁹ realis. g̃ ipsa debet h̄re eē reale. ꝛ per ꝯñs nō itētionale. ma. pꝫ. q: nullū ens reale extra depēdet ab aliquo eē itētionali. cū sit impfectius finis ꝛ h̄ꝫ eē pfecti⁹ q̄ꝫ effect⁹. in eē aūt intētionali h̄ꝫ eē ipfectū ꝛ diminutū. g̃ ꝛc̄. ¶ Cōfirmat̄. cālitas realis est pfectior ꝛ nobilior cālitate itētionali: sed cālitas finis est nobilior ꝛ pfectior fm pħm hic in textu. g̃ ꝛc̄. ma. pꝫ. q: oē nō depēdēs ab itellectu est pfecti⁹ depēdēte. cālitas aūt nō realis depēdet ab itellectu. realis vō non. g̃ ꝛc̄. ¶ P̄. eo mō finis est cā quo h̄ꝫ rōnē pp qd respectu agētis. ꝛ respcū illoꝝ que sunt ad finē: sed agēs qȯcūq; agit pp finē extra. non pp finē intra vel itētione. g̃ ꝛc̄. ma. pꝫ. q: ppter qd dicit cām. ꝛ finis est cā pp qd respectu alioꝝ vt habet̄ hic pbatio minoris. Tū pmo: q: nullū agens agit pp finē iā habitū. Iste aūt in itētione est iam habitus ante actionē agētis ꝛ soluꝫ est h̄ndus vt extra. Tū etiā q: sanitas in intētione nō pficit effectū. q̄tūcūq;. n. ifirmus ꝯcupet sanitatē nō pp hoc sanaret̄. imo certū est q̄ ille cogitatus sibi noceret. ¶ Cōfirmat̄. sub illa rōne finis est cā sub qua alia ordinat̄ ad ipsum ꝛ sub qua h̄ō ordinat̄ ad ipm: sed ea que sunt ad ipm finē sunt ad ipꝫ vt extra in effectū nō vt in intētione agētis. ꝛ h̄ō nō mouet̄ ad ipm vt in intētione agētis. Tū etiā q: hoc est eē diminutū. Tū q: fm tale eē iā ponit̄ finis anteq̄ꝫ aliq̃s ad ipm moueat̄. g̃. ¶ Et hec videt̄ itētio pħi in scd̄o hui⁹. ꝛ in 5° meta. vbi dicit q̄ finis ꝛ effectus sunt sibi iuicēꝫ cāe fm se. ꝛ nō fm accñs. eo g̃ mō finis est cā quo effectus: sed effectus h̄ꝫ rōnē cāe fm eē qȯ h̄ꝫ in re extra nō vt in itētione alicuius. ergo sic ꝛ finis.

Scd̄o est alia opinio cuiusdā doctoris qui ponit q̄ finis est cā fm eē intētionale. hic probat̄ sic. ois cā eo mō quo est cā est prior suo effectu: sed finis fm eē qȯ h̄ꝫ extra nō est prior. imo posterior effectu. cū prius sint ea que sunt ad finē q̄ꝫ ipse finis. finis etiā est pfectior qui est posterior pfectibili. g̃ ꝛc̄. ¶ Preterea eo mō finis est cā quo mō ei repugnat h̄re rōnē cāti. pꝫ. cā vt cā nō pōt h̄re rōnem cāti vel effectus: sed finis vt extra h̄ꝫ rōnē cāti ꝛ effectus. nō aūt fm eē intētionale. g̃ ꝛc̄. ¶ P̄. eo modo finis est cā quo cōcurrit ad actionē agentis: sed finis fm eē extra non ꝯcurrit: sed sequit̄ ipsam actionē. g̃ ꝛc̄. ¶ Ad hoc etiā videt̄ opi. Auicen. 6. meta. sue. caplo de fine. vbi dicit q̄ causa finalis non est causa nec inuenta extra: sed est inuenta ab agente.

Quantū ad scd̄ꝫ hui⁹ pmi arti. est sciēdū q̄ est vn⁹ modus dicēdi illi⁹ doctoris reuerēdi fris Frācisci de marchia ordinis minoꝝ supra p̄ᵐ sniaꝝ. distin. 2. dicētis. q̄ vtraq; istaꝝ opinionū dicit aliqd v̄itatis. sed videant̄ ꝯ̃rie. ¶ Ad cui⁹ euidentiā ipse notat q̄ finis h̄ꝫ duplicem cālitatē sicut ꝛ agens vel efficiēs. sunt. n. sibi inuicē cāe ꝛ sibi mutuo corrñdent. quot g̃ cālitates h̄ꝫ efficiens tot h̄ꝫ finis. efficiens aūt h̄ꝫ duplicē cālitatē. vnā que imediate cadit sup fieri rei pducēde qua cālitate effectiua rem ipsaꝫ ponit in eē simplr̄. ¶ Scd̄o h̄ꝫ cālitatē que est sup eē rei immediate ꝛ nō sup fieri. ꝛ per istā reꝫ ꝯseruat in eē. que res pmo habuit eē per pmā cālitatē ꝛ quelibet istaꝝ cāruꝫ est positiua: ꝛ sunt adinuicē sepabiles. aliqȯ enī agēs h̄ꝫ pmaꝫ cālitatē ꝛ nō scd̄am. domificator. n. h̄ꝫ pmā ꝛ non scd̄am cū ipso mortuo remaneat domus. Aliud aūt h̄ꝫ scd̄am ꝛ non p̄ᵃᵐ sicut pꝫ de sole qui in aqua pōt ꝯseruare calorē ab igne pductū. mō ꝯsilr̄ h̄ꝫ finis duplicē cālitatē finalē pdictis corrñdentē. h̄ꝫ. n. vnaꝫ que ponit ea que sunt ad ipm in eē ꝛ ista est sup fieri rei prime corrñdens. scd̄o h̄ꝫ cālitatē imediate transeuntē sup eē rei pri⁹ posite. nō. n. res fiunt tm̄ pp finem q̄n fiunt: sed etiā sunt pp finē. q̄n sunt. alr̄ res eēnt ociose. ¶ His visis dicit cōparando adinuicē finē ꝛ efficiēs. ipse finis est prior gñatione his que sunt ad finē q̄tū ad eius cālitatē transeuntē imediate super eē rei ꝛ est ordine gñationis ꝛ posterior in fiendo. ſ; sit prior in eēndo. pmū pꝫ. q: qȯ est cā alicuius in fieri opꝫ q̄ pintelligat̄ illi. pp quid autē finis finis est cā eoꝝ que sunt ad finē. g̃ ꝛc̄. scd̄m pꝫ. q: positis his que sunt ad finē in eē vltimo ponit̄. ꝛ sequit̄ ipse finis. ergo in fiendo ordinata ad finē pcedunt finē. ꝛ nō tm̄ in eēndo. Exemplū hui⁹ pꝫ in toto ꝛ ptib⁹. cuiuslibet. n. toti⁹ in fiendo ptes sunt priores toto cū p̄° fiant pncipia q̄ꝫ pncipiata. tm̄ cū totū sit pp qȯ sunt partes ꝛ nō ecōuerso. ideo in eēndo totū est prius eis tunc ex predictis inferunt̄ duo dicta. Primū est q̄ finis est cā eoꝝ que sunt ad ipsum vt h̄ꝫ eē intentionale. ꝛ hoc q̄tū ad eius cālitatē ppriā. ꝛ primā quā habet imediate sup fieri rei. pbō: q: cā vt cā semp preintelligit̄ suo cāto: sed finis vt sic. s. in intentione preintelligit̄: q: vt est extra sequit̄. ergo ꝛc̄. Scd̄m dictū est istud q̄ q̄tū ad scd̄am cālitatē est ecōuerso: q: q̄tū ad istā finis nō h̄ꝫ rōnē cāe nisi scd̄m eē qȯ h̄ꝫ in re extra. pbō. q: sub illa rōne finis nō h̄ꝫ rōnem cāe q̄tum ad eius cālitatem sub qua ista que sunt ad ipsum in eē posita sunt ꝛ ordinant̄ ad ipm: sed hoc est vt in eē posituꝫ. g̃ ꝛc̄. Scd̄m hoc rñdet̄ ad oēs rōnes. ita q̄ iste que pbant q̄ finis sit causa vt in intentione agētis probant q̄tū ad primā cālitatē. alie vero q̄tum ad scd̄am hec est solutio q̄tuꝫ ad istum articulum subtilis ꝛ approbata illius reuerendi doctoris. per quam possunt euadi omnes difficultates. mihi tamen de presenti videtur eē dicendū. eius dictis tamen non contradicendo: sed ponendo duo dicta. ¶ Primum est q̄ finis habet rationem cause in esse

intētionali. hoc pbāt optime ille rōnes que adducunt p secūda opinione. ¶ 2m dictū est. qꝫ licꝫ finis in esse intentionali sit cā. nō tñ pro eē itentionali. sꝫ pro eē reali. pbat. qꝛ in illo esse finis est cā pro quo agēs agit. sed agens nō agit pro esse intentionali. vt pbatū est supra. Tum qꝛ illud in eē itentionali iāꝫ hꝫ: ꝛ p illo nō pficit. ergo ꝛc. per hꝫ pꝫ ad oēs difficultates que pūt fieri. ꝛ ēt pꝫ ad rōnes illarū opinionū. applica.

Ad primam pme opinionis pōt dici sic. qñ dr cuius stet effectus realis ꝛc. dico qꝫ nō reqrit qꝫ qlibet cā effect9 realis in illo esse in quo est cā sit realis. sꝫ sufficit qꝫ sit realis pro illo eē pro quo cā est. ad sumpta. ergo nō est vera simplr. certuꝫ est. n. qꝫ dom9 eē pducta depēdet a domo pus ꝯcepta. cū oē agēs per cognitionēꝫ pꝰ ꝯcipiat effectū anteqꝫ in eē pducat. ¶ Ad ꝯfirmationē dico qꝫ ista maior hꝫ veritatē in eodē gñe cause non in diuersis. ¶ Dico etiā sicut statim videbit qꝫ cālitas efficiētis est maior. nō tñ nobilior qꝫ finis. ¶ Ad 2m dico qꝫ finis in eē intentionali hꝫ rōnem ppter quid. sed nō pro illo esse. ꝛ sic procedunt probationes ꝛ confirmationes.

Ad rationes alteri9 opinionis iam pꝫ. Ad pm ꝛ 2m simul dico qꝫ finis in eē itentionali est pōr ꝛ hꝫ rōnē cause nō tñ pro illo eē. ¶ Ad aliud ꝛ ad ꝯfirmationē per idē. Et si dicat ꝯtra dicta. iter quecūqꝫ est eēntialis depēdētia iter ipa est realis depēdētia sꝫ realis depēdētia nō est nisi iter extrema realia. cū depēdētia realis sit quedā relatio realis que hꝫ eē iter extrema realia. cū ergo efficiens ꝛ effect9 depēdeāt sm mentē scoti in tractatu de pꝰ pnº caplo p. eēntialr a cā finali. ergo realr. ¶ Rñdeo negando ꝯñtiam. depēdet eēntialr. ergo realr. qꝛ illud dr ab alio dependere qd nēcio ipso indiget ad eēndū. dico tñ qꝫ nō realr cuꝫ nō habeant esse reale saltē quantū ad cālitatē in ppriaꝫ pumam que cadit imediate super fieri rei vt dictum est.

Quantum ad 2m articulū sunt vidēda tria puncta. ¶ Primū est. vtruꝫ cā finalis sit nobilior ipa cā efficiēte. ¶ 2m vtrū eē obtiuū rei sit nobili9 ꝛ pfectius qꝫ esse sbtiuum. ¶ Tertiuꝫ de hoc qd principaliter queritur. vtrum finis sit causa efficiens.

Quantum ad pm est sciēdū qꝫ alr loquēdū est de fine qꝫtū ad ei9 cālitatē ꝛ alr qꝫtū ad entitatē. dnt. n. eius cālitas ꝛ eius entitas. Vñ aliqd sibi ꝯuenit qꝫtū ad ei9 cālitatē qd nō sibi ꝯuenit qꝫtū ad eius entitatē. ¶ 2º sciēdū est qꝫ aliud est aliqd esse maioris cālitatis aliud est esse aliqd nobilioris. qꝛ est maioris cālitatis est ipm hꝛe modū realē cālitatis. Esse vero nobilioris est ipm hꝛe modū cālitatis altiorē. Exēpluꝫ qñ volūtas determinat intellm ad eliciendū actū circa aliqd obm. vna est cālitas ex parte volūtatis determināntis. alia ex pte itellis eliciētis illū actū. cōparando igit istas cālitates adinuiceꝫ vr qꝫ cālitas intellis sit maior illa volūtatis. qꝛ elicere actū vr ipm magis cāre qꝫ solū determinare: sꝫ cālitas voluntatis est nobilior. qm determinare libere agēs ad actū est nobilius qꝫ elicere ad ipm. sm ergo hoc pñt poni duo dicta. ¶ Primū dictuꝫ est qꝫ cālitas finis est nobilior cālitate efficiētis. De causis. n. intrinsecis nō est dubiū. cause. n. intrinsece dñt quādā potētialitateꝫ. ꝛ per ꝯñs quandā impfectionē. Hoc aūt dictū sic pbat. qꝫtum ad effi iēs. qꝛ cā mouēs ꝛ nō mota est nobilior cā executiua ꝛ mota. sed finis est cā mouens ꝛ nō mota. efficiens aūt est executiua. ꝛ mota. vt pꝫ. ergo ꝛc. ¶ Pꝫ. cā ꝯtinēs virtualr oēs alias cās vr esse nobilior oibus. sꝫ finis est hꝫ. ergo ꝛc. ma. pꝫ. qꝛ ignobili9 nō ꝯtinet virtualr nobilius se. minor ēt pꝫ. qꝛ causalitas oium aliaꝝ cāꝝ descēdit ꝛ originatur a cālitate finis. pꝫ iductiue. nam agens non agit nisi motū a fine. ꝛ Materia vero ꝛ forma nō agūt nisi ex psuppo sita actione agētis. ¶ Pꝫ. cā pp quā omnes alie cause agunt ꝛ a qua originant omnes alie cause est nobilior. finis est hꝫ. vt patet in hoc ca. ergo ꝛc. ꝛ hec videtur intentio cōmentatoris. qnto meta. c. de causis. ꝫ. cōmen. vbi sic dicit. Complementuꝫ ꝛ largitas ꝛ bonum nō inuenitur in rebus nisi propter causam finalē. ꝛ ideo quod caret cā finali caret omni bono. Si ergo bonitas habetur in omnib9 propter causaꝫ finaleꝫ sequitur qꝫ ipsa sit nobilior. ¶ Sed contra. quia causalitas realis est nobilior causalitate non reali sicut ens reale ente rationis. ens enim reale non dependet ab intellectu sicut ens rationis. modo nō dependens est nobilius dependente. ergo ꝛc. ¶ Respondeo maior est vera vt dictum est in eodem genere cause. ꝛ per idem soluitur cōsimilis ratio. quia causalitas in esse subiectiuo est nobilior causalitate in esse obtiuo. que quideꝫ difficultas tangit in seqñti pūcto.

¶ Quātū ad scdꝫ punctū de nobilitate eē subtiui ꝛ obtiui est p sciendū qd est esse subtiuuꝫ ꝛ obtiuū. ꝛ vñ dicant ista vocabula nō bñ in est memorie nostre. vbi sciēdū qꝫ sm hylariū sermo rei nō est rei subiciēdus. ꝛ ideo nō est curādū de vocabulis. tñ sm pbm necessariū est scire quid per nomē significatur. ideo dico primo de subiectiuo esse qꝫ esse subtiuū venit a subo. subm aūt dicit quid vt mā vel sicut in quo: vl sicut de quo. vel circa qd vel ipsuꝫ qd. ¶ Primo mō dicit subm illd de quo fit aliquid vt de ipsa mā. ¶ 2º in quo existit aliqd. ¶ 3º mō circa qꝫ versat actio. ¶ 4º illd qd in se subsistit vel substat. ꝛ tñ aduertenduꝫ est qꝫ licꝫ istis quatuor modis dicat subm. tñ esse subtiuū de quo hic querit dicit a subo quarto mō sumpto. ¶ Ad cui9 euidentiā est aduertendū qꝫ oē substans vel substat a se ꝛ per se. vt ipse de9. vel per se ꝛ nō a se. ꝛ sic est suba. vel nō a se nec per se sed in alio. tñ absolute. vt accidens absolutū. aliud est qd nō substat neqꝫ a se neqꝫ per se neqꝫ in alio absolute sed in alio ad aliud. vt ois forma relatiua. Scdm hoc pōt distingui quadruplex eē subtiuū. s. eēntie diuine. esse subm sube ꝛ accñtis absoluti. ꝛ accñtis respectiui. ¶ Viso ergo qd est eē sbtiuū vidēdū est qd est eē obtiuū. vbi dico qꝫ eē obtiuū sm pprietateꝫ vocabuli nihil aliud est qꝫ esse obm alicui. vñ eē obtiuū pōt distingui sic. quoddā eni est qd hꝫ tñ eē in fictiōe. puta cū sm cōiter loquētes aliqꝫ po9 fingit sibi aliqd qd ex se nulluꝫ hꝫ eē nisi eē obtiuū. Aliud qd vere hꝫ eē repñtatiuū in aliqꝫ ipm ꝯtinente mō repñtatiuo. ꝛ ad hunc modū seqt eē itelligibile ꝛ intellectiuū. Scdm ergo hoc pōt dici qꝫ duplex est eē obtiuū. vnū qd est simplr fictū. ꝛ hoc habent figmēta. aliud qd est eē repñtatiuū. ꝛ hoc habent solū illa que ex nā rei in aliqꝫ repñtant. nō ex aliqꝫ fictione po9 fictiue. ꝛ ad istud eē sequit itelligibile ꝛ itellectū. ¶ His pmissis iuxꝫ materiā istā ꝛ punctū qꝫti pono aliqꝫ dicta. ¶ Primū dictū est istud. qꝫ eē subtiuū ꝛ obtiuū nō se inuicē icludūt vel se inuicē cōuertibiliter ꝯsequunt. hoc pꝫ. pōt eniꝫ poni eē obtiuū sine esse sbtiuo. creature. n. ab eterno habuerūt esse obtiuū in intellectu diuino. nō tñ habuerunt esse ab eterno. ppriū subtiuū. ¶ Scdm dictū est qꝫ esse subtiuū ꝛ obtiuū nō se inuicē totalr excludunt. pꝫ. ideꝫ. n. pōt hꝛe esse subtiuū ꝛ obtiuū. pōt enim actualiter existere ꝛ in aliqꝫ potētia repñtari. ¶ 3m dictum est qꝫ aliqd esse subtiuuꝫ est simpliciter pri9 omni esse obtiuo. pꝫ. nā esse subtiuū diuine eēntie est simplr pri9 quocūqꝫ esse obiectiuo. ¶ 4m dictū est qꝫ in creaturis esse obiectiuuꝫ est pri9 simpliciter omni eē subtiuo ipsaꝝ. pꝫ. qꝛ anteqꝫ creature existerent habebāt esse repñtatiuum in intellectu diuino. ¶ 5m dictū est istd. qꝫ esse obiectiuū est cōius esse subiectiuo: omne eñim qd hꝫ esse subiectiuū habet esse obtiuū ꝛ nō ecōuerso. patet. qꝛ omne existēs actualiter hꝫ eē repñtatiuū diuine eēntie. nō tñ oē qd hꝫ esse repñtatiuū in diuina eēntia est actualiter existens. ergo ꝛc. ¶ 6m dictū est. qꝫ esse subtiuū ꝛ obtiuuꝫ nō respiciūt ens sicut due dñe diuisiue ipsius. pbatio. qꝛ impossibile est duas differentias oppositas simul eidem competere. sed esse obiectiuū ꝛ esse subiectiuū possunt simul eidē cōpetere. pꝫ ex pdictis. ¶ Pꝫ. impōle est qꝫ vna dñia predicet de alia sibi opposita nec denominatiue nec aliquo mō. sꝫ eē obtiuū saltē denominatiue pōt dici de esse subiectiuo. qꝛ eē subiectiuū pōt esse subtiuū ꝛ alicui9 repñtatiuū. ¶ 7m dictū est. qꝫ eē subtiuū ꝛ obtiuū nō respiciūt ipꝫ ens sicut due spēs. hoc patet. qꝛ tunc vnum non diceretur de alio. ¶ 8m dictum est. qꝫ ista duo respiciūt ipsuꝫ ens sicut quidā duo modi nō

ꝯuertibilr se icludētes sed sese inuicē excedētes. ⁊ aliq̄liter se supponētes adinuicē vt patē pōt ex dictis. ¶9ᵐ dictū est. ꝙ eē repn̄tatiuū cuiuslibet obi repn̄tati est idē realr cū forma repn̄tāte. hoc pꝫ. sunt. n. sicut ꝯcretū ⁊ abstractū que realiter nō differūt. sed solū per notata. si. n. differrēt realr nunq̄ʒ accidēs qđ est in subō posset p̄dicari de subō. pbo. albedo. n. in subō est cū sit accidens. si ergo ipa distincta est realr a suo ꝯcreto cū ipa nō possit predicari nisi ꝯcretiue. sequit ꝙ ipsa ꝯcretiue nō differt realr ab ipō abstracto. solum igit habent dr̄iaʒ per modū ꝯcretionis ⁊ abstractionis. ⁊ per q̄dā cōnotata. vt. n. cōnotat subm dicit eē ꝯcretū. dicit. n. a ꝯcernēdo. vt vō nō cōnotat dicit in abstracto. sic cū dr̄ lapis est vbicat⁹ ⁊ eē vbicatū nō est aliud ab ipso vbi. imo est ipsuʒ vbi q̄dā cōnotatiōe ⁊ ꝯcretiōe ad lapidē. sicut cū dicit lapis est repn̄tatus vel ideat⁹ vel specificat⁹ esse repn̄tatiuū nō est aliud nisi ipa forma repn̄tans in q̄dā cōnotatiōe ⁊ cōcretiōe ad lapidē. ⁊ similiter deesse ideato respectū idee ⁊ specifico. respectu speciei repn̄tantis. ¶Ex quo cōcludo correlarie. ꝙ lʒ creature ab eterno habeant eē repn̄tatiuū vel obiuū in essentia diuina realr. tn̄ ipse creature nullā hn̄t in se entitatē. hꝫ. n. esse ⁊ repn̄tatiuū ⁊ obiuum nō distinguunt ab essentia diuina. ¶Decimū dcm̄ est qđ est ad punctū p̄ncipalis q̄siti. ꝙ eē representatiuū vel obiuū: qđ idē est qđ hn̄t creature in eēntia diuina est simpliciter nobili⁹ ipso esse subiuo coꝝ. pbat. qꝛ illud idē esse qđ est simplr idē cū eēntia diuina est simplr nobili⁹ quocūq̄ʒ alio esse. hꝫ aūt est tale esse. vt pꝫ ex p̄cedēti dicto. ergo ⁊c̄. ¶Undecimū dictū est ꝙ esse obiuū vel representatiuū qđ hn̄t creature in aliq̄ intellectu creato est fm qđ nobilius esse subiuo coꝝ. Hoc pbat. Illud qđ est in m̄ale abstrahens ab omni alteratiōe ⁊ cōnotatione videt eē nobili⁹ q̄ʒ qđcūq̄ʒ aliud cōcernēs p̄dicta. sed p̄dictuʒ esse obiuum in intellectu creato est hꝫ. ergo ⁊c̄. ¶Duodecimū dcm̄ est. ꝙ illud tale esse obiuū in itellectu creato nō est simplr nobili⁹ eē subiuo coꝝ. imo esse subiuū coꝝ est simplr nobili⁹ q̄ʒ esse representatiuū vel obiuū in itellectu creato. pbat. tū qꝛ tale eē representatiuū nō differt a forma repn̄tante vt dictū est. est ḡ accn̄s sicut for⁹ repn̄tans. sʒ esse subiuū alicui⁹ creature est vel suba. substātia aūt est nobilior simplr q̄ʒ accn̄s. ḡ ⁊c̄. tū etiaʒ qꝛ dē esse ab alio nō dependēs est simplr nobili⁹ q̄ʒ aliqd ab illo dependēs. sʒ esse obiuū alicui⁹ creature nō depēdet ab itellectu creato. subiuū aūt nō depēdet. ḡ ⁊c̄. Cōfirmat. qꝛ pfectiori modo aliqd existit i se q̄ʒ in aliquo alio saltē creato. sed creatura q̄ʒtum ad esse obiuuʒ existit in aliquo alio ⁊c̄.

p° 2 **Quantū** ad tertiū punctū pono istā ꝯclonē. ꝙ cālitas cāe finalis est cā causalitatis cause efficiētis. pbat. illud pp qđ agēs agit est causa cālitatis ei⁹. sʒ pp finē agens agit. ḡ ⁊c̄. ma. ⁊ mi. patet in 2° hui⁹. ¶P̄. illud qđ est mouens agens ad agendū est causa actiōis eius. finis est hꝫ. ergo ⁊c̄.

2° 2 ¶2ᵃ conclusio est. ꝙ finis non est cā entitatis cāe efficientis. pꝫ. tū qꝛ aliquis talis finis est accidēs vt pꝫ de sanitate. tū etiam qꝛ alicui saltē agenti repugnat esse creatū. qꝛ p̄. vbi sciendū ꝙ duo sunt de formali ratione cōstitutiua ipi⁹ finis. vnū qđ est quasi m̄ale. qđ est habere rōnē termini. ⁊ h̄ q̄ʒtū ad ei⁹ entitatē. licet quo ad cālitatem habeat rōneʒ p̄ncipij. Scđm qđ est ratio formalis cōstitutiua ipsius finis est ꝙ pp ipsum agens agit. ex quo pꝫ ꝙ ipsa est causa causalitatis cause efficientis non tamen entitatis.

Quantum ad tertiuʒ principale vbi erat videndum si de⁹ est cā finalis oīuʒ ⁊ effectiua sic p̄cedam. Primo dicam fm mente Ari. ⁊ sui cōmentatoris. s. auerroys. Secundo dicam fm veritatem.

Quantū ad p̄muʒ est sciēduʒ. ꝙ est vna cōis opinio oīum phantiū Ari. sequētiū. ꝙ nūq̄ʒ fuit de mente Ari. neq̄ʒ sui cōmentatoris deū eē cām effectiuam oīuʒ. sʒ solū eē cām finalē. h̄ pbat. nā hꝫ entia oia vel fuissent facta ex nihilo. vel ex aliquo. nō ex nihilo fm p̄n⁹ phoꝝ. qꝛ ex nihilo nihil fit. nec ex aliquo saltē q̄ʒtū ad aliq̄ entia. itelligētie. n. cuʒ sint simplicissime m̄am nō hn̄tes ex aliquo nō pn̄t eē p̄ducte. alr hērent m̄am ex qua fierēt. ḡ ⁊c̄. ¶Cōfirmatur. nā oēs phi negauerūt creationē ⁊ deū imediate agere. sʒ aliq̄ entia sunt vt intelligētie. que nō pn̄t esse nisi per creationem. cū m̄am nō hēant. ergo sequit ꝙ deus nō sit causa effectiua omnium sed finalis solum.

Ista tn̄ opio sic itellecta absolute lʒ sit falsa ⁊ heretica: tn̄ nunq̄ʒ phs sic itellexit. Pro cuius euidentia est sciendū ꝙ finis ⁊ efficiēs hn̄t duas cālitates sic dictuʒ est in p̄mo arti. hui⁹. q. hꝫ nāq̄ʒ efficiēs p̄° vnā cālitatē. que cadit imediate sup fieri rei: qua p̄mo ponit rem de nō eē in eē. 2° hꝫ aliā cālitatē que cadit sup eē rei per quā manu tʒ ⁊ ꝯseruat in eē. ⁊ sic silr finis hꝫ duplicē cālitatē p̄dicte duplici cālitati corrn̄dētē. vt est supius declaratū. Et h̄ p̄misso dico ꝙ phs ⁊ cōmētator posuerūt deū eē cām efficientē oīuʒ ⁊ finalem tam corruptibiliū q̄ʒ icorruptibiliū. tn̄ alr ⁊ alr. qꝛ corruptibiliū ponebant eē cām reale q̄ʒtū ad vtrāq̄ʒ cālitatem incorruptibiliū vō solū q̄ʒtū ad scđām cālitatē p quā ꝯseruat. amoto. n. deo per ipose nihil pōt eē. Primū aūt dictuʒ sic pbat. nā ois cā p̄maria plus ifluit in cātum q̄ʒ scđaria. p̄⁹ ppōne de causis h̄ aūt nō esset nisi p̄ᵃ cā ꝯcurreret effectiue q̄ʒtū ad p̄mā cālitateʒ sup hꝫ entia corruptibilia. ḡ ⁊c̄. ¶2ᵐ dictū pbat q̄ʒtū ad entia incorruptibilia. qm̄ oē p̄ductū de nō eē in eē de nihilo creat. sʒ ista entia sic sunt p̄ducta de nihilo cū nō hēant m̄aʒ. ḡ creabunt. sʒ phs negauit creationē. ergo ⁊ p̄dictā cālitatē. vn̄ cōmētator de sba orbis. c. 2. dicit. ꝙ p̄ᵐ largit celo p̄manētiā eternā. nō dicit ꝙ eē eternū. ex quo pꝫ ꝙ de⁹ ꝯseruat fʒ mentē ei⁹ hꝫ entia icorruptibilia. nō tn̄ dat eis effectiue esse. hec ergo fuit mens phantiū vt credo.

Quantū ad 2ᵐ hui⁹ arti. vbi est vidēdū fm v̄itatē pono aliq̄s ꝯnes. ¶Prima ꝯclo est ista. p° 2
ꝙ de⁹ est cā oīum effectiue q̄ʒtū ad vtrāq̄ʒ cālitatē. hec pbat sic. oē illō qđ ꝯtinet aliō virtualr vel meliori mō q̄ʒ virtualr oia alia a se. pōt illa ponere in eē. h̄ pꝫ. qꝛ ꝯtinens aliqd virtualr pōt in illō. ḡ multo magis ꝯtinēs illō meliori ⁊ nobiliori mō q̄ʒ virtualr. sʒ de⁹ est hꝫ. ḡ ⁊c̄. pbō minorē. qꝛ aut modus ꝯtinēdi v̄tualr est sup̄m⁹. aut nō sʒ est ali⁹ supior eo. si p̄ᵐ. ḡ ens v̄lr pfectissimū vel de⁹ ꝯtinet oia alia a se v̄tualr. si 2ᵐ. ḡ ꝯtinet isto° sup̄mo. ḡ ⁊c̄. ¶P̄. ab ente simplr ifinito fm pfectionē nō oʒ negari aliq̄ pfectio. sed cālitas effectiua est pfectiōis. posse iquā ponere in eē h̄ est maxie pfectiōis. ḡ h̄ a deo negari nō dʒ. alr nō hēet oēm pfectionē. ⁊ p ꝯn̄s nō eēt ifinit⁹ fm pfectionē. ¶Cōfirmat. ois pfectio sine ipfectiōe est pfectissimo attribuēda. cālitas effectiua est hꝫ. ⁊ de⁹ est pfectissim⁹. ḡ ⁊c̄. ¶P̄. illō qđ ꝯtinet qđcūq̄ʒ aliō a se nobiliori mō q̄ʒ cā equoca vel vniuoca ꝯtinet suū effectū. pōt multo magis qđcūq̄ʒ aliud a se efficere q̄ʒ cā vniuoca ⁊ equoca suū effectū. sʒ de⁹ est hꝫ. ḡ ⁊c̄. ma. pꝫ. qꝛ rō ꝯtinēdi est cā q̄re ipm pōt p̄ducere. ois. n. effect⁹ ꝯtinet in sua cā. mi. pbat. qꝛ illud qđ est sumptū cū oib⁹ nō est pfecti⁹ q̄ʒ sine eis nobiliori mō ꝯtineat oia alia a se q̄ʒ ista que sumpta cū suis effectib⁹ sunt pfectiora q̄ʒ sine eis sʒ cā vniuoca vel equoca in gn̄e sumpta cū suo effectu dicit maiorē pfectionē q̄ʒ ipa sola. maioris. n. pfectiōis est ignis gn̄ans cū genito q̄ʒ p se tn̄. ḡ ⁊c̄. ideʒ de cā equoca vel de volūtate ⁊ de ei⁹ actu. de⁹ aūt nō est pfectior sumpt⁹ cū alijs q̄ʒ p se tn̄. vt pꝫ. ḡ. sʒ cā taʒ equoca q̄ʒ vniuoca in gn̄e pōt in suū effectū. ḡ multo magis de⁹. ¶2ᵃ ꝯclo est 2° 2
hec. ꝙ de⁹ ex se nihil opat nec̄io seu efficit: sʒ tn̄ mō ꝯtingēter cui⁹ oppositū multi phantiū posuerunt. hec pbat sic. cā nec̄io agēs nō est. in aliq̄ exorāda neq̄ʒ deꝑcāda. si ergo de⁹ ageret nec̄io ad ext̄ nō eēt ex aliq̄ exorādus nec deprecādus. ergo ⁊c̄. ¶P̄. ois cā que nō agit nisi mota ab alia ⁊ fm imperiū alterius eo mō quo est mota. eo mō mouet. ergo si causa p̄ima agit nec̄io cū nulla causa secundaria agat nisi fm imperiū p̄ime ⁊ motuʒ eius. sicut nec̄io mota. ita necessario mouebit. ⁊ sic in reb⁹ nullus effect⁹ erit ꝯtingens. ¶P̄. virtus ifinita nec̄io agēs p̄ducit necessario infinitā actionē. sed nullus effect⁹ p̄duct⁹ a deo est ifinit⁹. ergo ⁊c̄. ma. pꝫ. qꝛ ois causa agens necessario p̄ducit effectuʒ pfectiorē quē potest.

¶Cōfirmat̄ ꝑdicta ꝯclusio. deus cōtinet totaliter oēm effectū. si ḡ necessario ꝓducit: excludit omnem aliā causalitatē.

3ª.ꝯ. ¶Tertia ꝯclusio est: ꝙ deus est causa finalis oium creaturaꝝ. hoc ꝓbatur. qꝛ gētis ꝑfectissimi est ꝑfectissimus finis. sꝫ deus est agēs ꝑfectissimū: ꝛ nihil ē eo ꝑfectius. ḡ ipsuꝫ ē finis oiuꝫ. Ubi sciendū est: ꝙ duplex est finis. s. finis cui⁹. ꝛ finis quo. dicit̄ finis cui⁹ ipsuꝫ obiectū qđ per opationē attingit̄ vt deus qui attingit̄ a beatis ꝑ actuꝫ intellect⁹. sed finis quo. dr̄ ipsa opatio qua obm̄ attingit̄. vt ipa volitio seu intellectio. ¶2° sciendū ꝙ finis cui⁹ aliqn̄ ꝑ actionē ꝓducit̄ in esse. aliqn̄ nō. sed ꝑsupponit̄. exemplū primi de for͂ nāli. que ꝑ motuꝫ vel gn̄atione attigit̄ vel ꝓducit̄. Un̄ scđo hui⁹ ꝛ qnto meta. c. de nā. dr̄ ꝙ finis gn̄atiōis est for͂: ꝛ ille finis attingit̄ ꝑ actionē trāseuntē ꝑ quā ꝓducit̄ in esse. ex͂m scđi. deus ꝛ ille finis attingit̄ ꝑ opationē imanentē. puta ꝑ actū itellect⁹ seu volūtatis.

¶Cōtra ꝑdictas ꝯclusiōes ar. ꝑ° ꝙ deus nō sit cā effectiua. nā tunc sequeret̄ ꝙ deus necessario mutaret̄ ꝛ aliqua ꝑfectio sibi nouiter aduenire: ꝯñs est falsū ꝛ ꝯtra fidē. ḡ ꝛ añs. ꝯña ꝓbatur. qꝛ oē qđ aliter se hꝫ nūc ꝙ̄ pri⁹ mutat̄. cū ḡ deus pri⁹ nō ageret ꝛ mō agat. ḡ aliter se hꝫ: ꝛ ꝑ ꝯñs mutatur. ꝙ etiaꝫ aliqua ꝑfectio sibi nouiter adueniret ꝓbatur. nā ista cālitas effectiua noua vel est ꝑfectionis vel impfectiōis: si impfectionis. ḡ deo adueniret aliqua impfectio si ꝑfectionis cū prius esset in deo. imo sibi nūc nouiter aduenit. sequit̄ ꝙ aliqua ꝑfectio sibi nouiter adueniat: ꝛ per ꝯñs qn̄ non causaret esset impfectior ꝙ̄ pri⁹. ¶Itē idē nō est causa oppositoꝝ. ergo nec vnū est cā multoꝝ. qꝛ vnū ꝛ multa sunt opposita. cū ḡ deus sit vnus. ḡ nō pōt esse causa oium effectiua. ma. pꝫ. 2. de generatione. qꝛ idē inq̄ʒtū idē semp est natū facere idem. ¶Contra scđam ꝯclusionē ar. primo sic. cuiuscūqꝫ agētis actio est necessaria effect⁹ eius ꝑ talē actionē ꝓductus erit necessari⁹. sed ois actio dei est necessaria vt ꝓbabo. ḡ ꝛc̄. maior pꝫ. qꝛ actio non est necc̄ia nisi in ordine ad effectum. ꝛ iteꝫ qꝛ posita actiōe in actu ponit̄ effect⁹. si ḡ actio posita est necc̄ia ḡ ꝛ effectus. aliter posset esse actio sine effectu. mi. ꝓbat̄. qꝛ actio dei est idē cum deo. sꝫ ipse est necc̄ius. ḡ ꝛ eius actio. ¶Itē necc̄iuꝫ vt necc̄iuꝫ nō est cā alicui⁹ cōtingentis. sed deus est necc̄ius. ḡ ꝛc̄. ma. pꝫ. qꝛ aliter ex ꝑmissis necessarijs posset seq ꝯclusio ꝯtingēs: qđ est ꝯtra pħm ꝑmo prioꝝ. ¶Cōtra tertiā cōclusionē arguit̄. ꝙ deus vt deus nō sit cā finalis oium. qꝛ illud nō est finis oiuꝫ: qđ nō attingitur ab oibus. sꝫ deus nō attingit̄ ab oibus saltem a damnatis. ḡ ꝛc̄. ma. pꝫ. qꝛ finis dꝫ attigi ab his que sunt ad finē. qđ ꝓbat̄ sic. qꝛ qñcūqꝫ aliq̄ nō attingūt finē ꝑꝑ quē sunt. sunt frustra scđo hui⁹ causata ḡ a deo frustra erūt. vñ ista rō tāgit vnā difficultatē satis dubiā de felicitate eterna que stat in visione beatifica dei ꝙ nō sit finis hois. ꝓbat̄. nā omne agēs qđ agit ꝑꝑ aliquē finē qui nō attingit̄ ab ordinatis ad finē est frustra. 2. hui⁹. cū ḡ deus creauit creaturas ꝑꝑ felicitatē eternā cū damnati istā nō attingāt. ḡ actio dei q̄ʒtū ad illos est frustra. sed hꝫ est ꝯtra pħm ꝑ celi ꝛ mūdi. Deus ꝛ nā nihil faciunt frustra. ḡ ꝛc̄. Ex q̄ pōt ꝓbari ꝙ nullus hō posset damnari. ¶Rn̄deo ad primū. ꝑ cui⁹ euidētia pono istaꝫ ꝓpositionē: ꝙ nulla actio dei pōt esse noua. hꝫ ꝓbat̄ sic. ois actio potentie eterne noua est accñs: nō. n. pōt esse sbā illius potētie. cū actio sit noua ipa po͞a existēte eterna. sꝫ act⁹ ꝓducēdi nō est accidēs. vt ꝓbabo. ḡ ꝛc̄. mi. ꝓbat̄. qꝛ oē accñs ꝑsupponit subꝫ sꝫ creatio que est dei ꝓductio ꝛ actio nullū ꝑsupponit subm̄. qꝛ nō ex ꝑte effectus cū sit totalis ꝓductio rei de nihilo. nec ex ꝑte dei cū in deo nullū cadat accñs. ḡ est impoīe ꝙ ista actio que est creatio possit esse noua. ꝛ hꝫ ꝓbat̄ solū de creatiōe. ¶Itē generaliter sic. ois po͞a que est purus actus est realr̄ suus actus. sꝫ ois po͞a que est in deo est purus act⁹. ḡ ꝛc̄. sꝫ si actio hui⁹ potētie executiue diuine essentie esset noua potētia existēte eterna ipa potētia distincta esset realiter ab actu. ḡ ꝛc̄. Pro cui⁹ euidētia sunt aliq̄ sciēda ꝑmo est sciendū ꝙ deus nō agit ad extra nisi ꝑ intellectū ꝛ volūtatē vt ꝓpo dicē declarabit̄ in 4° hui⁹. ita ꝙ actio ad extra nō est nisi intellectio vel volitio distincta solū per cōnotata. ¶Iuxta qđ 2° est sciēdū ꝙ ille act⁹ diuine volūtatis pōt accipi dupliciter. s. vel quātū ad id qđ est in se formaliter: ꝛ sic dico ꝙ ille ideꝫ act⁹ qui est volitio est ꝓductio: vel quātū ad illud qđ cōnotatur ꝑ vtrūqꝫ istoꝝ. videlicet ꝑ volitionē ꝛ ꝓductionem. ꝛ isto modo distinguit̄. Act⁹. n. volendi cōnotat obiectū in esse diminuto. puta in esse volito. Ille aūt idē act⁹ in se formaliter vt est ꝓductio cōnotat idē subiectū i esse reali extra: ꝛ ita quātū ad actū nulla differētia est iter actū qui est ꝓductio: ꝛ iter actū qui est volitio. vñ idē qui est volitio nō absoluit̄ ab eo qui est ꝓductio. sꝫ cōnotatū ꝑ actū volēdi absoluitur a cōnotato per actū ꝓducēdi. ¶Tertio sciēdū ꝙ duplex est instans. quoddā in quo ponit̄ actio: aliud ꝑ quo ponit̄. Licet ergo actio dei fuerit semp. nō tm̄ ꝑ semp. sꝫ fuit ꝑ illo istāti ꝑ quo ꝓducit. Per hꝫ ad formā nego ꝯñam. dico enim ꝙ licet pri⁹ deus nō esset creans ꝛ mō sit creās: tamē formalr̄ nō mutat̄. qꝛ nihil nouiter sibi aduenit: sꝫ fit noua cōnotatio in actu volēdi q est idē qđ ipa ꝓductio: ꝛ illa cōnotatio nō facit realē mutationē. qꝛ hec est ex sola ꝓductiōe creature ex qua creatura sic ꝓducta fit noua denoiatio in deo. nō ex aliquo inexñte sibi nouiter. Unde cū deus dicat̄ dñs creature ꝛ ꝑus nō esset: cū creatura nō esset: nō ꝓpter hoc ipse realiter mutat̄. qꝛ solū fit denominatio in deo ꝑ seruitute creature ꝛ sꝫ quēdā modū nostrū intelligendi. ¶Ad secūdū dico ꝙ deus nō creat ꝑ vnitatē. licet vnitas sit cōditio ipsius agētis vel creātis: nō tm̄ est ratio creādi sꝫ creat ꝑ intellectū plura intelligentē ꝛ ꝑ volūtatē plura volentē. ¶Ad ꝓbationē Aristo. secūdo de generatiōe. Idē inquātū idē semp est natum facere ideꝫ: ꝛ ꝑ ꝯñs vnū. cū idētitas fundet̄ sup vnitatē: ego dico ꝙ ly idē vl' pōt excludere pluralitatē effectū: vel varietatē ꝛ difformitatem. Aliud est eni habere plures effect⁹. aliđ varios ꝛ difformes. tūc dico ꝙ ista ꝓpositio phi. est vera de agente nāli: si idē excludat varietatē ꝛ difformitatē. tale eni agēs respectu eiusdē passi eque dispositi semp ꝓducit effect⁹ vniformes. nec patit̄ istātiā in aliquo. nō est aūt vera de agēte libero. tale eni pōt respectu eiusdē passi creare effect⁹ varios ꝛ difformes vt pꝫ de itellectu qui respectu eiusdē obi pōt causare actū cōponēdi vel diuidēdi. si aūt ly idē excludat pluralitateꝫ effectuū sic. ꝓpō est vniuersaliter falsa tā de agente nāli. ꝙ̄ de agente libero. vt patet. vtrūqꝫ eniꝫ pōt plures effect⁹ ꝓducere. ¶Ad primū secūde cōclusionis dico ꝙ actio dei est formalr̄ necc̄ia est tamē virtualiter cōtingēs. sed ipse deus est necessarius formaliter: ꝛ virtualiter nō est causa alicui⁹ cōtingētis. ¶Aliter pōt dici. ꝙ actio dei pōt sumi dupliciter. vno° quātū ad illud qđ dicit formaliter. ꝛ sic est necc̄ia. alio modo quātū ad illud qđ dicit ꝑ modū cōnotati ꝛ ꝑ modū obiecti determinātis: ꝛ illo modo est cōtingēs. ¶Ad secūdū per idē. ꝙ licet necessariū nō sit cōtingens formaliter. bene tamē est cōtingens virtualiter. ¶Ad aliud tertie cōclusionis dico ꝙ finis debet attingi ab his que sunt ad finē nullo impedimēto ꝑexistēte. in dānatis vero est impedimētuꝫ. ¶Sed ad cōfirmatiōem vbi est difficultas. ꝑ quā probat̄ ꝙ actio dei sit frustra. dico ꝙ duplex est agēs: quoddā in cui⁹ defectu est ꝙ ordinata ad finem nō attingunt ad finē: ꝛ tale bene agit frustra: est aliud agens in cui⁹ defectū nō est ꝙ ordinata ad finē nō attingunt ad finē. sꝫ hoc ꝑmittit in dispōne ordinatoꝝ. ita ꝙ quasi ordinat sub cōditione. puta si facis hoc ꝛ hoc habebis taleꝫ finē ꝛ tale agēs nō agit frustra. sed ordinata ad ipm nō attingunt finē: ꝛ hoc de isto articulo.

Sed circa istud capitulū de causis sunt aliq̄ dubitationes. ¶Prima est si eiusdē rei ꝑt esse plures cause per se. ¶Rñdeo. vbi pono aliquas distinctiōes. ¶Prima est ista. ꝙ causaꝝ quedā sunt eiusdē ordinis. quedā sunt alteri⁹ ordinis. ille dr̄ eiusdē ordinis que in eodē gn̄e cause sunt eque prime ꝛ eiusdē spēi. Et dr̄ esse cause alteri⁹ ordis que in eodē genere cause sunt essentialiter ordinate fm̄ pri⁹ ꝛ posteri⁹: ꝛ sunt alteri⁹ spēi. Exemplū primi. duo homines eque trahētes nauē. Exemplū scđi. sol ꝛ homo in gn̄atione hois. ¶Secūda distinctio est: ꝙ causaruꝫ eiusdem ordinis

quedā sunt totales. quedā partiales. dicit causa totalis que in illo genere cause nō idiget alia causa eiusdē ordinis secū concausante. sed ipa sola sufficit. Partialis dicit que in illo genere cause nō sufficit ad causandū effectū. sed indiget alia causa eiusdē generis secū cōcausante. Exemplū primi. ignis generās ignē. Exemplū scdi. duo homines trahētes navez: quoꝝ vn⁹ tantū nō sufficeret. ¶ Tertia distinctio est. ꝙ causarū quedā sunt eiusdē gnis. quedā alterius. Ille sunt eiusdem generis sicut efficiētes in gnē efficientiuz: ⁊ sic de alijs. Alterius generis. vt efficiēs ⁊ formalis ⁊c̄. ¶ His premissis pono aliqua dicta. ¶ Primū dictū est istud. ꝙ eiusdez effectus pñt esse plures cause per se alteri⁹ ⁊ alteri⁹ generis ⁊ totales. hoc appet per phm̄ h̄ in littera: q2 statue sunt cause eo ⁊ statue factor. Idē habet. 2. meta. vbi dicit oēs modos causaꝝ cōcurrere in eodem effectu. vt in factione dom⁹ causa efficiens est artifex. māli lignum. formalis dispositio seu proportio dom⁹. finalis vsus seu habitatio. ¶ Secundū dictū est. eiusdē effect⁹ possunt esse plures cause ⁊ eiusdē generis ⁊ totalis. si sint alteri⁹ ordinis sicut pz exemplo. quia de⁹ ⁊ sol ⁊ homo pducūt hoiem. quoꝝ quilibet est cā totalis ⁊ sufficiens in suo ordine. ⁊ quelibet eaꝝ est de gñatiōe efficientis. ¶ Tertiū dictuz est ꝙ eiusdē effect⁹ possunt esse plures cause eiusdē ordinis ⁊ eiusdem gnis si sint cause partiales. hoc appet p exempla. sicut plēs homines trahētes navē. silr pater ⁊ mater in gñatiōe filij. ¶ Quartū dictū est istud. ꝙ impoīe est eiusdē effect⁹ esse plēs causas eiusdē generis ⁊ eiusdē ordinis totales. hoc pz. q2 si sic. g̃ effectus non dependeret essentialr ab aliqua istaꝝ causarū. ꝯñs est falsuz. g̃ ⁊ añs. probatio ꝯñtie. q2 sint. a. ⁊. b. totales cause ipi⁹. c. pz. ꝙ ipsum. c. non dependet ab ipso. a. ⁊ pōt esse sine. a. q2 sufficiēter hz esse per ipsuz. b. cū sit totalis cā ei⁹: ⁊ silr pōt pbari ꝙ nō dependet essentialiter ab ipso. b. q2 hz esse sufficiēter p ipsum. a. qd̄ ponit totalis cā ei⁹. g̃ ipsuz. c. nō depēdet ab. a. nec. a b. Ista aūt ratio nihil facit cōtra conclusionē secundā: q2 cause alterius ordinis ⁊ totales nō superfluunt imo ratione ordinis essentialis oēs requirunt ⁊ sunt alterius rationis. qd̄ nō est in pposito. ¶ Secunda dubitatio. vtrū causa in actu simul sit ⁊ nō sit cuz effectu. Et vr ꝙ nō. q2 si sic tūc in pncipio motus cessaret mot⁹. nā p̄ de gñatiōe habitib⁹ pñtib⁹ in mā cessat motus. accipiatur g̃ aliqd̄ efficiens. certū est ꝙ in principio motus est in actu efficiens. g̃ ⁊ per ꝯñs erit effectus ⁊ sic cessabit actio ⁊ motus. ¶ P̄. deus est cā per se ⁊ semp est in actu. g̃ effectus dei semp sunt ⁊ fuerūt in actu. ꝙ aūt deus sit causa per se pz. q2 aliter prius fuisset causa in potētia: ⁊ deinde in actu. ⁊ per ꝯñs mutaret. ¶ Ad oppositū est Arl. hic in

pª ppō textu. ponēs duas ppōes. ¶ Prima est ista. ꝙ causa in actu

2ª ppō ⁊ effect⁹ in actu simul sunt ⁊ nō sunt. ¶ Scda ppō est. ꝙ cā in potētia nō est simul cū effectu. vt domificator nō est sil cū domo. ¶ Rñdeo. vbi sciendū ꝙ est vna opinio quā ponit egidius in scdo hui⁹. ꝙ causa efficiēs per motuz habet duplicē effectū. vnum imediatū. s. ipsuz fieri: ⁊ aliū mediatum. s. ipsuz factū esse. ex hoc dicit duo dicta. ¶ Primo ꝙ ista ppositio est vera de causa in actu ⁊ effectu imediato. s. fieri pbatur. q2 quādo effect⁹ p motū est in actu tūc movet: ⁊ quando movet tunc est in fieri. g̃ ⁊c̄. ¶ Secūdo dicit ꝙ ista ppositio nō est vera de causa in actu ⁊ effectu mediato. nō. n. sequit ꝙ quādo domificator est domificās ꝙ sit domus. hec ille. ¶ Quicqd de hoc sit nō improbabo de pñti. sed tamen dico aliter sm mētem scoti vbi pono tria dicta. ¶ Primuz est istud. ꝙ ista dñia iter causas in actu ⁊ in potētia respectu effectuū pportionabilr acceptoꝝ nō est accipiēda ꝗ̄tum ad ipsas relatiōes cause ad effectū. q2 sic simul sunt causa in potētia et effect⁹ in potētia. sicut cā in actu ⁊ effect⁹ in actu. nam hec oia referunt eodez genere relatiōis scdo mō. sed veritas istius dicti est accipiēda de fundamētis relationū. vt sit sensus. ꝙ relatio cause in actu ⁊ effect⁹ in actu nō possunt fundari nisi in ente ⁊ in actu. ⁊ ideo sicut relatiōes sil sunt ⁊ nō sunt. ita ⁊ fundamēta eaꝝ. sed relatiōes cause in potētia ⁊ effect⁹ in potētia nō reqrūt fundamēta i actu. ⁊ ideo nō oportet fundamēta sil esse licet relatiōes sil sint. nā si relatio cāe in potētia fundat in ente in actu. sic iste domificator est. nō opz relationē effect⁹ in potētia sub correspōdēte fundari in aliquo ente in actu. nō eniz opz simul existere edificatorē ⁊ edificabile. q2 edificabile pōt esse in ente in potētia. ¶ Secūdū dictū est. ꝙ ista differētia nō est intelligēda de fundamētis relationis inquantū fundamēta sunt: q2 sic vtreqz relatiōes vtreqz simul sunt. ita sunt sil fundamēta. h̄ est sunt actu sub illis relationib⁹. sed hoc est intelligendū de fundamētis comparatis ad existētiam q2 in causis de effectib⁹ in actu si vnū fundamētū existit ⁊ aliud. nō aūt sic est de causis ⁊ effectu in po². ¶ 3ᵐ dictū est ꝙ ista differētia nō est itelligēda de fundamētis absolute sumptis. sz de fundamētis sub relationib⁹. nō. n. sequitur ꝙ si vnū fundamētū existit. s. cause in actu. fundamētuz effect⁹ in actu existat. q2 fūdamētū actu pōt existere sine relatione. ⁊ existit in actu. similiter fundamētuz relatiōis effect⁹ in actu existit in actu sub sua relatiōe. Est igit in summa sic accipiēda hic ista dñia. nō quidē inter relatiōes. q2 vtreqz necessario sunt simul. nec iter fundamēta relationū inquātum fundamēta sūt: q2 etiā illa necessario vtriusqz simul sunt cū sint illis vt sic nō sine relōnes. nec iter ea que sunt fundamēta sm se cōsiderata. q2 sic nec simul actu sunt nec simul in potētia. sz est dñia intelligenda de fundamētis actu existentib⁹ sub relatiōibus cōparatis ad existētiaz absolute nō ad existētiaz sub relatiōibus. vt sit sensus ꝙ si est causa in actu ista relatio est in actu. g̃ necessario est aliqd existere in actu in quo fundat relatio cause in actu ⁊ effect⁹ in actu. sz si est causa in potētia sicut edificator nō opz ens actu aliqd esse in quo fundetur ista relatio. sz sufficit habere ens in potētia p fundamento. ¶ Per hoc ad rationes pz. ad primā nego ꝯñam. ¶ Ad pbationē est dicendū ꝙ eo modo quo agēs per motū est in actu. ⁊ effect⁹ est in actu modo p̄expositō. sz dum mot⁹ est ipsuz agens nō est causa in actu ipius facti esse vsqz ad vltimū instās. accipiēdo tamē effectum respectu cui⁹ est movens in actu. ipse effectus est in actu. s. ipm̄ fieri. cui⁹ est causa dū movet. ipius aūt facti esse est solū causa in actu post vltimū instans. ⁊ tūc etiā causa ⁊ effect⁹ sunt simul in actu. vnde si causa est in actu in fieri simul erit effect⁹ in fieri. ⁊ si cā in actu in facto esse erit simul ⁊ effect⁹ in facto esse. quādo g̃ dicit ꝙ habitibus p̄sentib⁹ in materia cessat motus. dicēdum ꝙ pñte habitu sive effectu in facto esse cessat mot⁹ nō aliter. sic aūt est tantū pñs in fine motus. ¶ Ad scd̄m dico ꝙ deus semp fuit causa in actu: ⁊ quādo dicit ꝙ fuisset mutat⁹. nego. q2 agēs voluntariū cuiusmodi est deus volūtate antiqua nō mutata quādo placet potest causare sine mutatiōe sui. sicut modo habeo volūtatem currendi cras sine mutatiōe volūtatis currā. similiter est de deo q2 quicqd facit vel facturus est scivit vel voluit se facturum volūtate antiqua ⁊ ab eterno: ⁊ ideo facit quicquid facit sine mutatione sui. facta solū mutatione ex parte effectus.

Ad rationes pncipales rñdeo. ¶ Ad pmā nō habeo p ipoīi ꝙ idē sm diversa esse sit cā suipsius ⁊ prius se finis ergo ꝗ̄tū ad ei⁹ esse intentionale: prior se ⁊ ꝗ̄tuz ad esse reale est causa sui exēplū huius pōt dari de domo pducta q̄: que prius preconcipitur ⁊ postea in esse pducit. ¶ Ad scd̄m dico ꝙ finis est causa secūdū ꝙ est in esse intētiōali: licet nō p illo esse. nō tamē est ꝗ̄tū ad esse reale. ¶ Ad illud pmi de gñatione dico. ꝙ loquitur de termino mot⁹ quādo est realiter pñs ⁊ pductus iam per motū. tūc. n. cessat motus. nō tamē vt solū est p̄sens in intentione. finis aūt vt est causa habet esse solū in itentione ⁊ non in re: vt satis patet ex p̄cedentibus. ¶ Ad 3ᵐ dico: ꝙ sic finis movet in itentiōe quantū ad esse itentionale. ita hz esse actu quātū ad esse itentiōale. q2 nec nō movet ꝗ̄tuz ad esse reale: ideo non oportet ꝙ habeat esse actu ꝗ̄tum ad illud esse.

¶ Casus igit̃ ⁊ ex aia ambo sunt cause

per accñs in rebus ꝯtingētib⁹ nō simplr neqꝫ vt in plibus ⁊ istoꝝ in eis que sunt propter aliquid. Questio.iiij.

Uerit circa capitulū de fortuna insistēdo circa rez ꝯtingentiā. vtrū de⁹ habeat certā ⁊ infallibilē notitiā cuiuscūqꝫ obi futuri ꝯtingentis. ⁊ vr ꝙ nō. nā tunc oia euenirēt nec̄io ⁊ nō ꝯtingēter. ꝯñs est falsuz. ergo ⁊ añs. falsitas ꝯñtis pz. tūc.n. nō oporteret laborare nec ꝯsiliari. ꝓbatur ꝯñtia. qꝛ accipio istā partē cōtradictiōis a. deo notā puta me currere. tunc arguo sic. Illa ps aduenit nec̄io cuius opposita est impossis aduenire. sꝫ opposita hui⁹ est impossis aduenire. pbo. qꝛ vel est possis aduenire. vel nō. si nō. habeo ꝓpositū. si sic. ponat in esse. ⁊ tunc deus decipiet ⁊ falletur in cognitiōe. cū de⁹ cognosceret ab eterno oppo^m. ergo ⁊c̄. ¶ Confirmat. illa cognitio est fallibilis cuius obm pōt nō esse. sed obm istius cognitiōis diuine pōt nō esse cū sit ꝯtingens. ergo. ¶ Ad oppo^m. nam tunc cognitio dei posset mutari. ꝯñs est falsum. ergo ⁊ añs. falsitas ꝯñtis patet. qꝛ eius cognitio non distinguit ab ipo. ⁊ tūc p ꝯñs esset ipse mutabilis. ꝯñtia pbat. qꝛ omne fallibile est mutabile. si ergo deus nō haberet notitiaz infallibilē haberet fallibilē. ⁊ per ꝯñs mutabilem.

Respōdeo Ubi sic pcedā. Primo.n. videbit vtꝫ in futuro ꝯtigēti sit aliq̄ ps determinata anteqꝫ ponat in esse. ¶ Scdo verum in reb⁹ aliquis effect⁹ eueniat ꝯtingēter. ¶ Tertio videbit principale quesitū de notitia dei infallibili cuiuscūqꝫ obi. ¶ Quarto vtrū illa notitia infallibilis iponat nec̄itatē reb⁹ pcognitis ⁊ pscitis.

Quantum Ad pri^m est sciedū ꝙ est vna opinio cuiusdā doctoris. que ēt vr esse pbi. ꝓmo plher. ꝙ in ꝓpōnibus de futuro ꝯtingēti neutra pars est determinata in vitate vel falsitate. sed sub disiunctiōe altera est va vl falsa. vñ dicunt ꝙ istud pn^m. de quolibet affirmatio vl negatio vera. vel de qlibet esse vel nō esse. alr tenet in mā ꝯtingenti alr in mā necessaria. quoniam in mā ꝯtingēti licet q̄ntum ad pñs ⁊ preteritū altera pars sit determinate vera altera falsa determinate. i futuro tamē neutra ps est determinate va vel falsa. sed tantū indeterminate. ⁊ sub disiunctiōe. vt ista nauale bellū erit cras. nec est determinate va vel falsa. nec sua opposita. sꝫ tātū sub disiūctiōe. puta ꝙ erit vel nō erit. in mā aūt necessaria vna ps est determinate va ⁊ altera falsa. determinate siue sit de psenti siue de futuro siue de pterito. ¶ Pro ista opinione. arguit sic. nam tūc oia euenirēt nec̄io ⁊ tunc nō oporteret ꝯsiliari. nec opari. nec aliqd tale facere. ꝯñs est falsū. ergo ⁊ añs. falsitas ꝯñtis pz. pbatur ꝯñtia. qꝛ omne quod pōt esse vel nō esse est indeterminatuz. nullū.n. determinatū ad esse vel nō esse tm̄ est indeterminatū ad esse vel nō esse. sed omne ꝯtingens pōt esse ⁊ nō esse. ergo oē cōtingens est indeterminatū. illud aūt qd est determinatū nō pōt esse contingens. tum qꝛ vt dicis ista pars. a. est determinata. ex quo ergo est determinata ipa eueniet: ⁊ sua opposita erit impossis aduenire. alr si esset possis: cum possi posito in esse nullū sequat impossibile vel incōueniens. seqtur per ꝯñs ꝙ ista pars. a. nō esset determinata ad eueniēdum. ¶ Cōfirmatur. qꝛ ois effect⁹ habet esse in causa scdm moduz sue cause. sꝫ omnis cā cōtingēs est indeterminata ad vtrūqꝫ oppositorū. In hoc enim distinguit a causa nec̄ia. ergo ⁊c̄. ¶ Pr. qd psupponit alicui actioni cause nō est in ptāte cause. sꝫ si effectus ꝯtingēs esset determinatus illa determinatio pcedere actionez cause. ergo per ꝯñs nō esset in ptāte cause. hoc aūt manifeste est falsuz. qꝛ omnis effect⁹ est in ptāte sue cause. ¶ Cōfirmatur. qꝛ quero de ista determiatiōe. qꝛ vel est ab aliq̄ causa effectiue vel nō. si sic lꝫ nō pōt esse nisi p aliq̄ꝫ creationē vel actionez. ergo per ꝯñs causa ꝯtingens habet actiōem circa effectū añqꝫ ponat ipm in esse. quod vr impo^e. ⁊ itꝫ queram de ista actiōe per quā determinat ista ps ꝯtingens. si ipa añqꝫ eueniret erat determinata vel nō. si nō. ergo nec alia. ⁊ per ꝯñs hēbit ꝓpo^m. si sic. queraz sicut pri⁹ de illa. oporteret n. ꝙ ab aliq̄ determinetur. non.n. pōt a se. qꝛ nihil est causa sui. nec a nullo. ergo opz ꝙ ab aliq̄: ⁊ tunc queram de illo sicut pus. ⁊ sic in infinitū. si aūt dicat ꝙ nō est a causa hꝫ determinatio. ergo ipsa nō est in ptāte cause. ꝙ si nō. ergo nec per ꝯñs effectus sequens: ⁊ per ꝯñs nulla erit ꝯtingētia: ⁊ itꝫ omne qd est circa deū est ab alio. ergo opz ꝙ ista determinatio sit ab alio. ¶ Pr. illud qd trāsit in pteritū nō est in ptāte agentis. sꝫ si effectus ꝯtingēs esset determinat⁹ añqꝫ poneret in esse esset determinat⁹ determinatione trāseunte in pteritū. ergo eius determinatio nō esset in ptāte cause agētis. nec per ꝯñs ipe effcūs seqns. qd est falsum. qꝛ tūc nullus effcūs esset ꝯtingens. ergo ⁊c̄. ¶ Pr. hꝫ determinatio aut pōt imutari. aut nō. si nō. ergo est necessaria. ⁊ p ꝯñs effect⁹ erit nec̄i⁹ ⁊ nō ꝯtingēs. si pōt imutari. q̄ro p qd: aut p aliq̄ꝫ mutatiōez poreāt: aut p seqntē. nō per sequētē. ꝙ posteri⁹ nō est cā prioris: nec p porē. qꝛ nulla est por ista. qꝛ si sic querā de illa: ⁊ sic in in^m. ¶ Pr. ois cōditiōalir vera est nec̄ia. sꝫ ista. si petrus est determiatus ad glīā saluabit est cōditiōalis va. ergo est nec̄ia. ⁊ sic de quacūqꝫ alia supposita determinatiōe ad alterā partē. ⁊ sic oia euenient de nec̄itate: ⁊ tollet ois ꝯtingentia. ¶ Cōtra istā opi. arguo. p ꝯtra hoc qd dicit. ꝙ istd pn^m. de qlibet est affirmatio vel negatio va. nō tenet in ꝓpōnib⁹ de futuro ꝯtingēti nisi disiūctiue: ⁊ arguit sic. a quocūqꝫ sbto negāt aliq̄ duo opposita absolute. ab eodē negat vtrūqꝫ sub disiūctiōe. sꝫ si in ꝓpōnib⁹ de futuro cōtingēti negat vtrūqꝫ oppositū determinate ⁊ absolute. ⁊ vt dicis. ergo ⁊ sub disiūctiōe. cui⁹ oppo^m dicis. ma. hui⁹ rōnis pz exēplo ⁊ rōne. Exēplo sic. qꝛ.n. homo nō est lapis nec lignū absolute. ideo nec est lapis nec lignū sub disiūctiōe. vñ sicut ꝓpō affirmās ista duo pdicata. puta lapidē vel lignum de hoie absolute est falsa: ita ꝓpō enūciās vtrūqꝫ istoꝝ sub disiūctione. ¶ 2° pbat eadem maior rōne sic. Cōparatio quecūqꝫ psupponit extrema. sꝫ distinctio quecūqꝫ est quedā cōparatio extremoꝝ disiūctoꝝ. ergo vitas ꝓponis disiūctiue psupponit vitatē alteri⁹ ptis. ergo si vtrūqꝫ negat absolute: ⁊ p ꝯñs sub disiūctiōe. ¶ Pr. aliqs enunciās istā ꝓpōnē. cras erit nauale bellū. vel dicit verū vel falsum. si verū. ergo istud est veruz in veritate determinata. si non erit similiter in falsitate determinata.

Ideo dico aliter. ad cui⁹ euidentiā pono aliq̄ dicta. ¶ Pri^m est istd. ꝙ duplex est indeterminatio. q̄dā est de inesse: alia de possi: ⁊ ista duplex indeterminatio repit tā ex pte cāe q̄ꝫ ex pte effect⁹. Indeterminatio de inesse ex pte cāe est qua cā est indeterminata ad agere ⁊ nō agere sꝫ indeterminatio de possi est illa q̄ cā est indeterminata ad posse agere ⁊ ad nō posse agere. ⁊ di p^a de inesse. qꝛ respicit extrema de inesse. scda vo de possi. qꝛ respicit extrema de possibili. Ista ēt duplex indeterminatio repitur silr ex pte ipi⁹ effectus ꝯtingētis. vñ ex parte effect⁹ ista di de inesse qua effect⁹ est indeterminat⁹ ad ꝓduci ⁊ nō ꝓduci. sꝫ di de possi qua effectus est indeterminat⁹ ad posse ꝓduci ⁊ nō posse ꝓduci. vñ ista de inesse est posterior illa de possi: sicut agere est posteri⁹ ad posse agere. ¶ 2^m dictū est ꝙ qlibet effect⁹ ꝯtingēs anteqꝫ ponat in esse est determinat⁹ determinatiōe de inesse ita ꝙ ista est va. antixpus erit. ꝙ sua opposita est falsa. lꝫ que sit ista sit nobis ignotū. Hoc aūt dictū sic pbat. Illud qd nō est determinate verū vel falsum nō est ab aliq̄ intellectu determinate scibile vel cognoscibile. sꝫ qlibet futurū cōtingēs est determinate cognoscibile a deo. ergo ⁊c̄. maior pz. qꝛ cognitio sequit rez. si ergo est determinate cognoscibilis. ergo erit inesse determinate. mi. pz per Aug. supra gen. qui dicit sic. ꝙ de⁹ nō nouit alr facta q̄ꝫ fienda. sed certū est ꝙ cognoscit facta determinate sicut fuerūt. ergo ⁊ fienda. Et iterū qꝛ nisi de⁹ oia futura ꝯtingētia determinate cognosceret sꝫ tātū indeterminate ⁊ sub disiūctiōe sequeret ꝙ eque certā notitiā ego haberē de futuris cōtingentib⁹ sicut de⁹. de quocūqꝫ eniꝫ ego scio sub disiūctione ꝙ erit vel nō erit. ergo ⁊c̄. ¶ Pr. illud qd homo agit p electionez prius

determinat illud q̃ȝ ponat in esse.ſȝ illud tale est cõtingẽs.ḡ
futuro ꝯtingẽti nõ repugnat ꝙ sit determiatũ anteq̃ȝ pona
tur in esse.ſȝ igit̃ effect⁹ ꝯtingẽs fit idetermināt⁹ indetermi-
natiõe de poſſi ante esse dũȝ est in fieri:q꞉.ſ.põt esse ⁊ nõ esse:
tñ est determiat⁹ ðterminatiõe de ie̋sse ⁊ de fieri ⁊ ante fieri.in
fieri certũ est.ante etiã fieri vt supra pbatũ est.ex q̄ est ðtermi-
nate cognoſcibilis.verũm est sciẽdũ ꝙ ista ðterminatio.ali-
quãdo fit a diuina volũtate.puta q̃tũ ad ista que a deo eli-
gunt̃.aliq̃n aũt a nobis.puta q̃tũ ad act⁹ qui sunt in ptãte
nr̃a.sic itelligẽdo nõ ꝙ ego sim ab eterno ⁊ terminẽ me ad
istũ actũ.ſȝ q꞉ ðs ab eterno nouit oẽs cãs hui⁹ ðterminatiõis
pp̄ q̃s videt.ḡ me debebã ðterminare ad istũ actũ.ideo est de-
terminat⁹ ⁊ ðterminat q꞉ sic erit:⁊ ideo ðs ðterminate nouit
⁊ noſcit.℄3ᵐ dictũ est ꝙ nullus effect⁹ ꝯtingẽs est determi-
nat⁹ ðterminatiõe de possibili.imo vr̃ idetermiat⁹.ꝓbat̃.nã
qđ põt fieri ⁊ nõ fieri est idetermiatũ de poſſi.Ex p̃dictis pȝ.
sed q̃libet effect⁹ cõtingens vt cõtingẽs est h̃ȝ.pȝ ex rõe cõtin
gẽtie.q꞉ ꝯtingẽs est qđ põt esse ⁊ nõ esse.vñ quãdo volũtas
vult esse determiata de inesse q꞉ ita vult qđ nõ vult.⁊ tamẽ
põt velle ⁊ nõ velle cũ sit libera.ḡ est idetermināta de poſſi ſȝ
non de inesse. Sed qđ ad Arist.qui videt̃ dicere.p̄.phier.ꝙ
in futuro cõtingẽti nõ est ṽitas determinata? Dico ꝙ verũ
est quo ad nos.q꞉.vȝ.ðterminate cognoſcere nõ possumus
que sit ista pars que dȝ euenire.ab aliq̃ tñ intellectu est ðter
minate cognoſcibilis.ḡ oportet ꝙ in se sit ðtermiata.℄4ᵐ di-
ctũ est istud.ꝙ p̃dicte due indeterminatiões sunt distincte ⁊
subordinate ſm prius ⁊ posteri⁹.hoc ꝓbat̃ sic.q̃rũcunq̃ȝ in-
determinationũ extrema sunt distīcta ⁊ ſm p̄us ⁊ posterius
subordinata:⁊ ipse idetermīatiões sunt distincte ⁊ subor-
dinate.sed extrema istarũ idetermīationũ sunt h̃ȝ.ḡ ⁊c̃.ma
ior pȝ.q꞉ habitudines distīguũtur penes extrema.idetermi
natio aũt eoꝝ est q̄dã h̃itudo cui⁹ extrema sunt ipa idetermi
nata.mi.pȝ.q꞉ agere ⁊ nõ agere:⁊ posse agere ⁊ nõ posse age
re sunt extrema distīcta:⁊ p̄us est posse agere ⁊ nõ posse age
re:q̃ȝ agere ⁊ nõ agere.ḡ ⁊c̃.℄5ᵐ dictuȝ est qđ sequit̃ ex p̃di-
ctis.ꝙ iste due idetermiatiões sunt sine ꝯ̈dictiõe sepabiles.
hoc ꝓbat̃ sic.quãdocũq̃ȝ aliq̃ue due idetermiatiões sic se hñt
ꝙ sunt distīcte:⁊ vna est p̄or altera nõ est ꝯ̈dictio ꝙ p̄ma se
paret̃ a scd̃a.p̄us eniȝ põt absolui a posteriori.ſȝ nõ ecõuer-
so.ſȝ p̃dicte due idetermīatiões sunt h̃ȝ.vt pȝ ex p̃cedẽti.ḡ
⁊c̃.nõ est igit̃ ꝯ̈dictio.ꝙ aliq̃ cã sit idetermiata ad posse age-
re ⁊ nõ posse agere.que tñ est determinata ad agere vel non
agere.℄6ᵐ dictũ est ꝙ in hoc tñ distīguit̃ cã ꝯtingẽs a cau-
sa nec̃ia.q꞉ cã ꝯtingẽs est idetermināta ad effectũ indetermi
natiõe de poſſi:puta ad posse agere ⁊ nõ posse agere.impoſſe
aũt est ꝙ sit idetermināta indeterminatiõe de inesse.q̃m vel
agit:⁊ tũc est determināta ad agẽdũ. vel nõ agit:⁊ sic est de-
termināta ad nõ agẽdũ.cã aũt nec̃ia siue necessario agẽs est
ðtermināta determinatiõe de poſſi ⁊ de inesse.q꞉ necessario
agit:⁊ nõ põt nõ agere.in hoc ergo differt hec ðterminatio
ab illa.℄Septimũ dictũ est ꝙ cũ indeterminatiõe de poſſi
bili stat precise cõtingentia.hoc ꝓbat̃.cũ illo p̃cise stat ꝯtingẽ
tia quo precise posito ponitur tota rõ ꝯtingẽtie.ſȝ posita p̃s
esse p̃dicta idetermīnatiõe ponit̃ tota rõ cõtingẽtie.ḡ ⁊c̃.mi.
pȝ.q꞉ ꝯtingẽs est qđ põt esse ⁊ non esse.ista aũt solũ ptinent
ad idetermīnationem de poſſi.vt pȝ.ergo ⁊c̃.℄Cõfirmat̃.q꞉
effectus contingẽtes q̃rãdo sunt inesse poſſi sunt ꝯtingẽtes.
aũ.n.q̃ȝ sint nõ sunt cõtingẽtes nec necessario.ḡ sequitur ꝙ dũ
sunt tũc sunt cõtingentes.sed dũ sunt ðterminati de iesse sũt
idetermināti de poſſi:eo ꝙ nõ p̄nt nõ esse.ḡ ⁊c̃.℄Ad rõnes
alteri⁹ opi.põt sic dici. Ad p̄mã negãdo ꝯ̈ñam.℄Ad ꝓba-
tionẽ p̄mam dico ꝙ illud qđ est determinatũ de inesse ⁊ de
poſſi aduenit nec̃io.non aũt illud qđ est ðterminatũ tãtũ de
iesse. Licet ḡ effect⁹ cõtingens sit ðterminat⁹ de iesse:nõ tamẽ
de possibili.℄Ad aliã ꝓbationẽ dico ꝙ ista ꝓp.a.ex quo est
determināta euenit.nõ tamẽ nec̃io.⁊ cũ dicis ꝙ sua opposi
ta est impoſſis aduenire:nego:imo certe poſſis.licet nunq̃ȝ
eueniat.⁊ cũ ꝓbas ꝙ poſſi posito iesse nullũ sequitur impoſſe.

dico ꝙ verũ est nullo impoſſibi p̃cedẽte. vel cui nõ est anne-
xa aliq̃ impossibilitas.sicut ðterminabit̃ inferi⁹ de effectu cõ
tingente stãte notitia dei certa.cui⁹ oppoᵐ nunq̃ȝ eueniet.ꝓ
bo.q꞉ si eueniret notitia dei posset falli.qđ est impoſſe.rõne ḡ
hui⁹ impoſſitatis nunq̃ȝ ponet̃ inesse.℄Ad cõfirmationem
dico ꝙ q̃libet cã cõtingens est idetermināta idetermīnatiõe
de poſſi.non tamẽ de inesse.℄Ad 2ᵐ p̄ncipale dicendo.ꝓ cui⁹
euidẽtia est sciẽ ꝙ q̄dã sunt effect⁹ cõtingẽtes quos ab eter-
no diuina volũtas ðterminauit. puta mũdi creationẽ ⁊ ip̄s
creari debere.sunt alij effect⁹ q̃s ðs dimisit in ptãte nr̃a ⁊ in
nr̃o libero arbitrio.nõ.n.ðterminauit me ðs ad peccandũ.
de p̄ma ðtermiatiõe dicit scot⁹ ꝙ sunt tria signa vel istãtia.
In p̄ signo ꝓponunt̃ termini simplices in eẽntia diuina.in
scd̃o ponunt̃ cõplexiones q̃s volũtas determinat de termi-
nis simplicib⁹ sibi oblatis.in 3° sequit̃ practicus intell̃s.d.
⁊ intelligẽs illud qđ volũtas determiauit de illis terminis.
℄Exᵐ.in p̄ instanti obijcit̃ termin⁹ simplex qui est saluatio
⁊ qui est dãnatio.in scd̃o sequit̃ ipsa cõplexio.puta in deo
iudã dãnari.q̃tum aũt ad istã determinationem pȝ ꝙ ista
nõ p̄mo presupponit̃ actioni volũtatis diuine.sed ꝓ illa ⁊ ꝓ
ista dico ad formã ꝙ aliq̃d presupponi actiõi cause põt esse
dupliciter.vno mõ per modũ effect⁹:⁊ isto modo maior est
ṽa ⁊ minor falsa.alio modo ꝑ modũ determinatiõis.⁊ isto
mõ maior est falsa.certũ est.n.ꝙ quãdo volũtas vult aliqđ
obm̃ vel homo per volũtatẽ aliqđ ex̃ elicere p̄us se determi-
nat ad hoc eligẽdũ.⁊ tamẽ hoc nõ obstante adhuc est in ptã
te cause cũ cõtingẽter se determinet ⁊ agat.℄Ad confirma-
tionẽ aũt dico ꝙ agẽs est in ptãte ad suã determinationem
tantũ per potẽtiã suam imediate ⁊ nõ mediãte aliqua alia
p̄ori determinationẽ.sicut per potentiã suã agit ⁊ est in po⁹
ad agendũ nõ mediante aliq̃ actione p̄ori poſſi.al̃r esse pro-
cessus in infiᵐ si ad nullã actionem vel determinationeȝ esse
per se imediate in potentiã.℄Ad 3ᵐ põt dici isto modo ꝙ
verũ est de illo qđ in preteritũ transit per modũ effectus nõ
per modũ determinatiõis.℄Al̃r dicit scot⁹ ad h̃ in p̄ sen.in
illa.q.vtꝝ predestinat⁹ possit dãnari.dicit.n.ꝙ sic.licet nũq̃ȝ
dãnatur.vñ sicut de⁹ ipsum cõtingẽter predestinauit ita cõ-
tingẽter stat in sua p̃destinatiõe. vñ dicit ꝙ ista p̃destinatio
nõ intelligit̃ per modũ p̄teriti nec trãsit in preteritũ.licet.n.
ipsa coexistat p̄teritis que trãsierunt:nõ tamen ipsa preterit
ſȝ alia p̄terierũt que coextiterunt sibi. ⁊ ideo dicit ꝙ ideȝ est
deũ predestinare ⁊ p̃destinasse ⁊ predestinaturũ esse:⁊ ita cõ
tingẽs est vnũ sicut aliud:q꞉ nihil est ibi nisi nũc eternitatis
mẽsurãs illuȝ actũ qđ nec est p̄ñs nec preteritũ nec futurũ:ſȝ
coex̃ns omnib⁹ istis.hec ille.Unde dico ꝙ nõ potest fieri q̃n
ista determinatio fuerit facta.ſȝ h̃ nõ obstante oppoᵐ est in
ptãte cause.℄Ad 4ᵐ si h̃ȝ determinatio posset imutari.di-
co ꝙ sic.tamẽ de iesse nũq̃ȝ imutabit̃.refert.n.dicere aliquid
posse imutari ⁊ ip̄m imutari.Et cũ dicis.ḡ poterit imutari
per aliquã imutatiõeȝ.dico ꝙ ipamet causa siue potẽtia nõ
mediãte aliq̃ alia imutatione põt ipsum imutare vel saltez
erit status in scd̃o.⁊ nõ erit pcessus vt deducis.℄Ad 5ᵐ di-
co.ꝙ ois cõditiõalis ṽa est nec̃ia necĩtate ꝯ̈ñe nõ ꝯ̈ñtis q̃m
hic nõ est necĩtas ex p̃te añtis nec ꝯ̈ñtis absolute. Dico ḡ ꝙ
ista.si petr⁹ est p̃destinatus saluabit̃.est ṽa ⁊ nec̃ia necessitate
ꝯ̈ñe ⁊ necĩtate cõditionata.nõ aũt absolute ⁊ ꝯ̈ñtis.℄Sciẽ
dũ tamẽ ꝙ ad 3ᵐ arti.al̃r r̃ndet Frã.de marchia.in alia.q.d.
ꝙ actio ꝯtingẽtis põt tripl̃r accipi. ⁊ ẽt determinatio.vno
mõ põt accipi actual̃r. alio mõ mere potẽtial̃r.3° mõ habi-
tudinal̃r:actio sumit̃ actualiter q̃n agẽs actu agit.potẽtial̃r
ṽo q̃n nõ agit.ſȝ põt agere ⁊ nõ agere diuisim actiõe mediã
te quã h̃ȝ in actu ſȝ põliter.sed habitudinal̃r sumit̃ q̃n licet
actu nõ agat est tñ determinatũ ad agẽdũ.actiõi eni põli qđ
cũq̃ȝ agẽs ſȝ nõ sit determinatũ põt.vñ sicut agere ex p̃te agẽ
tis ꝯtigentis põt sumi tripl̃r ita cõsil̃r ex p̃te effect⁹ ꝯtingẽtis
põt sumi tripl̃r determinatio.est.n.q̄dã determinatio ex p̃te
effect⁹ actualis:qui qđẽ effect⁹ ꝯtingẽs est actu determinat⁹.
⁊ hoc quãdo ponit̃ effectus in actu.alia est mere potentialis

qua qdē agēs anteq̄ʒ agat vel ponat effectū in actu pōt ipm
ponere ⁊ nō ponere diuisim. alia est media qua qdem agēs
est indeterminatū ad agendū nō tñ actu agit: ⁊ hec est quasi
habitudinalis: scḋʒ hoc dr̄ ꝙ quelibet determinatio sequitur
actionē suam sibi corñdentē. actualis eni determinatio seq
tur actionē actualē: ⁊ potēnalis potēnalē ⁊c̄. ¶ Per hoc ad
argumētum ꝯcedit. ꝙ illud qḋ ꝓsuppōitur actioni actuali
agentis nō est in ptāte ei⁹ actuali. est tñ in ptāte eius habitu
dinali vel aptitudinali. vnde de⁹ ab eterno nō habuit crea
turā in ptāte actuali qa nec ipsa creatura ab eterno fuit pro
ducta: ⁊ ideo qñ dr̄ in minori ꝙ hȝ determiatio ꝓsupponit
actiōi cause. verū est actione actuali. nō aūt habitudinali: ⁊
ideo cōcedo ꝙ hȝ determiatio nō est in ptāte agētis actuali.
nō enim est in ptāte agentis actuali nisi quādo agens elicit
actū illum. est tamē in eius ptāte virtuali siue potētiali. Et
ꝑ hoc pōt solui qrtū argumentū si hȝ determiatio est mu
tabilis. dico ꝙ nō est mutabilis mutatiōe actuali. qr actu
non est sȝ mutatione potētiali. qua quidē causa pōt virtute
sua in aliā determinationē oppositā ʒ isti ⁊ incompossibilē.

Quantum ad scḋm articulū vbi erat videnduʒ.
vtrū in reb⁹ sit aliq̄ ꝯtingētia. ꝓmit
to ꝓmo istā distinctionē. ꝙ duplex est ꝯtingētia. qdam eniʒ
reꝝ ꝯtingētia est ꝑ accñs: ⁊ est qua effect⁹ est ꝯtingens in or
dine ad causas actuales accñtales cōcomitantes causas per
se ⁊ ipsas ipedientes: ⁊ ista cōtingētia est ipsorū nālıū genabi
liū ⁊ corruptibiliū. hȝ eniʒ effect⁹ causaꝝ nālium quantū est
ex causis ꝑ se ipsoꝝ nec̄io ꝓueniunt. ꝙ aūt cōtingenter ꝓue
niant hoc est ex causis ꝑ accñs cōcomitātibus causis ꝑ se ac
ipsas ipedientes. cause eniʒ nāles per se disposite remoto im
pedimento nō pñt non agere. qr nec̄io agūt. ⁊ hoc est quod
dicit Ari. in .9. meta. de talibus causis loquēs. necesse est in
quit hoc idē facere. illud vō pati. ex quo pȝ ꝙ contingentia
effect⁹ causaꝝ nāliū habet quatuor cōditiōes. ¶ Prima est
ꝙ est cōtingētia ꝑ accñs nō per se: est eniʒ hȝ contingētia ex
parte indispōnis materie: nō aūt in ordine ad aliq̄ʒ causam
per se. ¶ Scḋa conditio est. ꝙ est cōtingētia scḋm qd. nō sim
pliciter. qr est in ordine ad aliquā vnam cām vt impossibi
lē per aliā. nō est aūt in ordine ad totū ordinē cāꝝ acq̄sita
rū. ¶ 3ª cōditio est. ꝙ est ꝯtingētia ꝓuatiua nō positiua. ꝓ
uenit eniʒ ꝯtingētia hȝ ex ꝓuatiōe seu ex defectu alicuius
dispositiōis causaꝝ. cāe enim debite vltima dispōne ꝓuate
nō agunt. ¶ Quarta conditio est ꝙ est cōtingētia extrinseca
nō intrinseca: quoniā nō est ex aliquo ipedimēto intrinseco: sȝ
ex aliq̄ extrinseco accñte. ¶ 2° est alia ꝯtingētia ꝑ se qua qdē
effect⁹ est cōtingēs in ordine ad ei⁹ causas ꝑ se. quoniā posi
tis oibus per se causis: ⁊ remoto omni impedimēto ipe effe
ctus possʒ poni ⁊ nō poni: ⁊ hȝ ꝯtingētia est cōtingētia actu
um humanoꝝ siue volūtatis. ¶ De cōtingētia ista actus vo
lūtatis pōit exemplū beatus Augustinus q̄rto de trinitate.
6. c. de duob⁹ hominib⁹ eiusdē corporis scḋm pulchritudinē
mente ⁊ corde pariter affectātes. quorū vnus mouet ad bo
nū. alter in mala volūtate ꝑseuerat. videm⁹ enim aliquādo
de duob⁹ bellātibus vel ludentib⁹. ꝙ magis aliquādo vo
lumus victoriaʒ ꝓ vno q̄ʒ pro alio. supposito tñ ꝙ nulla cā
sit magis ex parte vni⁹ q̄ʒ alterius. De ista aūt cōtingentia
loquēs aristo. 9. metaph. postq̄ʒ dixit ꝙ scia est cōtrarioruʒ:
subdit. necesse est igr̄ alteꝝ aliqd esse quod ꝓprium est. dico
aūt huiusmodi appetitū idest volūtatē aut ꝓherisim idest electio
nem. qḋ enim desiderabit pricipaliter hoc faciet: ⁊ ista cōtin
gētia sicut ꝓma hȝ quatuor cōditiōes. ¶ Prima est ꝙ est cō
tingentia per se. nō est .n. ex aliquo tali accñte concomitante
sicut ꝓma. ¶ Scḋa est ꝙ est cōtingentia simplr̄. quoniaʒ nō
est in ordine ad vnā causaʒ vt impedibilē per aliā: sed est in
cōparatione ad totū ordinē cāꝝ regītarū. ¶ Tertia est ꝙ est cō
tingētia positiua n̄ ꝓuatiua. qm̄ nō ē ex ꝓuatiōe alicui⁹ debi
te dispōnis: sed ex plenitudine ꝑfectiōis ipi⁹ cause. ¶ Quar
ta est ꝙ est cōtingētia intrinseca nō extrinseca. qm̄ nō ex aliq̄
impedimento extrinseco sicut ꝓma. sed ex ꝑfecto dñio cause

respcū sui effectus cōtingentis. ⁊ ista est perfcā cōtingentia.
Ex quib⁹ quidē quatuor cōditiōibus pȝ quadruplex dr̄ia
inter hāc cōtingētiam ⁊ ꝑdictaʒ. ¶ Hoc premisso pono ali
quas ꝓpōnes. ¶ Pri⁹ est ista. ꝙ in reꝝ nā nō omnis effectus pma
euenit nec̄io. Hoc ꝓbat. nam alr̄ nō oporteret negociari vel ppō
cōsiliari sicut deducit ꝑhs ꝓmo pi̇her. ¶ Cōfirmat. nulla rō
entis diuisiua est in reb⁹ impossib⁹. sed ꝯtingētia est rō entis
diuisiua. ens .n. diuidit per ꝯtingens ⁊ nec̄iuʒ. g̊ ⁊c̄. Et ideo
ista cōtingentia in reb⁹ est satis manifesta spālr ꝓma ꝯtingē
tia que est effectuū nālium. actio .n. vni⁹ corpis supraceles
tis impedit per actionē alteri⁹. ⁊ ideo nō est multū ꝯfidendum
in signis astrologicis. ⁊ ita appet istā ꝯtingentiā esse manife
stam. ⁊ ideo negātes talia ita manifesta indigent pena ⁊ fla
gello. qm̄ fm ꝙ dicit Auicē. ꝓmo meta. ꝙ negantes ꝓmum
ꝓn^m sunt vapulādi vel cōburendi quousq̄ʒ ꝯcedāt ꝙ nō est
idē comburi ⁊ nō comburi. vapulare ⁊ nō vapulare. ita isti
qui negāt aliqḋ ens ꝯtingens exponēdi sunt tormētis quo
usq̄ʒ ꝯcedant ꝙ posse est eos nō torqueri. ¶ Scḋa ꝓpō est. ꝙ 2ª ppō
cōtingentia scḋa que est per se est ēt in reb⁹. ⁊ ista ꝯtingentia
nō est ita manifesta sicut ꝓma. vñ multi ponentes ꝓmam sic
manifestā negant istā. ꝙ .n. volūtas nō velit aliqd hoc dicūt
ꝙ nō est ex se. sed ex defectu alicui⁹ nec̄io requisiti ad volen
dū. omnib⁹ eniʒ nec̄io ꝯcurrentibus que requirunt dicunt
voluntatē nō posse nō velle. ideo ꝓbo istā ꝯtingentiā sic. om
nis potētia mere libere agēs ꝯtingenter agit. sed volūtas in
quocūq̄ʒ actu agit libere cū sit quedā cōditio annexa cuilibʒ
actui voluntatis. ⁊ ꝑꝑ hʒ est meritū vel demeritū. g̊ ⁊c̄. ¶ Pꝫ.
cuiuscūq̄ʒ diuisiōis. alterū membꝝ ignobili⁹ est posse: ⁊ alte
rū membrū nobilius sp est posse. nā .n. non deficit in necessa
rijs. sed ꝯtingentia diuidit in cōtingentiā ꝑ se ⁊ ꝯtingentiā
per accñs que est ignobilior ⁊ est in reb⁹. g̊ multo magis pri
ma que est nobilior. ¶ 3ª ꝓpō. ꝙ ponēdo ꝓmam cām agere 3ª ppō
nec̄io ad ex̄ nō pōt saluari in reb⁹ ꝯtingētia. hec autē ꝓpō su
perius fuit ꝓbata. in qōne de fine. vbi ēt ꝓbatuʒ fuit ꝙ actio
dei est ꝯtingēs. vide ibi ⁊c̄. ¶ 4ª ꝓpō est. ꝙ etiā in rebus est 4ª ppō
aliquis effect⁹ fortuitus ⁊ casualis. hec ꝓbat. qr ois effectus
raro adueniēs preter itentionē agētis est casualis ⁊ fortuit⁹.
sȝ aliquis effect⁹ est hȝ. pȝ tam in agentibus a ꝓposito fm in
tellectū q̄ʒ in alijs. In agētib⁹ .n. a ꝓposito pȝ. vt cū aliqs qñ
vadit ad forū vt ibi emat aliqd ⁊ obuiat debitori suo a quo
reportat pecuniā. illa reportatio est a fortuna. In agente etiā
nāli pȝ ⁊ apparet. nā agens nāle generās itendit sibi assilare
genitū. si g̊ ꝓduceret aliqḋ monstrū. vt si ꝓduceret gigantem
vel habenteʒ sex digitos iste effect⁹ esset casualis. cā aūt vtri
usq̄ʒ q̄re talis effect⁹ dr̄ casualis vel fortuit⁹ est ista. qr omne
agēs siue nālr siue a ꝓposito agit ꝑꝑ fineʒ. vt ꝓbat. 2. hui⁹. qñ
ergo aliquis ꝓducit finē quē intendit ⁊ a quo mouet dr̄ cā ꝑ
se isti⁹ effect⁹ ⁊ finis ꝓducti. si vō moueat ab vno fine ⁊ aliuʒ
ꝓducit. hȝ ꝯtingit duplr̄. qr vel illū quē intēdit ⁊ a quo mo
uet nō ꝓducit. sed illū aliū a quo nō mouet. ⁊ tunc dr̄ per se
vanū vel frustra agere: vt habere in isto capitulo de fortuna
vel ēt ꝓducit finē intentū ⁊ aliuʒ nō itentū: ⁊ tūc nō est actio
sua frustra ⁊ vana. qr hȝ intentū: ⁊ respectu eiusdeʒ dr̄ per se
cā. dr̄ tñ cā ꝑ accñs respectu finis ꝓducti nō intenti. Vñ semꝑ
quādo aliqd aduenit a casu ⁊ fortuna illḋ idem qḋ dicit cā
per accñs casualis ⁊ fortuita respectu finis nō intenti est per
se causa determinata respcū effectus ꝑ se intenti. verūtamen
iter casuʒ ⁊ fortunā est ista dr̄ia. qr fortuna est in hñtib⁹ intel
lectū ⁊ in agētibus ꝑ itellectū. casus vero in his ⁊ in alijs. in
plus ergo se hȝ casus q̄ʒ fortuna. ¶ Scḋo sciendū. ꝙ licet in
cōparatiōe ad ista iferiora adueniat aliqd a casu vel a fortu
na. respectu tñ notitie dei nihil accidit a casu vł a fortuna. qr
nihil aduenit ꝓter ei⁹ itentionē vel itellectū. ¶ Sȝ ꝯtra ꝓdi
cta arguit ondendo ꝙ in reb⁹ nulla sit cōtingentia. ꝓmo sic.
omne qḋ est quādo est necesse est esse. sed nunq̄ʒ est nisi quā
do est ergo semꝑ necesse est. ergo in reb⁹ nihil est ꝯtingenter.
¶ Cōfirmat. illud qḋ est ꝯtingenter est. qr illud quod nullo
modo est nec est necessario nec ꝯtingēter. ois .n. modificatio

ꝓsupponit suū modificabile.cū modificatio sit alicui⁹ modi
ficans.cōtingentia aūt est quedā modificatio alicuius effe-
ctus.ergo seqtur ꝙ res anteq̄ꝫ fit non fit cōtingenter.opꝫ er-
go ꝙ dū est ꝙ fit necessario. ℭP.omne futuꝝ de necessitate
est futuꝝ cū idē de ipso ꝑdicef cū mō necessitatis ſꝫ omne qḋ
est de necessitate futuruꝫ nec̄cio euenit.ḡ ꝛc̄. ℭP.ad idē pōt
applicari rō facta ſupi⁹ in qōne de fine:vbi di.ꝙ actio dei sit
necessaria:quo ꝓbato seqꝉ ꝙ oia eueniāt necessario:vt ibidē
ꝓbaf.ℭEt silr pōt applicari rō de ꝑsciētia dei. ℭRespon-
deo ad ꝑmū.oē qḋ est ꝛc̄. Thomas anglicus dicit in hoc secū
do ꝙ res anteq̄ꝫ fit est ꝯtingēter.ſꝫ dūꝫ est necessario est.qꝛ cū
in actu ꝛ effect⁹ i actu necessario simul sunt ꝛ nō sunt.Cōtra
hoc facit ꝯfirmatio ꝑme rōnis ad quā nō credo ꝙ ipse nec
aliqs ei⁹ sequax possit ridere hoc tenendo. Jdō dico aliter ꝙ
ista ppō.oē qḋ est ꝛc̄.vel est cōposita vel diuisa. Si cōposita
sic est vā.si diuisa sic est falsa.vn̄ oē qḋ est quādo est.in sensu
cōposito necessario est.in sensu diuiso contingēter est.ℭAd
cui⁹ euidētia est sciēdū.ꝙ accidēs ꝛ quicq̄ꝫ act⁹ actualis:aliter
cōparaf ad subiectū cui accidit. aliter ad aggregatū ex subie
cto ꝛ accidēte.puta hoc qḋ dico.albedo vel iste actus qui est
currere alr cōparaf ad hoiēꝫ absolute alr ad aggregatū.pu-
ta albedo ad hoiēꝫ albū.vl cursus ad hoiēꝫ currētē.Nā albe
do ꝛ qḋcūq̄ꝫ aliud accn̄s cōparaf ad subiectuꝫ absolute tāq̄ꝫ
ad illud cui ꝯtingenter est existens nō necessario.ſꝫ cōparaf
ad aggregatū tāq̄ꝫ ad illḋ cui necessario est exn̄s. Jmpossibi
le est.n.hoiēm albuꝫ esse sine albedine ꝛ hoiēm currere sine
cursu.ℭAd ppo{m} applicādo dico ꝙ quādo ista ppō.omne
qḋ est quādo est.est cōposita tūc cōparaf actus ad aggregatū
ex subiecto ꝛ accidēte:ꝛ sic iest subiecto necessario.ꝛ sic est ne-
cessaria.quādo aūt est diuisa tūc cōparaf accn̄s ad subiectū
ꝑcise eo mō quo est diuisus ab actu:ꝛ vt sic dictū est ꝙ inest
sibi cōtingenter.ℭConfirmaf ꝑdicta solutio.qꝛ cōtingēs est
qḋ pōt esse ꝛ nō esse.sed quādo volūtas vult cūꝫ velit libere
vult ꝯtingēter.qꝛ pōt velle ꝛ nō velle:ꝛ pōt se ꝑuare actu.ḡ
ꝛc̄.Unde si volūtas qñ vult vellet necessario nō haberet me
ritū nec demeritū ex quo vellet necessario.vt dictū est in pri-
mo articulo.qꝛ cū determinatiōe de iesse stat īdeterminatio
de possibili.cū q̄ quidē determinatiōe vt dictuꝫ est stat ꝑcise
ꝯtingētia.ℭAd scḋm dico.ꝙ ll.de necessitate vel pōt deter-
minare ihērētiā ꝑdicati ad subꝫ.vel pōt determiare ꝑdicatū
si ꝑ⁹ mō sic est vera maior.sed pp hoc nō seqꝉf ꝙ necessario
eueniat.cōmutaf.n.determiatio necessitatis ad ihērētia ꝑdi
cati ad subm ad predicatū tamē:ꝛ sic implicaf fallacia acci-
dens ꝛ ꝯsitis.si aūt determinaf ꝑdicatum sic maior est falsa.

1ª ppō **Quantum** ad tertiū articulū vbi erat vidēdū de
ꝑncipali q̄sito pono aliq̄s ppōes.ꝑª
est ista.ꝙ effect⁹ ꝯtingēs scḋm qd.puta nālis stante generali
īfluētia ꝑme cāe pōt determinate cognosci p cās ꝯtingentes
ab aliquo itellectu finito.Hoc ꝓbaf.effect⁹ depēdens a cāis
finitis ipm nec̄cio iferētib⁹ est determinate cognoscibilis ab
aliquo itellectu finito cognoscente oēs ei⁹ cās ipm nec̄cio ife-
rētes.exq̄.n.cāe sunt finite pñt appꝑhendi ab aliq̄ itellectu fi-
nito.exq̄ etiā ipse nec̄cio iferūt.sed ois effect⁹ nālis ꝯtingens
depēdet seu ꝑuenit ex causis finitis ipm nec̄cio inferentibus.
ḡ ꝛc̄. ꝓbaf minor q̄ꝫtū ad ꝑmā partē. Tū qꝛ iter cās est ordo
in infinitis aūt non est ordo.scḋo meta. Scḋa pars minoris
ꝓbaf.qꝛ hꝫ cause nāles inferunt necessario suū effectū.patet
cāe eni nāles vltimate disposite nec̄cio agūt nec pñt nō agere
amoto ipedimēto.ex quo pꝫ ꝙ tot⁹ ordo causaꝝ naturaliuꝫ
cuiuscūq̄ꝫ nālis effect⁹ est nec̄cius.ḡ ꝛ effect⁹ qui seqtur.licet sit
ꝯtingēs ſm qd.s.in ordine ad vnā cām tñ pro quāto ista est
impossis.nō tñ in ordine ad oēs ei⁹ causas.ergo ꝛc̄.vn̄ si oēs
hꝫ effectus nāles futuri nō pñt determinate a nobis cogno
sci hoc est.qꝛ pp breuitatē vite nostre nō possumus cognosce
re oēs causas earū nec oēs modos ipediēdi:ꝛ hoc est qḋ dicit
Aui.7.meta.ꝙ si qs sciret oēs eclypses ꝛ oēs modos quib⁹
corpa supiora pñt impediri in opationibus suis:ꝛ qbus nō
possēt vtiq̄ꝫ videre oēs effect⁹ futuros.ꝙ aūt nūc qs fallif in
talibus hoc est.qꝛ fallif in cāis vel in modis cāndi vel ipedi
endi.ℭScḋa ppō ꝙ nullus act⁹ volūtatꝭ futuris pōt deter 2ª ppō
minate cognosci ab aliq̄ itellectu finito nisi solū suspicatiue
hoc pꝫ.nā volūtas cū sit libera a nullo nec̄citate pōt in vtrū-
q̄ꝫ actū oppositū.istū tñ actuꝫ de⁹ pōt scire per seipsum. ℭ3ª 3ª ppō
ppō.ꝙ itellect⁹ diuin⁹ intelligit oia alia a se.hoc ꝓbaf auc̄te
apostoli ad hebreos quarto caplo.nō est vlla creatura inui-
bilis in ꝯspectu eius.qm̄ oia nuda sunt ꝛ apta oculis eius.
ℭP.rōne arguif sic ex pte obi.ois potētia itelligēs ꝑfecte ali
qḋ obm itelligit qḋcūq̄ꝫ itelligibile sub rōne qua ꝑ ipꝫ est i-
telligibile.ſꝫ itellect⁹ diuin⁹ itelligit eēntiā suā ꝑfecte q̄ꝫtū itel
ligibilis est.ḡ itelliget qḋcūq̄ꝫ itelligibile ꝑ ipsaꝫ sub ratione
qua per ipsaꝫ itelligibile est.ꝛ sub ꝓpria ratiōe.ſꝫ omne ali-
ud a deo est itelligibile ꝑ essentiā diuinā.ḡ ꝛc̄.maior pꝫ.nisi
eni itelligeret qḋcūq̄ꝫ itelligibile ꝑ ipsaꝫ nō itelligeret perfe-
cte.minor pꝫ.q̄ꝫtū ad vtrāq̄ꝫ partē.prima.n.pꝫ.s.ꝙ intelligat
ꝑfecte eēntiā suā.Et ideo ꝓbaf scḋa sic.minus ꝑfectū in ordi
ne essentiali est rō itelligendi a posteriori magis ꝑfectuꝫ.per
creaturas.n.deuenim⁹ in cognitionē dei.iuxta illḋ apostoli.
Jnuisibilia dei ꝑ ea que facta sunt intellecta ꝯspiciuntur.ḡ
multo magis ꝑfectū magis erit rō itelligendi a ꝑori minus
ꝑfectū.ꝓbaf ꝯn̄a.nam ꝑfectū magis ꝯtinet iperfectū q̄ꝫ eco-
uerso.quāto.n.aliqd magis cōtinet aliḋ.tanto est magis rō
itelligēdi illud.cū igiꝉ de⁹ sit ens nobilius ꝛ ꝑfectius toto or
dine alioꝝ entiū.ꝛ qḋlibet aliud ens ab ipso est rō itelligen
di ipm a posteriori.ḡ ꝛ ipe erit rō cognoscēdi alioꝝ a priori.
ℭP.arguif ex pte potētie sic.obm potētie limitatioris ꝛ ife-
rioris nō est illimitatius nec vniuersali⁹ obo potētie supe-
rioris ꝛ illimitatioris.ſꝫ diuinus itellect⁹ est illimitatior no
stro.ḡ ꝛc̄.sed obm itellectus nostri se extēdit in gn̄ali ad oia
cū habeat ꝑ obo ens inquātum ens.ergo obm itellectus di
uini se extēdit aliquo modo ad oia alia:ꝛ hoc in spāli ꝛ sub
rōne ꝓpria cuiuslibet.cognitio.n.in gn̄ali alicui⁹ est cogni-
tio ꝯfusa ꝛ iperfecta.ꝛ ideo deo repugnat.opꝫ ḡ ꝙ ad oia se
extēdat sub ꝓpria rōne. ℭP.illud qḋ ꝯtineaf ab alio scḋm
eius ꝓpriā ꝛ specialeꝫ rōnem ꝛ ꝑfectiori mō q̄ꝫ in se ꝯtineaf
illud in quo cōtineaf est ratio ꝑfecta illius cognoscēdi ipsuꝫ.
sed qḋlibꝫ aliud a deo ꝯtineaf in deo ꝑfectiori modo q̄ꝫ in se.
ergo ꝛc̄.maior pꝫ.nam ei⁹ entitas est rō cognoscendi ipm:ꝛ
qḋ ꝯtinet entitatē ꝯtinet cognoscabilitatē.minor probaf.qꝛ
cū de⁹ sit īfinite ꝑfectiōis ꝛ nulla ꝑfectio sibi desit ꝛ q̄lꝫ crea-
tura dicat aliq̄ꝫ ꝑfectiōeꝫ.seqtur ꝙ ſm illud qḋ est ꝑfectiōis
sit in deo.ꝛ hoc est qḋ dicit cōis opinio omniū doctorū.di-
cit.n.ꝙ oēs creature ꝛ oia alia a deo sunt in deo cōtenta su
pereminēter ꝛ in quodā eē supeminēti.ℭCōfirmat.qꝛ itel-
lect⁹ noster intelligit deū.vn̄ Augu.qnto de trinitate. Jnuisa
diligere possum⁹ icognita aūt nequaq̄ꝫ. intelligit etiā alia a
se.ergo si itellect⁹ diuin⁹ nō itelligit nisi se.itellect⁹ noster erit
illimitatior q̄ꝫ intellectus diuin⁹.qḋ est manifeste falsū. ℭP.
q̄cūq̄ꝫ deus ꝯseruat ꝛ dat esse punit vel retribuit de actibus
bonis vel malis itelligit.ſꝫ deus oia alia a se ꝯseruat.qꝛ om
nib⁹ dat esse.creaturas aūt rōnales punit de malis actib⁹ ꝛ
retribuit de bonis.ergo ꝛc̄.maior pꝫ.nā alr ꝯseruaret ꝛ da
ret esse:ꝛ nō itelligeret cui daret.qḋ est manifeste falsum.mi-
nor de se pꝫ.est igꝛ sic itelligēdū ꝙ deus itelligit essentiā suā
tanquā obm ꝑmariū ꝛ adequatū intellꝯs sui ꝛ ꝯseq̄nter sine
aliquo tamē discursu ꝛ successione itelligit quecūq̄ꝫ alia per
essentiā suam.ꝛ eius itellectio nō mutaf nec plura intelligit
nunc q̄ꝫ ꝑus nec ecōuerso. ℭQuarta ppositio ꝙ de⁹ ꝑ vni- 4ª ppō
cū actū itelligēdi idiuisibilē itelligit se ꝛ quecūq̄ꝫ alia a se.ita
ꝙ ille act⁹ nō multiplicaf.sed manet idiuisibilis ꝛ vnicus.
hoc ꝓbatur sic.q̄ꝫtuꝫ potest po{a} aliqua finita ꝛ limitata per
act⁹ īfinitos circa oba diuersa subseq̄ntes:tm̄ pōt po{a} aliq̄ in
finita ꝛ illimitata per actū vnicū oēs istos actus īfinitos fini
te potētie excedentē.sed potentia aliqua finita per tales act⁹
infinitos circa diuersa oba intelligit īfinita.ergo cum actus
intelligendi diuin⁹ excedat omnes istos act⁹ infinitos cū sit
idē cū deo:tantū poterit iste vnicus act⁹ q̄ꝫtuꝫ omnes illi in-

nisi.ergo ⁊c̄.¶P̄.ista illimitatio est act⁹ īfiniti sicut po^a in-
finite.sed deus per po^am vnicā.s.itellectiuā que est īfinita in
telligit oīa.ergo per ɔñs per actum vnicū.¶Confirmatur.
quia nos eadem potentia cognoscimus ⁊ attingimus ad
omnia nostra obiecta.cū ergo actus intelligēdi diuinus sit
illimitatior q̄ȝ potētia nostra intellectiua sicut ista est vnica
respectu oiuȝ obiectoꝝ.ita ⁊ ille actus intell'is diuini.vnde
Augu.quinto de trinitate dicit.ꝙ deus vna ⁊ eterna ⁊ im-
mutabili visione cōplectit oia que videt.¶Sciendū tn̄ ꝙ
opinio cōmunis circa predicta ponit ꝙ deus nō intelligit
oia per vnū representatiuū.imaginat.n.ꝙ de⁹ itelligat crea
turas per earū rōnes ideales.vel per ipsas ideas idea in q̄ȝ
secundū eos nō est nisi ratio quedā exemplaris creaturā re
presentatiua.Unde Aug.dicit.Alia inquit rōne.i.idea condi
tus est homo ⁊ alia equus.pro nūc aūt dimitto istaȝ mām
de ideis.¶Sȝ ɔtra istas ꝓpōnes arguit̄ p̄mo ɔtra primā.s.
ꝙ intell'is diuinus non intelligat oia alia a se.primo sic.oēs
partes quas deus scit vel cognoscit vel intelligit in ɔtinuo
vel sunt diuisibiles.vel indiuisibiles.si idiuisibiles.ergo cō
tinuum componit̄ ex indiuisibilibus:qḋ est ɔtra doctrinā
Aristo.in 6° huius.Si vero diuisibiles:cuȝ omne illud qḋ
est diuisibile sit diuisibile in aliquas partes vltra.ergo vl
tra oēs partes quas deus scit:in continuo sunt alie partes
in quas sunt diuisibiles ille a deo cognite.sȝ ille partes que
sunt vltra omnes a deo cognitas.⁊ alie ab illis a deo cogni
tis non sunt a deo cognite.ergo alique partes sunt in conti
nuo quas deus non intelligit.¶P̄.inter hunc punctū vel
primū a deo cognitū:⁊ quēcūq; aliū pūctū a deo cognituȝ
vel est aliqd mediū.vel nihil.Si nihil.ergo pūctus est im-
mediatus puncto.qḋ est ɔtra Arist.sexto huius.si aliqd est
medium.vel illud est diuisibile vel indiuisibile.si idiuisibi-
le.tunc sicut iste punctus qui est medius iter hunc punctū a
deo cognitū:⁊ quēcūq; aliū ab ipo deo cognitū nō est a deo
cognitus.iste igit̄ punctus est a deo incognitus qḋ est ꝓpo-
situm.¶P̄ etiā sequeret̄.ꝙ idem punctus sit imediat⁹ pun
cto.⁊ indiuisibile idiuisibili si diuisibile sit.igitur ibi erunt
multa puncta vltra oia puncta a deo cognita.non ergo oia
puncta que sunt in linea deus cognoscit.¶P̄.vltra omnē
numerū a deo cognitū pōt esse aliquis maior.sed ille nume
rus qui est maior omni numero ꝓducto vel a deo cognito
nō est.ergo aliquis nūs est deo incognitus.¶P̄.tūc seque-
retur ꝙ actus intelligēdi diuinus vilesceret ⁊ posset iperfici
ɔñs est falsuȝ.ergo ⁊ añs.ɔñtia ꝓbat̄.qꝛ oīs actio ⁊ oīs act⁹
qui est circa obiectū nobilius ⁊ pfectius:est nobilior illo qḋ
est circa vilius obiectum ⁊ imperfectius.cum ergo deus in
telligat p̄mo essentiā suā vt dicis.⁊ postea itelligat alia que
sunt vilia ⁊ impfecta.ergo sequit̄ ꝙ vilesceret ⁊ impficeret̄.
¶Ad idem sic arguit Franciscus de marchia sup primum
sniarū.omne intelligibile mediante notitia pficit intell'm.
sed nihil aliud a deo intell'm pficere pōt itell'm diuinū.ergo
nihil aliud a deo est intelligibile per ipm.¶P̄.vnum secun
dum ꝙ vnū non est ratio intelligendi nisi vnū.idem enim
in q̄tum idem semp est natū facere idem.sed deus ⁊ quicqd
est in ipso est vnū.ergo diuina essentia nō est ratio intelligē
di alia a se.⁊ per ɔñs diuinus intell'is non itelligit per diui
nam essentiā alia a se.¶P̄.necessariū nō est ratio imediata
intelligendi ɔ̄nem aliquam cōtingentē.quia si sic ex premis
sis necessarijs potest sequi conclusio contingens.qḋ est ɔtra
Aristo.primo priorum.sed deus ⁊ quicquid est in eo est ne
cessarium.ergo nihil quod est in eo est ratio cognoscēdi ali-
quod contingens.cum ergo nihil possit intelligere nisi per
illud quod est in eo.quia nihil qḋ est aliud a deo pōt esse in
intell'm diuino ratio cognoscendi.ergo ⁊c̄.¶Confirmat̄.qꝛ
sicut se hȝ necessariū ad contingens sic inuariabile ad varia
bile.sed necessariū nō est causa ɔtingētis.ergo nec iuariabi-
le erit cā variabilis:sed quicqd deus itelligit hñs causaȝ in-
telligit per cām.ergo si itelligit variabilia ⁊ ɔtingētia itelli-
git ea per variabilia ⁊ ɔtingētia.sed hoc est ipole.cū oia que

intelligit itelligat per essentiā suā.¶P̄.sequit̄ ꝙ deus pōt
ꝓducere nūm actualiter infinitū.hoc aūt est ipole.ergo ⁊c̄.
Impossibilitas pȝ.qꝛ tunc isto nūo ꝓducto non posset ma
iorem nūm ꝓducere.aliter ille ꝓduct⁹ nō esset infinit⁹.ergo
eius po^a poterit exhauriri.ɔñtia ꝓbat̄.q̄cūq; deus itelligit
alia a se pōt ea in esse ponere ⁊ ꝓducere.si ergo itelligit aias
infinitas vel hoies infinitos ex quo intelligit oia possibilia
poterit omnia alia ponere in esse ⁊ ꝓducere.ergo ⁊c̄.¶Cō-
tra secundā ꝓpōnem que est quarta in ordine arguit̄ sic.ꝙ
nō intelligat per vnicū actum.idem actus nō est affirmati-
uus ⁊ negatiuus.sed deus hȝ notitiā de veritatib⁹ affirma
tiuis ⁊ negatiuis.ergo ⁊c̄.¶P̄.eadē rōne tūc actus diuine
voluntatis esset vnicus.sed hoc est falsum.ergo ⁊c̄.ꝓbo.qꝛ
actus volendi ⁊ actus nolendi non sunt vnus actus.aliter
circa que esset vnus ⁊ reliquus sed deus hȝ actū volendi de
bonis.⁊ nolendi de malis.ergo ⁊c̄.¶Rn̄deo ad primū.tn̄
pro primis tribus est vnus modus soluendi Francisci de
maronis.ponens tres ꝓpōnes.¶Prima est ista.ꝙ equale pª ppō
⁊ inequale sunt passiones q̄ntitatis finite.ꝓbat̄:qꝛ equalia
sunt quoꝝ extrema nō se excedunt.inequalia vero quoruȝ
extrema se excedunt.infinito autē repugnat extremitas.3.
physicorum.vbicūq; etiā est inequalitas alterum finitur ⁊
excedit̄:que oia repugnāt īfinito.¶Scd̄a ꝓpositio est hec. 2ª ppō
ꝙ totuȝ ⁊ pars nō inueniunt̄ nisi in q̄ntitate finita.ꝓbat̄.qꝛ
omne totū est maius sua parte.⁊ oīs pars minor est suo to
to.maioritas autē ⁊ minoritas sunt spēs inequalitatis que
repugnāt īfinito.¶3ª ꝓpō est.ꝙ totū in q̄ntitate.puta oē ⁊ 3ª ppō
nullū ⁊ hȝ signa que designant quandā vlitatē scd̄m eoruȝ
virtutē sumpta ⁊ collecta repugnāt multiplicationi ⁊ mul
titudini infinite ⁊ circa ipsam formari nō pnt.ꝓbat̄.naȝ ta-
lia dicunt quandā totalitateȝ que repugnat īfinito.¶Per
hoc faciliter soluuntur prime tres rōnes.in oib⁹.n.additur
omne ⁊ q̄cūq; ⁊ talia.¶Sciendū tn̄ pro istis rōnib⁹.ꝙ cuȝ
dicit̄ oēs ptes ⁊c̄.⁊ sic de alijs.ꝙ ista sina pnt dupl'r teneri:
vno mō ɔiunctim.⁊ isto mō repugnat infinitis.ista inquā
collectio hȝ rōnē finitationis.alio mō pōt teneri diuisim:⁊
sic intelligendo oēs ptes quas deus scit in ɔtinuo sunt di-
uisibiles.ita ꝙ illa est diuisibilis.⁊ ista.⁊ sic in infinitū ita ꝙ
nō est aliqua que sit indiuisibilis.⁊ sic optime pōt addi.Et
sic facilis pȝ solutio ad rōnes.que qdeȝ solutiones possunt
sic ɔfirmari.quia scd̄m phm ante omne tp̄s fuit tp̄s.⁊ ante
oēm diem fuit dies ⁊ mēsis ⁊ annus.istud aūt signū omne
nō hic pōt distribuere adequate pro īfinita multitudine.qꝛ
ante infinitam multitudinē dierū nō fuit dies.cum multi-
tudo dierū īfinita sit eternitas ⁊ ante eternitateȝ nulla dies
possit eē.ergo solū distribuit hic pro multitudine finita.ita
ꝙ accipiant̄ ista sina diuisim.puta ꝙ ante istā diē fuit dies:
⁊ ante istā alia:⁊ sic in īfinituȝ.si.n.ante omne tp̄s eēt tp̄s ita
ꝙ ly oē sumeret̄ ɔiunctim sequit̄ ɔ̄dictio.ꝓbat̄.nā illud qḋ
est ante omne tp̄s nō est.tp̄s.cuȝ illud tp̄s qḋ esset ante sit de
nūo oīs tp̄is.⁊ ita sequeret̄ ꝙ eēt tp̄s ⁊ nō esset tp̄s.qḋ est cō
tradictio.¶P̄.idem est oīs homo ⁊ tota multitudo hoiuȝ.
sed infinita hoium multitudo nō est totū.aut enim tale to-
tum constaret ex partibus finitis aut īfinitis:nō ex finitis.
quia finitum nō ɔstituit infinituȝ.3° huius.nec ex īfinitis:
quia cū omne totū sit maius sua parte sequit̄ ꝙ īfinitū pōt
excedi.⁊ esset dare maius īfinito.⁊ sic in infinitū terminaret̄.
qꝛ omne qḋ excedit̄ ab aliquo claudit̄ ⁊ determinat̄ ab illo.
quarto enim huius dicit Aristo.ꝙ omne excedens diuidit̄
in excedentia.i.in illud in quo excedit ⁊ in illud qḋ excedi-
tur.sed oī infinito repugnat claudi ⁊ terminari.qꝛ infinitū
nō hȝ terminū nec hȝ terminari.ergo ⁊c̄.¶Sed ɔtra predi
ctas ꝓpōnes fortissime arguit̄.⁊ p̄mo ɔtra primā.Tuȝ quia
inter psonas diuinas ponimus equalitatē.vñ Athanasius
ibi.q̄cūq; vult saluus esse ⁊c̄.de filio dicit ꝙ est equalis prī
scd̄m diuinitatē.in ipsis tn̄ psonis est īfinitas ⁊ īfinita perfe
ctio scd̄m Augu.Tum etiā qꝛ deus est quo maius excogita
ri non pōt.⁊ etiā magis q̄ȝ aliquis excogitare potest scd̄m

Augu. maioritas aūt est spēs inequalitatis. ¶ Scđo arguit sic cōtra secundaȝ ꝓpōnem. quia omne diuisibile est totum ⁊ habet rationem totius. sed infinitū est diuisibile. ergo ⁊c̄. ¶ P̄. Aristo. dicit 3° huius. ꝙ infinitum habet ratione partis. ergo sibi nō repugnat. ¶ Tertio arguit ꝯtra tertiā ꝓpositionem. qꝛ tūc sequeret ꝙ circa multitudinem fieret ois inquisitio syllogistica. nam nulla talis inqsitio est sine vli propositione: ex partibus inquā nihil sequit syllogistice ꝑmo prio ꝑ. ergo ⁊c̄. ¶ P̄. Aristo. secundo meta. dicit ꝙ in īfinito oēs partes sunt medie. ergo hoc signū omne nō repugnat infinito. ¶ Quarto arguit ꝯtra solutiones. ꝑmo sic. cuiuslibet ꝯdictiōis altera pars est vera: ȝ ista est falsa: quedā pars ꝯtinui nō est diuisibilis in vlteriores ptes. ergo ista erit vera oēs partes ꝯtinui sic ꝯiunctim erūt diuisibiles in vlteriores ptes. ¶ P̄. de quolibet affirmatio vel negatio est vera. aut ergo oēs spēs numeri hñt numerū aliquē vlteriorem: ⁊ oēs partes ꝯtinui sic coniuncte erunt diuisibiles in partes vlteriores. aut nō oēs. si nō oēs per equipollentiā valet quedaȝ nō: ⁊ ista est falsa: qdā nūs nō hȝ numerū vltra se: ⁊ quedam pars ꝯtinui nō hȝ partez extra se. ergo sequit ꝙ ista sit vera: oēs partes ꝯtinui coniunctim habent partes vltra se vel ad minus ꝙ quedam erit pars in ꝯtinuo que erit indiuisibilis ⁊ que nō vltra se habebit ptes. ¶ P̄. a singularibꝰ sufficiēter enumeratis sequit vniuersale vniuersaliter sumptum per locum a toto in q̄ntitate: sed iste punctus post primuȝ punctū est a deo cognitus ⁊ iste ⁊ ille. ⁊ sic de alijs. ergo omnes sunt a deo cogniti. ¶ P̄. arguitur de partibꝰ ꝯtinui. ista pars habet vltra se partes vlteriores ⁊ ista ⁊ illa ⁊c̄. ergo omnes partes cōtinui habent partes vlteriores. ¶ P̄. sicut istud est per se notum ꝙ omne totū est maius sua parte. ita istud est per se notuȝ ꝙ omnis pars est minor suo toto. sed hoc distribuit pro infinita multitudine cuȝ sint infinite partes in cōtinuo. ergo ⁊c̄. ¶ Confirmat. quia cum sint infiniti hoīes in potētia. ista. ois homo est aīal. verificat pro infinitis ⁊ pro vniuersis. ¶ Respondeo ad primū ꝯtra primam ꝓpositionē ⁊ dico ꝙ equalitas ⁊ inequalitas de quibus nō est itentio est illorū que constant ex partibus realiter distinctis. qꝛ ibi est solū totuȝ ⁊ pars. ¶ Ad aliā ꝓbationē de maioritate dei. dico ꝙ inequalitas vt hic accipitur est excessus secundū proportionē: ⁊ isto modo deus nō est inequalitas. quia improportionabiliter excedit. ¶ Ad aliud secūde ꝓpositionis dico ꝙ vel loqueris de infinito in actu vel de infinito in potētia si de infinito in actu illud nō est dare. ⁊ ideo nō est diuisibile. ⁊ per ꝯñs nec etiā vt sic hȝ rōnez totius nec partis nec est diuisibile. si loqueris de ifinito in poᵃ. dico ꝙ tale est dare ſm eius entitatē finitā: ȝ scđm diuisionē sit infinitū: ⁊ ideo eiꝰ entitas hȝ rōnem totius ⁊ est diuisibilis. et de isto erit spālis difficultas in sexto huius dño cōcedente. ¶ Ad aliud qđ tertio huius dr̄. dico ꝙ ꝯtinuū est īfinitū vt dixi ſm diuisionē: ⁊ qꝛ quicqd scđm diuisionē accipit hȝ rationē ꝯtenti: ⁊ accepti: ⁊ per ꝯñs hȝ rationeȝ finiti ⁊ rōnem partis. illud ergo cui cōpetit ratio partis non hȝ rōnem infiniti nisi soluȝ secundū diuisionē de qua nō loquimur hic. ¶ Ad illud tertie ꝓpositiōis. dico ꝙ si accipiat aliqua multitudo finita de multitudine īfinita. tunc de illa multitudine finita quecūqȝ sit formaliter talis ꝓpositio est syllogistica. de illa aūt tota multitudine cum non sit tota actu non pōt formari. sed de terminis absolute vt abstrahunt a finitate ⁊ infinitate. ¶ Ad aliā ꝓpositionem secūdi meta. In infinito oēs partes sunt medie ⁊c̄. dico ibi ꝙ ly omnes vel sumitur coniunctim vel diuisim. si coniunctim. sic est falsa et eius repugnat. mediū enim dr̄ per respectū ad extrema. omnia huiusmodi aūt repugnant īfinito. si sumat diuisim sic est vera. Unde ȝ quelibet pars ꝑ se accepta sit media nō tñ omnes. esset enim fallacia cōpositionis ⁊ diuisionis. vnde sicut non sequit. Joānes est albus ⁊ est canonicus. ergo est albus canonicus. sic hic. vnde ista ꝓpositio. in īfinito oēs partes sunt medie. dicitur ꝙ intelligitur ꝑuatiue per ꝑuationeȝ extremorum cum non habeat extrema: non autem positiue s. per positionē extremoꝝ cum extrema nō habeant. ¶ Ad rōnes ꝯtra respōsiones ⁊ solutiones rñdeo. ¶ Ad primū dico ꝙ ꝓpositio cuius subiectū includit incōpossia nō est vera ⁊ ideo non hȝ ꝯtradictoriā: sicut ista. ois homo irrationalis est aīal: nō hȝ ꝓprie ꝯdictoriū: qꝛ eius ꝯdictoria non pōt esse vera in cuius subiecto qđ ꝑsupponit includuut impossibilia. ⁊ ita est hic omnes partes ꝯtinui ⁊c̄. pro infinitis distribuendo ⁊ coniunctim sumendo. ¶ Cōtra ista est bona contradictio chimera est ens ꝓhibitū. chimera nō est ens ꝓhibituȝ. ⁊ tñ subiectū. puta chimera includit cōpossibilia. entia enim fictitia nihil aliud sunt nisi quedam in suo conceptu incōpossibilia includentia: ⁊ qbus repugnat oibus omnis compossibilitas existendi. nō est ergo huiusmodi chimera. quod cōmuniter dicit ꝙ hȝ partes diuersis aīalibus ꝯsiles. Rñdeo ⁊ dico ꝙ aliter est qñ subm icludit ifra se tale qđ ad talez incōpossitatē. ⁊ aliud qñ adiungit sibi. chimera igit includit istā incōpossitatez de se. nō sic est in ꝓposito. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ semꝑ in ꝯdictiōe opȝ ꝙ affirmatio ⁊ negatio sumātur vniformiter. qñ ergo dr̄ oēs partes. ly omnes qñ tu arguis tenetur ꝯiunctiue. opȝ ergo ꝙ in extremo negato negetur illa simul sumptio ⁊ cōiunctio huius signi omnis. et sic. concedat ista negatiua. non oēs partes ꝯtinui sunt diuisibiles: ⁊ est iste sensus ꝙ istud signū omne. simul sumptū ⁊ ꝯiunctim repugnat: ⁊ negat a partibꝰ infinitis ꝯtinui sic cōiunctim. Et cū deducis ꝙ nō omne equipollet ad qđdam nō peccas per fallaciā accidētis. sumis enim ly nō omne ac si sumeret diuisim cuȝ sumat ꝯiunctim. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ verum est si sint singularia sufficiēter enumerata sicut partes vlces vlr sumpte. sed sic non est hic. ¶ Aliter rñdetur. ꝙ illa non pñt sic sufficiēter enumerari. qꝛ infinita sunt. ¶ Ad 4ᵐ dicit ꝙ si fiat verificatio illius distributiōis pro multitudine infinita. nō tñ in q̄ntuȝ īfinita. sed in q̄ntū eius termini abstrahunt a finitate ⁊ infinitate. ¶ Ad ꝯfirmationē per ideȝ. ¶ Ad rōnem Aristo. ⁊ cōmētatoris nego ꝯñtiā. ¶ Ad ꝓbationem dico. ꝙ ista est vera de actione ab obiecto causata saltem partialr. cuiusmodi est actus noster intelligendi vel in qua acqrit aliqua ꝑfectio in ordine ad aliqđ obm. sic aūt nō est in ꝓposito. nō enim est actus itelligēdi diuinus causatus a creaturis nec acqrit aliq̄ȝ ꝑfectionē ex eis. ex eo enim ꝙ est actus ꝑfectissimus. ⁊ est circa oia. ⁊ non ex eo ꝙ est circa oia causata. ideo est ꝑfectissimus. ¶ Ad rōnes Francisci de marchia. ¶ Ad primā dico. ꝙ obm itelligibile est duplex. qđdā est qđ est cā scie apud itellm saltez in aliquo gñe cause ⁊ tale ꝑficit intellm mediante noticia saltez terminatiue. aliud est obm qđ nō est causa scie. sed ecōuerso sciētia est cā eius in genere cause efficiētis: ⁊ etiā finis. cuiusmodi sunt artificialia. qꝛ ipsa artificialia sunt cā sciētie ipsorū per modum finis. ⁊ ideo qꝛ aliquo mō sint causa scie ipsoꝝ ipse etiā ꝑficiunt intellectū mediante sciētia. Illud aūt obiectū qđ in nullo gñe cause est nec efficiens nec finis causa scie. sed ecōuerso scia est causa eius. que nullo modo ꝑficit itellm. sic aūt est in ꝓposito. ergo ⁊c̄. ¶ Ad 2ᵐ dico. ꝙ verū est de eo qđ est formaliter vnum ⁊ virtualiter siue potentialr. illud autē qđ est vnum formaliter ⁊ plura virtualiter pōt esse causa pluriū. diuina aūt essentia licet sit vna formalr non tñ virtualiter. imo plura. Et ideo potest esse ratio itelligendi ipsa sicut declaratur quoniam principiū est ratio intelligēdi ꝯnem ⁊ se. ⁊ tamē non est multa formalr. sed vnum: sed plura virtualr. ¶ Ad tertiū dico ꝙ maior est vera de illo quod est necessariū formaliter in essendo ⁊ virtualiter vel causaliter in inferendo. non tamen de illo quod est necessariū formaliter. causaliter tamen contingens. deus autem est causaliter contingens. vnde materia cum sit incorruptibilis est necessaria saltez secundū quid. ⁊ tñ est causa alicuius ꝯtingētis. ¶ Ad confirmationem per idem. ȝ enim deus sit formaliter inuariabilis. non tamen causaliter. ¶ Ad quartū patebit inferius. 3. huius in questione de infinito. Et hec de 2° phyſi.

¶ Quia natura est principiū motꝰ ꝛ generatiōis in hāc sciā intendimus naturā opꝫ nos narrare primo motū quid sit. Qō.j.

C Irca librū tertiū phisi. Utrū motꝰ sit aliq̄ realis entitas distincta essentialr a termio ad quē est. Et ꝓ videt̄ q̄ nō sit aliq̄ entitas: q̄ ois entitas nouiter acquisita ꝛ ꝓducta ꝓsupponit ꝓductionē in ꝓducente. ſꝫ motꝰ non pōt ꝓsupponere istā ꝓductionē in ꝓducēte. ergo ꝛc. maior ꝓbat̄. q̄ oē ꝓducēs in q̄tū ꝓducēs est ꝑus ꝓductio. sicut cā est prior effectu. ergo illō p qō ꝓducēs dr̄ formalr ꝓducēs erit ꝑus ꝓductio. ſꝫ p ꝓductionē ꝓducēs dr̄ formalr ꝓducēs. ergo ꝛc. minor ꝓbat̄. nā q̄ motꝰ eēt motꝰ. nā ois ꝓductio successiua dr̄ motꝰ. ꝓductio aūt p quā motꝰ ꝓduceret̄ eēt successiua sicut ipse motꝰ. ꝛ ū etiā q̄ seq̄ret̄ ꝓcessus in infinitū. q̄ argueret̄ de ista ꝓductiōe sicut de motu. ita q̄ ꝓductiōis erit ꝓductio. ꝛ sic in infinitū. ¶ Cōfirmat̄. idē nō est cā suiipsiꝰ nec rō formalis ꝓductiua. motꝰ igit̄ nō pōt seipso formalr ꝓduci. ergo opꝫ q̄ p aliā ꝓductionē. ¶ Secūdo arguit̄ q̄ nō sit realis entitas. ꝓbo illa entitas nō est realis cuiꝰ neutra ps est ex̄ aiam exn̄s. ſꝫ neutra ps motꝰ est ex̄ aiā exn̄s. ergo ꝛc. mi. pꝫ. q̄ oēs ptes motꝰ ptibꝰ tpis mēsurātur. ſꝫ ois ps tpis vel est p̄terita vel futura. ergo silr ois ps motꝰ. ſꝫ p̄teriti ꝛ futurū nō sunt ex̄ aiā q̄ illō qō fuit vel erit nō est. ergo ꝛc. ¶ Tertio ꝓbat̄ q̄ eiꝰ entitas nō sit distīcta a termino ad quē. nā hō vult dicere phūs hic in textu motꝰ. n. nō est p̄ter res ad q̄s ē motꝰ. ergo ꝛc. idē vult dicere cōmētator. 3 huiꝰ. dicēs q̄ motꝰ nō differt a termino. nisi s̄m ꝑfectū ꝛ iꝑfectum.

Ad oppositū Ois entitas que est effectꝰ alicuius poᵉ realis est entitas realis. sed motꝰ est hꝰ vt pꝫ. ergo ꝛ per ꝯñs cum manifeste non sit terminus erit realis entitas distincta a termino.

Respondeo Ubi sic ꝓcedā. Primo ingrā de q̄ditate motꝰ ꝛ diffinitione. Scd̄o in quo gn̄e sit. Tertio si est entitas realis vel solum ab aia. ¶ Quantū ad primū primo ponet̄ diffinitio. Ari. quā dat de motu ꝛ ipsa declarabit̄. 2° ponet̄ alia diffinitio magis spālis. ¶ De pō Ari. sic diffinit motū hic. motꝰ est actꝰ entis in poᵃ. s̄m q̄ in poᵃ. vt dealbatio est actꝰ dealbabilis in q̄tū dealbabile est. ¶ Ad huiꝰ diffōnis declaratiōnē pono aliq̄ dicta. ¶ Primū est istud. q̄ ista diffinitio datur per additamenta. ponit̄ inquā s̄bm ita q̄ illud qō ponit̄ in recto ponitur loco gn̄is ꝛ ad eēntiā motꝰ ptinēs. puta actꝰ. illud aūt qō ponitur in obliquo ponit̄ loco dr̄e ꝛ est extra eiꝰ eēntiā ꝛ hoc est totū residuū puta entis in poᵃ s̄m q̄ in poᵃ. ¶ 2ᵐ dictū est q̄ mobile ante motū est i duplici poᵃ. puta moueri. ꝛ ad terminū motꝰ. primā poᵃᵐ terminat moueri: ꝛ iō est eiꝰ actꝰ sicut terminꝰ illius poᵉ. secūdā vō terminat terminus motꝰ. ¶ 3ᵐ dictū est. q̄ in oi motu est duplex respectus. vnus ipsius motꝰ ad poᵃᵐ p̄cedentē que terminat̄ per ipm. ꝛ s̄m hoc dr̄ actꝰ alicuiꝰ. ¶ Aliꝰ est ad cōplemētū. puta ad actū ꝑfectū ꝛ s̄m hō dr̄ entis in poᵃ. ꝛ iō motꝰ est actꝰ q̄dā iꝑfectꝰ q̄ ad aliū ordinabilis vel ordinat̄. ¶ 4ᵐ dictū ē. q̄ duplex ē actꝰ: q̄dā ꝑfectꝰ: q̄dā iꝑfectꝰ. ꝑfectꝰ vt terminꝰ motꝰ. iꝑfectꝰ pōt distigui. q̄ q̄dā ē q absolute ꝑficit suū s̄bm nō in ordine ad aliō. vt nigredo q̄ i cōpatōe ad albedinē ē actꝰ iꝑfectꝰ alicuiꝰ qō ē in poᵃ ad albedinē. ꝛ iste actꝰ nō hꝫ rōnē motꝰ. ¶ Est aliꝰ actꝰ iꝑfectꝰ q nō ꝑficit s̄bm absolute ſꝫ in ordie ad aliō. ꝛ ipm s̄bm ordinat̄ ad aliud: ꝛ iste actꝰ hꝫ rōnē motus.

De secūdo huiꝰ primi articuli pono aliq̄s ꝓpōnes. ¶ Pria est ista. q̄ motꝰ formalr sumptꝰ distinguit̄ eēntialr ꝛ realr a termio ad quē est. ꝓbat̄. q̄cūq̄ sic se hn̄t q̄ vno manēte alter nō manet: ꝛ vno corrupto alter nō corrūpit̄ ista talia nō sunt idē realr nec eēntialr ſꝫ motꝰ ꝛ eiꝰ terminꝰ sunt hꝰ. ergo ꝛc. ma. pꝫ p iplicationē ꝯdictiōis. mi. ꝓbat̄. supposito. n. q̄ aliqō mobile debeat moueri ab isto loco q est tholose ad locū q est parisiꝰ certū est q̄ terminꝰ istiꝰ motꝰ nō est motꝰ. nā habitibꝰ ꝑn̄tibꝰ in mā cessat motꝰ. ꝑ de gn̄atōe. Silr corrupto motu manet terminꝰ. acquisito. n. termio cessat motꝰ. ergo ꝛc. ¶ Itē nulla entitas formalr successiua est eadē formalr cū entitate ꝑmanēte sed motꝰ formalr est entitas successiua. pꝫ. q̄ nō hꝫ oēs ptes simul. terminus aūt est entitas ꝑmanēs. q̄ q̄litas ꝑmanēs est terminꝰ motꝰ. ergo ꝛc. ¶ Itē īpossibile est q̄ eadē res sui ipsiꝰ sit ꝓductiua. nec ꝑnᵐ ꝓductiōis. vñ Aug. ꝑ de tri. Nulla prius est res que seipsam gignat. p qō ꝓbat̄ q̄ sit distīctio iter patrē ꝛ filiū in diuinis. ſꝫ motꝰ est rō ꝓductiua termini. nā p motū acq̄rit̄ terminꝰ. ergo ꝛc. 1ᵃ ꝓpō

¶ 2ᵃ ꝓpō est. q̄ motꝰ nihil aliud est nisi successiua gn̄atio ptis post partē. hoc ꝓbat̄ sic. nā illud est motus per qō acq̄rit̄ terminꝰ motꝰ. ſꝫ per gn̄ationē successiuā ptis post partē ipsiꝰ forᵉ acq̄rit̄ ipsa forᵃ: vt pꝫ. ergo ꝛc. ꝛ hec est itentio cōmentatoris plane in. 3. huiꝰ. q dicit. q̄ motꝰ nō est nisi acq̄sitio ptis post partē. ¶ Cōfirmat̄. motꝰ nō est ipsa forᵃ ad quā est. nec ptes forᵉ ipsiꝰ adinuicē succedētes. pꝫ p easdē rōnes sicut de forᵃ. nec est fluxus forᵉ vt ꝓbat̄ in tertia ꝓpōne. ergo ꝛc. 2ᵃ ꝓpō

¶ 3ᵃ ꝓpō est ista. q̄ motꝰ nō est ipse fluxus forme. hec ꝓbat̄. q̄ fluxus forᵉ nō est aliud q̄ successio s̄cd̄m prius ꝛ posteriꝰ. s̄cd̄m q̄ pars posterior dr̄ aduenire ꝑori. ſꝫ ꝑus ꝛ posteriꝰ nō sunt ipse motꝰ cū sint s̄btīne in motu s̄cd̄m phm. ꝛ cōmētatorē. 4. huiꝰ. ergo ꝛc. ¶ Cōtra duas ꝑmas ꝓpōnes arguit̄ ꝑ ꝯ ꝑmā. s. q̄ motꝰ nō distinguat̄ realr a termino. nā cōmētator recitat duas opi. de motu. 3. huiꝰ. ꝑᵃ est q̄ motus est fluxꝰ forᵉ. scd̄a q̄ est forᵃ fluēs. ꝑᵃ inq̄t est famosior. scd̄a verior. Et in alio cōmēto dicit q̄ motꝰ nō differt a termio nisi sicut ꝑfectū ꝛ iꝑfectū. ¶ Itē a q̄cūq̄ motꝰ capit suā vnitatē ꝛ distinctionē ab illo nō distinguit̄. ſꝫ motꝰ accipit suā vnitatē ꝛ distōnē a termino. 5. huiꝰ. ergo ꝛc. ma. pꝫ. q̄ eadē sunt ꝑnᵃ essendi ꝛ distinguēdi. ¶ Cōtra scd̄am ꝓpōnē arguit̄. nā tūc sequeret̄ q̄ idē nūo eēt sub diuersis spēbꝰ. ꝯñs est falsum. ergo ꝛ añs. ꝓbat̄ ꝯña. suppono q̄ aliqō albū debeat denigrari ita q̄ albedo sit ifra. 10. gradus. tunc si motꝰ eēt gn̄atio ptis post partē ipsiꝰ forᵉ ad quā est motꝰ: p talē motū vel acq̄reret̄ aliq̄d de esse termini. puta de nigredine. vel nihil. si nihil seq̄t̄ q̄ nō sit hꝰ gn̄atio. si aliq̄d. cū in toto motu ifra decimū gradū sit sub albedine. si acq̄rat aliq̄d de termio distingueret̄ specifice ab illo. ergo ꝛc. ¶ Cōfirmat̄. q̄ certū est q̄ si aliq̄d moueatur ab aliq̄ loco ad aliū distātē. certū est q̄ in tali motu adhuc nihil hꝫ de loco distāti. ergo ꝛc. ¶ Rn̄deo ad ꝑmū dico q̄ nūq̄ fuit ista distictio cōmētatoris. ſꝫ Aui. in sua phy. ponit q̄si derisiue istā distōnē. ſꝫ p alio cōmēto pono istā distinctionē. q̄ motꝰ pōt duplr sumi. ꝑ mō formalr pro illa forᵃ seu entitate successiua q̄ est termini acq̄sitiua. alio° pōt sumi malr p illa. vꝫ. forᵃ s̄m quā est motꝰ. ꝛ isto° motꝰ nō est nisi ipsa forᵃ q̄ est in tali fluxu. ita q̄ si iste motꝰ sit solū motꝰ intentiōis ipsiꝰ forme sic ipsa forᵃ in termino a q̄ est eiusdē eēntie specifice saltē cū ipsa forᵃ in termio ad quē. aliq̄n aūt ꝯtingit q̄ nō est sic motꝰ itentiōis. puta cū est motꝰ ab albedie in nigredinē q̄ specifice sunt distīcta. ꝛ isto° certū ē q̄ in ipa albedo q̄ ē i flūxu ē specifice distīcta a termio illo. ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ motꝰ nō hꝫ suā vnitatē ꝛ distōnē ab ipso termino nisi extrinsece. itrisece aūt ꝛ formalr hꝫ a sua ꝓpa entitate. ¶ Ad 3ᵐ nego ꝯñtiā. vbi sciendū q̄ de illo sic imaginor q̄ q̄n aliqō mobile mouetur. partim hꝫ de termino a quo ꝛ partim hꝫ de termino ad quē nō formalr. sed q̄si s̄m quādā dispositionē. q̄m q̄n aliqō albū dꝫ denigrari ipm remittit̄ que q̄dē remissio disponit ad nigredinē ꝛ ē per pallorē. silr de loco vno° dr̄ q̄ verū est de loco imediato sic q̄ oē qō mouet̄ ad

loci talē imediatū ptim bꝫ de vtroq. Alr d ꝙ illa pɫbilitas est pp quādā appropinquatione ad talē locū distantē.

Quantū ad 2m arti. vbi erat vidēdū in quo gñe sit motꝰ. Rñdeo. vbi pmitto p̄ dicta aliq̄ necessaria. scdo dicā ad q̄sitū. Primū nec̄iū est ꝙ motꝰ pōt duo denoīare quoꝝ vtrūq nec̄io inuenit in eo. in motu. n. est recessus a termino a quo ⁊ accessus ad terminū ad quē. ⁊ impoꝭe est illa duo abinuicē separari: ⁊ sic phs ⁊ cōmētator diuersimode loquunt de motu. aliqñ. n. ſm ꝙ iportat cōparōnē ad terminū a quo. vñ. 4. huiꝰ dicit ꝙ motꝰ est cā corruptiōis: eo ꝙ est facit distare ptē a pte. Silr. 6. huiꝰ. motꝰ vel est ipm desinere vel sequitur ipm desinere. ſm aūt ꝙ motꝰ dicit ipm accessum ad terminū ad quē. sic loqtur de eo cōmentator. 3. huiꝰ. motꝰ est acq̄sitio ptis post ptē. Silr Ari. motus est actus entis in po° ſm ꝙ in po°. ſm ḡ ꝙ motꝰ dicit recessuꝫ a termino a quo: sic de ipso daf talis descriptio. ꝙ motꝰ est actꝰ qdā p quē abijcit a mobili aliq̄ pfectio absoluta. scdo aūt mō daf de ipso talis descriptio. ꝙ motꝰ est actꝰ ordinās in alteriꝰ cōplementū. Scdm nec̄iū est istud ꝙ in motu cōcurrūt ista tria. s. mouēs. mobile. ⁊ forª ad quā est motꝰ. Ubi sciēdū ꝙ iter ea sunt multi respectꝰ. Primꝰ est mobilis ad motorē. Scdo est motoris ad mobile. ⁊ vterq est extrinsecꝰ adueniens. qꝛ pōt eē motor nō mouens actu aliqd mobile. Primꝰ respectꝰ est motio passiua ⁊ vocaf passio existēs subiectiue in mobili. Scdo est motio actiua ⁊ vocaf actio subiectiue exñs in agēte. ⁊ qꝛ mouēs mouet mobile aliqd pducēdo. ⁊ iō ē ibi respectꝰ de scdo mō relatiuoꝝ. s. pducētis ad pductū.

pª ppō ⁊ cꝫ. His pmissis pono duas ppōnes. Pria est ista. ꝙ motꝰ ē formalr in gñe passiōis. hꝰ pbaf sic. illō quo patiēs refertur ad agēs est passio. sed mobile qd patiens refertur ad agens per moueri. ergo ⁊c̄. ma. pꝫ. 5. meta. cap. de relatione. vbi d. ꝙ scdo modus relōnis fundaf sup actiōnē ⁊ passionē ⁊ sup po^m actiuā ⁊ passiuā. ita ꝙ calefaciēs refert ad calefacibile per calefactionē actiuā. ⁊ calefactibile ad calefaciēs per calefactionem passiuā. mi. pꝫ etiam. qꝛ mobile inq̄tum mouef patiēs est ⁊ hꝰ p moueri ſm ꝙ moueri bꝫ respectum ad mouēs. ḡ ⁊c̄. Pꝫ. moueri est pati. ḡ motꝰ vel motio est passio. ꝯña tꝫ p locū a ꝯiugatis. añs pbaf. qꝛ mouē est agere ⁊ mouēs est agēs. ḡ moueri est pati. Pꝫ. actꝰ q sunt eiusdē poᵉ nō sunt distīcti gñe. sꝫ passio ⁊ motꝰ sunt actꝰ eiusdē poᵉ. ergo ⁊c̄. ma. pꝫ. qꝛ vna ⁊ eadē po° nō bꝫ actꝰ distīctos gñe. distinguunt. n. poᵉ p actꝰ. vt pꝫ in hꝰ. 3. ⁊ 2. de aīa. mi. pꝫ. qꝛ po° passiua bꝫ pro actu motū ⁊ ēt passionē cū nō possint eē actꝰ poᵉ actiue. Cōfirmaf. Ari. 5. huiꝰ dicit ꝙ ad actionē ⁊ passionē nō est motꝰ. qꝛ motꝰ nō est motꝰ. ⁊ hec ꝯña nō val: ⁊ nisi motꝰ sit passio. Cōfirmaf scdo. auctor sex pnoꝝ diffinit sic passionē. Passio est effectꝰ illatioq actiōis ⁊ hꝰ imediatꝰ: sꝫ motꝰ est illatꝰ imediate ab agēte. ḡ ⁊c̄. Sꝫ ꝯ istā ppōnē ar. sic p̄. de. q̄cūq p̄dicaf dr̄ia alicuiꝰ gñis de illo p̄dicaf illud genꝰ. sed de motu p̄dicaf dr̄ia q̄titatis. ḡ ⁊ ipsa q̄titas. mi. pbaf. qꝛ de motu p̄dicaf ꝯtinuitas ⁊ successio que videnf eē dr̄ie q̄titatis. ergo ⁊c̄. Pꝫ. cuicūq cōpetit diuisibilitas sibi cōpetit rō q̄titatis sꝫ motui cōpetit diuisibilitas. ḡ ⁊c̄. ma. pꝫ. 5. meta. vbi diffinit q̄titas vel q̄tū sic. q̄tū est qd est diuisibile in ptes que sibi insunt ita ꝙ diuisibilitas vr̄ ppria rō q̄titatis. Pꝫ. tps est in gñe q̄titatis. ḡ ⁊ motꝰ. pbaf ꝯña. qꝛ sunt idē eēntialr. Est. n. tps passio pmi motꝰ. 4. huiꝰ. passio āt ⁊ ſbm sūt idē eēntialr. vt pbatū fuit supra. ḡ ⁊c̄. Rñdeo si p̄dicte rōnes valerēt idē arguerē de oī actiōe ⁊ passione. ipsa. n. bñt q̄dā ꝯtinuitatē ⁊ successionē ⁊ diuisibilitatē. ⁊ tñ nō sunt in gñe q̄titatis. vel ergo oꝫ dicere ꝙ ꝯtinuitas ⁊ successio nō sint dr̄ie q̄titatis. sꝫ qdā modi vel pprietates attribute ei. nō tñ ꝯuertit. vel opꝫ dicere ꝙ ꝯtinuitas ⁊ successio nō sint ifra eēntiā motꝰ vel qlitatē. sꝫ isunt sibi ab ex̄ vt p tps qd est eiꝰ mēsura. pꝰ. n. ⁊ posteriꝰ in motu vt vr̄ dicere cōmētator. vr̄ eē tps. ⁊ p ꝯñs seqf ꝙ motꝰ sit q̄tus p accñs qꝛ p tps. Ad vltimū d ꝙ vel opꝫ dicere ꝙ p̄dicamēta nō sunt eēntialr distīcta sꝫ solū qditatiue salē aliq̄ ⁊ quo ad aliq̄s spēs. vel opꝫ dicē ꝙ tps nō est idē eēntialr cū motu. vel opꝫ dicere ꝙ tps nō est p se i gñe q̄titatis: sꝫ solū reductiue. ita ꝙ in nullo gñe erit p se. videas qd reputas pro minori inconueniēti.

Cr 2ª ppō est. ꝙ motꝰ vt dicit accessuꝫ ad terminū ad quē est de gñe termini ad quē vadit salē reductiue. 2ª ppō
pbaf. qꝛ via reducif ad terminū vie. qꝛ ad illuꝫ ordinaf. sed motꝰ est q̄dā via ad termiᵐ. ḡ ⁊c̄. Cōfirmaf. qꝛ ab ipso capit vnitatē ⁊ distinctionē. 5. huiꝰ. ḡ in illū bꝫ reductionē aliq̄. Ubi sciēdū ꝙ aliqd reduci in aliud est duplr. vno° reductiōe ppinq̄ sic pnᵐ illiꝰ vt mā ⁊ forª sunt reductiue in gñe sube. alio° reductiōe remota q̄ō reducif via ad termiᵐ vie. ⁊ isto° motꝰ reducif ad termiᵐ. ⁊ est eiusdē eēntie cū termino reductiue illa reductiōe nō formalr ⁊ p se. vñ Auicen. tractatu. 2. met. sue dicit sic. abhorreo igr dicere ꝙ nigrescere sit nigredo. Sꝫ est dubitatio de motu celi q̄ō capiat suā vnitatē a termio cū nō hēat. ⁊ q̄ō in ipo poterit saluari nā motus. nō. n. sibi videnf cōpetere diffōnes ⁊ rōnes p̄dicte date de motu. vt pꝫ si bñ ispicias. Rº. lꝫ in. 4°. hꝰ hēat difficultatē spālē ⁊ ibi xpo duce determinabif. de pñti tñ d ꝙ duplex est motꝰ. qdā qui determinaf ad pfectionē acquirēdā cuiusmodi est motꝰ in istis iferiorbꝰ. aliꝰ est ad pfectionē ꝯseruādā ⁊ iste est motꝰ celi q si cessaret oīa corrūperent ⁊ nihil posset ꝯseruari salē nālr loquēdo: qd aūt sit terminꝰ p(pri)ꝰ huiꝰ motꝰ vidēdū est in 4° huiꝰ.

Quantū ad 3m arti. vbi vidēda sunt duo. p̄ q̄lis est existēntia motꝰ. 2° si est p̄ter aīam. de p̄ ponā aliq̄ dicta. Primū est ꝙ entitas ⁊ vnitas cuiuslibꝫ ꝯtinui in hꝰ ꝯsistit ꝙ oēs eiꝰ ptes copulanf ad aliqd idiuisibile. hꝰ apparet p diffōnē ꝯtinui positā in p̄dicamētis ⁊ in qnto huiꝰ. qd qdeꝫ idiuisibile est in po° solū quo facto in actu deficit eaꝝ ptiū ꝯtinuitas. ⁊ hec est rō cōis tā pmanēti q̄ꝫ successiuo. Scdm dictū est ꝙ alr est de successiuo. ⁊ alr est de pmanēti. oīs. n. q̄titas pmanēs reqrit actu oēs eiꝰ ptes ⁊ sil. nō aūt sic est de successiuo. nō. n. reqrit sic oēs ptes suas sil. imo silitas formalr sibi repugnat. sꝫ stat in hꝰ qꝛ oēs ptes eiꝰ sunt in q̄dā actu successiuo. nō a(utem) i(n)stanteo ⁊ in q̄dā actu ꝯtinuatiuo ⁊ copulatiuo. copulanf. n. ⁊ ꝯtinuāf oēs eiꝰ ptes ad aliqd idiuisibile. 3m dictū est ꝙ ab actuali existētia idiuisibilis copulātis: talia successiua ipm denoiaf existere. eo inq̄ꝫ ꝙ est istās actu. iō tps qd copulat dr̄ eē actu. nō tñ ꝙ aliq̄ eiꝰ ps sit actu. oīs. n. ps tpis vel est facta vel fiēda. neutra ḡ ps existit actu: sꝫ denoiaf existere totū tps est existētia huiꝰ idiuisibilis copulātis. ⁊ rōne huiꝰ ꝯtinuatiōis: qd declaraf exēplo. lꝫ. n. caput hoīs nō sit hō: hō tñ totꝰ denoiaf crispꝰ. ⁊ ex hꝰ ꝙ crispitudo denoiat caput. ⁊ hꝰ est cā. qꝛ crispitudo nō est nata hoī icē nisi sꝫ caput. sic est in pposito. lꝫ. n. istās nō sit tps nec mutatū eē sit motꝰ. tñ p existētiā istoꝝ idiuisibiliū dr̄ existē talia ⁊ dnoianf. nūc ḡ illa v(er)ificaf de me. ego curro p hꝰ istāti: lꝫ cursus nō isit mihi p hꝰ istāti. ⁊ dr̄ actu cursus iēē mihi. nō ꝙ aliq̄ ps cursus isit mihi qn sit facta vl̄ fiēda sꝫ ex actuali ꝯtinuatiōe ⁊ successiōe ptiū adinuicē ⁊ p existētiā alicuiꝰ idiuisibil copulātis dr̄ mihi cursus iēē actu. De 2° pono istā distīc. motu ē tria ꝯsiderare. Prio eiꝰ ꝯtinuationē q̄ nō cessat fluxꝰ eiꝰ nec sistit a cōficere. 2° est ꝯsiderare illō qd de eo ē acceptū vt ē discretū ⁊ diuisū ⁊ aliq̄lr p̄cisuꝫ ab eo qd est acapiēdū. 3° est ꝯsiderare vtrūq eoꝝ vt ꝯtinuatū ſm rē ad illō qd stat de eo ⁊ vt discreta ſm rōnē p̄oris ⁊ posterioris: ⁊ sꝫ hꝰ pono tres ppōnes. Pria ē ista ꝙ motꝰ q̄tū ad eiꝰ rōeꝫ formalē ⁊ q̄tū ad eē ꝯtinuatiuū ipꝫ. s. p° ꝯsiderādo ē p̄ter aīaꝫ. pbaf. cuiuscūq pnᵐ sufficiens ē nā ipm ē p̄ter aīaꝫ. sꝫ motꝰ pnᵐ sufficiēs ē nā. 2° hꝰ ⁊ 3° nā est pnᵐ motꝰ. ḡ ⁊c̄. ma. pꝫ. qꝛ nā est agēs p̄ter itellm. Cōfirmaf. qꝛ oīs motꝰ tā eēt violentꝰ. qꝛ eēt a pn° extrinseco. ḡ ⁊c̄. pª ppō

Cr 2ª ppō ꝙ sumēdo motū q̄tū ad eē discretū ipm bꝫ eē ab aīa sic itelligēdo ꝙ tale eē discretū nō bꝫ eē nisi ab aīa. ⁊ ī tali eē ponif p actū aīe. lꝫ substractū sit ex nā rei hꝰ pbaf. cuicūq ex nā rei ꝯuenit ꝯtinuitas illi ex nā rei nō inest discretio. sꝫ motui ex nā rei iest ꝯtinuitas. nō. n. ꝯtinuanf seu copulanf oēs ptes eiꝰ p actuꝫ aīe. ḡ ⁊c̄. ma. pꝫ. qꝛ ꝯtinuitas ⁊ discretio 2ª ppō

sunt opposite dña q eadē realr iesse nō pñt. ¶ Itē p illō qd iest alicui discretio p illō iest esse ei discretū. sz motui iest dis- 3ª ppō cretio p aiam. pz. qz vr actꝰ aie. g zc. ¶ 3ª ppō. qz motꝰ tertio mō sumptꝰ est ab aia. z est pter aiaz. puta est ab aia q̄ztū ad eē discretū. ē āt z pter aiaz q̄ztū ad eiꝰ eē ɔtinuū. h pz ex dua bꝰ pmissis ex qbꝰ ista depēdet z iferf. ¶ Sz iux pdicta ē dubitatio. dictū est. n. q due ptes successiue nō pñt siſ eē. Cōtra qz supposito q aliqd mobile moueat tūc vel illa eadē pars motꝰ q ē i vna pte ē i alia vl alia z alia. si eadē. g motꝰ nō diuidif ad diuisionē mobilis. qd ē ɔ pħm. 4. z. 6. phy. si alia z alia. cū siſ oēs ptes moueant. g plures ptes motꝰ erūt siſ. sed motꝰ est qd successiuū. g zc. ¶ Cōfirmaf rō. qz oē accñs qd extendif ad extēsionē sbti diuidif ad diuisionē sbti. sz motꝰ extendif ad extēsionē mobilis. qz q̄ztū extēdif mobile tm̄ extēdif ipse motꝰ. cū mota vna pte ɔtinui totū moueaf. ¶ Rº. vbi sciēduz q fm pħm. 6. hꝰ. motꝰ diuidif multiplr. Unoº ad diuisionē tpis. fm. n. q pbat Az. motꝰ nō pōt fieri in istāti. alr istas eēt idiuisibile cū mēsurēs z mēsuratū debeāt hēe vnigeneitatē. 10. meta. Scdo mō diuidif motꝰ ad diuisionē mobilis: qd qdez mobile hz ptes q̄ztitatiuas isto mō gñalr diuidif oē accñs qd extēdif ad extēsionē sbti. vñ Arist. in pre dicamētis. q̄zta fuerit supficies tantā albedinez esse dicerēs. ¶ Pōt tertio mō ēt diuidi ad diuisionē spacij supra qd fit motꝰ. fm. n. q in spacio est vna pars añ aliaz. sic pus trāsit vna pe q̄z alia. ¶ Ubi sciēdū q diuisio motꝰ fm ptes mobilis pōt duplr attēdi. Unoº q pars post ptē moueaf. z h est impoſe in q̄cūq ɔtinuo. q fm se totū mouef. Alioº cōparādo motū solū ad sbtū in quo est: z sic diuidif ad diuisionez mobilis sic albedo ad diuisionē sbti in quo est. h āt qd dictū est. s. q pars mobilis qd fm se totū mouef vna pars mouef añ aliā. hz vitatē cōpādo vtrāq ptē ad motū absolute. z silr cōparādo mobile ad aliqd signū determinatuz in spatio: z sic ps bñ pcedit ptē. h pz. Et p h dico ad 1ᵐ q nō hēs pro ipoſi q aliq ptes motꝰ sint siſ nō in eē pmanenti. put. s. ista pticularitas z pluralitas partiū isint motui ex pte mobilis absolute. hoc tm̄ nō obstāte oīs pars motꝰ est facta vel fiēda. sumēdo āt istā pticularitatē ex pte tpis vel spatij supra qd fit motꝰ ipoſe est q ptes simul sint. nā tūc pars facta z fienda esset simul z prior z posterior. quod est impossibile.

His visis rñdeo ad rōnes pncipales. ¶ Ad pmā dz q motꝰ pducif p actionē. ita q agēs mediāte actiōe pducit motū. ista tm̄ actio est pducta imediate ab agēte. Est tñ q̄z pducta in istāti tanq̄z quo. non tanq̄z qd. Un est regula q illud qd est rō pductiua alcuius tanq̄z quo nō est ppe pductū tanq̄z qd. alr eēt pcessus in infinitū. ipm g agēs imediate est elicitiuū ipiꝰ actiōis nō mediante aliq alia actione. pductū ergo in q̄ztū pductū. z h tanq̄z qd presupponit pductionē per quā pducif. ¶ Ad 2ᵐ dico q partes motus lz nō sint extra aiam in eē pmanenti. sunt tm̄ in quodaz esse successiuo z ɔtinuatiuo. z hoc sufficit. ¶ Ad tertiā dico q motus est eiusdē essentie cuz termino reductiue: non tamē formaliter: z hec de ista questione sufficiant.

¶ Dicamus igif qm̄ non est inopinabile vt actio istius sit in alio. doctrina eniz est actio docentis. Q̄ō. ij.

Queritur Utrū actio sit extīs in agēte formalr. Et vr q nō. qz oē qd est i poª receptiua alicuiꝰ forᵉ est in poª passiua respectu illius forᵉ. sz agēs in q̄ztū agēs z oē agēs nō est in poª passiua. ergo nec per ɔñs in poª receptiua. ergo actio non recipief in agēte. ma. pz. recipere. n. est qdā pati. vt vr dicere cōmentator. 2. de aia. vñ ideo intellꝰ possibilis dz passibilis vel passiuus. qz recipit actū itelligendi elicitū ab itellectu agente. minor pz. nā aliter nō esset dare agēs distinctū a passo. z oē mouens moueref. qd est falsum. est inquā dare mouēs nō motum. 8. huiꝰ. ¶ P̄. actio z passio sunt idiuisibilr vnꝰ actꝰ. sed passio est in passo. g z actio. pbaf ɔña. qm̄ vnꝰ actꝰ idiuisibilis nō est in diuersis. añs pbaf. 3. huiꝰ z. 2. de aia. idē. n. est actus mouētis z moti actiui z passiui. actꝰ āt actiui est actio z passiui est passio. vt ibidē dz. ergo zc. Un illa opinio ponens ɔtrāū vr destruere totā pħiam vt pbantes loquuntur de ista mā: vnde. 2. de aia dicit Arist. sic. sicut eniz actio z passio sunt in patiente z nō in agente. sic silr actus sensibilis z sensitiui in sensitiuo est. nescio qño clarius posset dicere vel loqui. ¶ P̄. sequeref q oīs actio esset imanēs. ɔñs est falsuz. ergo z añs falsitas ɔñtis pz. 9. meta. vbi distinguit actionē. Arist. in manentē z trāseuntem. ɔñtia pz. ex quo inq̄z nulla actio transit in passum. sed est manens in agente.

In oppositū argr. oīs forma realis alicui actu subs realr inexñs z ipm formalr iformās pōt de ipo pdicari z ipm denoiare. sz actio nō pōt denoiare ipm passus in q̄ztū hꝰ. g zc. maior pz. qz oīs forma informās aliqd sbm qualificat illud subm. sz omne subm qd est qualificatū per aliquā formā est eq̄le per illaz. vt pz. z omne quale ab alio qualificatū est denoiatū ab illo. ergo zc. minor pz. qz aliter omne patiens esset agens in q̄ztū hmōi.

Rñdeo vbi sic pcedā. p̄. n. ingref. vtrū actio sit aliq forª respectiua vel absoluta simplr. Scdo vtrū actio fundef in motu tanq̄z in ppo fundamēto. z vtrū actio sit distincta realr a motu. Tertio videbitur ppositum.

Quantū ad primū sciēdū est q est vna opinio scoticāꝝ ponēs ipsam actionē eē formalr formā respectiuā z dicere quēdā respectū. extrinsecꝰ tm̄ aduenientē. Un pmittif q qdā est respectꝰ itrinsecus adueniens. Alius extrinsecus aduenies. Respectꝰ intrinsecus adueniens dz ille qui ponif necio positis extremis vt positis pře z filio vel positis duobꝰ albis necio ɔsurgit respectus inter ipsa. Sed dz respectꝰ extrinsecꝰ adueniens ille qui nō ponif positis extremis. sz reqrif approximatio z q̄daz applicatio vnius ad alterū. primus respectꝰ est de gñe rlonis scdo nō oia. n. pdicamēta vltima sunt qdam respectus extrinsecus aduenietes qui nō ponunf positis extremis. non. n. posita veste vel habitu ponif hēe: nisi fiat applicatio. silr posito corpore z loco nō ponif vbi. nisi etiā fiat applicatio: z hec vr eē intentio Boetij pmo de tri. capitulo qnto. vbi dicit q sunt aliqua pdicamēta que res significant. alia vō que circūstantiam rei vt illa sex pdicamēta. ¶ Fran. de marchia de isto respectu itrinseco z extrinseco modū sibi aliū adinuenit dicēs q dicanf ista sex pdicamēta respectꝰ extrinsecus aduenientes. eo q alteꝝ extremū est pfectio extrinseca alterius. ita q vnū extrinsece pficit aliud z aliud ab ipso pficif. vt pz p oia discurrēdo. agens. n. aliquo mō extrinsece pficit ipm passuz. z locus locatū z habitꝰ suū sbm: z qñ rem tpalē. genꝰ aūtꝰ relationis dz respectꝰ itrinsecus aduenies pp rōnē oppositaz. qz vnū extremoꝝ aliud nō pficit. nec aliud ab illo extrinsece pficif: sicut pz discurrēdo per oēs modos relatiōis. nec. n. duplū pficit dimidiū. nec ecōuerso. sz rlo dupli sit pfectior rlone dimidij. silr pz in q̄ztū pz nō pficit filiuz sz pficiat ipm per actū gñationis per quā filius accepit esse: non tm̄ p respectū pnitatis. Quicqd tm̄ sit de hoc pbatur tm̄ pdicta ɔclusio. s. q actio sit forma respectiua saltē extrinsecꝰ aduenies. qz illud qd est eēntialr ad aliud est essentialr respectiuū. actio est hꝰ. ergo zc. ma. pz de se. z mi. pbaf. qz impoſe est ɔcipere actionem nisi ɔcipiaf aliqd qd fit per ipsam. actio. n. vr quedā factio que nō pōt ɔcipi sine facto. ¶ P̄. quoꝝcūq abstractoꝝ ɔcreta sunt respectiua vel relatiua z ipsa abstracta erūt relones vel respectꝰ. sz ɔcreta actiōis z passiōis sunt relatiua. vt pz qnto meta. vbi dz q agēs z patiēs referunf in scdo mō relationis. ergo zc. maior pz. tum qz sunt idē ɔcretū z abstractū. tū qz in quocūq gñe est vnū z reliquū.

Scdo est alia opio cuiusdā doctoris q ponit q ipsa actio ē forª simplr absoluta. pbaf. qz nullꝰ respectꝰ ē pōr nālr suis termis. sz actio est pōr nā suis terminis. ergo zc. maior Opi. tho.

pz.sunt enim relatiua simul nã in predicamentis. pbat mi nor.qr terminus ad quẽ vt dicis refertur.agens aũt est pro ducens per actionẽ.sed omne pducẽ est posterius nã pro ducente.ergo rc. ¶ P̄.nullus respectus est vltimus finis ꝛ vltima pfectio potentie actiue.sed actio est vltimus finis ꝛ vltima perfectio ipsius potentie actiue fm philosophum nono meta.nõ enim videmus vt habeamus visuz.sed ecõ uerso ideo habemus visum vt videamus. ¶ P̄.nullus idẽ respectus põt hẽ plures terminos imediatos essentialiter distinctos.sed actio multos tales hz:qr passionẽ ꝛ formam productã.ergo rc. ¶ P̄.oẽs respectus mutui sunt in eodez gñe.pz de quocũqz.opposita enim sunt que sunt sub eodez genere quoꝝ vtrũqz est positiuum.sed actio ꝛ passio sunt in diuersis predicamentis.vt pz.ergo rc. ¶ P̄.intellectio ꝛ vi sio ꝛ volitio ꝛ talia sunt quedã forme absolute.sed illa sunt de genere actionis.ergo rc.maior pz. Tum quia sunt finis vltimus ꝛ vltima pfectio suarũ potentiarũ. Tum quia sunt productiui formarũ absolutarũ saltẽ aliqui.puta itellectio ipsius habitus.habitus inquã generat ex ipsis actibus.se cundo ethi.qui qdem habitus est qualitas que est entitas absoluta.probat minor.quia ois operatio alicuius forme est quedã actio vel passio.sed illi habitus sunt quedã ope rationis.ergo rc. Quicqd aũt fi dicẽdũ videt:q vtraqz opi nio possit teneri pbabiliter. ¶ Tenẽdo aũt opinionẽ Sco ti põt responderi ad rões alterius doctoris. ¶ Ad primã qñ dicit.nullus respect⁹ est prior natura rc.dico q duplex est respectus.qdam per modum actus primi.sicut filiatio ꝛ equalitas ꝛ hmõ.ꝛ est alius respectus per modũ actus secun di.sicut productio ꝛ actio.tunc dico q lz omnis respectus per modũ actus pmi posterior sit ordine nature suo termi no ꝛ fundamento.respectus tñ per moduz actus scdi ꝛ si sit posterior suo fundamẽto ordine nature:qr hoc est cõmu ne omni respectui.est tñ ordine nature prior ipso termino. nõ ita q termin⁹ sequat ordine nature ipm sicut ipse sequit suũ fundamẽtũ.ꝛ hoc est qr talis respect⁹ est quedã causali tas siue cã aliquo mõ sui termini. ¶ Ad 2m qñ dr q respe ctus nõ est vltimus finis.dico q respect⁹ sumit duplr.vno mõ fm se ꝛ formalr.s.vt excludit terminũ.vt calefactio põt accipi vt excludit calorẽ genitũ.alio mõ põt accipi nõ vt ex cludit sed vt aliquo mõ includit terminuz. Tunc dico q lz actio nõ sit pfectio vltima nec finis alicuius vt excludit ter minũ:sicut nec aliquis alius respectus.est tñ pfectio vltima rõne vltimi termini quẽ attingit. ¶ Ad tertiũ cũ dr q idẽ re spectus nõ põt hẽ plures terminos imediatos.dico q ve rum est per se ꝛ primo.sic q vnus illoꝝ nõ sit termin⁹ rõne alterius.nõ est aũt incõueniẽs q idẽ respectus habeat plu res ꝛ distinctos terminos nõ eque pmo ꝛ imediate.sz vnũ per se ꝛ p°.ꝛ aliũ rõne illius.nũc aũt sic est de actione. ¶ Ad minorẽ qñ dr q actio attingit passum ꝛ terminũ imediate. dico q nõ attingit per se illa eque p° ꝛ imediate:nõ.n.attin git siue respicit passum nisi rõne forme in ipso itroducte.ita q pmo attingit terminũ.puta formaz.ꝛ rõne eius attingit passum.vel forte ecõtra agẽs pmo attingit passum.nõ autẽ formã nisi mediãte passo.ꝛ ita siue attingat passuz mediãte termino siue ecõuerso.s.terminuz mediante passo.actio nõ hz plures terminos per se primo nisi vnũ.lz secũdario rõne illius respiciat aliud. ¶ Ad 4m qñ arguit q oẽs respectus mutui sunt in eodẽ gñe.dico q h̄ est verũ de respectib⁹ mu tuis per modũ actus pmi.cuiusmodi sunt oẽs respect⁹ de gñe relationis.respect⁹ aũt mutui qui sunt per modũ actus scdi.cuiusmodi sunt oẽs act⁹ scdi.nõ opz q sint in eodẽ gñe. ¶ Ad 5m dico q itellectio ꝛ volitio ꝛ talia nõ sunt formalr de gñe actiõis sz de gñe q̃litatis.lz scdm dici sint de gñe actio nis.sicut scia est de gñe relatiõis. ¶ Ad pbationẽ.ois opa tio rc.dico q duplex est opatio.quedã hñs terminũ ꝯstitu tũ distinctũ ab eo vel pductũ ab ea ꝛ posteriorẽ ea.sic calefa ctio cui⁹ termin⁹ est calor:ꝛ de tali põt ꝯcedi q est actio. Alia est opatio nullũ hñs terminũ ꝯstitutũ vel productũ ab ea:ꝛ talis nõ est de gñe actiõis sicut sunt itellectio volitio ꝛ visio ꝛ hmõi opatiões.nec.n.po⁹ nec obm est termin⁹ taliũ opatio nũ.cũ vtrũqz tam obm qz po⁹ tales psupponãt:ꝛ tales nõ sunt for⁹ relatiue sz absolute:sunt igit de gñe q̃litatis fm eẽ. lz fm dici sint de gñe actiõis. Sic igit põt dici ad illas rões tenẽdo istã opi. verũtñ qr alia opio est satis pbabilis põt di ci ad rões scoti. ¶ Pro cui⁹ euidẽtia ꝛ rõnib⁹ soluẽdis est sciẽdũ q 3x est gen⁹ for⁹. Est.n.qdã for⁹ que pficit subm p se in ordine ad se.nõ in ordine ad aliũ.nec p se nec p accñs.vt albedo.ꝛ talis est simplr absoluta. Est alia for⁹ q̃ pficit subz p se ꝛ p° in ordine ad aliud.vt silitudo ꝛ filia.ꝛ talis for⁹ est per se respectiua simplr. 3a for⁹ est q̃si media iter istas que q dẽ p° pficit subm in ordine ad se ꝛ scdario.ꝛ ex ꝯñti in ordi ne ad aliũ.sic visio ꝛ opatio cuiuscũqz alteri⁹ po⁹ cognitiue. talis.n.for⁹ est aliq̃ absoluta entitas que tendit in aliud.pu ta i obm:ꝛ ita vt est qdã absoluta entitas pficit sbm absolu te.vt aũt hz respectũ annexũ ad obm qd respicit pficit ipm in ordie ad aliũ.s.ad obm ad qd hz nexũ respectũ annexũ. h̄ 2° est mot⁹ qui qdẽ est entitas pcim absoluta.ꝛ pcim respe ctiua.isto et mõ dr de actiõe ꝛ passiõe que sunt qdã entitates absolute hñtes nexũ annexũ respectũ. ¶ Per h̄ pz ad rões. Ad pm.cui⁹ eẽ est ad aliũ rc.dico q verũ est si p se ꝛ p sit ad aliũ.si aũt p se ꝛ p est ad se ꝛ scdario ꝛ ex ꝯñti est ad aliũ nõ oz nũc aũt sic est de actiõe ꝛ passione que p ꝛ p se sunt ad se.scda rio ꝛ ex ꝯñti sunt ad aliud.puta ad terminũ. ¶ Ad 2m dico q agẽs ꝛ patiẽs pñt duplr sumi:qr vel vt sunt ꝯcreta actio nis ꝛ passiõis q̃tũ ad absolutã entitatẽ vtriusqz vl vt sunt ꝯcreta q̃tũ ad respect⁹ ꝯñtes hmõ entitatẽ absolutã.p mõ sũt absoluta.2° sunt respectiua.ꝛ illo mõ loquit phs.5.meta.

Quantũ Ad 2m arti.vbi erãt vidẽda duo puncta. Primũ vtrũ actio fundet in motu tanqz in pprio fundamẽto vel sbto. ¶ Rñdeo vbi sciẽdũ q est opi nio cuiusdã doctoris qui ponit q ipsa actio fundat in mo tu tanqz in pprio fundamento vel sbto. Ad h̄ adducit au ctorẽ sex pñ.q h̄ plane vr dicere. Sciẽdũ tñ vt dic.q motus cõparat ad actionẽ in duplici gñe cãe.vno° i gñe cãe efficiẽ tis.ꝛ sic mot⁹ est posterior ipsa actiõe.alio° in gñe cãe mãlis ꝛ isto mõ mot⁹ est prior actiõe ipsa sic subm prius ipso accñte. nõ aũt ipole est dicere idẽ esse prius ꝛ posterius in diuersis gñib⁹ cãrũ.lz in eodẽ sit ipole. ¶ Cõtra istã opi.ar.sic.nullũ accñs est rõ pductiua sui subiecti nec simplr prior suo sbto.sz actio est pductiua mot⁹.g prior.minor pbat.est.n.pductus per actionẽ agẽtis.g rc. Jõ dr aliter q actio nõ põt fundari in motu sic q ei⁹ subm ꝛ fundamẽtũ sit mot⁹.sz fundat in po⁹ actiua si teneat q sit in agẽte.si aũt teneat q sit in passo eius fundamentũ est po⁹ passiua de quo videbit in sequẽti articulo. ¶ Ad rõnẽ in oppm qũ dr q actio fundat in motu dico q auctas soluit seipsam.sicut.n.dicit ois actio funda tur in motu:ita dicit ecõuerso q motus fundat in actione. Ex quo seqtur q auctor nõ intẽdit dicere q mot⁹ sit subm siue fundamentũ ipsius actionis.qr tũc hic esset circulus.qr mot⁹ esset fundamentũ actiõis ꝛ ecõuerso.s.actio eẽt subm siue fundamẽtũ mot⁹:qd est ipole solũ ergo itelligit q nec est motus sine actione nec ecõuerso.s.actio sine motu accipi endo large motũ vt est cõis ad motũ successiuũ ꝛ ad diuisi bilem ꝛ ad mutationẽ quãcũqz indiuisibilẽ. ¶ De 2° pun cto vtrũ actio sit distincta a motu. Rñdeo vbi est vna opi. cuiusdã doc.qui ponit q actio nõ est distīcta realiter a mo tu.hoc pbat sic.p.quoꝝ opposita sunt eadẽ ipsa iter se sunt eadẽ:sed oppositũ mot⁹ ꝛ oppositũ actiõis sunt iter se eadẽ. ergo actio ꝛ motus.minor pz.qr oppositũ mot⁹ est quies. que qdẽ est et oppositũ actiõis.sicut.n. mobile qñ nõ moue tur cessat a motu ꝛ quiescit:ita oẽ agẽs qñ nõ agit cessat ab actiõe ꝛ qescit.g qes opposita est actiõi sicut ꝛ motui.g rc. ¶ P̄.ois forma fluens siue successiua hñs partẽ post partez est motus:sed aliq̃ actio continua est forma fluens successi ue habẽs partẽ post partẽ.ergo rc.ꝛ ita si distinguant a mo tu eẽnt in quocũqz mobili duo mot⁹.sz hoc est falsuz.ergo

¶ Sed ɔtra istā opi. arguitur. illud qd̄ trāsit alio manente est distinctū realr ab ipso. sed mot⁹ trāsit actione pmanente. ḡ tc̄. pbatio. q2 actio manet transeunte motu siue mutatione. minor pbatur dupl'r. p̄ de graui ⁊ leui. Cōstat n. q gra- ue quiescit deorsū cessāte motu deorsum. s3 ges deorsū h3 aliquam actionē positiuā tm̄ trāseūte mutatioue siue motu. ḡ tc̄. pbatio assumpti. q2 q̄zto aliqd̄ est magis pfectū ⁊ in meliori dispositione. tāto magis ⁊ pfecti⁹ agit si est agēs nā- le vel pōt agere si est agēs liberū. s3 graue gescēs in aliquo lo- co pprio. v3. deorsum magis est pfectū ⁊ in melior dispōe q̄z exīs sursū. ḡ magis exīs deorsū h3 opationē magis ppriā q̄z exīs sursū. cū operatio sit pfectio cuiuscūq3 rei hn̄tis eā ⁊ finis ppri⁹. ¶ Confirmaf. q2 nisi graue exīs deorsū haberet opationē ppriā esset ibi sine suo pprio ei⁹ fine. cū sua opatio sit vltim⁹ suus finis. cū ḡ graue exīs in suo pprio loco sit in meliori ⁊ pfectiori dispositiōe q̄z exīs extra suū locū ppriū. seqf p ɔñs q exīs in loco ppo erit magis actiuū q̄z exīs ali- bi. s3 nō est ibi actiuum p motū cū ibi realr nō moueaf. ḡ tc̄. ¶ Ad rōnes illi⁹ opionis rn̄deo. ¶ Ad pmā cū dicif. quoru3 opposita sunt eadē tc̄. ɔcedo maiorē. s3 rn̄c nego minorē. Ad pbatiōe3 dico q alia est qes opposita actiōi ⁊ alia est que est opposita motui. qd̄ p3. qm̄ sicut pmanēte actiōe trāsit mot⁹ ita pōt aligs qescere q̄ztū ad motū sine qete opposita motui nō qescendo ab opatiōe sine qete opposita opatiōi siue actio- nis. tale. n. simpl'r ⁊ pprie qeicit l3 nō sm̄ qd. q2 qes pprie op- ponif motui nō opatiōi siue actioni agētis: ⁊ ita qeicēs qete vt opponif motui simpl'r qescit. l3 non qescat qete opposita opatiōi. ¶ Tūc dico q large loquēdo de qete alia est qes op- posita motui: ⁊ alia que opponif actiōi. vn̄ cessās ab actiōe dī qescere alia qete a mobili cessante motu. hoc. n. mō qeuit de⁹ dīe qua qeuit ab oi ope. ¶ Ad secūdū. ois forma fluens tc̄. dico q forma fluēs est duplex. q̄dā3 que fluit p se ⁊ p̄mo. sic q de rōne ei⁹ est q fluat. alia est que non fluit p se ⁊ p̄mo. sed p accn̄s. ita q nō est de rōne eius q fluit. Tūc dico q ois forma p̄mo mō fluēs est mot⁹. nō aūt scd̄o modo. quādo. n. aliqd̄ localr mouef sicut mot⁹ ipe localis fluit p se. q2 de rō- ne ei⁹ est q fluat. ita etiā vbi ɔtinue fluit in ipo pacc̄ns. non tm̄ p secū3 de rōne vbi nō sit q fluat. s3 pōt esse pmanēs. sicut p3 de vltimo ad qd̄ mot⁹ localis vltimo terminaf. qd̄ tm̄ est eiusde3 rōnis cū pcedētib⁹ fluxib⁹ rōne mot⁹. Tūc ad mino- re3 dico q l3 aliqua actio sit fluēs. hoc tm̄ nō est p se sic q de eius rōne sit q fluat. sed tamē p accn̄s ratione motus. cum quo ipsa actio accn̄taliter coniungitur. non autem per se.

Quantum ad tertiū arti. vidēdum est in quo sit actio subiectiuē. vtrū: s. vel in agēte vel in patiēte. ¶ Rn̄deo. vbi pri⁹ distiguo de actiōe q actio est du- plex. q̄dā que nihil aliud est nisi q̄da3 respect⁹ q agens referf ad patiēs tenēdo q sit formalr respectiua. vel saltē fūdamē- tū quo mediāte ⁊ rōne cui⁹ agēs refertur ad patiēs: ⁊ ista est actio que est p̄dicamētū distinctū a passione. Est alia actio q̄ est res acta: que qdē est qdam effect⁹ p̄me actiōis ⁊ idē cū pas- siōe. istā aūt distinctionē vf ponere simplici⁹ sup p̄dicamen- ta. vn̄ simplici⁹ supra p̄dicamēta q̄rens. q̄re facere ponif pre- dicamētū ⁊ nō factio. rn̄det q ideo est q2 factio de actiōe di- citur ⁊ dē effectu actiōis. certū est ergo q effect⁹ actiōis est fa- ctio. nō que est p̄dicamētū3 sed factio facta: ⁊ de illa actiōe lo- quitur Ari. ⁊ cōmentator in diuersis locis. Arist. n. dicit in 2. de aia. q2 illud qd̄ ipmif in sensu est actio, certū est aute3 q nō imp̄mif in ipo aliqd̄ qd̄ sit de gn̄e actiōis. s3 est eius ef- fect⁹ qd̄ in sensu ip̄mif. Est aūt alia actio acta p̄ter illā que est de genere actiōis. ⁊ differunt in hoc ille due actiones. q2 actio que est p̄dicamētū distictū est sm̄ quā vel p quā ab ali- quo est aliqd. actio aūt acta est sm̄ quā aliqd est ab aliq. esse aūt a quo aliud est: ⁊ qd̄ est ab alio sunt rōnes opposite. nec eidē pn̄t appetere sicut nec idē pōt esse pducēs ⁊ pductū3 per vnū ⁊ respcū eiusdē vt p3 de p̄re ⁊ filio: ⁊ ita itelligit arist. q est vn⁹ actus cū passiōe: ⁊ q est idē subiectiue. ⁊ multa alia. si aūt q̄ratur q̄re sic noiatur. Rn̄deo. q2 actio que est de gn̄e actio- nis est simpl'r ⁊ fundamētaliter in agēte que q̄ztum est ex se nobis latet. manifestaf aūt p effectu3 que est res acta: ⁊ q2 si- cut itelligif respect⁹ itellect⁹ ita noiat ⁊ ita manifestam⁹ sicut per sensu3 apprehēdim⁹. Et ponif exēplū de charitate que licet sit actus notabilis. q2 tm̄ est tantū latens in aia. adeo no- minatur per effectū ei⁹ qui est dilectio. ¶ Hoc p̄misso pono duas ɔclusiōes. ¶ Prima ɔclusio est. q actio acta est in pas- p̄ª ɔclo
sio. h̄ p3. nā illa est eadē cū passiōe vl' est ipa passio. passio aūt est in passio. ¶ Scd̄a ɔclusio est ista: q actio que est de gene- 2ª ɔclo
re actiōis vt dictu3 est: est formalr exīs in agente. h̄ pbaf sic. ois forma isormās realr aliqd̄ subm̄ dat aliqd̄ esse ei forma- liter: ⁊ h̄ sm̄ cōditiōe3 forme. ita q si est absoluta dat sibi esse absolutū: si respectiua respectiuum. s3 actio nō dat aliqd̄ esse patiēti formalr. ḡ tc̄. mi. pbatur. q2 tale esse qd̄ sibi daret vel esset agere vel pati. nō pati. q2 illud dat sibi passio. distincta- rum autē formarū est distinctū esse formale. nec pōt sibi da- re agere. q2 tūc omne agēs esset patiēs. qd̄ est euidēter falsu3. si eni3 calefactio que est in aq̄ vt dictū daret aq̄ calefacere. tūc ipsa aqua seipsam calefaceret. ¶ Cōfirmaf. q2 qbuscūq3 eq̄- liter aliqui effect⁹ repugnant eisdē repugnāt equaliter p̄nci- pia illorū effectuū. sed ita repugnat passio agere sic repugnat agēti pati. ergo ita repugnat passiōi actio actiua que est age- re sic repugnat agēti passio passiua que passio est pati. ¶ P. impossibile est accn̄s pcedere suū subm̄. sed actio est p̄or pas- so vt sic. ḡ mi. pbaf. q2 passu3 nō est passum nisi per actionē. sed omnis causa est p̄or suo effectu. ergo tc̄. ¶ P. finis itrin- secus alicui⁹ rei est in ipsa re. sed actio est finis itrinsecus po- tētie actiue. ergo tc̄. maior p3. q2 si nō esset in ipsa re cui⁹ est finis itrinsecus iā esse extra ⁊ nō intra. minor pbatur. q2 om- nis finis extra reducif ad fine3 itra. sed actio nō potest redu- ci ad aliquē finem agētis. q2 nullus est iter medius. ḡ. ¶ Cō- firmaf. bonu3 alicui⁹ ⁊ perfectio nō separātur ab illo. s3 finis est bonū quoddā ⁊ perfectio rei cuius est. p cōmentatorem 5. meta. ɔmēto. 3. ḡ. ¶ P. omne qd̄ refertur realiter ad illud refertur realr ad ipm per aliqd̄ qd̄ est realiter in eo ita q il- lud per quod referf est in eo. alr non esset relatio mutua nec realis. qd̄ dico ppter scientiam ⁊ scibile ⁊ deū ⁊ creaturā. sed agēs refertur ad patiēs per actionē. patet quinto metaphy- si. vbi dicitur q secūdus modus relatiōis fundatur sup po- tentiam actiuam ⁊ passiuam: vt supra calefactiuum ad cale- factibile: vel supra actu3 potētie actiue ⁊ passiue. puta super actiōem ⁊ passionē. vt calefacientis ad illud qd̄ calefit. ¶ Cō- firmatur. Nihil referf realiter ad aliud p illud qd̄ nō est rea- liter in eo: s3 actio per quā agens referf ad patiens vt dicis nō est in agente. ḡ tc̄. ¶ Confirmatur iterū. nulla duo refe- rūtur mutuo quorū q̄libet nō includit relationē per quā refertur ⁊ rōnem fundatiuā illius respectus. s3 relatio agen- tis ad patiens est mutua. sicut eni3 agēs refertur ad patiēs. ita ecōuerso. vt p3 5°. meta. ḡ tc̄. ¶ Confirmaf 3°. q omnis respectus referf realr suum fundamētum in quo est. s3 actio p te est respectus in passo exīs. ḡ actio referf realr ipsu3 pas- sum. sed non referf ipsum ad agēs cum agēs nō sit termin⁹ actionis. ḡ referf ipsu3 passum realr ad seipsum. hoc aūt est falsum. ergo tc̄. ¶ P. impoīe est q aliquid mutef realiter a cōtradictorio negatiuo ad cōtradictoriū positiuū nisi per ad- uētum nouum alicui⁹ noue entitatis nouiter sibi aduenien- tis. sed aliquid nouiter mutaf de nō agēte ad agens. ḡ opor- tet q sibi adueniat nouiter aliqua entitas noua. s3 illa nō est nisi actio. ḡ tc̄. maior p3. q2 nihil mutatur nisi p aliqd quod ab ipso recedit vel sibi aduenit. ḡ tc̄. ¶ P. q̄rūcūq3 potentia rū ppriu actus sunt incompossibiles: ⁊ ipse potētie. ista p3. q2 quāto aliqua magis sunt in actu tāto magis sunt icōpossi- bilia. sicut si duo alba sunt icōpossibilia in eodē: magis duo albissima erūt incōpossibilia. s3 actus potētie actiue est age- re. ⁊ potētie passiue est pati. ḡ si actio ⁊ passio sunt in eodem icōpossibilia ⁊ actiua potēcia ⁊ passiua erūt incōpossibilia. s3 potētia actiua ⁊ aliqua potētia passiua sunt icōpossibiles vt potentia calefactiua ⁊ calefactibilis. ḡ saltē aliq̄ actio pu-

ta calefactio nõ est in passo. ¶ P. p̃hs dicit q̃ actio ⁊ passio sunt vnũ sicut mot⁹ ascẽdẽtis ⁊ descẽdẽtis. ⁊ sicut est eadẽ distãtia vni⁹ ad duo ⁊ duoꝝ ad vnũ. nũc aũt cõstat q̃ motus ascẽdẽtis ⁊ descẽdẽtis nõ est formalr̃ vnus mot⁹ cũ sint oppositi s3 mãlr̃ ratiõe spacij intermedij. qð est idez ratione terminoꝝ siue extremoꝝ: ⁊ nõ sunt ẽt vn⁹ motus subiue. sbm n. mot⁹ ascẽsus est id qð ascẽdit. subm aũt mot⁹ descẽsus est mobile qð descẽdit. Ita isti mot⁹ nõ sunt vnus formalr̃ nec subiue. sed tñ sunt vn⁹ mot⁹ q̃ʒtũ ad extrema. Cõsimilr̃ dico de rõne distãtie vni⁹ ad duo ⁊ duoꝝ ad vnũ. ¶ S3 ɔtra istã ɔclusionẽ scðam arguit̃ p̃mo sic. omne illð qð h3 aliquã formã realẽ nũc quã pri⁹ nõ habuit est realr̃ mutatũ. cũ g̃ actio fit aliq̃ forma realr̃ noua. si ipa est in agẽte seq̃t̃ q̃ oẽ mutãs mutet̃ ⁊ oẽ mouẽs necẽio moueat̃. ⁊ oẽ agẽs patiat̃ necẽio. s3 hoc est falsuz vt deducit Ari. in. 3. hui⁹. g̃ ⁊c̃. ¶ P. posito totali pricipio actiuo actionis ⁊ totali p̃ncipio passiuo ⁊ ipis sufficiẽter approximatis necessario seq̃tur actio ⁊ hoc in agẽtib⁹ naturalib⁹. ⁊ põt sequi in agẽte libero. cũ g̃ totale p̃ncipiũ actiuũ actionis sit agẽs cũ po⁹ actiua: ⁊ ẽt totale p̃ncipiũ est sub3 receptiuũ cũ sit in potẽtia. g̃ si actio est subiue in agẽte seq̃t̃ q̃ agẽs circũscripto oi p̃ncipio passiuo extrĩseco semper agit in seipso cũ sit sibiipi sufficiẽter p̃ns. ⁊ ita ignis semp calefaceret se q̃cũq3 cõbustibili circũscripto. h̃ aũt est falsum. q̃ tunc ois actio esset coeua agenti. g̃ ⁊c̃. maior est Ari. nono meta. Itẽ nullũ agẽs põt transmutare aliq̃d alicui⁹ formalr̃ nisi illð qð formalr̃ trãsmutat sit in illo trãsmutato. s3 agẽs transmutat passuz formalr̃ p actionẽ. g̃ ⁊c̃. maior p3 q̃ nihil transmutat̃ p aliud formalr̃ ab ipo sepato. l3 bene effectiue. mi. pbatur. q̃ potẽtia actiua est p̃ncipiũ trãsmutãdi alteꝝ inquãtũ alteꝝ. 9. met. g̃ act⁹ potẽtie actiue est quo agẽs formaliter passum trãsmutat. ¶ Cõfirmat̃. q̃ si aliq̃d aliud sit formale quo agẽs attingit passuz trãsmutãdo ipm q̃ʒ ipa actio agẽtis: ⁊ ita q̃ actio se teneat ex pte agentis: ⁊ illud formalr̃ trãsmutãs sit in passo. g̃ rõ agẽtis hẽbit rõnem p̃ncipij effectiui. sed oẽ tale est potẽtia actiua. vel habet potẽtiã actiuã. g̃ actio erit sua potentia actiua vel icludit ipam. quod est absurdũ. g̃ ⁊c̃. ¶ Ad idẽ arguũt q̃dã de creatiõe que vt dicunt nõ põt esse in deo cũ sit forma noua. ad qð iã dictũ est in q̃õne de fine. ¶ Similr̃ arguũt q̃dã per pcessum in infinitũ que fuit vna ratio p̃me ɔclusiõis hui⁹ tertij. ¶ Ad rõnes rñdeo. Ad p̃mã cũ dr̃ oẽ illud qð habet aliquã formã. ⁊c̃. Dico q̃ mutari est alr̃ se habere nũc q̃ʒ pri⁹. ⁊ hoc dupliciter. q̃m ois mutatio ppriẽ est de duplici opposito in duplex oppositũ. v3. de p̃uatiõe mutatiõis ad mutationẽ: ⁊ de p̃uatione termini ad quẽ ad ipm terminũ: ⁊ ita mutatio est de opposito termini ad terminũ accipiẽdo totalẽ rõnẽ mutatiõis. ¶ Tũc ad formã quando dicit̃. omne qð ⁊c̃. dico q̃ omne illud qð habet nũc aliquã formaz realẽ per quã transit de opposito in oppositum mutat̃. agens aũt non sic se habet ad actionẽ. q̃ñ actio sic in agẽte recipit̃ q̃ nihil ab ipo abijcitur: ⁊ ideo licet agẽs trãseat de p̃uatiõe in habitũ: nõ tñ de termino passiuo ad terminũ passiuũ: ⁊ ideo nõ mutat̃ ppriẽ. s3 de nouo hẽat aliquã formã quã pri⁹ nõ habuit. p ɔtrariũ aũt passuz recipiẽs passionẽ mutat̃ ppriẽ. q̃ sic passio in eo recipitur q̃ aliq̃d ab eo expellitur: ⁊ ideo trãsit de p̃uatiõe nõ solũ ad habitũ. s3 ẽt ab opposito ɔtrario l oppositũ ɔtrariũ: ⁊ ideo omne passuz mutat̃. ¶ Uel põt dici aliter q̃ mutatio sumit̃ duplr̃. vno mõ stricte: ⁊ sic est trãsitus vt dictũ est de duplici opposito in duplex oppositũ. alio mõ large p quocũq3 trãsitu ẽt de simplici opposito in simplex oppositũ tũc dico q̃ p̃mo mõ accipiẽdo mutatiõẽ. ma. est falsa. ¶ Scðo aũt mõ accipiẽdo mutationẽ. maior est vera. nõ n. oẽ qð nũc h3 aliquã formã quã pri⁹ nõ habuit trãsit de duplici opposito in duplex oppo^m. v3 ð opposito mutatiõis ad mutatiõẽ3: ⁊ de opposito termini ad terminũ. sic in pposito ẽ de agẽte actionẽ recipiẽte. l3. n. agẽs actionẽ recipiẽs nouiter trãseat de opposito actiõis. puta de p̃uatiõe ei⁹ in actionẽ. nõ tamẽ trãsit de opposito in oppositũ p motũ termini. actio. n. nõ ẽ actio

nis alicui⁹ vel mutatiõis termin⁹: ⁊ ideo licet agens mutet̃ s̃m q̃d p quãto trãsit de opposito actiõis ad actionẽ. nõ tamẽ simplr̃ mutat̃ q̃ nõ trãsit de opposito termino ad oppositũ terminũ. patiẽs autem q̃ trãsit de opposito termino ad oppositũ terminũ mutat̃ simplr̃. ¶ Ad secundũ dico q̃ nõ oportet q̃ omne habẽs totale p̃ncipiũ actiuũ ⁊ passiuũ approximatũ possit agere. q̃ʒtũcũq3 eniz aliquod potẽs se mouere localiter hẽat in se p̃ncipiũ totale motiuũ ⁊ receptiuũ motus: tamẽ si non esset aliq̃s loc⁹ extrĩsecus nũq̃ʒ se posset mouere localiter: q̃ motus localis nõ tñ req̃rit subm ⁊ p̃ncipiũ effectiuũ. sed ẽt posteriorẽ motum ipo. sicut ẽt l3 aliq̃s habeat potentiã visiuã que est p̃ncipiũ elicitiuũ ⁊ receptiuũ visionis. nũq̃ʒ tamẽ põt videre nec visionem elicere nisi habito p̃senti obo. quãdocũq3 autẽ aliqua forma est ppter aliq̃d siue ordinat̃ ad aliq̃d nunq̃ʒ potest in actũ quãtũcũq3 sit eius p̃ncipiũ actiuũ ⁊ receptiuũ nisi ponatur alið ad qð est ordinata. sicut p3 de potẽtia visiua que nõ põt in actu vidẽdi sine obiecto: sicut. n. cõstat q̃ ois actio est ppter terminũ. ⁊ ordinat̃ ad ipsuz: ⁊ ideo dico q̃ licet ignis sit totale principium calefactiõis ⁊ actiuũ ⁊ receptiuũ. nunq̃ʒ tñ virtute ignis põt poni nisi ponat̃ aliqð subiectũ formaliter. puta caliditas ppter quã intendit̃: sicut animal extra extra locũ nõ põt se mouere localiter. l3 habeat in se p̃ncipium actiuũ ⁊ receptiuũ mot⁹. q̃ in loco nõ põt poni virtute eius termin⁹ motus localis: puta vbi pp qð intendit̃ ppriẽ ipse mot⁹. ¶ Ad aliud rñdeo vbi sciendũ q̃ in trãsmutatiõe ɔcurrũt ista. p̃mũ est aliq̃d trãsmutãs aut agens qð transmutat. ¶ 2^m est potẽtia actiua vel trãsmutatiua mediãte qua transmutat. ¶ 3^m est ibi actus potẽtie actiue seu trãsmutatiue qui etiaz concurrit ad esse quodãmõ trãsmutatũ. ¶ 4^m est ibi passio vel trãsmutatio passiua que est q̃dã effect⁹ ipsius act⁹ potentie actiue. ¶ 5^m q̃ aliq̃ñ ɔcurrit aliq̃s termin⁹ vltimus puta aliqua forma iducta vt q̃ñ ignis trãsmutat aquam. p3 q̃ oia ista cõcurrũt. Per hoc ad formã dico q̃ maior est vã si illud nõ sit act⁹ potẽtie trãsmutatiue vel ipsa potẽtia trãsmutatiua. si. n. illud sit effect⁹ alicui⁹ potẽtie trãsmutatiue vel aliq̃s terminus induct⁹ per agẽs trãsmutans passum per istaz existentiã ei sufficit. g̃ q̃ aliq̃d sit inductũ per quod trãsmutat. puta passio vel terminus passiõis. ¶ Ad ɔfirmationem dico q̃ nõ requirit̃ q̃ actio sit in potẽtia actiua nec habens ipsam. sed sufficit q̃ sit actus potentie actiue.

Ad rationes p̃ncipales. Ad p̃^am cũ dicebat̃. oẽ qð est in potẽtia receptiua ⁊c̃. dico q̃ illa põt negari: ⁊ si pbat̃ p hoc q̃ receptio est passio ⁊ recipe est pati. vtrũq3 istoꝝ negaret̃. ¶ Ad cui⁹ euidentiã: q̃ ppositio illa ẽ vulgata: ⁊ magnã h3 apparẽtiã. est sciẽdũ q̃ forma receptibilis in aliq̃ subiecto põt esse triplex puta actio. ⁊ hec est p̃ receptibilis passio: ⁊ hec est scðo receptibilis: ⁊ tertio termin⁹ actiõis ⁊ passiõis. tũc dico q̃ aliud est recipe formã aliquaz ⁊ aliud est pati. q̃ aliq̃s aliq̃d recipe põt tñ nõ pati. pbat̃. q̃ nihil patit̃ nisi mediãte passiõe. sed subiectũ p̃us ordine nãe recepit aliquã formã aliã a passiõe an q̃ʒ ipsaz passionẽ. pbatio. q̃ quod est causa alicui⁹ est ordine nãe p̃us illo. s3 actio est cã passionis. g̃ prius informat actio subm siue inheret subo ⁊ recipit̃ in ipso realiter q̃ʒ passio. g̃ ⁊c̃. ¶ P. in agẽdo siue in fieri subm recipit aliq̃d. puta actionẽ ⁊ ipsum nõ patit̃. ita in essendo subm habẽs terminũ actiõis cessãte actiõe ⁊ passiõe semp recipit ipsuz. q̃m forma quãdiu est tãdiu recipitur in ipso. nec tamẽ subm ipsuz patit̃ quãdiu recipit formã ipsaz. Tũc g̃ ad rõnez dico q̃ recipe formaz esse põt duplr̃. q̃ vel mediãte passione vel nõ mediãte passiõe. sed tñ mediãte inherẽtia illi⁹ forme. quã recipit illud subm in quo est: tũc ɔcedo q̃ omne qð recipit aliquã formã mediãte passiõe de gñe passiõis vere ⁊ realiter patit̃. qð aũt recipit aliquid nõ mediãte passione. s3 mediãte inherentia de gñe relationis nõ patit̃ ppriẽ sed tantũ mediãte: ⁊ q̃ agens recipit actionẽ p̃us nã q̃ʒ passio sequat̃ ideo nõ recipit eaz passiõe mediãte. vbicũq3. n. ponit̃ actio ordine nãe pcedere

passionē ibi nō pōt recipi mediāte passiōe: sed mediāte tm̄ iherētia q̄ est de gn̄e relatiōis: ⁊ ideo cū actio recipiat in agēte añ oēm passionē: p ꝯn̄s nō opȝ agens pati: sic nō patit p hoc ꝙ recipit actionē: actio enī nō dat subto ꝙ patiat: sȝ ꝙ agat sic passio dat sibi ꝙ patiat. Et ideo qn̄ arguit oē recipiens aliqd patiet. dico ꝙ est falsuȝ saltē de eo qd recipit actionē falsuȝ est etiā de recipiēte quācūqȝ formā aliā a passiōe nisi recipiēs recipiat eā mediāte passiōe. tūc enī seq̄ret ꝙ quādiu subm qdcūqȝ iformat aliq̄ forma tādiu pateret ab ipa. qd est falsuȝ. ¶ Ad scdȝ dico ꝙ actio acta est vn⁹ act⁹ cū passiōe ⁊ idē secuȝ subiectiue: ⁊ p ꝯn̄s ita itelligit Ari. ⁊ cōmētator vbicūqȝ loquant. ¶ Ad tertiū dico ꝙ aliquā actiōeȝ esse imanentē pōt esse duplr. vno mō formalr. alio mō causalr. pmo mō ois actio est imanēs sic ꝙ ipa remanet in agēte formalr. secūdo mō nō ois actio est imanēs. sȝ solū illa q̄ nihil derelīqt ex̄ se itellectio. ḡ ⁊ volitio solū sunt actiōes imanentes formalr: ⁊ cā est: q: nō trāseūt coꝝ opationes ex̄: lȝ forsan aliqn̄ p actū volūtatis aliqd derelinquat extra licet voluntas nō sit causa imediate sed supior. alie aūt actiōes licet sint forme imanentes. sunt tamē causaliter transeūtes quia aliquod causant extra se ac etiā derelinquunt.

¶ Omne. n. aut ē pricipiū aut a pricipio sȝ ifinitū habet pncipiū. Questio. iij.

Ueritur Utrū effectus actualr infinitus sit possibilis a deo pduci. vel si ei⁹ pductio icludit repugnātiā ex terminis: ⁊ videt ꝙ sit poss ⁊ ꝙ nō includat repugnātiaȝ. nā ois potētia hȝ aliqd obm adequatuȝ ⁊ pōt habere aliquod obm cui est pportiōabile. sȝ potētia dei pductiua q̄ est qdā potētia infinita nō pōt adeq̄ri in aliq̄ finito nec sibi pportionari. ḡ ⁊c. ma. pȝ de quacūqȝ potētia siue finita siue infinita. lux. n. siue color est obm adequatū potentie visiue. ens inquātū ens est obm potētie itellectiue. silr potētia dȝ pportionari obto. nā iter potētiā ⁊ obm dȝ esse pportio. aliter potētia nō posset in spm obm. minor pbat. q: nullū finitū adequat infinito cuȝ excedat ab ipo: nec sibi pōt pportionari cū distēt in infinitū. ¶ P̄. illud qd nō icludit repugnātiā in eē potētiali nō icludit repugnātiā in esse actuali: sȝ ifinitū nō icludit repugnātiā i esse potētiali. ḡ ⁊c. ma. pȝ. q: a posito possibili in esse nullū seqtur ipossibile. p⁹ hoꝝ. minor pbat. q: fm phm infinite sunt ptes in ꝯtinuo in potētia: ⁊ ifinite spēs numeri sunt posēs cū numer⁹ possit crescere i ifi^m: ⁊ ifinita idiuidua sunt posia sub eadē spē: puta infiniti hoies sub spē humana. nā. n. specifica q̄ntū est ex se nō determinat ad supposita finita. cū vltra oēs hoies pductos possint plures pduci. ¶ P̄. qcquid deus pōt ad ex̄ itelligere pōt pducere. sed deus itelligit infinita. nā itelligit oēs spēs numeri posēs. ⁊ oia indiuidua posia sub eadem spē ⁊ illa sunt infinita: vt pbatū est in pcedēti rōne. ergo ⁊c. ¶ P̄. fm veritatē mundus potuit esse ab eterno ⁊ potuit a deo ppetuari. ⁊ fm phiaȝ hoc est de facto. sȝ h̄ stāte ꝙ mūdus esset ab eterno vel potuisset esse sequit necessario infi^m. nā hoc stāte dies fuerūt ⁊ fuissent ifiniti. sȝ in qualibet die de⁹ potuit pducere vnū lapidē vel vnā guttā aque ⁊ oēs istos lapides vel guttas ꝯiūgere adinuicē ⁊ ꝯseruare. ergo seqtur ꝙ illud qd cōstituūt omnes gutte sit infinitum cū habeat ptes infinitas eiusdē quātitatis vel saltē ipse diuise ⁊ cōseruate ꝯstituent numeꝝ infinitum.

In oppositū potētia que nō pōt adeq̄ri in aliquo pducto nō pōt pducere aliqd infi^m. sȝ potentia dei est h̄. ḡ ⁊c. ma. pȝ. q: si posset pducere aliqd ifinitū iam adequaret in illo cū vltra nō possit plus pducere. alr esset dare mai⁹ infinito. minor pbat. q: alr diuina potentia posset exhauriri ⁊ euacuari ⁊ terminari. qd est manifeste falsuȝ. Et impose. ¶ Confirmat rō. q: pducta aliqua magnitudine ifinita vl aliq̄ numero ifinito vel de⁹ pōt plus pducere. vel nō. si non. ḡ eius potētia terminatur ⁊ exhauritur. si sic. ergo erit mai⁹ infinito. que omnia sunt falsa.

Respōdeo vbi sic pcedā. pmo. n. pmittā vnā distinctionē de ifinito: ⁊ ponā tres eius descriptiōes ⁊ ostendā in quo ꝯsistit rō infinitatis. ¶ Scdo ondet quesitū pncipale. ¶ Tertio videbit. vtꝝ ifinituȝ possit excedi vel vtrū sit dare maius infinito.

Quantum Ad pmū pono istam distinctionē. ꝙ infinitū est duplex. quoddā est vlr. ⁊ extra gen⁹ vt deus. aliud est infi^m qd est pticulare ⁊ q̄ntitatiuū. ⁊ istud est triplex. Quoddā negatiuū qd nō hȝ terminū nec est aptū natū habere terminū: q: ei⁹ nā nō est capax terminatiōis sicut vox dicit inuisibilis: ⁊ isto mō punctus dr̄ ifinit⁹. ¶ Aliud est infi^m pͥuatiue qd nō habet terminū est tn̄ aptuȝ natū habere terminū. vt si de⁹ pͥuaret lineā a punctis terminātib⁹ ipsaȝ. ipsa esset infinita pͥuatiue per carentiā. s. terminoꝝ cū aptitudine terminādi derelicta. ¶ Aliud est infi^m tm̄ positiue. ⁊ istud est triplex. Quoddā est infi^m extēsiue. vt si de⁹ faceret quādā lineā in infinitū extēsaȝ. Aliud est itensiue infinitū vt si de⁹ faceret albedinē habentē infinitas pfectiones. Aliud est infinitū distinctiue siue distributiue. vt si de⁹ faceret aliq̄ȝ multitudinē ifinitam vel numeꝝ ifinitū. ¶ Scdo pono tres descriptiōes de ifinito. ¶ Pͥa est ista. ꝙ ifi^m est quo nihil est mai⁹ ita ꝙ si est infi^m fm extensionē nihil est mai⁹ eo fm extēsionē. si fm itensionē nihil est maius eo fm itensionem. ¶ 2ª descriptio est hec. ꝙ infi^m est qd excedit qdcūqȝ finitū vltra oēm pportionē determinataȝ. ¶ 3ª descriptio est ꝙ infi^m est cui⁹ nihil est ex̄ sumere: ⁊ describo hoc ifi^m in actu per oppositū ad infi^m in potētia. q: per oppositū diffinitur a pho. ¶ Tertio ondo in quo ꝯsistit rō ifiniti. vbi pono duas ppōnes. ¶ Pͥa est h̄. ꝙ ifi^m in entitate cuiusmodi est deus dicit simplr ⁊ fundamentalr essentiā diuinā. formaliter aūt ⁊ ꝯnotatiue dicit carentiā ois limitatiōis ⁊ finite pfectionis. hec pbat quādocūqȝ aliq̄ opponunt pͥuatiue si vnū est habit⁹ reliquū est pͥuatio: ⁊ dicit qd pͥuatiuū. sȝ finitas ⁊ infinitas siue finitū ⁊ infi^m opponunt pͥuatiue. q: nō pñt alr opponi. ⁊ finitas dicit qd positiuuȝ. ḡ infinitas dicit qd pͥuatiuū. ¶ Cōfirmat. q: illa negatio in eadēs in eadē pte cū aliqua dictiōe notat pͥuationē in ipsa vt iniust⁹ ⁊ imprudēs. ¶ Sȝ cōtra istā ppōnem ar. q: illud qd nihil est nō est in deo ponendū. sȝ pͥuatio nihil est. vt pbatū fuit pmo hui⁹. ḡ infinitas cū sit qd pͥuatiuū nō erit in deo. ¶ Rn̄deo sic fuit dictū i q̄ōne de pͥuatiōe. nulla pͥuatio est in deo ex nā rei. sȝ intellectus noster ꝯcipit circa deū aliq̄s plures negatiōes qn̄ nō pōt iuenire aliq̄s affirmatiōes oppositas vel positiuas. talia inq̄ȝ nō sunt in deo q̄ntū ad illud qd dicit formalr. sȝ ꝯcipiunt circa ipm deū. idē dico de infinito. pª ppō ¶ 2ª ppō est ista: ꝙ ifi^m pticulariter ⁊ q̄ntitatiue de q̄ Ari. loquit cōsistit formalr in successiōe. ita ꝙ ei⁹ rō est formalr successiua. h̄ pbat. ois rō pmixta intrinsece ex actu ⁊ poª est successiua. pȝ. Nam ex rōne act⁹ est aliqd in actu. sȝ rōne potētie icludit aliqd qd nōdū est ⁊ p ꝯn̄s ꝯstat ex ptib⁹ que nō sunt sil'. sȝ rō infiniti pticularis est pmixta intrinsece ex actu ⁊ poª. qd pȝ. q: q̄ imaginat aliqd ptibile in ifi^m nectio significat ꝯspectū sup aliqd in actu. deinde sup aliqd aliud: ⁊ sic pcedēdo dr̄ ꝙ caret fine. nāc aūt itellect⁹ nō attingit totū in actu. q: si sic iā staret ⁊ finiret. ḡ rō infiniti iā est successiua. 2ª ppō ¶ P̄. illa rō que est dici ⁊ agon ē formaliter successiua. pȝ. q: rōnes illoꝝ sunt formalr successiue. sed rō ifiniti est vt dies ⁊ agon. vt dicit pho. 3°. phy⁹. ⁊ cōmē. ibidē. vn̄ dicit cōmē. postea ꝙ nō opȝ itelligere p essentiā ifiniti actū aliquē demfatū. vt hoiem vel domū: sȝ actū cōpo^m cuȝ poª. ḡ rō ifiniti est successiua. ¶ P̄. illa rō est successiua q̄ nō pōt repiri nisi in successiuis. sȝ illa est h̄. nō. n. repit nisi vbi est successio. vl pōt esse sic in diuisiōe ptiū vel in additiōe numeroꝝ aut in pcessu tēpoꝝ aut in multitudine idiuiduoꝝ in qb⁹ oib⁹ pōt esse successio. indiuiduoꝝ nāqȝ qn̄ vnū est in actu reliquū est in poª. ⁊ ecōuerso. nec vnq̄ȝ pōt esse talis poª. ḡ rō ifiniti est successiua. ¶ P̄. illud qd itelligit p modum cuiusdā pcessus ē successiuū. pȝ. q: pcessus hȝ rōnē successiui.

infinitũ est hõ.minor pbat.mẽs.n.nõ põt ꝯcipe infinitũ par tiale nisi accipiẽdo aliqḋ finitũ: ꝛ deinde aliud finitũ: ꝛ sic in infinitũ sine cessatiõe.nã dicit cõmentator.3° hui⁹.cõmẽto.9. ꝙ vlr cõpetit illud cõe omnib⁹ spẽbus ifiniti ꝙ põt qs ex eo cõcipe aliqd ꝛ postea aliqd in itellectu ꝛ illud qḋ mẽs ꝯcipit sp est finitũ.℃ Pꝫ.Ari.3° hui⁹.attribuit ifinito qnqꝫ cõditio nes.℃ Prima est ꝙ infinitũ est cui⁹ q̃ntitatez accipiẽtib⁹ sp est aliqd accipe vel sumere ex̃.sꝫ hoc cõpetit tm̃ rõi successiue nõ pmanẽti vt sp aliqd extra aliud sit.℃ Scḋa cõditio est ꝙ infinitũ habet rõnem incõpleti ꝛ iperfecti: ꝛ illḋ cõpetit rõi successiue ꝛ nõ pmanenti: vt pmanens est.℃ Tertia cõditio est ꝙ ifinitũ nõ habet rõnem totius sed partis.totũ.n.est qḋ habet omne illud quod ad eius esse ptinet: ꝛ illud ꝯsistit.in finitũ aũt rõne qua ifinitũ sp spectat aliqd: ꝛ ideo de ifinito nõ est nisi pars in actu.hoc aũt cõpetit rõi successiue ꝛ nõ p manenti.℃ Quarta cõditio est ꝙ infinitũ nõ cõtinet sed po tius cõtinetur.toti⁹ enĩz est ꝯtinere.sꝫ partis est cõtineri.hoc aũt cõpetit rõni successiue ꝛ nõ permanenti.℃ Quinta con ditio est ꝙ ifinitũ est ignotũ inquãtũ infinitũz.cuius rõ est: qa pars que sumit in actu habet se ad carẽtiã finis ꝛ termia tiõis ꝑtium sicut aliqḋ actuale ad aliqd qḋ est in po^a.qḋ aũt caret actu est ignotũ.qꝛ intellect⁹ sp actuat ꝛ finitat illud qḋ intelligit.istud aũt cõpetit rõni successiue ꝛ nõ permanenti. vt permanens est.ergo ratio formalis infiniti est successiua.

pa ȝ Quantum ad scḋz articulũz pono tres ꝯclões. ℃ Pri^a est ꝙ nulla m̃ltitudo vel nũe rus põt esse infinit⁹ actualr.hoc pbat.cuicũqꝫ nõ repugnat additio nõ põt esse actualr ifinitũz.sꝫ nulli nũero pducto re pugnat additio.g̃ nullus nũerus pductus põt esse infinit⁹ actualiter.ma.pꝫ.qa ifinito pducto repugnat excessus ꝛ ad ditio.minor probat.qꝛ tali nũero producto vel de⁹ põt ad dere aliq̃z vnitatẽ: vel nullã.si nullã.g̃ eius po^a exhaurit ꝛ terminat.qḋ falsum est: ꝛ itez qꝛ de rõe numeri est ꝙ possit m̃ltiplicari iifinitũ.si põt addere:habet ppositũ.℃ Pꝫ.sup posito ꝙ de tali nũero infinito pducto deus subtrahat decẽ vnitates sicut põt.cũ eas pduxerit: ꝛ per ꝯñs possit destrue re:q̃ro tũc de residuo: vel est finitũ: vel ifinitũ: si finitũz.g̃ ꝛ il le tot⁹ numerus erat finitus:cũz ex finitis nõ possit fieri nisi finitum.si infinitũ cũ illud residuũz esse pars numeri prece dentis.ergo pars eris equalis toti.quod est cõtra illud ꝑn cipiũ p se notũz.ꝙ oẽ totũz est maius sua parte.℃ Preterea ois numerus mẽsurat vnitate.sed nullum infinitum men surat vnitate cũ sibi repugnet rõ termini.g̃ ꝛc̃.maior pꝫ sa tis.4.meta.℃ Itẽ ois numer⁹ est numerabilis: ꝛ oẽ nume rabile est ptrãsibile:sꝫ nullũ ptransibile est ifinitũz.g̃ nullus numer⁹ est infinit⁹.tota rõ est Arist.℃ Sꝫ ꝯtra istaz ꝯclõnẽ. arg.sic.ois po^a põt reduci ad actũ.alr esset frustra.sꝫ indiui dua ifinita alicui⁹ nãe specifice sunt poĩa. qꝛ nulla nã specifi ca determinat ad certũ terminũ vel numeꝝ suppositoꝝ.g̃ se quit ꝙ ifiniti hoies sũt poĩes.℃ Cõfirmat.qꝛ de⁹ põt facere qcqd nã vel patit.sꝫ nã specifica est apta nata pticipari ab ifi nitis.g̃ ꝛc̃.℃ Pꝫ.oi nũero pducto vel possi pduci de⁹ põt pdu cere maiorẽz.sꝫ ille nũer⁹ q est maior oĩ nũero finito pducto vel possi pduci est infinit⁹.g̃ ꝛc̃.ma.pꝫ.qꝛ alias posset po^a dei exhauriri ꝛ terminari.mi.pbat.qꝛ illḋ est mai⁹ oi finito est ifinitũ.alr esset oppo^m in adiecto.℃ Pꝫ.cãlitas exẽplaris nõ excedit cãlitatẽ effectiuã in deo.sꝫ de⁹ est exẽplar infinitoꝝ.g̃ põt facere infinita.ma.pꝫ.qꝛ q̃cũqꝫ deus reꝑñtat sunt pduci bilia.qꝛ oia talia sunt ideata. idea aũt ponit cõiter pp pdu ctionem.mi.pbat.qꝛ deus est exẽplar infinitoꝝ.qꝛ nõ reꝑñ tat certa nec determinata.℃ Pꝫ.q̃cũqꝫ de⁹ põt facere successi ue põt facere simul.nisi sit repugnãtia talis simultat: in effe ctu.sꝫ de⁹ põt facere successiue idiuidua ifinita cũz possit mũ dum ꝑpetuare.g̃ ꝛc̃.ma.pꝫ.qꝛ eius factio nulla dñã tpis ter minat.℃ Pꝫ.vbi maior plalitas nõ dicit maiorez repugnã tiã nec ifinita ꝑlitas arguit aliquã repugnãtiã.sed coexĩtia pluriũ idiuiduoꝝ simul nõ est maior repugnãtia q̃ꝫ pauco rũ.ergo ifinitoꝝ coexĩtiã nõ erit aliq̃ repugnãtia.maior ac

cipit ab Ari.4.hui⁹.vbi dicit ꝙ si in eodez loco possint esse plura corpora eadẽ rõne infinita.Cui⁹ rõ est.qꝛ coexĩtia plu riũ nõ dicit maiorẽ repugnantiã q̃ꝫ paucoꝝ.g̃ nec coexĩtia infinitoruz.minor pbat.nã nõ est maior repugnantia si sint mille vel duo milia idiuidua alicui⁹ spẽi vel alicui⁹ nãe q̃ꝫ si essent decẽ milia.℃ Rñdeo ad primũ cõcedendo maiorẽ. ℃ Ad minorẽ dico ꝙ nõ sunt poĩa ifinita sꝫ finita i ifinitũ. vltra.n.quodcũqꝫ pductũ de⁹ põt plus pducere.non g̃ sunt possibilia ifinita.sed finita in ifinitũ.℃ Ad cõfirmationẽ di co ꝙ nã specifica nõ patit cõicari simul ifinitis.qꝛ hoc nõ est poĩe.sed finitis in ifinitũ.℃ Ad scḋz dico ꝙ ly omne vel po test sumi ꝯiunctiꝫ sic ꝙ colligat oẽs numeros.vel diuisim.si diuisim sic est v̈a.ꝛ est sensus ꝙ vltra illũ numerũ pductũ ꝛ illũ deus põt pducere maiorẽ.sed tũc minor est falsa.nã nu merus qui est maior omni numero sic diuisim sumpto.pu ta illo ꝛ illo ꝛc̃.nõ seqtur ꝙ sit numer⁹ infinitus.si v̈o suma tur ly omne ꝯiunctiꝫ sic implicat manifestũ impoĩe.nã de⁹ nõ põt pducere aliquẽ numeꝝ qui sit maior omni numero pducto vel possi pduci a deo.naz ille nũs q est ali⁹ ꝛ distin ctus ab oi nũero possibili pduci a deo nõ erit poĩe pduci a deo.alr esset ꝯdictio.Si ille talis numer⁹ esset hõ.g̃ ꝛc̃.ꝛ ideo dcm̃ fuit supius ꝙ sumẽdo ly oẽ cõiunctiꝫ repugnat ifinit. ℃ Ad 3^m dico dupl̃r.vno mõ ꝙ de⁹ nõ est exẽplar ifinitoꝝ sꝫ finitoꝝ in infinitum.sed ista successio se tenet ex pte oboꝝ. Aliter dr̃ ꝙ lꝫ reꝑñtet infinita nõ tñ ipsa põt pducere simul. vñ si de⁹ haberet exẽplar alicui⁹ successiui nõ posset ipsum p ducere.qꝛ hoc sibi repugnat.infini^m aũt vt dictũ est includit q̃dã successionez.vñ cõiter dr̃ ꝙ ex pte dei nõ est repugnan tia:sed ex parte effect⁹ qui nõ est infinitatis capax. Nõ dico tñ illũ ꝙ de⁹ non posset pducere infi^m q̃ntum est ex pte sui.qꝛ cuilibꝫ potẽtie actiue corrñdet sua po^a passiua.5°.ꝛ.9.meta. ℃ Ad 4^m ꝯcedo maiorẽ.si non sit repugnantia ex pte illoꝝ taliũz pducendoꝝ successiue.dico tñ ꝙ est repugnãtia nõ sic ꝙ vnum idiuiduũ repugnet alteri in exĩtia.sꝫ eo q̃m nõ est poĩs ifinitas: ꝛ eo q̃m po^a dei posset exhauriri.vltra.n.oia pducta põt pl̃a ꝛ plura pduci in ifinituz.℃ Ad 5^m dico ꝙ si maior sit absolute sumpta nõ est v̈a nec adducit iux̃ mentẽ Ari.vult.n.pbare ꝙ duo corpora nõ põt esse in eodez loco. qꝛ eadẽ rõe infinita.q̃si dicat.ꝙ tãta est ipoĩitas ꝙ duo cor pora possint existere simul q̃ꝫta ẽ ꝙ ifinita possint simul exi stere.q̃m si h̃ esset eadẽ rõne esset poĩe de ifinitis:nõ sic est in pposito:qꝛ pl̃alitas decẽ idiuiduoꝝ nõ icludit repugnãtiã. infinita tñ pluralitas arguit.℃ Scḋa ȝ.est ista ꝙ nulla ma gnitudo põt esse actualr ifinita.hoc pbat.qꝛ talis magnitu do aut esset ifinite v̈tutis aut finite.nõ finite:qꝛ cũ ipsa habeat ptes ifinitas: ꝛ in qualibꝫ parte sit aliq̃ pfectio.cũz ois enti tas positiua sp̃aliter absoluta dicat aliquã pfectionẽ.g̃ talis magnitudo icludit in se ifinitas pfectiões:sꝫ omne icludens ifinitas pfectiones est v̈tutis infinite.ergo talis magnitudo nõ poterit esse v̈tutis finite nec ifinite.pbatio.qꝛ tunc posset moueri in istanti.pbatio.nam q̃lis est pportio mobilis ad mobile.vel mouẽtis ad mouẽs in v̈tute sm̃ quã mouet vel mouet talis est pportio mot⁹ vnius ad motũ alteri⁹ in velo citate ꝛ tarditate.Ista ppõ põt sumi ex.7.hui⁹: ꝛ põt simili ter declarari ex vna sil̃ ppõne posita in.4.hui⁹.sic v̈tutis ali cui⁹ ifiniti ad v̈tutẽ alicui⁹ finiti nulla est pportio:sic finiti ad infi^m.ergo nec mot⁹ huius ad motũ illi⁹ est aliq̃ pportio.sed cuiuslibꝫ mot⁹ facti i tpe ad aliũ motũ factũ in tpe est aliq̃ p portio.q̃rto hui⁹.ergo cũ mot⁹ v̈tutis finite sit in tpe.motus v̈tutis ifinite erit in istanti.h̃ aũt est falsũz ꝛ ipoĩe.ergo etc̃ sequit.℃ Pꝫ.talis magnitudo ifinita vel esset diuisibilis vel idiuisibilis.nõ idiuisibilis.cũ sit quid ꝯtinuũ: nec diuisibi lis.pbat.qꝛ diuidat in duas ptes: tũc ille due ptes vel erũt finite vel infinite.nõ infinite qꝛ tũc ps esset eq̃lis toti.vel ẽẽt dare maius ifinito cũ oẽ totũ sit maius sua pte:quoꝝ vtrũqꝫ est ipossibile: ꝛ itez q̃rerent de vna pte si esset diuisibilis vel idiuisibilis sicut ꝑus: ꝛ sic ꝓcederet in ifinitũ nec põt dici ꝙ sint finite.qꝛ finitum nõ põt cõstituere infinitũz.quia nihil

cōstituit illud a quo exceditur vltra oēm ꝓportionē ⁊ in in-
finitū. ¶P. nullū actualr terminatū est actualr īfinitū. ſʒ oīs
magnitudo ſenſibilis est actualr terminata. ergo ⁊c̄. ma. pʒ.
qꝛ īfinito repugnat ꝯdictorie terminari. vt pʒ. 3°. hui⁹. mioꝛ
ꝓbaſ. qꝛ oīs magnitudo ſenſibilis est alicuius figure. nō in
quā pōt dari aliqḋ corp⁹ ſenſibile qn ſit alicui⁹ figure: figura
tū aūt ſm ſuā diffinitionē ⁊ deſcriptiōeʒ est quod termino
vel terminis continet. ¶P. oē corp⁹ ſenſibile est mobile. nō
eniʒ est ꝑncipium motus. ſʒ talis magnitudo ſi poneret nō
eſſet mobilis. qꝛ vel moueret ſurſuʒ vel aliquo tali. vel mo-
tu recto vel circulari. nō motu recto cū extra ſe nō habeat lo
cum ad quē moueri poſſit. ex quo eniʒ est infinita totū occu-
pabit. nec motu circulari cū ei⁹ latera diſtent in īfinitū ⁊ per
ꝯñs vna ei⁹ ps nō poſſit moueri ad motuʒ alteri⁹. qḋ tñ opʒ
in motu circulari. ¶P. quātitas ⁊ tantitas idē ſunt ſicut q̄ʒ
tū ⁊ tñ. niſi qꝛ vnū est iterrogatiuuʒ. alteꝝ reſponſiuum ſed
tātitas repugnat īfinito cū oē tñ ſit bicubitū vl' tricubitū vl'
alicuius talis mēſure determinate. ergo ⁊c̄. ¶P. iſta magni
tudine ꝓducta vel deus pōt ſibi addere aliq̄ʒ partē vel non.
ſi nō. ḡ eius potētia exhaurif ⁊ terminatur. ⁊ iteꝝ cū ſit nūc
equalis vtutis ſicut ꝑus. ⁊ ꝑus potetat ꝓducere: ⁊ per ꝯñs
nunc. ſi pōt nūc. ḡ īfinito pōt addi aliquid qḋ repugnat infi-
nito ꝯdictorie. Sʒ cōtra illā ꝯcluſionē arguif ſic. omne totū
cōſtitutum ex īfinitis partib⁹ neceſſario est infinitū. ſʒ omne
cōtinuū actu est ꝯſtitutū ex partib⁹ actualr īfinitis. ḡ ⁊c̄. ma
ioꝛ pʒ. qꝛ īpoſſibile est ꝙ ex īfinitis poſſit ꝯſtitui finitū ſicut
nec ex finitis īfinituʒ. minoꝛ ꝓbaſ. nā oē diuiſibile in īfinituʒ
habet aliqua cōſtituentia ſm que ei⁹ diuiſio. pōt durare in
infinitū. ſed ſi in cōtinuo nō eſſent infinite partes. diuiſio nō
poſſet durare in īfinituʒ. nam ex quo finite ſunt poſſunt eſſe
oēs accepte. ḡ ⁊c̄. ¶P. de⁹ pōt tribuere illi magnitudini qḋ
ſibi nō repugnat. ſʒ finitas ⁊ īfinitas nō repugnat magnitu
dini. p̄mo hui⁹. finitū ⁊ īfinitū q̄ntitati ꝯgruūt. ḡ ⁊c̄. ¶Cō
firmatur. nulla paſſio adeq̄ta alicui ſubto repugnat illi ſub
iecto. ſʒ finitas ⁊ īfinitas est pa° diſiuncta q̄ntitatis ipſiq̄ʒ ade
quata. ḡ. ¶P. oē totū nō includens repugnantiā est poſſibi
le. ſed magnitudo actu infinita est hō. ergo ⁊c̄. maioꝛ est eui-
dēs. qꝛ nihil est īpoſſibile niſi icludat repugnantiā. minoꝛ ꝓ
batur. qꝛ quod est per ſe vnū nō includit repugnātiā. ex re-
pugnantib⁹ eniʒ nō pōt fieri vnū per ſe. magnitudo aūt infi
nita est per ſe vnū. ſicut ⁊ finita. ¶P. po° dei est īfinita. tunc
ꝓducat magnitudinē quantā pōt. tunc talis magnitudo ꝓ-
ducta vel est finita vel īfinita. nō finita. qꝛ deus pōt ſup q̄d-
cūq̄ʒ finitū: ⁊ ſic poterit maiorē ꝓducere. cuius oppoſitū fuit
ſuppoſitū. ſi īfinita habere ꝓpoſitum. ¶Rn̄deo ad p̄m vbi
ſunt multi modi ſoluēdi. Primus eſt modus Frācīſci de ma
ronis qui dicit ꝙ plura actu diuiſa ſunt ſimilr plra. ṁ plu-
ra actu īdiuiſa vt abſtrahūt a diuiſione plura ſunt ſcd̄m qd.
ſed ſunt ſimpliciter vnū ꝓpter īdiuiſionē. ponere aūt infini-
tū ſcd̄m quid nulla est repugnātia. vt dicit. ptes ergo in ꝯti-
nuo ſunt īfinite ſcd̄m quid: ⁊ ideo ꝯſtituūt ſcd̄ʒ īfi̅m qd. qḋ in
rerū nā nō repugnat. ¶Alr rn̄det thomas anglicus ponēs
iſtā diſtinctionē. ꝙ in cōtinuo ſunt duplices ptes. q̄dā actua
les: q̄dam pōles. ptes actuales dr̄ ptes eiuſdē q̄ntitatis. ⁊ ex
numero ⁊ ex quātitate talium cōſurgit magnitudo totius.
ptes vō potentiales dr̄ ptes eiuſdē ꝓportionis: ⁊ ſcd̄m nu
meꝝ illaꝝ partiū nō variaſ corpus ſʒ magnitudinē ⁊ parui
tatē. qꝛ tot ſunt ptes tales in grano milij vel in milleſima p-
te ei⁹ quot in toto vniuerſo. qꝛ vtrobiq̄ʒ ſunt īfinite: per hoc
dicit ꝙ lʒ in ꝯtinuo ſunt infinite partes potentiales non tñ
actuales. verūtñ oēs ſunt pñtes. ¶3° est alius modus ſoluē
di aureoli: ꝙ in ꝯtinuo nō ſunt ptes īfinite. ſʒ finite in īfini-
tū ita ꝙ nunq̄ʒ est deuenire ad vltimū. rō enim vt dicit infi
niti est formo ſucceſſiua. vt ē fuit ꝓbatū in p° art. in ſucceſſi-
uis aūt ſunt finita in infinitū. ergo ⁊c̄. ¶Alr dicit q̄daʒ do-
ctoꝛ. ꝙ in ꝯtinuo nō ſunt ptes finite nec infinite numero ac-
tu qꝛ nullū numeꝝ cōſtituūt: diuiſio. n. cōtinui numeꝝ cau-
ſat cauſaſ. n. numer⁹ ex diuiſione ꝯtinui. 3. hui⁹. cū ḡ nō ſunt

partes diuiſe ſequif ꝙ nullū numeꝝ ꝯſtituant. ¶Hic dicit
q̄dā alter ſic. ꝙ aliq̄d eſſe īfi̅m pōt eſſe duplr. p̄ mō in facto eē
⁊ in accepto eſſe. vel in fieri ⁊ in accipiēdo. p̄mo mō dr̄ infi-
nituʒ cui⁹ tot ſunt accepta ꝙ nō pñt plura accipi. vt dicaſ li-
nea īfinita ſic cui nulla pt̄ fieri additio. ⁊ h̄ mō ꝓbat Ariſto.
in. 3°. hui⁹. ꝙ nō poſſit corp⁹ īfinitū eſſe. Scd̄o mō dr̄ infini-
tū cui⁹ poſt aliq̄ plura accepta pñt plura accipi in īfinituʒ:
ita ꝙ accipiēdo ſucceſſiue vnum poſt aliū nō est dare termi
nū. p̄mū vocaſ infinitū in actu. ſcd̄m vero in po° ⁊ in fieri.
¶Est vlteri⁹ ſciendum vt ipſe dicit. ꝙ diuiſibile nō denoiat
actū ſed potētiā. qꝛ diuiſibile dr̄ qḋ pōt diuidi. dicit ḡ ꝙ ꝯti
nuum nō hʒ ptes īfinitas in accepto eſſe q̄ ꝯſtituant infini-
tū in actu: hʒ tñ īfinitas in fieri ⁊ in accipiēdo vnā poſt aliā.
⁊ iō ſufficit ꝙ ſit īfi̅m in po°. De his ſolonib⁹ teneas quā vo
lueris. vſq̄ʒ. n. in. 6. hui⁹ iſtā mām omitto. ¶Ad 2m dico ꝙ
finitas actualis ⁊ īfinitas potētialis ꝯgruūt q̄ntitati ⁊ nō re
pugnāt ſibi. īfinitas aūt actualis repugnat ſibi. Et ideo de⁹
nō pōt ſibi dare eā. Per h̄ ēt pʒ ad ꝯfirmationē. ¶Ad 3m di
co ꝙ maioꝛ est vā. nego tñ minorē. ¶Ad ꝓbationē dico ꝙ ſi
magnitudo eſſe īfinita includeret repugnātiaʒ ſic ꝙ īfinitas
ſibi repugnaret. nō ꝙ ptes ille adinuicē repugnarēt: nec ꝙ
vna repugnaret alteri. Lʒ igif eſſe p ſe vnū. adhuc tñ iclude-
ret repugnātiā. Declaraſ exēplo. ſi. n. hō eſſet aſinus eſſet per
ſe vnū. cū aſin⁹ ſit p ſe vnū. hoc tñ repugnātiā icludit. ¶Ad
4m dico ꝙ deus nō pōt ꝓducere aliq̄ʒ magnitudinē niſi il-
lā que est ab ipo poſſ. ꝓduci. qꝛ cuilʒ potētie actiue corrn̄det
ſua po° paſſiua. cum ergo magnitudo infinita nō ſit poſſ.
ꝓduci. ſʒ finita in īfi̅m ideo deus nō poterit ꝓducere magni-
tudinē īfinitā. ſed finitā in īfinitū. ita ꝙ vltra iſtā ꝓductā po-
terit maiorē ꝓducere ⁊ iſtā in infinitū augmentare. alr eius
po° poterit exhauriri ⁊ terminari. rō ergo ſ'upponit vnuʒ
falſuʒ. ſ. ꝙ deus poſſit ꝓducere vnā aliquā magnitudinem
vltra quā nō poſſit. qñ ergo dicit ꝙ ꝓducit aliquaʒ magni-
tudinē. quātā pōt. potentia. n. dei nō pōt exhauriri nec ade-
quari in aliquo ꝓducto nec terminari. falſo ergo p̄ſuppoſi-
to nihil pōt ꝯcludi. ¶3ª ꝯ est. ꝙ deus non pōt ꝓducere ali- 3ª ꝯ.
quā formā infinitā ſcd̄m pfectionē. ſic ꝙ ſiat albedo infinita
in gradu vel īfinitus calor. hoc ꝓbaſ ſic. nā ſi eſſet calor infini
tus poſſet trāſferre corp° frigidū a frigiditate in calorē ſum-
mū in īſtanti. ꝯñs est falſum. ergo ⁊ añs. falſitas ꝯñtis pʒ. qꝛ
tunc poſſet motus fieri in īſtanti. ꝯñtia ꝓbatur. ſicut in prece
denti ꝯcluſione ꝓbatū fuit in ſimili rōne. ¶P. īfinitas īnte-
ſiua negat vltimū terminū īnteſionis. qꝛ qḋ hʒ terminū ītē-
ſionis vltimuʒ est finitū intenſiue. ſed talis forma ſi poneret
eſſet in vltimo termino itenſiōis. qꝛ ſi detur ꝙ nō ſit in vlti-
mo termino intenſiōis pōt vltra intēdi in īfinitū. īfinito aūt
nō pōt fieri additio. ¶Et ſi dicaſ ꝙ ideʒ pōt argui de deo q
est īfinit⁹ intēſiue dr̄ ꝙ in deo nō est ꝓpe itenſio. ſʒ [illegible] infini-
tas est p carentiaʒ oīs limitatiōis ⁊ ſpecificatiōis [illegible]. ſeq-
tur ꝙ mot⁹ rectus pōt eſſe infinitus. h̄ aūt est falſ[illegible] fal-
ſitatē ꝯñtis oñdit Ari. 8. hui⁹ dicens. ꝙ talis mot⁹ eſſet ocio-
ſus. qꝛ nunq̄ʒ poſſet ad terminū ꝑuenire. ¶Cōtra iſtā ꝯclu
ſionē arg. p̄ ſic. inter illa que ſe tāgunt ꝑmo vr̄ eſſe ꝓpīgtas
infinita. qꝛ inter ꝓpingora plus q̄ʒ duplo vel triplo. ⁊ ſic in
īfi̅m abſq̄ʒ vlla ꝓportiōe numerali vr̄ eſſe q̄dā ꝓpīgtas īfini
ta. ſʒ ꝓpīgtas est q̄dā forma que est q̄dā relatio. ḡ ⁊c̄. ¶P.
ſi īfinitas itenſiua repugnat albedini hoc nō eſſet vt vr̄ niſi
qꝛ eſſet ex̄ limites ſue nāe ſpecifice. illa. n. vr̄ rō illoꝝ q tenent
pteʒ iſtā. Sʒ hoc nō obſtante talis forma eſſet infra limites
ſue nāe ſpecifice ⁊ magis q̄ʒ finita. nā albedo magis intenſa
magis pōt diſgregare viſuʒ q̄ʒ minus itenſa. ergo ⁊c̄. ¶P.
ad ideʒ pōt applicari rō. qꝛ in qualibet forma ſunt infiniti
gradus. quia diuiſibilitas forme in motu est ex diuiſibili-
tate forme ſʒ quā est mot⁹. cuilʒ eniʒ mutatio eſſe in motu
correſpondet realiter noua ex parte forme infiniti aūt gra-
dus faciunt formā intenſiue infinitā. ¶Rn̄deo ad primuʒ
dicitur ꝙ quādo aliq̄ ſe tāgunt propriē nō est ibi propinq-
tas ſʒ cōtinuitas. que est quedā nā finita. ¶Ad ſcd̄m dicaſ

ꝙ nõ ex eo ꝙ exijt limites nãe sue spẽfice est impossibile.sȝ
eo qꝛ sibi ꝯdictõie repugnat ĩfinitas. ¶ Ad tertiũ dico ꝙ il-
la rõ tãgit eãdẽ difficultatẽ sicut rõ illa de partib⁹ cõtinui que
fuit facta in pcedẽti cõclusiõe:ꝛ ideo recte põt dici sicut ad il
lã.s.ꝙ illi gradus sunt solũ potẽtiales ꝛ scḋm quid infiniti
vel possunt applicari alie solutiones que ibi recitate sunt.

Quãtũ ad tertiũ articulũ vbi erat vidẽdũ. vtrũ ĩfini-
tũ possit excedi.arguit̃ pmo sic.p̃ ex pte eter-
nitatis mũdi.secũdũ.n.viã pħi mundus fuit ab eterno vel
saltẽ scḋm veritatẽ potuit esse p diuinã potẽtiã:vt pbatur in
octauo huius.Hoc supposito arguit̃ p hãc viaȝ tripl̃r.Pri
mo qm̃ stante supposito anni fuerũt infiniti.sȝ q̃libet annus
ꝯtinet multos dies.g̃ plures fuerũt dies q̃ȝ anni.g̃ per ꝯñs
ĩfinitas annoꝝ excedit̃ ab infinitate dieꝝ.ꝙ aũt anni fuissent
infiniti pbat̃.qꝛ aliter fuisset dare primũ annũ:sȝ impossibi
le est dare primũ annũ quin ponat̃ pmus dies.ergo dies ꝛ
tp̃s habuissent initiũ:ꝛ per ꝯñs nõ essent ab eterno.Secun
do quia stãte supposito reuolutiões solis fuissent infinite:
sed ad vnã reuolutionẽ solis scḋȝ astrologos sunt duodecȝ
reuolutiões lune.g̃ fuissent duodecies pl̃es q̃ȝ reuolutiões
solis.sed iste reuolutiones solis fuerũt infinite:aliter fuisset
necẽo dare primã.ergo necẽo est dare maius ĩfinito. ¶ Ter-
tio quia cuicũq; põt aliq̃d addi ipsum põt excedi ꝛ põt esse
maius q̃ȝ pus.sed toti tp̃i p̃terito põt aliq̃d addi vt dies cra
stina:ꝛ tp̃s p̃teritũ est ĩfinitũ stante supposito.ergo ꝛc̃. ¶ Cõ
firmat̃.qꝛ ois pars est minoꝛ suo toto.accipio g̃ totuȝ tẽpus
p̃teritũ ꝛ auferã ab ipso vnã partẽ.s.dieȝ:illud qḋ remanet
erat pars illi⁹ totius ꝯstituti.sȝ tale qḋ remanet est infinitũ.
ergo maius ĩfinito. ¶ Secũdo arguit̃ ex parte diuinaꝝ per-
sonaꝝ. vbi arguit̃ primo sic.persona icludẽs plures pfectio-
nes q̃ȝ alia:illa est pfectioꝛ illa alia sed pr̃ in diuinis icludit
plures pfectiones q̃ȝ fili⁹.ergo pater est pfectioꝛ q̃ȝ filius.sed
tam pr̃ q̃ȝ filius est infinit⁹.ergo maius ĩfinito.pbat̃ minoꝛ.
qꝛ pr̃ icludit generationẽ actiuã quã filius nõ includit.Cõ-
firmat̃.qꝛ psona potẽs aliã generare est pfectioꝛ illa alia que
non potest.sed psona pr̃is potest filiũ generare ꝛ nõ ecõuer-
so.ergo ꝛc̃. ¶ Secũdo sic.ois potentia potẽs in plura q̃ȝ alia
est perfectioꝛ q̃ȝ illa alia que nõ põt in tot.sed potẽtia itelle-
ctiua dei põt in plura q̃ȝ ei⁹ potẽtia pductiua:ꝛ potentia dei
pductiua est ĩfinita.g̃ ꝛc̃.minoꝛ pbat̃.naȝ in aliquo põt po-
tentia itellectiua in quo nõ põt potentia pductiua.põt eniȝ
deus se intelligere ꝛ nõ põt se pducere. ¶ 3° arguit̃ ex parte
distãtie inter deũ ꝛ creaturas. naȝ quelibet creatura distat a
deo in ĩfinitũ.cũ iter infinitũ ꝛ finitũ sit distãtia in ĩfinitum.
sed vna creatura magis distat a deo q̃ȝ alia. ergo ꝛc̃.minoꝛ
pbat̃.nã magis distat imperfectius a pfectissimo q̃ȝ perfecti
us.sȝ vna creatura est perfectioꝛ altera.vñ magis vt asinus
dist[illegible]deo q̃ȝ angelus.ergo ꝛc̃. ¶ 4° arguit̃ ex pte diui-
sio[illegible]ui.Nã in quolibet cõtinuo sunt infinite partes.
tũc [illegible]icludẽs quicq̃d icludat aliud:ꝛ vltra hoc plus.
includit magis q̃ȝ illud aliud.sed aliquod ꝯtinuũ includit
quicq̃d aliqua pars ei⁹ icludit:ꝛ vltra h̓ plus.qꝛ nõ solum
illã partẽ includit.sed ẽt plures alias ptes ꝛ partes ptis sunt
infinite.g̃ partes toti⁹ sunt plures q̃ȝ infinite. ¶ Confirmat̃
qꝛ a q̃cũq; aliquid est ablatũ ipsuȝ est minoratũ. naȝ oẽ tale
nõ hȝ quicq̃d habebat pmo.sed ab aliquo cõtinuo diuiso
est aliquid ablatũ tam scḋm q̃ȝtitatẽ q̃ȝ scḋm pportionem.g̃
prius ante diuisionẽ plures erãt partes etiã scḋm pportio-
nẽ q̃ȝ nũc.sed nunc sunt ĩfinite.g̃ ꝛc̃. ¶ Rñdeo vbi sciendũ
est ꝙ est vn⁹ modus dicendi ꝙ ĩfinitũ excedi põt esse dupl̃r.
vno mõ ꝙ in tali excessu ipȝ remaneat in sua ĩfinitatione.ꝛ
isto mõ est posẽ.Alio modo ꝙ in tali excessu ipsuȝ nõ rema
neat in sua ĩfinitatione:ꝛ isto mõ est iposẽ. ¶ Contra istum
modũ dicẽdi arguit:ꝛ ostẽdo ꝙ nihil possit ab aliquo excedi
nisi ipm̃ sit finituȝ respcũ illius a quo excedit̃.pbatur.p̃ sic.
qḋ est impfectũ in aliquo gñe nõ est infiᵐ in illo genere.sed
oẽ excessum est iperfectũ respcũ illius a quo excedit̃.ergo re-
spectu illius nõ est infinitũ.maioꝛ pbatur exẽplo ꝛ rõne.p̃-
mo exẽplo sic.qꝛ si aliq̃ albedo esset ĩfinita scḋm pfectionẽȝ ꝛ
itensiue ipa nõ esset iperfecte intensa.Ratione pbat̃ sic.qꝛ so-
lum illud est infiᵐ scḋm pfectionẽ qḋ habet oẽm pfectionẽȝ in
illo gñe ꝛ nulla pfectio sibi deficit. nã oẽ cui aliq̃ pfectio ali-
cui⁹ generis deficit est limitatũ in illo genere.sȝ oẽ limitatuȝ
est finitũ.g̃ ꝛc̃. ¶ P̃.cuicũq; cõpetit terminari sibi repugnat
ĩfinitas vt sic ꝛ respectu illius.sȝ omni excessu cõpetit termi-
nari.pbatio.qꝛ illud qḋ nõ pcedit tm̃ sicut aliud terminat̃.si
eniȝ nõ terminaret̃ tm̃ pcederet sicut illḋ.excessum aũt nõ p-
cedit tm̃ sicut excedẽs.vt si esset aliq̃ linea excedẽs aliq̃ȝ aliaȝ
lineã excessa nõ pcederet tantũ sicut excedẽs. ¶ P̃.ĩfinituȝ in
actu ꝛ infiᵐ in po⁸ debent per opposita diffiniri.qꝛ ipa sunt
opposita sicut actus ꝛ po⁸.sed infiᵐ in po⁸ diffinit̃:cui aliq̃d
deficit:ꝛ cui⁹ est sp aliud ꝛ aliud accipiẽdũ.ergo infinitũ in
actu diffiniet̃ per h̓ ꝙ nihil sibi deficit.sȝ omni excessu aliq̃d
deficit.g̃ nullũ excessuȝ est infinitũ vt sic.vñ licet excessum in
se possit esse infinitũ saltẽ scḋm quid.nõ tm̃ simpl̃r:nec respe-
ctu illius a quo excedit̃.vt si de⁹ faceret aliq̃ȝ q̃ȝtitatẽ infini-
taȝ vel aliq̃ȝ albedinẽ habentẽ infinitos gradus adhuc de⁹
excederet illã:ꝛ illa esset finita respectu dei.oĩa.n.respcũ dei
nihil sunt scḋm pfectionẽ.Et ideo rñdeo alr̃.ꝛ pono istam
distinctionẽ ꝙ infinitas vel talia infinita vel sunt eiusdẽ ge
neris vel rõnis vel alteri⁹.Exemplũ primi.si essent due albe
dines infinite.Exẽplũ scḋi.si aliq̃ albedo esset infinita ꝛ sba
esset ĩfinita hec ĩfinitas ꝛ illa essent in diuersis generib⁹ ꝛ al-
terius rõnis. ¶ Hoc pmisso pono duas ppõnes.Prima est p̃a ppõ
hec.ꝙ infinitas in diuersis vel ĩfinita alteri⁹ rõnis nõ est im
possibile ꝙ se excedant. imo ꝙ plus est infinitũ in vno gñe
excedit̃ a finito alterius generis.declaratur vtrũq; exemplo.
pmo qꝛ si de⁹ faceret vt dictũ est aliq̃ȝ creaturã infinitam.ad-
huc excederet̃ a deo:ꝛ per ꝯñs respectũ dei nõ esset infinita
similiter si de⁹ faceret aliquod accñs infiᵐ ꝛ aliq̃ȝ substantiã.
infinitam adhuc talis sba excederet tale accñs.2ᵐ declarat̃
alio exemplo.nã si de⁹ faceret aliquã lineam infinitã vel ali-
quã albedinẽ adhuc sba aliqua finita esset perfectioꝛ illis.
¶ 2ª ppõ est ꝙ infinitũ in eisdẽ impossibile est ꝙ excedatur 2ª ppõ
ab aliq̃ eiusdẽ rõnis.hec pȝ ex rõnib⁹ ꝯtra illã opinionẽ fa-
ctis:ꝛ etiã qꝛ omne excessuȝ claudit̃ ꝛ terminat̃ ab exceden-
te.diuiditur.n.excedẽs in illud qḋ excedit ꝛ in illud qḋ exce-
dit.vt dicit̃ quarto huius.capitulo de vacuo.ergo ꝛc̃.

His visis pȝ.Ad rõnes de pma via de annis di-
cit̃.vno mõ ꝙ illa ĩfinitas est i diuersis.
vñ iposẽ est esse plures annos q̃ȝ ĩfinitos.ita ꝙ ĩfinitas an-
noꝝ nõ põt excedi ab aliquo eiusdẽ rõnis.ꝙ aũt excedat̃ ab
ĩfinitate dieꝝ hoc est in diuersis.qḋ nõ est iposẽ. ¶ Alr̃ dr̃ ꝙ
anni ꝛ dies pñt dupl̃r sumi.vno mõ pticulariter ꝛ diuisiȝ.
alio mõ vl̃r ꝛ collectiue.pmo modo fuerunt plures dies q̃ȝ
anni.scḋo modo nõ.vñ pmo mõ sumũtur q̃ñ infinite vt sic
particulãdo. ¶ Ad aliud de eadem via dr̃ eodẽ modo scḋm
pmam solutionem vel scḋam.vȝ.ꝙ ĩfinitates ille sunt in di
uersis.Aliter dicit Frãciscus de marchia ꝙ licet p qualibet
reuolutiõe solis diuisiȝ accepta sint.12.reuolutiões lune.sȝ
ex hoc nõ seq̃tur.vt iferebatur ꝙ oẽs reuolutiones lune colle-
ctiue sumpte sint duodecies pl̃es reuolutiõib⁹ oibus solis
collectiue sumptis.licet eniȝ q̃libet reuolutio solis vel lune
sint finite.oẽs tñ collectiue sumpte sunt ĩfinite tã solis q̃ȝ lu-
ne.ꝛ ideo oẽs reuolutiões lune nõ pñt esse plures reuolutio
nibus solis. ¶ Ad 3ᵐ eiusdẽ vie dr̃ ꝙ ĩfinitũ ab illa pte qua
est infinitũ non põt excedi nec aliq̃d sibi põt addi nec aliq̃d
auferri.bñ tñ ab illa parte q̃ est finituȝ.Tẽpus ergo si fuisset
ab eterno fuisset infinituȝ a parte añ non a pte post.ꝛ ideo a
parte post põt excedi. ¶ Ad scḋm principale de diuinis pso
nis dr̃ ꝙ maioꝛ est falsa quoniã oẽs ille perfectiones inclu-
duntur perfectionaliter ꝛ idẽtice in aliquo cõi vtriq;.sic est
in pposito ꝙ ois perfectio includit̃ in eẽntia diuina que est
cõmunis tribus personis.ꝛ ideo nõ seq̃tur pater põt filiuȝ
generare.g̃ est perfectioꝛ filio nõ sequit̃:qꝛ posse generare ꝛ
quicq̃d est in diuinis includit̃ pfectionalr̃ ꝛ identice in eẽn-

tia diuina que est cōis trib⁹ psonis:per idem pz ad ɔfirmationez ꝛ ad rōnē de po^a intellectiua dei. ¶ Ad 3^m de distantia dī ꝙ distātia qua angelus distat a deo ꝛ qua asinus distat a deo sunt in diuersis gñibus ꝛ diuersarū rōnū in quibus non negat̃ excessus. ¶ Ad 4^m principale videbit̃ sexto huius. ¶ Ad aliud de diuisione vide in sexto huius.

His premissis rñdeo ad rōnes principales. ¶ Ad p̄mū dī ꝙ aliqd eē proportionabile alicui po^e pōt esse dupl'r. vno^o pportione nō repugnātie sic ꝙ tale obiectū nō repugnet po^e:qn po^a possit sp̄m. alio^o pportione pfectiōis sic ꝙ iter ipsa nō sit infinita distātia pfectiōis. p̄^{oo} hz veritatē rña maior. 2^{oo} nō. ¶ Ad 2^m ɔcedo maiorē. ad minorē dico ꝙ nō sunt posīa infinita:sed finita in infinitū. nō. n. sunt hoies pducibiles ꝛ posēs infiniti sꝫ finiti in infinitū. ¶ Ad 3^m dico per idez ꝙ deus nō itelligit infinita sꝫ finita in infinitū. Uel aliter ꝙ lꝫ deus infinita itelligat. qꝛ tñ ipsa nō pñt produci nisi sicut sunt posīa. ꝛ qꝛ non sunt possibilia nisi finita in infinituz. ergo ꝛc. ¶ Ad 4^m dico ꝙ si mūdus fuisset ab eterno dies fuissent infiniti a pte ante. ꝛ per ɔñs potuisset pduxisse deus guttas aque vel lapides infinitos nō simpl'r:sed scōm quid ꝛ per priuationē primi. quia non esset dare primum lapidem productum ꝛc.

¶ Et ɔtingit cōsiderātibus de infinito credere aliquid esse infinitum ex quinqꝫ rebus proprie sex tempore. Qō. iiij.

Uerit̃ Utrū infinitū scōm ꝙ infinituz sit ab intellectu humano nāliter cogscibile. Et vī ꝙ sic. ois po^a hñs aliqd cōe pro obto adequato pōt in qdcūqꝫ ɔtentuz sub illo obto. sed intell's noster hꝫ pro obo adeq̄to ens inq̄ztuz ens. ergo poterit in qdcūqꝫ ɔtentū sub ente. sed infinitū est ens. ergo ꝛc. ma. pz. exēplo ꝛ rōne. Rōne primo. qꝛ aliter obiectū nō ad equaretur po^e sed excederet ipsam. Exēplo pbat̃ de po^a visiua ꝛ quacūqꝫ iferiori po^a. visus eniꝫ pōt ferri in qdcūqꝫ visibile. minor pbat̃ primo auc̄te Auicēne p̄mo meta. sue qui dicit ꝙ ens ꝛ res prima ipressione iprimunt̃ in aia. pbat̃ et rōne. qꝛ subm habitus phicētis aliquā potentiā nō excedit obm illius potentie. sꝫ subm habit^s metaphysicī est ens inq̄ztuz ens. ergo obm itell's nō erit aliqd cōmunius ente. ergo nec cōmunius cū nō sit dare cōius ente. ergo ꝛc. ¶ P̄. ois po^a potens nāliter itelligere aliqd totum pōt itelligere nāliter oēs partes eius. sed iste partes sunt infinite. ergo ꝛc. maior pz. qꝛ sicut se hꝫ aliqd ad entitatē. ita ad itelligibilitatē. sed ɔtinuū depēdet q̄ztū ad entitatē a partib^s suis oibus. ergo q̄ztū ad intelligibilitatē. ¶ P̄. intelligns naturaliter vnū oppositorum pōt nāliter itelligere reliquū. sed itell's noster pōt intelligere nāliter finitū. ergo ꝛ infinitū. maior pz. vnū. n. oppositorum est rō intelligēdi seu cognoscendi reliquum. 10. meta.

In oppositū est Ari. i hoc tertio. illa. n. vt dicit est ɔditio infiniti. s. ꝙ hēat rōnem ignoti. Rōne et pbat̃ sic. iter obm ꝛ po^{am} dꝫ esse aliqua proportio. sed finiti ad infinitum nulla est pportio. ergo ꝛc.

Opinio sci Tho. **Rñdeo** vbi sunt duo modi dicēdi. Primus est cuiusdā doctoris qui ponit ꝙ de infinito possumus loq dupl'r. vno^o quantū ad qd nois. alio^o q̄ztuz ad qd rei. p̄mo est cognoscibile a nobis. qꝛ aliter nō possemus loq nec disputare de ipso. scdo mō nō est nāliter cognoscibile a nobis. ¶ Cōtra illā opinionē arguit̃. qꝛ nullus pōt nomen iponere rei quam ignorat. sed nos imponimus nomē infinito per intell'm. ergo prius cognoscimus nō solū quid nois significātis. sed etiā qd rei significate per nomen. ¶ P̄. nullus pōt itelligere respectū determinatum nisi intelligat rōnem illius respectus. sed significatio nois est qdam ordo siue respectus rōnis nois significantis ad rem significatam. ergo nullus pōt intelligere qd significat nomē nisi intelligat rez significatā per nomē. ꝛ ita hñdo qd nominis hꝫ quid rei. ¶ P̄. cum disputam^s de infinito aut disputamus tm̄ de noie aut tm̄ de re sbā noi. si primo mō. ergo illa disputatio nō est nālis nec metaphysicalis. sed grāmaticalis aut logicalis. ꝛ ita ɔsideratio infiniti nō ptinebit ad metaphysicum vel physicū sed ad grāmaticū vel logicū. hoc aūt est falsuz. quia tm̄ nō est disputatio de noie. sꝫ de re substātia noi. sꝫ nullus disputare pōt de ignotis. ergo habemus de infinito notitiā non tantū de quid nominis. sed etiam de quid rei.

Ideo dicitur aliter fm doctorē Sco. ꝙ de infinito possumus loqui dupl'r. vel q̄ztū ad rōnē infinitatis in se vel q̄ztū ad illud qd subest infinitati. vel q̄ztū ad rem sbam infinitati. p̄mo mō loquēdo de infinito in se siue potētiali siue actuali sic ipm itelligim^s nō solū q̄ztū ad qd nois. sed et q̄ztū ad qd rei. loquēdo aūt de infinito q̄ztū ad illud qd subest infinitati realr vel q̄ztū ad rem sbam infinitati:sic dī ꝙ neutrū infinituz itelligit̃ vel cognoscit̃. Exemplū ponit̃ de ente per accñs. qꝛ de ipso nō est scia. ꝛ tñ phs. 6. meta. pbat aliq̄ de ente per accñs. qd nō posset eē veruz nisi de ipso eēt scia. g̃ de ente p accñs est scia q̄ztū ad eius rōnē in se. sꝫ nō est de ipso scia q̄ztū ad illud qd subest ei. consil'r dī de infinito. ¶ Cōtra. nulla rō de se itelligibilis ab itellectu phibet alterā rōnē itelligibilē nō itelligi. sed rō infiniti in se est itelligibilis ab itellectu p se. ergo illud qd subest ei non est itelligibile nisi rōne infinitatis. pbatio. qꝛ si illud qd subest infinito esset finitū. tūc illud itelligibile esset a nobis. ꝙ ergo nō sit itelligibile a nobis illud ꝙ ei subest hoc est rōne infinitatis. sed rō infinitatis in se nō phibet vt pbatū est. ergo nihil est qd phibeat quin illud itelligat̃ a nobis. ¶ P̄. intell's cōpositus psupponit intell'm simplicē vtriusqꝫ extremi. sed itell's attribuit infinitatē in se ei qd subest sibi. qꝛ al'r nō posset eam attribuere nec recipe ab eo. ergo intell's itelligit vtrūqꝫ extremū. s. infinitatē ꝛ qd est subm infinitatis. ¶ Cōfirmat̃. qꝛ intell's intelligēs passionem alicuius subiecti pōt itelligere subm. sed infinitas est passio seu modus eius qd subest sibi. ergo ꝛc. ¶ Ideo dico aliter ꝙ sicut ɔtingēs dupl'r pōt ɔsiderari. s. vel vt induit moduz necessariū ꝛ sic de ipso est scia. vel vt induit pprium modū contingētis. ꝛ sic subterfugit rōnē scientie. Consil'r dico in pposito ꝙ infinitū pōt dupl'r ɔsiderari. vel vt induit modū infiniti vel vt induit moduz subiecti finiti. si scdo mō nō est dubiū. qꝛ qdcūqꝫ infinitū tam actuale q̄ꝫ potētiale intelligit̃ a nobis. vt aūt induit modū infiniti adhuc dupl'r. qꝛ vel vt induit modū infiniti negatiue vel vt positiue. si p̄mo mō. adhuc est itelligibile a nobis per abnegationē finiti oppositi sibi. ꝛ per carentiā terminoꝝ. si aūt scdo mō. impoīe est ꝙ infinitū itelligat̃ a nobis nisi inq̄ztū illud infinitū positiue subinduit modū finiti. positiue. verbi gratia. cum intelligo illā ppōnē. ois hō est animal. itelligo infinitū. qꝛ oēs hoies qui sunt posēs sunt infiniti. nō tñ itelligo hoies infinitos nisi vt iduunt quedā modū finiti. qꝛ solum intelligo oēs hoies sub rōne humanitatis in cōi que est finita. nō tñ itelligo oēs eos in particulari sub pprijs rōnib^s cuiuslibet. ꝛ ita itelligēdo oēm hoiem eē aial. lꝫ itelligā infinita:nō tñ itelligo ea vt iduunt modū infiniti positiue. sꝫ tñ vt induūt modū infiniti negatiue ꝛ finiti positiue. ¶ Consil'r est dicēdū de quocūqꝫ infinito siue potētiali siue actuali. de potentiali pz. qꝛ cum intelligo ꝙ in continuo sunt infinite ptes in potentia. licet ego intelligā in finitas partes. nō tñ intelligo eas infinitas actu nisi solū in rōne vniuersali ꝛ sub rōne partis que est finita. nō tñ in pticulari sub rōne ppria cuiuslibet. vt aūt infinite partes intelligunt̃ indistincte sub rōne partis induunt modū quedā finitatis. ꝛ iō nō intelligo eas vt induunt modū infinitatis. sed vt finitatis solum. ¶ Consil'r pz de numeris. qꝛ cū itelligo ꝙ numerus est augmētabilis in infinitū in po^a itelligo infinitos numeros in vli sub rōne numeri. nō aūt in pticulari sub rōne ppria cuiuslibet. vt aūt itelligunt̃ in vli sub rōne numeri sic iduūt modū finitatis. ɔsil'r cū itelligo lineā actu infinitā ego itelligo lineā exten

Opio sco.

di.hic itelligo duo.s.extēsionē ꝛ negationē finis rōne cuius negatiōis ponit īfinitatē negatiuā.igit cū itelligo lineā actu infinitā itelligo eā vt idiuit duplicē modū.s.modū finitatis quātū ad extēsionē.ꝛ vt iduit modū īfinitatis negatiue q̄ztū ad finis ꝑuationē.ꝛ ita cū itelligo lineā actu īfinitā nō itelligo ꝙ actualitas determinet īfinitatē positiuā.sꝫ solū īfinitatem negatiue:ille ḡ est modus itelligēdi īfinitatē. ¶ Cōtra hͦ ar.q: vnū oppoᵐ nō itelligit sub rōne alterius oppositi.Sꝫ finitū ꝛ īfinitū sunt opposita.ḡ nunq̄ꝫ īfinitū itelligit sub rōne finiti. ¶ Rn̄deo iuxta qḋ est sciēdū ꝙ cū finitas ꝛ īfinitas ꝯsequant q̄ztitatē ꝛ ita ei cōgruāt ꝑ hui⁹.iō quot modis dr̄ q̄ztitas tot modis dr̄r hec.q̄ztitas āt est duplex.q̄dā est molis q̄ est de gn̄e q̄ztitatis.alia est ꝑfectiōalis q̄ stat in ꝑfectiōe ꝛ v̓tute cuiuslꝫ.ꝯlr dr̄ de īfinitate.ꝛ finitate nā q̄dā e finitas vel īfinitas molis q̄ ꝯsegt ꝑᵐ q̄ztitatē.est alia ꝑfectiōalis q̄ ꝯsegt scd̄az q̄ztitatē.ꝛ hͦ īfinitas est in deo.de cui⁹ itellectiōe nihil ad ꝓpoᵐ qꝛ ad phicū nō spectat.slr est ꝑintelligēda dist⁰.ꝑhabita in ꝑcedēti q̄one de īfinito ꝑuatiue ꝛ neᵘᵉ.naꝫ talia bn̄ pn̄t a nob itelli sub ꝓpa rōne. ¶ Hoc ꝑmisso q̄si ꝓ q̄dā declaratiōe q̄onis rn̄deo ad rōnē:ꝛ dico ꝙ sic pōt sciri aliqd in vli ꝛ ignorari in ꝑticulari.slr pōt itelligi aliqd sub rōne finiti in vli ꝛ positiue.ꝛ ignorari sub rōne infiniti ꝛ in ꝑticulari ꝛ positiue.ꝛ illa ꝓprie non opponunt sicut ꝛ illa.

Ad rationes ꝑncipales rn̄deo.Ad ꝑᵐ dr̄ vno⁰ ꝙ illa maior hꝫ veritatē de obto adeq̄to in rōne motiui.cꝫ est q̄ditas rei sensibilis.nō autē de obto adeq̄to in rōne terminatiui cꝫ est ens.vn̄ itelligēdū est ꝙ aliqd nō pōt nec dꝫ assignari obm adeq̄tū alicui⁹ po^e pro aliq̄ determinato statu.sꝫ īdi inter illḋ dꝫ poni obm po^e qḋ pōt ab ipsa appħēdi in q̄cūqꝫ statu.sic declarat exēplo.si.n. ego nunq̄ꝫ viderē nisi alba nō ꝓp hͦ albedo eēt obm adeq̄tū visus mei.slr dico in ꝓposito.lꝫ.n.in statu isto nō possum⁹ appħēdere ꝛ itelligē nisi sensibilia:nō ꝓp hͦ sensibilia debēt poni obm adeq̄tuꝫ itell̓s:nā manēte eadē po^e manet idem obm.qꝛ ergo hic ꝛ in alia vita remanet eadē po^e itell̓iua.iō remanet idē obm. ¶ Aliter dr̄ ad rōnē ꝙ veruꝫ est ꝙ itell̓s intelligit oīa ꝯtenta sub rōne vli ꝛ cōi.nō aūt sub rōne ꝓpria. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ itelligēs aliqḋ totuꝫ itelligit oēs ꝑtes ei⁹ sub rōne finiti ꝛ sub rōne q̄si vli.nō aūt sub rōne ꝓpria. ¶ Ad 3ᵐ dico.ꝙ itelligēs vnū oppoᵐ pōt itelligere aliḋ nō sub rōne ꝓpria nec sub rōne positiua:sed sub rōne vli ꝑuatiua.Et hec de q̄one sufficiant.ꝛ per ꝯn̄s de toto.3.li.phy̓si.

¶ Similiter aūt necesse est de loco cognoscere sicut ꝛ de infinito.si est aut non est.ꝛ quomodo est.ꝛ quid est. Q̄ō.j.

Circa quartū hui⁹.capitulo de loco.queritur ꝑmo vtrū locus sit aliqua entitate absoluta eadē eēntialr̄ cū sup̄ficie.ꝛ vr̄ ꝙ nō.ꝛ ꝑmo ꝙ nō sit aliq̄ entitas absoluta.In cuius cūqꝫ rōne ꝛ in cui⁹ diffōne icludit respect⁹ ipm nō est aliq̄ entitas absoluta.loc⁹ est hͦ.ḡ ꝛc̄.minor ꝓbatur.nā de rōne loci est ꝯtinentia.nā hꝫ ꝯtinere locatuꝫ ꝛ ambīre.slr in diffōne eiuꝫ ponit vltimitas que vr̄ q̄dā respectus.ḡ ꝛc̄. ¶ 2⁰ arguit ꝙ nō sit idē eēntialr̄ cū sup̄ficie.ꝑ p Ari.in ꝑdicamētis qui ponit ipsas eē distinctas spēs q̄ztitatis. ¶ Itē rōne sic.oē corpus nāle fert nālr̄ ad suū locū ꝓpriū ꝛ ab ipso recedit violēter.sꝫ hͦ nō pōt cōpetere sup̄ficiei.ḡ ꝛc̄.ma.pꝫ ex.4.hui⁹.mi.ꝓbat.ponat pro posi ꝙ tota terra vel totū centrū terre qḋ est loc⁹ nālis illoꝝ grauiū poneret iuxta circūferentiā lune.deus.n.hͦ pōt facere si velit.hͦ supposito certū est ꝙ aliq̄s lapis non ferret nālr̄ ad illū locū.sꝫ ab illo loco recederet nālr̄.ḡ ꝛc̄. ¶ Itē oīs locus est imobilis.nulla sup̄ficies est imobilis.ḡ nullus locus est sup̄ficies.ꝯn̄ia tenet p ꝯdictoria.an̄s ꝓbat.q̄ztum ad locū satis pꝫ.de sup̄ficie ēt.qꝛ est in corpe moto. ¶ Confirmat.corpa glificata ꝛ sci in ꝑria sunt in loco.ꝛ tn̄ ipsa nō hn̄t sup̄ficiē ambiētēꝫ exterius.sunt.n.in celo empyreo ex̄ qḋ nō est aliud celuꝫ.celū aūt est in loco cū moueat localr̄.ꝛ tn̄ nō hꝫ ex̄ se sup̄ficiē ambiētē.ḡ ꝛc̄.

In oppositū est Ari.ponit.n.ꝙ loc⁹ ē vltia sup̄ficies corpis ambiētis ꝛc̄.sup̄ficies aūt est ens absolutū.ḡ ꝛc̄.

Rn̄deo vbi sic ꝓcedā.ꝑ.n.recitabo vnū modū dicēdi de loci entitate ꝛ q̄ditate.scd̄o aliter dicā.3⁰ videbit de loci imobilitate. ¶ Q̄tū ad ꝑᵐ ē vna opio Aure.supra 2ᵐ sniaꝝ qui ponit ꝙ loc⁹ nihil aliud est q̄ꝫ determinata pō hͦ vel ibi.hͦ āt sic ꝓbat.illḋ est formalr̄ loc⁹ quo posito solo circa locatū:ipm hꝫ determinatū.locū in vniuerso:sic est in ꝓposito.ergo ꝛc̄.mi.ꝓbat.qꝛ pone ꝙ corpus sit in determinata pōne.puta hͦ vel ibi.tu varia ꝯtinēs sic vas semp corpus remanebit in eodē sꝫ pone idē ꝯtinēs sic vas si varietur positio nō remanebit idē loc⁹. ¶ Itē loc⁹ est illud ad qḋ ꝑmo terminat motus localis.sꝫ illud est positio hic vel ibi.ergo ꝛc̄.minor ꝓbat.qꝛ circumscripto aere ꝛ aq̄ si terra poneret iuxta orbeꝫ lune adhuc moueret v̓sus centrū:ꝛ tn̄ ibi eēt sola positio sine aliq̄ ꝯtinēte. ¶ ꝑ.illa sunt eadē quorum sunt eedē dr̄ie:sꝫ loci ꝛ positiōis sunt eedē dr̄e qꝛ ante ꝛ retro.ergo ꝛc̄. ¶ ꝑ.locari est situari vel poni.ergo loc⁹ est situatio vel positio.ꝓbat ꝯn̄ia.p locū a ꝯiugatis. ¶ ꝑ.illud est locus p qḋ rn̄det ad iterrogationē factā per vbi:sed hoc est positio.vt cum querit vbi est sor.rn̄det intus vel extra.

Contra illā opinionē arguit.illa nō sunt idē quoꝝ vnū nō manet altero manēte:loc⁹ ꝛ positio sunt hͦ.ergo ꝛc̄.ꝓbat:qꝛ locus nō corrūpit corruptio locato.4⁰ physicoꝝ:ꝛ tn̄ corrūpit positio. ¶ Confirmat.qꝛ Ari.ꝓbat ꝙ locus nō est mā nec for^a:qꝛ ipsa nō pn̄t separi ab eo cui⁹ sunt.sꝫ loc⁹ ꝛ positio separant.ergo ꝛc̄. ¶ Itē illa nō sunt idē quoꝝ vno multiplicato alterū nō multiplicat loc⁹ ꝛ positio sunt hͦ.ꝓbat.qꝛ ponat ꝙ deus faceret multa corpa in eodē loco.tūc locus eēt vnus.nō tn̄ pō eēt vna.qꝛ corruptio vno corpe corrūpit ei⁹ positio.ꝛ tn̄ nō corrūpit positio alterius. ¶ Itē locus nō iformat loca tn̄.4.hui⁹.sꝫ positio iformat.qꝛ positio est in re posita.ꝛ sic in re situata.Tū qꝛ nihil absolutū qḋ est in locāte depdit remoto locato positio autē depdit.ipoīe est ergo ꝙ loc⁹ sit positio. ¶ Scd̄o arguit ꝯtra hͦ qḋ dicit ꝙ sursum ꝛ deorsū sunt dr̄e loci ꝛ an̄ ꝛ retro ꝛc̄. ¶ Cōtra.qꝛ sine istis pōt eē loc⁹ p poᵐ diuinā.ꝓbat.qꝛ posito ꝙ de⁹ annihilaret oē corp⁹ excepto vase pleno aq̄ ibi eēt verissime loc⁹.ꝛ tn̄ nō eēt sursum ꝛ deorsuꝫ.nec an̄ vl̓ retro.qꝛ nō eēt cētrū spere. ¶ Cōfirmat.qꝛ nihil ad aliḋ.s.respect⁹ vr̄ eē dr̄ia absoluti.sursū ꝛ deorsū sunt ad aliḋ.qꝛ sunt respect⁹ ad ꝑtes vniuersi ꝛ tollunt remoto termio.vn̄ celo annihilato ꝛ cētro vas remanēs nec eēt sursū nec deorsuꝫ. ¶ Ad rōnes ei⁹ rn̄deo.ad ꝑmā dēt ma.ad mi.dico ꝙ nihil hꝫ determinatū locū nisi hēat aliqd ex̄ se ꝯtinēs.vn̄ lꝫ aq̄ in vase stāte hēat imediatū ꝯtinēs.tn̄ nō hꝫ idē ꝯtinēs mediatū.puta aerē vel ꝑtes aeris.qꝛ igit vas mutat locū.ꝛ slr aq̄ p accn̄s. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ mot⁹ localis nō est ad locū qꝛ nihil est locati. ¶ Ad 3ᵐ dico.ꝙ sursum ꝛ deorsū ꝛ talia nō sunt dr̄e ipsius positiōis.nisi p accn̄s ꝛ q̄si ꝯsecutiue.eo.n.aliqḋ est positū sursuꝫ.qꝛ loc⁹ vbi est sursū.illḋ idē dico de vbi ꝛ situ.itelligēdū ēt ꝙ vt dixi talia nō sunt dr̄e loci ꝑ se.sꝫ sunt q̄dā rōnes loco attribute. ¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ locari nō est situari.ꝑ ꝛ p se.sꝫ solū ꝯsecutiue sic ꝙ ad locari segt situari.vn̄ sciēduꝫ ꝙ ille loc⁹ a ꝯiugatis vel a ꝯcretis ad abstracta nō tꝫ ꝯn̄ia nisi vbi est ꝑdicatio p se ꝛ eēntialis.nō.n.segt.si sup̄ficiatū est album.ergo sup̄ficies est albedo.sꝫ bn̄ segt.si albū est coloratū.ḡ albedo est color.vtraqꝫ.n.est per se.illa ergo.locari est situari

nõ est p se.ergo nec illa est bona ꝯña.loc⁹ ē sit⁹ vel positio. ¶ Ad gntũ dico φ si rñdet p positionẽ.h nõ ēēt nisi qꝛ ad variatio nez loci sequit variatio positiõis.et eo qꝛ positio hꝫ quãdã ꝯsecutionẽ ad locũ.vñ etiã ꝓprie nõ dꝫ rñderi per positionẽ sed p locuꝫ.puta dicẽdo est in tali loco si qrit de aliq̃ vbi est.

Quantũ ad 2^m arti. vbi erat videdũ qd sit loc⁹ pono tria ꝑambula. scdo dicam ad q̃situm. ¶ Primũ ꝑambulũ est φ loc⁹ põt sumi duplr. vno⁹ mathematice. alio mõ nãlr. loc⁹ mathematice sumpt⁹ nõ est aliud q̃ȝ supficies ꝯcaua corpis ambiẽtis vt ꝑscidẽs ab influẽtia et actiuitate sup rẽ locatã. loc⁹ aũt nãlis est icludẽs ꝑdictã influẽtiã ꝛ actiuitatẽ. ꝑ vltima spera vr̃ loc⁹ sperarũ iferioꝝ.qꝛ nõ videnf ab alia recipe talẽ influẽtiã. 2° terra est loc⁹ istoꝝ grauiũ vel centrũ. ꝛ ẽt celũ est loc⁹ cõis istoꝝ iferioꝝ oium. ꝛ aq̃ piscium. ꝯseruanf hec in suis locis nãlib⁹.ꝫ p accñs corrũpantur. vñ pp hec ꝯtingit φ fm diuersa loca nãlia variant gñationes. vñ videm⁹ fm diuersa climata mũdi diuersa aialia gñari. in vna.n.pte gñanf leones ꝛ in alia nõ. ꝛ in vna limaces vel affectati caragolli. vt in nr̃a cathalonia letabũda. in alijs aũt aligb⁹ ptib⁹ nõ. ¶ Scdm ꝑambulũ est. φ sumẽdo locũ mathematice in supficie locãte respectu corporis locati fundanf duo respect⁹. vn⁹ itrinsec⁹ adueniẽs q est respectus eq̃litatis in q̃ꝫtũ supficies locãs ꝛ locata sunt eq̃lia. ¶ Secũdus est respect⁹ extrisec⁹ adueniẽs q est respect⁹ ambitionis vel locatiõis siue circũscriptiõis actiue. qꝛ locãs ambit ꝛ circũscribit locatũ. ꝛ est respect⁹ fm φ dicit vnus doctor de gñe vbi. φ aũt sit extrinsec⁹ adueniẽs pꝫ. qꝛ nõ seqt nãm fundamẽti posito termino. nisi vnũ actu alteri applicet. Sumẽdo aũt locũ nãlẽ put supaddit v̓tutẽ nãlẽ fm quã ꝯseruat locatum in corpe locante respectu locati fundanf alij duo respectus ꝑter ꝑdictos respect⁹. vn⁹ est extrinsec⁹ adueniẽs qui est respect⁹ actiõis ꝛ passiõis p q̃ꝫto hꝫ v̓tutẽ actiuã ꝛ trãsmutatiuã respectu locati. ¶ Ali⁹ est itrinsec⁹ adueniẽs q est de gñe relatiõis ꝓducẽtis ꝛ ꝓducti pro q̃ꝫto corp⁹ locãs ꝯseruãdo locatũ aliqd ꝓducit in ipo. rõne cui⁹ est ei⁹ ꝯseruatiuũ. ¶ 3^m ꝑambulum est. φ ꝯditiones loci sunt octo. ¶ Prima est. φ locus est per se ꝯtinẽs locati ita φ de rõne ei⁹ est cõtinentia. ¶ 2ª est. φ loc⁹ nihil est locati: ꝫ est aliq̃ entitas. in locante extñs. ¶ 3^a φ loc⁹ ē eq̃lis locato. qꝛ si nõ: aut ēēt corp⁹ sine loco: vel loc⁹ sine corpe. quoꝝ vtrũqꝫ est ipoſe. ¶ 4ª est φ est separabilis a locato. puta ab h vel ab illo. ꝫ nõ ab oibus plr: sicut declarat de mũ. ¶ 5ª est φ est mẽsura locati extrinseca. nõ itrinseca ita φ pti locati correspõdet pars loci. ¶ 6ª est. φ aliqs loc⁹ est nãlis. aliqs violent⁹. aliqs sursum. aliqs deorsum. ¶ 7ª est. φ cuilibet corpi determinato correspondet aliqs locus determinatus. ¶ 8ª est φ locus est ad quem vnũqdqꝫ corpus sensibile nãliter fert ꝛ in quo nãliter q̇escit ꝛ a quo violenter recedit loquẽdo de loco ꝓprio ꝛ naturali.

pª ppõ **His premissis** pono aliq̃s ꝓpõnes. ¶ Prima est φ loc⁹ est distinct⁹ ẽẽntialr a supficie ita φ illa ꝑdicatio. loc⁹ est supficies. nõ est formalis: ꝫ mãlis. est.n. supficies mã vel fundamẽtũ loci. h probat. ꝑ auctẽ Ari. in ꝑdicamẽtis q ponit ipsa specifice distincta. qꝛ sunt diuerse spẽs q̃ꝫtitatis ꝯtinue. distinctio aũt specifica arguit ẽẽntialẽ. ¶ Pꝫ. q̃cũqꝫ in actuali extñtia sunt separabilia ipa nõ eadẽ ẽẽntialr. ꝫ loc⁹ ꝛ supficies sunt hõ. ergo ꝛc. ma. pꝫ per ꝯdicionẽ. Nec valet istãtia de supiori ꝛ iferiori. nã hec nõ se hñt sic. mi. ꝓbat. qꝛ si de⁹ destrueret oia iferiora excepta spera vltima. ita φ oẽs spere iferiores ẽẽnt destructe ꝛ oia elemẽta. qꝛ h de⁹ facere põt. nec catholicus h negaret. certũ est φ h stãte adhuc remanet supficies celi. ꝛ tñ non remanet locus cũ de ei⁹ rõne sit ꝯtingere. ergo ꝛc. ¶ Itez celũ fm supficiẽ ꝯuexã nõ hꝫ rõnẽ loci nec est loc⁹ cum nihil ꝯtineat fm illã supficiẽ. ergo ꝛc. ¶ Aliq võ ab h volẽtes euadere dicerent forte φ loc⁹ ꝛ supficies dñt solũ ꝯnotatiue. vel p ꝯnotata. nã vt loc⁹ respicit locatũ illud cãndo vel cõmẽsurãdo dr̃ loc⁹. vt aũt ꝑscindit ab istis dr̃ supficies. Iste tñ modus euadẽdi nõ placet mihi. ꝫ nõ dubito qn h posset optime sustineri. vñ credo φ de⁹ posset separe supficiẽ a celo ꝛ tñ forte in ipso remaneret rõ ꝯtinẽdi. ¶ 2ª ꝓpõ est. φ locus est quo nõ est supficies seqt φ sit aliq̃ entitas actualis in supficie fundata. ita φ supficies sit ei⁹ mã vel ei⁹ fundamẽtũ. q̃lis aũt sit hec entitas vel qua est hodie h est dubiũ apud multos. qdã.n. dñt φ loc⁹ nihil aliud est nisi qdã respect⁹ extrinsec⁹ adueniens circũscriptionis actiue vel est ipsamet circũscriptio actiua. vñ sic ex pte corpis locati corrñdet passiua circũscriptio que dr̃ vbi. ita ex pte corpis locãtis corrñdet actiua circũscriptio que dr̃ ipe loc⁹. Verũtñ posset alr dici. φ loc⁹ nõ est ipsa actiua circũscriptio. nec ipsa ꝯtinentia. ꝫ est aliq̃ entitas fm ei⁹ ẽẽntiã nobis ignotã cui actiua circũscriptio ꝛ ꝯtinẽtia sibi isunt sicut qdã rõnes attribuibiles vel attribute. ¶ Sꝫ est dubitatio iuxta ꝑdicta in quo gñe sit ipse locus. ¶ Rñdeo illi qui dñt φ loc⁹ nõ est nisi ipsa circũscriptio actiua dñt φ loc⁹ nõ est nisi de gñe vbi. distinguũt.n. duplex vbi. s. actiuũ ꝛ passiuũ. actiuũ corrñdet ex pte locãtis. passiuũ võ ex pte locati. ꝛ vtrũqꝫ dñt ẽẽ eiusdez gñis. ꝫ auctor sex ꝑn^o^p nõ diffiniat nisi vbi passiuũ. ¶ Alij dñt φ i nullo gñe est. ꝫ reducit ad gen⁹ q̃ꝫtitatis. vñ Scot⁹ in hac mã ꝓcedit multũ dubie. nõ.n. dicit in quo gñe est. verũtñ dicit φ nõ est in gñe q̃ꝫtitatis. põt tñ ꝓbabilr dici φ nõ tñ pp rõnes me cogẽtes. ꝫ eo qꝛ maior vr̃ ꝓbabilitas ab hac pte q̃ȝ ab alia φ ipse loc⁹ sit de gñe q̃ꝫtitatis. ꝛ h vr̃ ꝓbare. pmo auctas Ari. in predicamentis qui ponit locũ ẽẽ distinctã spẽciẽ q̃ꝫtitatis a supficie. ergo sequit φ sit q̃ꝫtitas. ¶ Itẽ equa inequale conueniunt q̃ꝫtitati ꝛ rõ mẽsure diuisibilitatis ꝛ indiuisibilitatis. de hoc enim est plena tota phia. sed ꝛ hec cõpetũt ipsi loco. est.n. locus equalis locato ꝛ diuisibilis ꝛ ipsiuꝫ mensurãs. ergo ꝛc.

Quantũ ad 3^m articulũ vbi erat videdũ de imobilitate loci pono tres ꝯnes. ¶ Prima est φ locus est mobilis mobilitate corruptiõis ꝛ destructiõis. ꝓbat. oẽ accñs qđ est in sb̃to corruptibili. est corrubtibile. locus est hõ. ergo ꝛc. ma. pꝫ. nã accñs nõ est sepabile a sb̃to nec migrat a sb̃to i sb̃m. ergo opꝫ φ corrũpaf ad corruptionẽ sb̃ti. minor ꝓbaf. nã fundaf in corpe ꝯtinuãte. illud aũt est corruptibile. ergo ꝛc. ¶ Itez supposito φ aliqđ corp⁹ locet actu a ptib⁹ aeris. vt auis volãs. q̃ro remoto illo corpe cũ ptes aeris cõtinuenf. vel remanet loc⁹. aut corrũpit. nõ põt dici φ remaneat. nã põ vna aeris nõ est nũc loc⁹ alteri⁹ cũ locus ꝛ locatũ nõ sint ꝯtinua. loc⁹.n. sepat⁹ est a locato. ergo relinqt φ loc⁹ ꝑcedẽs necio corrũpaf vel deficiat. ¶ 2ª ꝯclõ est. φ loc⁹ est imobilis p se ꝛ p accñs imobilitate opposita motui locali: ita φ nec mouet p se nec p accñs localr. ꝓbaf. nã tũc seqret φ idez locus nũo ẽẽt sub diuersis spẽb⁹ loci. ꝛ mutaret de vna spẽ in aliã. ꝯñs est falsum. ergo ꝛ añs. ꝓbaf ꝯñtia. accipio aliqđ corpus ꝯtinẽs in quo fundet locus ꝛ qđ hẽat rõnẽ locãtis ꝛ sit sursum. moueaf ergo deorsũ. si ergo loc⁹ mouet ad motũ illius corporis. ergo loc⁹ q erat sursum est nũc deorsum. ꝫ locus sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ sunt distincti spẽ. Tũ qꝛ sursum ꝛ deorsum sunt dñe loci. tertio hui⁹. Tũ ẽt qꝛ fm Ari. 5. hui⁹ mot⁹ q est sursum ꝛ mot⁹ q est deorsuꝫ sunt spẽ distincti. ergo p ꝯñs loca ad que sunt isti mot⁹. ꝫ ꝯñtia p eundẽ in. 5. huius. ¶ Itẽ φ nõ moueat p se ꝓbaf. qꝛ oẽ qđ p se mouet est corpus ꝛ p se acqrit locũ. ꝫ locus neutrũ istoꝝ est. ergo ꝛc. ¶ Itẽ φ nõ p accñs. nã Ari. assignat drĩã in. 4. hui⁹ iter mãm ꝛ for^m ab vna pte. ꝛ locũ ab alia. qꝛ mã ꝛ for^a mouenf p accñs p motũ. s. ad motũ illi⁹ cuius sunt. locus aũt nõ. ergo ꝛc. ¶ Cõfirmaf. nã tũc locus ẽẽt in loco ꝛ loci ẽẽt locus. h est falsuꝫ. 4. hui⁹. ergo ꝛc. ꝛ hec vr̃ rõ ibi posita. ¶ Cõtra hãc ꝯnẽ arguit. oẽ accñs qđ est in sb̃to mobili mouet ad motũ illius sb̃ti. ꝫ locus est in sb̃to mobili. ergo ꝛc. ma. pꝫ. qꝛ motis nobis mouentur oia que in nobis sunt. pꝫ etiã exẽplo de quocũqꝫ accidente. mi. pꝫ. qꝛ locus fundaf in corpibus mobilibus. vnũ.n. elemẽtũ est locus alterius. Itẽ ꝯcauũ orbis lune est loc⁹ istoꝝ iferioꝝ q̃ ferunf sursũ. celũ aũt est loc⁹ oiuꝫ. ꝛ tñ illa nõ sunt imobilia. ¶ Itẽ ꝓbaf φ sit mobilis motu augmẽti. qꝛ plãta crescẽs accipit maiorẽ locũ. tũc q̃ro aut loc⁹ augmẽtaf aut plãta capit nouũ locũ si det ꝑmũ

2ª ppõ (right margin, beside "ipso remaneret rõ ꝯtinẽdi. ¶ 2ª ꝓpõ est")

pª ꝯ (right margin, beside "litate loci pono tres ꝯnes. ¶ Prima est")

2ª ꝯ (right margin, beside "dẽs necio corrũpaf vel deficiat. ¶ 2ª ꝯclõ est")

habet ppositū. si dr 2m cū pmus loc⁹ sit manēs erit sil' in di versis locis. qđ est ipossi. ¶ Rn̄deo q̄ntū ad imobilitatē istā loci sunt multi modi dicēdi. ¶ Unus modus dicēdi est cu iusdā doctoris q ponit q̄ in loco est aliq̄d māle ⁊ aliq̄d for male. māle in loco est vltimū. i. vltima suphicies corpis idez ɔtinētis ⁊ ambiētis. formale vō est respect⁹ determinat⁹ ad polos vniuersi: illō qđ est māle. vt dicit est mobile si ɔsideret ƀm se. illō tñ vltimū. s. formale vt stat sub ordine tali ad polos uel ad cētrū respectu vniuersi est imobile. ḡ dicit ipi q̄ qñ na vis ligata stat ad palū i flumie. nauis ⁊ palus manet i eodē loco. nō q̄ sit eadē suphicies ɔtinēs. sȝ q2 stat in eodē aspectu ad polos. ¶ Hec opinio nō placet mihi. nā variato subto variat accñs nectio. cuȝ ḡ variet' subm loci. puta suphicies aq̄ ɔtinue fluētis variabit' ipe loc⁹ nectio. ¶ Alia est opio Tho me anglici q pmittit q̄ de rōne loci pprie dicti sunt tria vel q̄tuor q ponunt' ei⁹ rōne. ¶ Primū est q̄ sit vltimū corpis. nō corp⁹ vt posuerūt ponētes locū eē spaciū. ¶ 2m est q̄ sit vltimū corpis ambiētis. ⁊ ɔtinētis. p hoc excludit' suphicies ƀm ei⁹ rōnē q̄ntitatiuā q̄muis māl'r sit idē. ¶ 3m q̄ sit imobi lis p qđ distinguit' a vase qđ est transmutabile a loco ad lo cū. ¶ 4° ponit' ƀm p qđ excludit' loc⁹ cōis. q2 si ɔtineat loca tum. nō tñ ƀ. sic sibi adeq̄tū. de imobilitate aūt loci vt dic sic imaginat'. q2 ƀ vltimū aeris inq̄ntuȝ suphicies aeris moue tur local'r ad motū aeris. sȝ vt sic nō est loc⁹. illud ā vltimū. q̄m bȝ istū ordinē ⁊ respectū talez determinatū ad palū vel centrū vel saltē ad itelligētiā mouētē celū que ƀm physicuȝ est in oriente imutabil'r. Istū modū dicēdi adhuc nō bñ ca pio sp̄al'r de illis polis. q̄m q̄ro qđ itelligit p polū. nā vel est aliq̄d imobile in celo extīo. vel aliquid mobile. nō imobile. q̄m totū celū mobile est. si mobile. ḡ ab illo nō capiet suā im mobilitatē. ⁊ idē pōt dici de itelligētia ⁊ cētro. oēs ḡ in ƀ cō cordāt q̄ locus est mobilis local'r p se ⁊ per accñs. ita q̄ illa imobilitas iest sibi ex sua rōne ppria. q2 formal'r sibi repu

3ᵃ ɔ. gnat moueri. ¶ Iuxta ḡ pdicta pono tertiā ɔnē q̄ntū ad il lam imobilitatē q̄ loc⁹ formal'r sumpt⁹ dr̄ qñ manere in cō paratione ad motū localē. sȝ corp⁹ locās variet' ɔtinue. ita q̄ posito q̄ aliqđ tale corp⁹ nō moueat' local'r. sȝ ɔtinue fluat ɔtinēs manet quodā mō. ⁊ ƀm quādā equalētiā idē locus q2 locus prior nec posterior equalent illis. ḡ locus manet in cōparatione ad motū localē. sȝ nō maneat simpl'r. ƀ declara tur de palo fixo in aq̄ circa quē continue fluit aq̄ ⁊ refluit. ⁊ sic nō manet eadē aq̄ que est ibi corp⁹ locās. ipe tñ palus dr̄ manere q̄si in eodē loco. eo q̄ local'r nō moueᵗ cū sp'gescat. voluīt ḡ q̄dā dicere q̄ palus maneat in eodeȝ loco simpl'r ⁊ formal'r. q2 bȝ eūdē aspectū ad polos nūc ⁊ ƥus. ɔtra quos plane fuit argutū q̄ variato subo nectio variat' accidēs ibi. subm aūt variat' ibi. s. ɔtinēs qđ est subm loci. ḡ ⁊c. ¶ Dico ḡ q̄ palus sic affixus nō dr̄ manere in eodē loco formal'r cuȝ variet' ibi circūscriptio actiua ⁊ ɔtinētie. ¶ Dico tñ q̄ ē idez loc⁹ ibi ƀm equalētiā ⁊ respectu mot⁹ localis. q2 nō moueᵗ local'r. sȝ hēat aliū ⁊ aliū locū. nō. n. pōt moueri ab illo loco ad illū locū. cū nō sit ibi magnitudo interiecta. sȝ aer vel aq̄ ɔtinue variet'. vbi est. n. mot⁹ localis ideȝ nō variat⁹ manet respectu eiusdē idē loc⁹: exemplū hui⁹ pȝ. q2 si aliqs pferat per hāc vocē. a. dicēdo. a. a. a. formal'r ⁊ pprie loquēdo sunt ibi tres voces. q̄m tres platiōes dr̄ tñ q̄si vna vox. q2 idem significāt. ita est ƀ de aq̄ respectu pali. sicut. n. respectu signi ficati dr̄ q̄si vna vox. ita ƀ respectu mot⁹ localis dr̄ q̄si vnus loc⁹. q2. vȝ. nō moueᵗ sȝ q̄escit. ¶ Sȝ ɔtra hoc arguit'. q2. vȝ. si ille palus nō est in eodē loco q̄ nectio moueat'. qđ pȝ p sic. q2 illud qđ se bȝ ƀm locū aliter nūc q̄ȝ ƥus nectio mutat locuȝ. sed palus est hmōi. ergo ⁊c. ma. pȝ. q2 illud mutat' qđ se bȝ al'r nūc q̄ȝ ƥus. ergo si se bȝ al'r nūc q̄ȝ prius ƀm locū. nectio mo uetur ƀm locū. mi. pbat'. ex dictis ex quo est in alio ⁊ in alio loco. ¶ P. ipossi est q̄ aliqs termin⁹ alicui⁹ mot⁹ possit acq̄ri in aliquo sine motu illius termini pȝ. nam impossi est q̄ in aliquo acquirat' albedo sine aliq̄ alteratione eius. sȝ vbi est termin⁹ mot⁹ itrinsecus ⁊ locus extrinsec⁹. ergo iposs est q̄

aliquid acquirat nouū vbi vel nouū locū quin ƀm illo pri mo motu nouiter moueat'. ¶ Cōfirmat'. nullus. n. diceret q̄ ego possem sufflare aliquē de loco aliquo ⁊ tñ ad sufflatio nem eius variat' ɔtinēs. puta aer. vñ tot⁹ populus. vt ƀ da mare. ⁊ nullus diceret q̄ dom⁹ nr̄a esse in aliquo loco suf flāte vēto. ¶ Rn̄deo ad pmuȝ. sciendū tñ q̄ ad motū localē p se reqrunt' duo. pmū est q̄ mobile per sui trāsmutationē locū mutet. 2m q̄ inter terminos mot⁹ sit oppositio vel que dam distātia media vel interiecta. vtraq̄ȝ aūt cōditio deficit in pposito. palus. n. sic affixus per sui trāsmutationeȝ non mutat locū sed per trāsmutationē aque fluētis. ¶ Secūduȝ etiā deficit. q̄ inter locū priorē ⁊ posteriorē nō est spaciū in teriectū. ergo nō sequit'. aliter se bȝ ƀm locū. ergo ƀm locum moueᵗ. sed est fallacia ɔsītis. sed opȝ addere q̄ iter locū hūc ⁊ illum sit spaciū interiectuȝ ⁊ q̄ hic locus succedēs habeat aliquā oppositionē. vel ƀm opinionē pdictoꝝ habeat aspe ctum diuersum ad polos vel ad itelligētiā vel ad centruȝ. ¶ Ad scđm dico. q̄ nō opȝ q̄ ille termin⁹ acq̄rat' per motū illius in quo acq̄rit'. sed per motū alicui⁹ alterius qđ est rō diuersificādi. ¶ Ad ɔfirmationē dico. q̄ nō habeo pro ipo sibili q̄ ego te possim sufflare de loco tuo nō sic q̄ ego faciā te mouere de loco ad locū. sed faciā q̄ tu acq̄ras aliū ⁊ aliū locū sine motu tuo. nec est curandū de populo est quo rō di cat in ɔtrū. ipsi. n. de illa mā paruȝ sciunt. ideo eoꝝ opinio ni nō est assistēdū. vñ q̄ sit i eodē loco ē imagiatio vetulaꝝ.

His visis rn̄deo ad rōnē ɔtra scđam ɔneȝ. ¶ Ad pmā dico. q̄ maior est vera de accñte qđ nō opponit' motui. nec icludit aliq̄d quod motui repu gnet. pōt declarari in exēplo si sedeo iuxta postē. sedere iux ta postē est actus extīs in me. pono q̄ moueat ad hostiū. er go nō sequit' q̄ accñs qđ est me sedere iuxta postē moueat ad hostiū. nec per se. nec p accñs. rō est. q2 sibi repugnat mo tus ⁊ scđm opinionē recitatā includit respectum quēdā ad vniuersum cui repugnat moueri. ¶ Ad 2m dico. q̄ ɔcauuȝ orbis lune q̄ntū ad suā ɔcauitatē est imobilis. sȝ scđm dispo sitionē partiuȝ moueᵗ ɔtinue. si. ergo aliq̄d nūc locet' ab vlti mo partis ɔcaui orbis lune recedēte illo per te corrūpit' lo cus prior ⁊ succedit ali⁹ locus. ⁊ sic dico q̄ nullo mō sequit' mot⁹ localis loci. sed solū corruptio. ¶ Ad 3m dico q̄ locus nō mouetur motu augmēti. q2 cum illo motu est ɔiunctus motus localis qui negatur a loco. ¶ Ad probationem de planta crescente dico q̄ locus prior corrūpit' ex defectu loca ti. planta. n. crescens q̄ntū ad eius q̄ntitatē se bȝ ad totā plan tam post augmētum sicut pars ad totū. parti autez in toto nō debet' locus. ergo prior locus corrūpit' ex defectu locati. locus enim in actu requirit locatuȝ in actu separato. quod repugnat parti in toto. ¶ Ex pdictis ergo possuȝ ɔcludere q̄ locus distinguit' a suphicie. ⁊ nō est ipsa suphicies. sȝ ipsa est eius subiectū. ⁊ illo mō etiā locus est in pdicamēto q̄ntita tis reductiue. q̄m nō vt' bñ in quo alio pdicamēto ipm po nerē. de imobilitate ā loci pȝ quō est imobilis. de quo tan get' in sequēti q̄ōne sup quodā dicto Francisci de marchia.

Ad rationes pncipales ap pmā que pbat q̄ locus sit respect⁹. dico q̄ ɔtinētia nō est ipse loc⁹ nec ecōuerso. sȝ est q̄dā inexñs sibi sil'r loc⁹ non est ipsa vltimitas. sed fundat' in illa suphicie vltima cor poris ɔtinētis ⁊ ambiētis. ¶ Ad rōnes que pbant. q̄ locus est distincta entitas a suphicie ɔcessi. tangitur autez ibi vna difficultas que etiā facit ɔtra nos de corporibus glorifica tis que sunt in celo empireo. ⁊ sic sunt in loco. ⁊ tñ non hñt suphiciē ɔtinentē in qua vt dictuȝ est opȝ q̄ fundet' rō loci. vñ dicit Landulphus q̄ sancti nō stabunt supra ɔuexum celi empirei. sic q̄ totū corpus stet in vacuo. sȝ toti erūt infra celum empireuȝ. q̄d aūt sit de hoc vere cū formidine loquē duȝ est. de ista etiā difficultate que tangebat' q̄ celū est in lo co cum moueat' localiter. ⁊ tamen non habet cōtinēs extra se dicitur q̄ non est in loco. licet localiter moueat' quod pa tebit in sequenti questione. ⁊ hec sufficiant.

¶ Et intẽtiõe loci qd sit sunt multe q̃ões nõ enim in quacũq; parte insperemus inueniemus. Q̃õ .ij.

Q Uerit̃ Utrũ vltia spera sit i loco p se. ꝛ vr q sic. qꝛ oẽ q per se mouet̃ localr p se est in loco. vltia spera est hmõi. g ꝛc. ma. pꝫ. qꝛ eo dr̃ mot⁹ localis. qꝛ ẽ ad locũ tã q̃ȝ ad terminũ extrinsecũ. mot⁹. n. capit denoiatiõeȝ a termio vt põt satis patere. ex tertio ꝛ q̃nto hui⁹. mĩ. ẽt pꝫ. ¶ Cõfirmat̃ rõ. qꝛ cuicũq; iest aliqs mot⁹ sibi põt iesse termin⁹ illi⁹ mot⁹. ſȝ celo iest mot⁹ localis cui⁹ termin⁹ itrinsec⁹ est vbi. qd̃ est pcedẽs a circũscriptione locãtis. g ꝛc. maior pꝫ. mot⁹. n. dicit quandã tendẽtiã ad terminum ꝛ est actus q̃dam entis in po^a ad terminũ. ergo ꝛc.

In oppositũ arguit̃. oẽ qd̃ est p se in loco hꝫ ex̃ se aliqd̃ ꝯtinẽs. ſȝ p̃mũ mobile nõ hꝫ ex̃ se aliqd̃ ꝯtinẽs. g ꝛc. ma. pꝫ. qꝛ loc⁹ est vltima sup̃ficies corpis ambientis. minor ẽt pꝫ. qꝛ nihil est extra celum.

Opinio Aure.

Rñdeo vbi pono tres modos dicẽdi. ¶ Scd̃o ponã opinione ꝓpriã. ¶ Prim⁹ modus est Aur. q est q mot⁹ localis nõ est ad vbi. ſȝ ẽ ad sitũ ita q celũ p suũ motũ ꝯtinuũ nõ acq̃rit aliud ꝛ aliud vbi. ſȝ tm̃ aliũ ꝛ aliũ sitũ. Sȝ iste modus dicẽdi nõ põt stare p̃ qꝛ assumit falsũ. s. in h̃ qd̃ dic̃ q mot⁹ sit ad sitũ. ſm. n. p̃hm mot⁹ nõ est nisi i tribus gn̄ib⁹. q̃titatis. s. ꝛ q̃litatis. ꝛ vbi. sit⁹ aũt est aliud p̃dicamẽtũ ab istis. ¶ Itẽ aut accipit sitũ p ordie ptiũ i toto. vl̃ p ordie ptiũ i loco nõ p̃ mõ. qꝛ ad illud nõ mouet̃ celũ. cũ sp ei⁹ ptes hẽant eundẽ ordinẽ in suo toto. si aũt scd̃o mõ assumit sitũ. tũc seq̃tur q celũ hꝫ ex̃ se cõtinẽs qd̃ est ipõe manifeste.

Opinio Egidij

¶ Ideo est ali⁹ modus dicẽdi q̃ vr̃ Egidij. q ponit q aliqd dr̃ eẽ i loco duplr̃. vno^o ſm se totũ. alio^o ſm ptes suas tũc dicit q celũ nõ est in loco ſm se totũ. ſȝ ſm ptes suas h̃ est ſm speras iferiores q̃ cõpant̃ ad ipm sic ptes ad totũ. vel ſm aliũ modũ exponẽdi ſm ptes ipm itegrãtes. quarũ vna ab alia localr̃ ꝯtinet̃. Sȝ iste modus silr̃ nõ põt stare. Tũ qꝛ supponit falsuȝ. Tũ ẽt qꝛ nõ soluit ꝓpositũ. p̃. n. supponit falsũ in h̃ q dicat celũ eẽ in loco p speras iferiores. ar. n. sic. nullũ ꝯtinẽs aliq̃ est in loco rõne alicui⁹ ꝯtẽti. ſȝ p̃mũ mobile ꝯtinet oẽs speras iferiores. g ꝛc. ¶ Cõfirmat̃. qꝛ sic nõ seq̃t̃. a. est cũ b. ꝛ. b. ẽ cũ. c. g. a. est cũ a. c. ſȝ magis seq̃t̃ q sit cũ ei⁹ cũ q̃cq̃d est cũ cãc sit cũ cãtũ. ita in ꝓposito nõ seq̃t̃ vltimũ celũ ꝯtinet oẽs speras iferiores. ꝛ ipe spere iferiores cõtinent elemẽta ꝛ alia iferiora. g celũ vltimũ ꝯtinet̃ i aliq̃ loco. ſȝ magis seq̃t̃ q celũ ꝯtinet oẽm locũ. g ꝛc. ẽt de scd̃o mõ exponẽdi ptes pꝫ. q supponit falsuȝ. loc⁹. n. ẽ sepat⁹ a locato. ꝛ nõ sũt ꝯtigua. 4. hui⁹. vna ãt ps est alteri ꝯtigua ꝛ nõ sepata. ¶ 2° ẽt nõ soluit ꝓpositũ. qꝛ eo mõ quo aliqd mouet̃ localr̃ eo mõ est in loco ſȝ celũ p se mouet̃ localr̃. g ꝛc. ¶ Iõ est ali⁹ modus dicẽdi cõmẽtatoris. q ponit ꝛ p̃mũ mobile nõ est p se i loco ſȝ solũ p accñs rõne cẽtri qd̃ est p se i loco. circa qd̃ ipm celũ mouet̃. ita q mot⁹ ei⁹ nõ dr̃ localis eo q sit ad locũ. ſȝ eo q sit vl̃ est circa locũ. ſm. n. motũ mobile se hꝫ alr̃ nũc q̃ȝ prius. qꝛ g respectu cẽtri celũ alr̃ se hꝫ nũc q̃ȝ p̃us ſm ei⁹ motũ ꝯtinuũ. ergo ꝛc. Sȝ ẽt iste modus nõ põt stare. p̃ qꝛ accipit falsũ. nullũ. n. ꝯtinẽs est in loco ꝯtẽti. ſȝ celũ ꝯtinet terraȝ. g ꝛc. loc⁹ ẽt eq̃lis locato ꝛ est ex̃ ipm cẽtrũ ãt nõ est hmõi respectu p̃mi mobilis. g ꝛc. ¶ 2° ẽt nõ soluit ꝓpositũ. qꝛ eo mõ q̃ mouet̃ localiter est in loco. cũ mot⁹ localis sit ad locũ. ſȝ celũ mouet̃ p se nõ rõne cẽtri localr̃. g ꝛc. Et iõ dico alr̃. p cui⁹ euidẽtia sciẽdũ q ista q̃õ de p̃ mobili hꝫ difficultatẽ q̃tũ ad p̃hos. non ãt q̃tũ ad theologos. ſm. n. fidẽ p̃^m mobile ꝯtinet̃ a celo empireo. ꝛ iõ est in loco. ſm ãt p̃hos p̃^m mobile a nullo ꝯtinet̃. sed ꝯtinet oia. ¶ Et iõ h̃ supposito est difficultas q̃do ipm põt poni in loco eadẽ ẽt difficultas est de celo empireo ſm fidẽ qꝛ lȝ celũ empireũ nõ moueat̃ localr̃. de⁹ tñ bñ põt ipm mouẽ. ꝛ tñ a nullo ꝯtineret̃. Iõ dico q̃tũ ad illã difficultatez q celũ mouet̃ localr̃. tñ nõ est in loco. nec mouet̃ in loco. ſȝ eo dr̃ moueri localr̃ qꝛ ei⁹ mot⁹ terminat̃ ad vbi ꝛ ẽ circa locũ. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã ẽ sciẽdũ q duplex ẽ vbi. sic ꝛ circũscriptio. sic. n. est duplex circũscriptio. s. actiua ꝛ passiua. p̃^a ẽ corpis circũscribẽtis. 2ª est corpis circũscripti ꝛ ꝯtẽti: ita etiã est duplex vbi. s. passiuũ. ꝛ illud est ipsi⁹ corpis locati siue locabilis. ꝛ actiuũ. ꝛ h̃ vbi est ipsi⁹ corpis locãtis. nũc ãt illa duo vbi sunt eiusdẽ gn̄is. Ex q̃ seq̃t̃ q si vnũ illoꝝ est natũ terminare motũ ꝛ aliud. q̃n. n. aliq̃ sunt eiusdẽ gn̄is. si ad vnũ illoꝝ põt terminari aliqs mot⁹: ꝛ ad aliud. ſȝ ad passiuũ. vbi põt terminari mot⁹ localis. g ꝛ ad actiuũ. qd̃ est eiusdẽ gn̄is cuȝ passiuo. ¶ Tũc scd̃o dico vltra q mot⁹ localis ẽ duplex. q̃dã q terminat̃ ad vbi passiuũ. ꝛ ille mot⁹ est ille q̃ qd̃cũq; corp⁹ locatũ ꝛ in loco ꝯtẽtũ mouet̃ in loco. Ali⁹ est q terminat̃ ad vbi actiuũ. ꝛ ille mot⁹ est ille q̃ corp⁹ aliqd̃ locãs mouet̃ nõ in loco ſȝ circa locatũ suũ qd̃ ambit: ꝛ tũc ex h̃ ad ꝓpositũ dico q mot⁹ p̃mi mobilis nõ est ad vbi passiuũ. cũ ipm p̃mũ mobile nõ ꝯtineat̃ in aliq̃ loco. ſȝ circa locatũ. vñ ille mot⁹ dr̃ localis qꝛ est circa locatũ. nõ q sit i loco ipm mobile: nec q moueat̃ ad locũ. ſȝ tm̃ qꝛ moueat̃ circa locatũ suũ. Et sic illud qd̃ mouet̃ localr̃ ad locũ acq̃rit duplex vbi. vnũ p se. ꝛ hoc est passiuũ ipsi⁹ mobilis ad locũ ad quẽ mouet̃: ꝛ aliud per accñs. ꝛ h̃ est vbi ipsi⁹ loci acq̃siti p motũ ad ipm mobile qd̃ existit in loco ipso: ita ꝯsilr̃ in ꝓposito illud qd̃ mouet̃ circa locatũ acq̃rit duplex vbi. acq̃rit. n. p̃ vbi actiuũ q̃ locat illud circa qd̃ mouet̃ alr̃ nũc q̃ȝ p̃us. scd̃o ẽt acq̃rit ipsi locato circa qd̃ est mot⁹ vbi p̃ssiuũ. quo q̃dẽ ipm locatũ locat̃ ab ipo qd̃ motũ est circa ipm alr̃ nũc q̃ȝ prius. ꝛ ita pꝫ q vltima spera nõ est in loco nec p se nec p accñs nec p ptes suas nec aliquo mõ: nec mouet̃ in loco. ſȝ tm̃ circa locatũ modo predicto.

Sed hic sunt duo dubia. ¶ Primũ ẽ q ſm p̃hm loc⁹ ẽ imobilis. si g celũ mouet̃ ad vbi actiuũ nõ erit simplr̃ imobile cũ celũ sit loc⁹ oium. ¶ 2^m dubiũ est. qꝛ vltima spera siue p̃^m mobile nõ hꝫ vbi actiuũ nisi tm̃ ſm sup̃ficiẽ iferiorẽ ꝛ ꝯcauã. tm̃. n. scd̃m istã locat. ſȝ ipm nõ tm̃ mouet̃ ſm illã iferiorẽ. ſȝ ẽt scd̃ȝ ꝯuexã. g ei⁹ mot⁹ nõ põt dici vlr̃ nec simplr̃ terminari ad vbi actiuũ sic dictũ ẽ. ¶ R⁹. ad p̃mã difficultatẽ de imobilitate loci q̃ ẽ difficultas cuiuscũq; opiniõis cõis: lȝ sit satis dictũ i p̃cedẽti q̃õne: verũtñ dicit̃ Frã. de marchia q loc⁹ ẽ imobilis imobilitate opposita motui locali q̃ mouet̃ corp⁹ locatũ ad ipm locũ: cui⁹ rõ ẽ: qꝛ loc⁹ terminat dependẽtiã locati ad ipm. ſȝ si loc⁹ moueret̃ siue ẽt eẽt mobil' motu q̃ mouet̃ locatũ ad ipȝ: tũc loc⁹ nõ posset terminare dependẽtiã locati. nec locatũ posset finiri nec terminari i loco magis q̃ȝ eȝ. vñ oẽ terminãs dependẽtiã alicui⁹ dȝ eẽ independẽs dependẽtia illa. lȝ aũt locus sit imobilis isto^o: aliq̃ tñ mõ põt moueri. ꝯcauũ. n. orbis lune est loc⁹ ignis. ꝛ tñ mouet̃ motu circulari. est tñ imobilis imobilitate opposita motui recto q̃ mouet̃ ipse ignis q ẽ locatũ. vñ si orbis lune moueret̃ isto motu. tũc nõ posset locare ignẽ. ¶ Sȝ ꝯ. qꝛ p̃^m mobile mouet̃ motu circulari sicut orbes iferiores. ꝛ tñ est locus inferioꝝ oiuȝ. Rñdeo ꝛ dico. q illa diffinitio loci a p̃ho data nõ est gn̄alis de oi loco. ſȝ de aliq̃. vñ solũ ꝯuenit illi loco qui hꝫ cõpletã ꝛ p̃fectã rõnẽ loci. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã est sciẽdũ q p̃fect⁹ loc⁹ hꝫ respectu locati p̃ rõnẽ ꝯtinẽdi. loc⁹. n. ꝯtinet locatũ. ꝛ illa rõ cõis est tã de loco nãli q̃ȝ de mathematico. scd̃o hꝫ rõnẽ figẽdi ipm locatũ. locatũ. n. inerit ꝛ sustẽtat̃ in ipo loco i eẽndo. tũc dico q loc⁹ est duplex. vn⁹ p̃fect⁹ hñs rõnẽ vtrãq; p̃dictaꝝ respectu sui locati. ꝛ illo mõ celũ est loc⁹ istoꝝ iferioꝝ leuiũ ꝛ terra grauiũ. talis ãt est imobilis nec̃io imobilitate opposita motui q̃ mouet̃ ipm locatũ ad ipȝ locũ. ¶ Ali⁹ est loc⁹ q respectu sui locati hꝫ vnã tm̃ rõnẽ. s. ꝯtinẽdi. solũ. n. ꝯtinet locatũ nõ ãt sustẽtat ipȝ. ꝛ isto^o celũ ẽ loc⁹ illaꝝ speraꝝ iferioꝝ. ita. n. ꝯtinet eas q nõ sustẽtat. ꝛ ille loc⁹ nõ opꝫ q sit imobilis imobilitate opposita illi: nõ. n. ꝓprie terminat eaꝝ dependẽtiã. tantũ. n. ꝯtinet ipsas. Possem⁹ aliter nos expedire breuiter de illa difficultate sic sup̃i⁹ q loc⁹ q̃tũ ad eius sitũ vel substractũ nõ est imobilis. ſȝ quãtũ

ad eiꝰ entitatē solalē fit imobilis. ¶ Ad 2m dubiū dico ꝙ spera illa vltia nō mouet p supficiē nec p supiorē: nec p iferiorē. qꝛ nec vna nec alia ē locꝰ aliaꝝ. ſꝫ ipm totū celū ſꝫ ipa supficies iferioꝛ fit imediata rō ꝯtinēdi. ꝛ ita illō qđ mouet ē corpꝰ ipꝫ ꝛ mouet ſꝫ vtrāqꝫ supficiē. ſꝫ imediate vna ps. s. iferioꝛ. ꝛ sic ad qōnē. ¶ Ad rōnes i pnꝰ ꝛ ad ꝯfirmationē ex dictis pꝫ.

¶ Etiam modi translationis corporū naturalium simplicium. Qō. iij.

QUeritur Utrū p aliquā pom idē corpus nūo sil' possit eē locari i diuersis locis. ꝛ vr ꝙ nō. qꝛ ipoſe est idē ad se referri oppositis relōnibꝰ. ſꝫ si idem corpꝰ nūo eēt i diuersis locis sil' ꝛ semel hꝫ seqret. ḡ ꝛc. ma. pꝫ. qm̄ opposita oia inferūt ꝯdictionē. mi. pbat. qꝛ tūc idēꝫ posset eē supiꝰ ꝛ iferiꝰ seipso respectu alteriꝰ ꝛ respectu eiusdē: ꝛ silr dextrū ꝛ sinistrū: ꝛ sic de aliis relōnibꝰ oppositis fm sitū. silr ppinquū ꝛ distās sunt relones ꝯrie sic sile ꝛ dissile. Sꝫ si idē corpꝰ eēt in diuersis locis sil' posset sil' eē eidē ppinquū ꝛ distās. qđ est icōueniēs. sic ꝙ idēꝫ fm eādē q̄litate sit eidē sile ꝛ dissile. ḡ ꝛc. ¶ P. tūc seqret ꝙ idē corpꝰ pōt sil' moueri ꝛ nō moueri siue qescere. ꝛ in vno loco hēe opationē sensitiuā ꝛ in alio nō. hꝫ aūt iplicat ꝯdictionē. ḡ ꝛc. pbat. pma ꝯntia. nā in vno loco posset moueri ꝛ in alio qescere vn̄ si lapis esset in vno loco posset proijci ꝛ moueri ꝛ in alio loco non. pbat scđa ꝯntia. qꝛ in vno loco posset esse visibile aliqđ ꝛ in alio nō. ꝛ sic simul videret ꝛ non videretur illud visibile.

In oppositū est hugo. de sacramētis pte. 8. c. 2. dicēs. Qui fecit vt vnū corpꝰ eēt in vno loco fecit qūo voluit. ꝛ si voluisset alr facere potuisset.

Rn̄deo vbi sic pcedā. p̄ recitabo vnā opinionē cuꝫ suis fulcimētis. scđo ponā opinionē ppriā quā pbabo ꝛ ponā tres regulas pro rōnibus soluendis.

Opinio antiquoꝝ

Quantū ad pm est cōis opi. oium doctoꝝ antiquorū: ꝙ ipoſe est p aliquaꝫ pom creatā nec increatā idē corpꝰ sil' ꝛ semel eē in diuersis locis. hāc aūt ꝯnem pbant multi diuersimode. p̄. n. sic eaꝫ pbat vnꝰ doctoꝛ. qñ aliqꝫ aliqđ q̄tū est de poa agētis pōt fieri idifferēter fm varios modos. si idē est receptibile illiꝰ fm vnū modū poſe est fieri fm quēlꝫ alioꝝ modoꝝ. ſꝫ ex pte agētis pmarij cū sit virtutis ꝛ poe ifinite est tālis potentialitas. vt vnū corpus fiat sil' i diuersis locis fm quēlꝫ modū plalitatis. ḡ si pōt ſꝫ vnū modū plalitatis pōt fm quēcūqꝫ. ſꝫ si ipoſe est ꝙ deo agēte idē corpꝰ sit vbiqꝫ. qꝛ hꝫ est ppriū deo. ḡ silr erit ipoſe ꝙ idem corpꝰ fiat in diuersis locis sil'. ¶ P. illud qđ iplicat ꝯdictionē manifestā nulli subest poe nec vtuti. ſꝫ idē corpꝰ eē in diuersis locis iplicat manifestā ꝯdictionē. ḡ ꝛc. mi. pbat. Tum qꝛ qñ ponit in vno loco poterit eē ꝙ ibi sit gelu vel frigus ꝛ in alio caloꝛ. qꝛ forte erit iuxta ignē. ꝛ sic sil' hēbit frigꝰ ꝛ nō frigus. Tū ēt qꝛ in vno loco poterit sumere cibū: ꝛ nō esuriet ibi ꝛ in alio nō sumere cibū qꝛ forte nō erit in loco in quo sibi ministret: ꝛ sic esuriet ꝛ nō esuriet. sumet ꝛ nō sumet. Tū ēt qꝛ gallina hic exn̄s poterit nō mori: ꝛ alibi exn̄s pōt mori ꝛ comedi. qꝛ iuenit ab aliq. silr ꝛ de aliq hoīe hꝫ pp intēperiē aeris erit ifirmꝰ: ꝛ forte moriet: ꝛ alibi pp tēpiē aeris nō erit ifirmꝰ. ꝛ sic erit ifirmꝰ ꝛ nō ifirmꝰ. sanus ꝛ nō sanꝰ. viuꝰ ꝛ nō viuꝰ. que oia iplicāt ꝯdictionē. ¶ Unꝰ aliꝰ doctoꝛ ar. sic. termini loci ꝛ locati sunt sil'. ḡ si locatū ē ex̄ termios sui loci locꝰ erit ex̄ termios suos pprios. ¶ Itē si idēꝫ corpꝰ eēt sil' in diuersis locis aut hꝫ eēt vna mutatione aut duabꝰ. nō vna. qꝛ vna mutatio est tm̄ ad vnū terminū: nec duabꝰ. qꝛ aut eēnt eiusdē spēi. aut alteriꝰ. nō eiusdē. qꝛ ipoſe est idē sil' moueri duobꝰ motibꝰ eiusdē spēi. s. meta. nec alteriꝰ spēi. qꝛ termini eēnt ꝯrij. ꝛ sic motꝰ icōpoſes eēnt. ¶ Cōfirmat. qm̄ termini motus sunt icōpoſes. 5. huius. ſꝫ q̄libꝫ duo vbi pñt esse termini motus eiusdē. qꝛ pōt corpus vnuꝫ moueri ab vno vbi est vsqꝫ ad aliud. ḡ q̄cūqꝫ duo vbi circa idē corpus erūt icōposita. ¶ Cōfirmat 2o. qꝛ ipoſe ē ꝙ aliqđ moueat de loco ad locū qn deperdat pm locū. alr nō moueret sed ibi staret. Itē ipoſe est eādē māꝫ nūo eē sub diuersis formis sbalibꝰ sil'. ſꝫ hoc posito hoc seqret. ergo ꝛc. pbat mi. qꝛ si idē cibꝰ eēt in diuersis locis ꝛ a diuersis aialibꝰ ibi exn̄tibꝰ comederet: poa nutritiua vtriusqꝫ ꝯuertit illud in suā sbam. ꝛ per ꝯns eadeꝫ mā nutrimēti illiꝰ formabit forma vtriusqꝫ nutrimēti. ¶ Scđo pbat eadē minoꝛ. qꝛ posito ꝙ idē lignū sit in diuersis locis ꝛ in illis sint duo ignes agēt in illud lignū ꝛ corrūpent. qꝛ nō pōt resistere virtuti agētis ꝛ iducēt formā ignis. non eandē cū agentia sint diuersa. ergo aliā ꝛ aliā in eadē mā. ¶ Itē sequeret. ꝙ quicūqꝫ ꝛ q̄tūcūqꝫ paruus ignis posset cōburere oia cōbustibilia si hēent hꝫ cōbustibilia obta pportionata hic vnū ꝛ ibi aliud. ꝛ in tertio loco tertiū ꝛ sic de ifinitis locis. tūc sic. omne potens simul in multa passa parua pōt simul in magnū passum integratū ex oibus illis cōbustibilibus. ergo aliqs ignis paruus posset simul in aliqđ magnū cōbustibile. ¶ Ista opi. nō placet. Et ideo pono opinionē ppriā. ꝛ dico ꝙ nō repugnat dei oipotētie facere idē corpus eē localiter in diuersis locis simul ꝛ semel. pbat. illud qđ nō implicat ꝯdictionē ex terminis: nec manifestū impoſe non est repugnans nec impoſe dei oipotētie: sed facere idem corpus simul ꝛ semel esse in diuersis locis nō icludit ꝯdictionē ex terminis: neqꝫ tale est manifestū impoſe vt patebit soluēdo rōnes quas isti adducūt. ergo ꝛc. ¶ P. cū vnitate prioris stat sine ꝯdictione plalitas posterioꝝ. sed ipsa vbi sunt posteriora ipso corpore vt pꝫ. cū causent ex circūscriptiōe locati a loco. ergo ꝛc. ma. pꝫ in exēplis infinitis: vn̄ nō apparet ꝯtra aliqđ notū fm rōnem cuꝫ respectꝰ intrinsece aduenientes de qbus minꝰ vr ꝙ possint plificari eodē fundamēto manēte. vt sup eandē albedinē pñt fundari plēs silitudines. ꝛ in eodem fundamēto plēs pitates cū relōnes multiplicent ad multiplicationē vnius vel alterius extremi. eꝫ ergo vbi dicat respectū extrinsecus aduenientē nō vr aliqđ impoſe ꝙ sit multiplicatio ipsoꝝ vbi: stante vnitate subi. ¶ Et si istas ꝙ verū est ꝙ plēs respectꝰ pñt fundari in eodē fundamēto qñ vnus eoꝝ nō adequat totū fundamētū. vnū aūt vbi adequat totū vnū locatū. hꝫ vr sine rōne dictū. qꝛ respectꝰ q oritur ex nā fundamēti magis vr adequari fundamēto q̄ꝫ ille qui extrinsecꝰ aduenit ceteris paribꝰ. sed ad duos termios pñt eē in eodē fundamēto duo tales respectꝰ ex nā fundamēti. vt due eq̄litas ad duo q̄ta equalia. ergo sine rōne fingit ꝙ hic vnus talis respectꝰ adequat. ¶ P. qcqđ pōt deus in gñe cause efficiētis mediāte cā scđa pōt in vtute ppria ꝛ sine illa sed deꝰ mediāte sacramēto pōt facere ꝙ idēꝫ corpꝰ xpi nūo sit in diuersis locis ꝛ in diuersis altaribꝰ. ḡ hoc poterit in virtute ppria ꝛ sine sacro. ꝛ qđ pōt de corpe xpi pōt de quocūqꝫ alio corpe. ergo ꝛc. ma. patet. illa. n. est vna ppositio famosa apud theologos oēs ꝛ antiquos ꝛ nouos. que etiaꝫ sic pōt pbari. omne ꝯtinens cāūtatē alicuiꝰ pfectiori mō q̄ꝫ illud si pōt in aliqđ mediāte illa cāūtate pōt ꝛ in virtute ppria. ergo illā cāūtatē ꝯtinet pfectiori mō: sed deus oēm cāūtatē effectiuā cuiuscūqꝫ scđarij agētis ꝯtinet eminēter: cum ois cāūtas effectiua dicat aliq̄ꝫ pfectionē. ꝛ deꝰ sit ifinite pfectiōis. ꝛ nulla ei pfectio deficiat. ergo ꝛc. nō sic est de cāūtate itrinseca. qꝛ illa icludit aliq̄ꝫ impfectionē. ſꝫ q̄tū ad illud qđ est pfectionis ꝯtineat a deo eminēter. ¶ Cōfirmat. qꝛ vbicūqꝫ deꝰ pōt facere aliqđ corpus nāle nō sub suo mō nāli pōt idēꝫ facere sub suo pprio mō nāli: qꝛ in pmo sunt duo miracula. ꝛ in scđo vnū tm̄. ſꝫ deus scđm fidē pōt facere corpus suū sacramentaliter. i. nō sub mō nāli simul in diuersis locis. ꝛ facit de facto. ergo pōt idem facere sub mō nāli simul in diuersis locis. ꝛ sine sacramēto. ¶ P. nō minus icōueniēs est duo corpora esse simul in eodē loco q̄ꝫ idē corpus esse simul in diuersis locis. ſꝫ pmū est deo poſe. ergo ꝛ scđm. ma. pꝫ ēt scđm pnꝰ opinionis ꝯrie. ꝛ etiā est p hoꝝ qꝛ phi oino ponūt repugnantiā inter duo q̄ta respectu eiusdē loci. eo ꝙ vnū q̄tū expellit aliud. mi. pꝫ. ēt per exēpluꝫ in mre xpi. ꝛ de corpore

Opinio propria

etiã glorificato: ⁊ de corpibus ẽt in die iudicij cũ in tam parua valle. s. Josaphat iudiciũ debeat fieri: ⁊ si qlibz ppriũ locũ occuparet ibi nõ possent recipi. ¶ Ista aũt opinio lz multis videat impossibilis sensui ⁊ nature: volentib⁹ tñ rõnem seq nõ dz reputari impossibilis: cũ etiã de facto iã fuerit factũ miraculose. certũ. n. est ⁊ manifestuz qꝫ beat⁹ Fronto eadem die ⁊ hora qua celebrabat missaz iterfuit sepulture beate Marthe: ⁊ hꝫ est manifestum miraculum quod ad hanc opinionem maxime nos dz inducere.

pª ppõ His visis pono tres regulas vel ppõnes p multis rõnib⁹ in hac mã psoluẽdis. ¶ Pri⁹ est ista. qcũqz sunt essentialiter priora ipo vbi vniformiter isunt corpi qñuis habeant diuersa vbi que nec posteri⁹ nec simul nã variabunt fm varietatẽ vbi. hꝫ pz. qꝛ pri⁹ essentialr nõ variat pp variatiões posterioꝝ. sed bñ variat posteri⁹ ad variationẽ prioꝝ. que etiã sunt simul nã cũ aliquo simul variant

2ª ppõ cũ illo. ¶ 2ª regula est qꝫ sicut passuz exñs in vno loco reciperet formã a duob⁹ agẽtib⁹ sibi ibidẽ approximatis sic ipsz patiet in duob⁹ locis existẽs ab eisdẽ sibi in illis duobus locis approximatis: ⁊ hꝫ de passione absoluta. hꝫ pz. qꝛ ad hoc qꝫ passiuũ patiat ab agẽte recipiẽdo illã formã nõ opz nisi qꝫ sit in potẽtia passiua: ⁊ agens habeat formã actiuã ⁊ sint debite approximata. siue in hꝫ vbi. siue in illo sic approximato nihil deficit qñtũ ad actiões que est ad formã absolutã. sed passo posito in duob⁹ locis ipz habet eandẽ potẽtiã passiuã ad formã absolutã. ⁊ agẽs hz eandẽ potẽtiaz actiuã: ⁊ eodẽ mõ põt sibi approximari. vt est in illo loco sicut in alio. ergo eodez mõ qñtũ ad oẽz formã absolutã a quocũqz actio sibi approximato patiet siue in illo loco siue in alio sicut si tñ. esset in vno loco ⁊ esset agẽs sibi approximatũ. ¶ Additũ aũt fm formã absolutã. qꝛ nõ opz qꝫ eadẽ patiat loquẽdo de relatiuis q̃ sunt siľ nã cũ ipo vbi. vl' posteriora. qꝛ illa pñt variari sicut ⁊ vbi. vt pbatũ est in pma regula. ¶ Ista ẽt ppositio siue regula magis patebit in videdo ad instãtias in speciali. ¶ 3ª

3ª ppõ regula est. qꝫ sicut corp⁹ in vno loco exñs se hz in rõne actiui ad diuersa sibi approximata in illo loco sic ipsuz vt exñs in duob⁹ locis se hz ad eadez sibi approximata in illis duo⁹ locis. hꝫ pz ex pcedẽti ppõne. ¶ His visis pz ad rõnes pmi doctoris. ¶ Ad pmã põt dici vno mõ qꝫ creatura nõ est capax ois vbi. sic qꝫ sit vbiqz pp sui limitationez. lz ex pte dei nõ sit repugnãtia. de⁹. n. põt in oẽm visionẽ ⁊ hz oẽz modũ visionis. nõ tñ in quocũqz oculo põt causare quãcũqz visionez ⁊ quocũqz mõ. qꝛ quilibz oculus nõ est susceptiu⁹ cuiuscũqz ⁊ qliscũqz visiõis. lz illa repugnãtia nõ sit ex pte dei sed ex pte creature sic disposite. similiter ẽt superficies est in potẽtia ad oẽm colorẽ. nõ tñ ad oẽs simul. silr põt dici in pposito qꝫ repugnat creature qꝫ sit vbiqz: ⁊ qꝫ habeat omne vbi simul. lz nõ repugnet sibi successiue. ¶ Aliter dz qꝫ nõ est ipoßẽ potẽtie dei facere aliquã creaturã esse vbicũqz: ⁊ qñ dicit qꝫ hꝫ est ppriũ dei. dico qꝫ aliter de⁹ dicit esse vbiqz ⁊ aliter creatura. nã de⁹ esset vbiqz nõ sic localr sed fm psentiã potẽtiã ⁊ essentiã ppter sui imensitatẽ. nõ sic est aũt de aliq̃ creatura. ¶ Ad secũdũ nego minorẽ. ad pmã pbationẽ de calore ⁊ frigore pz ex dictis regulis. ideo applico ⁊ dico qꝫ aqua siue gelu in frigidãs. ⁊ ignis calefaciens sic in diuersis locis existẽs aut sunt eqlis virtutis in agẽdo. aut vnũ vincit reliquũ. Si sint eqlis vtutis. ⁊ sint approximata ista corpi habenti vnũ vbi vtrũqz alteꝝ ipediret. ita qꝫ neutrũ ageret ad quẽdã effectuz mediũ in q passuz nõ magis assimilaret vni q̃z alteri. ¶ Eodẽ mõ dico qꝫ qñ sunt approximata ei de corpi in diuersis locis exñti iuxͣ regulã tertiã. Si aũt nõ sunt eqlis vtutis ita qꝫ vnũ simplr assilet sibi passuz vl' magis q̃z alteꝝ. tũc eodez mõ erit si sint in diuersis locis. qꝛ nõ est magis difficultas si sit sic q̃z sic. q̃z si ignis ⁊ aq̃ ponerent siľ. ⁊ nõ negat posse fieri a deo. ⁊ idẽ corp⁹ approximatũ igni ⁊ aq̃. qd corp⁹ hz idez vbi. qd eni oporteret ibi dicere ad viãdũ ɔ̃ria in eodẽ passo hꝫ facili⁹ vl' eque facile vitare põt qcũqz. ¶ Ad secũdã ppositionẽ de fame ⁊ saturitate ⁊ sic de alijs. dico qꝫ fames est appetit⁹ calidi ⁊ sicci. sitis vͦo frigidi ⁊ humidi. iste aũt appetitus vel est nãlis vel voluntarius sensitiuus. ⁊ siue sic siue sic dicit aliqd absolutũ. illud ergo non variat ad variationẽ vbi. ex pma ppositiõe. ⁊ per ɔ̃ns si hic saciaret ⁊ cessaret appetitus cessaret ⁊ alibi. lz nõ ex cibo sumpto hic. sic sicut statiz de morte dicet. ¶ Ad aliã probationẽ de morte ⁊ vita dico vnum gñale ⁊ postea applicabo. qꝛ tã mors q̃z vita dicũt aliqd absolutũ priuatiuũ vel positiuũ. nõ variant per ɔ̃ns propter variationẽ vbi. iuxta pmã ppositionẽ. si ergo moritur hic morit ⁊ ibi. sed tñ non seqtur vulnerat hic ergo vulneratur ibi. qꝛ vulneratio dicit diuisionẽ q̃zdã cõtinui. vt hꝫ ab aliq diuidẽte hoc. sed tñ vez est qꝫ si hz vulnus hic habet ⁊ alibi. Tunc dico de galina qꝫ si comedit hic non remanet alibi: ⁊ nõ morit alibi. nisi qꝛ hic nõ occidit a comedẽte. ¶ Ad aliud de tẽperie ⁊ intemperie aeris. sanitate ⁊ infirmitate pz p tertiã ppositionẽ. videas enim quõ se haberẽt factiua temperiem vel intẽperiem sanitatez vel infirmitatẽ approximata alicui corpori exñti in vno loco. puta si vnũ vinceret aliud. vel sint equalis virtutis. qꝛ eodẽ modo ipsa se habebunt ad idẽ corpus in diuersis locis positũ. ¶ Ad rationes alteri⁹ doctoris. ¶ Ad pmã dico qꝫ locũ ⁊ locatũ esse simul potest esse multipliciter. vno modo simultate pñtialitat. sic qꝫ locatũ sit pñs loco. ⁊ isto modo bene sunt simul. qꝛ vnũ ab altero nõ est pcisuz nec separatũ. alio mõ simultate adequatiõis sic qꝫ vnũ alteri adequet ⁊ isto mõ etiaz bene sunt simul. Tertio modo sub tali simultate sic qꝫ ipm locatuz non possit adequari nec cõmẽsurari alicui alteri loco. ⁊ sic nõ sunt simul. ¶ Ad 2ᵐ dico qꝫ duabus mutatiõib⁹ alterius ⁊ alterius spẽi si sint ad terminos alterius spẽi ⁊ eiusdẽ. si sint ad terminos eiusdez spẽi. vñ motus nõ hz maiorez incõpossibilitatẽ q̃z termini. cũ ergo termini sint incõpossibiles. ⁊ mot⁹. ¶ Ad illã propositionẽ. qꝛ duo accñtia ⁊c̃. dico qꝫ verum est de accidẽtib⁹ perfectis vel se habẽtibus per modũ actus primi. nõ sic mot⁹. ¶ Ad cõfirmationẽ. quia termini motus sunt incõpossibiles. verũ est de terminis motus primis. nõ aũt de terminis concomitãtib⁹. termini primi cuiuslibet motus sunt habitus ⁊ pͥuatio. cõcomitãtes aũt sunt qui cõiungunt cũ predictis. ⁊ isti pñt esse positiui. ¶ Ad cõfirmationez secũdã nego assumptũ. ¶ Ad tertiã rõnem cõcedo maiorẽ scdm eandem partẽ. sed nego minorẽ. ¶ Ad pmã pbationem de cibo ⁊ alimento. dico qꝫ idẽ fieret si duo stomaci ibi essent in eodẽ loco. ⁊ cibus ille esset in vtroqz termino. tunc. n. vel totalr virtus vna vinceret aliã ⁊ totũ ɔuerteret in suũ corp⁹. vel essent equalis virtutis. ⁊ tunc eqliter ɔuerterẽt de alimẽto hec in suũ corp⁹ ⁊ illa in suũ. ita qꝫ eodẽ mõ sicut haberes ibi dicet de stomacis aialiũ simul exñtib⁹ ⁊ cibo recepto in vtroqz. ita dico hic iuxta scdam ppositionẽ. ¶ Ad aliaz pbationem de ignibus approximatis vni ligno. pz per aliã regulã. eodem mõ. n. est. sicut si illi ignes duo essent approximati ligno in vno loco exñti. vide igit tunc quõ se habebunt eidẽ ligno in diuersis locis exñti ⁊c̃. ¶ Ad aliud de puo igne ẽt pz per tertiã regulã. qꝛ eodẽ mõ quo se haberet ille paru⁹ ignis exñs in vno loco ad illa plã cõbustibilia sibi approximata eodez mõ se habebit ipe i diuersis locis exñs ad illa plã cõbustibilia separatiz sibi approxiata. vide ergo quõ ibi qꝛ eodez mõ ⁊ hic.

His visis ad rõnes pncipales rñdeo. ¶ Ad pᵐᵘᵐ dico qꝫ nõ est ipoßẽ qn relatiões opposite possint iesse eidẽ fm diuersa fundamẽta. illa ergo vbiqz sunt q̃ si fundamẽta illaꝝ oppositaꝝ relationũ pñt esse causa qꝫ alicui isunt opposite relatiões. nõ igit est incõueniẽs corp⁹ hñs vbi superi⁹ ⁊ iferius esse superi⁹ ⁊ iferius. Nec mireris respectũ inferioris ⁊ supioris fundari in vbi. lz vbi sit respectus. qꝛ vnus respectus potest sic in altero fundari. declarat predicta solutio exemplo quoniã idem potest alicui esse simile secũdũ albedinẽ dissile scdm sciẽtiã. ¶ Ad aliã rõnem qꝫ idẽ moueretur ⁊ quiesceret. dico qꝫ moueri ⁊ quiescere secundũ locũ si est simul cũ ipo vbi vel posterius variabit ad variationẽ vbi iuxta pdictas regulas. ⁊ ita poterit in vno vbi

quiescere localiter. et in alio vbi nō qescere. qm̄ qescere hic localiter nihil aliud est q̄ꝫ habere cōtinue idē vbi hic et nūc et prius. et moueri localr̄ nihil aliud est q̄ꝫ habere aliō et aliō vbi. sicut aūt est possibile q̄ idē corpꝰ ħ habeat vnū vbi et aliud vbi p̄sa. sic poterit in vno loco qescere et in alio moueri. ¶ Et si arguas. ḡ in vno vbi posset moueri ad seipm̄. vt est in alio vbi. et ita accederet ad vbi in quo iā est. et tūc vł expellit seipsum de p̄ vbi. et tūc esset impoīe sibiipsi scd̄m locū. vel nō expellit: et ita duo erūt corpa simul. silr̄ si esset aiatū posset seipsuꝫ mouere pellēdo et trahēdo: et posset per seipm̄ idē homo habens mille vbi facere coreas et maximū exercitū in cāpo et multa aliā que videnť mirāda et stupēda: et iteꝝ loq̄ et tacere et currere et disputare cū seipo. dico q̄ ista sunt puerilia. si. n. q̄ratur rō eoꝝ de quibus agiť nō est difficultas. Rñdeo igiť et dico q̄ idē corpus nō expellit se. nec seqtur quod dicis. q̄ duo corpa essent simul. qm̄ sunt vnuꝫ. ¶ Ad alia que adducuntur de corea et exercitu nō video impoīe deo. Et ad aliō de fabulatiōe et disputatiōe cū seipo. dico q̄ si loq̄ p̄suppōnit actū imaginatiōis vel itellectꝰ et ille qui idē est in plribus locis ille talis actus erit vbicūqꝫ ipse fuerit loquēs. si aūt loqui nō est nisi formatio vocis p instrā naturalia in aere per cusso poterit hic formari vox et ibi nō. et ibi tacebit et ibi loqueť. et alibi tenebit tenorē et hic biscātabit: et hic extra aereꝫ ex̄ns attrahit aerē: et in aqua existēs nō poterit attrahere aerem. ita etiā cōcedo q̄ vt est in vno vbi poterit mouere corpus suum vt est in alio vbi pellendo vel trahēdo. qm̄ ꝓpter identitatē corpis nō auferť ratio mobilis nec motū ab ipso. ¶ Et si arguiť. moueť ḡ nō qescit: vł qescit. ḡ nō moueť. ḡ siť quiescit et nō quiescit: et nō moueť et mouetur. Rñdeo et dico q̄ quiescere hic vel in isto loco nō infert simplr̄ nō moueri. ſꝫ infert nō moueri in hoc loco vbi qescit: ita q̄ iste affirmationes. qescere et moueri nō inferunt istas oppositas negatiōes. imo est fallacia ꝯn̄tis. q: añs verificať in respectu vniꝰ termini. et ꝯn̄s negat respectu cuiuscūqꝫ. ¶ Per hec patꝫ ad vnam aliā probationē principalis rōnis de aliquo visibili. qm̄ simul videretur et nō videreť. nō. n. sequiť. non videtur hic ḡ nō videtur. sed est fallacia consequentis.

¶ Et ēt dicētes vacuū eē dicūt locū. vacuū. n. est locus sine corpore. Qō. iiij.

Uerit ꝯn̄ter. Utruꝫ vacuū possit esse in natura. et videť q̄ sic. q: mobile qd̄ mouetur vł recipiť in pleno vel in vacuo. nō in pleno. q: tūc duo corpa essent in eodē loco simul. ḡ in vacuo. qd̄ est ꝓpositum. ¶ Itē arguiť per expimenta. Expertum est. n. q̄ vas plenū cineribus tm̄ recipit de aqua sicut si esset sine cineribus. qd̄ nō esset nisi in cineribus essent alique vacuitates in quibꝰ aqua reciperetur. ¶ Itē si ponať candela in vase cuiꝰ infima ps firmetur in parte iferiori vasis pleni aqua ita q̄ flāma excedat bene aquā in q̄ntitate palmi. et postea supponať vrinale expꝛtuꝫ est q̄ extinguiť candela. ex quo sequitur q̄ sit dare vacuū. pꝰ q: q̄ro quid occupat locū flāme ignis iā extincti. nō aqua de nouo generata vel p̄exisitens. qm̄ in centuplo est rarior ignis q̄ꝫ aqua. et p ꝯn̄s maiorē locū occupabit q̄ꝫ aqua. similiter excedit raritatē aeris in decuplo. et p ꝯn̄s idē argumentū erit de aere. ḡ in aliq̄ parte est vacuū. s. vbi erat flāma. ¶ Cōfirmať. q: flāma corrūpit partē aeris. et ibi nō pōt aqua generari p actionē ignis. nec aer vult rarefieri. ¶ Iteꝫ accipiať aliqd̄ vas duri metalli et ipleať aqua in tēpore frigido si accidat. cōgelatio prius congelabiť pars superior. et ipa cōgelata minorē locū occupabit. ḡ infra latera relinqtur vacuuꝫ. qm̄ supponitur q̄ nō possit subintrare aer. et suppono etiā qd̄ est manifestum. q̄ oē qd̄ cōdensatur minorē locū occupat. ¶ Iteꝫ accipianť due tabule rotūde oio plane ita q̄ applicenť adinuicē sine aliquo medio. et suppono q̄ sit eiusdē spissitudinis et pōderositatis vtraqꝫ pars superioris tabule. postea suppono q̄ filū affigať cētro tabule suꝑioris que si eleueť mediante filo seqtur vacuū circa partes cētrales. pbatur sic. priꝰ enim aer extrinsecus pueniet ad ptes circūferētiales q̄ꝫ cētrales. simul tamen et equalr̄ distat tabula suꝑior ab inferiori s̄m oēm partē. ḡ in illo p̄ori erit dare vacuuꝫ. ¶ Et si diceret q̄ s̄m pħm. 2. de ani. corpora nō possunt se tāgere in aqua vł in aere nisi mediāte aere vł aqua. et ideo diceret q̄ aer intercipiť qui multipliciter rarefit. Cōtra. suppono q̄ ille tabule constringanť adinuicē in loco frigidissimo vbi aer nō possit rarefieri minꝰ q̄ꝫ sufficiat ad replēdū quousqꝫ aer extrinsecus occurrat. vel et suppono q̄ ille due tabule sint ferree siue etiā ignite. certū est q̄ tunc nō dimittet itercipi aerē. q: ꝓpter eoꝝ actiuitatē totum corrumpetur. suppono etiā q̄ hec superior tabula applicet aque certū est q̄ tūc nihil intercipitur: et tūc redibit difficultas. ¶ Itē vacuū est spatiū ab omni corpe separatū possibile tamē recipere. sed spatiū vltra celū est hm̄oi. vt certuꝫ est per theologos. Itē prius potest absolui a suo posteriori. sed locus est prior omni locato. ergo et cetera.

In oppositum est Aristo. in hoc caplo. probans ex intentione non esse vacuum in natura.

Respōdeo Ubi sic proceditur. Primo videbiť si est possibile dare vacuū. Secundo si ipso posito posset in ipso esse motꝰ. ¶ Quantū ad primū p̄mitto qd̄ intelligo p vacuū. vbi dico q̄ p vacuuꝫ nihil aliō itelligo nisi spatiū ab omni corpore separatū: tamē aptū natuꝫ recipere corpꝰ. et hec vł doctrina Aristo. 4. huiꝰ. ¶ Hoc p̄misso videtur ponēde due ꝓpōnes. ¶ Priꝰ est. q̄ scd̄ꝫ nām 1ª ppō nō pōt dari aliqd̄ tale spatiū ab omni corpore separatū scd̄ꝫ nām possibile recipere aliquod tale corpꝰ. hoc pbať. omne locatū habet nālr̄ aliq̄ꝫ ꝯuenientiā nālem cū suo loco nāli. sed nulluꝫ corpus locatū pōt habere aliq̄ꝫ conuenientiaꝫ nālem cū tali spatio separato ipsiꝰ receptiuo. ḡ non pōt poni aliqd̄ tale spatiū ab omni corpore separatū corporis receptiuū. qd̄ sit locus eius. ma. pꝫ p Aristo. 4. huiꝰ. et apud oēs pħos est satis clara. minor ēt pꝫ. q: tale spatiū separatū nullius est nature. nō eniꝫ vł esse nisi q̄dā priuatio. ḡ et cetera. ¶ Iteꝫ sequeretur q̄ ista corpora iferiora nō possent saluari nec cōseruari. hoc impossibile est per nām. ḡ. pbatur ꝯn̄a. nā scd̄m Aristo. p̄mo metheo. latio inferior contiūgitur lationi superiori. vt tota virtus inde guberneť. et stat in hoc q̄ cū agens et patiens in nā vel per se vel per aliud sint approximata sic q̄ si aliqd̄ debeat inferius cōseruari virtute alicuius planete. p̄mo planeta disponit aerē et alterat. et per ꝯn̄s fit ꝯseruatio in istis iferioribus. ¶ Scd̄a ꝓpositio est ista. q̄ credo sal 2ª pp uo iudicio melior q̄ stante vltima spera deꝰ posset omnia corpora intermedia et infra sperā corrūpere: hoc pbatur sic. quecūqꝫ creata a deo sunt essentialiter distincta et absoluta. et vnuꝫ ab altero nō dependet: deus pōt vnum ꝯseruare omnibꝰ aliis corruptis et annihilatis. sed celū et ista inferiora sic se habent: vt pꝫ. celū. n. est absolutū et essentialiter distinctuꝫ et nō dependens ab istis iferioribus. vt patet. ḡ et cetera. non ḡ vł impossibile qn̄ deus posset facere: licet esset contra naturaꝫ. q̄ a terra vsqꝫ ad celū nō esset aer nec ignis nec aliquod aliō corpus. ex quo sequitur q̄ per potētiam diuinaꝫ potest esse spatiū ab omni corpore separatū aptuꝫ recipere corpus. deꝰ enim iteꝝ posset creare terram et aerē et alia: et talia esse infra celum sicut prius: et omnes rationes que fierent contra hoc procederent naturaliter: vt si applicarenť predicte due rationes precedentis propositionis.

Quātū ad scd̄m articulū. vtrum in vacuo possit esse motꝰ. Diciť cōiter q̄ nō: imo si lapis poneret in celo: et a celo vsqꝫ ad terrā nullū esse corpus itermediū simul esset in celo et in terra. pbatur p̄ sic. q: talis motꝰ vel esset nālis. vel violentꝰ. nō nālis. q: in vacuo nulla est nā. qm̄ motꝰ nālis determinatꝰ est quantū ad diffās nāles que non pn̄t esse in vacuo cū dicat solam priuationē. nec violentus. probatur de ꝓiectis. quoniā cū ꝓiectū a ꝓiciente dimissum

fuerit nõ habet vñ moueatur in vacuo: cũ piectio fiat in aere vt sagitta piecta mouet a partibus aeris. ¶ Item arguit ratione que reputatur demonstratio per Ari. qualis est pportio medij ad mediũ in subtilitate z spissitudine. eadẽ est pportio motus ad motũ in velocitate z tarditate. z tẽporis ad tps in longitudine z breuitate. sed posito q aliqd corp9 moueatur per mediũ vacuũ z per medium plenum: nulla erit pportio medij ad mediũ in subtilitate z spissitudine. cũ in vacuo nulla sit subtilitas nec spissitudo. g per pñs nulla erit pportio motus ad motũ in velocitate z tarditate. nec p pñs tẽporis ad tps in longitudine z breuitate. sed omnis tẽporis ad qdcũqz tempus dicitur esse aliqua pportio. g oportet q alterũ istorum sit in nõ tpe. sed motum esse in nõ tẽpore est impossibile. g ipossibile est in vacuo esse motũ. ¶ Itẽ positis duob9 descendentibus per idẽ mediũ eiusdẽ figure existentib9. que est pportio grauitatis ad grauitatẽ eadẽ est pportio motus ad motũ q̃tum ad velocitatẽ z tarditatẽ. si g esset motus in vacuo vnũ graue. velocius nõ descenderet q̃ aliud. h est impoĩe qm̃ magis graue eo descendit velocius qm̃ est potentius ad scindendũ. sed in vacuo non opz ipsuz scindere. ¶ Itẽ si motus fieret in vacuo mobile moueret ad omnẽ partez. vel ad nullam. qm̃ qua rõne ad vnam. eadem rõne ad aliã sed ad omnẽ non põt. g ad nullã. z ita non esset ibi motus sicut ẽt nec quies. qz nõ est magis rõ quare quiesceret in vna pte z nõ in alia. ¶ Ad istas rões rñdet gerardus odonis. qm̃ nõ vr̃ psonũ intellectui q si deus destrueret totũ aerez q lapis simul esset in terra z in celo si caderet de celo. põt ẽt sic pbari. qm̃ si in vacuo non posset esse mot9 h non esset nisi per resistentia medij ad ipsuz mobile. Ista ppositio vr̃ Ari. in. 4. hui9. qui ponit q successio in motu cãtur ex resistentia medij ad ipm mobile. sed sine ista resistẽtia põt esse mot9 z successio in motu. g zc. mĩ. pbat. qm̃ scdm̃ vitatez z scdz oẽs theologos angelus põt moueri de celo ad terrã motu successiuo. lz h nõ sit pho manifestuz: z tñ ista successio nõ fit ex resistentia medij cũ nõ sit corpalis. g zc. vñ fuit dictum in pri9 qõne pmi huius. q successio in motu põt cãri vel ex resistentia medij vel ex pte termini qui nõ est natus acqri impribiliter vel ex pte finitatis mobilis. ex sua. n. finitate nõ est natũ acqrere aliquẽ terminũ totũ simul. ¶ Itẽ oẽ qd transit de extremo in extremũ pus attingit mediuz. sed vbi est pus z posterius ibi est tps. vbi aũt tps ibi successio. g zc. ¶ Item suppono q esset vna hasta magna affixa i terra: z suppono q stante vacuo a celo vsqz ad terrã aliqs lapis moueret sic a capite lancee. z aliqs alius lapis eiusdẽ q̃ntitatis inciperet etiã simul moueri a medio isti9 haste. tũc q̃ro aut ille lapis q mouetur a medio lãcee est pus in terra q̃ ille qui mouet a capite. vel sil'. nõ eni sil'. qm̃ q̃ñdo lapis qui mouet a capite est vbi erat lapis alter puta in medio: lapis q erat in medio vel aliqd trãsiuit. vel nihil. si nihil. g nõ sil' inceperunt moueri. qd est contra suppositũ. g aliqd trãsiuit. g pus est in terra q̃ alter. sz vbi est pus z posteri9 ibi est successio. g zc. ¶ Ad pdictas rões Aristo. rñdet dictus doctor lz rões nũc adducte nõ sint sue. ¶ Ad pri.m dicit q motus nãlis z violentus pñt esse in vacuo: z qñ dr̃ q motus nãlis determinat nãlibus dñtijs dicit q dñe motus nãlis sunt in medio z in mobili. Ista g nãlitas põt esse ex pte mobilis z etiã ex pte termino 2 ad qs mouet. mot9 ẽt violent9 põt esse in vacuo. Et qñ dr̃ de motu piectoz. dico q meli9 fieret in vacuo q̃ in pleno pp̃ter resistentie carẽtiã. Et qñ dr̃ q res piecta in vacuo nõ haberet a q moueret sicut in pleno. dico q res piecta mouetur nãlr vtute piicientis z non a partib9 medij per qd fert. qd appet de sagitta piecta per aerez. vñ nõ põt intelligi vel dici q moueat pp impulsuz ptiũ aeris sensibilr. n. appet q aer nõ facit illũ motũ. sz magis pstat ipse ipedimentũ. g zc. ¶ Ad 2m dico q illa ppõ maior est falsa. qm̃ nõ opz eandẽ pportionez esse medij ad mediũ in subtilitate z grossitate q̃lis est mot9 ad motũ in velocitate z tarditate. z tpis ad tps in lõgitudine z breuitate. Cui9 rõ est. qm̃ successio mot9 non solũ est ex resistẽtia medij ad mobile vl' motoris ad motũ vel ad qd mouet. imo põt esse ex ordie formaz acqsitaz nãlr ordinataz sicut appet in motu corpoz supcelestiũ vbi nulla est resistẽtia medij ad mobile vel motoris ad ipm corp9 qd mouet cuz nullũ me.m ibi fuerit. ¶ Et si dicat q ptes piores resistunt ptibus posteriorib9. idẽ põt dici de motu grauiuz facto in vacuo q ptes piores resisterent posteriorbus. qd absurdũ est. ¶ Ad 3m dico. q dñe tarditatis vel velocitatis puenire pñt. sicut rõ supponit ex dñia grauitatis maioris vel minoris supposita indeterminatiõe medij. z tũc dico q successio que cãtur ex solo ordine ipoz vbi acquirendorũ põt velocitari fm magis z min9 ex sola dñia grauitatis maioris vel minoris in mouentibus. ¶ Ad 4m dico. q nõ mouetur ad oẽm partẽ. nec ad nullã. sz solũ ad illã ad quaz determinat grauitas vel leuitas. puta ad circũferẽtiã. vel mediũ. nec quiesceret sic quousqz esset in cẽtro si esset graue vel in circũferẽtia si esset leue. Si aũt vis tenere opinionẽ Ari. potes rñdere ad rões Ari. vt. s. qi forte loquebat disputatiue. si aũt vis tenere aliã partẽ potes rñdere ad alias rões. ¶ Ad primã rõnez. s. de motu angeli q loquendo phyce z fm nãm vel viam phi q angelus non põt moueri. oẽ. n. quod mouet est diuisibile fm ipm. 6. hui9. ¶ Ad 2m pcedo q pri9 nã est in medio q̃ in extremo. nã tñ prius tpe. ¶ Ad 3m dico. q sequendo illã viaz ois trãsitus negat. vñ rõ est Ari. q si esset dare vacuũ qua rõne trãsiret mobile vel moueret ad vnã partẽ eadez rõne ad aliã. z sic posito vacuo nullus posset esse trãsit9. põt g sic dici ad h tenendo viam phi. Sz qd est tenendũ fm vitatez: vr̃ vere mihi ponendũ q deus posset ponere vacuũ. z si vnus lapis caderet de celo ad terrã talis descensus nõ esset in istãti ppter maximã distãtiam inter celum z terram.

His visis rñdeo ad rões pncipales. ¶ Ad pm̃ dico q recipit in pleno. nec sequit duo corpa esse sil' vt tu dicis. qz vno adueniẽte alterz recedit. ¶ Ad 2m de cinerib9 dico q tria pcurrũt que sunt cã hui9. vnũ est q ptes cineris includunt multas ptes aeris que repellunt in isusiõe aq. aliud est qz cũ humidũ aq sit terminabile nõ pprio termino. sz bñ alieno. ideo minorẽ locum occupat. 3m est. q pñia apta nata sunt agere z pati adinuicẽ. sed iter cineres z aquã est pñietas q̃litatuz rõne cui9 accidit pñietas ex vtraqz pte. ideo illa tria sufficiũt in rõne vnĩ9 cãe efficiẽtis. ¶ Ad 3m de cãdela dico q hoc posito q aq ascenderet z aer rarefieret. z ideo nõ opz q generet de nouo nec aer nec aqua. ¶ Cõtra. qz contra nãz aq est ascẽdere cũ sit grauis. Dico q lz sit contra nãm pticularẽ q graue ascendat. tñ qñ nã particularis nata est obedire nature vniuersali. z regimini toti9 vniuersi qd maxime abhorret sui dissolutionẽ z interruptionẽ. ideo hoc sit ne vacuũ relinquatur. ¶ Ad 4m dico q si esset aliqd tale vas in quo non posset intrare aer q vas rũperet vtute toti9 vniuersi: z in tm̃ nã vacuuz abhorreret. ¶ Ad 5m dicit q ibi intercipit aer q̃tũcũqz loco frigido applicet siue calido saltez virtute regitiua toti9 vniuersi: qz aer postea rarefit. z simul cũ aere circunstante sufficit ad replendũ locũ z si nõ esset possibile adhuc vtute regitiua toti9 vniuersi non erit possibile vnaz ab alia eleuari. Cũ dicit q applicet tabula aq: dico q circa ptes centrales tabule insequet tabula per tm̃ spaciũ per quantũ põt aer locũ illũ attingere z replere: z volenti expiri hoc erit manifestũ. ¶ Ad 6m dico q fm veritatem z fm theologiã hoc est bene verũ q deus posset facere mundũ maiorem q̃ sit h aũt a phis nõ pcedit. vniuersum inquã scdm̃ phm est perfectũ z sibi repugnat additio. ¶ Ad aliud arguit de poli non fm nãz sz apud po.m diuinã. lz. n. suba sit prior omni accñte nõ tamẽ põt ab omni separi. lz igit locus sit pot omni corpe locato. non tñ põt separi ab omni. sed bñ ab isto vel ab illo.

¶ Ista igitur sunt dubitabilia de reb9 que inueniuntur in tempore. z etiã quid ipsuz sit z quã hz naturã. Questio. v.

Ueritur p̄ circa capitulum de tpe. Utrū tempus sit aliqua entitas p̄ter aiam existēs. Et videtur q̄ nō qr cuiuscūqȝ tot⁹ partes nō sunt p̄ter animam nec ipsuȝ est preter animā. sed partes tpis nō sunt p̄ter animā. ergo ⁊c̄. ma. pȝ. qr totuȝ dependet a suis ptibus. minor pbaẗ. qr ptes tpis sunt p̄teritū ⁊ futuꝝ: ⁊ tñ p̄teritū ⁊ futurū nō sunt. qm̄ quod fuit vel erit nūc non est. ¶ Cōfirmaẗ. omne ↄ̄stitutū ex ptibus si est in actu reqrit omnes ptes in actu. sed partes tpis nō sunt in actu. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē illud cuius esse ↄ̄sistit p̄cise in ordine nō entis ad nō ens illud tale nō est aliqua entitas preter aiam. sed tps est hm̄. ergo ⁊c̄. maior patet. ⁊ minor pbaẗ. qm̄ tps cō sistit in ordine p̄teriti ad futurū que non sunt. ¶ Item impossibile est q̄ vni ⁊ eidē enti reali debeaẗ realr̄ ↄ̄tinuitas ⁊ discretio. sȝ tps est qd ↄ̄tinuū. ⁊ dicit ēt discretionē cū sit numer⁹ mot⁹. g̃ ⁊c̄. ma. pȝ. qr sunt distincte ⁊ opposite dr̄ie q̄ntitatis. ¶ Itē numerus est ab aia. sȝ tps est numer⁹. g̃ ⁊c̄. ma. pbaẗ inferi⁹ in hoc. 4. minor ēt pȝ in eodem. 4. per Aristo.

In oppositū Motus est p̄ter animam. ergo ⁊ tps. añs patet. qr si nullus intellectus esset adhuc esset mot⁹ asini ⁊ asinus moueretur. ↄ̄ña pbatur. qr tempus est passio motus ⁊ mensura.

Respōdeo Ubi sic p̄cedā. Pri⁹ videbitur qd sit tps. Scdo si est p̄ter aiaȝ. Tertio mouebo aliq̄ dubia circa tps. ¶ Quātuȝ ad p̄m̄ est sciēdū q̄ tps pp sui minimā entitatē est nobis multū immani^m. vñ Aug. 2. ↄ̄fes. ca. 2. sic dicit. Dn̄e vsqȝ nūc nescio quid sit tps. ipius g̃ entitatē ⁊ p̄priā diffōnem habere nō possum⁹ in hac via. sed sufficit mō descriptorio ei⁹ nām aliq̄liter inuestigare. ⁊ ideo sciendū q̄ est opinio Aureoli. qui ponit q̄ tps nihil aliud est q̄ȝ successio mot⁹. siue oīum succedentiū. vñ. est mora vel successio mot⁹ ⁊ omniū mutabiliū. ⁊ hoc pbatur. tēpus formaliter nō est nisi p̄us ⁊ posterius ↄ̄tinuitate addita. sȝ p̄oritas ⁊ posterioritas nō sunt aliud formalr̄ q̄ȝ quedā successio hn̄s ptes priores ⁊ posteriores. g̃. ma. pȝ. qr tps nō est formaliter aliud q̄ȝ p̄teritum ⁊ futuꝝ. sed hec formalr̄ nō sunt nisi p̄us ⁊ posterius. vñ p̄teritū nō est aliud nisi quedā p̄oritas respectu futuritiōis ⁊ p̄ntialitatis. mi. patet. qr successio nō est aliud q̄ȝ hoc post h. ⁊ instās p̄us trāsiens futuꝝ excedēs. successio g̃ nihil aliud est q̄ȝ illa p̄oritas ⁊ posterioritas. ⁊ h vr̄ intentio Aug. 2. ↄ̄fes. caplo. 2. tps non est aliud q̄ȝ discretio successiuoꝝ. dicit discretionē que idem vr̄ esse qd̄ successio. nō dicit aūt extensionem. qm̄ hoc nō videẗ esse nisi in pmanētibus. ¶ Itē Auicē. in. 2. li. suoꝝ phy. dicit q̄ tps nō est nisi ↄ̄tinuitas mot⁹. nō ↄ̄tinuitas pmāsiua. g̃ successiua. hoc aūt nihil est aliud q̄ȝ successio. g̃ ⁊c̄. ¶ Alr̄ describit tps Landulphus dicēs q̄ tps ē q̄ntitas ↄ̄tinua successiua. ⁊ mora mot⁹ distincta ab eo in q̄ ifingiẗ p̄us ⁊ posteri⁹ ad mēsurādū motū. ¶ Alr̄ dico. vbi sciēduȝ q̄ in tpe est aliqd m̄ale ⁊ aliqd formale. est n. spēs gñis q̄ntitatis. ⁊ in q̄libet spē est reperire ista. m̄ale igitur in tpe est illud in q̄ cū alijs ↄ̄uenit. ⁊ h est q̄ntitas siue cōtinuitas. formale v̄o est illud per qd̄ differt. ⁊ h est habere ptes successiuas ad instās itrinsece copulatas. ⁊ h solū sibi cōpetit ⁊ nulli alteri. Ex his igiẗ duob⁹ possum⁹ describere sic ipsuȝ tps. tps est q̄ntitas ↄ̄tinua successiua hn̄s ptes q̄ sunt preteritū ⁊ futuꝝ ad istās itrinsece copulatas. vñ ↄ̄tinuitas mot⁹ est alia a ↄ̄tinuitate tpis. pbaẗ sic. ↄ̄tinuitas cui⁹ ↄ̄tinuatiuū est alteri⁹ rōnis ipȝ est alteri⁹ rōnis. sȝ ↄ̄tinuatiuū tpis ⁊ motus sunt alterius rōnis q̄ȝ instans ⁊ mutatum esse. ergo ⁊c̄.

Quātū ad 2^m articulū. p̄ ponā ↄ̄clōnē intentā. 2° ad eius declaratiōeȝ ponā quedā p̄ambula. ↄ̄. igiẗ est ista. q̄ tps hȝ esse formalr̄ ⁊ q̄ntū ad ei⁹ totā entitatē ex̄ aiaȝ. vñ nō imaginoꝛ sicut qdaȝ q̄ sit formalr̄ ab aia ⁊ m̄aliter p̄ter aiaȝ qm̄ ex entitate ex̄ aiaȝ ⁊ in aia nō fit aliq̄ entitas. pono igiẗ q̄ est oī actu itellect⁹ circūscripto. l. pbaẗ sic. null⁹ effect⁹ imediat⁹ ab ente ex̄ aiam. vt puta a deo dr̄ esse effect⁹ itell'is mei vel tui vel cuiuscūqȝ sed tps est hm̄. p aug. sup gen. ad lr̄aȝ. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē sine oī effectu aīe pōt esse realis trāsitus a ↄ̄trio in ↄ̄triū ⁊ ↄ̄dictoꝝ in ↄ̄dictoriū. sȝ h nō pōt esse sine tpe. g̃. ma. pȝ. qr aq̄ oī actu intell'is circūscripto pōt fieri de calida frigida ⁊ de frigida calida. mi. pbaẗ. qr talis trāsit⁹ a ↄ̄dictorio i ↄ̄dictoriū ⁊ a ↄ̄trio in ↄ̄triū suppōit necīo vtriūqȝ ↄ̄dictorioꝝ vel ↄ̄trioꝝ nullo° esse sil'. sȝ vnū p̄us ⁊ aliud posterius. q̄ sunt ipm̄ tps: suppōit ēt quādo ⁊ qñ. qñ aūt est ex adiacētia tpis. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē in eo non est tps s̄m esse formale p̄priū in q̄ opposita tpis nō hn̄t oppōnem ⁊ repugnantiā. sȝ opposita tpis nō hn̄t repugnātiā oppositaȝ in esse app̄hēso. g̃ ⁊c̄. ma. pbaẗ. qr q̄cūqȝ opponunẗ hn̄t oppōnē in illo in q̄ hn̄t suuȝ esse formale. vbi gr̄a. albū ⁊ nigruȝ sunt oppō ⁊ hn̄t esse in sensu ⁊ in itellectu obiue. ⁊ in me°. ⁊ in cā ⁊ in subo. ⁊ nullā oppōnē hn̄t in intellectu. qr sil' p̄nt intelligi. nec in visu. qr sil' p̄nt videri. nec in cā. qr ibi sil p̄nt esse. nec in medio. p eādem rōnem. sȝ tñ hn̄t oppōneȝ in subo vbi est esse formale eoꝝ. mi. pbaẗ. qr oppō tpis s̄m aug. ⁊ phm̄. 4. phy. sunt prius ⁊ posterius. ista aūt in app̄hensiōe aīe sunt sil' nā. i. in nāli itelligētia. vt habere in p̄dicamētis. ¶ 4° sic in illo non est tps formalr̄ a q̄ vel in quo oīa tp̄alr̄ gesta nō hn̄t silr̄ p̄oritatē ⁊ posterioritatē. sȝ h hn̄t in esse app̄hēso. pbaẗ mi. qr illa q̄ fuerūt sil' facta vnū pōt intelligi sine alio vel p̄us alio. illa ēt q̄rū vnū fuit p̄us alio p̄nt sil' itelligi. vel posterius factū pōt itelligi p̄us. g̃. ¶ Itē nullū factū ab aia est veꝝ ens reale. sȝ illud qd̄ nō est ens reale nō est de ↄ̄sideratione phyci. g̃ a p̄ ad vltimū tps nō est de ↄ̄sideratiōe phyci. qd̄ est falsuȝ. ¶ Pro euidentia tñ hui⁹ ↄ̄sideratiōis est sci^m q̄ tps pōt sumi vel ↄ̄siderari duplr̄. Uno° q̄ntū ad eius cōtinuitatē siue p illa extēsiōe in fluxu ↄ̄tinua. ⁊ sic circa eius cōtinuationeȝ nihil facit aia. Alio° q̄ntū ad eius discretiōeȝ p̄scindēdo. s. ⁊ distinguendo illud qd̄ p̄teriit q̄si iā acquisitū ⁊ pertransitū ab illo qd̄ futurum est vt in sui futuritione est. ⁊ vnūquodqȝ istoꝝ cōsiderādo iter terminos p̄prios p̄teriti vt p̄teriti. ⁊ futuri vt futuri nō cōsiderādo ipoꝝ connexionem in p̄nti idiuisibili. ⁊ sic habet nām discretoꝝ. ⁊ isto mō aia se hȝ ad ista non solū vt cognita sunt ab ea sed q̄si in tali esse cognoscibili p̄ciso ⁊ discreto posita. talē. n. discretiōem ⁊ p̄ciōem nō habet nisi ab aia. hoc pbatur. qr cuicūqȝ ex nā rei inest cōtinuitas eidem ex nā rei nō iest discretio. pȝ. qr sunt opposite dr̄ie q̄ntitatis. sed tpi ex nā rei iest cōtinuitas. g̃ ipossibile est q̄ sibi ex nā rei insit discretio. Ista igiẗ discretio accidit tēpori. sȝ hui⁹ oppo^m Frāciscus de Mayronis dicat. q̄ ↄ̄tinuitas vel cōtinuatio est qd m̄ale in tpe. discretio v̄o est qd formale: ⁊ p̄muȝ nō est ab aia. sȝ secundū hn̄. ita q̄ ex his duob⁹ entitas tpis integraẗ. Cōtra. qr due dr̄ie eiusdē gñis nō p̄nt eādē rē ↄ̄stituere ¶ Itē Ari. enumerās q̄ntitates discretas pōit solū numeꝝ ⁊ orōnem. ¶ His p̄missis pono aliq̄ p̄ambulata. ¶ Primuȝ est q̄ nā cuiuslibet cōtinui siue pmanentis siue successiui in h stat q̄ ei⁹ ptes ad aliqd̄ idiuisibile itrisece copulātur, p qd̄ hn̄t vnitatē ⁊ cōtinuitatē quo facto in actu vel p̄ciso ipa nō haberent vltra cōtinuitatē. h pȝ. due eniȝ ptes linee copulanẗ ad punctū ⁊ p ipm̄: q̄ p̄ciso vel facto in actu iā essent discōtinua. hoc ēt pȝ p Aristo. in p̄dicamētis. ¶ 2^m preambulū est. q̄ alr̄ hn̄t esse pmanētia ⁊ alr̄ successiua. pmanētia inq̄ȝ ad eoꝝ actualē existētiā reqrunt oēs ptes actualr̄ existes sil'. nō sic aūt successiua sed solū sufficit q̄ eoꝝ ptes sint ad aliqd̄ idiuisibile copulate. ⁊ ex ↄ̄nexiōe ad illud hn̄t eoꝝ existētiā. nō enim reqrunt q̄ sint eoꝝ ptes simul existes. ¶ 3^m p̄ambulū est q̄ lȝ instans nō sit tps nec pars tpis per existētiā tñ instātis actualeȝ tps dr̄ esse in actu. vñ nō requirit ad h q̄ tps sit in actu nisi q̄ sit in actu aliqd̄ idiuisibile ↄ̄tinuās ptē p̄orē cū posteriori. Declaraẗ hoc exēplo. licet enim caput hoīs nō sit homo tñ tot⁹ hō denoiaẗ crispus ex eo q̄ crispitudo informat caput siue est in capite. ex q̄bus pȝ declaratio entitatis tpis.

Quātū ad tertiū arti. vbi erāt aliq̄ dubia mouēda. Pri⁹ dubitatio est. vtꝝ sit vnū tps oīuȝ rerū tēporaliū. vel vtꝝ repugnet formali rōni tpis multiplicari. Opio Aur.
¶ Rn̄deo. vbi sciēdū q̄ est vna opi. aureoli q̄ ēt vr̄ phi ⁊ cō

mẽtatoris. ꝙ oiuȝ tpaliũ est vnicũ tps. ꝛ hoc pbaẜ sic a dicto
doctore. qꝛ tps cõstituiẜ per fluxũ ipiꝰ nunc. sed ipossibile est
esse nisi vnũ nunc. ergo ipossibile est esse nisi vnicũ fluxũ. ꝛ per
ꝯñs nisi vnicũ tps. ma. pꝫ in sili. ꝓm eni imaginationẽ ma-
thematicoꝝ punctꝰ fluẽs cãt lineã. sic ẽt nũc fluẽs cãt tps. mi.
pbaẜ. qꝛ seqreẜ ꝙ rex frãcoꝝ nõ posset sil' currere ꝛ ego log' p
batur. qꝛ nulle due actiões q̃ sunt facte in alio ꝛ alio nũc pñt
esse sil'. sed si essent pla nunc nõ essent facta in eodẽ nũc. ergo ꝛc̃.
Eadẽ rõ põt addući de tpe. nulle. n. due actiões facte in alia
ꝛ in alia pte tpis pñt esse sil'. sed si cursus petri ꝛ locutiõi ale-
xandri corrñderet aliud ꝛ aliud tps nõ essent facte in eadeꝫ
pte tpis vel in eodẽ tpe. ergo petrus nõ posset sil' currere ꝛ ale-
xãder log. hec vr itentio p bi. q̃rto huiꝰ. qui ponit ꝙ idẽ est
tps oiuꝫ tpaliũ ꝛ oiuꝫ q̃ sunt in terra ꝛ in mari. Jlla opinio
nõ placet. ideo di alr. Pro cuiꝰ euidẽtia est sciendũ ꝙ cũ tps
ꝯsequaẜ motũ. iõ sicut motꝰ distinguiẜ sic ꝛ tps. iõ est ꝓma di
stinctio de motu qꝛ qdã est motꝰ cõis ꝛ ꝓmꝰ: ꝛ iste est motꝰ
ꝓmi mobilis q regulat oẽꝫ aliũ motũ. alius est motꝰ scõs p-
ticularis vt motꝰ mobiliũ pticulariũ. ¶ Scõa distinctio est
de tpe. ꝙ tps est duplex. qddã cõe ꝛ gñale cuiuscũqꝫ motꝰ p-
ticularis p assistẽtiã mensure ꝛ motꝰ ꝓmi mobilis: mẽsura
p iherẽtiã. qꝛ soli illi iheret tãqꝫ subiecto ꝛ nulli alteri: ꝛ istud
est tps corrñdẽs ꝓmo motui ꝓmo mobile. ¶ Est aũt aliud
tps spãle ꝛ pticulare q̃si spãlr ꝛ pticulariter sumptũ. ꝛ istud
vt sic corrñdet motui pticulari ꝛ sibi extiter iheret. ¶ Hoc
ꝓma ꝯclo ꝓmisso pono duas ꝯclões. ¶ Priꝰ est ista. ꝙ oium tpaliuꝫ
est vnicũ tps. qd qdẽ vt dictũ est oiuꝫ alioꝝ motuũ mẽsura
extrinseca. hoc pbaẜ. oiuꝫ motuũ est aliqs motꝰ ꝓmꝰ ipsoruꝫ
regulatiuꝰ. ergo oiuꝫ erit vnũ tps. añs pꝫ. 8. huiꝰ. ꝛ p totã phiã.
ꝯñtia ẽt pꝫ. qꝛ tps cõsequiẜ motũ ꝓmũ tãqꝫ passio. de isto tpe
dicẽ Ari. ꝙ ipossibile est ipꝫ plĩficari sicut nec mobilia ꝓmo nec
motꝰ ꝓmi. in oi. n. gñe entiũ est dare vnũ ꝓmũ ad qd oia alia
2ª ꝯ reducunẜ. ¶ Scõa ꝯclo est. ꝙ tps pticulare vel spãle neces
sario plurificaẜ ita ꝙ ad plurificationẽ motuũ taliũ nescio se
quiẜ plurificatio tẽpoꝝ. pbaẜ sic: non repugnat rõni ꝓoris ꝛ
posterioris plurificari. ergo nec tẽpori repugnat plĩficari. ꝯñs
pꝫ. qꝛ ꝓus ꝛ posteriꝰ sunt tps. ꝛ silr pteritũ ꝛ futuꝝ sunt ipm
tps: vt ẽt dicit pdictꝰ doctor. vt recitatũ est in primo articulo.
añs pꝫ. qꝛ cuilꝫ motui corrñdet ppriũ ꝓus ꝛ posteriꝰ. qm oẽ
qd hꝫ aliã ꝛ aliã successionẽ hꝫ aliud ꝛ aliud ꝓus. ꝛ aliud ꝛ
aliud posteriꝰ. hoc pꝫ. qꝛ omne successiuũ hꝫ ptes ꝓores ꝛ po
steriores. ergo qd est aliud ꝛ aliud successiuum hꝫ alias ꝛ alias
ptes: ꝛ per ꝯñs aliud ꝛ aliud ꝓus. ꝛ aliud ꝛ aliud posteriꝰ.
sꝫ aliꝰ ꝛ alius motꝰ hꝫ aliã ꝛ aliã successionẽ. qꝛ est aliud ꝛ ali
ud ens successiuũ. ergo ꝛc̃. ¶ Jtẽ ipossibile est ꝙ sit aliqs motꝰ
sine extĩtia tpis positiua q ñe sit eius mẽsura. ista pꝫ cuilibet
phanti. qꝛ ois motꝰ tpe mẽsuraẜ. sed cessante motu ꝓmi mo-
bilis: ꝛ per ꝯñs primo tpe corrupto ꝛ cessante. cũ defĩat ad
definitiõeꝫ motꝰ. põt esse aliqs motꝰ hic iferiꝰ. ergo opꝫ ꝙ aliq̃
tpe mẽsureẜ. sꝫ nõ tpe ꝓmo. cũ illud nõ sit. h supposito. ergo opꝫ
ꝙ sibi corrñdeat ppriũ tps. ita ꝙ sit eiꝰ mensura. minor pba-
tur per sacrã scripturã. ꝛ rõne. ꝓmo sic. qꝛ in Josue plane ha
bere ad lrãm. ꝙ cessante motu celi posset moueri rota figuli.
Rõne ẽt. qꝛ deꝰ posset absoluta distincta essentialr quoꝝ vnũ
ab altero nõ depẽdet facere vnũ sine alio. illa sũt hꝰ. ergo. ¶ Jtẽ
q̃cũqꝫ sunt essentialr idistincta vno plĩficato alteꝝ plurificaẜ
vel põt plurificari. sed motꝰ ꝛ tps sunt essentialr indistincta.
vt pbaẜ inferiꝰ. ergo. ¶ Jtẽ q̃ñcũqꝫ aliqd est ppria passio ali-
cuiꝰ spẽi ẽt est passio cuiuscũqꝫ idiuidui eiusdẽ spẽi. sꝫ tps est
ppria passio ꝓmi mobilis ꝓm Aristo. ꝛ cõmẽtatoreꝫ. ergo ꝛ
cuiuscũqꝫ motꝰ eiusdẽ spẽi. sed plες sunt motꝰ eiusdẽ spẽi. qꝛ
sunt plες ad eũdẽ terminũ specifice. saltẽ motus aliaꝝ spera
rũ. Dices inquã ad quẽ terminũ est ille: qꝛ alios motus ad
eundẽ terminũ specifice tibi dabo: sꝫ multiplicato subo mł-
tiplicaẜ eiꝰ passio: ergo multiplicato motu multiplicaẜ ꝛ tps
maior pꝫ. qꝛ passio nõ sequiẜ ꝓcise indiuiduuꝫ. cãtur. n. a p-
prijs ꝓncipijs spẽi. ergo sequiẜ nescio ꝙ tps possit multiplicari.
ergo. ¶ Ad rõnẽ aureoli rñdeo ꝛ dico ꝙ nõ est vnũ nũc tñ.

Ad pbationẽ cũ diciẜ ꝙ rex francoꝝ nõ posset currere ꝛ ego
simul log. nego. Ad pbõnẽ. qꝛ nulle due actiões que sunt fa-
cte in alio ꝛ alio tpe ꝛc̃. veꝝ est si sint facte in alia ꝛ alia parte
tpis primi: vel in alio ꝛ in alio istantis tpis primi ꝛ cõis. vñ
dictũ est ꝙ tps ꝓmũ ꝛ omne est mensura oium tpaliũ extri-
seca ꝛ p assistẽtiã: q̃ñ ergo aliq̃ due actiões sil' existũt ꝛ mẽsuranẜ
eadẽ parte tpis ꝓmi tũc dñr esse facte sil'. nõ igiẜ dñr esse facte
simul eo ꝙ sunt in alio ꝛ alio tpe pticulari. sꝫ qꝛ sunt facte in
alia ꝛ in alia pte tpis ꝓmi. ¶ Ad Arist. di ꝙ itendit de tpe ꝓ
ꝛ de illo qd est mensura oium cõmunis ꝛ extrinseca.

Secunda

Secunda dubitatio est. veꝝ tps sit p se q̃ntitas ꝯti
nua. ꝙ nõ sit q̃ntitas pbaẜ. qꝛ q̃ntitas cõ
tinua est diuisibilis in ea que sibi insunt. 5. meta. ptes autem
tpis nõ sunt. qꝛ fuerũt vel erunt. ergo. ¶ Jteꝫ in eodẽ. c. dicit
Ari. ꝙ tps est q̃ntitas per accñs. qꝛ per accñs est diuisibile. di
uisibilitas. n. est passio q̃ntitatis. Jtẽ ꝙ nõ sit q̃ntitas ꝯtinua
pbatur. quoniaꝫ est numerus motus. 4. huius. numerus
autem est quantitas discreta.

Respondeo

Respõdeo Ubi scĩm ꝙ est vna opi. aur. qui põit Opi. Aur.
duas ppones. ¶ Priꝰ est ꝙ tps acce- ꝓª ppõ
ptũ p modũ q̃ntitatis ideterminate est q̃ntitas ꝯtinua ꝛ nõ
discreta. ¶ Scõa ppõ est ꝙ tps acceptũ p modũ q̃ntitatis de 2ª ppõ
terminate ꝛ mẽsurate est q̃ntitas cõposita ex ꝯtinua ꝛ discre
ta. ¶ Ad cuiꝰ euidẽtiã ꝓmittit ꝙ duplex est q̃ntitas. qdã ide-
terminata vt q̃ntitas nõ reducta ad certũ numeꝝ ꝛ mẽsurã.
vt cũ dico lineã absolute vel supficiẽ est aliq̃ q̃ntitas determi
nata. vt q̃ntitas reducta ad certũ numeꝝ ꝛ mẽsurã. vt cũ dico
bicubitũ tricubitũ vel lineã triũ palmoꝝ vel q̃tuor. ꝛ sic de
alijs. ¶ Jutẽ qd scĩm vt dicit ꝙ ꝓm phꝫ. 10. meta. ꝓª rõ mẽsu-
re iueniẜ in q̃ntitate discreta ꝛ transferẜ ad q̃ntitatẽ ꝯtinuã. ꝛ
hinc est ꝙ nũqꝫ quãtitas ꝯtinua põt aliqd mẽsurare nisi vt
reducta ad certũ nũeꝝ ꝛ mensurã. sicut linea absolute nõ dẽ
mẽsurare. sꝫ linea duoꝝ palmoꝝ vel triũ ꝛc̃. que est reducta
ad certũ nũeꝝ dẽ mẽsurare. sic pportiõabilr dẽ de tpe ꝙ põt
sumi duplr. vnoº vt est quãtitas ideterminata. alioº vt est
quãtitas determinata. ꝓ mõ est absolute ipa successio: adhuc
tñ nõ reducta ad certuꝫ nũeꝝ vel mẽsura. scõo mõ est q̃ntitas
reducta ad certũ numeꝝ ꝛ mensurã: ꝛ isto mõ tps est ꝓus ꝛ
posteriꝰ vt nũeranẜ in motu. vel est ipa successio sic nũerata:
ꝛ vt tps dẽ sic q̃ntitas numerata vt annus vł mẽsis vel dies.
¶ Hoc ꝓmisso pbãẜ pdcẽ due ppões. ꝛ ꝓ ꝓma sic tps vt est
q̃ntitas ideterminata nõ est aliud q̃ꝫ successio. sed successio est
quãtitas ꝯtinua. ipa. n. successio est qdã ꝓoritas ꝛ posterio-
ritas ꝯtinuata ad aliquẽ terminũ cõmunẽ. est. n. futuritio ꝛ
pteritio ꝯtinuata ad pñs. ergo. ¶ Cõfirmaẜ. qꝛ sicut linea absolu-
te est q̃ntitas ideterminata nõ discreta cũ nõ icludat nũeꝝ sic
dico de tpe. ¶ 2ª ppõ pbaẜ sic. qꝛ omne includẽs ꝯtinuitatẽ ꝛ
nũeꝝ est q̃ntitas cõposita ex ꝯtinuo ꝛ discreto: sꝫ tps vt est q̃n
titas determinata est hꝰ. ergo ꝛc̃. mi. pbaẜ. qꝛ ipꝫ tps icludit ꝯti
nuitatẽ. pꝫ. qm ptes tpis copulanẜ ad idiuisibile. ꝙ aũt iclu-
dat numeꝝ ꝛ discretionẽ pbaẜ. nã ipõe est q̃ntitatẽ certifica-
ri nec determiari nisi reducaẜ ad certũ nũeꝝ. nã ipõe est de
linea certificari quãta sit nisi vt sit reducta. vt dicamꝰ lineam
duoꝝ palmoꝝ. silr ipõe est recipe annũ vt est q̃ntitas deter-
minata nisi reducẽdo ad certũ nũeꝝ ꝛ mẽsurã. ꝛ sic de alijs.
ꝛ h est plana in tẽtio cõmẽ. in. 4. huiꝰ. cõmẽ. 2º. q põit tps cõ
poni ex ꝯtinuitate tãqꝫ ex mãli. ꝛ ex discretiõe tãqꝫ ex forali.

Cõtra

Cõtra istã ppõneꝫ arg. qꝛ ipõe est alicui spẽi alicuiꝰ
gñis iesse duas oppositas dñas eiusdẽ gñis
diuisiuas. sꝫ ꝯtinuitas ꝛ discretio sunt dñe opposite q̃ntitatẽ
diuidẽtes. vt pꝫ in pdicamẽtis. ergo ꝛc̃. ¶ Jtẽ nulla entitas q̃ hꝫ
esse ꝓcise p ꝯtinuitatẽ ꝛ copulatiõeꝫ vniꝰ ptis cũ alia est itrin
sece discreta. sꝫ tps hꝫ esse hꝰ. ergo ꝛc̃. ma. pꝫ. qm si aliqd oppoᵐ
est cũ alicuiꝰ. ita ꝙ per illd hꝫ esse ꝓcise. aliud oppoᵐ sibi repu-
gnat ꝛ est cã sui nõ esse. h de se pꝫ. ꝛ etiã per illã regulã. sicut op
positũ in opposito ꝛ ppoᵐ in pposito. mi. pꝫ. dicas enim tu
mihi qd esse haberet tps nisi ptes copularenẜ. ꝛ quõ hꝫ esse
nisi p ꝯtinuitatẽ. dictũ est. n. in ꝓambulis scđi articuli ꝙ suc

cessiua solū hñt esse p hoc q ptes copulant ad aliqd̄ idiuisibi-
le. ¶ Cōfirmat. nullū essentialr discretū est essentialr non di-
scretū. sed oē essentialr ɔtiᵐ est essentialr nō discretū. qm̄ om
ne cōtinuū dicit impartibilitatē z indiuisionē cū cōtinuitas sit
quedā vnitas. discretū aūt dicit diuisionē z diuisionē. discretio
n. arguit multitudinē. ergo zc. Vñ Aristote. enumerās quāti-
tates discretas solū ponit nūez z orōnē. vñ solū ponit ipm
tps iter quātitates cōtinuas: z tamē si esset etiā discreta enu-
meraret ipsuz inter discretas. si igit ista opinio itendit q tpi
iest cōtinuitas itrinseca z discretio. credo q sit falsa. et nō du
bito salua sua gr̄a. Si aūt itelligat q cōtinuitas est sibi itrin
seca: discretio vero accītalis. inquantum. s. anima intelligit
vnā partem vt precisam ab alia sic bene concederem.

pª ppō **Et ideo** dico aliter ponēdo duas ppōnes. Pmª est.
q tps est p se quātitas. hoc pbatur sic. oē qd̄
per se z ex nā sua hz partē ex partē est per se quātitas: tēpus
est hmōi. ergo zc. mi. pz. qm̄ pteritū z futuz sunt partes tpis p se.
qz nulli alteri cōpetūt. vñ cū partes spatij sint pmanētes. par
tes vero tpis successiue. partes vero tpis z spatij nō pñt esse
eedē. Et itez qz aliqd̄ mobile pōt trāsire aliqd̄ spatiuz maiꝰ
in minori tpe q̄ aliud in maiori tpe. ¶ Itez illud qd̄ habet
ppriā extēsionē habet ppriā q̄titatē cum extensio sit passio
quantitatis. sz tēpus habet extensionez ppriā aliā ab exten-
siōe subi z spatij. pz. qz extensio realr fluēs est alia ab extēsio-
ne realr pmanente. extensio aūt tpis est fluēs: spatij vero p-
manens. ¶ Itez cui ɔueniūt passiōes pprie sz se quātitatis
z ppinquissima rō q̄titatis illō tale est q̄titas per se. tps est
hmōi. ergo zc. mi. pz. qz longū z breue p se cōueniūt tpi. silr rō mē-
2ª ppō sure q̄titatiue que est rō q̄titatis. ergo zc. ¶ Scḋa ppositio est
q tēpus est per se q̄titas per se cōtinua. pbat. cuiuscūqz par
tes itrinsece copulant ad aliquez terminū cōez illud est p se
q̄titas cōtinua. tps est hmōi. ergo zc. maior pz in pdicamētis. mi-
nor ēt pz. qz eiꝰ ptes copulant ad nūc. 4. huiꝰ. ergo illa rō aureo
li nō pbat nisi q discretio isit sibi tāq̄ accñs: vt si dicerem li
neā triū palmoz dico ipam lineā substratā ternalitati que
est accñs eiꝰ. vñ sic dicendo dico vnū ens per accñs. ¶ Ad rō
nes in oppositū. ad pmā que pbat q nō sit q̄titas dico q
ptes tpis nō sunt actuate actualitate pñtialitatis. sz bene co
tinuatiōis z copulatiōis. vel dicit q est diffinitio q̄titatis
pmanētis. ¶ Ad aliud dico q tps est q̄tū per accñs cāliter.
qm̄ suā q̄titatē trahit ab alio. formaliter autem est ens p se.
¶ Quātū ad aliud dico q est numerus. i. mensura motus.

Tertia dubitatio est ista. vtrū tps realr distinguat a
motu. Rñdeo vbi ponā tres vł q̄tuor ppōes.
pª ppō Pmª est. q tēpus qd̄ est in motu pmi mobilis subiectiue di
stinguit realiter a motib' iferiorib' qs mēsurat. hoc pbat sic.
q̄cūqz sunt adinuicē pabilia nō sunt idē realiter. sed tps p-
mū z motꝰ iferiores sunt hmōi. ergo zc. minor pbat. qm̄ si nullus
esset motus hic inferius adhuc posset celū moueri: z pcōse-
quens esset tēpus. similiter cessante motu pmi mobilis: z
per cōsequens eiꝰ tēpore adhuc hic iferius esse motꝰ. vt pba
tū est supra. ¶ Itē q̄ncūqz duo accñtia sunt in distictis sbis
sunt distincta realiter. tps pmi mobilis z motꝰ iferioz sunt
2ª ppō hmōi. ergo zc. ¶ Scḋa ppō est. q ps tpis pori distinguit a pte mo
tus posterioris. hoc pbat. oē accñs qd̄ est idem realr cū subo
alicui in illo subo nō distinguit. sz ps tpis prior nō est in p-
te motꝰ posterioris. qz tunc mēsuraret eā: z tūc esset pori z nō
posterior. qd̄ est falsuz. silr dico de pte posteriori tpis z parte
pori motus. sicut. n. se hz subm ad subm ita accñs ad accñs.
3ª ppō ¶ 3ª ppō est. q cōparādo totū tps ad toᵐ motū pmi mobi-
lis tps priᵐ nō distinguit realr a motu in quo est subiue. si-
militer tps spāle nō distinguit realr a motu in quo est. pba
tur. oē absolutū prius nā alio distinctū realr ab illo pōt per
diuinā potentiā ab illo separi ista pz isallibilr. deꝰ. n. pōt se
parare q̄cūqz absoluta nō dependētia. q̄re. n. deꝰ nō pōt hec
duo separe certe hoc est pp dependētiā adinuicē vel pper eoz
realē identitatē. sz ipoe est per aliquā potenciā motū eē sine
tpe. hoc pz. qz nō pōt esse motꝰ qn sit priꝰ z posteriꝰ z aliq̄ pars

pterita z aliq̄ futura: hec aūt sunt ipm tps. ergo. ¶ Itez tps est
passio motꝰ. passio aūt nō distinguit a subo. vt suppono. p-
batū. n. fuit in pmo libro. ergo. ¶ 4ª ppō est. q tps distinguit for- 4ª ppō
maliter a motu. pz. qm̄ passio distinguit formalr a sbto. vñ
tps addit supra motū respcm̄ aptitudinalē. vñ sic risibile ad-
dit supra hoiem respcm̄ aptitudinalē. sic ēt tps supra motū.
vñ sicut accidit hoi. q actu rideat. ita accidit mobili q actu
moueat. addit igit tps supra motū numerabilitatē. tps igit
z motꝰ sunt idē malr: distincta tñ formalr. ¶ Cōtra 3ᵐ ɔclō
nē arg. pmo sic. q̄cūqz adinuicez referunt relōne reali illa ta-
lia nō sunt idē realr. qz ois relō realis regrit duo extrema di
stincta realr. qm̄ relatiua sunt quoz esse est ad aliud igit re-
latiua realia sunt quoz esse est ad aliud realr sz tps z motus
sunt hmōi. pz. qm̄ se habent sicut mensura z mēsuratuz. ¶ Cōfir-
mat. idē ad se nō refert relōne reali. s. meta. ¶ Itē cuiuscūqz
ptes copulant ad aliquē cōez terminū essentialiter hñt essen
tialr aliā z aliā ɔtinuatiōez. z p ɔñs eiꝰ q̄titas est distincta
essentialr. sz mutatū esse ad qd̄ copulant ptes motꝰ. z instās
ad qd̄ copulant partes tpis nō sunt idem essentialiter. ergo zc.
¶ Rñdet ad pmā dico q mensura extrinseca refert realiter
ad mensuratuz. z sic cōpando tps cōe ad motꝰ inferiores sic
ipa distinguunt realr. ¶ Ad ɔfirmatiōez p idez dico. ¶ Ad
secūdum dico q nunc z mutatū esse. sunt idez essentialiter.
tñ distincta ex nā rei. pp quod diuersa nomina sortiuntur.

Quarta dubitatio est ista. vtrū tps sit passio vel se-
quela motus. ¶ Rꝫ° vbi scīᵐ q est vna opi
nio gerardi odonis ponēs duas ɔclōnes. ¶ Pmª est q tps pª ɔ
habuit esse ante mūdi initiū z inceptiōez cuiusz creature sic
q fuit ab eterno. hoc pbat sic. ante mūdi initiū deꝰ potuit an-
gelū solū pducere alio nō pducto: tunc ponat q pducat vnꝰ
aliꝰ angelus qui nō fuit tūc pductꝰ. tūc vel ille angelus scḋs
fuit sil pductus cū pº: vel posteriꝰ nō sil. qm̄ vnus pus existe
alio nō existe. ergo posteriꝰ z alter priꝰ. sz pus z posteriꝰ sunt ipz
tps. vt pz p cōmē. 4. huiꝰ. ergo zc. ¶ Itē. vbi est dare mutationē
ɔtinuā. z eternā. ibi est dare tps. sz ab eterno est dare muta-
tionē ɔtinuā. pbat. qm̄ qd̄ trāsit ɔtiᵉ ab esse poss ad esse im-
poss mutat ɔtinue. sz aia antixpi vel cuiusz alteriꝰ creature
est hmōi. pbatio. qm̄ accipio nūc in q deꝰ potuit pducere mun
dū anteq̄ pduxisset. sp. n. fuit vez dicere. potuit tunc pduce
re mūdū. p isto ergo nunc mūdus fuit possis pduci. z post defi
nitiōez huiꝰ nūc vel post istud nūc mundus nō fuit possis p
isto nūc. sicut antixps nō est mō nec possis pduci in nunc p
nūc qd̄ fuit. sicut nec est poss me currere heri. maior pz. 8. phy.
vbi ex eternitate mutatiōis arguit eternitatez tpis. ¶ Itē ex
trema ɔdictoria cadē mēsurant z ēt habitus z puatio. pz de
gene z motu. 4. huiꝰ. sed esse ois motus mēsurat tpe. ergo z nō 2ª ɔ
esse eius. sed ab eterno fuit nō esse motus. ergo. ¶ 2ª ɔclō. quaz
ponit est ista: q tēpus nō est passio nec seq̄la motus: hoc p-
bat sic. nulla passio vel seq̄la motus est sine motu. sed tēpus
pōt esse sine motu. ergo zc. minor pbat. quoniaz nullo mo-
tu existēte mobilia qescunt; quies aūt est in tēpore. vt pz. 4.
huiꝰ. qd̄. n. qescit eodem modo se hz nunc z pus. pus aūt z
posteriꝰ sunt ipsuz tēpus. ista est rō Aristo. ¶ Itē illud pexi-
gitur ad posterioritatē motus vel iceptionē motꝰ nō est pas
sio vel seq̄la motus. sz tēpus est hmōi. ergo. maior pz. qz passio vel
seq̄la motꝰ non est pori ipso motu. minor pbat. qm̄ inceptio
motus est exitꝰ mobilis ab ocio in actū. ille aūt exitus exigit
vnū quādo in ocio seu in nō motu. z aliō qñ in quo mouet
seu erit in motū. ergo ad istū exitū pexigit quādo z qñ. z p ɔñs
tps. ¶ Itē nulla passio vel seq̄la motus est cā veritatis pmi
pncipij. sed tps est hmōi. ergo zc. maior pz. quia hoc pnᵐ nō pōt esse
vez nō existe cā sue veritatis. nō existēte aūt motu adhuc est
veruz hoc pncipiū. de q̄libet esse vel non esse. z de nullo sil. ergo
zc. pbat minor. qz simultas ibi posita verificat istō pncipiū
simul aūt dependet a tpe. qz esse simul est esse in eodē tpe sm
q simultas ponit in isto pncipio. qd̄ patet p diffinitionē elē
chi vt habere in elēchis. vbi dicit q elēchus est silis ɔdictio
nis vniꝰ z eiusdē. nō nois soluz sed rei z nominis. nō syno-

nymi.sed eiusdē ad idē ꝛ ſm idem in eodē tpe. ¶Cōtra istā opi.arguit. Est enim certū ꝙ est ↄtra totam pħlam: ꝛ p̄mo arguit ↄtra primā ↄ̄nem ꝙ tp̄s nō sit ab eterno.per Aug. ꝛ Bedam sup geñ.ad litam.qui ponunt tp̄s eē pductū ab initio mūdi.vñ ponūt quatuor esse simul creata.s.nām angelicam.celū empireū.mām primā.ꝛ tp̄s. ¶P̄.per te ab eterno fuit tp̄s.ergo ab eterno habuit aliqͦd sbm: ꝛ istud non fuit deus cuȝ deus nō sit sbm accidētis.ergo ab eterno fuit aliq̄ creatura que fuit sbm tp̄is.sed hoc est ↄtra veritatē ꝛ istū doctorem ꝛ fidē.ergo ꝛc̄. Nec vr̄ salua sui reuerētia ſm veritatem eē dictū ꝙ tp̄s nihil hȝ pro subto vt dicit.sed est qͦdam ↄ̄ns ipm deū vel sequela.nam omne ens vel est ens per se: vel in alio.tp̄s nō est ens per se cuȝ nō sit sba.ergo est ens in alio. ¶Itē si tue rōnes valerent per idē pbareȝ ꝙ deꝰ necio produxisset tp̄s illud enim p̄n^m. de quolibet affirmatio vel negatio ꝛc̄.est necio verum: qͦd per te nō verificat̄ sine tpe. ¶Cōtra 2^m ↄ̄nem est plana itentio cōmentatoris ꝛ aristo. 4.phiꝰ. ¶Iteȝ qm̄ inest omni soli ꝛ semp: vt pȝ per pħm. ꝙ etiā sit sequela motꝰ pbat̄.ois mēsura successiua est ↄsecutiua entis formaliter successiui.sed omne successiuū est motus vel fundat̄ in motu quodāmō: qͦd dico pp actionem ꝛ passionē.ergo ꝛc̄.ma.pȝ.qꝛ nullū successiuū pōt mensurare ens pmanens.ista pȝ.qm̄ mensura ꝛ mensuratū debent esse vnigenea ꝛ debent pportionari.cuiusmodi non sunt pmanēs ꝛ successiuū.dico ergo ꝙ cessante oī motu nō est tp̄s positiue nisi solū p̄uatiue. ¶Pro euidētia m̄ huiꝰ materie iuxta verba pħi hic in.4.sciendū est quō quies per accñs mensurat̄ tpe.hoc imaginor sic qꝛ eo ꝙ tantus motus posset fieri in tanto tpe.ideo per hoc ꝙ aufert̄ motꝰ per tantuȝ tp̄s ſm mensurā motꝰ que posset fieri in tanto tpe iudicamꝰ tantaȝ quātitatē esse q̄etis. ꝛ dicimus durare q̄etē per vnā dieȝ.qꝛ igit̄ motū illuȝ si eēt tp̄s mēsuraret per se.ideo ꝛ quies cuiꝰ quātitas iudicat̄ ex quātitate motus qui posset fieri in tanto tpe dr̄ mēsurari in tāto tpe. ꝛ hoc est per accñs.sicut si imaginarer vacuū ita ꝙ nullū corpus eēt infra latera domus.certe tūc dicerē vacuū eē tāte quātitatis puta decē pedū in longitudine.nō ꝙ ſm veritatē illud illam q̄ntitatē hēet cum sit nihil.sed per accñs qꝛ corpus tāte quātitatis natū est tali loco recipi. ¶Ad rōnes p̄dicti doctoris r̄ndeo.ad p̄mā dico ꝙ prius ꝛ posterius p̄nt sumi dupl̄r. Unoꝰ real̄r formaliter ꝛ positiue. ꝛ isto mō sunt tp̄s ꝛ arguunt tp̄s. Alioꝰ quasi mō imaginatiuo ꝛ p̄uatiuo ꝛ q̄si per quādā coexñtiā tpi posi si eēt. ꝛ isto mō nō arguūt tp̄s. Un̄ imaginor sic ꝙ ante mūdi initiū nō fuit p̄us ꝛ posterius nisi solū mō imaginatiuo ꝛ p̄uatiuo sicut dicimꝰ de spacio vacuo qͦd dr̄ tantū q̄ntum esset istud qͦd reciperet̄: cū m̄ nulla sit ibi quātitas positiue. dicimꝰ ēt ꝙ illud p̄us ꝛ posterius sunt in eternitate.nō tm̄ formal̄r.cū idiuisibile sit.sed q̄si virtual̄r ꝛ per q̄dā coexistētiam tp̄is si eēt.que si eēt coexisteret sibi. ¶Ad scđm dr̄ ꝙ nō est ibi mutatio realis.cū nihil existat real̄r sed solūmō imaginatiuo. ¶Ad 3^m dico ꝙ nō opȝ extrema ↄ̄dictoria mēsurari eadē mēsura positiua.sȝ res actu mēsurat̄ illa mensura positiua.sed res in poꝰ mensurat̄ p̄uatiue puta.qꝛ posset dici tm̄ durasse sicut declaratū est de spacio vacuo ꝛ q̄ete. ¶Ad rōnes circa scđam ↄ̄nē factas r̄ndeo. ¶Ad primā ↄcedēdo maiorē ꝛ negando minorē. ¶Ad pbationē dico ꝙ supposito ꝙ cessaret ois motꝰ ꝛ primꝰ. ꝛ aliȝ adhuc pprie nō eēt q̄es nec q̄sceret. ¶Et si dicat̄ ↄtra.qͦd nō mouet̄ ꝛ est aptū natū moueri.ergo hoc q̄scit.r̄ndeo negādo ↄ̄ntiaȝ.qꝛ est fallacia ↄ̄ntis.opȝ.n.addere ꝙ sit mēsura in qua mobile aptū natū sit moueri. Supposito aūt ꝙ nullus motꝰ eēt h̄ deficeret vel diceret̄ sicut est superius dictuȝ. ¶Ad aliud dico ꝙ sil̄r fuit mobile ꝛ motꝰ salteȝ de p̄mo mobili.illud ēt nō est nisi mō imaginatiuo q̄ñ ꝛ q̄ñ. ¶Ad 3^m dico ꝙ ad veritatē p̄mi p̄ncipij nō reqrit̄ tp̄s positiue real̄r.sed p̄uatiue ꝛ quasi imaginatiue.lȝ stante tpe sit tp̄s ad verificationē huiꝰ p̄ncipij.

His visis R̄ndeo ad rōnes p̄ncipales. ¶Ad primā dico ꝙ lȝ ptes tp̄is nō sint actualitate pmanētie ꝛ p̄ntialitatis: sunt tm̄ actualitate cuiusdā ↄtinuatiōis ꝛ copulatiōis ꝛ actualitate successiua. ꝛ h̄ sufficit vt dictū est in successiuis. ¶Ad 2^am dico ꝙ p̄teritū ꝛ futurū sunt actualitate ↄtinuationis ꝛ copulationis. ꝛ h̄ sufficit vt dictū est ad eē tp̄is. vñ lȝ neutra pars temporis sit p̄sens.qꝛ cum ois pars tp̄is sit prior vel posterior preterita vel futura.tp̄s m̄ dicit̄ presens esse.sic ꝙ ista ppositio tp̄s est nunc.est vera.qꝛ actu est cōtinuatio vnius partis cum alia.rōne cuius ↄtinuatiōis tp̄s dicit̄ hēre esse. vnde sicut illa est vera.motus est nūc: lȝ vtraqȝ pars motus sit facta vel fienda. verūtm̄ rōne realis ↄtinuationis vnius partis cuȝ alia ad mutatū esse motus dicit̄ nunc esse. ¶Sciendū m̄ ꝙ ista ppō.tp̄s est nūc.vel motus est nūc.hȝ duplicē intellectū vnum ꝙ nunc sit mēsura actꝰ designati. ꝛ illo modo est falsa.qm̄ motus in instāti nō mensurat̄. Alium intellectū pōt hēre ꝙ nunc dicat mēsurā cōpositionis p̄dicati cū sbto: vel huiꝰ veritatis sbti ad p̄dicatū. ꝛ isto mō est vera.nam in omni ppōne vera de p̄nti p̄dicatū vnit̄ subto pro istanti idiuisibili.ita ꝙ eiꝰ veritas mensurat̄ in istāti idiuisibili.nō tm̄ opȝ ꝙ actꝰ designatus per p̄dicatū mēsuret̄ idiuisibili.sed ista stant sil̄ ꝙ actus designatus mēsuret̄ tpe. ꝛ tm̄ ꝙ in istāti vniat̄ p̄dicatū sbto. ¶Ex p̄dictis igit̄ concedo ꝙ ad esse tp̄is sufficit ꝙ sit aliqͦd idiuisibile ↄtinuans vnā ptem cū alia: ita ꝙ per esse instantis denominatur tempus esse vt dictum est.

Sed contra hoc sunt aliqua dubia. Primo. qꝛ sequeret̄ si ex hoc ꝙ motus eēt aliqͦd eius indiuisibile ꝙ simul de eodē eēt verum dicere ꝙ moueret̄ ꝛ q̄sceret.pbatio.nam pono ꝙ de quiescente fiat mouēs in eodē instāti.per ↄ̄ns terminat̄ quies ꝛ icipit motus.si ergo ad hoc ꝙ motus sit vel ad veritatē huiꝰ.iste mouetur sufficeret ꝙ inciperet nūc moueri.quāuis pro istanti nō moueret̄.per eandē rōnem sufficeret ad hoc ꝙ ista esset vera.iste quiescit ꝙ esset in eodē termino indiuisibili q̄etis. ꝛ sic simul moueret̄ ꝛ q̄sceret.sil̄r verū esset dicere simul ꝙ eēt dies ꝛ nox.qꝛ in eodē istāti in quo vnū terminat̄ alterū icipit.ergo ꝛc̄. ¶Item impossibile est ꝙ aliqd habeat esse per aliud oppositū sibi.sed diuisibile ꝛ idiuisibile sunt opposita.ergo ipossibile est ꝙ tp̄s qͦd est diuisibile habeat esse per instans qͦd est indiuisibile. ¶Itē illa que nō sunt ↄtinuari nō p̄nt.hoc pȝ ꝛ pbat̄.qꝛ in illo quod nihil est actu nō pōt fundari aliud actu.qm̄ fundamentuȝ est maioris entitatis q̄ȝ fundatū.ↄtinuatio aūt est quid actuale.p̄teritū aūt ꝛ futurum nō sunt.ergo. ¶R̄ndeo.ad primū dico ꝙ ad eē motus vel tp̄is vel cuiuscūqȝ successiui nō est sufficiēs esse indiuisibile initians vel terminans.sed requirit̄ aliqͦd indiuisibile actu ↄtinuans partē priorem cum posteriori ad hoc ꝙ tp̄s vel motus denominet̄ esse. ¶Iuxta qͦd sciēdū ꝙ q̄uis h̄ ppō sit nec̄ia.omne aīal currit vel nō currit.mouet̄ vel nō mouet̄.nam est vera in quolibet tpe ꝛ quolibet instāti tp̄is hec tm̄ nō est nec̄ia.omne aīal vel mouet̄ vel q̄scit.qͦd vr̄ mirum.cā aūt huius est.qꝛ si in qualibet parte tp̄is sit hec vera impoīe est aliter se hēre ꝛ etiā in quolibet instāti ↄtinuante partes cursus vel etiā ptes q̄etis: m̄ in istāti terminānte q̄eteȝ ꝛ terminante motū neutra pars disiunctiue est vera. ꝛ ideo nego hanc q̄uis pbabilis sit sor. dum est de necessitate mouetur vel q̄scit.qm̄ pōt esse falsa vt dictū est. ¶Ad aliud dico ꝙ tp̄s nō hȝ eē per indiuisibilitatē.sed per substratū indiuisibilitati.vnde lȝ diuisibile ꝛ indiuisibile formaliter sumēdo sint opposita non tm̄ pro substrato. ¶Ad aliud respondeo pro cuius euidētia est sciendū ꝙ de numero reruȝ quedam habent esse in instāti. ꝛ impoīe est eas esse per plus q̄ȝ per instans: vt ḡnatio ꝛ creatio vt dicunt acceptionē nouā sui esse.quedā vero sunt que habent esse in istanti per plus q̄ȝ per istans.vt pmanētia: quedā vero sunt que h̄nt esse per instās. ꝛ impoīe est eas eē in istāti.sicut oia successiua. Dico igit̄ ꝙ lȝ partes tp̄is nō sint in vno instāti.sunt tamē plus q̄ȝ per instans. Ad rationeȝ enim continuitatis sufficit vltima esse simul.vel dicit̄ ꝙ sunt simul actualitate copulatio·

nis.in partibus igitur ꝯtinuatio fundaꝭ ꝯtinuatio. ¶ Ad 3m principale. dico ꝙ discretio inest tpi ab anima:ſꝫ quantum ad totam ſuam entitatē ſit preter animam formaliter. ¶ Ad aliud dico ꝙ ſumiꝭ ibi nūs pro menſura. qḋ apparet ex hoc ꝙ dicit ꝙ eſſe in tempore eſt menſurari tempore ⁊ ſic terminatur queſtio ad preſens.

¶ Sed quēadmodū motus eſt ſemper vnus poſt aliū ita tp̄s. tp̄s nō cē in ſimul eſt idem qm̄ inſtans eſt idē cū fuerit: ſm autem eſſe diuerſatur. C. ō. vj.

Queritꝭ ꝯñr. vtrū iſtās ſcḋz ſbaz maneat vnū ⁊ idē in toto tpe. ⁊ vꝭ ꝙ nō. qꝛ ſeq̄reꝭ: ꝙ illa q̄ ſunt facta nūc ⁊ iſra milleſimū annuꝫ eēnt ſil' ſiltate ſm ſbaz: ſꝫ nec ſm ſbaz nec ſm eē ē poſe. ḡ ⁊c̄. ¶ Itē ſeq̄reꝭ ꝙ iſtās ſcḋm ſbam eēt eq̄le tpi. ꝯñs ē ſalſuꝫ. ḡ ⁊ añs. falſus ꝯñtis pꝫ. qꝛ nulla entitas ſimplr īdiuiſibilis pt adeq̄ri entitati in iñm diuiſibili. iſtās āt eſt īdiuiſibile. tps āt eſt diuiſibile in iñm. ergo ꝯña pbaꝭ. nā exq̄ eſt idē i toto tpe nō pōt excedi a tpe.

In oppoſitū eſt Ariſt. in. 4. hui⁹. vbi ponit ꝙ inſtans eſt vnū ⁊ idē in toto tpe ſcḋm ſbam diuerſum tamen ſm rationem vel eſſe.

Rn̄deo vbi ſic pcedā. Prio qdē recitabiꝭ vna opi. que ēt videbiꝭ pbi. in q̄ vlr tota cōitas cōcordat. ¶ 2° ipſaꝫ īprobabo p rones mihi fidē faciētes ⁊ ponet ppa opi. ¶ 3° mouebunꭋ qdā dubia circa mām de iſtāti.

Opio Aur. Quantū ad pm eſt ſciēduꝫ ꝙ eſt vna opi. aur. in. 2. ſniaꝝ recitās p tria dicta ari. 2° declarat ꝯnē quā itēdit ariſt. ¶ Primū dictū eſt iſtḋ. ꝙ attribuit ipſi nūc ꝙ ipm nūc eſt idē in toto tpe ſm ſbaꝫ ⁊ ſolū differēs pe nes alio ⁊ aliō eē ⁊ ſcḋz rōnē. ⁊ ponit duo exēpla. ¶ Primū eſt de pūcto. qꝛ ſcḋm imaginationē mathematicoꝝ punctus fluēs cāt lineā ſic ꝙ idē punct⁹ maneat ſm ſbam in toto fluxu: variaꭋ tñ ſcḋm eē. qꝛ itelligiꭋ in alio ⁊ in alio ſitu. ſic nunc fluēs cāt tps. ⁊ eſt idē in toto fluxu ſm ſbam differēs ſm eē. Aliud exēplū adducit de coruſco in theatro ⁊ in domo ſm ſbam. n. eſt idē vbiq̄ꝫ. differt tñ ſm eē ⁊ ſm rōnē. ſicut ſor. ſedens differt a ſe nō ſedēte. ¶ 2m dictū eſt iſtḋ. ꝙ nūc ſeqꭋ illḋ qḋ ferꭋ. ſicut tps ſequiꭋ ipꝫ motū ⁊ ſic mobile eſt idē in toto motu ſm ſbam ⁊ nō ſm eē ſic ⁊ nūc vel iſtās. ¶ 3m dictū eſt ꝙ nūc vt diſcōtinuat tps eſt in actu ⁊ eſt termin⁹ ipſi⁹. ſicut punct⁹ fact⁹ in actu diſcōtinuat ipſaꝫ lineā ⁊ eſt termin⁹ ipſius linee ſic nūc in actu diſcōtinuat tps ⁊ eſt termin⁹ ei⁹ ⁊ ſicut punct⁹ in po° ꝯtinuat ipſaꝫ lineā: ſic nūc i po° ꝯtinuat ipm tps. ¶ Hoc pmiſſo declarat pōnē ſuam. ¶ Ad cui⁹ euidētiā ſciēm eſt. vt dicē ꝙ tps nō hꝫ eē pter aiaꝫ. ħ āt dato. vt dicē multa icōueniētia que adducunꭋ ꝯtra iſtā ꝯnē que eſt Ari. ꝯcluderē determinatiue. tps ergo vt dicit hꝫ eē ab aia. ⁊ Ariſt. ēt imaginaꭋ ꝯtinuationē tpis eē ab aia eo mō quo imaginaꭋ mathematic⁹ punctū p ſuū fluxū cāre lineā mathematicam. Mathematicus igiꭋ volēs imaginari lineā rectā imaginaꭋ fluxū vni⁹ pūcti in rectū. ⁊ ēt volēs imaginari lineā circularem apphēdit fluxū pūcti circularis. ſic ſm Ariſt. eſt de iſtanti. qm̄ ſi veliꝫ facere tps pteritū in actu imaginabor nūc fluere vſq̄ꝫ ad iſtud pñs ſignatum. Eo mō etiam ſi velim facere tps futurū in actu imaginabor qḋdā indiuiſibile fluere ab iſto mutato eē ſemp in poſterius. ⁊ ille fluxus eſt ipm tps. ⁊ per hoc ipſe putat euadere ad omnes difficultates.

Contra iſtā opinionē arg. ⁊ ēt ꝯtra ei⁹ tria dicta. dicit. n. tria falſa manifeſte. p° in ħ ꝙ dicit tps eē ab aia. ħ. n. eſt in pcedēti qōne iprobatū. ⁊ eſt articulus excōicatus Pariſius per epm. Pariſienſeꝫ: ⁊ per totā vniuerſitatē que determinauit eſſe erroneū ponere euū ⁊ tps eē in ſola apphenſione aie. ⁊ poniꭋ ſub centeſimo ⁊ nonageſimo quarto errore. ¶ Cōtra 2m ēt qḋ dicit iſtās fluere argꭋ. qꝛ idiuiſibile nō pōt fluere nec ēt mouere. ſexto hui⁹. ¶ Item ſi inſtans eſſet cā tpis q̄ro in quo gñe cauſe? nō in cā māli. quia tūc eēt ſbm tpis. indiuiſibile aūt non eſt ſbm diuiſibilis. nec formali. certū eſt enim ꝙ iſtans nō eſt for⁹ tpis ſicut nec punctus eſt forma linee. nec finalis. pꝫ. nec efficiētis. qm̄ idem eſt ſubm paſſionis ⁊ efficiēs. ſed ſubm tpis eſt motus. nō autē inſtans. ¶ Iteꝫ. qꝛ terminus rei nō eſt cā efficiēs rei. iſtans aūt eſt terminus tpis. ¶ Itē q̄ro de fluxu per quē cauſat an ſit tps vel mot⁹. qm̄ cū ſit ſucceſſiuū neċe eſt ꝙ ſit alterū hoꝝ. nō mot⁹. qꝛ mot⁹ eſt fluxus mobilis. nec tps. qꝛ tūc per tps cauſareꭋ tps. ⁊ tūc pcedereꭋ in ifinitū. ¶ Itē in quocūq̄ꝫ fluēte eſt fluxus. ſed iſtans nō pōt eſſe ſubm fluxus. ergo ⁊c̄. mi. pbaꭋ. qm̄ fluxus dicit quādā ſucceſſionē ⁊ diuiſibilitatem. nullū. n. idiuiſibile pōt eē ſbm diuiſibilis. ergo ⁊c̄. ¶ Iteꝫ ſi inſtās per ſuuꝫ fluxū cāret tps ſeqꭋ ꝙ adequareꭋ toti tpi. alr eſſet aliq̄ pars ipſius tpis que nō eēt cāta per fluxū inſtātis. ſed idiuiſibile nō pōt adequari diuiſibili. ergo ⁊c̄. De imaginatione igiꭋ mathematicoꝝ dico breuiter ⁊ credo ipſam eſſe falſam. nec vt credo Ariſt. loquebaꭋ de mēte ſua. ſꝫ forte hoc dixit ſcḋm opinionē mathematicoꝝ. ¶ Cōtra pncipale arguiꭋ. ꝙ nō ſit idē inſtās ſm ſbam in toto tpe. p° ſic. ipoſe eſt ꝙ iter aliq̄ꝫ entitatē ſm ſbam vnā ſimplr idiuiſibile itermediet aliq̄ entitas diuiſibilis. ſꝫ iter q̄cūq̄ꝫ duo iſtantia in tpe ſcḋm doctrinā Ariſt. in. 6° hui⁹ cadit tps mediū. ergo ipoſe eſt ꝙ ſba hui⁹ inſtātis ⁊ illius ſit vna iparnbilr. ma. pꝫ. qm̄ inter quecūq̄ꝫ duo cadit mediū ipſa ſm ſbaꝫ ſunt pꝯſa ⁊ ſeparata. ¶ Cōfirmaꭋ. accipio duo iſtātia iter que claudiꭋ aliq̄ pars tpis. ⁊ tūc vel ſba hui⁹ inſtātis eſt ſba illi⁹ inſtātis. vel alia. ſi alia hꝫ ppoſitū. ſi eadē. ergo vbi eſt vna ibi eſt ⁊ alia. ſꝫ inter que cadit entitas diuiſibilis media vbi eſt vnū nō eſt aliud. ergo ⁊c̄. ¶ Itē quecūq̄ꝫ ſunt ſil' in diuerſis ptib⁹ tpis illa iparnbilr ipreciſibilr ⁊ idiſtinguibilr nō ſunt vnū ſm ſbam: ſed iſtātia tpis ſunt ſil' in diſtinctis ptib⁹ tpis. ergo ⁊c̄. ma. pꝫ. qꝛ impoſe eſt ꝙ idē nūo ſm ſbaꝫ ſit in diſtinctis partibus ⁊ diuerſis ſimul: quaꝝ vna eaꝝ eſt extra aliā ſm ſbaꝫ: qꝛ oē tale ſm ſubam plurificaꭋ. Et iteruꝫ. qꝛ ſicut ptes ſcḋm earū ſubam ſunt diſtincte. qꝛ vna ſcḋm eēntiaꝫ vel ſubm eſt extra aliā: ita ⁊ ea que ſunt in eis. mi. probaꭋ. qꝛ in tpe ſunt ptes infinite quaꝝ q̄libet a⁊teri ꝯtinuaꭋ per iſtātia. que qdeꝫ inſtātia ſunt ifinita ⁊ non ſunt imediata. ḡ pꝫ ꝙ ſint in diſtinctis partib⁹ tpis. ¶ Itē accipio duas ptes tpis. ſ. pteritā ⁊ futurā ⁊ accipio iſtās: qḋ cōtinuat ipſas duas ptes. tunc quero an ſba hui⁹ iſtātis trāſeunte iſta pte adueniēda: puta qn̄ ps futura trāſit in pteritā: q̄ro ſi tale iſtās ſm ſbam eius corrūpiꭋ vel remanet. ſi dicaꭋ ꝙ ſba ei⁹ trāſeat ⁊ deſinat ſicut pars illa quā copulabat hēo ppoſitū. ſi dicaꭋ ꝙ ſba eius nō deſinat. ſeqꭋ ergo qḋ trāſeat de ſubto in ſubm ⁊ de vna parte tpis in aliā. ſꝫ hoc eſt manifeſte impoſe. ergo ⁊c̄. ¶ Item ſicut ſe hꝫ mutatū eſſe ad motū. ⁊ punct⁹ ad lineā ſic iſtās ad tps. Iſta ppō eſt Ari. ſꝫ mutatū eſſe in motu ⁊ punct⁹ in linea nō ſunt idem ſm ſubam. ergo nec per ꝯñs iſtās in tpe. mi. pꝫ. de puncto. n. in linea ſatis eſt clarū. nā vno pūcto corrupto pōt alius remanere. qn̄. n. due ptes linee ſunt in actu ille punct⁹ qui copulabat corrupt⁹ eſt. alr eēt in duo diuiſus. ⁊ ſunt duo de nouo pducta. de mutatis eē ēt pꝫ. qm̄ añ q̄libet eſt aliḋ. idē aūt ſm ſubam nō eſt añ ſe. ḡ ⁊c̄. Tūc ēt qꝛ cuilibet mutato eē correſpōdeat pprium nūc. ſicut vnū mutatū eē eſt ante aliḋ in ifinitū. ita vnū iſtās eſt añ aliḋ in ifinitū. ſꝫ idē ſm ſbam nō eſt pus ſe. ergo ⁊c̄. ¶ Itē ſeqꭋ ꝙ plā nūc eēnt ſimul. pbatio. nā cuilibet mutato eē in motu correſpōdet ſuum nūc in tpe. p te āt manet idē nūc in toto tpe ſm ſbaꝫ. ḡ ⁊ oia mutata eē in motu ſunt i eodē nūc. exq̄ ſeqꭋ ꝙ plā nūc correſpōdentia plib⁹ mutatis eē erūt ſil'. ħ eſt ipoſe. ḡ ⁊c̄. ¶ Sꝫ ꝯtra ꝯnē arguiꭋ p rōnē Ariſt. qꝛ ſi iſtās nō manet ideꝫ ſm ſbam. tūc corrūpereꭋ. ꝯñs eſt falſum. ḡ ⁊ añs. falſitas ꝯñtis pbaꭋ. qꝛ vel corrūpereꭋ in ſeipo. ⁊ ħ nō pōt eē. qꝛ tūc ſil' idē eē ⁊ nō eēt vel in alio iſtāti. ⁊ ħ ēt nō pōt eē. qꝛ vel corrūpeꭋ in pcedēti vel in ſequēti. nō i pcedēti. qꝛ ſic corrūpeꭋ añq̄ꝫ eēt. nec i ſequēti.

qr vel mediato. vel imediato. nõ in imediato: qr istãs nõ est imediatũ istãti. nec imediato. qr iter talia istãtia cadit aliqđ tps mediũ ⁊ cũ in quolʒ tpe sint ifinita istãtia. ergo p ↄñs istud instãs nõ posset corrũpi. pʒ. qm̃ corrũperent ifinita instãtia. qđ est falsuʒ. ergo ⁊c̃. ¶ Itẽ vel corrũperet qñ est vel qñ nõ est. nõ qñ est. qr tũc idẽ hr̃et sil' eẽ ⁊ nõ eẽ. ⁊ qñ est, icipit eẽ. qr illđ qđ nunq̃ʒ fuit icipit eẽ. ſʒ instãs nõ fuit. ergo per ↄñs instãs incipit esse. ergo qñ hʒ eẽ incipit eẽ. ſʒ qđ icipit eẽ nõ desinit eẽ cuʒ sint opposita. ergo qñ est nõ desinit nec corrũpit. nec qñ nõ est. qr qñ nõ est iaʒ est corruptũ vel nõdũ icipit. ergo ⁊c̃. ¶ Rñdeo ad pmũ dicit aliq ꝙ istãs ꝓprie nõ corrũpit nec gñat. qr oĩs gñatio siue corruptio mẽsurat aliq̃ mẽsura. Uerũm põt bñ incipere esse vel desinere. in plus. n. se hʒ inceptio q̃ʒ gñatio. ¶ Aliter dr̃ ab alijs ꝙ istãs bñ corrũpit ſʒ nõ mensurat cu' corruptio aliq̃ mẽsura. Est. n. mensura per eẽntiã. vñ qñ est aliqđ tale denoiatiue ⁊ aliud essentialr̃ ſtandũ est in illo qđ est tale eẽntialr̃. ¶ Ista rñsio lʒ hẽat apparẽtiã de instãti nõ tollit tñ difficultatẽ. qm̃ ego arguo de mutato eẽ in motu. si corrũpit in tpe vel istãti. nõ in tpe. qm̃ ↄdictoria eadẽ mẽsura mẽsurant vt habit' ⁊ ꝑuatio. vt pʒ de gnr̃e ⁊ motu. Tum et qr nullũ idiuisibile corrũpit in mẽsura diuisibili. qm̃ mẽsura ⁊ mẽsuratũ debent adeq̃ri. nec in istãti. qr vel corrũperetur in ꝑcedẽti vel in sequẽti sic supius arguebat de istãti. ¶ Et iõ dico alr̃ ꝙ istãs vel mutatũ eẽ nõ corrũpit in istãti. ſʒ in tpe. nec sic itelligẽdo ꝙ tps sit mẽsura corruptiõis eorũ. sed qm̃ cedunt ad cessationẽ tpis. ⁊ alicui' diuisibilis. idiuisibile. n. nõ cedit nisi p cessionẽ alicui' diuisibilis. vñ istãs nũc pñs nõ cedit. nisi per h̃ ꝙ sit ꝑteritũ. nõ aũt sit ꝑteritũ per solam cessionẽ idiuisibilis. qđ ꝓbat. naʒ ipso cesso q̃ro an iter instãs qđ nũc est pñtialr̃. ⁊ iter nũc qđ factũ est iam ꝑteritũ sit aliqđ mediũ vel nõ. si sic. ergo aliqđ diuisibile cessit. ⁊ per ↄñs tale idiuisibile cessit ad cessionẽ alicui' diuisibilis. si vero nõ sit mediũ. ergo sunt sil' totalr̃. cũ ergo vnũ sit pñs ⁊ reliquuʒ erit pñs. ⁊ p ↄñs nõ erit cessum. Ista igit ꝓpõ est ↄcedenda nec̃io ꝙ oẽ idiuisibile cedit diuisibilr̃ nõ sic ꝙ vna pars cedat pme ⁊ postea alia alie. cũ sit idiuisibile. ſʒ qm̃ nõ cedit nisi ad cessionẽ alicui' diuisibilis nõ seqt. ergo est diuisibile. naʒ h̃ qđ dico cedere vel põt dicere viã ad cessum eẽ vel ipm cessũ esse: nõ seqt igit cessum eẽ est diuisibilr̃. qm̃. s. ad cessionẽ alicui' diuisibilis ergo diuisibilitas est. qr qñ cessum est nõ est. ſʒ bñ ↄcedo ꝙ cessuʒ eẽ est diuisibile. nec ↄtingit dare pmuʒ instãs nec pmã pt̃ẽ tpis in quo cessum sit. sic nec ↄtingit dare pmã pt̃ẽ mot' nec pm̃ istãs post terminũ quo. vt ꝓbat in 6. huius. ¶ Ad scdm dico ꝙ corrũpere põt duo denoiare. p viã ad corruptũ eẽ. ⁊ sic. oẽ qđ corrũpit qñ est corrũpit. h̃ est in via ad corruptũ eẽ. nec seqt ꝙ sil' hẽat esse ⁊ nõ esse. qđ pʒ. Alio° põt mihi dicere corruptũ eẽ. ⁊ sic isto° corrũpit istans ⁊ hʒ corruptũ eẽ qñ nõ est. ¶ Ulteri' qñ addit ꝙ sil' icipet eẽ ⁊ desineret eẽ. sciẽdũ est ꝙ ista v̓ba duplr̃ pñt exponi. vno° per negationẽ ꝑteriti sic ꝙ in otot tpe ꝑterito nõ fuit. ⁊ per positionẽ pñtis ⁊ per negationeʒ futuri. ⁊ isto° optime stat ꝙ illud qđ incipit eẽ. i. tpe ꝑterito nõ fuit. ſʒ in pñti desinit esse. i. deinde nõ erit. Alio° põt exponi per negationẽ pñtis ⁊ ꝑteriti sic qđ nõ fuit nec est. ⁊ per positionẽ futuri. s. ꝙ erit. ⁊ isto mõ ista sunt opposita. qđ incipit eẽ ⁊ desinit eẽ. ¶ Pro vno aũt qđ fuit dictũ. s. ꝙ ↄdictoria eadẽ mẽsura mẽsurant nõ est verũ. certũ est. n. ꝙ eẽ mutati eẽ solũ durat per instãs. ⁊ tñ eius nõ esse est in toto tpe sequenti. bene tamen verũ est quod Arist. ponit hic de priuatione ⁊ habitu.

Quantũ ad 3m arti. moueo aliq̃ dubia de instanti. ¶ Primũ dubiũ est de acceptiõe huius nois istãs. q̃re sic dr̃? ¶ Rñdeo vbi sciẽdũ ꝙ instãs vno° dr̃ idẽ qđ nõ stãs. iõ dr̃ de aliq̃ hoie ꝙ est istabilis. alio° idez est ꝙ iminẽs vel appropinquãs. vñ dr̃ de aliquo festo qđ iminet vel appropinquat vel istat. vtroq̃ʒ mõ accipit hic instans. est. n. pñs nõ stans sed raptim trãsiens. est aũt scdo mõ iminens vel appropinquans. qr de tpe nõ hẽmus nisi nũc ⁊ cum nũc nõ sit idem in toto tpe. qr post vnum sunt alia.

Secunda dubitatio est. vtrũ de rõne istãtis sit indiuisibilitas? Rñdeo pro cui' euidẽtia pono aliq̃ dicta. ¶ Primũ est istđ ꝙ istãti repugnat realr̃ diuidi. ꝓbat sic. sic se hʒ punct' ad lineaʒ ⁊ vnitas ad nũm. ita istans ad tps. ſʒ ꝑdictis repugnat diuisibilitas realr̃. ergo ⁊ instãti. Itẽ minimo in q̃ʒtũ minimũ repugnat diuisibilitas alr̃ esset dare minus minimo. ſʒ instans est qđdã minimũ. ergo ⁊c̃. ¶ 2m dictũ est. ꝙ ipoẽ est in eodẽ instãti assignari alteritatẽ prioritatis ⁊ posterioritatis. h̃ ꝓbat. in simplr̃ indiuisibili nõ põt assignari realr̃ alteritas prioritatis ⁊ posterioritatis. ſʒ instãs est simplr̃ idiuisibile. ergo ⁊c̃. ma. pʒ. qm̃ vbi est prius ⁊ posteri' ibi sunt plura. ⁊ p ↄñs diuisibilitas. mi. pʒ ex ꝑcedẽti dicto. ¶ 3m dictũ est istud ꝙ istãti põt assignari alteritas prioritatis ⁊ posterioritatis sm̃ rõnẽ h̃ ꝓbat. qm̃ idẽ instãs est pn̄m vnitis partis tpis ⁊ finis alterius. ſʒ finis ⁊ pn̄m dicũt alteritates prioritatis ⁊ posterioritatis. ergo ⁊c̃. ¶ 4m dictũ est ꝙ instãs nõ est diuisibile in plura signa realia. ꝓbat. nam tũc instans esset diuisibile ⁊ quolibet istoruʒ signoꝝ esset instans. ⁊ sic vnũ instans eẽt plura instãtia quorum vtrũq̃ʒ est falsum. ¶ 5m dictũ est ꝙ in eodẽ instãti tpis pñt assignari plura signa rõnis. ꝓbat. Tum qr idẽ instãs est pn̄m ⁊ finis. Tum etiã qr in eodẽ instanti tpis sunt plura signa nature ⁊ cũ simultate instãtis tpis stat prioritas ⁊ posterioritas sm̃ nãm. ꝓbat. qr ꝓpria passio est in eodeʒ instanti tpis cum subiecto. ⁊ tñ est posterior nã. ergo ⁊c̃. ¶ 6m dictum est istud. ꝙ illa alteritas prioritatis ⁊ posterioritatis sm̃ rõnem nõ ponit ꝑdicata ↄdictoria verificari in eodeʒ instanti tpis. ꝓbat. qm̃ impoẽ est ꝙ in eadẽ mensura realiter indiuisibili aliquid sit ⁊ nõ sit. sed istans est realiter indiuisibile. ergo ⁊c̃. ¶ Item ↄ̃ria nõ pñt de eodem verificari in eodẽ instanti tpis ipoẽ est enim dicere de eodẽ ꝙ sit albuʒ ⁊ nigrũ simul. ſʒ ↄdictoria plus opponunt q̃ʒ ↄ̃ria. ergo ⁊c̃. ¶ Oppositũ hui' ponit vn' doctor vt fuit alibi recitatũ ⁊ responsum ad rões eius. ¶ Secũdũ dubiũ. vtrũ in istis signis nature sit aliqua successio vel simultas. ¶ Rñdeo ⁊ dico ꝙ nec hoc nec illud est intrinsece. qr simultas ⁊ successio nõ cõpetunt mẽsuris indiuisibilib'. ſʒ tñ diuisibilib'. ſʒ cõpetit eis distinctio. tñ simultas e successio pñt accipi iter ea extrinsece per coexistentiã ad tps vel ad instãs tpis que extrinsece exñstunt sibi. exẽplũ. hodie creat vnus angelus cũ suo euo. cras alius cũ suo euo. ista duo eua sunt distincte mẽsure entiuʒ ꝑmanẽtiũ. nec iter ea est ordo successiõis. nec simultatis nisi forte per cõparationẽ ad tps vel ad eternitatẽ cui existunt.

Tertium dubiũ est. vtrũ instãs sit sub̃a vel accñs. ¶ Rñdeo. ⁊ dico ꝙ ꝓprie loquẽdo neutrũ est. ꝓbat. ꝙ nõ sit sub̃a pʒ. ꝙ aũt sit nõ accñs ꝓbat. omne accñs est in aliquo subiecto. sed instans vel mutatũ esse non sunt in aliquo subiecto. ergo ⁊c̃. mi. ꝓbat. qm̃ vel est in subiecto diuisibili vel indiuisibili. nõ in subĩo indiuisibili. qm̃ tunc idiuisibile esset imediatuʒ indiuisibili nec indiuisibili qm̃ ipoẽ est accidens indiuisibile esse in subiecto diuisibili cuʒ subiectũ ⁊ accidens debeant adequari. ¶ Itẽ accipio instans copulans partẽ ꝑteritã cũ futura. vel est subiectiue in parte ꝑterita vel futura vel simul in ambabus. nõ primis duob' modis. qm̃ qua rõne in vna eadẽ rõne in alia. nec in tertio. qr tunc vnũ accñs eẽt in diuersis subiectis. qđ est impossibile. Dico igit ꝙ instans nõ est in tpe nec mutatũ eẽ in motu nec punct' in linea sicut accñs in subiecto nec per modum iformatiui. sed sicut ↄtinua in ↄtinuato vel terminus in terminato. ¶ Sʒ ↄtra: qr substãtia ⁊ accidens diuidunt ipsum ens. ¶ Rñdeo ⁊ dico ꝙ ista diuisio nõ est imediata ꝓprie loquẽdo de substantia ⁊ accidẽte. de multis eniʒ opʒ dicere ꝙ nec substantia nec accñs possunt predicari de ipsis essentialiter. vt de vltimis differentijs ⁊ de multis alijs. ista ergo diuisio nõ est imediata. ſʒ bene ista. omne qđ est vel est substãtia vel accidens. vel aliqua realitas illius vel istius.

Quartũ dubiũ est. vtrũ instans sit itrinsecũ tpi vel idẽ essentialr̃. Rñdet vnus doctor ⁊ dicit

q̄ sic.qd̄ pbat sic.illud p qd̄ tp̄s hz eē formalr.⁊ a quo est tp̄s ipoſſe separari est idē eēntialr tpi.instās est hmōi.ergo ⁊c̄.ma. pz quātū ad pmā partē.qm̄ nihil hz eē formalr per aliqd̄ distinctū ab ipso eēntialr.per solū.n.eē formale sibi hz esse formalē.lz possit hēe esse effectiue ab aliquo distincto essentialr ab ipso.quātū ad scdām partē etiā pz.qm̄ deus pōt separare quecūqz duo absoluta eēntialr distincta.mi.pbat.dictū.n. fuit in pcedēti qōne.q̄ tp̄s hz eē formalr p ↄtinuationez ad indiuisibile.ita q̄ per eē indiuisibile denoiat tp̄s esse.⁊ non pōt separari.qm̄ tūc tp̄s nō eēt tp̄s.qm̄ si instās nō eēt.non eēt ↄtinuatiuū nec p ↄñs ↄtinuatū nec per ↄñs tp̄s.ergo ⁊c̄. De ista rōne si vis potes facere duas.❡Si dicat q̄ tunc se quereṫ q̄ punct⁹ eēt de eēntia linee.❡Rñdeo hic aliq̄ ↄcedunt istā ↄñtiā.qm̄ sicut se hz instans ad tp̄s ita punct⁹ ad lineā.vñ pmo poste.suba linee est ex hiis.i.ex pūctis.❡Aliter diceret aliq̄ negādo ↄñtiā.de⁹.n.posset separe lineā ab hiis punctis saltē extremis.de alijs āt est dubitatio.qm̄ cū quecūqz ↄtigua se tangūt.⁊ tact⁹ ⁊ pūct⁹ sint eadē p̄ de gñatiōe.⁊ silr quecūqz se tāgūt vel totū tāgit totū vel ps ptē.vel ps totū.si totū tāgit totū.ḡ totū additū toti nō facit mai⁹.si ps ptē vel tota ista ps tāgit totā illā ptē.vel ps isti⁹ ptē illius.nō p°°.nec 2°°.qm̄ idē argueret vt pus.nec tertio mō.qm̄ idez seqreṫ in aliqbus.ergo in distinctis eēntialr vbi deus nō posset vicē alterius supplere.qm̄ impoſſe est illius actualis separatio.

Quintū dubiū est.Utrū istātia sint actu i tp̄e vel in po⁹.⁊ silr pūcta in linea.❡Rñdeo.triplex est actualiter.quedā separatiōis vel illud idiuisibile dicaṫ eē actu sic q̄ hēat eē separatū.vt si istās eēt separatū a tp̄e.⁊ isto° est ipoſſe. Alia est actualitas terminatiōis vt illud idiuisibile dicaṫ eē actu.ita q̄ actu terminat illud cui⁹ est.vt puncta extrema in linea dicunṫ eē actu ista actualitate.Alia est actualitas psentialitatis.⁊ isto° oia puncta in linea sunt actu.istās vero cōtinuās partē pteritā cū futuro est solū pñs.alia vero trāsierūt vt que sunt in pterito vel que sunt in trāseundo vt que sunt in futuro.❡His tribus actualitatibus opponitur triplex potentialitas.sume per oppositum ⁊ videbis.

Sextum dubiū est.Utrū pñs sit ps tp̄is vel vtruz ois ps tp̄is sit pterita vel futura.⁊ vṫ q̄ nō.ois actio sit in tp̄e.si ḡ oē tp̄s sit pteritū vel futuruz ⁊ ois ps eius sit pōt erita vel futura seqṫ q̄ ois actio sit in pterito vel futuro.sz nullū tale sit.sz est factū vel fiendū.❡Itē oē qd̄ est pteritū aliqñ fuit pñs.qm̄ de quecūqz est verū dicere qd̄ fuit verū fuit aliqñ dicere q̄ erat.ps ergo pterita aliqñ fuit i psenti.quero igiṫ istud pñs qd est.vel.n.est indiuisibile tp̄is vel aliq̄ ps diuisibilis tp̄is.si pmū.ḡ diuisibiles mēsuraṫ idiuisibili.qd̄ est ipoſſe cū nō adequenṫ adinuicē.si 2m̄ hr̄ ppositū.❡Item plures ptes mot⁹ pñt eē siḻ.ergo per ↄñs plures partes tp̄is.sz ptiū que sunt siḻ vna nō est pterita ⁊ alia futura.ḡ seqṫ q̄ nō ois ps tp̄is sit pterita vel futura.vna prior ⁊ alia posterior.❡Itē tu dicis q̄ ps tp̄is alia est prior alia posterior.tūc accipio ptē priorē.vel illa pars prior hz ptes vel nō. si nō.ergo est idiuisibilis.si hz.vel vna est prior altera.vel nō. sed sunt siḻ.si est prior.ergo nō sunt ptes partis prioris.qr pars prior nō pōt ↄstitui per partē posteriorē.si deṫ q̄ vna nō sit prior alia.sed sint siḻ hr̄ ppositū.⁊ ēt q̄ plēs partes successiue erūt simul.sed hoc est impoſſe.❡Rñdeo vbi pono aliq̄ dicta.Primuz est q̄ pñs nullo mō est pars tp̄is.pbaṫ.omnis pars tp̄is hz partes.pñs nō hz partes.ergo ⁊c̄.pbatur minor.cuiuslibet successiue hñtis ptes vna pars succedit alteri.⁊ vna est ante aliā.⁊ vna est facta ante aliā.sz in pñti nō pōt assignari q̄ vna pars succedit alteri.nec vna pars sit facta ante aliaz.ergo ⁊c̄.mi.pbaṫ.qr quicqd est pars psentis est pñs.sed illud qd̄ est factū vel fiendū nō est pñs.ergo sequiṫ q̄ pñs nō est pars tp̄is:qd̄ est ens successiuū.❡Item tp̄s diuidiṫ ad diuisionē spacij.6.huius.sed in spacio semp vna pars est prior ⁊ alia posterior.⁊ post quālibet partē est alia pars ⁊ vna est extra aliā.qr omne ↄtinuū hz partem extra partē.ergo in tp̄e ois pars vel est prior vel posterior.sed hoc nō pōt assignari de pñti.qr qd̄ prius est factū nō est pñtialiter factū.ergo sequiṫ q̄ pñs nō sit pars tp̄is.❡2m̄ dictuz est istud q̄ pñs nō est aliud q̄z ip̄m idiuisibile vel ip̄m nūc vel instās.vel ip̄m ↄtinuans partē pteriti cū futura pbaṫ.quia qdcūqz dr̄ eē pñs dr̄ eē nūc.⁊ ecōuerso.ergo nūc ⁊ pñs sunt idē.sed nūc est idiuisibile copulans partē pteritā cum futura.ergo ⁊ pñs.❡Ubi sciendū q̄ sicut impoſſe est imaginari aliquā partē linee quin ipsa terminet duob⁹ punctis ⁊ claudatur īfra duo puncta per modū cuiusdā īterualli.nec etiā pñt imaginari duo puncta quin iter ipsa cadat mediū siue media linea.qm̄ idiuisibile nō est immediatū idiuisibili.sic etiaz pportionabiliter nō pōt imaginari aliqua pars tp̄is quin ipsa cadat iter duo idiuisibilia.cū.n.qlz ps tp̄is sit ↄtinua opz q̄ ptes tp̄is per aliq̄ idiuisibilia copulenṫ ⁊ ↄtinuētur.qm̄ hec est descriptio ↄtinui.cū igiṫ pars pterita sit quid ↄtinuū opz q̄ in parte pterita sint īfinita idiuisibilia sicut ⁊ infinite partes.de nullo aūt idiuisibili est verū dicere q̄ sint duo pñtia.qm̄ sicut illa pars in qua sunt pterijt.ita etiā idiuisibilia ipsa pterierunt.solū ergo de illo idiuisibili est verū dicere q̄ sit pñs:qd̄ copulat partez pteritā cum futura.ista ergo non sunt idē adeqte.❡3m̄ dictū est q̄ futurū pōt sumi dupḻr.vno° formalr.s.per illa futuritione.alio° mālr.i.pro illo substrato ipsi futuritioni.sicut dies crastina dicit mihi futuritionē qm̄ est futura.⁊ substratū futuritionis.puta ipsa dies futura.⁊ ista nō sunt idē.certū est q̄ futurū formaliter sumptū nunq̄z pōt eē pteritū.pteritū.n.⁊ futuruz sunt ptes tp̄is eēntialr distincte vt formalr sumpte.cū ergo iter ipa sit eēntialis distinctio ⁊ sint ptes distincte tp̄is.vna nō pōt fieri alia.illud āt qd̄ substerniṫ futuritioni pōt trāsire in pteritū.❡4m̄ dictū est q̄ iter pteritū ⁊ futurū sunt quedā ppinquiora ipsi nūc ⁊ quedam remotiora:sz oia sint pterita vel futura.⁊ oēs ptes que sunt ptes pteriti sint pterite.sz vna pars prius q̄z alia pterierit.declaraṫ.accipio istās copulans horā tertie cū hora meridiei.certuz est q̄ vna ps hore tertie fuit anteq̄z alia.⁊ tm̄ vtraqz pars est pterita.silr vna pars hore meridiei erit anteq̄z alia.⁊ tm̄ qlibet est futura.❡5m̄ dictū est q̄ alr accipiṫ pñs a grāmaticis ⁊ aliter a physicis ipsi inquam sic describunt pñs est cui⁹ pars pterijt parsqz futura est.ita diffinit priscianus.nos aūt physice loquētes nosmetipsos itelligētes nō imaginamur q̄ illud qd̄ est pteritu̇z sit pñs.iō de ipso nō sic loqmur.❡6m̄ dictū est q̄ sicut fuit dictuz de tp̄e q̄ lz qlibet eius pars sit facta vel fienda ip̄m tm̄ tp̄s nō dicitur pñs nisi per actualē ↄtinuationē vnius partis cū alia.vñ dicendo tp̄s est nūc.est sensus q̄ pdicatū iest actu subiecto.sic silr est de motu q̄ lz qlibet pars mot⁹ sit prior vel posterior tm̄ motus dr̄ eē actu per actualē ↄtinuationē vni⁹ partis cū alia ad mutatū esse pñs.ita q̄ cuilibet parti tp̄is correspondet pportionabiliter pars motus ⁊ ecōtra.⁊ totum toti.

His visis Rñdeo ad rōnes pncipales in oppositū.❡Ad pmā dico q̄ ad hoc q̄ aliq̄ actio vel motus fiat in tp̄e sufficit q̄ cuilibet parti tp̄is corrñdeat pars mot⁹ pportionabilr.ita q̄ parti pterite tp̄is corrñdeat pars facta in motu ⁊ future fienda.⁊ etiā requiriṫ q̄ sicut sit actualis ↄtinuatio in tp̄e vnius partis cū alia:ita etiā requiritur q̄ in motu fiat actualis ↄtinuatio.⁊ per hoc dr̄ fieri in tp̄e.Dico ergo q̄ possibile est q̄ aliqs mot⁹ fiat in tp̄e:eo q̄ assistit actuali ↄtinuatiōi tp̄is ⁊ illi corrñdet.lz nō fiat in preterito vel in futuro.sz aliqd eius est factū vel fiendū.Est igiṫ possibile q̄ mot⁹ fiat tm̄ q̄ qlibet ei⁹ pars est facta vel fienda. totū.n.distinguiṫ a suis ptib⁹ sicut est etiā possibile q̄ nulla pars tp̄is sit ⁊ q̄ tp̄s sit pp talē ↄtinuationē.❡Ad 2m̄ dico q̄ si accipias pteritū ⁊ futurū formalr dico q̄ falsē accipis. qr vnū nō pōt fieri aliud.si v̇o p substrato puta accipiēdo hesternā diē que est pterita.tūc dico q̄ ipsam fuisse pñtez pōt intelligi dupḻr.Uno° q̄ illa mēsureṫ instāti pñti.⁊ isto mō est impoſſe qm̄ isto mō vt dixi diuisibile mēsurareṫ indiuisibili.pñs enim vt dixi est quid idiuisibile.Alio mō pōt itelligi fuisse pñs sic q̄ in aliquo nunc fiebat actualis ↄtinua-

tio vnius partis cū alia ad pñs sicut verū est dicere hodie. q̄ hora tertie hui⁹ diei ↄtinuatᷣ cū hora meridiei. ⁊ sic est verū dicere q̄ dico hodierna est pñs pp ↄtinuationē istā ⁊ p̄sencialitatē ad p̄sens nūc cū partib⁹ eius. ¶ Ad 3ᵐ iam dixi in tertio huius q̄ōo pōt mot⁹ cōparari ad mobile absolute: ⁊ isto mō cū omne accidēs q̄ð extendit ad extensionē subiecti sit scdm aliā ⁊ aliā partē in alia ⁊ alia pte sbi sic sm hoc cū oēs ptes sil' moueant seqᷣ q̄ plures mot⁹ sunt sil' vel pñt sil' eē. Alio° pōt cōparari mot⁹ ad mobile in cōparatiōe ad spaciū. ⁊ isto° accipit p̄oritas ⁊ posterioritas in motu siue in ptib⁹ mot⁹. ⁊ isto° ipo͡le est duas ptes mot⁹ eē sil'. ⁊ qᷓ tp̄s capit diuisibilitatē a motu sm istā diuisionē scdā. ideo ipo͡le est duas ptes tp̄is esse simul. ¶ Ad 4ᵐ dico q̄ in tp̄e pterito sūt ptes quaꝝ q̄lꝫ ē pterita lꝫ vna sit p̄or alia ⁊ p̄us pterierit. ¶ His visis dicēdū ad auctoritatē Arist. que videbatᷣ dicere q̄ instans sit idē in toto tp̄e sm substantiā. ⁊ dico q̄ in hoc passu exponitᷣ a diuersis diuersimode. Uno. n. mō exponitur q̄ loquebatᷣ sm itentionē mathematicoꝝ qui ponebant vnū punctū fluere per totā lineā. ⁊ sic etiā ponebatᷣ de instāti. ¶ Aliter exponitᷣ q̄ ista variatio sm sbāꝫ nō est nisi ex parte diuersarū partiū tp̄is. vel loquitᷣ de istāti sm q̄ est finis vnius ptis ⁊ initiū alterius sic q̄ ipsum variatᷣ scdm̄ esse ⁊ non sm substantiam. Et sic terminatᷣ questio.

¶ Dicamus igitᷣ q̄ cū numerās nō fuerit numerare non erit. Q. ō. vij.

Ueritᷣ vlteri⁹. Utrū nūs sit aliq̄ entitas realis absoluta distincta eēntialr a reb⁹ nūatis. Et p̄ arguitᷣ q̄ sit realis entitas. q̄m positis p̄ncipijs realiter ponitᷣ p̄ncipiatū. sꝫ tres vnitates q̄ sunt p̄nᵐ ternarij nūi ponuntᷣ realr extra aiaꝫ. g̃ ⁊c̃. ¶ 2° ondo q̄ nō sit entitas absoluta. nūlla. n. entitas absoluta circuit q̄lzlibet genus entis sed nūs circuit q̄lzlibet genus entis. ergo ⁊c̃. mi. p̄batᷣ. q̄m q̄lzlibet p̄dicamenti pōt nūari. dicim⁹. n. tres sub̃as ⁊ tres qualitates. ⁊ sic de alijs. ¶ 3° ondo q̄ nō sit distinct⁹ a reb⁹ nūatis. q̄m sicut se hꝫ multitudo in cōi ad ens in cōi. ita se hꝫ multitudo specialis ad ens speciale. sed multitudo in cōi nō distinguitᷣ ab ente in cōmuni cū sit eius passio. ergo ⁊c̃.

Ad oppositū vᷣ q̄ntū ad ista tria Ari. q̄m p̄mo ponit ip̄m ab aīa. s. n. aīa nō eēt. nūs nō esset. 4. p̄hisi⁹. ¶ Quantū ad scdm ⁊ tertiū est eius ↄmens in p̄dicamentis vbi ponit ip̄m esse q̄ntitatem que est ens absolutū distinctum a substantiis. ergo ⁊c̃.

Rñdeo vbi sic p̄cedā. p̄. n. ingrediᷣ si nūs est ens absolutū distinctū a reb⁹ nūatis. ¶ 2° vtrū habeat eē circūscripto oī actu itell'is. ¶ 3° mouebuntᷣ q̄dā dubia de nūo. ¶ Quātū ad p̄mū est opio duoꝝ doctoꝝ. quoꝝ

pᵃ ppō q̄lꝫ ponit vnā p̄pōnē. ¶ Prima p̄pō est fris occaꝫ q̄ ponit q̄ nūs nō distinguitᷣ realr a reb⁹ nūatis nec essentialr sic q̄ nūs ternarius triū lapidū nō distinguitᷣ eēntialr a trib⁹ lapidib⁹. p̄batᷣ sic. ois entitas absoluta p̄or inseparabilis p quācūq₃ poᵗᵉᵐ ab aliq̄ posteriori cū illa posteriori est idē eēntialiter. deus. n. pōt separe q̄cūq₃ eēntialr distincta ad se inuicē independētia. q̄ ex quo vnū ab altero nō depēdet ⁊ vnū alterum nō coexigit. ⁊ p ↄñs de⁹ pōt separe ipsa si distinguantᷣ. cū igitᷣ tres lapides sint p̄ores nūo ternario sicᷣ fundamētū fundato si distinguantᷣ de⁹ poterit separe ipsa. sꝫ h̄ est ipo͡le. q̄ de⁹ nō pōt facere q̄n tres lapides eēnt tres. sꝫ nō possent eē tres sine nūo ternario. ¶ Itē si nūs ternari⁹ eēt res distincta a trib⁹ lapidib⁹ eēt accñs. ⁊ p ↄñs idē accñs nūo eēt in diuersis sbis. q̄ð est ipo͡le. ¶ Itē ipo͡le est sbm suscipe aliquā formā nouā nisi p trāsmutationē mediā. sꝫ si trib⁹ lapidib⁹ addatᷣ q̄rt⁹ nulla sit mutatio in trib⁹ lapidib⁹. g̃ nūs q̄ternarius nō est distinct⁹ a trib⁹ lapidib⁹.

2ᵃ ppō ¶ 2ᵃ p̄pō est cuiusdaꝫ alteri⁹ doctoris q̄ ponit q̄ nūs est for° respectiua. h̄ p̄batᷣ sic. nulla for° que fundatᷣ in aliq̄ est maioris entitatis q̄ʒ illð in quo fundatᷣ. sꝫ nūs fundatᷣ sup gen⁹ relonis. dicim⁹. n. tres relones. g̃ cū for° absoluta sit p̄fectior q̄ʒ respectiua impo͡le erit q̄ nūs sit for° absoluta. ¶ Itē illð cui⁹ rō p̄ᵃ ↄsistit in habitudine ad alið est relo. sed rō p̄ᵃ ⁊ eē nūi est h̄. g̃ ⁊c̃. mi. p̄batᷣ. q̄m nūs est alicui⁹ rei nūabilis nūs. ⁊ nō pōt absolui ab habitudine ad nūabile. g̃ ⁊c̃. ¶ Itē cui⁹ p̄p̄e passiōes totalr sunt relatiue ⁊ ip̄m totalr est relatiuū. sꝫ p̄prie passiōes nūi sunt h̄. g̃ ⁊c̃. mi. p̄batᷣ. q̄ paritas ⁊ iparitas videntᷣ se hᷓe sicut equalitas ⁊ inequalitas que dn̄t relationē. ergo ⁊c̃.

Contra istas duas p̄pōnes arguendo pono duas ↄdictorias istis p̄pōnib⁹. pᵃ ppō ¶ Prima est ista q̄ nūs distinguitᷣ eēntialr a rebus nūatis. p̄batᷣ sic. oē accñs distiguitᷣ eēntialr a suo sbo in quo est. sꝫ nūs est accñs cui⁹ sbm sunt res nūate. nā nūs est de gñe q̄ntitatis ⁊ nō pōt fundari nisi sup res nūatas. ergo ⁊c̃. ma. pꝫ. qᷓ ipo͡le est q̄ eadē essentia accidat sibiipsi. ¶ Itē corruptio tertio lapide remanent alij duo lapides ⁊ nō remanet ternari⁹ nūs. ergo impossibile est q̄ ternarius nūs sit idē cum illis trib⁹ lapidibus. 2ᵃ ppō ¶ 2ᵃ p̄pō est q̄ nūs est eēntialr forma absoluta. p̄batᷣ. illud q̄ð est sp̄ēs alicui⁹ p̄dicamēti absoluti est essentialr absolutū. sꝫ nūs est h̄. q̄ est sp̄ēs q̄ntitatis. ergo ⁊c̃. ¶ Dices q̄ lꝫ nūs habeat modū q̄ntitatiuū ⁊ sit in gñe q̄ntitatis q̄si scdꝫ dici. tñ formalr etiā q̄ntū ad illud q̄ð est nō est nisi in gñe relationis. ¶ Cōtra. q̄ oē nō per se q̄ntū hñs tñ modū q̄ntitatiuum: hꝫ ex alio per se q̄nto. sꝫ nūs nō hꝫ ex alio p se q̄nto q̄ sit q̄ntus. ergo ⁊c̃. mi. p̄batᷣ. q̄ hoc hᷓet a q̄ntitate ↄtinua sed hoc est falsum. p̄bō. qᷓ oē hñs modū q̄ntitatiuum ex alio hꝫ illū sibi mō eī q̄ð hꝫ per se. sicut q̄ albedo est extēsa p accñs. q̄ ad extēsionē q̄ntitatis in qua est. iō extēditᷣ ↄsilr per accñs sicut q̄ntitatis per se. sꝫ nūs nō hꝫ eundē modū q̄ntitatis cū q̄ntitate ↄtinua. ergo ⁊c̃. ¶ Itē q̄ntū ad p̄ncipale ois relo est alicuius fundamēti ad aliquē terminum: sꝫ nūs nō est h̄. ergo ⁊c̃. minor p̄batᷣ. q̄ accipio nūm binariū. due vnitates sunt totale fundamētū eius. tūc quero q̄ð sit termin⁹ eius. vel ambe vnitates. vel altera tñ. vel act⁹ itelligēdi. nō p̄mū. q̄ tūc idē esset totale fundamētū ⁊ terminus. nec scdm. q̄m fundamētū nō coincidit cū termino. nec tertiū. q̄ tunc nūs nō posset itelligi sine actu itelligēdi. q̄ð est falsū. puta q̄ nō intelligā sine actu itelligēdi. ¶ Ad cui⁹ euidētiā est sciēdū q̄ nūs pōt sumi dupl'r sicut sba ⁊ accidēs. Uno mō pōt sumi sba pro illo a quo nomen subiecte iponitᷣ ⁊ sic sba significat ordinē ad accidētia. sba. n. imponitᷣ a substādo. ⁊ ideo Aug. 5. detri. c. 5. dicit. q̄ nephas est dicere q̄ deus subsᷓtet sue bonitati ex quo ↄcludit q̄ abusiuū est dicere deū esse sbam: q̄ isto mō sub̃a est respect⁹. Alio° dᷓ sub̃a pro illo cui nomen imponitᷣ. s. pro substrato. ⁊ h̄ est q̄ð absolutū. nec. n. nomen sub̃e iponitᷣ illi reloni que est ad accñtia. sꝫ alicui absoluto substrato illi per modū fundamēti. p ideꝫ dico de accñte q̄ pōt ↄsiderari dupl'r. vno° vt accipitᷣ p illo a quo nomē iponitᷣ. ⁊ sic dicit respectū. puta ad adiacētiā siue iherētiā. Alio° p illo cui nomē iponitᷣ. ⁊ sic dicit absolutū: puta fundamētum hui⁹ respect⁹. Cōsil'r dico de nūo. pōt. n. vno° accipi formalr p illo a quo iponitᷣ nomē nūi. Alio° pro illo cui iponitᷣ. s. quo nūam⁹ vel p illo quo res ipse passiue nūantᷣ. p̄° accipiēdo ip̄m dico q̄ nūs est relo. dicitᷣ. n. ordinē siue respectū rei nūabilis ad aīam nūantē. ¶ 2° vo mō accipiēdo numerū. puta pro fundamēto quo nūam⁹ est formalr entitas absoluta. vñ sicut hō formalr nō est sub̃a accipiēdo sub̃aꝫ p̄ᵒ mō. ita ēt nec binari⁹ vel ternari⁹ est nūs formalr p̄ sumpt⁹.

His visis rñdeo ad rōnes. ¶ Ad p̄mā p̄me p̄pōnis ↄcedo maiorē. sed nego minorē. dico. n. q̄ de⁹ pōt facē tres lapides fundamētalr sine ternitate forᷓalr. ita q̄ separata ternitate illi lapides nō erūt tres forᷓalr. sꝫ solū fundamētalr. ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ nūs ternari⁹ est i illis vnitatib⁹ q̄si se hñtib⁹ p modū vni⁹. ex quo cōcludā ifferius nūm neccio eē ab aīa. ¶ Ad 3ᵐ dico q̄ adueniēte alio lapide trib⁹ lapidib⁹ cū illi tres lapides p̄us nō eēnt p̄nᵐ nūi q̄ternarij ⁊ mō sint sequitᷣ q̄ sit facta aliqua mutatio. ⁊ sic pꝫ sal

sitas illius assumpti. ¶ Ad rōnes alterius ꝓpōnis rñdeo. ¶ Ad primā dico ꝙ illa rō ꝓbaret ꝙ nūs nō eēt ꝑma itentio nec aliqd positiuū cū fundet sup scdas itentiōes ꝛ negatiōes ꝛ ꝑuatiōes. tūc ergo dico ꝙ lꝫ nulla for͛ fundata in aliquo realr possit eē maioris entitatis ꝙ͂ illud in quo fundatur: tñ non est ipole de forma que nō fundat in aliquo nisi scdm rōnē. nō. n. est ipo'e circa negationē ꝯcipi aliqd positiue. ꝯcipimus. n. plures negationes. pluralitas dicit qd positiuū. ergo ꝛc̄. ¶ Cōfirmat per sile qm̄ magnitudo est forma absoluta: ꝛ tñ fundat sup re cuiuslꝫ gn̄is. vñ vna relatio est maior ꝛ pfectior alia. ¶ Ad 2m nego minorē. ¶ Ad ꝓbationem dico ꝙ ille ordo numeri ad aiaꝫ numerantē vel ad reꝫ numerabilē nō est de rōne nūi sꝫ ꝯsequit ipm. ¶ Ad 3m dico ꝙ lꝫ sup paritatē ꝛ iparitatē fundet respectus nō tñ ipsa sunt respectus sicut dico de equalitate ꝛ inequalitate.

Quantū ad 2m arti. principalem pono tria dicta. ¶ Primū dictuꝫ est ꝙ oē nūabile est cōe his in qb' nūat. pꝫ. nō. n. nūatio aliquoꝝ fit per ea que sunt ppria eis. nō. n. sor. ꝛ plo sunt duo sor. ex quo seqt correlarie ꝙ in illis in qb' nō est aliq͂ cōitas plificabilis: in illis nō fit aliqs nūs. ¶ Scdm dictū est istud ꝙ nūs qui cātur ex diuisione ꝯtinui nō cātur ex diuisibile ꝯtinui vt ipm est qddā totū itegrale. sꝫ tñ vt hꝫ rōnē toti' vlis. hoc pꝫ. q2 oēs nūale saluat in quolꝫ illoꝝ in quo nūat. est. n. oē nūale cōe vt dictū est. sꝫ ꝯtinuū vt est totū itegrale nō saluat in aliq͂ partiuꝫ ei' in quas diuidit. nō. n. linea bipedalis saluat in aliq͂ ptium eius. ipm aūt ꝯtinuū vt hꝫ rōneꝫ toti' vlis saluat in talib'.

Opio Fran. de mar. Ex quo qdē dicto ꝯcludit Frā. de mar. aliud dictū ꝙ cum rō toti' vlis pro qua ꝯuenit nūs vniformiter saluet in quolꝫ gn̄e ꝙ nūs cātus ex diuisione ꝯtinua est eiusdeꝫ rōnis cum nūo cuiuscūꝙ gn̄is alteri'. hoc aūt dimitto tanꝙ͂ dubium. ¶ Hoc ꝑmisso ponit istā ꝯnē ꝙ nūs nō hꝫ eē formalr circūscripta aia vel ei' actu. hoc ꝓbat sic. ipole est ꝙ aliqd vnū reale accñs possit realr fundari sup aliq͂ realr distincta ꝛ ꝙ͂tucūꝙ localr separata. sꝫ sup tres lapides sub quacūꝙ distantia positos fundat nūs ternari'. ꝗ ipole est ꝙ nūs ternari' sit aliq͂ vna for͛ realis realr fundata sup tres vnitates nūi ternarij. ma. pꝫ. q2 vnitas nūalis accñtis est ex vnitate sbti. vnū enim accñs nūo nō est in pluribꝰ sbtis nūo sic separatis. ꝛ ista est rō que me multū ꝯuincit ad hāc partē. q2 per hāc multi boni doctores ad ipossia deducunt. vꝫ. n. Landulphus ꝙ nūs nō est aliqd vnū ens vt recitabit in sequentib'. ¶ Itē nulla forma realis ꝑter aiaꝫ exñs plificat ad plurificationē vel cōparationē itell's alicui' vel aliquoꝝ ad alia ꝛ ad alia. sꝫ nūs sic plificat ꝛ multiplicat. ergo ꝛc̄. maior. pꝫ. q2 a q̄cūꝙ aliqd hꝫ suā eētiā ꝛ entitatē ꝛ ab eo ēt hꝫ suā vnitatē ꝛ multitudinē ꝛ diuersitatē. q2 ista sunt passiōes entis. mi. ꝓbat. q2 accipio duos lapides. si itell's cōparet ipsos ad alios duos faciēs nūm q̄ternariū. mō cōparent isti q̄tuor ad alios q̄tuor facient. 8. ꝛ sic de qbuscūꝙ alijs. ¶ Itē si nūs eēt ꝑter aiaꝫ sequeret ꝙ positis duob' binarijs ponerent binarij infiniti. ꝯñs est falsum. ꝗ ꝛ añs. ꝓbat ꝯña. accipiat binarius duoꝝ lapidū ꝛ binari' duoꝝ lignoꝝ. tūc verū est dicere ꝙ ibi sunt duo nūi binarij. hi ꝗ fundant dualitatē ab his distinctā. q2 fundamētū differt a fundato. tūc ꝗ accipio istā dualitē fundatā cū scdo nūo binario ista sunt duo. ꝗ fundāt nūm binariū. ꝛ sic ꝓcedā in ifinitū. ¶ Itē ab eo est formalr nūs a quo est nūare. ista pꝫ. q2 si sola aia dealbaret albedo esset formalr solū ab aia. sꝫ sola aia hꝫ nūare vt pꝫ de se ꝛ in. 4. phy. ꝗ ꝛc̄. ¶ Itē ad idē ar. Frā. de marchia. nulla forma vna ꝑm spēm spālissimā absoluta fundat supra rem cuiuslꝫ gn̄is. vñ oēs ille forme dicūt gn̄e quaꝝ suba imediata dicit gn̄e. sꝫ nūs binari' quoꝝcūꝙ duoꝝ ē eiusdē spēi. ꝛ sic de q̄cūꝙ nūo alio. nūs ēt fundat supra rē cuiuslꝫ gn̄is. ꝗ ꝛc̄. ¶ Cōfirmat. qm̄ binarius duoꝝ entiū rōnis puta duoꝝ filioꝝ nō est ex̄ itell'm cū eius fundamētū nō sit ex̄ itell'm. sꝫ binarius duoꝝ entiū realiū est eiusdē rōnis specifice cū illo. ens aūt reale ꝛ ens rōnis nō pñt eē eiusdē rōnis. ¶ Cōfirmat. q2 ois spēs spālissima realis determiat sibi subm reale sic ꝙ nunꝙ͂ pōt fundari supra ens rōnis sic albedo determinat sibi supficiē ꝛ sciā intell'm. sꝫ binari' est q̄dā for͛ specifica nullū subm sibi determinās. ꝗ nō est forma realis. ꝗ ꝛc̄. ¶ Itē nulla forma realis eiusdē rōnis fundat subiue ꝑm rem in for͛ eiusdē rōnis etiā ꝑm spēm spālissimā. oē. n. qd est in po' subiua alicuius est alteri' rōnis ab ipso. albedo inꝙ͂ nō est i po' subiua ad albedinē. sꝫ nūs eiusdē spēi fundat in nūo eiusdeꝫ spēi spālissime sic sup binariū duoꝝ equoꝝ ꝛ binariū duoꝝ hoiuꝫ fundat binarius nūs. qm̄ veruꝫ est dicere ꝙ isti duo nūi binarij ꝛ oēs sunt eiusdꝫ spēi spālissime sic ois dualitas. ꝗ ꝛc̄. ¶ Itē ois for͛ absoluta realis que est in sbto extēso realr extendit per accñs. sꝫ nūs nullo' pōt sic extēdi. ꝗ ꝛc̄. Hꝫ vr̄ ītētio plana p hi ꝛ cōme. in. 4. hui'. ca. de tpe. cū sic igt. ipole sic numerantē eē ipole est nūm eē. dico igit ꝙ ipse nūs nō est ꝑter aiam. ¶ Ad cuius euidētiā est sciēdū ꝙ aliq͂ for͛ fundat sup aliꝙ͂ nām cōem ꝛ plificabilē q̄druplr. ¶ Primo aliq͂. n. forma ꝯseqt aliꝙ͂ nām ꝑm se ꝛ absolute vt scibile vel scibilitas ipsa que est ꝯsecutiua alicui' obiecti cōis. ¶ Aliq͂ aūt est forma que nō ꝯsequit nām absolute. sꝫ p cōparationē ad aliā vt for͛ distributiua nāe cōis sic cū dr̄ ois aia est imortalis. ꝛ ista non est extra in re sicut nec distributio ipsa. ¶ Tertia est aliqua forma collectiua nāe cōis sicut dicit porphyrius ꝙ oēs hoies participatione spēi sunt vnus hō. nec ista est in re extra sicut nec collectio ipa. ¶ Quarto est aliq͂ forma media que non est pure collectiua nec pure distributiua tm̄. ꝛ hec forma est forma nūi. non. n. est tm̄ distributiua. sed est distributiua nature cōis ꝛ collectiua ei' iferioꝝ in ea. sicut nūs denarius hoium distribuit hoiem in suis iferiorib'. ꝛ cū hoc collegit oēs decē. nullus. n. decē hoium est deceꝫ. sꝫ oēs decē simul. hꝫ aūt collectio vel distributio fit per itell'm. ergo per ꝯñs ipse nūs nō est ꝑter aiam. ¶ Secūdo sciēdū ꝙ nūs nō est aliqd factū ab aia lꝫ sit in ipa aia obiectiue. ꝛ lꝫ nō sit ꝑter aiam. ¶ Ad cui' euidētiā sciēdū est ꝙ quedā sunt que non sunt ab aia nec aliq͂ mō dependent ab aia sicut entia realia realr extra. Alia sunt que sunt ab ipsa aia effectiue ꝛ sunt tm̄ in aia obiectiue. sicut itentio spēi ꝛ gn̄is ꝛ ois intentio scda. Alia vō sunt media que. vꝫ. tm̄ sunt in aia obiue ꝛ nō in re extra. nō tñ sicut cāta ab ipsa aia. sꝫ ꝯsequunt ab ea que cāntur ab ipsa. sic nūs. vnitates. n. vt ꝯcepte ab aia fundat nūꝫ. nō aūt vt sunt in re ex̄. ꝛ hoc ꝓp aliū modū essendi quē hñt vt ꝯcepte ꝙ͂ hēant vt in se extra existēs. vt. n. sunt obiue in intellū ꝯcipiēte nō distinguunt sbto nec loco sic distiguunt vt sunt in re extra. ꝛ iō in eis vt ꝯcepte fundat nūs ternari'. nō aūt vt existe in re ex̄. ꝛ ita nūs scdm hoc eē obm hꝫ eē in aia. nō aūꝫ effectiue est ab aia saltē ꝑmo ꝛ imediate. ¶ Sed ꝯtra istā ꝯnē arguit ꝑmo sic. q2 spēs ꝑdicamēti realis est in re ex̄. sꝫ nūs est spēs ꝑdicamēti realis. q2 est de gn̄e q̄titatis. ergo ꝛc̄. ma. pꝫ. qm̄ nullū depēdēs ab itellu est itrinsecū alicui facto per itell'm. aliter aliqd vnū fieret ex ente in aia ꝛ ex ente extra aiam. ¶ Itē scdm scie realis est extra aiam ꝛ reale. sed nūs est sbm scie realis. qm̄ arismetrice que est scia realis. ergo ꝛc̄. ma. pꝫ. qm̄ secant scie quēadmoduꝫ ꝛ res de qbus sunt. scdo de aia. Et scia siml'r hꝫ denoiationē a sbto. Tuꝫ etiā qm̄ sbm ē mēsura scie ꝛ mēsura pfectior est mēsurato. ꝛ sunt vnigenea. 10. meta. sꝫ oia ista deficiūt hic. ens. n. rōnis nō mēsurat ens reale nec est pfectius nec vnigeneū. ¶ Itē illud qd est obm per se po' sensitiue nō est factū ab aia. sꝫ nūs est obiectū per se po' sensitiue. pꝫ. scdo de aia. ¶ Iteꝫ iter extrema vni' ꝛ eiusdē rōnis que nullū hñt ordinē. intell's nō pōt cōstituere ordinē eēntialē. sꝫ ordo nūorum est ordo eēntialis ꝛ vnitates oiuꝫ nūoꝝ sunt eiusdē rōnis. ergo ordinē istoꝝ numeroꝝ nō ꝯstituit intell's. sed inuenit maior vr̄ eē euidēs. nā ex quo sunt eiusdē rōnis nullū ordinē pñt hr̄e nisi accidētalem. ¶ Itē nulla po' facit suū obm ꝑmariū nec ptē ei'. ista pꝫ. qm̄ ois po' ꝑsupponit suuꝫ obm. agit inꝙ͂ obm in po' ꝛ ab ipso accipit actū. sꝫ ens ꝑme itentiōis sub quo ꝯtinet nūs est obm itell's. ergo ꝛc̄. ¶ Itē intell's in actione sua nō

ꝯstituit aliqd nisi in esse relatiuo. ista pꝫ. qꝛ nihil ꝯstituit nisi p actũ cõparatiuũ qui est duoꝝ extremoꝝ. ḡ oẽ ꝯstitutũ p talẽ actũ dicit cõparationeꝫ ⁊ respcũ. nũer⁹ aũt est forma absoluta. ¶ R̾o ad pmũ ⁊ dico ꝙ aliqd esse reale põt esse dupl'r. Uno mõ qꝛ hꝫ esse circũscripto oi actu itellectus. ⁊ qm̃ ab aia nõ est depẽdẽs obiue nec effectiue. vt lapis ⁊ talis. Alio mõ. qm̃ est depẽdẽs ab aia obiue ⁊ nõ effectiue vt nũer⁹. vel si effectiue. tñ iformatiuũ ipi⁹ itellect⁹ ⁊ ei⁹ ꝓpriũ accñs sicut act⁹ intelligendi ⁊ iciendi. Primo mõ nõ opꝫ spẽm pdicamẽti realis esse realẽ. sed sufficit scd̃o mõ. lꝫ pꝫ naꝫ actus intelligendi depẽdet ab intellectu ⁊ sciaꝛ ⁊ tñ sunt in pdicamẽto qualitatis. ¶ Ad 2m dico ꝙ sufficit ꝙ subm scientie realis nõ depẽdeat ab itellectu effectiue. lꝫ bene obiue. ⁊ ꝙ sit reale. hoc est qꝛ nõ depẽdet effectiue ab itellectu. ¶ Ad 3m dico ꝙ numerus est sensibilis materialr ⁊ quãtũ ad vnitates ipsi⁹. nõ aũt formalr ⁊ quãtũ ad formã ipsius. ⁊ sic phs intellexit in scd̃o de aia. alr cõtradiceret sibiipsi in. 4. hui⁹. vbi ponit ꝙ si itellect⁹ nõ fuerit nũerãs nõ erit nec p ꝯñs nũer⁹. ¶ Ad 4m dico ꝙ maior est vã de extremis habẽtib⁹ ꝓportionẽ eandẽ. lꝫ igitur vnitates diuꝫ nũeroꝝ sint eiusdẽ rõnis tñ hñt diuersas ꝓportiões. ¶ Alia est. n. ꝓportio vnitatis ad duas vnitates. alia ad tres. ⁊ sic in ifinitũ. ⁊ iõ fꝫ diuersas ꝓportiões põt intellect⁹ cãre diuersas spẽs nũeroꝝ hñtes iter se ordinẽ essentialẽ. ⁊ hoc est qd̃ dic̃ cõmẽtator. 2. hui⁹. qm̃ fꝫ ꝙ est alia spẽs nũeri sic est alia ⁊ alia ꝓportio vnitatis ⁊ ecõuerso. ¶ Ad 5m dico ꝙ lꝫ po⁹ nõ possit causare suũ obm adeq̃tũ. põt tñ cãre aliqd sub ipo ꝯtẽtũ. cũ inquã sciam ⁊ actũ itelligẽdi q̃ sunt sub ente pme itẽtiõis. ¶ Ad 6m põt dici ꝙ ma. est falsa. lꝫ. n. ens scd̃e itentiõis fit p actũ cõpatiuũ. nõ tñ. est pme itẽtiõis. Uel põt dici scd̃m iã dictũ ꝙ numer⁹ nõ est effectiue ab aia.

Quantũ ad tertiũ arti. vbi erant aliq̃ dubia remouẽda. est illa pma dubitatio. q̃lis est vnitas que est pncipiũ nũeri. ¶ Rñdeo vbi est sciẽdũ ꝙ est vna opio cuiusdã doctoris qui ponit ꝙ vnũ est duplex. qd̃dã a quo icipit nũerus nũerando. s. vnũ. duo. tria ⁊c̃. Aliud a quo fluit siue cãtur ⁊ oꝛit numer⁹: ⁊ hec est vnitas illa. ex cui⁹ diuisiõe cãtur nũer⁹. fm. n. ꝙ ꝯtinuũ diuidit ita crescit nũer⁹ ⁊ augẽt. tũc igit dicit doctor iste. ꝙ vnũ qd̃ est pncipiũ nũeri nõ est illud a quo icipit siue a quo ichoat nũer⁹. lꝫ illud a quo fluit ⁊ cãtur nũer⁹ qd̃ est illud ex cui⁹ diuisiõe cãtur nũer⁹. ex diuisiõe. n. cõtinui cãtur numer⁹. ꝯtinuũ aũt dicit vnitatẽ. ¶ Pro illa opiniõe ar. p sic. vnũ qd̃ ẽ pncipiũ nũeri ꝯtinet nũeꝝ. lꝫ vnũ a quo icipit nũer⁹ nõ ꝯtinet nũeꝝ. lꝫ illud a quo ꝯfluit. qm̃ istud respicit ipm nũeꝝ. qꝛ sic totũ respicit ptẽ suã. nõ aũt illud a quo icipit nũer⁹. imo talis est. ei⁹ pa. ḡ ⁊c̃. ¶ Itẽ in illis que sunt eiusdẽ rõnis nõ magis accidit ꝙ nũer⁹ icipiat siue ichoet ab vno q̃ꝫ ab alio. lꝫ oẽs vnitates sunt eiusdẽ rõnis. ḡ vnitas a qua icipit nũer⁹ est tñ p accñs pncipiũ nũeri. ⁊ nõ p se. nõ. n. est p se pnm nũeri magis q̃ꝫ vltima vnitas. ḡ ⁊c̃. ¶ Itẽ vnũ qd̃ est pncipiũ nũeri est pri⁹ nũero nõ tñ ordine positiõis. lꝫ et ordie cãlitatis ⁊ dignitatis. lꝫ vnũ a quo icipit nũer⁹ est pri⁹ nũero tñ ordie positiõis. vnũ aũt ex cui⁹ diuisiõe ꝯsurgit nũer⁹ est pri⁹ ordine cãlitatis ⁊ dignitatis.

Contra opi. istã ar. sic pmo illud qd̃ nectio corrũpit ad generatiõeꝫ alteri⁹ nõ est p se pncipiũ alterius. sed vnũ ex cuius diuisiõe cãtur numer⁹ corrũpit necessario ad generationeꝫ alteri⁹. s. nũeri. ma. pꝫ. qm̃ causa vel pncipiũ per se nõ corrũpit ad generatiõeꝫ pncipiati vel causati. minor pꝫ. qm̃ fm ꝙ ꝯtinue crescit numer⁹ sic continue decrescit vel corrũpit illud vnũ: ex cui⁹ diuisiõe fit numer⁹. vñ sicut nũer⁹ crescit in infinitũ per appositionẽ vnitatũ: ita decrescit ꝯtinuũ ⁊ diminuit ⁊ cõsumit in infinitũ per subtractionẽ ⁊ diuisionẽ ipsaꝫ vnitatũ. q̃re ⁊c̃. ¶ Itẽ quãdo aliqd nõ est causa alicui⁹: nisi mediãte aliquo ei opposito cui⁹ est causa per accñs nõ est causa illi⁹ per se. lꝫ vnũ ex cui⁹ diuisione oꝛit numerus nõ est cã nũeri nisi mediãte vno ei opposito cui⁹ est causa tñ per accñs. ḡ ⁊c̃. minor pbat. qꝛ vnũ nõ est causa numeri nisi mediãtib⁹ vnitatib⁹ ptialib⁹ diuidentib⁹ ipm. que quidẽ constituũt numerũ ipsuꝫ istarũ aũt vnitatũ que sunt causa numeri ipm vnũ diuisibile nõ est causa numeri nisi tantũ per accñs. ergo nec ipsius numeri. quare ⁊c̃.

Ideo dico aliter. ¶ Ad cuius euidẽtiã est sciẽdũ ꝙ vnũ repertuꝫ in nũero est duplex. quoddã est qd̃ cõsequitur gñaliter omneꝫ numeꝝ. sicut ꝓpria passio sequit suũ subm. Ita. n. quãlibet speciẽ numeri ꝯsequitur sua ꝓpria vnitas sicut ꝓpria passio suũ ꝓpriũ subm. vnde sicut vnitas in gñali cõsequit ens in gñali ita determinata vnitas determinatũ numeꝝ: ⁊ etiã ipm numerũ in generali ⁊ de ista vnitate pono istã ꝓpositionẽ. ꝙ ipsa non est principiuꝫ numeri. lꝫ magis ecõuerso. pbatur. ꝓpria passio nõ est principiũ subi sui cũ sit posterior sed poti⁹ ecõuerso. lꝫ vnitas pdicta est ꝓpria passio numeri. ḡ ⁊c̃. ¶ Secundo est alia vnitas que nõ consequit sic numeꝝ. sed pcedit oẽm numerũ naturaliter ⁊ hec subdistinguit. quedaꝫ. n. est alicuius diuisibilis ex cui⁹ diuisione aliquo mõ causat numer⁹. Et de ista vnitate pono istã conclusioneꝫ siue ꝓpositionẽ ꝙ ista nõ est per se principiũ numeri. sed per accñs. qd̃ pbo. qm̃ vt arguebatur supius. hꝫ vnitas corrũpit ad generationẽ numeri. ¶ Tertio est alia vnitas abstrahẽs a diuisione ⁊ indiuisione. lꝫ vtrũqꝫ possit sibi accidere ad quã etiã vnitatẽ terminatur diuisio pdicte vnitatis: ⁊ de ista pono istã ꝓpositionẽ. ꝙ ipa est principiũ numeri per se. pbatur. qm̃ nec prima nec scd̃a. ergo cũ non restet nisi ista. sequit ꝙ ipsa sit principium numeri per se. ¶ 2a ꝓpositio de ista vltima vnitate est ista. ꝙ ipsa est de genere q̃titatis discrete saltem reductiue. pbatur. vnũqd̃qꝫ qd̃ est pncipiũ linee. puta punctus est de genere q̃titatis cõtinue. ḡ per ꝯsequẽs multo magis illud qd̃ est principiũ numeri est de genere q̃titatis discrete. pbatur ꝯsequentia. qm̃ punctus sic est pncipiũ linee ꝙ si ipsuꝫ in infinitũ replicet nũq̃ꝫ põt reddere ipsaꝫ lineã. vnũ aũt sic est pncipiũ numeri ꝙ aliquotiẽs sumptũ reddit numeꝝ. ḡ magis est pncipiũ nũeri vnũ q̃ꝫ punct⁹ linee. ¶ 3a ꝓpositio est ista. ꝙ vnũ qd̃ est pncipiũ nũeri aliquo mõ est numer⁹: alio mõ nõ. nã nũer⁹ põt accipi dupliciter. Uno mõ gñaliter p oi mẽsura discreta pmanẽte: ⁊ sic pa vnitas est pmus nũerus. Alio mõ specialr p mẽsura pmanẽte diuisibili ⁊ discreta ⁊ sic vnũ nõ est nũerus. sed hoc mõ accipiẽdo numeꝝ prim⁹ nũer⁹ est nũs binari⁹. nõ aũt vnũ iquãtũ vnũ cũ vnũ iquãtũ vnũ sit idiuisibile: ⁊ hoc est ꝙ antiq pħi de nũo loquẽtes aliq dixerũt pmũ numeꝝ esse vnitatẽ. alij aũt dualitateꝫ. ⁊ vtriqꝫ veꝝ dixerunt accipiendo numeꝝ diuersimode. vt dictum est.

Ad rationes rñdeo. ¶ Ad pam cõcedo maiorẽ ⁊ nego minoreꝫ qm̃ illud vnũ a quo icipit numer⁹ cõtinet numeꝝ cũ aliquotiens sumptuꝫ reddat ipm numeꝝ. nõ sic est illud vnuꝫ ex cuius diuisione causat numerus. cũ tale corrumpat ad gñationem numeri. vt dictũ est. ¶ Sꝫ tamẽ hic forte põt dici ꝙ vnũ ex cui⁹ diuisione causat numerus est duplex. quoddã quod hꝫ rõnẽ totius integralis. ⁊ hꝫ nõ est principiuꝫ numeri. nec saluat in aliquo numerato. imo corrũpit ipso numero gñato. Aliud est qd̃ hꝫ rõnẽ totius vlis. vt homo in cõi. ⁊ tale vnũ reperit in quolꝫ nũeratio. ⁊ hoc est per se pncipiũ nũeri: ⁊ tale vnũ est mẽsura nũeri tripl'r. s. per explicationẽ. qꝛ tãtus est qlibet numerus quantuꝫ est de vnitate illius qd̃ in ipsis numeratis diuidit. ¶ Scd̃o per replicationẽ. qm̃ tãtus est qlibet numerus quotiens est illud vnũ replicatũ. ¶ Tertio per adeq̃tionẽ. qꝛ tãtus est qlibet nũerus q̃tũ est illud vnũ. vñ qm̃ illud est in potentia replicabile siue multiplicabile in ifinitũ. ideo etiã ipse numer⁹ est multiplicabilis in infinitũ. v etiã iste motus licet sit spaciosior q̃ꝫ alius nõ tamẽ magis ꝓprius. ¶ Ad 2m dico ꝙ vnũ quod est principiuꝫ numeri põt sumi dupliciter. qm̃ vel formaliter q̃tũ ad rõnem vnius. vel materialiter: puta tale vel tale tũc dico ꝙ bene accidit ꝙ homo icipiat numerare ab vno matl'r sumpto. puta ab illo vel ab isto vno. ⁊ ita ꝙ istud vnum precedet ⁊ aliud subsequeret. cõcedo ꝙ istud accidit numero. Sed accipiẽdo vnũ forma-

liter & in cōi nō accidit nūo. imo est de essentia ipsi⁹ & de rōne ei⁹. ¶ Ad 3ᵐ dico q̄ vnū a quo icipit nūs est pⁿᵐ nūi. sic indiuisibile diuisibilis. & est ipo pri⁹ nō tm̄ ordie positōis vt dic. sz ēt ordie pfectōis cū sit mēsura ei⁹: & rō cognoscēdi ipz.

Secunda dubitatio est ista. a qua vnitate dicitur numer⁹ vn⁹ formalr. Rn̄deo. vbi sciendū est q̄ sunt b multi modi dicēdi. vn⁹ modus est fris Landulphi sup p̄mū sen. qui ponit istā ɔclōnē q̄ nūer⁹ formalr & realr est q̄dam multitudo & nō aliq̄ vnitas nec aliqd vnū. ideo dicit q̄ fatuū est dicere & q̄rere ppter qd numer⁹ h̄z vnitatē suā cū oppositū insit sibi. Hec aūt opi. ab ipo pbaf sic. q̄ cui⁹ ptes nō sunt magis vnū q̄z si nō essent in eo est formalr & realr q̄daz p̄lalitas & multitudo. ptes nūeri sunt h⁹. g̃ &c. ma. pz. q̄ vnitas totius resultat ex vnitate ptiū adinuicē vt deducit ph̄s. 7. & 8. meta. de vnitate compositi. mi. pbaf. q̄ ptes nūi sunt actualr oimode distincte. & sic fundāt nūm q̄n est talis maior distictio & nō vnitas. ¶ Itē q̄ accn̄s cui⁹ esse nectio est in plib⁹ realr & localr distictis est p̄lalitas oimoda. nūer⁹ est h⁹. ma. pz. q̄ accn̄tia nūeranf per subā saltē actualr & realr. mi. etiam pz. q̄ si esset in vno subo posset fundari in vna vnitate. ¶ Itez q̄ oē qd est realr vnū & nō plura vel est vnū simplicitate vel cōpositiōe. sed numerus nō est vn⁹ vnitate simplicitatis. cuz consistat in p̄libus realiter distinctis. nec cōpositiōe. q̄ ptes numeri pñt esse aliq̄ oimode sepata. q̄n vn⁹ lapis hic & alius parisius fundant dualitatem.

Contra istā opi. arguitur p̄ sic. omne qd h̄z ppriam entitatē a quocūq̄z alio distinctā & diuisam & in se indistinctā dicit aliquā ppriā vnitatem. & in se est aliquod ens vnū. numerus est h⁹. g̃ &c. ma. pz. q̄ ista est diffinitio vnius. & ēt q̄ ens & vnū ɔuertunf. p̄mo ethi. & 4. meta. mi. pbatur. q̄ omne qd est species alicui⁹ predicamēti habet aliq̄z ppriā entitatem ab alio distinctam & in se idistinctaz. numerus est h⁹. g̃ &c. ¶ Confirmaf. vnitas specifica est aliqua vnitas habentes sub se vnitates numerales. sz numerus dicit aliq̄z vnitatē specificam cum sit species gn̄is. g̃ &c.

Nec rationes ei⁹ cogūt. ¶ Ad primā dicif q̄ supp̄oit q̄ vnitas est ps nūi. & q̄ h̄z aliq̄s ptes reales. qd forte nō est vez vt statiz videbif in alio dubio. ¶ Aliter dicef. q̄ lz illa p̄lalitas nullā habeat vnitatē realr eo q̄ fundat nūm. separata tn̄ h̄nt vnitatē aliquā fm itelln: q̄ vt sic fundāt nūm. vn̄ sua rō & ēt sua ɔclo ēēt optia si ille vnitates fundarēt realr nūm sicut ipse tenet. ¶ Ad scdm dico q̄ maior est vera de accnte reali. sic fundato in p̄lib⁹ locatr distinctis. nō aūt est veruz de accnte. qd est ob aia obtiue. q̄n illud pōt fundari in illis itetionalr q̄n vt h̄ntia rōnez vni⁹ obti. lz realr habeāt oimodā multitudinē. ¶ Ad tertiū pōt dici tenēdo q̄ vnitas nō sit ps nūi: q̄ nūs est vnus vnitate simplicitatis formalr lz fundamētalr sit diuisibilis q̄ntū. s. ad eius vnitates que sunt eius fundamētū tenēdo aūt q̄ vnitas sit ps nūi difficile ēēt soluere ei⁹ rōnē. ¶ Et ideo est alia opi. cuiusdā doctoris qui ponit q̄ nūs h̄z formā suā & suā vnitatē ab vltia vnitate nō absolute inq̄ntū vnitas est: sed fm determinatā distātiā ap p̄ᵃᵐ vnitatē penes quā distantiā maiorē vel minorē a p̄ᵃ vnitate nūi distinguunf nūi specifice quilz fm suā distantiā aliā & aliam. ¶ Cōtra. tū q̄ seq̄ref q̄ variata vltia vnitate sic q̄ ipsa fieret prima variaref forma nūi: q̄n variato illo qd est forma nūi variaf numerus: sed vltia vnitas pōt fieri p̄ma fm inceptionē numerādi ad aliā & aliā vnitatē remanēte eadem forma nūi. vt pz sensibilr. g̃ &c. Tū ēt q̄ distātia est q̄dam relatio & respectus. & sic nūs sortiref suā formam a respectu. qd est falsum. cum sit entitas absoluta. Et iō dico alr q̄ in nūo est duplex vnitas q̄dā mālis: & q̄dā formalis. vnitas mālis est illa que est fundamentū nūi. vt vnitas mālis que est in nūo quinario sicut sunt q̄nq̄z vnitates. & ab ista vnitate māli variaf & multiplicaf nūs. ita q̄ quot sunt tales vnitates tantus est nūs. vt si sint due vnitates est binari⁹. si tres ternari⁹. Alia est vnitas formalis in nūo vt ista que est passio nūeri ɔsecutiua ipi⁹ nūi sicut passio ɔsequif suū obm. Una n. est pposītio famosa apud oēs scotizātes. & apd oēs fm veritatē loquētes. q̄ cuilz entitati corrndet sua ppria vnitas pportionabilr. & ab ista vnitate formali non variaf nūs. q̄n nullū pri⁹ variaf ad variationez posterioris. sed ista vnitas est posterior nūo sicut ppria passio suo subo. ¶ Hoc p̄misso pono duas ppōes. ¶ Prima est ista. q̄ nūs est fundamētaliter vnus ab ei⁹ forma ppria & ab ei⁹ entitate ppria. pbaf. q̄ ab illo est nūs fundamētalr vn⁹ qd est ratio fundatiua sue pprie vnitatis. sed ei⁹ ppria entitas & ei⁹ ppria forma est rō fundatiua sue pprie vnitatis cū sit subm ei⁹. g̃ &c. 1ª ppō

¶ Secūda ppō est ista. q̄ nūs est formalr vnus ab illa vnitate formali que est ei⁹ consecutiua sicut ppria passio suū subm. pbaf. ab illa vnitate dicif nūs formalr vn⁹ per quā est in se formaliter indiuisus & a quocūq̄z alio diuisus. ista pz. q̄ hec est descriptio vni⁹. sed hoc est tali vnitate. patet. q̄ talis vnitas vt supra dictuz est: est passio entis. que sic describif: in quinto meta. 2ª ppō

¶ Sed dubitaf circa hoc qd est numer⁹ & que est ei⁹ forma. ¶ Rn̄deo dicif q̄ forma nūi est ignota sicut & multorum alioꝝ. vn̄ dn̄t q̄dā q̄ ternitas est forma ternarii. & sic cōsideraf similiter de alijs. Alij dicūt q̄ discretio est forma nūi sicut ɔtinuitas est forma q̄ntitatis ɔtinue ita q̄ alia & alia discretio facit aliuz & aliū nūm. Alij dn̄t q̄ aggregatio multitudinis. vn̄ alia & alia aggregatio facit aliū & aliuz nūm. vn̄ Boe. in li. de vnitate & vno dicit. q̄ nūs est mltitudo ex vnitatib⁹ aggregata. Aureolus aūt dicit q̄ forma nūi est summa mltitudis ita q̄ mltitudo est ibi q̄si mālis & nō est nūs. sz assumatio est ibi formale & b formalr nūs. b pbaf p̄ sic. illud vt rō formalis alicui⁹ q̄ rn̄detur iterrogāti de eo. sz interrogāti de aliq̄ mltitudine q̄ta est. puta de denario nūo hominū nō rn̄def absolute mltitudo. sz rn̄def aliqd circa multitudinē puta q̄ est tāta. illa aūt tātitas nō est aliud q̄z assumatio q̄dā illi⁹ mltitudinis. g̃ &c. Itē illa rō est specifica nūi quā iterrogat b dictio q̄t: sz cū q̄rif q̄t sunt isti: ista dictio q̄t nō interrogat nisi certā sūmā vel certā vnitatē mltitudinis.

Tertia dubitatio p̄ncipalis est ista. vtz vnitas sit ps nūi? Rn̄deo vbi sciendū q̄ est opinio cuiusdā doctoris qui pōit q̄ vnitas est pars nūi nō solū fundamētaliter simpliciter sz etiā ps aliquota. q̄ aliquotiēs sumpta reddit suum totū. Hec aūt opinio pbaf tripl̄r. p̄ sic illud est ps alicui⁹ aliq̄ta qd aliquotiēs sumptū reddit suuz totū. pz. q̄ nō redderet suū totuz nisi esset ps ei⁹. sz vnitas aliquotiens sumpta reddit ipm nūm. vt pz. g̃ &c. ¶ Itē illd ex quo cōponif aliquid est ps illi⁹ & ex quo ɔstituif. sz nūs cōponif & ɔstituif ex vnitatib⁹. g̃ &c. ¶ Itē illud in qd aliqd resoluitur est pars ei⁹ sed nūs resoluitur in vnitates vt nūs ternarius in tres vnitates. g̃ &c. ma. pz. q̄ ex eisdez res cōponitur in quibus resoluif. 3° hui⁹. g̃ &c. ¶ Confirmaf. q̄ tunc nūs esset formalr indiuisibilis & sic non esset formaliter q̄ntitas. pbaf ɔsequētia. q̄ omne diuisibile habet ptes. nūerus aūt nō potest diuidi nisi in vnitates. g̃ cuz diuisibilitas sit ratio q̄ntitatis. 5. meta. numerus nō erit q̄ntitas.

Contra istā opinionē lz sit opinio cōis. arguif p̄mo sic. ipossibile est q̄ aliqd p̄ter aiam extra sit pars illi⁹ qd nō h̄z esse p̄ter aiam. sed vnitas h̄z esse p̄ter aiaz. vt pz. nūs aūt p̄ter aiam nō est. vt dictū est g̃ &c. ¶ Itē illud qd est in spē specialissima alicui⁹ gn̄is. & idez secū essentialr nō est in potētia ad aliā spēs illius gn̄is: lz sit in potētia ad ipm sicut subm. q̄ vna spēs spālissima. nec aliquid idē secū essentialiter nō est ps alteri⁹ spēi spālissime. sz q̄ntitas ɔtinua & q̄ntitas discreta sunt spēs opposite q̄ntitatis. g̃ illd qd est in gn̄e q̄ntitatis ɔtinue nō est ps itrin eca q̄ntitatis discrete. sed vnitas cōtinui est in gn̄e ɔtinui. g̃ vnitas nō est ps nūi qui est q̄ntitas discreta. ¶ Itē ex ptib⁹ spē distinctis non resultat totū spē distinctū. sz vnitas linee & vnitas supficiei & vnitas pfunditatis sunt spē distincte sicut ipsaꝝ diffinitiones sunt spē distincte sed numer⁹ duaꝝ lineaꝝ & duaꝝ supficieꝝ sunt idē spē. q̄ idem binarius in specie est quorūcūq̄z duoꝝ. ergo

numer⁹ nō cōponit ex vnitatib⁹ tāq̄ ex partib⁹ intrinsecis.

Ideo dico aliter q̄ sicut aliud est subm̄ accidentis. aliud ipz accñs ita aliud est esse intrinsecū subo ⁊ aliud accñti. vel aliud est esse partē subi ⁊ aliud est esse partē accidētis: ⁊ aliud hui⁹ ⁊ aliud illius vnitas igitur nō est pars numeri s3 est aliqd subiecti numeri. vñ numerus est quoddā accidēs fundatū sup vnitates sicut vnitas fundat sup q̄ntitatē continuā. q̄ aūt nō sit pars pbatur. qr pars intrinseca rei sp est eiusdē gñis cum suo toto cuius est pars. sed vnitas que est principiū numeri nō semper est eiusdē gñis cū ipso numero: qm̄ vnitas lapidis nō est semper eiusdē generis cū ipso numero. ergo ⁊c̄.

Ad ratiōes i oppositū rñdeo. ¶ Ad p̄ᵐ dico q̄ maior est vera si reddat ipsuz nūm formalr̄. vnitas aūt sic aliquotiens sumpta nō reddit nūm formalr̄ s3 reddit formalr̄ subm̄ nūi. ⁊ ideo est ps subi nūi. nūm aūt reddit ꝯcomitāter. ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ nūs nō cōponit formalr̄ ex vnitatib⁹ q̄ntū ad essentiā sed solū mālr̄ rōne subi. ¶ Ad 3ᵐ dico q̄ nūs nō resoluit formaliter in vnitates nec essentialr̄ sed solū māliter rōne fundamēti. ¶ Ad cōfirmationē dico q̄ sufficit q̄ sit materialiter diuisibilis.

Quarta dubitatio ē ista. Qualis est vnitas senarij nūi. s. sex: ⁊ vtr̄ sex sit sexies vnū vl̄ ter duo. ¶ Rñdeo ad p̄ᵐ ⁊ dico q̄ in nūo reperit quadruplex vnitas. p̄ est ibi vnitas que resoluit in nūm ⁊ diuidit in nūm. s. vnitas a qua accipit totus nūs: que per suā diuisionē causat nūm. ¶ Scđo est ibi vnitas in quā resoluitur ⁊ diuidit nūs. ⁊ hec est vnitas que collocat in nūo. ⁊ hec vnitas est abscisa ⁊ accepta a prima vnitate sicut illud qđ abscindit est posteri⁹ illo a quo abscindit. ¶ Tertio est ibi vnitas cōmunis vtriq3 vnitati. s. a qua abscindit ⁊ vnitati abscise. ¶ Quarto est ibi vnitas que ꝯsequitur nūm sicut passio suū subm̄. qr vnūqđq3 ens sequit sua ppria vnitas. ¶ Prima vnitas a qua accipit nūs est mensura nūi per explicationē. qm̄ tātus est nūs q̄lib3 q̄ntū explicat de ipo per diuisionē ipi⁹ in nūm. ¶ 2ᵃ vnitas que abscindit a prima vnitate est mensura nūi per adequationē: qm̄ tātus est nūs adequate quot sunt vnitates abscise. ¶ 3ᵃ vnitas cōis vtriq3 est mensura nūi per replicationē. qr tantus est nūs q̄libet quotiēs replicat vnitas cōis in vnitatib⁹ abscisis īter quas vnitates abscisas: p̄ma est mēsura nūi scđm elongationē ⁊ distātiā. qr tātus est nūs q̄lib3 q̄ntū distat a prima vnitate abscisa. verūtm̄ vnitas que ꝯsequit nūm nō est ppriē mēsura nūi s3 magis passio eius. forma igit specifica nūi nō est scđa vnitas que collocatur in nūo. qm̄ ista est subm̄ ⁊ mā nūi: in qua neq3 est tertia vnitas cōis vtriq3. qr illa nō est vna nūo sed plres. Forma aūt speᶜᵃ nūi est vna nūo. nec forma nūi est vltima vnitas. qr illa est pa°. nec forma nūi est distincta a p̄ma vnitate. qr illa relatio nūi nō est q̄ntitas nec est discretio: qr in nūo tot sunt discretiones quot sunt vnitates discrete. Quid ḡ est forma specifica nūi senarij? Dico q̄ est vna absoluta q̄ntitatis que est sua seneitas: nec d3 queri dīa specifica per cōparationez ad aliqd extrinsecū. qr quelibet forma absoluta specificat a se. nec per cōparationē ad aliđ. Si q̄rat que est ista dīa. dico q̄ est nobis ig̃ta sicut dīe alioꝝ. ¶ Quātū ad 2ᵐ dico q̄ sex nō sunt bis tria nec sexies vnuz. qđ p3 tripliciter. Primo qr illđ qđ est formalr̄ vnū non est formalr̄ plura. sed nūs senarius est formalr̄ vn⁹. tria aūt ⁊ tria sunt formalr̄ plura. ḡ sex nō sunt formalr̄ tria ⁊ tria. ¶ Itē 2° nulla pars in q̄ntitate p̄dicat de toto in q̄ntitate. sed pars q̄ntitatiua sunt duo ⁊ tria simplr̄. ḡ duo ⁊ tria nō p̄dicant de sex. s3 dicendo sic. sex sunt bis tria, tria p̄dicant de sex. ḡ ⁊c̄. eodē mō pōt argui de vno q̄ sex nō sunt sexies vnū. qr vnū est ps senarij. ⁊ ps nunq̄ p̄dicat de toto. ¶ 3° sic. illud qđ nō est simplr̄ aliud nō est aliquotiēs illud. sed sex nō sunt simplr̄ vnū. ḡ sex nō sunt sexies vnuz. silr̄ sex nō sunt simplr̄ tria. ḡ nō sunt tria aliquotiens. ⁊ ita bis tria nō sunt sex. ⁊ Aui. 3. met. dicit q̄ decē nō sunt nouē ⁊ vnū. qm̄ aut itelligis q̄ decē sunt nouē ⁊ vnū. ⁊ sic de decē p̄dicabit nouē ⁊ ēt vnuz. quoꝝ vtr̄q3 est falsuz. qr nec nouem p̄dicant de decez nec etiā vnū. aut intelligis q̄ nouem cum vno sunt decē. ⁊ ita p̄dicat decē de nouez ⁊ vno. qđ est falsuz. qr decē non p̄dicat de nouem per se nec etiā de vno. ⁊ ita decem sunt simpliciter simul decem.

Ad rōnes p̄ncipales rñdeo. ¶ Ad p̄maz dico q̄ tres vnitates realr̄ nisi vt cōcepte non sunt p̄nᵐ sufficiēs nūeri. ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ maior est vera de entitate absoluta que est p̄ter aiam. numer⁹ aūt nō est preter aiam. vt patuit. ¶ Ad 3ᵐ dico q̄ nō est silē. s. n. aliquid non differat ab ente in cōi. cui⁹ rōne nihil pōt effugere nō sequitur q̄ non differat ab aliquo in spāli. Et hec de q̄ōne.

¶ Similiter tp̄s necesse est vt mēsuret per aliqđ tēpus terminatū. sed tp̄s sicut diximus mensuratur per motum ⁊ motus per tempus. Questio. viij.

Queritur ꝯñter. Utr̄ tp̄s sit mēsura duratiua cuiuslib3 durātis plus q̄3 per instans. Et videt q̄ sic. cuilibet rei successiue durāti corrñdet aliq̄ mēsura duratiua formalr̄ successiua. s3 omne durās plus q̄3 per istās durat successiue. ḡ ⁊c̄. ma. p3. qr cuil3 durationi d3 corrñdere pportionabilr̄ sua mēsura. minor p3. qr durās plus q̄3 per istans durat mō ⁊ pri⁹. cū ergo tp̄s solū sit mēsura successiua. qr p̄us ⁊ posteri⁹ vt numerata sunt ipsuz tp̄s. per cōmētatorem. 4. hui⁹. ergo sequitur q̄ tempus sit omnium talium mensura.

In oppositū De⁹ ⁊ angelus durāt plus q̄3 per istās. s3 talia nō mēsurat tp̄e. ḡ ⁊c̄.

Respōdeo Ubi sic pcedā. qr p̄ ponā q̄dā dcā. 2° dicā ad q̄stionē. ¶ Quantū ad p̄ᵐ est illđ p̄mū dcm̄ q̄ a doctorib⁹ vl̄r ponunt sex mēsure. Priᵃ est eternitas. scđa euū. tertia tp̄s. q̄rta instās tp̄is. q̄nta instās nature. sexta istans nālis itelligētie. ⁊ addit alia que est instans originis. ¶ Eternitas. n. est mēsura diuine essentie vbi nec est p̄ᵐ nec est finis de qua loquit Boeti⁹. 5. de ꝯsolatione. d. Eternitas ē itermiabilis vite tota sil ⁊ pfecta possessio. ¶ Itē idē Boeti⁹ dic̄. q̄ nec eternitas nec aliqd in ternitate p̄teryt. nullāq3 in tp̄e repire ꝯtingit. ⁊ ideo solus de⁹ scđm doctores est etern⁹. ¶ Scđa aūt mēsura est euū. euū aūt est mēsura cuiuslibet pmanētis siue sit suba siue sit accñs. dūmō p̄scindat a mutatiōe q̄cūq3. ita q̄ suū sub3 est euiternū. de q̄ dic̄ Boetius. 3. de ꝯsola. qui iugt. O qui ppetua mūdū rōne gubernas Terraꝝ celiq3 sator. qui tp̄s ab euo Ire iubēs stabilisq3 manēs das cūcta moueri. ¶ De 3ᵃ mēsura que est tp̄s dr̄ q̄ est mēsura mobilis ⁊ mot⁹. ⁊ p accñs gerī vt hr̄. 4. hui⁹. vñ tp̄s solū est mēsura successiuoꝝ de quo dic̄ Diony. li. de diuinis no. c. 13. Tp̄s vocant aliqd qđ in gñatiōe ⁊ corruptiōe ⁊ variatiōe alr̄ se habet. ¶ 4ᵃ mēsura est instās tp̄is qđ mēsurat mutatiōes istātaneas vñ sic mot⁹ mēsurat tp̄e. ita mutatū esse mēsurat istanti. vñ solū mēsurat mutatū esse vel mutatiōes subitas. vñ nō mēsurat sbaz nisi vt est sub mutatione sbita vl̄ sub mutato esse. ¶ 5ᵃ est istās nāe. de isto instāti sunt multi modi dicēdi. Aliq dicūt q̄ nō stat nisi in dependētia hui⁹ ab h̄. ita s̄m istud istās dicūt p̄cedere sbm ppriā passionē ⁊ ptes totū. ⁊ sic dicūt q̄ passio est posterior nā suo subo. Sed h̄ iprobat. qr fili⁹ iu diuinis dependet a p̄re. ⁊ tm̄ nō est posterior p̄re nā. Et ideo sic dcm̄ fuit supi⁹ dico q̄ p p̄oritatē nihil aliđ intelligo q̄3 p̄suppōnē hui⁹ ab hoc in q̄dā alteritate nāe. ⁊ ideo patit istātiā de filio in diuinis. qm̄ nō est alteritas nāe in p̄re ⁊ filio. imo sunt vna res nā. s3 tm̄ passio dic̄ alteritatē nāe a subo. iō subm̄ p̄cedit passionē in istanti nāe. ¶ 6ᵃ aūt mēsura est istās nālis itelligētie: ⁊ illa mēsurat q̄ditates scđm q̄ vna est apta nata itelligi sine alia. De ista logt ari. in p̄dicamētis. reliqua sunt sil nā. i. nāli intelligētia. ⁊ iō si vnū p̄cedat alteꝝ itellectiōe est mēsura nālis intelligētie. sic

sba cuiꝰ cognitio p̄cedit cognitionē accñtis. ⁊ hoc nālit̄ q̄ꝛ uis ꝓpter vires sensitiuas p̄us originetur in nobis cognitio accñtis. ¶7ª mēsura ē mēsura p̄ncipiatoꝝ ⁊ ista respicit p̄nᵐ ⁊ p̄nᵐ. ita q̄ s̄m istā mensurā p̄nᵐ p̄cedit p̄nᵐ p̄oritate originis. vñ bene seq̄t. est p̄oritas nāe. ḡ originis. s₃ nō ēꝯ. q₂ p̄oritas nāe addit alteritatē in nā. ⁊ hec de isto. ¶1ᵐ dictū est q̄ q̄ntuplex ponit̄ gēnꝰ mēsuraꝝ per aliū modū a p̄dict. Una est mēsura p̄fectiōis. scđa cātiōis. tertia coordinatiōis. q̄rta īnotescētie. q̄nta duratiōis. P̄rª ḡ mēsura est genꝰ p̄fectiōis de qua h̄r. 4. meta. q̄ spēs sunt sic nūi. q₂ sicut vnꝰ nūs est p̄fectior altero. ita vna spēs est p̄fectior altera. ita q̄ p̄fectiꝰ in vniuerso est mēsura alioꝝ. vt habere p̄ cōmenta. 2. meta. ⁊ p̄ doctorē de causis. De scđo h̄ēs. 9° meta. q̄ scibile est mēsura scie. q₂ scibile est causa scie. De 3° h̄r. 10. meta. p̄nᵐ in q̄cūq₃ gn̄e est mensura alioꝝ. vt vnitas oīum que ordinant̄ in gn̄e q̄ntitatis. ⁊ ista addit aliq̄d supra mēsurā p̄fectiōis. quia ista pōt dicere iperfectiōe₃ aliq̄. q₂ vnitas dīc p̄uatiōnē. De 4ª mēsura est exᵐ de vlna vel cubito vel cāna que est mensura īnotescētie. q₂ p̄ q̄ntitatē vlne vel bicubiti cognosco q̄ntitatem pāni. S₃ de q̄nta dī q̄ est mēsura duratiōis sicut tp̄s mēsurat motū: ⁊ euiternitas sil̄r est mēsura angeloꝝ ⁊ oiu₃ p̄manentiū. ¶3ᵐ dcm̄ est q̄ per q̄zcūq₃ mēsurā accipit̄ notitia de mēsurato. pbat̄. q₂ per illd̄ accipit̄ notitia de mensurato per qd̄ itellectꝰ vidice certificat̄ de mēsurato. s₃ per q̄zcūq₃ mēsurā itellꝰ vidice certificat̄ de mēsurato vt p₃ iducēdo in singulis. ḡ. ¶4ᵐ dcm̄ est q̄ mēsurare nihil aliđ est q̄₃ aliq̄d s₃ q̄ntitatē minꝰ notā per aliq̄ magis notā certificare ⁊ notificare. ¶5ᵐ dcm̄ est. q̄ mēsura nihil est aliđ q̄₃ itellectꝰ de q̄ntitate rei determinata certificatio. ¶6ᵐ dcm̄ est. q̄ mēsura iportat triplicē reᵐ. vnū inteᵐ. aliū ad rē mēsuratā. aliū ad mēsurā. ¶7ᵐ dcm̄ est. q̄ mēsura est duplex. q̄dā ex nā rei. q̄dā a nobis. mēsura que est ex nā rei est que est ab ip̄a nā ⁊ nō ex aliq̄ alia istitutiōe h̄ūana. mēsura a nobis dī que nō mēsurat ex nā rei: s₃ ex istitutiōe h̄ūana. ¶8ᵐ dcm̄ est. q̄ 3ª est genꝰ in gn̄ali mēsuraꝝ scđ₃ modū triplicē mēsurādi. q₂ aliq̄n aliq̄d mēsurat̄ replicatiue. aliq̄n explicatiue. aliq̄n explicatiue ⁊ replicatiue. h̄ p₃. aliq̄n. n. mēsuratū excedit mēsurā. aliq̄n excedit ⁊ excedit̄. aliq̄n aquat̄ mēsura mēsurato. ex h̄ ꝯcludit̄ correlarie q̄ habemꝰ qd̄ est mēsura. ¶9ᵐ dcm̄ est. q̄ ꝯditiōes mēsure sunt sex. ¶P̄rª est. q̄ ex rōne mēsure est p̄oritas. p₃. q̄m nullū p̄us depēdet a posteriori. s₃ ponꝰ ēꝯ. s₃ mēsuratū depēdet a mēsura. ḡ ⁊c̄. ¶2ª ꝯditio est q̄ de rōe mēsure est notoritas. pbat̄. q̄m illud qđ per aliqđ cognoscit̄ est notiꝰ illo qđ cognoscit̄. s₃ per mēsurā res mēsurata coḡscit̄ ex 2° dcō. ḡ ⁊c̄. Itē. 5. meta. dīc ph̄s q̄ p̄nᵐ est qđ est mensura. 3ª ꝯditio est. q̄ de rōne mēsure est simplicitas. p₃. q̄m q̄nto plus aliq̄d accedit ad simplicitatem tāto plus accedit ad mēsurā siue rōnē mēsure. ¶4ª ꝯditio est q̄ de rōne mēsure est vniformas vel regularitas. pbat̄. q̄m nihil pōt regulari per illđ qđ est irregulare ⁊ difforme. s₃ regulatū h₃ regulare mēsurā. ḡ ⁊c̄. ¶5ª ꝯditio est. q̄ de rōne mēsure est idepēdētia. pbat̄. q̄m de rōne p̄oris vt p̄us est idepēdētia: s₃ mēsura est p̄or mēsurato ex p̄ma ꝯditiōe. p₃. ḡ ⁊c̄. Istā aūt idependētiā itelligo nō absolute. q̄ nullo depēdeat. q₂ sic nullū creatū esse mensura. s₃ h₃ itelligi respcū mēsurati. ¶6ª ꝯditio est. q̄ de rōe mēsure est vnigeneitas. p₃. q̄m mēsura est vnigenea mēsurato. pbat̄ per ph̄m. 10. meta. qui dicit q̄ qđlib₃ mēsurat̄ per aliq̄d sui gn̄is ēt sic itelligēdo nō solū s̄m rōnē analogie sicut pōt alexāder. 9 meta. s₃ ēt vniuocatiōis. ¶Pōit ēt p̄dictus doctor q̄ iter deū ⁊ creaturā nō est vnitas vniuocatiōis. cuiꝰ rō est s₃ eū q₂ sic h̄nt sic mēsura ⁊ mēsuratū. H₃ aūt dcm̄ est debile ⁊ reputo falsu₃. ꝓp qđ teneo q̄ tā iter deū ⁊ creaturā q̄₃ iter q̄zcūq₃ mēsurā cū mēsurato est vnigeneitas nō solū s₃ rōne₃ analogie: s₃ ēt vniuocatiōis. ¶Circa qđ est scīᵐ q̄ triplex pōt esse vnitas. q̄dā metaph̄yca. q̄dā ph̄yca. ⁊ q̄dā logica. ⁊ s₃ h̄ triplex genꝰ repit̄. s. genꝰ metaph̄ycū. ph̄ycū ⁊ logicu₃ genus metaph̄ycū est ens. 4. meta. genꝰ ph̄ycū est i quo entia ph̄yca ꝯueniunt qđ est subm̄ nāle. genꝰ logicū dī genꝰ p̄dicabile.

p̄ gn̄i. s. metaph̄yco corr̄ndet triplex vnitas s₃ q̄ ip̄m diuersificat̄ tripl̄r. Uno° pōt accipi ip̄m ens vt cōe creature ⁊ creatori. alio mō vt cōe sube. ⁊ accñti. 3° mō solu₃ vt cōe oibus accñtibꝰ. oia. n. ꝯtēta sub isto gn̄e sic tripartito habēt ꝓprias vnigeneitatē. Cōtenta. n. sub ente p̄ mō accepto vt deꝰ ⁊ creatura vnigeneātur in ente. ista tñ vnigeneitas cū sit iter mēsurā ⁊ mēsuratū nō excludit vnigeneitatē analogie. cū analogia iportet quādā₃ ineq̄litatē p̄ticipatiōis. idcirco s̄m illā p̄cise sumptā nō pōt esse rō mēsure que ordinē p̄oritatis iportat: ⁊ per ꝯñs ineq̄litate₃ p̄ticipatiōis. ꝯtēta aūt sub ente 2° mō accepto vnigeneant̄ in ente creato. ꝯtēta v̄o sub ente 3° modo accepto vnigeneant̄ in accñte. nulla tñ haꝝ duaꝝ vnitatū excludit vnitate₃ analogie sic nec p̄ª vnitas. sic. n. p̄ª vnitas. ita ⁊ iste due vltime sunt inter mēsurā ⁊ mēsuratū. Nec tñ est itelligēdū q̄ illđ in quo sunt p̄dcē vnitates sit mēsura respcū eoꝝ que in ip̄is vnigeneant̄. s₃ nobiliꝰ ꝯtētū sub illis in q̄bꝰ sunt tales vnitates. illđ est mēsura respcū alioꝝ. vt in p̄ mō nō est mēsura ens. s₃ deꝰ. nec in scđo° ens creatū. s₃ sba. nec in tertio accñs: s₃ q̄ntitas: aut qđcūq₃ aliđ sub accñte ꝯtētū. ¶2ª vnitas. s. ph̄yca mēsure ⁊ mēsurati est etiā vniuoca. vbi. n. aliq̄d accipit̄ in ph̄ycis qđ h₃ rōnē mēsure respcū alioꝝ ibi est necīa ꝯueniētia in gn̄e ph̄yco. q̄re ⁊c̄. ¶3ª vnitas sumpta scđ₃ genꝰ logicū i que est iter mēsurā ⁊ mēsuratū est vnitas vniuocatiōis. vbi est aduertēdū q̄ scđm ph̄₃. 5. meta. in vnoquoq₃ gn̄e est aliq̄d. qđ est mensura oium illoꝝ que sunt in illo gn̄e sic ꝯstitutū per icorporeū h₃ rōnē mēsure respectu corporei. ¶Uñ tñ itelligēdū est q̄ sba difformiter ⁊ opposito mō descendit per corporeū ⁊ icorporeū. sic. n. descēdit sba p̄ icorporeū q̄ forma nō recipit̄ scđ₃ vnā opī. in mā. accipiēdo mā₃ p̄ altera p̄te cōpositi. vl̄ saltē nō recipit̄ in mā q̄ntitatiua. In descēsu sbe per corporeū recipit̄ forma in mā q̄ntitatiua. illđ in quo est difformitas est. q̄m in p̄ descēsu q̄nto imediatiꝰ aliq̄d ꝯstituit̄ per icorporeū tāto est p̄fectiꝰ. ⁊ q̄nto remotiꝰ tanto ip̄fectiꝰ sic angelus: q̄m imediatiꝰ ꝯstituit̄ q̄₃ aīa. ideo nobilior est ip̄sa. vñ aīa ifimū gradū tenet in ordine itellc̄tiaꝝ: ⁊ p̄mū in ordīe formaꝝ corporaliū. ⁊ mediu₃ iter formas corporales ⁊ icorporales. eꝯūerso aūt est in alio descēsu qui fit p̄ corporeū. q̄m ibi q̄nto imediatiꝰ spēs p̄ corporeū ꝯstituit̄ tāto ip̄fectior est: ⁊ q̄nto remotiꝰ tāto p̄fcōr est. qđ p₃. elemēta eñi p̄ corporeū imediate ꝯstituta sunt. ideo ip̄fectiora sunt q̄₃ hō. Idē aūt est in q̄cūq₃ spē aīata. hō. n. est p̄fectior spēs. q₂ vltimo ꝯstituit̄. Ex quo p₃ q̄ in p̄dictis diuersimode accipit̄ mēsura. q̄m in p̄ descēsu qđ est p̄us est mēsura alioꝝ. cu₃ illđ sit p̄fectiꝰ: in scđo aūt qđ est posteriꝰ h₃ rōnē mēsure vt hō per eāde₃ rōnē. q̄m p̄fectior est oibus alijs. ⁊ h̄ est qđ dicit ph̄s q̄ hō est mēsura oium. q₂ h₃ ꝯueniētia cū oibꝰ. qđ pōt exponi scđ₃ Grego. q₂ cōicat cū oibus. q₂ in esse cū isensibilibꝰ. ⁊ viuere cū viuētibꝰ. ⁊ itelligere cu₃ angelis. Ex his ꝯcludo. 16. correlaria. ¶P̄mū est q̄ irresolubilitas. idiuisibilitas. vltimitas. vnitas dī rō mensure. h̄ p₃ ex p̄cedētibꝰ. ¶2ᵐ est q̄ dēītiū ⁊ idrītiū nō pōt esse eadē mēsura in illo gn̄e. pbatur. q₂ mēsurā op₃ esse vnigeneā mēsurato. ḡ ⁊c̄. ¶Tertiū est. q̄ illo qđ est cōe rōne p̄dicatiōis nō h₃ rōnē mēsure. ¶4ᵐ est. q̄ mēsuratū depēdet mensura. pbatur. q₂ posteriꝰ depēdet a p̄ori suo. h₃ mēsura est qđ p̄us mēsurato. ḡ ⁊c̄. ¶5ᵐ est. q̄ solu₃ in essentialr̄ ordinatis inuenit̄ rō mēsure ⁊ mēsurati. pbat̄. q₂ rō mēsure solū inenit̄ vbi est p̄iꝰ ⁊ posteriꝰ. ¶6ᵐ est. q̄ in illis que sunt eiusdē rōis penitꝰ nō pōt esse rō mēsure ⁊ mēsurati. pbat̄. q₂ mensura h₃ rōnē p̄oris idependētie ⁊ notioris. mensuratū v̄o h₃ rōnē posterioris ⁊ dependētis ⁊c̄. ⁊ iste sunt rōnes diuerse. ḡ. ¶7ᵐ est q̄ in idiuiduis ꝓprie nō est rō mēsure ⁊ mēsurati. pbat̄. q₂ idiuidua sunt eiusdē rōnis specifice. nec est ibi p̄us ⁊ posteriꝰ. ꝓp qđ ibi nō est ordo s̄m ph̄m. 7. meta. scđm nā₃. s₃ mēsuratū ⁊ mēsura nō op₃ q̄ sint ois eiusdē rōnis. q₂ ibi est ordo. ⁊ ēt q₂ op₃ q̄ sit inter ea p̄us ⁊ posterius scđm nām. vt patet ex precedentibus. ergo. Et dico proprie. quia si in indiuiduis sit prioritas perfectionis. ita q̄ vnū sit perfectius

alio. tūc pōt imponi ratio mēsure ꝛ mēsurati. vñ supposito h᷑ satis p3 ꝙ sub͂a suscipit magis ꝛ min9. de quo in .5. hui9. q. 2. fiet mētio. ꝛ tūc nā hūana in xp̄o h3 rōnē mensure respcū oiu3 hoiu3. ¶ 8m est: ꝙ in solis spēb9 vel gn̄ib9 sumptis ꝑ̄ se vt sunt spēs vl' gen9 est ꝑ̄prie rō mēsure ꝛ mēsurati. ꝓbat᷑. qm̄ essentialr ordinatio est ꝑ̄prie rō mēsure. essentialis aūt ordo solū est iter spēs vel iter gn̄a sumpta vt spēs. qd̄ dico ꝓ tāto. qm̄ gn̄a aliq̄ sumpta vt gn̄a. hoc est non cōparata ad aliqd sub pi9 cis cōe nō h̄nt analogiā nec ordinē. ꝛ ita nec rōnē mēsure. ¶ 9m correlariū est. ꝙ iperfecti9 nō est mēsura ꝑfectioris. ¶ Decimū correlariū est. ꝙ negatōes ꝛ ꝓuatiōes mēsurant᷑ per affirmatiōes ꝛ habit9. ꝓbat᷑. qm̄ iperfecti9 mēsurat᷑ a ꝑfectiori s3 negatiōes ꝛ ꝓuatiōes sunt iperfectiores affirmationib9 ꝛ habitib9. g̃ ꝛc̄. ¶ Itē q2 depēdēs ab aliq̄ mēsurat᷑ ab ip̄o: s3 ꝓuatiōes ꝛ negatiōes depēdent ab habitib9 ꝛ affirmatiōib9. g̃ ꝛc̄. ¶ Undecimū correlariū est. ꝙ iste cōditiōes ꝑcedentes ꝑfecti9 īueniunt᷑ in mēsura ex nā rei q̄3 in mēsura ex nobis. ¶ Duodecimū est. ꝙ illd̄ est ꝑfecti9 mēsura in quo ꝑfecti9 repiunt᷑ dicte cōditiōes. p3. q2 ꝑfectius saluat᷑ rō mēsure in eo. ¶ Tertiūdecimū correlariū est. ꝙ nihil h3 rōnē mēsure nisi qd̄ h3 rōnē spēi spālissime. cā hui9 est. qm̄ rō mēsure sp̄ d3 accipi s̄m nobili9 ꝛ ꝑfecti9: h᷑ est spēs spālissima. g̃ ꝛc̄. ¶ Quartūdecimū correlariū est. ꝙ mēsura s̄3 gen9 logicū est iperfectior q̄3 mēsura scd̄3 gen9 metaphysicū. ꝓbō. q2 magis h3 de ꝑfectiōe respectu mēsurati. de9 eni qui est mēsura scd̄m gen9 metaphysicū ꝑfectius se h3 ad mēsurata q̄3 icorporeū qd̄ est mēsura scd̄3 genus logicū: se h3 respectu corporeo2 quo2 est mēsura. aliqñ tñ est oppo9m. vt si cōparet᷑ relatio ad relationē. vel qd̄cūq3 accidēs ad aliū accn̄s. in talib9 enī3 magis dependet mēsuratū a mēsura: vt q̄litas a q̄ntitate q̄3 hō ab angelo. est ēt in ip̄is mensura ignobilior q̄3 in istis vt patet. g̃. ¶ Quintūdecimū est ꝙ eternitas nō h3 ꝑ̄prie rōne3 mesure respectu dei. ꝓbat᷑. q2 mēsura h3 rōnē ꝑfectiōis ꝛ idepēdētis. ¶ Sextūdecimū correlariū est. ꝙ impossibile est ꝙ mēsura possit accipi respectu suiip̄si9. ꝓbatur. q2 idē ad seip̄m nō h3 ordinē essentialē: nec est ꝑfectius seip̄o. ¶ Sciēdū tñ ꝙ sic̄ p3 in q̄nto ꝛ decimo meta. rō mēsure ꝓ̄ cōpetit vni qd̄ est principiū nūi: ꝛ ex hoc trāsfert᷑ ad alia gn̄a. vt. s. illud sit mēsura in q̄lib3 gn̄e qd̄ h3 rōnē ꝓ̄mi ꝛ vni9 in illo gn̄e. vñ aduertēdū ꝙ vnū in cōparatiōe ad nūm h3 duplice3 rōnē. s. rōnē mensurātis per replicatiōe3. ꝛ rōnem declarātis ꝛ cāntis cognitionem de nūo: eo ꝙ h3 rōnē ꝓ̄ncipij quo ip̄m nūm cognoscimus. vnitas. n. aliq̄tiens sumpta adequat oēm datū nūm: ꝛ mēsurat ip̄m per vnitate3. ꝛ sic cognoscit᷑ nūs. nā per vnitate3 habet diffiniri. ex ip̄o g̃ vno trāsfert᷑ rō mensure. vt sic in quolibet gn̄e. Exm. albedo ponit᷑ mēsura in gn̄e coloris. ꝛ p3 ꝙ nō est d3 ꝙ albedo per sui replicationē aliq̄tiēs sumpta mēsurat alios colores: ideo sibi nō cōpetit ꝓ̄ rō vnius. h3 tñ scd̄a3 q̄tenus albedo vt ꝑfectior color ꝛ habēs aliā rōnē habitus respcū colo2 alio2 est apta nata dare notitiā de alijs colorib9. ¶ Silr̄ se h3 in alijs gn̄ib9. vt illd̄ dicat᷑ mēsura in q̄libet gn̄e qd̄ h3 hanc vel illā rōnē vnius. sicut cubitus vel aliquid tale dicit᷑ mēsura in gn̄e pāno2. q2 per sui replicationem aliquotiens sumptus dat mensurā de pāno.

1ª ppō Quātū ad 2m arti. pono aliq̄s ꝑ̄pōnes. Pria est ista. ꝙ nulla entitas ꝑmanēs pōt mēsurari aliq̄ mēsura formalr̄ successiue. hoc ꝓbat᷑. quia mēsura duratiua nō d3 habere modu3 opp9m suo mēsurato. s3 mēsura successiua h3 modū opp9m enti ꝑmanēti. q2 successiuū ꝛ ꝑmanēs sūt oppōa cū diuidāt aliqd̄ cōe. g̃ ꝛc̄. ma. p3. q2 mēsura ꝛ mēsuratū debēt ꝑ̄portiōari. ¶ Itē ois entitas eadē essentialr̄ cū aliqua entitate ꝑmanēte est ꝑmanens necēio. p3. q2 idē nō pōt esse successiuū ꝛ ꝑmanēs. s3 mēsura duratiua ꝛ duratio sunt eadē essentialr̄ cū q̄libet duratio. g̃ ꝛc̄. mi. ꝓbat᷑. illd̄ ꝑ qd̄ aliqd est ex̄ nihil: ꝛ ꝑ cui9 annihilatiōe3 est nihil est idē essentialiter cū eo. s3 ꝑ duratiōe3 res est h᷑. q2 iquātū res durat tm̄ est

2ª ppō ens. g̃ ꝛc̄. ¶ 2ª ppō est. ꝙ tp̄s nō est mēsura ꝑ se ꝛ formaliter alicui9 ꝑmanētis. ꝓbat᷑ ex ꝑcedentib9. q2 tp̄s est mēsura successiua. s3 nulla talis est mēsura ꝑmanētis. vt ꝓbatū est. g̃ ꝛc̄.

¶ 3ª ppō est. ꝙ euū est mēsura cuiuslibet ꝑmanētis vt ꝑmanens est. ꝓbat᷑. nā euū vt dcm̄ est: est mēsura cuiuslibet cāti ꝑmanētis. ¶ Cōfirmat᷑. q2 nō mēsurat᷑ eternitate. p3. q2 nō est ab eterno: ꝛ etiā q2 eternitas ꝑ̄pe debet᷑ deo: nec etia3 tp̄e. q2 tp̄s solū est mēsura successiuo2. nec ēt istanti. q2 solū tali mēsurātur duratiua per istans. g̃ sequit᷑ ꝙ oia talia ꝑmanētia vt ꝑmanētia sunt ꝛ vt abstrahūt a q̄te ꝛ motu mensurant᷑ euo: tā mālia q̄3 in mālia. vt angeli. ¶ S3 est dubitatio qua mēsura mēsurant᷑ opatiōes angeli. Thomiste dicūt ꝙ mēsurātur tp̄e discreto. putāt. n. ꝛ dicūt ꝙ tp̄s discretū est qd̄dā ens de gn̄e q̄ntitatis ꝯstans ex istantib9 adinuicē succedētib9. ita ꝙ Ari. nō fecit mētione3 de isto tp̄e. q2 posuit sub͂am angeli nō distingui ab ei9 opatiōe. ꝛ ideo credebāt ꝙ eadē mēsura mēsuret᷑ sub͂a angeli ꝛ ei9 opatio. ¶ Sed ꝯtra istā opinionē arguo ꝓ̄ sic. quecūq3 h̄nt vnū modu3 essendi. vt sic mēsurant᷑ vna ꝛ eadē mēsura. s3 sub͂a angeli ꝛ ei9 opatio h̄nt vnū modū essendi. vtrūq3 enī3 est ꝑmanēs. g̃ cū3 ei9 sub͂a nō mēsuret᷑ tali tp̄e: nec per ꝯñs ei9 opatio. ¶ Itē opatio beatifica angeli mēsurat᷑ euo. g̃ ꝛ quelibet ei9 opatio. ꝯ̄ñz. q2 h̄nt eūdē modū essendi. ꝛ sunt vnigenea. ans̄ p3 per aug. g̃ ꝛc̄. ¶ Ideo alr̄ dico ꝙ ip̄sius angeli opa° imanens mēsurat᷑ euo. ꝛ bene dico imanens ad remouēdū opationes imanētes. vt mot9 localis ei9. ꝛ tales opationes successionē h̄ntes. q2 h᷑ talia mensurant᷑ tp̄e. vñ eadē mēsura qua mensurat᷑ sub͂a angeli mensurat᷑ ꝛ eius operatio imanēs. sicut sunt intelligere ꝛ velle.

His visis Rn̄deo ad rōnem in oppo9m factā. nego maiorē. vñ ista successio nō est mensura duratiua enti ꝑmanētis. s3 solū ꝑ coexn̄tiā ad illā: ꝛ h᷑ suffic̄.

¶ Sed hic est motor ꝛ motum ꝛ ad qd̄ est motus. transmutatio. n. magis nominatur ab illo ad quod est motus non ab illo ex quo est motus. Qestio. i.

CIrca quintū libr̄ phy. in q̄ Ari. determinat de spēb9 mot9 ꝛ mutatiōis. s. de gn̄atiōe ꝛ corruptiōe q̄ro ꝓ̄ ista. q. Utr̄ rō ꝓ̄mi termi act9 trāseūtis ꝑ se ꝓ̄ cōpetit ipi forme. ꝛ vr̄ ꝙ sic. na3 mutatio vel act9 trāsiēs nō denomiat᷑ nisi a ꝑ se termio. s3 mot9 trāsiēs dnoiat᷑ a for9 g̃ ꝛc̄. ma. p3. 5. hui9. mi. ēt p3. q2 act9 qui est in albedine dr̄ dealbatio. silr̄ gn̄atio dicit᷑ nālis q2 est via in nā. nō aūt i nā que est mā nec que est cōpo9m. q2 cōpo9m nō est nā. s3 h̄ns naturā. g̃ dicit᷑ nālis. q2 est in formā. ¶ Itē illd̄ qd̄ de nouo h3 esse post nō esse illud ꝑ se est terminus alicui9 act9 trāseūtis. s3 forma est h᷑. g̃ ꝛc̄. ma. p3. q2 nihil pōt accipe esse post nō esse q̄n terminet actu3 per quē acq̄rit᷑. mi. etiā patet. q2 for9 ꝓ̄us habebat nō esse. ꝛ postea habet esse.

In oppositum qd̄ per se terminat actū est ꝑ se actu. sed forma non habet esse per se quoniam nulla pars in composito est per se. g̃ ꝛc̄.

Respōdeo vbi sic ꝓcedā. qm̄ ꝓ̄ recitabo q̄stu3 ad illd̄ ꝓ̄ncipalr̄ querit᷑ opinionē ph̄i ꝛ cōmenta. ¶ 2° ip̄a iprobabit᷑ ostendendo ꝙ for9 sub͂alis ꝛ accidētalis sunt per se: ꝛ ꝓ̄ terminātia gn̄atiōe3 ꝓ̄us q̄3 cōpositū. ¶ 3° dabo itellectū hui9 q̄ōnis exponēdo mentē ph̄i. ¶ 4° inq̄rit᷑. vtr̄ dr̄ia idiuidualis qua idiuiduū est ab alio distinctū numeralr̄ sit per se termin9 vel ꝓ̄ncipiū actus trāseuntis.

Quantū Ad ꝓ̄m est opinio Ari. ꝛ cōiter oiu3 ꝙ forma sub͂alis nō est termin9 gn̄atiōis. s3 to-

tū cōpositū: nec ēt accn̄talis. ita q̄ nec ista nec illa per se generant ⁊ tanq̄ qd. sed solū per accn̄s: ⁊ tanq̄ quo. ¶ Pro illa opinione arguit sic Aris. 7. meta. oē qd per se gn̄af: per se gn̄af ex aliquo sui sibi inexistēti tanq̄ eius pars. naz alr crearet. si ex nihilo sui esse. sꝫ mā nihil est forme tanq̄ inexn̄s. ergo ⁊c̄. vn̄ dicit Ari. q̄ nō fit es nec rotūdū. sed es rotūdū. idē dicat de corruptione. ergo ⁊c̄. ¶ Itē illud ex quo aliqd fit per se est per se eius pn̄m qd fit. sed mā nō est pn̄m forme. nā sm̄ ph̄m pmo hui⁹. pncipia nō sunt ex alijs nec ex alterutris. ¶ Itē illd ex quo aliqd fit est per se cā ei⁹. sed mā nō est per se cā mālis forme nec forma cā formalis māe. ergo ⁊c̄. minor pbatur. qr sꝫ Aui. 6. meta. sue. capitulo pmo vtrunq̄ vnum est causa compositi.

Cōtra istā opinionē arguit. ⁊ pmo de forma accn̄tali. pmo sic oīs gn̄atio per se vna hꝫ per se vnū terminū pm̄. vnitas. n. per se gn̄atiōis est ex vnitate pmi per se termini. sed gn̄atio per se vni⁹ accn̄tis. puta albedinis est per se vna. ergo ⁊c̄. sꝫ cōpositū ex sba ⁊ accn̄te nō est per se vnū. sꝫ per accn̄s. 5. meta. ergo nō est ad ipm. nec ad subm. cū supponat. ergo ad formā. ¶ Itē aut gn̄atio accn̄tis est vna per se essentialiter. aut tm̄ per accn̄s. si pm̄. ergo habet vnū terminū pm̄ essentialiter. quo mō nō est cōpom̄. si tm̄. oē vnū per accn̄s est plā essentialr. ergo gn̄atio ista est plēs gn̄ationes essentialr. Quero tūc qui sunt termini istarū gn̄ationū ptialiū iclusarū. cōpositū nō pōt esse termin⁹ alicui⁹ earū. qm̄ qlibet est per se vna. cōpositū aūt est vnū per accn̄s. ⁊ qm̄ ipm ponit termin⁹ illi⁹ gn̄ationis totalis istas ptiales includētis. ergo extrema cōponētia sunt termini talis gn̄atiōis ptialis. qd est cōtra ppom̄. ¶ P. tertio. cōpositū ex sbto ⁊ accn̄te nō est vnuꝫ nisi sola ordinis vnitate. qr si per se. ergo ex eis aliqd tertiū resultaret. qd est falsuꝫ. qro. n. de isto. aut est sba aut accn̄s. neutrū istorū modorū est. nā accn̄s nō est de rōne subi. nec sba de rōne sui accn̄tis. ergo tm̄ resultat qdā relo vnionis. ergo si nulla gn̄atio accn̄tis est ad ptes. sꝫ ad totū. ⁊ illd vltra ptes nō dicit nisi relonē vniōis. oīs gn̄atio accn̄tis cuiuscūq̄ terminabit ad relonē. qd est falsuꝫ. ¶ P. 4° arguit. aut ex illis resultat aliqd 3m̄ pter relonē vnionis. aut nō. si nō. ergo vt prius oīs gn̄atio accn̄tis termiabit ad relonē. si sic. ergo illd resultans est pfecti⁹ q̄ cōpositū ex mā ⁊ for⁴ subali. cū. n. icludat subm cōpositū ex mā ⁊ for⁴ subali. ⁊ vltra hꝫ aliqd aliud. puta formā accn̄talē. ⁊ ita termin⁹ gn̄ationis sm̄ qd erit nobilior termino gn̄atiōis simplr qd est falsuꝫ. ¶ 2° arg. de for⁴ subali pmo sic. prius nā sub rōne qua prius nō pōt accipe esse per pductiōeꝫ posterioris. alr termin⁹ scdari⁹ esset prior termino prioi. sꝫ for⁴ sbalis est prior nā ipo toto cōposito. cā. n. itrinseca rei prior est ipa re cāta. ergo ppriū suuꝫ esse itrinsecū nō accipit esse per gn̄atioēꝫ cōpositi. sꝫ cōstat q̄ ipa accipit esse de nouo. qr ei⁹ esse est nouū. ergo hoc est per gn̄atione aliq̄ priorē gn̄atiōe cōpositi. ¶ Tn̄ diceret aliqd q̄ for⁴ est bn̄ prior nā ipo cōposito q̄tū ad esse essentie. nō aūt q̄tuꝫ ad esse exn̄tie. ¶ Cōtra. cātū vt cātū nō est prius nā cā vt cā est sm̄ esse exn̄tie actualis. ¶ Scdo ad pncipale arg. sic. p qcūq̄ istātie est cōpositū ex aliqb⁹ priorib⁹ est cōpositū. nō. n. ex posteriorib⁹. nec sl' cū eo. sꝫ p. n. cōponētia sunt priora. sꝫ p illo signo p quo cōpositū terminat actū gn̄atiōis est cōpositū. ergo cōponētia nō accipiūt esse p gn̄atiōeꝫ cōpositi. sꝫ for⁴ ē noua. ergo ⁊c̄. ¶ 3° arguo sic. pductio alicui⁹ cāti hn̄tis cās itrinsecas psupponit necīo vnionē illarū. sic. n. cāe extrisece nō pn̄t agere nisi approximate. ita nec cāe itrinsece pn̄t agere nec compositū cōstituere nisi prius adinuicē sint vnite. pꝫ de aīa ⁊ de corpore respcū hoīs. sed vnio quorūcūq̄ psupponit eorū esse. ergo for⁴ nō accipit esse nisi per illā vnionē nec per gn̄atiōeꝫ cōpositi. ¶ Itē 4° sic. illd magis vel prius est pductū qd se toto ⁊ qlibꝫ sui est pductū q̄ illd qd nō se toto. nec qlibet sui ē pductuꝫ. qd. n. alicui cōuenit adeq̄te pmo cōuenit ei q̄ illi cui nō cōuenit adeq̄te. illd aūt qd cōuenit alicui se toto cōuenit sibi adeq̄te. sꝫ forma est pducta se tota. nō sic est totū cōpositū. cū mā sit igenita ⁊ icorruptibilis. ergo ¶ Itē qnto sic. ps essentialis nō est iperfectior pte itegrali ⁊ q̄titatiua. sꝫ ps itegralis nō gn̄atur ad gn̄atione toti⁹. nec corrūpit ad corruptionē toti⁹. corrupto. n. toto nō opꝫ partes ei⁹ corrūpi. ⁊ ēt parte ipa genita nō opꝫ ipm totū gn̄ari. ¶ Itē 6°. illud est prius gn̄atiōe qd est posteri⁹ resolōne sꝫ corruptio forme est posterior corruptione cōpositi. ergo ⁊c̄. mi. pbat. illd. n. est prius nā a quo nō cōuertit subsistendi cōnā sꝫ bene sequit. corrūpit forma. ergo cōpositū. ⁊ nō ecōuerso. vt pꝫ p de facto hoīe. patet etiā poli. qr de⁹ posset cōseruare pncipia cuiuscūq̄ cōpositi sine cōposito ⁊ nō ecōuerso. ¶ Cōfirmaf per eandē rōnē per quā pbatū fuit de corruptiōe qr illud est prius a quo nō cōuertit cōnā subsistēdi. sꝫ ad gn̄atione cōpositi sequitur gn̄atio ⁊ pductio forme. ⁊ nō econuerso. vt pꝫ ex dictis. ¶ Dico igit q̄ forma per se ⁊ pprie generaf gn̄atione ppria alia a generatiōe cōpositi. ¶ Ad cuius itellectū. Quantū ad istū articulū est sciendū. q̄ forma est in duplici dīa. ⁊ loquor de dīa nāli. ⁊ forma subali. quedā. n. forma totius. puta hūanitas. alia partis vt aīa. pma nō generaf alia generatiōe q̄ totū. qr idē est qd totū. alia aūt que est forma partis pōt accipi duplr secūdū duplex esse qd habet in toto. habet. n. quoddā esse ppriū ⁊ itrinsecū. puta illd quo est forma ⁊ quo distinguit a mā siue ab esse māe: aliud esse hꝫ sibi extrinsecū ⁊ accn̄tale. puta esse toti⁹ qd ptidpat vt est in toto. esse. n. toti⁹ aliq̄ mō perficit mām ⁊ formā. ⁊ ita hꝫ esse nō est ppriū forme. qr etiā cōuenit māe vt itrinsecū. qr illo corrupto adhuc pōt remanere forma q̄tū ad totū esse suuꝫ itrinsecū sicut ēt remanet mā. tunc dico q̄ sicut forma hꝫ duplex esse ita est duplex gn̄atio. vna qua forma accipit esse de nouo ppriū sibi ⁊ itrinsecuꝫ. ⁊ ista est simplex gn̄atio forme. alia est qua accipit esse ppriuꝫ cōpositi. ⁊ ista scda gn̄atio forme est scdm quid. qd pꝫ. qr vt dictuꝫ est corrupto ei⁹ esse adhuc remanet totū suum esse ppriū. hec ēt gn̄atio est cōis forme ⁊ māe. gn̄ato eniꝫ cōposito gn̄atur tā mā q̄ forma q̄tū ad istud esse. ⁊ secūdū hoc possum⁹ distinguere triplicē gn̄ationē. quarū prima est qua forma gn̄atur ⁊ accipit esse ppriū ⁊ itrinsecū. 2ª est qua cōpositū gn̄atur. 3ª est scdm qd. puta q̄tū ad esse cōpositi qua forma ⁊ mā generaf. ita silr est triplex corruptio. qdā intrinseca: que respicit esse ppriū forme. ⁊ hec nō cōpetit omni forme. qm̄ nō cōpetit intellectiue. s. anime. alia est extrinseca. s. q̄tum ad esse cōpositi que est corruptio forme scdm qd. ⁊ est cōis oī forme iformāti. alia est cōpositi. ex qbus pꝫ. q̄ forma est gn̄abilis ⁊ corruptibilis simplr ⁊ scdm qd. saltē aliqua. mā aūt scdm qd solū q̄tuꝫ ad esse extrinsecū. ¶ Quid ergo dicimus ad menteꝫ Aristo. est ne negandus in isto passu? Rn̄deo ⁊ dico q̄ nō. nā de forma accn̄tali satis pꝫ cōcordātia iter hanc opi. ⁊ suā. qm̄ nō generaf per se tanq̄ qd illa generatiōe qua cōpositū generaf. sꝫ. n. generetur aliq̄ alia gn̄atiōe priori de qua oēs maiores ⁊ Ari. negarēt. de alteratiōe vo nō capio ipm bn̄: nisi teneret q̄ ex subo ⁊ accidente aliquod vnū tertiū resultaret: qd mihi nō est captabile. qd alibi est ōn̄suꝫ. diceref ergo q̄ in alteratiōe cōcludit q̄ duplex est factio. vna qua fit ipa forma accn̄talis. alia qua sbm fit sub tali forma ex qua subm iformaf sub tali forma. prius inquā nā forma est pducta anteq̄ informet. qm̄ iformare psupponit esse rei. ⁊ terminus hui⁹ factiōis volēdo sequi mentē Aristo. diceref q̄ vel est subm sub forma. qd vr satis cōueniēs ⁊ satis captabile. vl aggregatū ex vtroq̄. puta sicut ens albū. qd nō intelligo ita bene sicut pm̄ sꝫ multi in hoc passu discordāt ab Aristo. ¶ Ad rōnes eius rn̄deo. ad pmā. oē qd gn̄af ⁊c̄. p ōn̄ditur q̄ ista rō concludat etiā cōtra Ari. arguā. n. sic. oē qd gn̄af per accn̄s: generaf ex aliq̄ sui per accn̄s. sicut qd generaf per se generaf ex aliquo sui per se. sed cōcedit formā per accn̄s gn̄ari. ergo mā cū nō possit aliud dari est illa for⁴ per accn̄s. qd est falsuꝫ. cū sit prior ⁊ ei⁹ fundamentū. tunc dico ad rationē q̄ cū forma nō habeat eundē modū essentialiter sicut cōpositū. nec per cōnā eundē modū fiendi. secūdū eniꝫ modū essendi cuiuslꝫ est ppri⁹ modus factiōis ipsi⁹. ¶ Per hoc dico ad formam. q̄ fieri ex aliquo sui est dupliciter. vel ex aliquo sui sicut ex parte eius intrinseca. ⁊ iste modus generationis est compositi. quoniam compositum habet aliquid ex quo fit tanq̄ partē sui. puta materiam. Alio modo

aliqd fit ex aliq̄ nō vt ex pte sui itrinseca. sꝫ sicut ex sbto de cuius po^a educit. ⁊ hic est modus gn̄ationis for^e. sꝫ n. mā nō fit aliqd for^e p^oo. qꝛ tūc eēt cōpositū. est tn̄ ei^o sbm. ꝙ ät nō fit ex aliq̄ sui p^oo. dū tn̄ fiat ex aliq̄ sui 2^oo nō fit per creationē. qꝛ creatio est de aliq̄ sui p̄supposito vtroqꝫ mō. ¶ Ad aliud qn̄ dr̄ illud ex quo fit aliqd est p̄n^m ⁊c. dico ꝙ verū est vel itrinsece si fiat ex eo vt ex pte sui sic totū fit ex mā ⁊ for^a. vel extrinsece si fiat ex eo 2^oo. vꝫ sic ex sbto. vt for^a fit ex mā de cui^o potentiā educit. ⁊ qn̄ dr̄ ꝙ p̄n^a nō sunt ex alterutris. verū est intrinsece vt cōpositū ex eis: sꝫ bñ extrinsece. ¶ Per idē ad idē Auice. ꝙ mā nō est cā mālis forme tanqꝫ pars ei^o itrinseca.

Quantū ad 2^m arti. sic pcedā. p̄mo recitabo duos modos dicēdi ⁊ ipsos improbabo. ¶ 2° dicā alr̄. ¶ De p̄mo est vnus modus dicēdi ꝙ nā specifica. puta humanitas vel quecūqꝫ alia talis est p̄n^m ⁊ terminus agendi vel gn̄andi. ⁊ dr̄ia indiuidualis non est nisi ꝯditio principij ⁊ termini. est. n. ꝯditio sub qua ipsa nā p̄ncipiat ⁊ terminat istū actū. ⁊ sic pportiōabilr̄ in alijs. vn̄ qn̄ for. gn̄at illud totū qd̄ gn̄at est for. cōposit^o ex nā ⁊ dr̄ia indiuiduali. p̄n^m āt totale terminādi istū actū est nā specifica. dr̄ia aūt indiuidualis est ꝯditio sine qua nō pōt terminari iste act^o: sic declarat exēplo. qꝛ albedo nō vr̄ nisi sub q̄ntitate. sꝫ q̄ntitas nō sit formalis nō obtī. est tn̄ rō sine qua non pōt albedo videri. ¶ Pro illa opi. arguit p̄mo sic. illud per se est rō pducēdi aliud in quo ipm pductū assimilat pducēti per se. h̄ pꝫ. qꝛ oē agens itendit sibi assimilari passum vel effectū. sꝫ illō in quo effect^o assimilat efficiēti est nā ⁊ nō dr̄ia idiuidualis. qꝛ illa est p̄n^m distinguēdi. ergo. ¶ Itē in gn̄atiōe vniuoca termin^o est eiusdē rōnis cū p̄n^o pductiuo. sꝫ gn̄atio q̄ ignis gn̄at ab igne est vniuoca. ergo ⁊c. sꝫ in igne gn̄ante ⁊ i igne genito nihil est eiusdē rōnis nisi nā ipa. qꝛ nō dr̄ia idiuidualis cū ipsa sit p̄n^m distinguēdi pcise. g̃ ⁊c. ¶ Itē 3° arguit. sic ab illo doctore. ꝯtinēs virtualr̄ aliqd alteri^o rōnis a ꝯtinēte nobilius est q̄ꝫ ꝯtentū. pꝫ. qꝛ ꝯtinēs aliqd equocē est nobilius q̄ꝫ ꝯtinēs vniuocē. ꝯtinēs. n. alteri^o rōnis a ꝯtēto est ꝯtinens equocē. sꝫ dr̄ie idiuiduales sunt alteri^o rōnis. qꝛ in nullo ꝯueniunt. g̃ si vna ꝯtinet aliā ꝯtinet eā equocē. sꝫ si ipa sit p̄n^m pducēdi vna ꝯtinebit aliā. cū p̄n^m ꝯtineat virtualr̄ terminū. ergo ⁊c. sꝫ ꝯtinēs aliqd equocē est nobili^o ꝯtēto. ergo q̄cūqꝫ dr̄ia idiuidualis nobilior est alia. ⁊ q̄dcūqꝫ idiuiduū eiusdē speciei nobilius est alio eiusdēꝫ speciei. qd̄ est falsum.

Contra istū modū dicēdi quē nō reputo in toto eē verū arguo p̄ sic. illō qd̄ nō ꝯtinet aliud in actu sꝫ tn̄ in po^a nō est rō pducēdi ipm. sꝫ nā nō ꝯtinet ipas dr̄ias idiuiduales actu sꝫ tn̄ i po^a: sicut gen^o ꝯtinet dr̄ias. g̃ nā nō pōt eē p̄n^m vel rō pducēdi idiuidualē dr̄iaꝫ nec ipm indiuiduū. ¶ Itē impfectius nō ꝯtinet virtualr̄ pfecti^o. sed nā est eēntialr̄ ipfectior dr̄ia indiuiduali. g̃. pbō minorē. in ordine eēntiali act^o vltim^o simplr̄ est pfectior oib^o p̄cedētib^o. vt pꝫ in formis sbalib^o. vbi. n. plēs ꝯcurrūt semp vltima est oib^o p̄cedētib^o pfectior. sꝫ ordo linee p̄dicamētalis est simplr̄ eēntialis cū superius in ordine tali p̄dicet per se de iferiori: nō aūt in illo. g̃ vltim^o act^o in tali linea p̄dicamētali est oib^o pfectior. sꝫ vltim^o act^o est dr̄ia idiuidualis seu indiuidui. g̃. ¶ Cōfirmat. qꝛ illud qd̄ dat gradū vnitatis pfectiorē. dat pfectiorē gradū entitatis: cū vnitas sit passio entis. passio āt nō pōt augeri nisi ad icēsionē pprij sbī. sꝫ dr̄ia idiuidualis dat pfectiorē gradū vnitatis q̄ꝫ ipsa nā. g̃ ⁊ entitas dr̄ie idiuidualis est pfectior q̄ꝫ ipsa nā. vn̄ dicēs ꝙ dr̄ia indiuidualis dat actū pfectū ⁊ sꝫ qd̄ hꝫ nescio dīe ꝯtēr ꝙ vnitas nūalis que est ab ipsa sit vnitas impfecta: ⁊ scōm qd̄. qd̄ est manifeste falsum. cū ipsa sit pfectior ⁊ maior oib^o alijs. ¶ Itē 3° arg. sic. qd̄ ꝯuenit alicui p se. ⁊ p̄ magis sibi ꝯuenit per illō quo ipm est tale q̄ꝫ p illō qd̄ nō est p̄ tale sic hr̄e tres angulos p se ⁊ p̄mo ꝯuenit triāgulo. ⁊ iest sibi p illud qd̄ est p̄ triāgulus. sꝫ agere sine pducere actiue vel passiue p̄ ⁊ p se ꝯuenit singulari. g̃ ꝯuenit sibi per illō quo ipm est p̄ singulare. sꝫ ipm est singulare per dr̄iam indiuidualem nō per naturā. ergo ⁊c.

Alia est opinio tenēs extremū. vꝫ. ꝙ dr̄ia idiuidualis est totale p̄n^m siue rō terminādi ⁊ principiādi actionē. Pro illa opinione arguit sic. illō est rō formalis terminādi aliq̄ꝫ actiōeꝫ pductiuā per qd̄ pductū distinguit a pducēte. sꝫ genitū distinguit p dr̄iā idiuidualē a gn̄ante. nō āt per nām cū in ea ꝯueniāt. ¶ 2° arg. sic. illō est rō terminādi formalr̄ ⁊ eē p̄ncipiandi seu eliciēdi actionē. per qd̄ distinguit gn̄atio actiua ⁊ passiua. sed iste due pductiones opposite nō distinguunt penes nām. sed distinctio iter eas acapit penes dr̄ias idiuiduales siue in ordine ad ipas. g̃ ⁊c. mi. pbat. qꝛ relōnes alterius rōnis debent distingui penes fundamēta alterius rōnis. sꝫ pductio actiua ⁊ passiua sunt relōnes alterius rōnis. ipsa aūt nā est eiusdē rōnis cū gn̄ante ⁊ gn̄ato saltē in gn̄atione vniuoca. dr̄ie aūt indiuiduales semp sunt alteri^o rōnis. ergo ⁊c. ¶ 3° arg. sic. illud est terminus gn̄atiōis per qd̄ distinguunt gn̄atiōes ipse in se. sꝫ gn̄atiōes q̄cūqꝫ eiusdē rōnis distinguunt penes dr̄ias idiuiduales. nō aūt penes nām. ergo hn̄t dr̄ias idiuiduales p̄o per se terminis. nō aūt nām. ¶ Sꝫ ꝯtra istā opinioneꝫ arg. p̄ sic. illud qd̄ fundat in aliq̄ nō ꝯtinet virtualr̄ illud in quo fundat. hoc pꝫ. qꝛ ipōle est posteri^o ꝯtinere p̄us virtualr̄. qd̄ aūt fundat in aliq̄ est nālr̄ posterius eo. sꝫ dr̄ie idiuiduales fundant in nā sicut act^o in pprio potētiali. g̃ nō ꝯtinēt virtualr̄ pfectiones nature. sꝫ act^o qui nō ꝯtinet pfectionē alicui^o rei virtualr̄ nō pōt eē tota rō pducēdi ipsam. ergo ⁊c. ¶ Item in gn̄atiōe vniuoca per se ⁊ nō per accñs p̄n^m est eiusdē rōnis cū p̄ncipiato: loquēdo de gn̄atiōe per se vniuoca: vt qn̄ ignis calidus vel q̄ntus gn̄at ignē calidū vel q̄ntū. sed gn̄atio caloris istius ab hoc calore est per se vniuoca. ergo ⁊c. sꝫ dr̄ia indiuidualis caloris gn̄antis nō est eiusdē rōnis cum dr̄ia idiuiduali gn̄ati. ergo ⁊c. ¶ Et idō dico alr̄. ꝙ lꝫ totū cōstitutū ex nā ⁊ dr̄ia idiuiduali sit p̄n^m vel termin^o gn̄atiōis. tn̄ nec nā nec dr̄ia indiuidualis est totale p̄n^m vel terminus gn̄ationis vel actionis. sed tn̄ vtrūqꝫ cōcurrit diuersimode. ¶ Ad cui^o euidentiā est sci^m. ꝙ gn̄atio in creaturis est cōicatio ⁊ est pductio. est qdē cōicatio nature ⁊ oiuꝫ in ea eēntialiter inclusoꝝ. ignis enim gn̄ans cōicat igni genito nām ignis. ⁊ oia que in illa nā eēntialr̄ includunt que qdē p̄supponunt in gn̄atione. est etiā scda productio ⁊ hoc ipsius indiuidui ⁊ oiuꝫ que in gn̄atiōe nō p̄supponunt. cō sunt ipe dr̄ie idiuiduales que oēs sunt in nullo ꝯuenientes. dico tn̄ ꝙ lꝫ gn̄atio in creaturis sit pductio ⁊ cōicatio. magis tn̄ pductio erit q̄n cōicatio. ⁊ h̄ iam extēsiue q̄ꝫ itēsiue. extēsiue qdē. qꝛ in rōne pductiōis ꝯueniūt tā gn̄atio vniuoca q̄ꝫ equoca. ¶ Rō aūt cōicatiōis est pprie gn̄atiōis vniuoce. cōicatio. n. est collatio alicui^o rei cōis gn̄anti ⁊ genito. in gn̄atiōe autē pure equoca vt equoca est nihil hꝫ genitū cuꝫ gn̄ante cōe. lꝫ enī aliq̄ rō sit cōis gn̄anti ⁊ genito vt entis. vel q̄cūqꝫ alia rō inferior. tn̄ respectu illius nō est gn̄atio vniuoca. sꝫ equoca. gn̄atio. n. qua gn̄at aliqd aial ab hoie est equoca q̄ntū ad rōnē spēi. nō q̄ntū ad rōnē gn̄is cōem eis. ⁊ ita pductū equocē vt sic nō hꝫ aliqd cōe cū pducēte. ⁊ per ꝯñs in pductione equoca nō cōicat aliqd pducto cū sp cōicatū p̄habeat in cōicante. ex q̄ pꝫ ꝙ pductio hꝫ in plus extēsiue q̄ꝫ cōicatio. Secūdū. s. ꝙ gn̄atio sit magis pductio q̄ꝫ cōicatio ēt itēsiue in creaturis. lꝫ sit oppositū in diuinis. pꝫ. qꝛ gn̄atio est cōicatio respectu ei^o qd̄ est cōe gn̄anti ⁊ genito. pductio aūt est respectu eius qd̄ est ppriū genito nunc aūt inter idiuidua eiusdē spēi est maior diuersitas q̄ꝫ ꝯueniētia. diuersitas. n. oib^o est nota. ⁊ ab oib^o ꝯcessa. nō aūt eoꝝ ꝯuenientia vel vnitas. qꝛ ergo cōicatio attēdit penes illō in quo gn̄ans ⁊ genitū sunt vnū. pductio aūt penes illud per qd̄ gn̄ans a genito distinguit. ⁊ ipm magis distinguit q̄ꝫ sit vnū cū eo. ergo ⁊c. ¶ Ex predictis ergo r̄ndeo ad q̄ōneꝫ cū querit qd̄ sit formalis terminus vel p̄n^m gn̄atiōis si loq̄mur de actione vniuoca put ipsa est cōicatio dico ꝙ principiū formale ⁊ termin^o est nā. Ipsa enim est ratio cōicandi se actiue. ⁊ terminus cōicabilis passiue. si aūt loquimur de ipsa gn̄atione vt est pductio sic

dico q̄ termin⁹ eius est idiuiduū nō per nām. ſʒ per dr̄iam indiuidualē. ita q̄ dr̄ia idiuidalis est in gn̄ante rō̄ pncipiandi. in genito aūt rō̄ termināndi. vn̄ lʒ dr̄ia idiuidualis ſit in vtroqʒ tam in gn̄ante q̄ʒ in genito: neutra tn̄ est eiuſdem rōnis formalr̄ cū altera. cuʒ ſint pmo diuerſe in nullo ꝯuenīētes vt oſtēſuʒ est in pmo lib. ℂHec aūt ꝯcluſio ſic pbat̄. illud est termin⁹ formalis actiōīs vt est pductio qd̄ nō p̄ſupponit pductū ſʒ ſimplr̄ per pductionē accipit eē: ſʒ illud qd̄ accipit eē ſimplr̄ per pductionē nō est nā. ſʒ dr̄ia idiuidualis. nā. n. nō accipit eē ſimplr̄. ſʒ tm̄ in hoc ⁊ in illo ⁊ ſm qd. ergo ⁊c̄. ℂItē pduci paſſiue est accipere eē. tūc ſic. nihil ē termin⁹ actiōīs ſub rōne oppoſita termio ei⁹ ſʒ nā cū p̄ſupponit pductiōī opponit̄ termino actiōīs qui ſeqt̄ ipſaʒ cū accipiat eē p eā. g̃ ⁊c̄. ℂItē q̄ dr̄ia idiuidualis nō ſufficiat p ſe oſtēdo ſic. nulla po⁹ limitata ꝯtinet imediate plā eiuſdē rōnis ſine aliq̄ ordine ſiue mediāte aliq̄ vna rōne. ſʒ vnū indiuiduū ꝯtinet multa eiuſdē rōnis ſine aliq̄ ordie. pōt. n. multa ſine aliq̄ ordine gn̄are. ⁊ iō ꝯtinet ipſa virtualr̄. g̃ hoc erit mediāte aliq̄ vna rōne. ſʒ hoc nō pōt eē niſi nā. ergo ⁊c̄. Sic ergo dico q̄ in creaturis vtrūqʒ ꝯcurrit ad pncipiādū ⁊ terminandū gn̄ationeʒ aliq̄ʒ ſm diuerſas rōnes vt viſum eſt.

Ad rationes in oppoſitū r̄ndeo. Ad p̄ᵐᵃᵐ pme opinionis cum dr̄. illud est pnᵐ pducēdi ⁊c̄. dico q̄ illa maior est vera ꝑut gn̄atio est cōicatio. nō aūt vt est pductio. imo vt ſic illud est pnᵐ pducendi in quo pducēs diſtinguit̄ a pducto. lʒ. n. gn̄ans vel cōicans intendat aſſimilare. tn̄ vt pducens est itendit diſtinguere. ⁊ qꝛ in creaturis magis pducēs a pducto diſtinguit̄ q̄ʒ ſit idē. ℂAd 2ᵐ in gn̄atione vniuoca ⁊c̄. dico q̄ aliqd eē eiuſdē rōnis pōt eē duplr̄. vʒ. formalr̄ ⁊ qditatiue: vel fundamentalr̄ ⁊ denoiatiue. primo mō ſunt eiuſdē rōnis duo indiuidua eiuſdē ſpeciei: qꝛ includunt qditatiue nām ſpecificaʒ que est eiuſdē rōnis. ſcd̄o mō ſicut due dr̄ie idiuiduales eiuſdē ſpēi. tales nō ſunt eiuſdē rōnis qditatiue cuʒ nihil habeant cōe eiuſdē rōnis ſeu includant. ſed tn̄ fundamētalr̄ ⁊ denoiatiue pro q̄ʒto ſunt eiuſdē nature que est eadem ſm rōnem. ⁊ ſunt ꝯſtitutiue idiuiduoꝝ que ſunt eiuſdeʒ rōnis. tūc dico q̄ in gn̄atiōe vniuoca vt cōicatio est pnᵐ ⁊ terminus ſunt eiuſdē rōnis qditatiue ⁊ formalr̄. qꝛ vt ſic pnᵐ ⁊ termin⁹ est nā. vt aūt est pductio ſic dico. q̄ ſunt eiuſdē rōnis denoiatiue tn̄ ⁊ fundamētalr̄. qꝛ ſic pnᵐ ⁊ terminus ſunt dr̄ie idiuiduales que ſunt eiuſdē rōnis hoc mō. ℂ3ᵐ dico. q̄ ſicut aliqua eſſe eiuſdē rōnis est duplr̄ vel formalr̄ ⁊ qditatiue. vel fundamētalr̄ ⁊ denoiatiue vt due dr̄ie idiuiduales ſicut dictū est. ita per oppoſitū aliq̄ eē alterius rōnis pōt eē duplr̄. vel formalr̄. nō tn̄ denoiatiue vt due dr̄ie indiuiduales. vel formalr̄ ⁊ qditatiue vt due ſpēs ſpecialiſſime tales qdē ſunt formalr̄ ⁊ ſpecifice alterius rōnis. ⁊ ēt fundamētalr̄ ⁊ denominatiue. qꝛ nō ſunt ꝯſtitutiua alicui⁹ vni⁹ rōnis. ℂPer h̄ ad rōnē cū dr̄ q̄ ꝯtinēs alterius rōnis a ꝯtento est ꝯtinens equoce. ⁊ per ꝯn̄s est nobilius ꝯtēto. dico q̄ hoc est verū qn̄ ꝯtinēs est alteri⁹ rōnis a ꝯtēto formalr̄ ⁊ denoiatiue. nō aūt qn̄ ꝯtinens ⁊ ꝯtentū ſunt eiuſdē rōnis denoiatiue. ſic est in ꝓpoſito de duab⁹ differētijs idiuidualib⁹. iō nō opʒ q̄ tale ꝯtinēs ſit nobilius ꝯtento: lʒ ſit equocū ⁊ alterius rōnis ab ipſo mō ꝑ expoſito. ℂAd pmā rōneʒ alterius opi. illud est rō termināndi ⁊c̄. dico q̄ illa est vera ꝑut gn̄atio est pductio nō aūt inq̄ʒtū est cōicatio. vt ſupius declaratū est. ℂAd 2ᵐ dico q̄ gn̄atio actiua ⁊ paſſiua inq̄ʒtum cōicatio nō diſtinguunt̄ penes dr̄ias idiuiduales. ſʒ penes diuerſum modū reſpicīēdi eandē nām. cōicatio aūt actiua reſpicit nām vt ab agēte ſiue pducēte effectiue. ℂAd 3ᵐ dico. q̄ gn̄atiōes diſtinguunt̄ penes dr̄ias idiuiduales inq̄ʒtuʒ ſunt pductiones.

Ad rationes pncipales in oppoſitū pʒ. qꝛ pro parte nr̄a faciunt. ℂAd rōnem adductā in oppoſitū. dico q̄ maior est falſa niſi itelligat̄ de gn̄atione illa ſcd̄a quā terminat cōpoſitū: aliquid enim qd̄ non est per ſe est productum per ſe vt accidentia.

ℂEt quia omnis motus eſt tranſmutatio aliqua. ⁊ numeri trāſmutationū ſunt tres predicti. ⁊ iſtoꝝ triuʒ modoꝝ illud quod eſt ſm generationem ⁊ corruptionem non eſt motus. Q̄ō. ij.

Querit̄ Utrū pductio forme ſb̄alis nālitr̄ gn̄ate mēſuret̄ aliq̄ mēſura idiuiſibili. i. vtrū gn̄atio ſit in inſtanti vel in tpe. ⁊ vr̄ q̄ nulla mēſura indiuiſibili mēſuret̄ nec ſit in iſtāti. pmo ſic. nullū agēs cui⁹ ſb̄a est in tpe agit in non tpe. pʒ per penultimā ꝓponem de cauſis plane in lr̄a. ſed gn̄ans est in tpe. ergo ipm agēs aget in tpe. ⁊ per ꝯn̄s gn̄atio mēſurabit̄ tpe. ℂItē oīs trāſmutatio cuius termin⁹ ptibilr̄ acqrit̄ est trāſmutatio ſucceſſiua ⁊ etiaʒ in tpe. ſed forma ſb̄alis que est termin⁹ gn̄ationis acqrit̄ ſic partibilr̄. ergo ⁊c̄. ma. pʒ. qꝛ oīs talis trāſmutatio est mot⁹. motus aūt est acq̄ſitio partis poſt partē. pbat̄ mi. nam ſi ex aere debeat ignis gn̄ari primo inducet̄ forma ignis in vna parte materie. deinde in alia. ⁊ ſic ſucceſſiue. qd̄ ſic pbo. qꝛ in illa parte materie primo inducit̄ forma que prius diſponit̄ ad ſuſceptionē forme ⁊ que est ad formā magis diſpoſita. ſʒ ſi ignis agat in aere illa pars que est ꝓpinquior agēti prius nālitr̄ diſponeret̄ q̄ʒ pars remotior. ergo ⁊c̄. ℂItē impoſſe est agēs nāle in iſtāti agere. ergo nec gn̄ationē fieri in inſtāti. ꝯña pʒ. ſʒ añs pbat̄. qꝛ tūc agēs fortius ageret in minus q̄ʒ in iſtāti. q̄ʒto. n. virtus agētis est fortior tāto citius pōt agere. h̄ regula est phyſica ⁊ que pōt hr̄i ex. 6. hui⁹. ℂItē ſb̄a ſuſcipit magis ⁊ min⁹. ergo ipſa pōt acqri diuiſibilr̄. cuʒ ergo ipſa acqrit̄ per gn̄ationē gn̄atio mēſurabit̄ mēſura diuiſibili. añs pʒ. qꝛ elemēta ſunt in mixto ſʒ eoꝝ formas ſb̄ales. pʒ. qꝛ vnūqdqʒ cōponit̄ ex illis in que reſoluit̄. 3. hui⁹. ſʒ mixtū reſoluit̄ in elta. vt pʒ ad ſenſū. ⁊ 2° de gn̄atiōe. cū igit̄ elta nō poſſint eē in mixto ſm eoꝝ formas cōpletas. qꝛ tunc ſtatim corrūperet̄ mixtū opʒ q̄ ſint in eē quodā remiſſo ⁊ fracto.

Ad oppoſitū est Ari. in h̄. 5. q̄ ponit gn̄ationē nō eē motū. qd̄ tn̄ eēt ſi eēt in tpe.

R̄ndeo vbi ſic ꝓcedā. p̄. n. ingret̄. vtruʒ ſb̄a hēat in ſua entitate gradus ſm quos ipſa ſuſcipiat magis ⁊ min⁹. Scd̄o qꝛ fuit dictū de mixtiōe elemētoꝝ i vltimo argumēto ingret̄. vtrū elemēta ſint formalr̄ in mixto ſʒ ſuas formas ſb̄ales. Tertio ingretur de principali queſito.

Quantū Ad primū est ſciēdū pmo q̄ ſb̄a pōt accipi duplr̄. vno⁹ q̄ʒtū ad ꝓpriū modū eius eēndi qui est eē per ſe ⁊ nō in alio qui qdē est modus nō poſitiuus. ſʒ negatiuus vt patuit alibi ⁊ q̄ʒtum ad hoc ſb̄a nō ſuſcipit magis ⁊ min⁹ nec īfra eandē ſpēm nec in diuerſis. ⁊ de iſta pōt itelligi dictū phi in ꝑdicamētis qui dicit ſb̄am nō ſuſcipere magis ⁊ min⁹. Alio⁹ pōt accipi ſb̄a q̄ʒtū ad entitatē ſubſtratā huic mō eēndi: ⁊ iſto⁹ est dubiū. vtrū ſb̄a infra eādē ſpēm habeat latitudinē graduū ſm quos ſuſcipiat magis ⁊ minus. De quo pmo recitabit̄ cōīs opinio tenens partē negatiuā. 2° ponet̄ opinio tenēs partē affirmatiuaʒ. ℂEst g̃ cōīs opinio tenēs q̄ ſb̄a nō pōt ſuſcipe magis ⁊ minus. pbat̄. oīs forma hn̄s latitudinē graduū īfra eādē ſpēm apta nata est eē termin⁹ mot⁹. ſʒ forma ſubalis nō pōt eē termin⁹ mot⁹. Tum qꝛ gn̄atio nō est mot⁹. 5. hui⁹. Tum ēt qꝛ oīs mot⁹ est a ꝯrio in ꝯriū ſm phm ibidē. ſʒ ſm eū ſub̄e nihil est ꝯriū. ergo ⁊c̄. ℂItē oīs gradus forme adueniēs rei cōſtitute in eē eēntiali q̄ʒtū ad ei⁹ ſpēm est accn̄s ei⁹. ſʒ ſi forma ſubalis hēt gradus hȷ̄ aduenirēt ſub̄e iaʒ ꝯſtitute in eē ſuo eēntiali. ergo per ꝯn̄s erit ei⁹ accn̄s. ⁊ p ꝯn̄s in ſua nā nō ſuſcipiet magis ⁊ min⁹ ſʒ ſolū accītalr̄. ℂItē q̄ʒto aliqd ens ē magis fixū ⁊ pmanēs ſiue ſtabile tāto magis ſuū eē ꝯſiſtit i indiuiſibili. ſʒ eē ſb̄e ē magis ſtabile q̄ʒ aliqd accn̄s. ⁊ tn̄ mul

ta sunt accñtia que nõ suscipiunt magis ꝛ min⁹ pꝫ. vna. n. q̃ntitas nõ est magis alia. ꝫ sit maior. silr vn⁹ circulus nõ est magis circulus q̃ȝ ali⁹. qm̃ ptes circũferẽtie cuiuslibet circuli. equalr distãt a centro. vbi ēt situs ꝛ multa alia ↄ̃sistunt in indiuisibili. ergo multo magis sb̃a. Licet aũt ista opinio. sit multuꝫ cõis ꝛ bona: ꝛ videat̃ de itentione phi. verũm vt vtraq̃ parteꝫ videam⁹ ꝛ pro vtraq̃ pte sustinẽda. dico alr de pñti ꝙ sb̃a isra eandẽ spẽm hꝫ latitudinẽ graduũ sm̃ quos põt suscipere magis ꝛ min⁹. pbat̃. hec opinio per articulũ excõmunicatũ Parisius sub hac forma ꝙ gcũq̃ nõ dixerit aiaꝫ xpi eẽ pfectiorẽ ꝛ nobiliorẽ q̃ȝ aia inde errat. ¶ Itẽ rõne sic. accipio duo corpa nãlia eiusdẽ spẽi ꝛ eiusdẽ dispõnis q̃ntuꝫ ab oĩa quoꝝ vnũ sit duoꝝ pedũ ꝛ aliud vnius pedis ꝛ pono ꝙ corpus duoꝝ pedũ cõdenset̃ q̃ntum ad diminutionẽ ei⁹ quousq̃ deueniat ad q̃ntitatẽ vni⁹ pedis. qꝛ hoc totũ est posĩe. tũc hoc supposito arguo sic. oẽ corpus sm̃ sb̃aꝫ excedẽs aliud manẽte ei⁹ eẽntia tota excedit illũ semp. sꝫ corp⁹ duoꝝ pedũ excedit sm̃ sb̃am corp⁹ vni⁹ pedis. sꝫ qñ ↄ̃densat̃ remanet tota ei⁹ sb̃a. ergo sic ↄ̃densatũ ꝛ redactũ ad q̃ntitatẽ equaleꝫ adhuc excedit ipm ꝛ erit mai⁹ ipso sꝫ nõ est mai⁹ extẽsiue. ergo nec̃io erit mai⁹ intẽsiue q̃ȝ sb̃a alia eiusdẽ spẽi. sꝫ hoc nõ esset nisi sb̃a susciperet magis ꝛ min⁹ itẽsiue. ergo ꝛc̃. ¶ Itẽ cuiuscũq̃ termini actio recipit itensionẽ ꝛ remissionẽ. ꝛ ille terminus. sꝫ pductio sb̃e nec̃io recipit itensionẽ ꝛ remissionẽ. ergo ꝛc̃. ma. pꝫ. qm̃ si itensa actiõe nõ intẽderet̃ termin⁹ seq̃ret̃ ꝙ idẽ formaliter eẽt terminus actionis itense ꝛ remisse. ꝛ ꝙ idem eẽt effect⁹ cãe pfecte ꝛ ipfecte. qꝺ est incõueniẽs. Tuꝫ ēt qm̃ si intẽsa actiõe nõ itenderet̃ termin⁹. accipio actionẽ itensaꝫ ꝛ diuiduo eã in gradu i quo est eq̃lis actiõi remisse ꝛ in aliũ in q̃uo excedit ipꝫ. ꝛ q̃ro tũc qd corrñdet ipsi gradui in quo tũc excedit pro termio. nõ. n. illũ qꝺ corrñdet actioni remisse qm̃ ꝫ corrñdet alteri gradui. vel ergo nihil. qꝺ est icõueniẽs. vel aliqd aliũ. ꝛ tũc seq̃t̃ ꝙ termin⁹ intẽdat̃ ad itẽsionẽ actionis qꝺ est ppositũ. mi. pbat̃. vꝫ. ꝙ actio gñatiua sb̃e itendat̃. Tum qꝛ oĩs virt⁹ vnita fortior est seipsa dispersa. pꝫ p auctoreꝫ de causis. q̃nto ergo virt⁹ gñatiua sb̃e erit vnita tãto erit pfectior. Tũ ēt qꝛ q̃nto aliqd plus hꝫ de for⁰. tãto plus hꝫ de actiõe ↄ̃site formã. sꝫ corpus spissum plus hꝫ de for⁰ q̃ȝ corpus rarũ. ꝛ per ↄ̃ñs plus hꝫ de actiõe ↄ̃site. ergo de gñatiõe nõ extẽsiue. qꝛ actio nõ excedit actionẽ extẽsiue nisi rõne sb̃e vel rõne tpum. ergo intẽsiue. Tuꝫ ēt qꝛ virt⁹ limitata ꝛ finita hꝫ virtutẽ intẽsiorẽ in passum ppinquũ q̃ȝ in passuꝫ remotũ. ergo seq̃t̃ ꝙ q̃nto est passuꝫ magis ppinquũ tãto actio sit fortior. ¶ Itẽ cuiuscũq̃ sb̃e ppriie passiões nãles ipm ↄ̃sites suscipiũt magis ꝛ min⁹. ꝛ ipm sb̃m. hoc pꝫ. qꝛ sb̃m nõ itendit nisi itensione alicui⁹ cãe. sꝫ ppria opatio ignis que est calefacere pfectior est sine oĩ dispositione ↄ̃ria ꝛ suscipit magis ꝛ minus. vt ignis de q̃rcu magis q̃ȝ ignis de palea vel de stupa. ergo ꝛc̃. ¶ Itẽ calidũ itẽdit̃ ꝛ remittit̃. ergo ꝛ ignis. pbat̃ ↄ̃ña. cã nãli silr se hñte cãtũ est silr se hñs. sꝫ calor in diuersis indiuiduis nõ silr se hꝫ. ergo ꝛc̃. pꝫ qꝛ vn⁹ erit itensior alio. ma. pꝫ. qꝛ oĩs cã nãlis agit in q̃ntũ põt. ꝛ sm̃ vltimuꝫ de po⁰. ꝛ sic oĩs cã eque pfecta cãbit effectuꝫ eque pfectũ. ergo ad destructionẽ ↄ̃ñtis effectu nãli nõ eq̃ pfecto ꝛ nõ silr se hñte nec cã silr se hẽbit. ¶ Ad istã rõnẽ que vr̃ ponderosa. rñdet̃ multiplr. sꝫ nõ curo de pñti. ¶ P̃. qꝺ mutat̃ ptim in termino a quo ꝛ ptim est in termio ad quẽ. 6. hui⁹. vbi dr̃. ꝙ ꝫ hꝫ veritatẽ in q̃tuor pdicamẽtis vel gñib⁹. q̃ro ꝫ ptẽ ꝛ ptẽ aut accipiat̃ pro diuisibilitate forme sm̃ quã est mot⁹ aut p diuersa diuisibilitate sb̃i qꝺ mouet̃. si p̃ᵐ hꝫ̃t ppositũ. qꝛ for⁰ sb̃alis erit diuisibilis. si sm̃ ꝫ. Tuꝫ qꝛ ppõ Ari. erit falsa. nã illa ps mobilis sit. a. puta pedalis. illũ. a. trãsmutat̃. ꝛ tñ sꝫ rẽ nõ est ptim in vtroq̃ termino. sꝫ sm̃ rẽ in altero mũ. Tũ qꝛ ↄ̃tingit aliqꝺ totũ sil' alterari ex. 8. lib. hui⁹. ꝛ 2⁰ de sensu ꝛ sensato. ergo in tali actione ptim ꝛ ptim nõ pñt accipi ex pte mobilis. Tuꝫ qꝛ Ari. peteret p̃nᵐ qꝺ est falsum vult. n. pbare ꝙ oẽ mobile est diuisibile. acciperet ergo ꝙ opꝫ pbare. nã si mobile hꝫ ptem ꝛ ptẽ iaꝫ pꝫ ꝙ est diuisibile. ¶ Itẽ oĩs for⁰ hñs gradus eiusdẽ rõnis sil' cõposĩes in eadẽ pte sb̃i põt itendi ꝛ remitti. sꝫ for⁰ sb̃alis hꝫ hꝰ plures gradus cõposĩes. pbatio: qꝛ qꝺ est perfectiõis in ipfectiori nõ dꝫ remoueri a pfectiori. sꝫ in accñtib⁹ sunt hꝰ gradus qui sunt ipfectiora. ergo ꝛ in sb̃a erũt cõposĩes. vñ nõ vr̃ imposĩe ꝙ deus possit vnã aiaꝫ facere sm̃ sb̃aꝫ suã pfectiorẽ alia. ¶ Sed qd dicet̃ de Ari. qui vr̃ dicere oppositum? Rñdeo ꝙ nõ loquebat̃ nãliter nec p̃hyce. sꝫ tantũ logice. logice. n. loquẽdo sb̃a nõ suscipit magis ꝛ min⁹. qꝛ vt sic sumit̃ q̃ntũ ad ei⁹ modũ scꝺm quẽ dictũ est ꝙ nõ suscipit magis ꝛ min⁹ ꝛc̃. ¶ Ad rõnes in oppositũ rñdeo. ad p̃mã cõcedendo maiorẽ. põt aũt sm̃ istam viam negari minor. ¶ Ad primã pbationẽ qñ dr̃ ꝙ gñatio nõ est mot⁹. dico ꝙ ex hoc nõ sequit̃ qn ad sb̃am possit eẽ mot⁹. qꝛ gradus forme que intendit̃ nõ itroducit̃ per gñationem sed per intensionẽ. qꝛ gñatio pprie ꝛ simpliciter est pductio sb̃e de non esse actu simplr. ad esse actu. ¶ Ad aliam pbationẽ. qꝛ oĩs motus est a ↄ̃trario in ↄ̃rium ꝛ sb̃e nihil est ↄ̃riũ. dr̃ ꝙ vtraq̃ ppositio est dubia. si enim in maiori pprie ↄ̃rium accipiat: tunc ista est falsa. qꝛ in q̃ntitate ꝛ vbi nõ est ↄ̃rietas sic. ꝛ tñ ad ipsa est motus. si aũt accipias ↄ̃rietatem large pro quocũq̃ incõpossibili ↄ̃cedo maiorẽ. sꝫ tũc minor est falsa. qꝛ vna forma sb̃alis est incõposĩs alteri. Si aũt accipias ↄ̃rium priuatiue sic etiam sb̃a hꝫ ↄ̃rium. qꝛ hꝫ priuationẽ oppositã. minor etiaꝫ pꝫ. qꝛ ꝙ sb̃e nihil sit ↄ̃riũ est dubiũ. dico ergo ꝙ p̃hs arguit ibi ex q̃busdã cõmunib⁹ ꝛ a multis ↄ̃cessis. vnde relinquit indeterminatũ in octauo meta. vbi dicit cũ cõmẽtatore licet dubie ꝙ sb̃a suscipit magis ꝛ minus. ¶ Ad scꝺm qñ dr̃ ꝙ gradus adueniens rei ↄ̃stitute ꝛc̃. dico ꝙ aliquid esse accñs alteri põt esse duplr. vno modo. qꝛ est alterius gñis ab eo cui aduenit nõ faciens per se vnũ cum eo: ꝛ sic secũdus gradus albedinis nõ est accidens p̃mo gradui cui aduenit nec etiã ipsi albedini. nec etiaꝫ secũdus gradus forme sb̃alis est sic accñs p̃mo gradui. nec etiã sub̃e. ¶ Alio modo põt accipi accidens pro oĩ eo sine quo res põt esse. ꝛ isto modo cõcedo ꝙ scꝺs gradus forme sb̃alis vel etiã accñtalis est accidẽs respectu primi. ¶ Ad aliud posset dici vno mõ ꝙ ꝫ esse sb̃e sit magis fixum q̃ntũ ad existentiã. eo ꝙ hꝫ per se existẽtiaꝫ cuiusmodi nõ est aliqꝺ accñs nõ tñ est magis fixũ q̃ntuꝫ ad ꝫ. qꝺ est intendi vel remitti. vel negaretur minor. qꝛ q̃ntitas ꝛ que adducunt̃ pñt suscipe magis ꝛ min⁹. q̃ntitas iquã dẽsi corpis est pfectior q̃ȝ q̃ntitas corporis rari. si ergo vis tenere istã opinionẽ põt sic teneri. sꝫ hoc teneaꝫ cause collationis.

Quantũ ad scꝺm articulũ vbi erat vidẽdum quõ elemẽta sunt in mixto. pono aliq̃s ppões. ¶ Prima ppõ est ista. ꝙ elemẽta nõ sunt in mixto virtualiter ꝛ in actu virtuali mõ quo in sua cã effectus est virtualiter. pbat̃ sic. cã efficiens per se cõpatit̃ suũ effectũ. ita ꝙ nõ corrũpit̃ ad corruptionẽ siue gñationẽ ipsi⁹. sꝫ in istãti in quo gñant̃ elemẽta ex mixto mixtũ corrũpit̃ vt pꝫ. ergo ꝛc̃. ¶ Itẽ nulla forma eadẽ nãliter scꝺm speciẽ ↄ̃tinet p modũ cause formas ↄ̃rias. pꝫ. qm̃ idẽ in q̃ntũ idẽ semp est natũ facere ideꝫ. sꝫ forme cuiuslibet mixti est vna ꝛ eadẽ scꝺm speciẽ. forme aũt elemẽtoꝝ sunt ↄ̃rie sicut etiã ipsoꝝ q̃litates. ergo forma mixti nõ ↄ̃tinet virtualr per modũ cause formas elementoꝝ. ¶ Itẽ cã efficiens ꝛ mãlis nõ pñt coicidere. sꝫ mixtum est in po⁰ passiua per moduꝫ materie ad ipsa elemẽta. qm̃ illũ ex quo p corruptionẽ sui aliqd gñat̃ est in po⁰ passiua ad illud. sed elemẽta gñantur ex mixto per corruptionẽ ipsi⁹. ergo ꝛc̃. ¶ Scꝺa ppõ est. ꝙ elemẽta nõ manẽt in mixto tm̃ sm̃ silitudinẽ ꝛ cõuenientiã ipsoꝝ cũ ipso mixto. ponunt. n. qdã elemẽta manere in mixto eo ꝙ mixtũ hꝫ q̃ndaꝫ ↄ̃uenientiã cũ elemẽtis. hꝫ. n. mixtũ q̃tuor q̃litates. Ista aũt ppõ sic pbat̃. illa que ↄ̃currẽtia ad mixtioneꝫ alicuius nõ totalr corrũpunt̃ manent in eodẽ aliquo mõ. nõ solũ scꝺm ↄ̃uenientiã ꝛ silitudinẽ. sed elemẽta ↄ̃currunt ad gñationeꝫ mixti ꝛ nõ totalr corrũpunt̃. qm̃ mixtio est mixtibiliũ alteratorum vnio ꝛ non corruptoꝝ. primo de gñatione. Item omne qꝺ est vere mixtuꝫ aliquo mõ ex aliq̃b⁹ illa veraciter

p̃ᵃ ppõ

2ᵃ ppõ

sunt in eo.nõ solũ scdm similitudinẽ.sʒ elemẽta vere veniũt ad
mixtionẽ mixti.ergo ꝛc̃.¶ Item eodẽ mõ elementa sunt in
mixto quõ ɔ̃ria sunt in medio.sʒ ɔ̃ria sunt in medio nõ so
lũ scdm ɔueniẽtiã.sʒ scdm aliquas eoꝝ realitates.ꝑbo.qꝛ
vnũ ɔ̃rioꝝ in aliud agit.puta calidũ in frigidũ:ꝛ statim nõ
corrũpit.aliter ipsa alteratio nõ eẽt mot⁹.ergo in tpe interme
3ª ppõ dio in quo remittit̃ nec̃io calidũ iducit aliqd.ergo ꝛc̃. ¶ 3ª
ꝑpõ est ista.ꝙ elemẽta nõ manent in mixto in aliquo actu
formali pfecto nec remisso in quo saluet̃ spẽs alicui⁹ forme
ipsoꝝ.est.n.opio Auicẽ.ꝙ elementa manent fm ẽẽntias cõ
pletas.remissas aũt fm suas q̃litates.cõmẽtator aũt dicit ꝙ
elemẽta nõ remanẽt in mixto fm essentiales eoꝝ cõpletas.
ꝑpõnẽ hãc ꝑbo sic.nulla spẽs spãlissima in gñe sub̃e est in
poª ad aliã spẽm spãlissimã.vt cum ipsa possit facere per se
vnũ.sʒ ignis est spẽs spãlissimã in gñe sub̃e.ꝛ sic de alijs ele
mẽtis.ergo cũ qõlibet mixtũ sit spẽs distincta ab elemẽtis.se
quit̃ ꝙ talia elemẽta per se nõ pñt facere vnũ cũ ipso mixto.
nec pñt venire p se ad ɔstitutionẽ ipsi⁹ mixti. ¶ Itẽ ex dua-
bus spẽb⁹ spãlissimis saluatis eoꝝ rõnib⁹ specificis in quo
cũqʒ gradu nõ põt fieri vna spẽs spãlissima p se.ista pʒ.qm̃
ex q̃buscũqʒ fit per se vnuʒ.ipsa sunt idistincta ab illo qõ fit.
pʒ de mã ꝛ de forma ꝛ de partib⁹ respectu totius.cuʒ ergo
qõlʒ elementũ sit vna spẽs spãlissima distincta a mixto seqt̃
nec̃io ꝙ non pñt venire per se ad ɔstitutionẽ mixti.nec pñt
eẽ in mixto saluatis eoꝝ rõnib⁹ specificis. ¶ Itẽ idẽʒ accñs
nũo nõ põt eẽ simul in diuersis subi̾s.vel sic.eadẽ pars ma
terie nõ põt simul pfici immediate duab⁹ formis specificis di
sperati̾s.ergo nec eadeʒ pars materie mixti põt iformari sil'
formis oium elemẽtoꝝ.si ergo elemẽta manẽt in mixto fm
eoꝝ ẽẽntias ꝑprias seqt̃ ꝙ in hac pte mãe mixti sit forª vni⁹
elemẽti.ꝛ in alia pte forma alterius.qõ est ipolẽ.Tũ qm̃ q̃lʒ
pars mãe mixti resoluit̃ in q̃tuor elemẽta.sʒ qõlʒ est ex eo in
qõ resoluit̃.Tũ ẽt qꝛ seqt̃ ꝙ q̃lʒ ps mixti nõ esset mixta.imo
ꝙ nulla pars eẽt totalr̃ mixta.tuʒ ẽt.qñ seqt̃ ꝙ eẽnt ibi qua
tuor idiuidua de gñe sub̃e cũ materijs ꝑprijs ꝛ sic quatuor
corpa eẽnt in eodẽ loco qõ est ipolẽ per nãm. ¶ Itẽ quanta
est repugnãtia iter mixtũ ꝛ elemẽta tãta est ecõuerso iter ele
mẽta ꝛ ipm mixtũ.sʒ tãta est repugnãtia iter elemẽta ꝛ mix
tũ ꝙ qñ ex mixto per resolutionẽ ipsi⁹ gñant̃ elemẽta mixtũ
nõ remanet in aliq̃ gradu sui saluata spẽ mixti in elemento
qõ gñat̃ ex eo.ergo nec elementa manent in mixto qõ gñat̃
4ª ppõ ex eis. ¶ 4ª ꝑpõ est.ꝙ elemẽta nõ sunt in mixto tm̃ fm eoꝝ
qualitates.Dñi.n.qdã ꝙ forme elemẽtoꝝ in gñatiõe mixti
totalr̃ corrũpunt̃.sʒ p tãto di mixtũ ex elemẽtis eẽ.qꝛ corru-
ptis elementis ɔsurgit q̃dã forma simplex eque simplex si-
cut qõcũqʒ eoꝝ.dꝛ m̃ ɔtinere elemẽta in virtute.qñ illa for-
ma insurgẽs determinat sibi easdẽ ꝑprietates.sʒ in sũmo.sʒ
nõ in quodã medio.ꝛ sic in quadã mixtiõe.vñ dicit ꝙ sicut
formã ignis ɔsequit̃ iseparabilr̃ calor in sũmo sic formã mix
ti ɔsequit̃ quedã q̃litas ꝑportionabilis que est q̃dã q̃litas
cõplexionalis ei⁹.Vñ nõ est q̃litas ignita sed cõplexionalis
hãc.ergo ꝑpõnem hãc opinionẽ reprobantẽ ꝑbo ꝑmo sic.
mixtũ resoluit̃ in quatuor elemẽta.ergo quatuor elementa
sunt nec̃ia in mixto aliquo mõ nõ solũ fm q̃litatẽ.ꝑbatur
ɔ̃ntia.qm̃ quero vñ ꝑuenit illa resolutio in q̃tuor elemẽta.
vel ꝑuenit ex pte q̃litatũ vel ex pte agẽtis mixtũ corrũpẽtis.
vel ex pte mixti.vel ex pte mãe.sʒ neutro istoꝝ modoꝝ.ergo
opʒ elemẽta manere in mixto aliq̃ mõ fm ꝙ declarabit̃ in
sequẽtib⁹.nõ inqʒ põt dari ꝙ hoc sit ex pte q̃litatũ.qñ nul-
luʒ impfectũ est cã pfectioris.nec ẽt aliqõ accñs est cã effecti-
ua alicui⁹ sub̃e.ipolẽ est.ergo ꝙ tales q̃litates sint cã gñatio
nis mixti.nec ẽt põt dari ꝙ ex pte agẽtis mixtũ corrũpẽtis.
Tuʒ qm̃ oppositũ nõ est cã oppositi.qñ ergo ignis cõburit
lignũ ex cui⁹ cõbustiõe q̃tuor elemẽta resoluunt̃ vt videm⁹
in cineres ꝙ ignis gñat̃.ꝛ sic resoluit̃ in terrã.ꝛ gñat̃ quedã
humiditas ꝛ sic resoluit̃ in aquã.ꝛ sic de alijs.ignis ḡ corrũ-
pens.nõ erit cã gñatiõis aq̃.Tũ ẽt.qꝛ idẽ in q̃ntũ idẽ semp est
aptũ natũ facere idẽ.ꝛ nullũ agẽs nãle respectu eiusdẽ passi

est simul ꝛ semel cã oppositoꝝ.nec põt dari ꝙ ex pte mixti.
Tuʒ qꝛ mixtũ corrũpit̃ in istãti in quo elemẽta gñant̃.cã ãt
ꝛ effect⁹ simul sunt.ꝛ cã effectiua non corrũpit̃ ad gñationẽ
effect⁹.Tum qꝛ sicut dicebat̃ nullũ agẽs nãle simul ꝛ semel
est cã oppositoꝝ respectu eiusdẽ.Tum etiã qꝛ nihil est cã cor
ruptionis sui ipsi⁹.si aũt mixtũ eẽt cã resolutiõis elemẽtoꝝ
esset cã corruptionis sui ipsi⁹.ergo ꝛc̃.nec põt dari ꝙ ex pte
materie.qm̃ mãe nulla cõpetit actiuitas.igit̃ opʒ ꝙ elemen
ta nõ sint in mixto tantũ fm eoꝝ qualitates. ¶ 5ª ꝑpõ est.ꝙ 5ª ppõ
elementa nõ sunt in mixto in pura poª.nec pure potẽtialr̃
hoc ꝑbat̃.qꝛ tũc sequeret̃ ꝙ eque vnũ elementũ esset in alio
sicut in mixto.ꝛ etiã ꝙ eque oĩa elemẽta eẽnt in mã vni⁹ ele
mẽti:sicut sunt in mixto.ɔ̃ns est falsum.ergo ꝛ añs.falsitas
ɔ̃ntis apparet.qꝛ tũc equalr̃ qõlibet elemẽtũ eẽt mixtũ sicut
ꝛ aliqõ mixtũ.qõ est manifeste ipolẽ.ɔ̃ntia pʒ.qꝛ mã cuiusli
bet elemẽti est in poª ad formã cuiuslibet elemẽti. ¶ Sʒ cõ-
tra istam ꝑpõnẽ ar.illud qõ est termin⁹ gñatiõis ad quem
impolẽ est ꝙ maneat actu aliq̃ actualitate.sʒ pure potentia
liter in termino gñationis a quo.sed elemẽta gñant̃ ex mix
to.ergo ipolẽ est ꝙ ibi maneant fm aliquã actualitatẽ.ma.
pʒ.qꝛ termini mot⁹ ꝛ mutatiõis sunt incõpossibiles.5.hui⁹.
ergo ꝛc̃. ¶ Rñdeo ꝛ dico ꝙ si mixtio eẽt gñatio illa rõ esset
demõstratiua.nũc ẽt mixtio nõ est gñatio.nec per ɔ̃ns reso
lutio mixti in elemẽta est corruptio.quõ aũt hoc sit diceret̃.
¶ 6ª ꝑpõ est ꝙ elemẽta manent in mixto aliqua actualita 6ª ppõ
te pmixta tm̃ cũ aliq̃ potẽtialitate in qua qdẽ actualitate nõ
saluat̃ eoꝝ esse specificũ.qõ statim declarabit̃. ¶ Pro cuius
euidẽtia est sciendum.ꝙ actus ꝛ poª dupl'r distinguunt̃.est
enim quedã poª pura simpl'r in qua res nihil hʒ de actu.ꝛ
simpl'r est p ɔ̃riũ qdã act⁹ simpl'r in quo res nihil hʒ de poª.
scdo est q̃dã alia poª pmixta actui ꝛ qdã act⁹ pmixtus poᵉ.
actũ simpl'r hic voco oẽm actuʒ in quo saluat̃ spẽs rei.sicut
actũ simpl'r albedinis dico oẽm gradũ intensum vel remis-
sum in quo saluat̃ spẽs albedinis.ꝛ p oppositũ actũ nõ sim
pl'r voco oẽʒ actũ in quo nõ saluat̃ spẽs siue rõ rei specifica.
nec tm̃ res est in ipso poª pura.dico ergo sic.ꝙ duplex est act⁹
forme.s.actus simpl'r in quo saluat̃ spẽs forme siue ille sit in
tensus siue remissus.est aũt alius act⁹ pmixtus poᵉ in quo
nõ saluat̃ spẽs forme.ꝛ ille actus põt dici actus cuiusdã cõ
fusionis ita ꝙ elemẽta sunt in mixto in actu nõ actualitate
virtuali nec pfectionali tm̃ nec formali in quo saluat̃ rõ spe
cifica ipsoꝝ.sed manent in ipso actu poᵉ pmixto in quo nõ
saluant̃ eoꝝ specifice rõnes.ꝛ hec vr̃ esse opinio Aureoli in
2º sniaꝝ.q ponit ꝙ ẽẽntie eltoꝝ nõ corrũpunt̃ totalr̃.sʒ ma-
nent aliquo mõ scdm realitates aliquas ptinẽtes ad ipsas
formas elemẽtoꝝ.in quo tm̃ nõ saluat̃ nomẽ.nec rõ specifi-
ca.nec diffinitio ipsoꝝ elementoꝝ.vñ ponit ꝙ forma mixti
est ɔflata ꝛ ɔstituta ex realitatib⁹ formaꝝ elemẽtoꝝ.nõ.n.est
res ɔstituta seu cõpleta ex formis elemẽtoꝝ in q̃cũqʒ gradu.
¶ Primo ergo ꝑbo ꝙ sit ponẽdus talis actus permixtus
poᵉ.scdm quẽ elemẽta sunt in mixto.ꝑbo ꝑmo sic.vbicũqʒ
inter actionẽ est dare actionẽ mediã ibi iter terminos illaꝝ
actionũ est dare mediũ terminũ.sʒ in mixto est dare actio-
nem mediã iter gñationẽ ꝛ corruptionẽʒ.ꝑbo.qm̃ mixtio
nõ est gñatio nec corruptio.vñ Ari.ꝑmo de gñatiõe.descri-
bit eã sic.mixtio est mixtibiliuʒ alteratoꝝ vnio.ḡ nec est ter-
min⁹ gñatiõis nec corruptiõis.nõ termin⁹ gñatiõis.qꝛ ter
minus gñatiõis est ens actu in quo saluat̃ spẽs forme.nec
termin⁹ corruptiõis:cũ termin⁹ corruptiõis sit nõ ens sim-
pl'r in actu.sʒ tm̃ est in poª passiua.ergo termin⁹ mixtiõis est
aliqõ mediũ iter ista. ¶ Itẽ eodẽ mõ elemẽta manẽt in mix
to q̃uo q̃litates ɔ̃rie manent in medijs.sʒ q̃litates ɔ̃rie isto⁹
manẽt in medijs.vʒ in actu pmixto poᵉ nõ saluatis in eis
eoꝝ ꝑprijs rõnib⁹ specificis.ergo ꝛc̃.mi. ꝑbat̃.qm̃ qñ vnuʒ
ɔ̃riũ corrũpit aliud ꝛ gñat̃ spẽs media vt i colorib⁹ paledo.
nõ corrũpit ipm in istãti sed successiue remittẽdo ipm.vt pʒ
de calido agẽte in frigidũ.sʒ nõ remittit nisi aliqd generãdo
vel causando in ipm.gñatio.n.vni⁹ est corruptio alterius.

tūc ꝗ q̄ro de isto nūc cāto ꝑ calidū vel est aliq̄s gradus cau
satus ipsi⁹ calidi remittētis in quo saluaṫ rō eius specifica.
aut nō. nō pōt dari ꝓmū. qm̄ īpossibile est ꝙ due forme spe
cifice distincte nec ēt aliq̄s gradus ipsoꝝ in quo saluetᷓ ratio
eius specifica possit venire per se ad constitutionē alicuius
alterius spēcie. ergo sequitᷓ ꝙ illud quod causat calidū re-
mittēdo ipm frigidū nō fit aliquis gradus in quo saluaṫ rō
specifica ipsi⁹ calidi. opꝫ igitᷓ ꝙ sit realitas alicui⁹ for᷑ ſꝫ quā
calidū maneat in quodā actu ꝯfusionis in ipso frigido hec
vr̄ eē itentio Arist. in lib. de ge. Ibi. n. q̄rit quō elemēta sint
in mixto. ⁊ ꝓbat ꝙ elemēta nō corrūpunṫ in mixtiōe siue in
gn̄atiōe mixti qin q̄d corruptū est nō est ens. qꝛ ex nō entib⁹
nō pōt eē mixtū. ⁋ 2° ꝓbat. ꝙ elemēta nō maneāt in mixto
actu. p ꝫ ꝙ si remanerēt in mixto in actu elementa nō se ha
berēt alr̄ nūc q̄ꝫ ꝑus ⁊ sic nō eēt mixtū. vn̄ videm⁹ ꝙ in mix-
tiōe vini ⁊ aq̄ nō remanet vinū nec aq̄. ⁊ soluit finalr̄ dicēs
ꝙ manēt in po ͣ in mixto ⁊ nō in actu. p ꝫ aūt pħs nō itēdit
ꝙ elemēta maneāt in mixto in po ͣ simplr̄ pura. sic ꝙ nullo
mō maneant in ipo mixto in actu. qm̄ q̄dcūq ꝫ exq̄ aliq̄d est
mixtū nō exn̄s aliq̄ mō in actu in eo simplr̄ est corruptū. si
ergo elemēta nullo mō post mixtionē existāt in mixto actu.
seqᷓ ꝙ simplr̄ eēnt corrupta. ⁊ sic mixtū eēt ex nō entib⁹ q̄d
est icōueniēs. ad q̄d deducit pħs ibidē. vn̄ dico ꝙ nisi pona
tur vn⁹ act⁹ medius opꝫ necio vnū ꝯcipere ex duob⁹. vꝫ. vel
q̄d in mixto maneāt elemēta ſm eoꝝ eēntias ꝓpas. ⁊ sic mix-
tū nō erit vnū ꝑ se. ſꝫ tm̄ ꝑ acciōs ⁊ ꝑ aggregationē. vel opor
tebit ponē ꝙ elemēta nullo mō actu sint in mixto. ſꝫ totalr̄
corrūpunṫ. ⁊ sic ꝑ ꝯn̄s nō erit aliq̄d ſm rē mixtū. vtrūq ꝫ aūt
hoꝝ est icōueniēs. ꝗ ⁊c̄. Probaṫ ergo ꝙ elemēta sint in mix
to aliq̄ tali actualitate ꝓbata. qꝛ in mixto sunt aliq̄ realita-
tes elemētoꝝ que q̄dē realitates ꝓpe nō sunt q̄litates ipsoꝝ
elemētoꝝ: nec eoꝝ accn̄tia. nec sunt for᷑ elemētoꝝ. ſꝫ sūt q̄dā
tales realitates in q̄b⁹ nō saluaṫ ꝓpa rō specifica for᷑ sic de-
claratū est de medijs q̄litatib⁹ i q̄b⁹ est aliq̄ realitas alteri⁹ ꝯ-
rij. ex q̄b⁹ q̄dē realitatib⁹. for᷑ mixti dr̄ ꝯflata ⁊ ꝯstituta. Hoc
ꝓbaṫ sic. non magis est simplex for᷑ mixti sub̄alis q̄ꝫ sit for᷑.
hui⁹ syllabe. ba. que est q̄dā son⁹ in gn̄e q̄litatis. ſꝫ iste son⁹.
ba. nō obstāte ei⁹ simplicitate est ꝯflat⁹ ex ꝓprijs realitatib⁹
b. ⁊. a. ⁊ ex realitatib⁹ sonoꝝ. b. ⁊. a. ablatis solis ꝓprijs termi
natiōib⁹. b. ⁊. a. sic ergo silr̄ for᷑ mixti nō obstāte ei⁹ simplici
tate ꝯstituṫ vel ꝯflabitᷓ ex realitatib⁹ elemētoꝝ. in quarū tn̄
nulla saluabitᷓ for᷑ elemēti. sed manet ibi amissis ꝓprijs ter-
minatiōib⁹. ma. pꝫ. qm̄ ille son⁹. ba. est vna q̄litas ⁊ vn⁹ so-
nus simplex. alr̄ eēnt ibi due syllabe. ꝗ ⁊c̄. mi. ꝓbaṫ. cū. n. di-
co. sta. in isto sono aliq̄d hꝫ de isto sono. s. ⁊ aliq̄d de sono. t.
⁊ aliq̄d de sono. a. ſꝫ tn̄ nihil est in eo in quo saluaṫ for᷑ soni
alicuius eoꝝ. ſꝫ est aliq̄ realitas vtriusq ꝫ soni vt pꝫ. qm̄ si sal
uaṫ for᷑ son⁹: nō tn̄ fiet iste son⁹ qui est sta. ſꝫ fiet iste son⁹ di-
sti nct⁹. scꝫ. s. t. ⁊. a. ergo vel pōt dici ꝙ elemēta manēt in mix-
to ſm eoꝝ realitates ablatis eoꝝ terminatiōib⁹ ⁊ actuationi
b⁹. ꝯ. iō ꝓducit nomē ⁊ diffōnē forme. ſꝫ ille realitates sunt
q̄dā trūcate entitates ipsoꝝ elemētoꝝ. hec vr̄ eē plana itētio
Arist. ꝓmo de gn̄atiōe. qui dicit ꝙ mixtibilia in mixto tota
liter nō corrūpunṫ. dicit. n. ꝙ mixtio est mixtibiliū alterato-
rum vnio: mixtibilia ergo alteranṫ hoc est amittunt ꝓpria s
actuatiōes ⁊ determiatiōes. ⁊ per ꝯn̄s in mixto nō saluanṫ
ſm eoꝝ formas sub̄ales. ⁋ Sꝫ iuxta illā mām sunt aliq̄ dif
ficultates. ⁋ Prima qm̄ vr̄ ponere ꝙ for᷑ sub̄alis suscipiat
magis ⁊ min⁹. ponit. n. ꝙ elemēta sunt in mixto ſꝫ quasdā
entitates trūcatas. ⁋ Item eodē mō elemēta sunt in mixto
quo mō ꝯ̄ria sunt in medio. sed ꝯ̄ria nō sunt aliq̄ in medio
actu ꝑmixto. ꝗ nec elemēta. pꝫ ma. qꝛ colores medij dn̄r esse
mixti ex extremis. sic̄ mixtū ex elemētis. ꝓbaṫ hoc. Tū qꝛ tūc
colores extremi eēnt realr̄ in medijs. ⁊ ita essent cōpositi vel
cōpoſi̇̄es ex extremis. q̄d est falsū. qm̄ acciōs est for᷑ simplex.
Tum ēt qm̄ seq̄retᷓ ꝙ medius color ꝑfectior eēt vtroq ꝫ extre-
mo. ꝓbatio. oīs for᷑ cōposita seu cōstituta ex duab⁹ formis
ꝯ̄rijs ſm spēm distinctis est ꝑfectior q̄libet illaꝝ. sicut ipsum
mixtū est ꝑfecti⁹ q̄libet elemēto. ſꝫ medius color non est ꝑfe
ctior extremis. qꝛ albedo est nobilissim⁹ color. qꝛ mēsura est
oium coloꝝ. 10. meta. ⁋ Itē ostēdo. ꝙ ibi sint forme elemen
toꝝ actualr̄ ⁊ simplr̄. ꝓmo sic. oīs opatio arguit ꝓpriā for-
mā. ſꝫ in mixto sunt aliq̄ opatiōes elemētoꝝ. ꝗ ⁊c̄. ma. pꝫ. 4.
meta. mi. ꝓbaṫ. qm̄ multa mixta calefaciunt ⁊ infrigidant ⁊
ferunṫ deorsum vel sursum. hoc aūt nō pōt eē ex ipsis q̄lita
tib⁹ ꝓmarijs. ꝓbaṫ. qm̄ accn̄s nō debeṫ agere cum igitᷓ tales
operatiōes insint mixtis ⁊ elemētis. sequitᷓ ꝙ hoc sit ꝑp for
mā inexistentē vtrisq ꝫ. ⁋ Itē oē mixtū pōt resolui in q̄tuor
elemēta. ergo q̄dlibet est ex q̄tuor elemētis ſm eoꝝ formas.
ꝯn̄tia pꝫ. qꝛ vnūq̄dq ꝫ est cōpositū ex eisdē in que resoluitᷓ. 3.
hui⁹. ⁋ Vn̄ q̄ro ex q̄b⁹ ꝑuenit resolutio illa in ele̅ta nisi ibi
in sint ele̅ta. ⁋ Itē ex eisdē sum⁹ viuim⁹ ⁊ nutrimur scd̄o de
gn̄atione. sed multa mixta nutriunṫ ex elemētis ſm earum
formas sicut de plātis pꝫ que nutriunṫ ex aquis. ⁊ silr̄ de sa
lamandra dr̄ ꝙ nutritur ex igne ⁊ inde viuit. ergo ⁊c̄. ⁋ Re
spondeo. Ad primā dicit Aureolus ꝙ aliud est itendi ⁊ re-
mitti. ⁊ aliud frāgi. repugnat enī ꝫ forme sub̄ali itendi ⁊ re-
mitti: nō tn̄ frangi. ⁋ Aliter dicitᷓ ꝙ aliqua forma pōt susci
pere magis ⁊ minus duplr̄. vno mō saluata rōne specifica
forme in vtroq ꝫ gradu eius sicut albedo cui⁹ rō specifica sal
uatur in vtroq ꝫ gradu ei⁹ siue in itenso siue in remisso. ⁊ illo
mō forma sub̄alis nō pōt suscipere magis ⁊ min⁹. alio mō
pōt aliq̄ forma suscipere magis ⁊ min⁹. ita ꝙ in illa termi-
natione nō saluaṫ eius rō specifica. ⁊ isto mō forma sub̄alis
pōt suscipere magis ⁊ min⁹ intelligēdo ꝙ forma ipsa hꝫ du
plicem actū vnū in quo saluaṫ spēs forme. aliū in quo non
saluaṫ. ⁋ Ad 2ᵐ nego minorē. ad ꝓmā ꝓbationē dico ꝙ ſꝫ
medius color sit forma simplex per exclusionē cōpositionis.
que est ex mā ⁊ forma: est tn̄ cōposita. alio° puta ex gradib⁹
ꝑfectionalib⁹ vel aliquo mō tali. ⁋ Ad aliā ꝓbationem. qꝛ
tūc medius color eēt ꝑfectior. vno° dr̄ ꝙ non sequitᷓ. qm̄ iste
actus ꝑmixtus est imꝑfectior q̄ꝫ actus simplex. vn̄ illa ꝓpō
tenet qn̄ ille forme nō īsunt illi in actu simplr̄. Sꝫ hoc non
vr̄ sufficere. Et iō dico alr̄. ꝙ sicut mixtū est nobilius elemē
tis. ita color medi⁹ est nobilior extremis. hoc declaro in me
dijs colorib⁹. oē illud q̄d cōtinet aliq̄ scd̄m aliquos gradus
ꝑfectiores est nobilius q̄libet illoꝝ. hec est cā per quā poni-
mus mixtū eē nobilius elemētis. ſꝫ extrema ꝯtinenṫ in me
dio scd̄m quosdā gradus ꝑfectiōis. ergo ⁊c̄. ⁋ Hoc idē pōt
declarari scd̄o ex eoꝝ effectibus. nam ille color est ꝑfectior in
quo po ͣ eius magis delectaṫ. puta visus magis delectaṫ in
colore medio q̄ꝫ in alio. ergo ⁊c̄. silr̄ quis magis delectaṫ in
sapore medio q̄ꝫ in extremo. ⁋ Ad ꝓbationē qn̄ dr̄ ꝙ albe-
do est nobilissimū coloꝝ. dico ꝙ aliq̄ p̄n̄t adinuicē cōpara
ri duplr̄. vno° vel scd̄m gradū entitatis. s. specifici ipsoꝝ. vel
q̄ꝫtū ad gradū actiuitatis eoꝝ. ꝓ° cōparādo elemēta ad mix
tum vel colores extremos ad medios. dico ꝙ mixtū est ꝑfe
ctius elemēto. ⁊ color medius extremis. Scd̄o aūt mō q̄ꝫtū
ad excellentiā actiuitatis est ꝯtra. nam albedo est color ꝑfe-
ctissimus. qꝛ magis actiuus ⁊ visus īmutatiuus. sic etiam
ignis est nobilior quocūq ꝫ mixto qm̄ est actiuior. ſꝫ in gra-
du entitatis sit imꝑfectior: vt dictū est. ⁋ Ad 3ᵐ dico ꝙ sicut
tales operationes sunt in gradu mixti itenso ⁊ remisso. ita
p̄n̄t eē a for᷑ mixti. ⁋ Ad 4ᵐ dico. ꝙ alio mō mixtū pōt re-
solui in aliq̄. ⁊ alio° illa erāt in eo. qm̄ resoluitᷓ in ea vt sunt
in actu simplr̄. saluatis eoꝝ ꝓprijs rōnib⁹. ⁊ tn̄ illa poterāt
eē in ea actualitate ꝑmixta scd̄m aliquas entitates in q̄bus
nō saluaṫ eoꝝ esse specificū sicut pōt declarari de illa syllaba
sta. ⁊ ei⁹ sono qui resoluitᷓ in sonos triū litterarū. ⁊ tn̄ in ista
syllaba sta. nō remanet sōa istarū litteraꝝ actualitate ꝑfecta.
vt pꝫ. ſꝫ remanent aliq̄ realitates eaꝝ. ita pōt eē de elemētis
ſꝫ vn̄ est illa resolutio? dico ꝙ est ꝑ acciōs a corrūpēte vel re-
soluente mixtū ⁊ per se ex illis realitatib⁹ que excitanṫ per
motū ꝓrumpunt in actū simplr̄ ⁊ acq̄runt ꝓpinquos ter-
minos ⁊ actuationes. ⁊ sic habeṫ simplr̄ actus illius forme.
⁋ Ad quintū dico. ꝙ nullum mixtū resoluitᷓ ⁊ nutritur ex

clemētis pōse purie. vñ plante nutriunt ex cōmixtione terre cū fimo ⁊ aqua. ¶ Ad aliud de salamādra negat. qm̄ nō nutritur ex solo igne sine aliquo alio nutrimēto. lȝ per sui qualitatem possit stare in igne ꝙ nō moriatur.

Quantū ad 3ᵐ arti. pono aliq̄ dicta. ¶ Primū est ꝙ mot⁹ pōt accipi duplr. p̄ cōiter ⁊ large put se extēdit ad oēȝ mutationē. ⁊ isto⁹ loqᵗ phs 3. phy. ⁊ vbicūqȝ loqᵗ de hac mā an̄ hūc qntū librū. vñ diffinitio data de motu. 3. hui⁹. est cōis ad oēȝ mutationē. ⁊ h̄ mō pōt cōcedi ꝙ gnātio est mot⁹. Alio⁹ pōt sumi mot⁹ magis stricte fm̄ ꝙ est mutatio a sb̄to in sb̄m. ⁊ isto⁹ solū est in trib⁹ gn̄ibus. s. ad q̄ntitatē q̄litatē ⁊ ad vbi. ⁊ illo⁹ loqᵗ phs. 5. hui⁹. ⁊ isto⁹ distiguunt a gnātiōe. ¶ 2ᵐ dictū est illō. ꝙ gnātio pōt sumi duplr. vno⁹ pro alteratiōe mãe. alio⁹ pro itroductiōe for⁹ sb̄alis in mā. ¶ 3ᵐ dictū est illō ꝙ triplex inuenit successio in gnātiōib⁹ sb̄aliū vna successio est in q̄litatib⁹ sb̄e corn̄dēde. Alio⁹ est successio in gnātione sb̄e alicui⁹ cōpositi in diuersis mēbris sicut in gnātiōe aialis p̄us gnāt cor q̄ȝ alia mēbra min⁹ p̄ncipalia. Tertia successio est. qn̄ for⁹ sb̄alis iducitur in pte ppinqua agentis p̄us q̄ȝ in pte remota. ¶ Hoc
1ª ppō p̄misso pono aliqs ppōnes. ¶ Prima est hec. ꝙ in quibusdā formis tota for⁹ acqrit sil' in istāti. pȝ de for⁹ asini ⁊ de mul-
2ª ppō tis alijs. puta de talib⁹ formis pfectis. ¶ 2ª ppō est. ꝙ q̄daȝ sunt for⁹ que pcībilr acqrunt sic ꝙ vna pars p̄us acqrit q̄ȝ alia. sicut pȝ in gnātiōe ignis in mā aeris sicut arguebatur in vna rōne posita in pede q̄ōnis. tn̄ hoc nō obstāte q̄lȝ ei⁹ pars acqrit in istanti. Ex quo euidēter pȝ ad q̄ōnē. s. ꝙ pductio forme sb̄alis est in istanti. nam alias gnātio nō distingueret a motu pprie dicto. qō est ɔtra phm̄. 5. hui⁹. in motu qdē manet qdē sb̄m sub vtroqȝ termino. nō sic de gnātiōe. sed licet maneat mā eadem bene inuenitur in materia.

His visis rn̄deo ad rōnes p̄ncipales. ¶ Ad p̄maȝ dico ꝙ maior sic nude intellecta vr̄ h̄re instantiā. sol. n. in istāti aerē illuminat. q̄ illumiatio fit in istāti. ḡ opȝ ꝙ itelligat de actiōe fundata in motu ⁊ nō de mutatiōe istātanea cuiusmodi est pductio for⁹ sb̄alis. ¶ Ad 2ᵐ rōnē rn̄deo ⁊ dico. ꝙ lȝ tota pductio toti⁹ for⁹ in quodā istāti nō fit tota acqsita. verūtn̄ q̄lȝ ei⁹ ps in istāti acqrit. tn̄ nō appropriatur eis hec. q̄ successio est pp̄e mot⁹. qm̄ in motu manet idē sb̄m sub vtroqȝ termino. ⁊ est a sb̄o in sb̄m vel ab affirmato in affirmatū. nō āt sic est i gnātiōe. q̄ est a nō eē in eē. ¶ Ad aliū rn̄deo negādo an̄s. ¶ Ad pbationē dico. ꝙ agēs supnāle forti⁹ agit hoc est q̄ ad itroducēdā formā sb̄alē in mā nō idiget tāto tp̄e ad dispositionē toti⁹. imo sil' p̄t disponere ⁊ introducere. nō sic de agēte nāli. ¶ Ad aliud tenēdo ꝙ sb̄alis for⁹ suscipiat magis ⁊ min⁹. de quo tn̄ nō determino me de p̄nti diceret ꝙ gnātio for⁹ est in istāti. lȝ ei⁹ itensio pōt eē in tp̄e. illa aūt itensio est mot⁹ q nō est de aliqb⁹ trib⁹ gn̄ibus. vñ fm̄ hoc vel oportet negare phm̄ vel opȝ substātiam dicere non sic itendi. ⁊ hoc sufficit ad presens.

¶ Et transmutatio etiā que est in eadē specie in magis ⁊ min⁹ est alteratio quoniam est motus. Q̄ō. iij.

Queritᵗ Utrū in q̄litate for⁹ accn̄talis sit dare gradus fm̄ quos ipsa possit suscipe magis ⁊ min⁹. ⁊ fȝ quos possit motū termiare. ⁊ vr̄ ꝙ nō. nā fm̄ auctorē sex p̄n⁹ᵖ for⁹ est simplici ⁊ inuariabili eēntia ɔsistēs. Itē. 8. meta. for⁹ sunt sicut nūi. q̄ sicut nūs stat in idiuisibili ita ꝙ nihil pōt sibi addi vel minui. qn̄ mutet spēs nūi sic silr ⁊ de for⁹. ⁊ per ɔn̄s non habebit istos gradus. ¶ Itē Ari. in p̄dicamētis de q̄litate ɔcessit de iusto qō suscepit magis ⁊ min⁹. nō tn̄ de iustitia ꝙ suscipiat magis ⁊ min⁹. vñ vna iustitia nō ē magis alia. lȝ vn⁹ sit magis iustus q̄ȝ ali⁹. ¶ Itē rōnib⁹ sic arg. qm̄ aut tales gradus sūt eēntiā for⁹. ⁊ sunt sibi accn̄tales vel itra eēntiā for⁹ ⁊ sunt sibi eēntiales. neutro istoꝝ modoꝝ sunt. ḡ ⁊c̄. pbatio. p̄ᵐ nō pōt dari. qm̄ seqret cū deus posset separe q̄dcūqȝ accn̄tale a quocūqȝ: ꝙ de⁹ posset facē albedinēȝ sine aliq̄ gradu. qō est falsuȝ. Tū ēt. q̄ tūc albedo itensa vel remissa eēt aggregata. imo albedo q̄cūqȝ mō accepta eēt q̄ddā aggregatū per accn̄s ⁊ sic nō eēt in gn̄e quoꝝ vtrūqȝ est falsum. nec pōt dari scd̄m. q̄ tūc seqret ꝙ albedo remissa nō eēt pfecte itra eēntiā albedinis nec spēȝ. Tū ēt q̄ seqret ꝙ nulla for⁹ vna posset suscipere magis ⁊ min⁹ ⁊ ēt remissa ⁊ itensa differrēt fm̄ eēntiā. quoꝝ vtrūqȝ est ipoīe. Tū ēt qm̄ gradus ɔtingētes nō sunt eēntiales. sȝ h̄ȝ gradus sunt ɔtingētes. pbo. for⁹ cōtingēter intēdit ⁊ remittit. ḡ tales gradus p̄ȝ quos itēdit sunt et ɔtingētes ⁊ accn̄tales. ⁊ silr illud qō remittit. ¶ Itē seqᵗ ꝙ albedo itensior eēt cōpositior. ɔn̄s est falsum. ergo ⁊ an̄s. falsitas ɔn̄tis pȝ. q̄ in formis q̄nto for⁹ est cōpositior tāto ipfectior. ⁊ q̄nto simplicior tāto pfectior. ɔn̄a pȝ. qm̄ plura icludit. ¶ Itē impoīe est plurima accn̄tia eiusdē spēi eē in eodē sb̄to. sȝ tales gradus plures sūt eiusdē spēi. ⁊ cū sint eiusdē rōnis. ḡ ⁊c̄. maior pȝ. 5. meta. ¶ Itē tales gradus vel sunt finiti vel infiniti. nō infiniti. qm̄ nō est dare infinitū in actu. Tū etiā non est dare maius infinito. ⁊ per ɔn̄s. vna albedo nō eēt pfectior alia. nec pñt eē finiti. qm̄ diuisibilitas mot⁹ est partim ex diuisibilitate termini ⁊ forme scd̄m quā est mot⁹. pȝ in motu locali. vñ Ari. pbat. ꝙ in diuisione spatij scd̄m ꝙ est mot⁹ est diuisio motus. pȝ etiā. q̄ per illā ptem mot⁹ vel aliqd acqrit de termino vel nihil. si nihil. ergo in ista parte tp̄is corn̄dente illi parti mot⁹ mobile qeuit. q̄ in tota parte tp̄is eodē mō se habuit. sequit ēt ꝙ sit mot⁹ ⁊ ad nihilū termineᵗ. quoꝝ vtrūqȝ est impossibile. Tum etiā q̄ cuilibȝ mutato eē in motu aliquid rn̄det ex parte termini. q̄ oē qō mutatuȝ est scd̄m aliquid mutatū est. cū ergo in motu sint infinite ptes ⁊ infinita mutata eē. 6. huius. sequit ꝙ in albedine sint gradus infiniti. ¶ Itē tales gradus vel sunt diuisibiles vel idiuisibiles. nō p̄mū. q̄ tūc gradus h̄ret gradū. ⁊ tūc quero de isto gradu vel est diuisibilis. vel nō. ⁊ sic pcedā in infinitū. nec idiuisibilis. qm̄ tūc eēt in sb̄to idiuisibili. ⁊ tūc idiuisibile eēt imediatuȝ idiuisibili. qm̄ cū iter istū gradū ⁊ aliū nō sit aliqd aliud mediū. q̄ tūc eēt for⁹ sine gradu. ergo per ɔn̄s gradus non eēt imediat⁹ gradui. ⁊ p ɔn̄s sb̄m isti⁹ gradus erit imediatuȝ sb̄o alterius gradus. sȝ illa sb̄a sunt idiuisibilia. ḡ ⁊c̄.

In oppositū arguit sic. ipoīe est aliq̄ȝ formam posse cōicari plurib⁹ scd̄m magis ⁊ min⁹ nisi in se h̄eat aliquos gradus: ⁊ aliquas entitates scd̄m quas diuersimode p̄ticipet. sed albedo vel aliqua talis forma participatur sic a diuersis. ergo ⁊c̄.

Rn̄deo vbi sic pcedam. p̄mo ad declarationē tituli hui⁹ q̄ōnis ponā aliq̄ p̄ambula. ¶ 2° inqretur vñ est cā vel vñ puenit ꝙ aliqua talis forma suscipiat magis ⁊ minus. ¶ 3° inquireᵗ p̄ncipale ppositum. ¶ 4° mouebo aliqua dubia circa istam materiam.

Quantū ad primū est p̄mo sciēdū. ꝙ in titulo q̄ōnis ponit gradus: de quo pono aliq̄ dicta. ¶ Primū est. ꝙ gradus idem est qō gressus. di. n. a gradior graderis. ex h̄ āt trāsumit ad p̄ꝑa alia. q̄ sicut fm̄ istos passus vel gressus itur de vno loco ad aliū. ita ēt quodāmō per istos gradus mobile siue for⁹ gradit quodāmō ab vno gradu i aliū. ¶ 2ᵐ dictū est. ꝙ gradus arguit q̄ntitatē. ¶ Iō notādū ꝙ triplex est q̄ntitas. q̄ntitas molis siue dimēsionalis: ⁊ q̄ntitas pfectiōis que respicit eē rei. ⁊ q̄ntitas virtualis que respicit agere ⁊ formā. scd̄a coincidit cuȝ tertia. q̄ agere seqᵗ eē. ¶ 3ᵐ dictū est. ꝙ isti gradus nescio sunt ponendi in ipsa forma. hoc pbat. impoīe est eandē formā simul a diuersis scd̄m aliam ⁊ aliā rōnē participari nisi illa forma cōpatiatur secū pluralitatē illarū rōnū: sed aliq̄ for⁹ specifica participat simul a diuersis scd̄m aliā ⁊ aliā rōnē. pȝ. ergo ⁊c̄. illas aūt rōnes dico eē gradus. puta albedo participat a diuersis scd̄m aliā ⁊ aliā rōnem. vt pȝ. ergo ⁊c̄. ¶ Cōtra. omne vniuocū participat scd̄m eandē rōnē. ¶ Rn̄deo verum est

specificā ꝛ cōmunē.nō aūt indiuidualē ꝛ spālē. ¶ Itē īpossi
bile est aliq̄ꝫ formā simul pluribus cōmunicari nisi in se sit
aliqualiter illimitata.exemplū de essentia diuina que vna exi
stens trib⁹ psonis cōmunicat̄.sꝫ omne illimitatuꝫ habet ra-
tioneꝫ quanti gradualis.ergo ōis forma que simul cōmunicat
plurib⁹ habet gradus. ¶ Item ōis forma que in realiter di
stinctis realiter diuidit̄ est in se diuisibilis realiter.sꝫ aliqua
forma specifica puta albedo realiter diuidit̄ in plurib⁹ indi
uiduis albedinis.ergo ipa realiter in se est diuisibilis realiter.ꝛ
partes illas in quas vel sm̄ quas diuidit̄ voco gradus ꝛc̄.
¶ Quartū dictū est.q̄ de gradu talē pono descriptionē q̄
gradus forme de quo nūc est sermo est portio pfectionalis
forme specifice ex̄ ei⁹ cōceptū qditatiuū.sꝫ ipam formā speci-
ficā infra suū cōceptū includēs:coincidēs cū ea in ideꝫ essen
tialiter.inclusa itra cōceptū indiuidui vagi vage ꝛ determi-
nati determinate.ita q̄ in pdicta descriptiōe tāgunt̄ sex cō-
ditiones:sm̄ sex particulas ibi positas. Ponit̄.n.pmo ibi
portio pfectionalis.qꝛ forma specifica est in se illimitata hn̄s
quādā totalitatē seu q̄ntitatē.cui⁹ gradus est.portio quedā ꝛ
pars.qꝛ nō icludit illā totā q̄ntitatē. ¶ Sciendū.n.q̄ forma
specifica hꝫ partes essentiales.s.māꝫ ꝛ formā vel genus ꝛ dif
ferentiā.hꝫ ēt partes pfectionales.sm̄ quas cōpetit sibi tota-
litas pfectionis seu q̄ntitas pfectionalis.hꝫ ēt partes mālēs
cuiusmodi sunt ptes subiue.vñ ergo gradus dr̄ quedā por-
tio pfectionalis ipi⁹ forme specifice. ¶ Ponit̄ scd̄o ex̄ ei⁹ ꝯce
ptū qditatiuū.vbi est sciendū q̄ licet forma specifica habeat
quādā illimitationē tñ ifra ꝯceptū suū qditatiuū nō habet
istos gradus:sꝫ abstrahit ab illis.ꝛ pōt intelligi sine illis.rō
est.qꝛ si eos includeret sequeret̄ q̄ vbicūq̄ for⁹ specifica repi-
retur ibi eēnt oēs isti gradus.ꝛ ideo tāta esset pfectio in vno
īdiuiduo sicut in oībus simul.qd̄ est absurdū. ¶ Ponit̄ ter
tio sm̄ ipam formā specificā ifra suū ꝯceptū includens.ꝛ rō
hui⁹ est.qꝛ in quolꝫ saluat̄ rō forme specifice.qd̄ nō esset nisi
icluderet illū ꝯceptū.nec dꝫ videri incōueniēs q̄ ꝯcept⁹ qdi-
tatiu⁹ specifice abstrahat ab hīs gradib⁹.ꝛ nō econuerso cū
h̄ sit de quolꝫ iferiori. ¶ Ponit̄ q̄rto coicidens cū ea in ideꝫ
essentialr̄.s.cuꝫ forma specifica.qm̄ quādo for⁹ specifica ꝯhit
per aliquē hoꝝ graduū nō ꝯtrahit̄ per aliqd ppꝛie accñtale.
sic q̄ nō faciat idē cū ea essentialr̄. sed coincidit in quiditatē.
¶ Ponit̄ q̄nto iclusa itra cōceptū idiuidui.illa.n.portio in
cludit̄ in ꝯceptu indiuidui.qꝛ lꝫ esse forme specifice vt sic ab-
strahat a tali gradu nō tñ vt est extra.imo per necītateꝫ ꝯcer
nit aliquē istoꝝ vt sic.nō pōt aūt existere nisi in aliq̄ indiui-
duo.ꝛ sic per ꝯñs iste gradus est de ꝯceptu qditatiuo ipius
idiuidui. ¶ Ponit̄ sexto.vagi vage ꝛ determinati determi-
nate.qꝛ lꝫ iste gradus includat̄ in ꝯceptu indiuidui.tñ sicut
duplex est idiuiduū.s.vagū ꝛ signatū.sic est duplex gradus.
¶ Ponit̄ postea in titulo q[illegible]is magis ꝛ min⁹ ꝛc̄.ꝛ qꝛ ma-
gis ꝛ min⁹ īportāt q̄ndā cōparationē pmo pmittā distinctiōeꝫ
de cōparatione.scd̄o ōndaꝫ quō se hn̄t magis ꝛ min⁹ ad mai⁹
ꝛ min⁹. ¶ De pᵒ sciendū q̄ cōparationū q̄dā est abusiua vt cū
dr̄.lux est clarior tenebra.q̄dā est excessiua vt cū dr̄ infinitū est
mai⁹ finito.q̄dā est equoca vt cū dr̄ sonus est acutior sapore.
q̄dā analoga.vt cū dr̄ q̄ suba est pfecti⁹ ens q̄ꝫ accñs.ista aūt
analogia nō aufert totalr̄ vniuocationē metaphysicā.q̄daꝫ
est vniuoca vt cū dr̄ vnū ens esse albi⁹ alio. Et hec est ppa cō
paratio sm̄ formā vni⁹ spēi de quo dr̄.7.hui⁹.vñ ex h̄ pꝫ q̄
magis ꝛ min⁹ accipiunt̄ ppꝛie in forma eiusdē spēi. ¶ Pro-
pter scd̄m dico.q̄ mai⁹ ꝛ min⁹ ꝛ magis ꝛ min⁹ dn̄t ꝛ cōue-
niunt.Cōueniūt qdē duplr̄.pmo qꝛ vtrūq̄ est cōparatio qdā.
scd̄o qꝛ vtrobiq̄ est cōpatio disquipantie que orit̄ ex disqui
perantia ꝛ difformitate terminoꝝ. Sed dn̄t multiplr̄.pᵒ qꝛ
mai⁹ ꝛ min⁹ īportāt cōparationē vni⁹ ad vnū pꝫse in se.sꝫ ma-
gis ꝛ min⁹ īportāt cōpatiōeꝫ vni⁹ ad vnū nō pꝫse in se.sꝫ in
cōparatiōe alicui⁹ tertij.qd̄ participāt.puta alicuius forme.
¶ Scd̄o qꝛ magis ꝛ min⁹ sunt aduerbia.ꝛ ideo distiguunt̄
sicut modi.sꝫ mai⁹ ꝛ min⁹ sunt noīa.ideo accipiunt̄ nō mo-
daliter.sꝫ noīaliter ꝛ significant formas ꝛ nō modos forme.

¶ Tertio qꝛ magis ꝛ min⁹ nō dr̄ de forma pticipata.sꝫ ma
gis de ipis pticipātib⁹.sꝫ mai⁹ ꝛ min⁹ ecōtra.pꝫ. ¶ Quarto
qꝛ magis ꝛ min⁹ sumunt̄ penes itensionē ꝛ remissionē for-
me.sꝫ mai⁹ ꝛ min⁹ penes extēsionē ꝛ intēsionē. ¶ Quinto qꝛ
magis sp psupponit mai⁹ in forma.ꝛ nō econuerso sicut pꝫ
de quantitate.sic ergo planus est totus titulus questionis.

Quantū ad scd̄ꝫ arti.pono aliquas ppōes. ¶ Pri pᵃ ppō
ma est ista.q̄ maioritas ꝛ minoritas extē
siue subi vel forme vel vtriusq̄ non est cā suscipiendi magis
vel min⁹.h̄ sic pbat̄.qꝛ tunc sequeret̄ q̄ equus alb⁹ esset al-
bior q̄ꝫ margarita.qd̄ est falsuꝫ. ¶ Itē tūc figure ꝯñtes q̄ntita
tē q̄ꝫto essent maiores tāto essent magis:ꝛ q̄ꝫto aliq̄s homo
essent maior tāto essent magis.qd̄ est falsum.qꝛ neutrū hoꝝ
suscipit magis vel minus. ¶ Scd̄a ppō est.q̄ appproxima 2ᵃ ppō
tio ꝛ remotio a suo ꝯtrario nō est causa suscipiēdi magis ꝛ
min⁹.pbat̄.qꝛ tunc sequeret̄ q̄ vbi nullū esset contrariū.ibi
nō esset magis ꝛ minus.ꝯñs est falsuꝫ.ergo ꝛ añs.falsitas ꝯñtis
pꝫ.Tū qꝛ lumen in medio pōt esse sm̄ magis ꝛ minus:ꝛ tñ
in medio nullū est ꝯtrariū lumini.qꝛ alr̄ illumiatio fieret i
tpe.tenebra.n.solū opponit̄ priuatiue lumini.Tū qꝛ diuersi
pñt participare virtutē eandē nō participādo aliqd de vitio
opposito.puta tempantiā vel humilitatē.q̄.n.nō pticipent
aliquid de vitio opposito.pꝫ.nā aliter dānarent̄.Tum ēt qꝛ
in statu inocentie fuisset scd̄ꝫ magis ꝛ minus grā in diuer-
sis.vbi tñ nullū fuisset cōtrariū pctm̄.h̄ pꝫ expresse in beatis
in pr̄ia.Tū etiā qꝛ hec separarent̄ adinuicē in predicamento
habitus vbi sm̄ auctorē sex pncipioꝝ nullū est ꝯtrariū.ꝛ tñ
sm̄ eandē habitus suscipit magis ꝛ minus.quoniā arma-
tior ē eques pedite. ¶ Ad pncipale.accipiat̄ albedo pmix-
ta nigredini ꝛ vt fiat itēsior ꝛ pfectior tollat̄ nigredo.ꝛ tūc fie-
nit ista albedo intēdit̄ per aductū alicui⁹ positiui.vel tñ per
remotionē nigredinis.si pmū habere ppositū.si scd̄m.ꝯtra.
nullius effect⁹ positiui pōt esse cā priuatiua:sed itēdi est effect⁹
positiu⁹.pꝫ.qꝛ amotio nigredinis tñ est cā priuatiua.ergo amo
tio nō pōt esse cā istius intēsiōis. ¶ Confirmat̄.qm̄ mot⁹ de-
nominat̄ ex termino ad quē.ex q̄nto hui⁹. sed ista intēsio al
bedinis est dealbatio ex eodē q̄nto hui⁹.ergo terminus est ali-
qua albedo.ꝛ per ꝯñs nō amotio vel separatio nigredinis.
ex h̄ ꝯcludo correlariū q̄ opinio dicentiū talē esse cām susci
piēdi magis ꝛ minus.est falsa. ¶ 3ᵃ ppō est ista.q̄ accessus 3ᵃ ppō
ꝛ recessus ad ipositionē nominis nō est cā suscipiēdi magis
ꝛ minus.hoc pbo. qm̄ si sic.ergo nihil est albuꝫ albedine nisi sit
albissimū.ꝯñs est falsuꝫ.ergo ꝛ añs.qm̄ tunc albū remissum nō
esset albū.ꝯña pꝫ.cui nō cōuenit significatū nominis nō cō-
uenit ipsum nomē.si ergo albū imponit̄ ad significandū albe-
dinē in vltimo gradu nihil erit albū nisi sit albissimū.ex hoc
ꝯcludit̄ correlariū q̄ opinio auctoris sex pncipiorū qui hoc
dicit est falsa.nisi forte exponat̄ ꝛ excuset̄ q̄ ipositio illa no-
minis iponat̄ ad puritatē forme.sꝫ hoc est idē qd̄ prius.qꝛ vt
sic nihil erit albū nisi sit puꝝ albū. ¶ Quarta ppō est ista.q̄ 4ᵃ ppō
forma accidentalis non suscipit magis ꝛ min⁹ scd̄m dispo-
sitionē in subiecto vel scd̄ꝫ esse in subiecto remanēte ei⁹ essen
tia immutata.hāc ōndo sic.qꝛ illd̄ esse vel dispositio forme vel
est idē cū esse forme vel nō.si idē.habere ppositū.qꝛ cū illa di
spositio sit maior vel minor.ergo ꝛ esse forme cuꝫ qua tenet̄ esse
idē.Si nō est idē quero de eo vtꝝ scd̄m sui subam suscipiat
magis ꝛ minus.vel nō.si sic.habere ppositū.si nō.ergo erit pces-
sus in ifinitū. ¶ Ad habito termino scd̄m rōnē qua termin⁹
mot⁹ cessat. qm̄ habitib⁹ ꝯñtibus in mā cessat mot⁹.ex pᵒ de
gñatiōe.sꝫ p te in pncipio calefactiōis habere caliditas scd̄ꝫ
rōnē qua est termin⁹ calefactiōis.ergo in pncipio cessabit mot⁹
ille.qd̄ est impossibile.minorē pbo.qm̄ oē qd̄ mouet̄ hꝫ aliquid
de termino a quo ꝛ aliqd de termino ad quē.ex sexto hui⁹.
ergo in pncipio calefactiōis in ipo calefactibili est aliqd de esse
caloris.si ergo esse caloris nō suscipit magis ꝛ min⁹ in pncipio
erit calor pfectissim⁹ scd̄ꝫ quē modū nō est terminus mot⁹.
ex h̄ ꝯcludit̄ correlariū q̄ opio ponēs cām dictā suscipiendi
magis ꝛ min⁹ est falsa. ¶ 5ᵃ ppō est ista.q̄ radicatio forme in 5ᵃ ppō

mã nõ est cã suscipiẽdi magis ⁊ minꝰ. hãc oñdo sic. qm̃ ista radicatio vel est aliqd distinctũ a forma radicata. vl' nõ. si nõ habere ꝓpositũ. qm̃ cum illa radicatio sit maior vel minor. g̃ ⁊ forma si est aliqd distinctũ vel est forma absoluta vel respectiua. si absoluta hr̃ ꝓpositũ. si respectiua silr. qm̃ magis ⁊ minꝰ in forma respectiua oriť ex magis ⁊ minꝰ .n. forma absoluta. ℭ Pꝫ. si sic. g̃ vbi erat forma magis radicata ibi subm magis erit tale. ꝯñs est falsum. sicut appet manifeste. qm̃ ẽm medicos febris ethica ẽ magis radicata q̃ȝ tertiana. ⁊ m̃ tertiana est intẽsior. ideo tertianꝰ est magis febricitãs. silr verecũdus est aliqñ rubicũdior. ⁊ m̃ ruborẽ in eo minꝰ radicat q̃ȝ in aliquo alio qui nõ est rubeus puta sanguineꝰ nãliter.

6ª ppõ ℭ Sexta ppõ est ista. ꝙ subm forme nõ est causa suscipiẽdi magis ⁊ minus. ꝫ appet. qr subm dr̃ tale pp formã inherentẽ ⁊ nõ econuerso. g̃ dicer magis tale pp maioritatẽ talis forme. ⁊ nõ ecõuerso. ex quo cõcludo correlariũ ꝙ nihil extrinsecũ forme est pcisa ratio ⁊ formalis causa suscipiẽdi magis

7ª ppõ ⁊ minus. ℭ Septima ppõ est ista. ꝙ pcisa rõ suscipiẽdi magis ⁊ minꝰ est latitudo graduũ in forma specifica qd idẽ est qd illimitatio forᵉ que pticipať. pbatio huiꝰ pꝫ. Tũ ex iprobatiõe oiuȝ opinionũ pcedẽtiũ. nec videť alia via restare nisi ista. Tũ qr impossibile est formã participare ẽm magis ⁊ minus nisi sit in se aliqualr illimitata. qm̃ oppositũ pdicati isert oppositũ subi. Da .n. ꝙ nõ sit illimitata quõ pticipabitur ẽꝫ aliũ ⁊ aliũ gradũ? ẽ ũ p simpliciũ in pdicamẽtis cap. de qualitate. vbi recitãs multas opiniões de causa suscipiẽdi magis ⁊ minus ⁊ iprobãdo pfert ⁊ cõmendat opinionẽ Architẽ dicẽs sic. mirabiliter Architeꝰ breui sermone causaȝ eiꝰ qd est magis ⁊ minus isinuat dicẽs. qualitas .n. quoniã isinitatẽ quandã pticipat. ideo ẽm eius rationem habet qd suscipiat magis ⁊ minus ⁊ non ex participantibus. hec ille.

Quantũ ad tertiũ articulũ vbi erat videnduȝ vtrũ tales gradus sint in essentia forme secundum quos forma per essentiã augeť. est sciẽdũ ꝙ est vna opinio multũ rõnabilis ⁊ cõmunis pmittẽs istã distinctiõem ꝙ essentia hꝫ duplices ptes. quasdã mãles siue accidẽtales: que sunt ex rõne specificaȝ formaȝ: ⁊ q̃ȝtũ ad istas forma suscipit magis ⁊ minus. habet etiã secũdo ptes formales ⁊ qditatiuas. que cadunt in diffinitiõe ⁊ q̃ȝtũ ad istas essentia nõ suscipit magis ⁊ minꝰ. qd pbať. qm̃ illud sine quo res põt esse ⁊ nõ esse. nõ est de rõne eiꝰ qditatiua. ẽꝫ forᵃ que suscipit magis ⁊ minꝰ põt esse sine gradu intẽso. g̃ ille nõ est de rõne rei. g̃ rõ diffinitiua rei nõ suscipit magis ⁊ minꝰ. ℭ Confirmať per Ari. 8 meta. vbi dicit ꝙ diffões reꝝ sunt sicut nũi. nũs aũt nõ suscipit magis ⁊ minꝰ. ergo nec ratio diffinitiua rei suscipit magis ⁊ minꝰ. vñ dicit ꝙ pp hoc tales gradus dñr ptinere ad essentiã vel esse iter essentiã eo ꝙ nõ sunt res addite nãe illiꝰ q̃lis. nec ad aliud genꝰ ptinentes. ⁊ ideo nõ faciũt vnũ aggregatũ cũ forma. qm̃ nõ ptinet ad aliud ⁊ aliud genꝰ nõ aũt dñr itra essentiã: sic ꝙ ptineãt ad qditatez. ꝫ ista vba sint bene dicta saltẽ q̃ȝtũ ad aliqua. m̃ q̃ȝtũ ad hoc nõ video magnã necessitatẽ ꝙ sicut diffinituȝ suscipit magis ⁊ minꝰ. quin ẽt diffinitio ⁊ eiꝰ ptes suscipiant magis ⁊ minꝰ. Ideo dico aliter ꝙ forma que intẽdiť suscipit intensionez q̃ȝtũ ad esse ⁊ q̃ȝtũ ad essentiã ẽꝫ quaslibet partes eiꝰ iclusas siue materiales siue formales siue qditatiuas siue quascũqȝ. Hoc pbatur tripliciter. pmo ex habitudine diffinitiõis ad diffinibile sic. diffinitio rei adequata idicat adeq̃te naturaȝ rei nec plus nec minꝰ. qm̃ si minꝰ tũc esset diminuta. si plus tũc esset supflua. sed albedo que est q̃daȝ forma diffinibilis suscipit magis ⁊ minꝰ. g̃ ⁊ diffinitio albedinis suscipit magis ⁊ minus. pbatio assumpti qm̃ qñ aliqd albũ intẽdiť illd solũ nõ intendiť: siue est intẽsius. qr albũ. sed ẽt est intensius albũ. qr est albius. ẽꝫ qd est albius hꝫ plus de pfectiõe albedinis. qm̃ nõ est albius nisi qr habet magis de albedine. g̃ albedo diffinibilis suscipit magis ⁊ minꝰ. ℭ Itẽ cuiuscũqȝ diffinitiõis diffiniẽtia suscipiunt magis ⁊ minꝰ ⁊ ipsa diffinitio ꝯstituta ex his suscipit magis ⁊ minꝰ. ẽꝫ diffiniẽtia albedinis suscipiunt magis ⁊ minus. g̃ ⁊ ipsa diffinitio .mi. pbať. qr color qui est genꝰ albedinis suscipit magis ⁊ minꝰ. qr sicut aliqd est albius alio. ita ẽt aliqd est magis coloratũ alio. illud aũt aliud qd est magis coloratuȝ alio plus hꝫ de colore. g̃ color qui est genꝰ albedinis suscipit magis ⁊ minꝰ sicut ẽt albedo. ⁊ eodẽ mõ differẽtia qr nõ videť magis de vno q̃ȝ de alio. vñ disgregatiuũ suscipit magis ⁊ minꝰ sicut ⁊ albedo. vñ quãto aliqd est albius tanto magis disgregat. ℭ Itẽ arguiť ex habitudine suppositoꝝ sicut se habet gñatio forme indiuidualis ad gñationẽ speciei. sic se habet intẽsio indiuidui ad intẽsionez speciei. sed gñato per se aliquo indiuiduo gñať per ꝯñs quodlibet suũ supiꝰ vt gñato sorte gñanť homo ⁊ animal. silr ergo intenso aliquo indiuiduo intẽdiť ex cõsequẽti quodlibet eius supius incluſuȝ in eo. illd aũt quod indicatur per diffinitionẽ includiť essentialr in idiuiduo. g̃ illd intẽdiť. ⁊ sic diffõ habebit q̃ȝdaȝ latitudinẽ in suo ordine sicut diffinibile. vñ sicut vna albedo intẽsior est alia. ita color disgregatiuꝰ visus suscipit magis ⁊ minus. Dico g̃ ꝙ sicut forma specifica suscipit magis ⁊ minꝰ in suis idiuiduis. ẽꝫ nõ separata ab eis. sic diffinitio specifica suscipit magis ⁊ minus in suis inferioribꝰ. licet nõ separata ab eis. ℭ Ad alteriꝰ opinionis rões respondeo. pro cuiꝰ euidentia pmo est sciendũ ꝙ aliqd esse de ratione alterius põt esse duplr. vno mõ sicut illud in quo saluať rõ rei. alio mõ sicut sine quo nõ põt esse rõ rei. in his aũt que nõ suscipiũt magis ⁊ minꝰ idẽ est in illud quo saluať rõ rei ⁊ sine quo nõ pt esse rõ rei. In his aũt que suscipiũt magis ⁊ minꝰ aliud est in quo saluať rõ rei. ⁊ aliud sine quo nõ põt saluari rõ rei. dico igiť ꝙ in his que suscipiũt magis ⁊ minꝰ diffinitio idicat illd qd est de rõne rei vtroqȝ mõ. ⁊ sine quo nõ põt esse rõ rei. ⁊ in quo saluať rõ rei. iõ diffinitio suscipit magis ⁊ minꝰ sicut ⁊ diffinibile. in his aũt que nõ suscipiũt magis ⁊ minꝰ diffinitio solũ idicat illd sine quo nõ põt esse rõ rei. cuiꝰ rõ est. qr talis essentia est diffinibilis: ⁊ per ꝯñs eiꝰ diffinitio hꝫ corrñdere diffinitio. ⁊ iõ nõ suscipit magis ⁊ minꝰ sicut nec diffinitũ. cã aũt est rõ idẽtitatis ⁊ idiuisibilitatis. Et per hoc pꝫ ad formã qñ dr̃ illud sine quo res põt esse ⁊c. dico ꝙ veꝝ est ꝙ nõ est de rõe rei sic ꝙ sine ipo nõ possit esse rõ rei. bñ aũt est de essentia rei tãq̃ȝ illud in quo saluať rõ rei vel qd saluať vel qd repiť in rõne. ℭ Ad aliud de nũis. dico ꝙ phs. 8. meta. bñ cõparat qditates ⁊ diffinitiões nũis q̃ȝtũ ad hoc ꝙ sicut in nũis quelibet vnitas addit variat spẽm ⁊ diffinitionẽ sic q̃libet entitas talis extranea variat diffinitionẽ rei. q̃ȝtũ aũt ad suscipere magis ⁊ minꝰ nõ cõparat oẽs diffinitiões nũis. sed q̃ȝtũ ad hoc possunt solũ cõparari diffinitiões substãtiaꝝ ꝙ nõ suscipiunt magis ⁊ minꝰ. vñ postea subdit ꝙ diffinitiões nõ suscipiũt magis ⁊ minꝰ nisi cũ mã. cõcedo igiť ꝙ albedo vt separata a mã hoc est a suis idiuiduis nec ipa nec sua diffinitio itẽdiť nec remittiť. tamẽ cũ est in mã hoc est in idiuiduo. puta in hac albedine. hꝰ albedo ⁊ eiꝰ diffinitio suscipiũt magis ⁊ minꝰ ẽm itensiõez ⁊ remissiõez. ℭ Et si dicať ꝙ forᵃ est ꝯsistẽs in simplici ⁊ iuariabili essentia. Cõcedo ꝙ est idiuisibilis subiue vt ille itendit loq volens dare dñam iter mãm ⁊ formã ex hoc ꝙ mã est variabilis subiue de forᵃ in formã cõtrariã. forᵃ aũt nõ sic est variabilis. igiť ⁊c. Dico g̃ ꝙ forᵃ que suscipit magis ⁊ minꝰ in essentia sua suscipit hꝰ gradus ⁊ in essentia sua itendiť ⁊ remittiť. sic itelligẽdo ꝙ vna albedo est magis alia. ⁊ ꝙ vnꝰ homo magis participat de rõne albedinis q̃ȝ aliꝰ. similr dico de diffinitiõe albedinis. ℭ Sciẽdũ tamẽ ꝙ nõ imaginor ꝙ tales gradus sint de essentia forme. ẽꝫ sint essentialr idez cũ ipsa. sic itelligendo ꝙ nõ sit aliqd extraneũ ipsi nãe. vñ nec pp hoc a gradibus istis erit nã inseparabilis. nã licet inter supius ⁊ inferiꝰ sit identitas essentialis. tamẽ supius põt esse sine hoc iferiori. ⁊ silr ptes sine toto. vñ sic totũ nõ est idez essentialr suis ptibus ẽꝫ bene ecõuerso. sic nec etiã idiuidua sunt idẽ essentialr spẽi licet bene ecõtra. sic gradus nõ sunt idez essentialr nãe. sic ꝙ sint de essentia nãe. licet bene ecõuerso. accidunt enim sibi sicut indiuidua spẽi.

¶ Hoc ꝯ̃ pmissio pȝ ad formã q̃õnis ponẽdo vnã talẽ ꝓpo
sitionẽ. ꝙ intẽsio forme fit per gradus. pbatur. nã ois forma
que augmentat̃ hȝ partes cum ad indiuisibile nõ sit mot⁹.
6. phi⁹. ⁊ etiã qꝛ diuisibilitas per se cõpetit q̃ntitati que est
termin⁹ augmẽti. hꝫ ptes voco gradus. ¶ Itẽ ꝓcessus a mi-
nus pfecto ad magis pfectũ nõ põt intelligi sine gradibus.
pbat̃. qꝛ ascensus nõ fit nisi per gradus sicut pȝ in vna sca-
la. qꝛ si ascẽdim⁹. gradatiȝ ascẽdimus. sic for᷑ qñ intẽdit̃ acce
dit ⁊ ꝓcedit a min⁹ pfectio. ad magis pfectũ ꝯ̃ ⁊c̃. ¶ Contra.
qꝛ cũ q̃libȝ hoꝝ graduũ sit q̃litas habebit aliquos gradus ⁊
erit ꝓcessus vsq; in infinitũ. Dicit̃ ꝙ cũ diuisibilitas in gradi
bus sit per se passio q̃ntitatis virtutis. ⁊ q̃libet gradus sit q̃-
litas illa diuisio vadit in infinitũ sicut ⁊ in sensibilib⁹ formis
que intendunt per motũ. ¶ Sed hic est vna difficultas si isti
gradus sint realr̃ distincti. Quidã dĩit ꝙ nõ sunt actu distin
cti. sȝ tendũt in vnã actualitatẽ realẽ cõmnes ⁊ fundant indi
uisionẽ vel idistinctionem realeȝ. de qua tñ dicũt fuit pma
q. pmi libri. ¶ Cõtra qꝛ qñ aliqua sic se hñt ꝙ vnũ põt cor-
rũpi reliq̃ remanẽte illa sunt realr̃ ⁊ actualr̃ distincta. pȝ. sȝ
isti gradus sunt hꝫ. vt pȝ in itẽsiõe ⁊ remissiõe. ꝯ̃. ¶ Et ideo
dico aliter ꝙ illi gradus realr̃ actualiter sunt distincti. ¶ Sȝ
ꝯtra. qꝛ vulgus in ꝯtinuo nõ ponit ptes in actu sed in potẽ
tia. ꝯ̃ nõ pñt actu distingui. tum etiã qꝛ tũc erũt actu infinita
cũ sicut in ꝯtinuo sint infinite ptes sic in forma habeant esse
infiniti gradus. alr̃ ad ipam nec ſm ipsaȝ nõ posset esse mot⁹.
Tũ tertio etiã qꝛ cũ q̃libet gradus sit forma tot erũt ibi for-
me quot gradus. Tũ quarto etiã qꝛ isti gradus sepati abin
uicẽ distinguũtur numero. ꝯ̃ cũ min⁹ distinguant̃ cõiuncta
q̃ȝ illa que sunt sepata. ⁊ nulla sit distinctio minor q̃ȝ nũera
lis. seq̃tur ꝙ isti gradus ꝯiuncti nullatenus distinguãtur.
¶ Rñdeo. ad pmũ argumentũ dico ꝙ lȝ in cõtinuo ponan
tur infinite partes terminationis diuisiõis ⁊ sepationis in
potẽtia. tamẽ sunt plures actu distincte ⁊ ꝓducte. ⁊ sic dico
de gradib⁹. ¶ Ad secũdũ dico ꝙ licet plura actu diuisa sint
simplr̃ plura. tñ in actu distincta. idiuisa tñ ⁊ abstrahẽtia a
diuisiõe sunt plura ſm qd. ponere aũt infinita ſȝ qd nõ est
impoſſe. ¶ Ad tertiũ dico ꝙ lȝ plures gradus charitatis sint
charitas. tñ plẽs gradus charitatis nõ dñr plẽs charitates
simplr̃ nisi sint actu diuisi. Uñ est vna charitas totalis. sed
plures ptiales. ¶ Ad quartũ dico ꝙ in diuisiõe nũali vl̃ di
stinctiõe sunt plures gradus. Uñ sciẽdũ ꝙ isti gradus hñt in
forma quadruplicẽ vnitatẽ. Prima est vnitas idiuisiõis. lȝ
eniȝ sint distincti. nõ tamẽ diuisi. Secũda est vnitas cõposi-
tionis. qꝛ ois forma cõposita est ex suis gradib⁹. sicut omne
cõtinuũ ex suis ptibus. lȝ nõ sit talis cõpositio q̃lis est entis
in actu cũ ente in potẽtia. Tertia est vnitas ꝯtinuitatis. lȝ. n.
nõ habeat ꝯtinuitatẽ extẽsiuã taliũ. tñ extrema sunt. hic nõ
est talis extremitas. est tñ ibi vnitas intẽsiõis. Quarta vni-
tas est homogeneitatis. qꝛ q̃libet gradus est eiusdẽ nature.

Sed hic duo sunt dubia. ¶ Pri^m est q̃les sunt isti
gradus. Rñdeo. vbi sciẽdũ ꝙ grad⁹ qdẽ
sunt essentiaꝝ. ⁊ isti dñr illi ſm quos q̃libet essentia limitata
est ad certũ genus ⁊ ad certaȝ spẽm. ⁊ ex istis gradibus ꝯsti-
tuitur ordo vniuersi. Alij sunt gradus formarũ. ⁊ isti si acci-
piantur ſm formã spẽꝝ sic nõ distinguũtur a pmis. sȝ si acci
piant̃ gradus eo modo quo ponimus gradũ in formis. vt
puta vnũ cõmunioreȝ. aliũ minus cõmunẽ. ⁊ sic vsq; ad spe-
cificũ. sic distinguunt̃ a primus. pbatur. qꝛ impoſſe est duos
gradus essentiaꝝ esse in eadẽ essentia ⁊ repiri. pȝ. qꝛ iam esset
ꝯtradictio. sed isti ⁊ illi pñt esse in eodẽ. ꝯ̃ ⁊c̃. ¶ Tertio. sunt
alij gradus pfectionũ ꝯtentarũ. ⁊ isto mõ est intentio mea hic
de gradibus. Et quo ꝯcludo ꝙ diuersitas hoꝝ graduũ nõ
diuersificat spẽm. qꝛ sunt portiones eiusdeȝ forme specifice.
¶ Secũdo cõcludo ꝙ forma specifica est indiuisibilis q̃ntũ
ad gradũ specificũ. diuisibilis vero q̃ntũ ad gradũ perfectio
nalẽ. qꝛ forma specifica itendi põt ⁊ remitti. ¶ Tertio cõclu
do ꝙ quolibet mutato esse est alter ⁊ alter gradus. ¶ Quar
to cõcludo ꝙ ratio formalis nature in isto gradu repte nõ
acquirit̃ de nouo. qꝛ eadẽ quiditas ꝓfuit totaliter ⁊ in gra-
dibus pcedentib⁹ cum sint eiusdẽ rõnis formalis. ¶ Secun
dum dubiũ est a quo sunt isti gradus. Dico ꝙ sunt forma-
liter ab essentia forme nõ absolute sub existẽtia. sunt aũt effe
ctiue ab aliquo efficiente ⁊ intendente ipam formã. Finali-
ter aũt ꝓpter hoc qꝛ tota ratio nature specifice nõ põt ꝯser-
uari in vnico gradu. ideo indiget pluribus vt per alium ⁊
alium gradum perfectio eius possit perpetuari.

Quãtũ ad quartũ arti. est pmuȝ dubium. vtrum in
intensione forme gradus preexistens corrũ-
patur in aduẽtu subsequentis. Rñdeo vbi est sciendũ ꝙ est
opinio Gerardi odonis ꝙ cũ aliqd fit de albo albi⁹ vel de — Opi.
albo min⁹ albũ tota forma precedẽs corrũpit̃ ⁊ nouũ idiui- — Ger.
duum forme gñat̃. ¶ Hec aũt opinio sic pbat̃. termini mot⁹ — odo.
sunt per se incõpossibiles. s. hui⁹. sȝ gradus hui⁹ for᷑ que est
extĩs ⁊ seq̃ns sunt termini mot⁹. vl̃ saltẽ rõnes formales ter
minãdi. ꝯ̃ gradus pcedẽs est incõpossibilis gradui seq̃nti.
ꝯ̃ ⁊c̃. pbat̃ minor tripl̃r. Tũ pͦ qꝛ termini mot⁹ sũt positiui.
qꝛ mot⁹ fit de subo in subm. dico autẽ subȝ affirmatiue mõ
stratũ. sed nihil est positiuũ in termino a quo nisi gradus p-
existẽs. qm̃ priuatio termini ad quẽ nõ est aliqd positiuũ. ꝯ̃
gradus pexistens est per se termin⁹ a quo. ꝯ̃ ⁊c̃. Tum etiã qꝛ
aut terminus a quo est aliqd positiuuȝ aut nihil. si est posi-
tiuus habet ꝓpositũ. qꝛ nihil est per se positiuuȝ in termino
a quo nisi gradus preexñs. si aũt termin⁹ a quo sit priuatiu⁹.
⁊ priuatio in subo apto nato equipollet negatiõi opposite ꝯdi
ctoriẽ affirmatiõi. ꝯ̃ augmentũ forme erit ex nõ subo in sub
iectũ. ⁊ ita esset mutatio indiuisibilis ⁊ nõ motus. pbat̃. qꝛ
priuatio ⁊ habitus opponunt̃ circa subm aptum natũ sicut
affirmatio ⁊ negatio. sȝ iter affirmationẽ ⁊ negationẽ nõ est
dare mediũ. ꝯ̃ si terminus per se augmẽti est priuatio sequit̃
ꝙ iter terminos augmenti nõ sit dare mediũ sed iter termi-
nos nõ habentes mediũ nõ est mot⁹. qꝛ mot⁹ nõ diuidit̃ ni
si scđȝ diuisiõeȝ spatij vl̃ medij mediãtis iter terminos. ꝯ̃ ⁊c̃.
⁊ ꝓpterea gñatio nõ est mot⁹ qꝛ est a non esse in esse. Tũ etiã qꝛ
priuatio que est pncipiũ nãe habet fundari supra aliq̃ȝ for^am
positiuã incõpossibilẽ termino ad quẽ. pȝ. qꝛ pncipium per
accñs reducit̃ ad pncipiũ per se. priuatio aũt est pncipiuȝ per
accñs. for᷑ aũt est pncipiũ per se. ꝑ hui⁹. sȝ in termino a quo
augmenti nõ inuenit̃ aliqd positiuũ sup qđ fundet̃ priuatio
termini ad quẽ nisi gradus pexistens. ꝯ̃ gradus pexistẽs est
incõpossibilis gradui subsequenti. ¶ Cõfirmat̃. qꝛ termini
mot⁹ localis sunt positiui. sunt enim ab vno vbi ad aliud. ꝯ̃
per ꝯñs termini mot⁹ intensiui sunt positiui. sȝ illi termini
intẽsiui sunt ipi gradus vt pbatũ est. ꝯ̃. ¶ Itẽȝ qđ auget̃: au-
get̃ scđȝ se totũ ⁊ scđm q̃libet sui ptẽ. qꝛ quelibet ps aucti est
aucta. pͦ de gen. si ꝯ̃ in augmẽto q̃ntitas pexñs manet cũ q̃n-
titate sequenti. tota q̃ntitas pexñs per q̃ntitatẽ sequentẽ au-
get̃. ꝯ̃ due q̃ntitates nũo erũt simul in eodẽ loco. ⁊ ita parte
duo corpa erũt in eodẽ loco simul. qđ est impoſſe. ꝯ̃. ¶ Itẽ for᷑
pexñs ⁊ forma sequens sunt eiusdẽ spẽi. si ꝯ̃ q̃litates pcedẽ-
tes manẽt simul cũ seq̃nte ⁊ sint in eadeȝ pte subi. qꝛ for^e in-
tensa ⁊ remissa nõ dñt subo. ꝯ̃ plura accñia absoluta eiusdẽ
spẽi solo nũo dĩa erũt simul in eodẽ subo. qđ est impoſſe. ꝯ̃ se-
quit̃ ꝙ for^e pcedẽtes corrũperent̃. ¶ Itẽ si gradus pexñs re-
maneret for᷑ mutaret̃ a gradu in gradũ. ⁊ per ꝯsequẽs esset
subiectum transmutationis. quod est falsum. ergo ⁊c̃.

Sed cõtra istã opi. arguit̃ ⁊ pono istã ꝓpõnem — pͦ ꝓpõ
ꝯdictoria illi. ꝙ in motu itẽsiuo gra
dus pexñs nõ corrũpit̃ in aduẽtu seq̃ntis. hãc ꝯ̃ cõclõnem
pbo sic. illa que sunt cõpossibilia in essendo nõ se excludunt
abinuicẽ. sȝ for^e itẽsa ⁊ remissa sunt cõpoſſes in essendo. ꝯ̃. mi.
pȝ. qꝛ illa q̃ dñt nisi solũ ſȝ positiũ cõpatiuũ ⁊ suplatiũ sunt
cõpossibilia. qꝛ suplatiuũ nõ excludit cõpatiuũ nec cõparatiuũ
positiuũ. qꝛ albissimũ icludit albi⁹. ⁊ albius albũ. ¶ Itẽ cor
ruptis oibus accñtibus nãlib⁹ subi ⁊ subm corrũpit̃. qꝛ cor
ruptio accñtium nãliũ est vltima neccitas ad corruptionem
subi. sed q̃ntitas est accidens nãle subi nãlis qua corrupta

corrumpuntur oīa alia accidētia nālia. ģ. si igitur in augmēto q̄ititatis corrūpitur tota q̄ititas preexistēs sequit̄ q̄ corrūpatur subm̄ q̄ititatis. s3 sub3 quātitatis est subm̄ augmēti. ģ corrūpetur subm̄ augmēti. ⁊ sic nō erit augmētatio nec diminutio. ¶ Confirmat̄. q: agēs nālr nō pōt expoliare ab omni subo q̄ititatē. nec pōt facere q̄ q̄ititas trāseat a subo in sub3. si ģ in augmēto q̄ititatis q̄ititas p̄cedēs corrūpat̄ in aduētu quātitatis seq̄ntis ⁊ quātitas sequēs ex qua fit augmētū nō trāsit de p̄ subo ad aliud subm̄. ģ quātitas sequēs trāsit cū suo subo in aliō qd̄ d3 augeri ⁊ sic transit quātitas p̄cedens cū suo subo quātū ad corruptionē. ⁊ ita illō qd̄ sequitur in termino augmēti erit iduiduū nūo. ⁊ ita nō erit sub3 aucti. ¶ Cōfirmat̄. q: corrupto subo corrumpunt̄ oīa ei9 accidētia. si ģ in augmēto quantitas p̄exn̄s corrumpitur cū ipsa sit sub3 alior accntiū salte3 pliu3. sequit̄ q̄ oīa talia accidētia corrūpant̄. qd̄ est manifeste ipoīe. cū augumētabile post augmentū remaneat albū ⁊ nō habeat a quo postea gn̄et albedo. vt ēt suppono. ģ. ¶ Itē illō ex quo fit augmentu3 nō op3 q̄ sp̄ sit maius eo qd̄ auget̄ cū ex aliquo minori possit aliquid augmētari. sed ex minori quāto nō pōt gn̄ari mai9 quātū. ģ si in aduētu quātitatis aduenietis corrumperetur p̄exn̄s sequit̄ q̄ augmētabile sit solū tm̄ q̄ititū est q̄ititas aduenies. ¶ Itē quādo calidū remittit̄ frigidū intēsiu3 sit totū frigidū intēsu3 corrūpit̄ ⁊ succedit ibi frigidum remissu3. q̄ro aquo cātur illud frigidū. nō ab aliquo frigido. q: non op3 aliud fri̅m in ei9 remissiōe esse. nec cātur a calido. q: vnu3 cōtrariū nō est cā alterius. ģ nō est cātu3 de nouo. s3 p̄us existebat añ remissionē. ģ similiter in itensione illō qd̄ p̄existebat nō corrūpit̄ s3 manet. ¶ Itē pono q̄ volūtas per actū p̄p̄iū debeat remittere actū intellect9. pōt iq̄uā volūtas imparare itellectui q̄ nō itelligat ita intense. tūc sic. illa volitio remittens nec̄io p̄supponit aliquē actum itellect9 nō sequentem qui est per te nouus. q: iste posterior est. ģ per q̄ñs precedēs nō corrumpit̄ sed manet. ¶ Itē sequeretur q̄ in rarefactione sp̄ez in eucharistia ex q̄secratione ⁊ q̄strictiōe quā nec̄io sequit̄ maior vel minor p̄cedens q̄ititas corrumperet̄. qd̄ est manifeste q̄tra fidem. q: ipsamet accidētia numero que erāt in pane ⁊ vino remanent facta consecratione.

Ad rōnes alteri9 opionis r̄ndeo. Ad p̄m̄ de incōpossibilitate terminoꝝ pono aliquas distinctiōes. ¶ Prima distinctio est ista q̄ duplex est mot9. s. acq̄sitiuus ⁊ dep̄ditiu9. exēplū p̄mi. cū ex nō albo fit albu3. exēplū scd̄i. cū ex albo fit nō albū. ⁊ istoꝝ motuū termini opposite se hn̄t. q: in motu acq̄sitiuo termin9 a quo est p̄uatiu9 ⁊ termin9 ad quē est positiu9. s3 in motu dep̄ditiuo est econuerso. ¶ Scd̄a distinctio est ista q̄ termini mot9 sunt duplices q̄dā per se. q̄dā per accn̄s. termini q̄dē per se sunt p̄uatio ⁊ habit9. ⁊ hi sunt termini p̄mi. termini vero per accn̄s sunt termini ambo positiui. ⁊ sunt termini cōcomitātes. ¶ Tertia distinctio est ista. q̄ mot9 alteratiu9 est duplex. aliq̄ñ. n. p̄ motū alteratiuu3 aliq̄d acq̄rit̄ nullo mō pri9 habitū. puta si aliq̄d simplr̄ non albū fiat albū. aliq̄ñ aliq̄d acq̄rit̄ pri9 aliq̄ mō habitū. vt cū de remisso fit intēsu3. ¶ 4a distinctio que est ad p̄positū est de icōpossibilitate terminoꝝ. illa. n. pōt intelligi tripl̄r. vno mō q̄ sit ex h̄ q̄ ille termin9 nō sit ille termin9. alio mō q̄ vterq̄3 termin9 nō pōt idem sbm̄ sil̄ p̄ficere. alio mō q̄ itelligat̄ illa incōpossibilitas p̄ eo q: vterq̄3 terminus per poīe nō pōt currere in eodē. exemplū in p̄posito de motu intenso ⁊ remisso q̄itū ad gradū p̄cedentē ⁊ seq̄nte3. h̄ vtiq̄3 saluat̄ p̄a icompossibilitas saluat̄ ēt scd̄a. p̄ q̄ito vterq̄3 gradus vt actu exn̄s ⁊ distincte nō p̄ficit aliq̄d idē. s3 talis icōpossibilitas nō est aliq̄d absolutū ⁊ positiuū. s3 sm̄ negationē cuiusdā p̄anōis. Dī. n. gradus nō distinguunt̄ nisi penes esse actu distinctū ⁊ nō esse actu distinctū. eē aūt actu distinctū dicit p̄ationē quādā. puta q̄ nō est p̄s alicui9. nō esse actu distinctū dicit negationē illi9 p̄anōis. puta q̄ est p̄s alicui9. adueniēte aūt scd̄o gradu p̄mus fit p̄s alteri9. ⁊ tollitur ab eo ista p̄aīo. Tertio mō nō est icōpossibilitas nisi sumēdo positiuū sub p̄uatione seq̄ntis. ¶ Ad formā aūt rōnis sm̄ istā viā posset dici q̄ termini mot9 sunt incōpossibiles. d: vno mō q̄ verū est de terminis p̄imis qui sunt habit9 ⁊ p̄uatio. nō aūt de termis cōcomitātib9 salte in q̄busdā motibus. Uel alr̄ dicit̄ q̄ isti gradus dn̄t icōpossibilitatē vt p̄asi sunt. Alr̄ dic̄ Fran. de mar. q̄cedēdo maiorē. s. q̄ tales termini mot9 sunt incōpossibiles. ¶ Ad minorē. q̄ñ d: q̄ termin9 a quo est gradus p̄exn̄s q̄dā dn̄t. vt ipse dic̄ q̄ termin9 a quo per se augmēti est p̄uatio. ¶ S3 q̄tra h̄ ar. q: agēs nāle non iueniēs in subo aliq̄ formā positiuā q̄riā sed solū p̄uationē nudā itroducit formā debitā in istāti: sicut p3 de luce que nō iuenit in aere nisi solū p̄uationē. ita per q̄ñs sequit̄ q̄ itēsio ista sit q̄dā mutatio istātanea. ideo dic̄ cōmentator q̄ terminus augmēti siue s3 q̄ititatē molis siue p̄fectiōis nō est p̄uatio nuda nec gradus q̄ititatis p̄exn̄s. sed est p̄uatio fundata in aliq̄ forā icōpossibili termīo ad quē. que aūt sit fora illa dico p̄ in q̄ititate molis qd̄ auget̄ nāliter ex aliq̄ q̄ito nāli qd̄ paulatiue corrūpit̄ in ei9 mā in qua q̄ititas cū sba subiecta gn̄at̄. ⁊ ita termin9 a quo positiu9 augmēti sup que3 fundat̄ p̄uatio termini ad quē est fora p̄oris q̄ititatis ex qua fit augmentū que est icōpossīs fore gn̄ande. ⁊ illo mō fit augmētū sicut cū cibo auget̄ aial ⁊ corrūpit̄ fora cibi. ⁊ itroducit̄ fora aialis. ⁊ sic termin9 a quo positiu9 augmēti est fora cibi cū ei9 q̄ititate. q: manēs sub p̄p̄ia q̄ititate nūq̄3 augeret aial. silr̄ de q̄ititate p̄fectiōis. qm̄ simpl̄r intēdit̄ per motū h3 formā q̄riā3 positiuā. sicut albedo nigredinē ⁊ aliq̄s colores itermedios. ⁊ tunc p̄uatio termini ad quē fundat̄ sup formā positiuā incōpossibilē. si v̄o sit aliq̄ q̄litas suscipiēs magis ⁊ min9 non hn̄s q̄riā positiue sicut lux. tunc talis fora simul itroducit̄ in subo nō successiue per motū. s3 in istāti nisi per accn̄s iq̄uātū agens magis approximat̄ subo ⁊ min9 scd̄m motū localē ⁊ scd̄3 maiorē ⁊ minorē approximatiōe3 itroducit eā sub gradu remissiori ⁊ intēsiori. sic p3 de sole qui q̄ito plus ad nrm̄ hemispeṙiū appropinq̄t tāto plus illuminat. ⁊ ideo oīs q̄litas nō hn̄s q̄riū si agēs approximet̄ passo itroducit̄ in istāti q̄ aūt itroducat̄ successiue h̄ est per accn̄s p̄p motū alterius rōnis cōcurrētis. ⁊ sic oīs fora que auget̄ eo mō quo augetur h3 terminū a quo positiuū icōpossibilē sup quē fundat̄ p̄uatio ei9. Propter qd̄ p3 ad p̄ma3 p̄bationē q̄ termin9 a quo augmēti nō est p̄uatio nuda sed p̄uatio vt fundata in subo positiuo diuisibili. ideo nō seq̄t̄ q̄ augmētatio sit mutatio. ¶ Per h̄ ad scd̄am p̄bationē cū dicebat̄ q̄ p̄uatio ⁊ habit9 nō hn̄t mediū dico q̄ p̄uatio nuda ⁊ habit9 sunt imediata sicut affirmatio ⁊ negatio circa subm̄. s3 p̄uatio fundata in forma q̄ria rōne fore q̄rie est diuisibilis. ⁊ ideo mot9 attēdit̄ ibi per se scd̄m diuisibilitatē fore ⁊ nō p̄uatiōis nisi per accn̄s. ¶ Ad q̄firmatiōe3 cōcedo q̄ termin9 a quo augmēti est aliq̄d positiuū. s3 hoc nō est ipe gradus s3 aliq̄ fora opposita vt patuit. ¶ Ad 3m̄ p̄batiōe3 p̄uatio nālis fundat̄ sup formā q̄riā q̄cedo aliquo mō. sed illa nō est gradus fore p̄existēs sed alia fora opposita vt dictū est. ¶ Ad 2m̄ cū d: q̄ duo essent corpa in eodē loco. dico q̄ nō sequit̄. q: q̄ititas rei ex qua aliquid auget̄ corrūpit̄ q̄ītū ad p̄p̄iū esse p̄exn̄s. ⁊ in ei9 mā gn̄at̄ q̄ititas alia a p̄ori: ⁊ sic nō sequit̄ duo corpa esse in eodē loco sil̄. q: p̄mū corpus corrūpit̄ ⁊ nouu3 gn̄at̄ ⁊ cū p̄exn̄ti occupat maiorē locū. ⁊ ideo scd̄3 augmētū q̄ititatis fit loc9 maior. vn̄ si loc9 nō fieret maior optime seq̄ret̄ q̄ duo corpa essent simul. ¶ Ad 3m̄ q̄ tūc p̄les forme essent in eodē subo. dico q̄ ex gradu p̄cedēti ⁊ seq̄nti resultat vnum indiuiduum actu p̄ se ⁊ manet duo i potētia. ⁊ ideo nō sequit̄ q̄ sunt duo accidētia nūo actu in eodē subo. s3 p̄la in po̅a ⁊ vnu3 in actu. ¶ Ad 4m̄ dico q̄ forma nō mutat̄ s3 subm̄ forme sed scd̄m formam mutatur a gradu in gradum.

Secundū dubiū est. vtr̄ isti gradus possint vniri ad cōstitutiōem alicui9 tertij. ⁊ vr̄ q̄ nō. cū ex duob9 actu nō fiat per se vnū nisi alteꝝ sit in actu ⁊ alteꝝ in po̅a. s3 isti gradus cū sint eiusdē rōnis nō pn̄t se habere sic. ģ ⁊c̄. Tū q: ex distictis sp̄e nō fit vnū per se. s3 isti gra

due distinguunt per se spē.ğ ꝛc̄.pbō minoris.qꝛ qlibet est pdicabilis de plibus differētib⁹ nūo in qd.puta gradus qrtus abstract⁹ ab h vel ab illo est pdicabilis de oibus ptibus hñtib⁹ 4ᵐ gradū.silr in aliis. ℭ Rñdeo vnū dr multiplr.qd dā est vnū vnitate essentialis idētitatis ꝛ simplicitatis.exēplū diuia eēntia ꝛ relatio aliđ est vnū vnitate cōpositiōis.puta ex mā.ꝛ for².aliđ est vnū vnitate ꝯtinuitatis puta aliqđ cōtinuū.aliđ est vnū vnitate etherogeneitatis puta corp⁹ hñans.aliđ est vnū vnitate homogeneitatis vt aq ꝛ hꝫ. ℭ Ad ppositū ex duob⁹ gradib⁹ vni⁹ for² fit vnū hoc vltio mō alys ptermissis.nā isti gradus sunt vni⁹ nāe.ex his pꝫ rñ°.vñ non vr posse ꝙ ex aliqbus possit resultare augmētū nisi sint vnita. ℭ Ad augmēta.ad pᵐ dr vno mō ꝙ ipsa for² est in po² ad illos gradus.alio mō dr ꝙ vn⁹ gradus est in po² ad alterꝫ.qre siue sic siue nō sic ex eis potent fieri vnū per se. ℭ Cōtra vtrūqꝫ.qꝛ nihil eiusdē rōnis est in po² ad aliđ eiusdē rōnis.sꝫ tam for² ē eiusdē rōis cū oib⁹ suis gradib⁹ qꝫ vn⁹ gradus cū alio.ğ ꝛc̄. ℭ Alr dr ꝙ esse in po² ꝯtingit dupl̄r.vel in po² subiua vel in po² ꝯiunctiua. Nūc ad ppositū vn⁹ gradus nō est in po² subiua ad aliū.sed in po² ꝯiunctiua.ꝛ ista sufficit vt possint facere vnū. ℭ Cōtra.qꝛ isto mō gradus vterqꝫ est in po² ꝛ vterqꝫ in actu.qꝛ nō est rō qre magis sit vnū in po² ꝯiunctiua ad aliū qꝫ ecōuerso.qre vel vterqꝫ in actu vl' vterqꝫ i po². ℭ Ideo alr dr ꝙ argumētū pcedit de vnitate cōpositionis: vbi opꝫ cōpoᵐ ꝛ cōponētia esse alteri⁹ rōnis vnū esse in actu ꝛ aliđ in po².nō sic est in pposito. ℭ Ad scđꝫ dr ꝙ distinctio specifica est duplex.qđā simplr.ꝛ qđā sm qd.exemplū pmi. hō.ꝛ equ⁹.exemplū scđi masculinū ꝛ femi.que distinguuntur spē in rōne sexus ꝛ nō nāe.sic aliqs hō ꝛ qđꝫ idiuiduū vagū est spēs sm qd. ℭ Ad formā.maior si sit vera h est loquēdo de spē simpliciter.sed nunc minor est falsa.sicut p̄z ...

Tertiū dubiū est vtrū isti gradus sint eiusdē vel alteri⁹ ꝛ alteri⁹ rōis. Rñdeo vna opinio est cuiusdā doctoris qui ponit ꝙ isti gradus sunt alteri⁹ ꝛ alteri⁹ rōnis.ita ꝙ semp posterior gradus est actualior ꝛ pfectior pcedēti.hec aūt opio sic pbat.gradus itēsus est pfectio.remissio sꝫ iter gradus eiusdē pfectiōis oio neuter est pfectior alio. qꝛ pfecti⁹ in eo ꝙ pfecti⁹ est alteri⁹ rōnis ab ipfectiori.ğ grad⁹ itēsus est alteri⁹ rōnis a remisso. sꝫ vltim⁹ gradus est itēsior pcedēti cū faciat formā itensiorē.ğ ꝛc̄. ℭ Itē nulla for² est diuisibilis in ptes eiusdē rōis nisi mediāte q̄ntitate.pꝫ.5.meta. q̄ntū est qđ est diuisibile in ea que sibi insunt quoꝝ vtrūqꝫ natū est esse h aliquid.sꝫ tales gradus for² nō diuidunt sm q̄ntitatē cū in eadē pte q̄ntitatis recipiant.ğ nō sunt eiusdē rōnis. ℭ Itē nulla forma hñs plures gradus eiusdē rōnis determinat ex se ad certū nūm ipsoꝝ qn semp possit habere plures.pꝫ de indiuiduis eiusdē spēi.sed qlibet forma intensibilis determinat ad certū nūm graduū cū sit deuenire ad terminū vltimatū.est.n.dare suplatiuū gradū.vltra quē nō est pcessus.est.n.dare albissimū.ꝛ iterꝫ qꝛ oium nā cōstantiū est determinata magnitudo ꝛ paruitas atqꝫ numerus.2.de aīa. ℭ Itē ex duob⁹ gradib⁹ eiusdē pfectionis nō fit for² intēsior.pꝫ de duob⁹ tepidis ex quib⁹ nō fit intensius calidū.si ğ tales gradus sunt eiusdē rōnis sue perfectionis sequitur ꝙ forma per tales gradus nō possit intendi quod est falsum.

Sed cōtra istā opi.ar.p sic.nā si gradus posterior esset pfectior precedēti sequeret ꝙ augmētū forme esset nectio in duplo.ꝛ nūqꝫ posset per medietatem augeri.ğ aūt est ꝯtra veritatē.pbat ꝯña.qꝛ accipio for ᵃᵐ habentē vnū gradū vel quattuor.acqrat vnū gradū.ille gradus per te valet tātū sicut pexñs ꝛ plus.ğ per ꝯñs sequtur ꝙ augebit in tm̄ ꝛ plus.ꝛ sic augebit plus qꝫ per medietatē. ℭ Itē ad gradus alteri⁹ rōnis sunt mot⁹ alteri⁹ rōnis.sꝫ mot⁹ ad gradū itensū vel remissū est vni⁹ rōnis.qꝛ est ad vnūꝫ terminū specificū.ğ ꝛc̄. ℭ Itē ois gradus alterius rōnis ab alio ꝯstituit spēm diuersaꝫ ab alio. qđ pꝫ.qꝛ h est dña inter gradū specificū ꝛ idiuiduale.qꝛ gradus specific⁹ est alteri⁹ rōnis.iđ ꝯstituit for ᵃᵐ alteri⁹ rōnis.gradus vo idiuidualis qꝛ nō est alteri⁹ rōnis ideo nō ꝯstituit spēm alteri⁹ rōnis.sꝫ gradus intensus ꝛ remissus non ꝯstituunt spēs diuersas.ğ ꝛc̄.

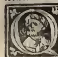
Ad rōnes alteri⁹ opi.rñdeo. ℭ Ad pᵃᵐ dico ꝙ forma intēsa icludit plēs gradus eiusdeꝫ rōnis.scilicet gradū pcedētē ꝛ gradū seqntē.ꝛ sꝫ h gradus seqnēs psse accept⁹ vt distinguit ꝯtra pcedētē gradū nō est pfectior eo nec ipfectior.si aūt accipiat vt icludēs pcedētē ꝛ sil' sumpt⁹ cū eo sic est pfectior eo.s.remisso psse accepto. ℭ Ad scđꝫ dico ꝙ ptes eiusdē rōnis sunt in duplici dña.qđā.n.nō sunt cōpossibiles simul in eadē pte subiecti.ꝛ de talib⁹ verū est ꝙ nulla for² est diuisibilis in plures gradus eiusdē rōnis nisi mediāte q̄ntitate. qđam vo sunt ptes eiusdē rōnis nate pficere eādē partē simul.ꝛ tales nō distinguunt actu mediāte q̄ntitate. ℭ Ad tertiū dico ꝙ illa for² itēsibilis pōt sumi dupliciter. Vno mō sm se ꝛ respcū agentis pmarij.alio mō respectu agētis nālis vel subi ipsaꝫ intendētis.p mō ipsa est in īfinitū augmētabilis.2°° vo nō.agens nāle ipsaꝫ itendēs est finite virtutis ꝛ sic in infinitū nō pōt ipsaꝫ intēdere.ꝛ sic ibi est deuenire ad gradū suplatiuū in cōpatione ad agēs nāle. in cōpatione autē ad agēs pmariū nō. ℭ Ad auctoritatem Ari.2.de aīa.dico ꝙ loquit nālr ꝛ in cōpatione ad agēs nāle. ℭ Ad quartū pondam tria exēpla. ꝙ ex duob⁹ talib⁹ fiat intensius pmū exᵐ est ꝙ ex duobus ignib⁹ fiat ignis intensior.pꝫ.2ᵐ qꝛ duo lūmina ꝯiuncta faciunt lumē intēsius.pꝫ. 3ᵐ qꝛ duo grauia faciūt graui⁹.ꝛ per h ad arᵐ de tepido dico ꝙ rō hui⁹ est qꝛ qlibꝫ tepiditas hꝫ subm distinctū.sꝫ si tepiditas vni⁹ subi adderetur alteri fieret itensior.ꝛ sicut appa ret de duob⁹ albis.qꝛ si albedo vnius subi adderetur alteri fieret album intensius.non aūt si remanerent subi distincti.

Quartū dubiū est.vtꝝ forma intēsa ꝛ remissa sint vna ꝛ eadē nūo. Re°.vna est opi.buridi tenētis partē negatiuā quā sic pbat.ois mot⁹ est a ꝯ° in ꝯᵐ.5.ph.5.sꝫ a forma intēsa ad formā remissaꝫ est mot⁹ ꝛ econtra.ğ forma itēsa ꝛ remissa ꝯriatur.sꝫ idē in nūo nō ꝯriat sibiipsi. ğ forma remissa ꝛ intēsa nō sunt eadē in nūo. ℭ Itē impossē est ꝙ idē in nūo bis gñetur.sꝫ per oēm motū gñatur terminus motus.ğ si albedo intensa ꝛ remissa essent eedē in nūo. cū albedo remissa gñet per vnū motū ꝛ intensa per aliū idē in nūo bis possꝫ gñari. sꝫ h est impossē.2.de gñ.ꝛ cōr.ğ.ꝙ aūt ois mot⁹ sit aggregatiu⁹ termini pꝫ per cōmētatorē.3.phi⁹. mot⁹ nihil aliud est qꝫ gñatio ptis post ptē.ğ ꝛc̄. ℭ Itē sicut se hꝫ vbi ad motū localē sic se hꝫ qlitas ad motū alteratiōis. sꝫ in motu locali mobile in qlꝫ instāti hꝫ aliud ꝛ aliud vbi. ğ in motu alteratiōis alterabile in quolibꝫ instāti habebit aliā ꝛ aliā qualitatē in nūo ꝛc̄.minor pbat.qꝛ si in motu locali mobile in duob⁹ istātib⁹ haberet idē vbi nūo sequeret ꝙ mobile qesceret scđꝫ vbi.qđ.n.hꝫ idēꝫ vbi nūo qđ pus hꝫ se eodē mō respectu vbi sicut pus. ℭ Itē sequeret ꝙ idē nūo esset sub diuersis spēb⁹.h est falsuꝫ.ğ ꝛc̄.pbatio ꝯñe.accipio albedinē remittat in tali remissiōe veniet ad mediū.sꝫ color medius distinguit specifice ad extremis.in de sensu ꝛ sensato.ğ ꝛc̄. ℭ Sꝫ ꝯtra istā opinionē arguit applicādo qsdā rōnes per qs fuit pbatū ꝙ gradus pexñs nō corrumpit in aduenitu sequētis pbatur sic. destructo subo nāli ꝛ corruptor corrūpunt oia eius accñtia.pꝫ.qꝛ destructo eo a quo aliquid dependet.destruit ꝛ dependens.ꝛ destructo pori destruit ꝛ posteri⁹.ꝛ destructo fundamēto destruit ꝛ fundatū.ꝛ destructa causa destruit effectus.si ğ in augmento quātitatis tota quantitas preexistēs corrumpat necessario scđm hāc viam. vt ibi pꝫ per eius rōnes cū quātitas sit subm imediatū albedinis ꝛ multoꝝ alioꝝ accidētiū habebo ꝙ qñ aliqd augmētabit tota eius albedo corrumpet.hoc est impossibile.qꝛ in istanti in quo generatur illa quātitas noua non pōt gñari albedo.quia suppono ꝙ nō sit aliqd dealbās.qđ est ipossibile. ℭ Cōfirmat.qꝛ corruptis omnibus accñtibus nālibus alicui⁹ subi corrumpit subm.sed possibile est ꝙ oīa accñtia que sunt in aliquo subo naturali augmētent ꝛ intendant. ergo ꝛc̄. ℭ Itē suppono ꝙ sit aliquod calidū remittens fri-

giduz decẽ graduuz: tunc corrupto decimo gradu remanet frigidũ remissuz nouem graduuz. tunc q̄ro illud frigidũ remissum a quo est per se causatũ. q2 cuilz effectui per se rñdet aliq̃ in cã per se. nõ põt dici q̃ causet a calido per se. q2 nullũ ɔ̃riũ est per se cã ɔ̃rij. corrũpũt. n. se ꝛ nõ se gñant nisi forte per accñs. Vñ Ari. 9. meta. agẽs nãlr tñ per se valet ad vnuz oppo^m. calidũ. n. ita est per se cã calidi q̃ nõ est cã per se fridi nõ igif a calido nec a frido. q2 vel esset a frigido pcedẽte vel ab aliq̃ pñti extñte. vel ab aliquo sequẽte. nõ a p̃ nec ab vltio q2 hec nõ sunt qñ illõ calidũ est. nec ab aliquo p̃sente. q2 possibile est q̃ ibi nullũ sit. ḡ opz q̃ idẽ remaneat in nũo remissa aliq̃ ei^9 p̃fectiõe. ¶ Ad rõnes. Ad p̃mã dico q̃ ois mot^9 est a ɔ̃rio in ɔ̃riũ vel simplr vel s̃m qd ꝛ eq̃pollẽter. nõ opz ḡ in oi motu q̃ termini sint ɔ̃rij simplr s̃z bñ s̃z qd. in motu aũt remisso vel intẽso est recessus ab vno ɔ̃rio ꝛ accessus ad aliũ ꝛ hoc sufficit. bñ aũt est possibile q̃ idẽ sibiipsi s̃m m̃ diuersos gradus entitatis ꝛ quodãmõ p̃fectõis ꝛ s̃z qd cõtrariet. ¶ Ad scḋaz ɔ̃cedo maiorẽ. ad minorẽ dico q̃ in motu intẽsiuo bñ acq̃rit nou^9 gradus. sed nõ noua forma puta albedo noua. vñ s̃z ille gradus esset separatus per pose vel impose dico q̃ esset albedo in recto. si aũt nõ sepat^9 esset albedo in obliquo. nõ ḡ opz q̃ in omni motu saltẽ quo res p̃ficit ꝛ maioratur acq̃rit simplr nou^9 termin^9. s̃z nõ terminãdi possit nouiter acq̃ri. ¶ Ad 3^m dico q̃ nõ est simile in motu locali ꝛ in motu alteratiõis. qm̃ in motu locali termin^9 tot^9 simul acq̃rit ꝛ tot^9 simul dep̃dit. nõ sic aũt in motu alteratiõis. de ipso aũt magis videbit in seq̃ntib^9 quõ ad ip̃z sit mot^9. ꝛ quõ acquirit in istãti. ¶ Ad 4^m dico q̃ tñ posset remitti. q̃ veniret ad for^am mediaz distinctã specifice ab extremis. h̃ aũt posito nõ dico q̃ esset eadẽ in nũo. h̃ aũt nõ obstãte ipa poterit tali mõ remitti q̃ nõ veniret ad formã nisi loquaris cõpatiue.

His visis rñdeo ad rõnes p̃ncipales. ¶ Ad p̃mã auctoritatẽ ꝛ scḋaz dixerũt aliq̃ q̃ itelligitur q̃ñtũ ad eẽ specificũ ꝛ q̃ditatiuũ: qm̃ q̃ñtũ ad illõ nõ suscipiũt magis ꝛ min^9. bñ aũt pñt in esse idiuiduali. tenẽdo aũt q̃ suscipiãt magis ꝛ min^9 q̃ñtũ ad esse q̃ditatiuũ ꝛ essentiale. ita ẽt q̃ q̃ditas ꝛ essentia intẽdat sicut exposuim^9 in articulo p̃ncipali. rñdeas sic itẽdim^9 ibi. ¶ Ad aliã aũt auctẽz Ari. i p̃dicamẽtis. dr̃ vno mõ q̃ for^a nõ suscipit magis ꝛ minus nisi vt in subo extñs q2 sic nõ h̃z esse nisi in sbto. ita nõ suscipit magis ꝛ min^9 nisi in sbo. Alr dr̃ q̃ loq̃t cũ ambiguitate. ¶ Ad rõnes. ad p̃^m dico q̃ tales gradus sunt ẽẽ essentiaz for^e sic q̃ nõ sunt de essentia for^e. verũtñ h̃ nõ obstãte nõ faciunt vnũ aggregatũ cũ for^a. q2 nõ sũt alteri^9 gñis. Et cũ dicis q̃ ex quo sunt accñtales pñt separi dr̃ q̃ l̃z q̃lz gradus signatus sit accñtalis tã for^e specifice q̃z nũali. vage tñ accepti sunt de essentia for^e idiuidualis non aũt specifice. q2 for^a specifica nõ põt esse sine idiuiduis. ideo per ɔ̃ñs for^a specifica nõ põt separari a quocũq3 gradu nec ẽt idiuiduali. vñ for^a specifica est idẽ realr ꝛ idẽtice cũ quolz gradu. ꝛ seruat i quolz gradu. ¶ Ad 2^m cũ isert q̃ albedo itẽsior erit cõpositior. dico q̃ ibi nõ est p̃p̃ria cõpositio. ꝛ cũ adḋit q̃ for^a simplicior est p̃fectior verũ est de simplicitate opposita p̃p̃rie ꝛ vere cõpõni. q̃lis nõ est in p̃posito. ¶ Ad 3^m dico q̃ plura accñtia eiusdez spẽi hñtia p̃p̃rie actualitatẽ ꝛ q̃dã esse p̃cisuz in actu nõ pñt esse in eodẽ subo. verũtñ dũ vnũ sit in po^a reliquũ in actu. vel cedãt vnitiue in vnionẽ alicui^9 vni^9 for^e bñ pñt esse talia plura in vno ꝛ eodẽ subo. ¶ Ad 4^m cũ dr̃ vel sunt finiti vel ifiniti. rñdeo. vbi sciẽdũ q̃ sicut in ɔ̃tinuo quocũq3 sunt q̃dã ptes eiusdẽ p̃portiõis ꝛ põles ꝛ ifinite. alie v̂o actuales ꝛ eiusdez q̃ñtitati ꝛ finite. sic ponit de gradib^9 in for^a. q̃. s. ibi sunt q̃dã gradus põles. ꝛ illi sunt ifiniti in for^a. ꝛ s̃m istos vna for^a nõ est intẽsior alia cũ in qualz sint ifiniti ꝛ nõ pl̃es in vna q̃z in alia. alij v̂o sunt gradus actuales. ꝛ sic in ɔ̃tinuo sunt ille ptes actuales finite. ꝛ s̃z stas vnũ ɔ̃tinuũ est mai^9 alio. ita sil^r isti gradus actuales in for^a sunt finiti. ꝛ s̃z istos gradus vna for^a est intẽsior alia. ¶ Sz est dubitatio qua poñtate illi dñr põles ꝛ isti actuales cũ q̃lz ps in suo toto dicat põlis ꝛ imp̃cisa ꝛ idiuisa a suo toto. ¶ Rñdeo. dicas mihi. ptes eiusdez p̃portiõis in ɔ̃tinuo q̃re dñr põles ꝛ alie actuales. ꝛ h̃ tam ab Ari. q̃z a cõmẽtatore in diuersis locis. ꝛ ab oib^9 cõiter loquẽtib^9? Dicas mihi h̃ ꝛ ego dicã tibi illõ. p̃ me ḡ ꝛ p̃ te satisfacio ad illõ qõ q̃ris. ꝛ dico q̃ ideo dñr esse in po^a p̃cisiõis ꝛ sepatiõis. ꝛ iste per oppositũ in actu p̃cisiõis ꝛ sepatiõis. q2 nulla ps est sic p̃cisa nec aliq̃s gradus. Dicã ḡ p̃ de ptibus in ɔ̃tinuo eiusdẽ p̃portiõis q2 iste dñr potẽtiales q2 ɔ̃tinent a ptib^9 actualib^9. puta eiusdẽ q̃ñtitatis. dñr ẽt põles. q2 s̃m ipsas nõ crescit nec minorat ɔ̃tinuũ. Iste aũt eiusdez q̃ñtitatis dñr actuales. q2 s̃m ipas crescit ꝛ minorat ɔ̃tinuũ ꝛ distinguunt ɔ̃tinua s̃m excessuz. ꝛ q2 distinctio est p ens in actu ꝛ esse cãm maioritati vr̃ esse q̃dã actualitas. ideo tales ptes eiusdẽ q̃ñtitatis dñr actuales. Idẽ posses dicere de gradib^9 for^e. q2 vz. isti dñr actuales q2 forsan ɔ̃tinẽt gradus illos põles. ꝛ s̃z ipsos vna for^a est itẽsior alia ꝛ excedit aliã. hec aũt oia vident notare q̃dã actualitatẽ. ꝛ cũ dicit q̃ esse dare ifinitũ in actu iã fuit dictũ q̃ ista infinitas est s̃m qd. ¶ Ad q̃ntũ qm̃ dicit q̃ tales gradus vel sunt diuisibiles vel indiuisibiles. vno mõ dico q̃ sunt diuisibiles. ita q̃ ista diuisio vadit in ifinitũ. sicut pz de ptibus ɔ̃tinui. verũtñ actualis nõ diuidit in actualẽ. sed solũ in potẽtialẽ. Alr dicit q̃ isti gradus sunt indiuisibiles s̃m p̃fectionẽ. ita q̃ q̃libet gradus est vna simplex p̃fectio idiuisibilis. verũtñ sunt diuisibiles tales grad^9 quodã mõ scḋm extensionẽ. ita q̃ nõ est intelligendũ quando aliq̃ for^a scḋm se totã est intẽsa eq̃lr q̃ vn^9 gradus est in vna pte subi ꝛ ali^9 in alia pte. ꝛ sic de alijs. sed q̃libz est in q̃libet pte. ¶ Sed est dubitatio qñ calidũ agit in frigidũ illud imissuz per calidũ in frigidũ quõ põt ɔ̃seruari ibi. nã vel est maioris ṽtutis q̃z frigidũ remanẽs vel minoris. vel eq̃lis. si minoris. ḡ corrumpit ꝛ nõ poterit saluari. si maioris. ḡ erit magis calidũ q̃z frigidũ. si eq̃lis. ḡ erit eque frigidũ ꝛ calidũ ꝛ m̃ certum est q̃ põt esse magis frigidũ. vt patet per sensuz. Rñdeo ꝛ dico q̃ est minoris virtutis. ꝛ cũ dicitur. ḡ corrumpitur. dico q̃ nisi esset agens extrinsecuz conseruans statim corrumperetur. pp aũt extrinsecũ agens cõseruatur. sicut pz de aqua tepida que cõseruatur in tepiditate pp presentiam ignis. infrigidatur autem propter absentiam ignis.

¶ Et cum motus non sit subiectuz neq3 relationis neq3 actionis neq3 passiõis remanet vt sit in q̃ñtitate. Q̃õ. iiij.

Querit Vtrz ad q̃ñtitatẽ sit motus. ꝛ vr̃ q̃ nõ. ois motus est a ɔ̃rio in ɔ̃riũ. sed q̃ñtitati nihil est ɔ̃riũ in p̃dicamẽtis. ḡ ꝛc. ¶ Itẽ augmẽtatio nõ est posis. ḡ nec mot^9 ad q̃ñtitatem est posis. ɔ̃ña tenet per p̃hm. 5. hui^9. qui ponit q̃ mot^9 ad quãtitatem vel est augmẽtatio vel diminutio. p̃bat añs multiplici rõne. p̃ sic. q2 si augmẽtatio esset posis. ḡ ne fieret adueniente mã nuda aut adueniente mã cũ q̃ñtitate. nõ sit aduenięte mã nuda. q2 nũq̃z est sine q̃ñtitate. nec sit aduenięte mã cuz q̃ñtitate. q2 tũc due q̃ñtitates essent in eodẽ. h̃ est falsuz. ḡ ꝛc. ¶ Itẽ si augmẽtatio esset posis tũc fieret alimẽto aduenięte. tunc q̃ro de isto alimẽto vel ɔ̃uertit in subm aliti. vel nõ. si nõ. tũc nõ est augmẽtatio. q2 si cib^9 ponat in stomacho meo ego nõ ero maior nec minor. si v̂o ɔ̃uertit in subam aliti ꝛ corrũpit. ꝛ si corrũpit aliq̃d aliud gñat. q2 corruptio vni^9 est gñatio alteri^9. s̃z gñatio nõ est augmẽtatio. ḡ ꝛc. ¶ Itẽ si augmẽta^o. esset posis. tũc fieret aliq̃ q̃ñtitate aduenięte. q2 illõ p qõ alitũ auget nõ est sine q̃ñtitate. ꝛ illõ qõ auget h̃z q̃ñtitatẽ. s̃z recipiẽs dz denudari a nã recepti. ḡ ꝛc. relinq̃t ḡ q̃ augmẽtatio nõ sit posis. ¶ Itẽ si augmẽtũ esset pose h̃ esset per rõnẽ alimẽti. sed nõ põt hoc. ḡ ꝛc. secũdo de anima. q2 alimẽtum in eo q̃ q̃ñtũ h̃z augmẽtare. s̃z nõ põt. q2 illõ alimentum aut reciperet in pleno aut in vacuo. nõ in vacuo. q2 nõ est dare vacuuz in nã. nec in pleno. q2 tũc essent duo corpa simul in eodẽ loco. qõ est falsuz: vt pz scḋo de aĩa. ¶ Itẽ si augmẽtuz

esset pos̄e tūc aīal augmētaret in duplici pte. sed h̄ est falsū3. ergo r̄c. falsitas cōsequētis p3 ad sensū3. pbō ꝯñtie. qz q̄libet ps aliti augmētaret. sed aliq̄ ps est ita minima que nō pōt augmētari nisi in duplici pte augmētaret qz nō est dare minus minimo. ¶ Itē si sic oporteret dare decisionē ptiū i susceptione alimēti. s3 hoc est falsū3. ergo r̄c. falsitas ꝯñtis p3. v3. ꝙ nō fit talis decisio ptiū. qz tūc dolor cāret quādo susciperem⁹ alimentū: tñ nō cātur. vt p3 de se. ꝯña p3. qz alimentū nō posset de vna parte ad aliā transire nisi partes decideretur cū partes sint solide. ¶ Itē si augmentū esset possibile tūc nō differret a gñatione. sed h̄ est falsū3. ergo r̄c. falsitas ꝯñtis p3. qz sunt diuerse spēs motus. sed ꝯsequētia pbat. qz ibi nō esset augmentum nisi ibi esset noua generatio carnis.

Ad oppositū est Ari. q̄stu3 ad vtrūq3 hor. r p q̄stū ad p^m in hoc gnto. vbi plane determinat ꝙ ad q̄ntitatē est mot⁹. quātū vero ad scō3 in secundo de anima. vbi dicit ꝙ augmentum est possibile.

Rn̄deo Ubi sciendū est fm p̄hm in. 5. hui⁹. mot⁹ ad q̄ntitatē est augmētatio r diminutio. Est ergo p̄ videndū de augmētatiōe r de nā ei⁹. vbi pono aliq̄ dicta. ¶ Primū est ꝙ augmētatio est duplex. q̄dā est ppie dicta. q̄dā est large dicta. Augmētatio ppe dicta est quādo alimētū virtute caloris nālis ꝯuertit in subā3 aliti r facit vnū cu3 eo. vñ ad h̄ ꝙ sit augmētatio pprie dicta tria requirunt. p ꝙ fiat aliquo adueniēte. r per h̄ differt a rarefactiōe. Secundo op3 ꝙ ex alito r alimēto fiat vnū. r per hoc differt ab aceruo lapidu3. Tertio op3 ꝙ quel3 ps aucti sit aucta. r per hoc differt a reb⁹ inanimatis. nā si in igne magis apponeret de cōbustibilib⁹ di3 ꝙ ibi est augmēta⁹. s3 tñ ibi nō est augmētatio pprie dicta. qz quel3 ps aucti nō est aucta. Silr ex pte aliti duo requirunt. s. ꝙ possit alimētū ꝯuertere in sui nām. Scd̄o reqrit ꝙ habeat poros r venas in qb⁹ tale alimētū possit recipi nec duo corpa sint in eodē loco. Silr ex pte alimēti alia duo requirunt. s. ꝙ sit in po^a ad for^am aliti. Scd̄o ꝙ cito possit digeri. S3 augmētatio large sumpta est qñ aliqd addit alteri r nō conuertit in nām ipsi⁹ nec facit idē nūo cū eo sicut p3 in aceruo lapidū vel in igne. qz si in igne apponant cōbustibilia nō est idē ignis in nūo. s3 est ibi ali⁹ ignis de nouo gñatus. Reqrit ēt in augmētatione qd̄ alit. r hoc est ipm alitū: r quo alit r hoc est ipsum alimētum r alens. r h̄ est illud per quod fit ipsum alimentu3. ¶ Secūdu3 dictum est per que3 modū fit ip3 augmētū. Rn̄deo vbi est sciēdū ꝙ est vna opi. auicē. que dicit ꝙ augmētū h3 fieri per alimētū. ita ꝙ alimētū illō recipit p̄ in stomacho r ibi decoquit r diuidit ita ꝙ ps grossior emittit ex per pte3 inferiorē r alia pars subtilis digerit. r cū bn̄ est digesta r decocta in epate ꝯuertit in sanguinē qd̄ appet in rubedine epatis. qm̄ epar est rubeū. ita ꝙ ps grossior vadit ad vrinā. qm̄ vrina est calamētū sanguis. s3 ps sbtilis vadit ad cor. r ite3 ibi digerit ita ꝙ ps grossior vadit ad vasa seminaria r ex illa fit gñatio. sed pars magis sbtilis per quasdā venas pcedētes a corde ad q̄libet ptē extēdit. vñ in qual3 pte corpis sunt qdā ramusculi vena3 per quos tale alimētū recipit in q̄libet pte aialis. r sic per illō alimētū augmētū fit in aiali cātur. r hec est bona opi. ¶ Est tñ alia opi. auerroys qui dicit ꝙ illō alimētū bn̄ decoctū r digestū in stomacho vadit per q̄dā venas ad oēs ptes corporis r postea in poris ipi⁹ aialis recipit. r tñ pori p̄ erāt pleni quodā hūore hūido r adueniēte illo alimēto qd̄ est corp⁹ solidū iste humor hūidus melancolicus vl' qdā alter ex pte illā emittit per poros r idē. r de illo gñant vermes vel pili vel alie supfluitates. vel etiā talis hūor adueniēte alimēto ꝯdensatur r in ptē aliā cedit vel corrūpit. r sic ps illa grossatur in qua recipitur alimētū. r extēdit r sic augmētū in aialib⁹ cātur. hec opinio est q̄si eade3 cū opinione auicē. ¶ Sed ꝯtra istā opi. arg. cōmē. r dicit ꝙ si per poros tale alimētū cāret augmētū. tūc totū corp⁹ esset porosum siue q̄l3 ps. sed hoc est falsu3. ergo vr ꝙ h̄ opi. nō sit vera. Soluit ipe cōmen. r dicit ꝙ aliqd pōt esse porosum duplr. Uno mō vel in actu vel in po⁹. r dicit ꝙ licet totu3 corpus non sit in actu porosum. tamen in potentia totū corpus r quelibet pars ei⁹ est porosa.

Hoc premisso videndū est quo mō ad q̄ntitatem fit mot⁹. vbi sunt aliqua intelligēda. ¶ Primo ꝙ q̄ntitas pōt sumi duplr. Uno mō per se r absolute vt abstrahit ab omni posteriori. puta ab oī qualitate sensibili. r per ꝯñs a suba sensibili inquātū sensibilis est. Alio mō inquantū ꝯcernit subam nālem r est terminus corporis nālis p̄mo mō pertinet ad ꝯsiderationem mathematici: r vt sic abstrahit a motu r mā sensibili: r vt sic in ea nō est ꝯrietas. in q̄ntitate. n. ꝯtinua nō est minimū: nec in q̄ntitate discreta maximū. Scd̄o mō in quātitate est ꝯrietas. vñ in vno quoq3 cōposito nāli ex mā r for^a substantiali transmutabili est ponere maximū r minimum r medium habens latitudinē fm quā ab vno in alterū pōt fieri mot⁹. r ille motus pprie est ad q̄ntitatē. ¶ Scd̄o est intelligendū ꝙ ad quātitatē simplr non est motus per se ita ꝙ motus p̄ase terminet ad quantitatē cū in omni motu supponat quātitas. qm̄ omne qd̄ est mobile est diuisibile. s3 in motu ad quātitatē. s. ad augmentationē vel diminutionē motus r trāsmutatio attendit penes quantitatē r terminat ad quātitatē fm tñ aliū r aliū gradū perfectionis illius gñis. vñ vel est a quātitate perfecta ad minus pfectā. vel ecōuerso. sicut quādo ex minus albo fit magis albū est motus fm albedinem. r tñ albedo manet in pncipio medio r fine. ¶ Ex predictis pono istā ppōnem. ꝙ ad quātitatē per se est mot⁹. pbat. alicui pōt addi ptialiter r successiue noua q̄ntitas ipm nouiter extēdens r successiue. ergo motus ad quantitatē est possibilis. ꝯña p3. qz h̄ non est nisi fm quātitatē. añs patet ad sensum.

His visis rn̄deo ad rōnes pncipales. Ad primā dico ꝙ licet in quātitate absolute sumpta vt prescindit a qualitate sensibili nō sit ꝯrietas. tñ vt determinat sibi mā3 sensibilē habet quodāmō ꝯrietatē licet h̄ nō sit pprie ꝯrietas. Intelligēdū est ēt ꝙ q̄ntitas suscipit magis r minus salte3 extēsiue. qd̄ sufficit ad hoc ꝙ sit termin⁹ motus. ¶ Ad 2^m nego añs. Ad primā pbationē dico ꝙ augmentatio fit adueniente mā cum quātitate. Et cū dicitur ꝙ due q̄ntitates essent sil'. dico ꝙ nō. qz vna iuxtaponit alteri. vbi tñ sciendū ꝙ in augmentatione anteq̄3 fiat augmentu3 corrumpit forma alimēti: r postea materia extēs cū suis dimensionib⁹ terminatis fit sub forma aliti r postea fit extēsio quedam r maioratio quedā in alito. vnde nō fit maioratio rōne māe absolute cum sit indiuisibilis. sed rōne quātitatis preextitis r forme preextitis r virtute agentis r illius qd̄ est cā alendi. r virtute illius etiā qd̄ est cā cōuertendi alimentū in rem alitā. ¶ Ad scd̄am pbationē dico ꝙ fit adueniente alimēto: r corrumpit forma alimenti. Qñ dicitur ꝙ tunc nō esset augmentatio sed generatio. dico ꝙ ista bn̄ stat ꝙ fiat corruptio forme alimēti. r ex ꝯñti ꝙ fiat augmētatio rei alite. r generatio noue ptis corporis. ¶ Ad tertiū dico. ꝙ ꝙ nō debet denudari recipiens a nā recepti quōcūq3 r qualitercūq3. vnde in hac rōne nō video magna3 efficaciā. nec si negaret daret multū. ¶ Ad quartū nego minorē. r cum pbatur: qz aut recipit in pleno. aut in vacuo. dico ꝙ in pleno. s. in poris qui sunt satis pleni quodā humore hūido. Et cū dicis ꝙ duo corpora r̄c. dico ꝙ nō. qz iste humor adueniēte alimento cōdensatur vel corrumpit. vel in partē p̄ximam cedit. r vnū facit cū ipsa. ¶ Ad quintū dico. vbi sciendū est ꝙ duplices sunt ptes. qm̄ quedā sunt partes corporis que differunt specie sicut manus a pede r a capite. r sic de alijs. Alie sunt que differunt nutrimento solu3. vt vna pars carnis ab alia parte carnis. ¶ Per hoc ad formam cu3 dicitur ꝙ animal in duplo augmentaretur. dico ꝙ verum est quelibet eius pars in specie sed non in numero. ¶ Ad sextū dico. ꝙ non est dare talē decisionem partium. quoniam non transit alimentū per partes. sed per venas mittitur ad omnes partes corporis r recipit in poris sicut visum est. ¶ Ad septimum dico cum dicitur ꝙ augmentum non differret

a generatione. dicitur ꝙ duplex est generatio quedam simplex. vt quando generatur totum animal vel pars principalis. alia est generatio secundum quid vt quando generatur aliqua minima pars carnis. ideo augmentum non differt a generatione secundum quid sed bene differt a generatione simpliciter. ꝛ hec de questione.

¶ Et cum motus non est substãtie neqꝫ relationis. Questio. v.

Queritur Utrũ relatio sit per se terminus mot⁹. Et videtur ꝙ sic. Illud qđ per se suscipit magis ꝛ minus est per se termin⁹ motus. sꝫ relatio est hmõ. ergo ꝛc̃. pbaƚ maior. qm̃ suscipe magis ꝛ minus hoc nõ est nisi itẽdi ꝛ remitti. hec aũt sunt qdam motus. pbatur minor. qm̃ suppono ꝙ duo sint similes in albedine. vnus tamẽ sit albior alio. suppono igitur ꝙ remittatur talis albedo in albiore. ex hoc sequiƚ ꝙ fiat similior q̃ꝫ prius fuerit alteri. ꝛ per ɔñs similitudo intẽdiƚ per se. qꝛ nõ itẽdiƚ ad itensionẽ fundamẽti cũ fundamẽtũ remittaƚ. ꝟ ista intensio est per se in similitudine. ꝟ ꝛc̃. Itẽ rõ phi per quã pbat ꝙ ad relationeꝫ non sit motus est ista. qm̃ impossibile est ꝙ aliquid alicui⁹ gñis ad quod est mot⁹ reperiatur in aliquo de nouo sine ei⁹ mutatione. naꝫ nulla mutatione facta in me factus sum alteri similis. Et ista rõne formo mihi vnaꝫ rationẽ ad oppositum. omnis res adueniens alicui nouiter quod transmutaƚ in aduentu hui⁹ est per se termin⁹ motus. hoc pꝫ per oppositũ ad istã rationẽ phi. sed relatione adueniente fundamẽto fundamentũ per se transmutaƚ. ꝟ ꝛc̃. pbatur mi. omne illud quod se hꝫ nũc aliter q̃ꝫ prius necio transmutaƚ pꝫ. 6. huius. sed fundamẽtum adueniente relatione se habet nunc aliter q̃ꝫ prius. qꝛ prius ego non eram tibi similis. modo sum similis. ergo.

Ad oppositum est Aristo. ꝛ ratio sua iaꝫ adducta est.

Respõdeo vbi sic pcedã. ꝓ pmittã vnũ ꝓambulum. Scđo ponã aliquas ɔclusiões ex quib⁹ patebit ppositũ. ¶ Primũ preambulũ est istud. ꝙ dĩa est iter actionẽ ꝛ mutationẽ ꝛ etiã motũ. qm̃ mutatio ꝛ mot⁹ ɔtinent duos terminos. s. a quo ꝛ ad quẽ. qꝛ ois mutatio est ab opposito in oppositũ. qꝛ ois mutatio est a quodã in quoddã. in hoc. s. vel a subo in sbm sicut mot⁹. vel a nõ subo in sbm sicut gñatio. vel est ex sbto in nõ sbm sic corruptio. actio aũt per se nõ ɔtinet nisi tãtũ terminũ ad queꝫ. nõ terminũ a quo nisi per accñs iquãtũ ɔcurrit cũ mutatõe que ɔcernit duos terminos. qđ aũt est per se põt absolui ab eo qđ est per accñs. ꝛ sic põt actio repiri sine mutatiõe ꝛ motu. vñ ꝺm Aug. 6. de tri. c. 1. splẽdor ignis qui gigniƚ ab igne atqꝫ diffundiƚ esset coetern⁹ vł coeu⁹ igni si ignis eẽt etern⁹. si ꝟ sic esset splẽdor ignis esset per se termin⁹ actionis ignis ab eterno. ꝛ tñ nõ esset termin⁹ mutatiõis nec p se nec per accñs. qm̃ nõ trãsiuisset de nõ esse ad esse. alr ɔ̃dictiões simul sibi inessent nisi verificeƚ p diuersis signis nãe: sicut qdã doctor verificat. qđ tñ fuit in pcedentib⁹ iprobatũ. silr est aliđ exẽplum Aug. 10. de tri. ca. 31. si pes esset ab eterno in puluere semp ei sub esset vestigiũ. qđ qdem est cãtũ a pede. si igiƚ sic esset vestigiũ esset per se termin⁹ actiõis ꝛ nõ esset per se termin⁹ mutationis nec. per accñs. qm̃ cũ mutatio sit de opposito in oppositũ tũc puluis esset sil' sub vtroqꝫ oppositoꝝ. qđ est ipoße. ꝛ ita ois for⁹ coeua sub subo realr distincta ab ipo est per se termin⁹ actiõis. nõ tñ est per se termin⁹ mutatiõis. qm̃ sbm simul esset sub vtroqꝫ oppositoꝝ. qđ pbo esse impoße. qm̃ in istãti gñatiõis subẽ gñanƚ oia accñtia nãlia. s. q̃ꝫtitas qlitas nãlis. qm̃ suba nũq̃ꝫ est p aliquo istãti sine accñtib⁹ nãlib⁹. in illo ꝟ istãti gñatiõis gñatio q̃ꝫtitatis est alia a gñatiõe sube. qꝛ q̃ꝫtitas est accñs absolutũ realiter distinctũ a sba ꝛ tñ mutatio ad q̃ꝫtitatẽ nõ est per se alia a mutatiõe ad sbam. pbatio. qꝛ cũ ois mutatio sit ab opposito in oppositũ. ꝛ sbm in eodẽ instãti nõ possit transire de opposito in oppositũ. qm̃ tũc esset sil' sub vtroqꝫ oppositoꝝ. ꝟ mutatio per se tñ est ad sbam. ꝛ per accñs ad q̃ꝫtitatẽ ꝛ tñ actio est per se ad vtrũqꝫ. ꝟ aliqđ per se põt esse termin⁹ gñationis. lꝫ nõ sit per se terminus mutationis. h est intẽtio phi. 7. meta. vbi loquens de actiõe sic ait. oia aũt que fiunt ab aliquo fiunt ꝛ ex aliquo. ꝛ h aliđ dico ꝺm q̃ꝫlibet cathegoriã aut nõ hoc. h aũt quãtuꝫ. aut q̃le. aut qñ. hoc aũt ex quo sit qđ dicim⁹ mãm ei⁹ aut ex quo eoꝝ que nã sunt aliđ. ecce ꝙ phs manifeste dicit h ꝙ factio nõ cõcernit nisi tria. s. a quo sit qđ est agens. ꝛ ex quo qđ est mã ꝺm ꝙ ipse exponit. quod dicimus mãꝫ. ꝛ hoc aliud quod est terminus ad quẽ. ꝛ nõ potuit plura. ꝟ de ratione actiõis nõ est habere terminũ a quo sed terminuꝫ ad quem.

Hoc premisso de scđo pono aliquas ɔclusiones. ¶ Pri⁹ ɔclusio est ista. ꝙ res cuiuscũqꝫ pdicamẽti est per se termin⁹ actionis distincte ab actiõe alterius pdicamẽti. excepta tñ actione ꝛ passione. pbaƚ sic. Illud qđ nõ includiƚ in termino pmo alicui⁹ actionis formalr ꝛ essentialiter etiã per realẽ identitatẽ nõ accipit esse imediate virtute illi⁹ actiõis. pꝫ. qm̃ virt⁹ cuiuscũqꝫ actionis nõ extendit se vltra terminũ ppium ꝛ inclusuꝫ in ipso essentialiter vel per realẽ identitatẽ. sed res vni⁹ pdicamenti nõ includiƚ in re alteri⁹ predicamẽti essentialiter qm̃ pdicamẽta sunt essentialiter distincta. nec realiter per realẽ identitatẽ. qꝛ tũc vnũ nõ posset esse sine alio realiter. cuꝫ idẽ nõ possit realiter esse sine seipo. ergo res vni⁹ pdicamẽti nõ accipit esse per actionẽ terminatã ad rem alterius pdicamenti. ꝟ qđlibet pdicamentũ accipit esse per ppriã actionẽ. excepta actione que nõ est termin⁹ actionis. qꝛ tunc esset processus in infinitum. ¶ Forte diceres ꝙ res vnius predicamenti includitur in re alterius pdicamenti virtualiter. ad hoc aũt ꝙ termin⁹ actionis secundari⁹ accipiat esse virtute actiõis primi termini sufficit ꝙ icludaƚ in pmo termino virtualr. ¶ Contra qlibet effectus icludiƚ virtualr in sua cã. ꝛ tñ effectus nõ accipit esse ad pductionẽ passiuã qua pduciƚ sua cã. qꝛ tunc cessaret ois actio cãe secunde. ꝟ ad hoc ꝙ aliquid pducaƚ per actionẽ alterius termini non sufficit ꝙ includatur virtualr in eo. Similr creatura includiƚ virtualr in verbo ꝛ tñ creatura nõ accipit esse per pductionẽ verbi diuini sed per pductionem ppriã. qꝛ aliter fuisset pducta ab eterno. Similiter verbũ manet virtualr in patre. ꝛ tñ verbum accipit esse per pductionẽ ppriã per quã nõ accipit esse pr. ꝟ ad hoc ꝙ terminus secũdarius accipiat esse per actionẽ pmi termini nõ sufficit ꝙ includatur in ipso virtualr. ¶ Itẽ ad principale. omne quod accipit esse de nouo accipit esse per actione imediate terminatã ad ipsum. qm̃ per actionẽ terminatã soluꝫ mediate non accipit esse nisi solũ mediate. sed res cuiuslibet predicamenti accipit esse de nouo. ꝟ per actionem imediate terminatam ad ipsam. sed actio imediate terminata ad vnũ predicamentũ non põt imediate terminari ad aliud. qꝛ eadem actio liminata nõ põt terminari imediate ad terminos realiter diuersos. ꝟ opꝫ ꝙ terminus secundarius actionis distinctus realr a pmo termino illius actionis nõ accipiat esse imediate per actionẽ primi termini. sꝫ per propriã actionẽ. ¶ Itẽ hoc pbo spãliter de relõne sic. Si relo acciperet eẽ aut hoc esset per actionẽ absoluti. aut hoc esset per actioneꝫ fundamẽti. aut per actionẽ termini nõ per actione termini. tñ qꝛ actio que nõ attingit subm alicuius forme nõ attingit illã for^am. sed actio termini cũ sit subiue in ipso termino nõ attingit subꝫ relatiõis opposite. ꝟ nõ attinget relõnẽ oppositã. nõ etiã qꝛ actio cuiuscũqꝫ agẽtis limitati ɔcernit certã distantiã agentis ad effectũ non possit agere distãs in infinitũ sed vnũ correlatiuũ nõ ɔcernit certã distãtiã alteri⁹ correlatiui. ꝟ nõ accipiet esse per pductionẽ ipsius nec per pductionem fundamẽti. Tũ primo qꝛ relo accipit esse de nouo post gñationẽ fundamẽti. Tũ etiã qꝛ forme ɔtrarie non accipiũt esse per eandem actionẽ numero. sed idem fundamentum refertur ad diuersos terminos ɔtrarijs respectib⁹ sicut eadẽ

pª ɔ

quātitas que est maior respectu vni⁹ ⁊ minor respectu alterius. qui sunt duo respect⁹ ꝯrij. g̃ reľo nō accipit eē imediate per actionē fundamēti nec termini ſʒ per ꝓpriā actionez.

2ª ꝯclo ¶ 2ª ꝯclusio est ista ꝙ nihil est per se termin⁹ mutatiōis nisi tm̄ ſ̄ba q̄ʒtitas ⁊ q̄litas ⁊ vbi. ⁊ h̄ loquēdo de mutatiōe nāli. Hec aūt cōclusio sic ꝓbaf. Illud qđ positis extremis ponif in eodē instāti cū eis nō accipit eē per se per mutationē sed solū per accñs. ꝓbaf. q: ois mutatio est de opposito in oppositū. sed extrema alicuius forme nō possunt trāsire in eodē instanti de opposito in oppositum. q: tunc simul essent sub vtroq; oppositoꝝ. ergo qñ qđ accipit esse in eodē instanti cuꝫ extremis distinctis ab eis nō est per se ⁊ ꝓprie terminus mutationis. sed relatio de gn̄e relationis ponif in eodeꝫ instāti in quo ponunf ambo extrema. ergo ⁊c̄. ¶ Cōfirmatur. qm̄ illud qđ nō hʒ ꝓpriū oppositū nō hʒ ꝓpriam mutationē cū ois mutatio sit de opposito in oppositū. sed illud qđ ponif alio posito ⁊ tollif alio sublato nō hʒ ꝓpriū oppositū in illo subiecto: qm̄ tunc idem ſ̄m in eodem instanti esset sub vtroq; oppositoꝝ: sed relatio ponif posito extremo vtroq;. ergo nō est per se terminus alicuius mutationis: sed tm̄ per accñs. idem pōt itelligi de quacūq; alia forma. ¶ Sed ꝯtra predicta arguif: primo sic ꝯtra primā ꝯnem. quicqđ est per se terminus actionis refert per se ad agens sicut ꝓductū ad ꝓducens: sed relatio nō refert ad cām per modū ꝓducti ad ꝓducens: qm̄ tunc relatio esset ſ̄m alterius relationis per quā refert ad ꝓducens. ⁊ illa esset ſ̄m alterius relationis. ⁊ sic esset abire in ifinitū. qđ est in ꝯueniens. ¶ Contra ſc̄dam ꝯnem arguif sic. ois actio noua est mutatio. qm̄ mutari est aliter se hr̄e nunc q̄ʒ prius. sed relatio pōt acqri de nouo nō acquisito fundamēto de nouo. sed solū acq̄sito termino de nouo. ergo talis acq̄sitio noue relationis erit noua mutatio. q: noua actio est noua mutatio. ergo ad relationem est per se mutatio noua alia a mutatione fundamēti. ¶ Item gn̄atio ſ̄m quid est mutatio ſ̄m qđ. sicut gn̄atio simplr̄ est mutatio simplr̄. sed omne illud qđ per se est termin⁹ actiōis est per se terminus gn̄ationis. ⁊ gn̄atio ſ̄m qđ terminaf ad qđlibet ꝓdicamentū. qm̄ ad qđlibet ꝓdicamentuꝫ per se est actio. ergo ad qđlibet ꝓdicamentū est per se mutatio ⁊ non tm̄ per accidens. ¶ Rn̄deo ad primū dico ꝙ duplex est relatio. quedā effectus ad cām siue ꝓducti ad producens. ⁊ ista ꝓprie nō referf ad ꝓducens. sed est rō referēdi productū ad ꝓducens. Quedā vero est relatio altera ab illa sicut est relatio similitudinis ⁊ equalitatis. ⁊ sic de multis alijs. ⁊ ista non referf ad ꝓducens nisi mediante prima relatione. ⁊ talis relatio est ſ̄m prime relationis. ⁊ referf per illam ⁊ in prima relatione est status. ⁊ sic nō sequif ꝓcessus in ifinitū. ⁊ sic cōcedo ꝙ relatio vnius rōnis fundaf sup relationeꝫ alterius rōnis. ⁊ sic nō sequif ꝓcessus in ifinitum. sicut nec sequif in alijs accidentib⁹. Cū ergo dr̄. ois forma que per se est terminus actionis vel referf ad agēs denoiatiue sicut ſ̄m relationis. vel referf ad agens essentialr̄ ⁊ qdītatiue sicut ista relatio ꝓducti ad ꝓducens refertur ad ꝓducēs essentialr̄ ⁊ qdītatiue. nō aūt fundamētalr̄ ⁊ denoiatiue. sed alie relationes ab ista referunf ad agens mālīter ⁊ denoiatiue. nō tm̄ essentialiter ⁊ qdītatiue. vbicūq; aūt est ſ̄m aliqđ tale denoiatiue ꝓpter aliqđ qđ est tale eēntialr̄ est status in illo qđ est tale eēntialiter. ¶ Ad aliud dico ꝙ eo mō quo est actio noua eo mō est mutatio noua. si per se per se si. per accñs per accidens. acq̄sitio relationis noua sine noua actione fundamēti siue ꝓp acq̄sitionē termini nouā est noua nō per se. sed per accñs. ideo est mutatio per accñs ꝓp mutationē termini oppositi. qm̄ si terminus fuisset coeuus fundamēto relatio eēt coeua vtriq;. ꝙ aūt nō sit coeua vtriq;. hoc est per accñs. qm̄ ipa extrema nō sunt coeua adinuicē: ⁊ sic ab alio hʒ ꝙ sit terminus actionis. ⁊ ab alio ꝙ sit termin⁹ noue actionis qm̄ ꝙ sit terminus actiōis distincte. hoc hʒ qm̄ est ens distinctū. ꝙ aūt sit terminus noue actionis. hoc hʒ ab extrinseco: qm̄ aliqua cā sua est noua. ⁊ ita ꝙ relatio sit noua hoc nō hʒ per se ex nā sua. qm̄ tūc eēt per se termin⁹ mutationis. ſʒ hoc nō hʒ ex alia cā noua. ideo est termin⁹ mutatiōis per accñs tm̄. ¶ Ad aliud dico ꝙ gn̄atio ſ̄m quid pōt sumi duplr̄. vel in q̄ʒtū mutatio. ⁊ sic est solū in quatuor ꝓdicamentis per se ſʒ in quolibet alio fit per accñs. vel solū vt simplr̄ est ꝓductio rei vt distinguif ꝯ mutationē rei ꝓprie dictā. ⁊ sic cōcedo ꝙ est per se in quolʒ ꝓdicamēto excepto ꝓdicamēto actionis.

His visis rn̄deo ad rōnes ꝑncipales. ¶ Ad ꝑmaꝫ ꝯcedo maiorē. Ad minorē dico ꝙ reľo per se nō suscipit magis ⁊ min⁹. ſʒ hoc est ꝑ accñs ⁊ ꝑ aliud. puta per itēsionē fundamēti sicut arguebaf. aliqñ ēt remittitur ad remissionē fundamenti. vt puta ꝙ duo sunt equalr̄ albi: itendaf albedo in vno eēe ꝙ facti sunt min⁹ silēs. pōt etiā itēdi vel remitti ad itensionē vel remissionē alteri⁹ extremi. ¶ Ad 2m rn̄deo vbi pono talē ꝓpōnē. ꝙ fundamētum cui nouiter aduenit reľo nectio mutaf in aduētu reľonis. ⁊ qñ adducif ab Arist. ꝙ sine mutatiōe fundamēti ipm̄ fundamētū factū est silē alteri dico ꝙ mutari est duplr̄. vno mō ad se. alio mō ad alteruꝫ. ꝑmo mō est in absolutis. ſc̄do mō in respectiuis. ⁊ primo mō itendit Arist. ꝙ ſ̄m relationē nō est mutatio in subiecto vel fundamento ⁊c̄.

¶ Et cū motus nō est ſ̄be neq; reľonis neq; actiōis neq; passionis remanet vt sit in q̄ʒtitate ⁊ q̄litate ⁊ vbi tm̄. Qō. vj.

Queritur vtrū vbi sit per se terminus mot⁹ localis. ⁊ vr̄ ꝙ nō. qm̄ nō suscipit magis nec min⁹. per auctorez sex ꝑn. nec est in ipso ꝯrietas. q: ab vno vbi ad aliud nō est maxima distātia saltez iter q̄cūq;. g̃ ⁊c̄. ¶ Itē locus est ꝑ se termin⁹ motus localis. g̃ nō vbi ꝯñia pʒ. q: vn⁹ mot⁹ gn̄e est ad vnū terminū gn̄e. s. huius. mō locus ⁊ vbi differūt gn̄e. ꝓbaf añs. q: motus capit denoiationem a termino. s. hui⁹. mot⁹ aūt localis dr̄ a loco. Tum etiā q: dr̄e mot⁹ localis sunt dr̄e loci. puta sursum ⁊ deorsuꝫ. ergo ⁊c̄. ¶ Iteꝫ nulla forma acquisita impartibilr̄ ⁊ indiuisibilr̄ est per se terminus mot⁹. pʒ. q: mot⁹ est acquisitio partis post partē. 6. hui⁹. ad indiuisibile nō est motus. ſʒ vbi acqrif impartibilr̄ ⁊ totū simul. ⁊ silr̄ deperdif totum simul. ꝓbaf. q: illud deꝑdif totū simul qđ ſc̄dm se totū iest imobili in vno instāti ⁊ nunq̄ʒ postea est in mobili. nec ſ̄m se totuꝫ nec ſ̄m aliquam partē eius. ſʒ vbi est huiusmodi. probatur in motu locali. vel mobile in vno instāti hʒ aliqđ vbi. ⁊ nunq̄ʒ postea hēbit aliquā partē ipi⁹ vbi. vel nō. Si dicaf ꝙ non. hr̄ ꝓpositū. q: vʒ. vbi deperdif totū simul. ⁊ per ꝯñs acqritur totū simul. Et si dicaf ꝙ sic ista pars ipsius vbi quā dicis ꝙ hʒ mobile in alio istāti aut erit in eadē pte mobilis in quaꝫ primo erat. aut in alia. Si dicaf ꝙ sit in eadem tūc illa pars quiescit. q: hʒ ꝯtinue idē vbi: ⁊ nic totū mouebif localr̄ pte quiescēte. qđ est impoſſe. ergo ⁊c̄. Si dicaf ꝙ sit in alia parte q̄ʒ prius esset. tūc migrabit de parte in partem ⁊ de ſ̄bto in subiectū. quod est impl̄e q: accñs nō transit de subo in subiectum. ¶ Cōfirmaf. q: si aliqđ moueaf ab vno vbi in aliud quero an maneat primū vbi aut non: Si maneat in qete ⁊ mobile recedit migrabit de subiecto in subm. Si non maneat vel ergo corrūpif vel deferf cū mobili. nō primū vt vr̄. q: ex quo causaf circūscriptiōe loci ⁊ locus manet imobilr̄. videf ergo ꝙ vbi manebit. Si deferaf cum mobili tunc ad illud vbi nō est motus. q: mot⁹ est respectu non habiti. vbi autē in principio hr̄. ¶ Item vbi est circūscriptio corporis locantis ⁊c̄. sed circūscriptio ista consistit in indiuisibili. ita ꝙ quocūq; addito vel variato variatur ista circumscriptio. ergo indiuisibilr̄ acqrif. non ergo per motū. ¶ Iteꝫ si ad vbi esset motus ille motus esset in tpe. sed in quolibet tpe sunt infinita istātia in actu. ⁊ in q̄libet istāti est mobile motuꝫ in aliquo sibi adequato in actu. ex quo sequitur ꝙ si mot⁹ ad

vbi esset possibilis q̄ infinita vbi in actu essent iam pertrā-
sita.sed infinita esse actu pfecte ptransita iplicat ɔ̄dictionem.
ergo illud ex quo sequit̄.s.motū esse ad vbi. ¶Dicet̄ q̄ in-
stans in omni tpe est in potentia solū.ꝛ eodē modo muta-
tum esse in motu.ppter qd̄ dr̄ q̄ mobile dum cōtinue mo-
uetur non est in vbi nisi in potētia. ¶Cōtra.qōlibet istans
in tempore est in actu actualitate psentialitatis vt distinguit̄
tur contra preteritū ꝛ futurū lʒ non habeant actū separatū
sed in quolibet instāti tpis mensurantis motū alicuius ad
vbi mobile est actu actualitate psentie in vbi signato.ergo
si motus ad vbi eēt possibilis sequitur q̄ mobile fuit actu
fundatum in infinitis vbi.ꝛ q̄ infinita sint actu ptransita.
ɔ̄ns est falsum.ꝛ ɔ̄tra phm.3.huius.ergo ꝛc̄. Itēʒ si motus
ad vbi esset possīs sequeret̄ q̄ mobili veloci existēte in prin
cipio magnitudinis ꝛ mobili tardo in signo medietatis spa
tij ipsis incipientibꝰ simul moueri q̄ nullā ptem magnitu
dinis ptrāsibit mobile tardius anteq̄ȝ attingat̄ a velociori
tanta pōt eē velocitas excedens ex pte velocioris.ɔ̄ns est fal
sum ꝛ implicans ɔ̄dictionē.ergo ꝛ añs.falsitas ɔ̄ntis pʒ.nā
illud icludit ɔ̄dictionē q̄ mobile velox simul icipiat moue
ri cum tardo:ꝛ q̄ attingat mobile tardū per motuʒ anteq̄ȝ
exeat vbi in quo incipit moueri.ɔ̄ntia pbat̄.nam si mobile
tardius in aliquo ptranseat de spatio anteq̄ȝ mobile velo-
cius aduenerit ad vbi a quo.mobile tardius incepit moue
ri illa pars q̄ȝtūcūq̄ȝ modica est aliquota respectu spatij in-
tercepti iter mobile velocius in pnᵒ motus ꝛ tardius sic q̄
sit in decupla pportiōe se hñs volo q̄ mobile velocius exce
dat in velocitate mobile tardius in vigesima proportione.
ergo in tpe in quo mobile tardius ptrāsibit decimā parteʒ
spatij itercepti iter terminū a quo icipit moueri mobile ve-
locius ꝛ mobile tardius:mobile velocius vlterius ptransi
bit de spatio vltra tardius per nouē ptes spatij equaleʒ spa
tio qd̄ mobile tardius ponit̄ ptransire.ex quo sequit̄ q̄ mo
bile tardius nō tm̄ pōt ptrāsire de spatio q̄ȝtū datum est an
teq̄ȝ mobile velociꝰ deueniat ad vbi a quo mobile tardius
incipit moueri. ¶Iteʒ arguit̄ per rōnes zenonis quas po-
nit phs.9.huiꝰ.ꝛ accipio solū duas. Prima est ista q̄ oē qd̄
mouet̄ per aliqd̄ spatiū prius ptransit mediū q̄ȝ attingat fi-
neʒ.sed istud mediū est diuisibile in duo media eq̄lia.ergo
prius ptrāsibit mediū illius medij q̄ȝ attingat fineʒ. Eodē
mō arguā de medio illius medij in infinitū cū ɔ̄tinuū sit di-
uisibile in infinitū.sed ptrāsire ifinitas magnitudines est im-
posse in actu.ergo ipose est moueri ad vbi. ¶2ᵃ rō zenonis
est hec si motꝰ ad vbi esset possis velocissimū nunq̄ȝ attinge
ret tardissimū.pbatio.pono q̄ mobile velocius excedat in
decuplo mobile tardius in velocitate.cū hoc pono q̄ veloci
us simul icipiat moueri a pnᵒ magnitudinis.a.b.c.ꝛ mobi
le tardius a medio.s.ab ipso.b.tunc arguo sic.anteq̄ȝ mobi-
le velocius ventū sit ad.b.mobile tardius aliqd̄ ptransiuit
de spatio extra.b.qd̄ pbo.q: si adhuc mobile tardū sit in.b.
ergo fuit in.b.per totuʒ tps per qd̄ mobile velocius moue-
bat̄ de a.in.b.ergo in toto illo tpe q̄escebat.ꝛ p ɔ̄ns nō simul
incipiunt moueri.tūc accipio terminū illū in quo est mobi
le tardū.vel ad quē est motū mobile tardū qñ mobile velox
est in.b.ꝛ vocet̄ iste terminꝰ.c.tūc sicut prius arguo anteq̄ȝ
mobile velox ventū sit ad.c.vel mobile tardū trāsiuit aliqd̄
vltra.c.vel nihil.si nihil.ergo in toto tpe in quo mobile ve-
lox mouebat̄ a.b.in.c.mobile tardū quieuit in.c.ꝛ tunc sic.
nō mouebat̄ sed suppositū erat q̄ ɔ̄tinue moueret̄.ergo ne
cessario transiuit aliquid vltra.c.tūc sit iste terminus.d.ꝛ sic
sicut prius arguam ꝛ procedam in infinitum.

Ad oppositum est Ari.q̄ ponit motū eē ad
vbi.ꝛ motū localē eē posseʒ.

Rñdeo vbi pmittā aliq̄ pambula.2ᵒ dicam ad qō
nē. ¶Primū pambulū est q̄ cuʒ oīs motꝰ
sit a ɔ̄trario in cōtrariū ꝛ ad vbi sit motꝰ.ideo in vbi est aliqua
lis ɔ̄rietas nō sm̄ se sed in cōparatione ad aliqd̄ extrinsecū.
vnde aliqñ illa distātia accipit̄ in cōparatione ad motū gra

uiuʒ ꝛ leuiū quoꝝ termini sunt ɔ̄cauū orbis lune ꝛ centrū.
¶Aliqñ accipit̄ illa ɔ̄rietas penes appetitū mouētis.puta
vt si aliqs intendat ire ad domū vt ibi q̄escat illud vbi.vbi
q̄escit maxime distat ab vbi in quo incepit.ꝛ hoc dico in cō
paratione ad appetitū mouentis.nec aliter in vbi est motꝰ
nec ɔ̄rietas. ¶2ᵐ pambulum est istud.qd̄ est intelligēdū per
vbi.dico q̄ vt cōiter dr̄ q̄ vbi est circūscriptio corpis locati
a circūscriptione loci pcedens.per illā circūscriptionē possu
mus itelligere tria.Uno mō ipsam circūscriptionē actiuaʒ
loci quatenus intelligit̄ actiue a loco pcedere.Alio mō pos
sumus itelligere per ipsam circūscriptionem vt passiue est
actus corporis circūscripti.Tertio modo possumꝰ intellige
rē per istam circūscriptionē qndam esse relictū in corpore a
loco circūdāte:nec vt est actus effectiue pcedens a loco:nec
vt est passio loci sed vt est qdam actus inherens mobili ca-
piens diuersitatē ꝛ distinctionē a loco circundante locatuʒ
nō tm̄ ɔ̄sideraf vt est effectiue ab illo.ꝛ vt sic est genus. ¶Ter
tium pambuluʒ est q̄ terminus motus localis est duplex
quidā intrinsecus qui acquirit̄ mobili tanq̄ȝ sbto. Est ali-
us terminus extrinsecus ꝛ ille est ipse locus.locus enim nō
acqrit̄ mobili nisi sicut mēsura extrinseca locus enim est in
locāte nō in locato.tm̄ ipse motꝰ denoiat̄ a loco.cōiter.n.vo-
camus istū motū motū localē:ꝛ vna cā est.q: locus est nobis
notior q̄ȝ sit vbi.alia cā est.q: locus est vndiq̄ȝ corpi locato
adequatus sicut si eēt forma sibi inherēs. ¶His visis pono
duas ppōnes. ¶Prima est ista.q̄ ipm̄ vbi formalr sum- pa ppō
ptū acqrit̄ in istāti.hoc pbat̄ sic.illud qd̄ est aliud ꝛ aliud in
alio ꝛ in alio istāti ꝛ deperdit̄ totū sil̄ acqrit̄ in istanti.sʒ vbi
est hm̄.ergo.mi.pbat̄.per quādā rōnē supius adductaʒ.q: si
mobile in duobꝰ istantibꝰ eēt in eodē vbi saltē sm̄ partem.
ergo sm̄ partē q̄euit.vñ Arist.in.6.huiꝰ.ponit q̄ mobile in
quolibet instanti est in alio ꝛ in alio spatio sibi eq̄li. ¶Ubi
sciendū q̄ ipm̄ vbi acqri in istāti pōt intelligi duplr. Uno
mō q̄ eiꝰ acq̄sitio ꝛ eiꝰ via acq̄sitiua que est motꝰ sit in istan
ti.ꝛ hoc est falsum.q: motus est in tpe. Alio mō q̄ ipm̄ vbi
acqrat̄ in istāti hoc est q̄ acq̄situʒ eē sit istanti.ꝛ isto mō ipm̄
vbi acqrit̄ in istanti.vbi sciendū est q̄ alr est in motu locali.
ꝛ aliter in alijs motibꝰ.qm̄ in alijs motibꝰ terminus acqui
ritur q̄ȝtū ad suū eē formale partibilr:qm̄ terminus hʒ par
tem ꝛ ptem lʒ acq̄situ eē cuiuslʒ ptis sit in istanti. In motu
aūt locali lʒ terminꝰ extrinsecus acqrat̄ partibilr.s.locus.tm̄
terminus intrinsecus motꝰ localis.s.ipm̄ vbi cuʒ nō sit nisi
respectus qdam extrinsecus adueniens cāatus a loci circun-
scriptione actiua.ideo variat̄ ad variationē ipsius loci.cum
igit̄ mobile in quolibet istanti sit in alio ꝛ in alio loco sic q̄
nō sit dare instans in quo mobile nec aliq̄ pars mobilis sit
in eodē loco sicut prius.aliter quiesceret in tpe intermedio.
ideo sequit̄ q̄ sicut in quolibet istāti locus est alius ꝛ alius
ita in quolibet instāti sit aliud ꝛ aliud vbi.pbo igit̄ q̄ acq-
sitio ipsius vbi ꝛ eiꝰ via acquisitiua.puta motus est in tpe:
licet acquisitū esse ipsius sit in istanti hoc nō obstāte pōt esse
terminus motus. ¶Sed est dubitatio qm̄ nō videt̄ differ-
re motus a mutatione:qm̄ per te terminus motus acquiri
tur in istanti lʒ eius via sit in tpe.idē ego dicā de gñatione.
qm̄ eius via acq̄sitiua forme sbalis est in tpe.eiꝰ aūt itrodu
ctio ꝛ acq̄situ esse in istanti. Dicit̄ q̄ q̄ȝtū ad hoc nō est dr̄ia.
sed q̄ȝtum ad h.q: motus a sbto in sbm. ¶Mutatio auteʒ est
non a sbto in sbm vt gñatio.vel a sbto in nō subiectum vt
corruptio.vel etiam pōt attendi differentia q̄ȝtum ad ali-
quos terminos motus qm̄ in motu terminus acquiritur
partibilr.de forma aūt sbali nō sic est saltē semp.sʒ in omni
motu hoc est semp:vel q̄ȝtū ad aliquē terminū extrinsecuʒ
qd̄ dico pp motū localē cuiꝰ terminus extrinsecus est locus
qui acqrit̄ partibilr.lʒ eius terminus itrinsecus.s.ipm̄ vbi
acquirat̄ non sic partibilr. In alijs autem motibus qlibet
terminus acquiritur partibilr.est etiam differentia qm̄ in
mutatione.puta quādo forma substantialis debet genera-
ri vel corrumpi.requiritur alteratio precedens.nō sic aūt opʒ

esse in quolibet motu.licet aliquãdo contingat in quibus-
2ª ppõ dam.¶Secũda ppõ est ista ꝙ ipse locus vel terminus ex-
trinsecus motus localis:qḋ idez est acquirit partibilr.hoc
ꝓbat.omne qḋ hꝫ partẽ ⁊ partẽ acquirit partibilr.pꝫ.qꝛ nõ
põt acq̃ri aliqd nisi sicut est.sꝫ locus hꝫ partẽ ⁊ partẽ.pꝫ.est
enim vltima sup̃ficies corp̃is ꝯtinẽtis.sup̃ficies aũt cum sit
quãtitas diuisibilis est similiter.loc⁹ ẽt est quãtitas.¶Hec
etiã ppõ pꝫ ad sensuz.videmus.n.ꝙ si aliqḋ mobile moueã
tur ad aliquẽ locũ ꝙ p̃mo vna pars est in vna parte spacij.
⁊ postea in alia.ergo.¶Sed est dubitatio ꝯtra hoc.qꝛ sup-
pono ꝙ aliqḋ corpus planũ descẽdat ad aliquẽ locũ.vide-
mus.n.sensibilr ꝙ locus vltimat⁹ est totus simul acq̃situs
sic ꝙ vna pars hui⁹ mobilis nõ est prius in vna pte loci q̃ꝫ
in alia.⁊ si rota descẽderet ⁊ caderet deorsuz vides ꝙ vtraqꝫ
pars simul est in loco ad quẽ mouet̃ tota rota. Dicit̃ ꝙ ali-
ter est de motu qui est ante ⁊ retro puta.si aliqḋ mobile mo
ueret̃ de plano supra istã paginaz.aliter in motu qui est de
orsum in sursuz vel ecõtra.qꝛ in p̃mo motu qui est ab ante
in retro p̃mo vna pars mobilis est in vna pte loci q̃ꝫ in alia.
nec q̃ꝫ alia pars:vt pꝫ ad sensuz.In alio aũt motu sꝫ quãtũ
ad spaciũ itermediũ fit quedã ptibilitas.vt si lapis descen-
dat apparet qñ lapis p̃mo est in vna parte aeris postea in
alia:⁊ sic successiue.verũ tñ q̃ꝫtum ad locũ vltimatuz in quo
quiescit.puta in terra nõ est illa acq̃sitio sic ptibilr sꝫ bñ via
acq̃sitiua hui⁹ termini sit ptibilr.¶Sed est dubitatio circa
dicta.vtrũ per aliquam po^{tem} corp̃e manẽte in loco corpus
possit esse sine vbi.Et videt̃ ꝙ nõ.qꝛ positis extremis alicui⁹
respect⁹ ipsis etiã applicatis.qḋ dico pp respectũ extrinsec⁹
aduenientẽ:necẽo ponit̃ ipse respectus.sꝫ vbi est qdã respe-
ctus inter locans ⁊ locatũ extrinsecus aduenĩẽs vt alibi est
ostensum.ergo applicatis loco ⁊ locato sequit̃ necẽo ipsum
vbi.¶Item agẽte nãli approximato passo disposito necẽo
agit.9.meta.sꝫ locus est qḋdaz ens nãle cui debet̃ agere.vel
actiue necẽo circũscribere.ergo approximato sibi circũscri-
ptibili qḋ est receptibile ⁊ passiuũ respectu circũscriptionis
actiue.puta ipsuz locatũ necessario sequit̃ ꝙ ipse locus cau
set istam circũscriptionẽ in ipso locato.sꝫ ipsa circũscriptio
passiua nihil aliud est q̃ꝫ ipsum vbi.ergo ⁊c.¶Ad opposi
tuz.qꝛ sicut deus ꝯseruabat illos tres pueros.s.sidrac misac
⁊ abdenago ꝙ in igne existes non comburerent̃.ita ꝙ fuit
precisuz agẽs nãle approximatũ passo disposito a sua actio.
nec ita põt circũscribere istam actiuitatem loci in locatuz ꝙ
locus non causabit istud vbi in locato.¶Rñdeo vbi po-
pª ppõ no duas ppõnes.¶Prima est ista.ꝙ sm̃ viam nature nõ
est pos̃e ꝙ locato existẽte in loco ip̃m nõ hẽat vbi in loco.pꝫ.
per rõnẽ iam factã.qm̃ agẽs nãle approximatũ passo dispo
2ª ppõ sito sm̃ viam nature non potest nõ agere.¶2ª ppõ est ista.
ꝙ per po^{tem} dei est hoc optime pos̃e.ꝓbat̃.oẽ absolutũ prius
nãli alio distinctũ ẽẽntialr ab ipso põt per aliquã po^{tem} sepa
rari ista iam supius fuit ꝓbata:⁊ ad multas instãtias indu
ctas rñsum.sed locatũ est p̃us ipso vbi.⁊ silr locus est prius
ipsa circũscriptiõe actiua ⁊ distincta ab ipsis.ergo de⁹ pote
rit facere ꝙ sint locus ⁊ locatũ etiã approximata:⁊ tñ ꝙ lo-
catum nõ habeat vbi formalr ita ꝙ tũc tale locatũ non erit
alicubi formalr.hoc est non hẽbit aliqḋ vbi.erit tñ alicubi
quasi fundamẽtalr.hoc est qm̃ erit in aliquo loco. Et per h̃
põt solui vna rõ.naꝫ separato tali vbi.tale corpus vel est ali
cubi vel nõ alicubi.si est alicubi.ergo hꝫ aliqḋ vbi.qm̃ alicu
bi cõponit̃ ex alio ⁊ vbi.si nõ est alicubi.ergo est nullibi.sed
esse nullibi nihil aliud est q̃ꝫ eẽ in nullo loco.ergo per ꝯñs.
nõ esset in loco.qḋ est ꝯtra positũ. ¶Solutio pꝫ per iaꝫ di-
cta.qꝛ hoc posito nõ esset in loco formalr.sꝫ bñ fundamẽta-
liter hoc est qꝛ esset in aliquo loco.¶Ad rõnes alias respõ-
deo ⁊ dico.ꝙ oẽs procedunt sm̃ viam nature.aliter aũt est
loquendum sm̃ naturam ⁊ aliter sm̃ dei potentiam.

His visis Rñdeo ad rõnes p̃ncipales.¶Ad p̃^{um}
dico ꝙ nõ sequit̃.vbi nõ recipit magis
nec minus.ergo ad ip̃m nõ est mot⁹:cũ q̃ꝫtitas nõ suscipiat
magis ⁊ min⁹:nisi solũ extẽsiue.vnde etiã ip̃m vbi suscipit
magis ⁊ minus quasi fundamẽtalr q̃ꝫtum ad locũ.non ꝙ
locus sit ppůe fundamẽtũ ipsi⁹ vbi.sꝫ qm̃ fundat̃ in illo qḋ
est in loco puta in locato.pꝫ etiaꝫ qñ in vbi est ꝯrietas.qm̃
fuit iaꝫ declaratũ hoc in p̃ambulis.¶Ad 2^{m} dico ꝙ vni⁹
motus est tñ vnus termin⁹ itrinsecus.⁊ iste termin⁹ est in
motu locali.bñ aũt põt hẽe duos terminos.vnũ intrinsecũ
⁊ aliũ extrinsecũ.¶Ad 3^{m} dico.ꝙ lꝫ vbi q̃ꝫtũ ad suuz eẽ for
male impartibilr acq̃rat̃.tñ q̃ꝫtum ad esse fundamẽtale.pu
ta.q̃ꝫtum ad ip̃m locũ partibilr acq̃rit̃.vñ sicut fuit declara-
tum.nõ opꝫ ꝙ in omni motu termin⁹ itrinsecus partibilr
acq̃rat̃.quod dico pp motũ localẽ.qm̃ in alijs est bene dare
terminũ intrinsecuꝫ partibilr acq̃situm:sꝫ bene eius via sit
partibilis:quã qdem partibilitatem hꝫ ex spacio super qḋ
est motus vt pꝫ.6.huius.¶Et cũ adducit̃ ꝙ nullum in in-
stanti acquisitũ est termin⁹ mot⁹.verũ est sumẽdo ly acqui-
situz pro acq̃sitione primaria.vt si dicamus ꝙ cui⁹ acq̃sitio
est in istanti ip̃m nõ est termin⁹ mot⁹.⁊ hoc est verũ.sumen
do aũt acq̃sitionez pro acq̃sito eẽ maior nõ est vera.Et cum
adducit̃ q̃ꝫ ad idiuisibile nõ est mot⁹.verũ est si sit indiuisi-
bile de gñe q̃ꝫtitatis.⁊ si sit indiuisibile formalr ⁊ fundamẽ
taliter.sꝫ aũt ip̃m vbi sit idiuisibile formalr:nõ tñ fundamẽ-
taliter.puta q̃ꝫtum ad locũ qui qñ sit eius fundamentum
dictum est.¶Ad ꝯfirmationẽ dico ꝙ translato mobili vbi
corrũpit̃ vel ad loci decisionẽ vel mobilis vel per motũ lo-
calẽ.vbi.n.est eẽ locati cõmẽsuratiue in hoc loco.sꝫ receden-
te locato ista cõmẽsuratio ⁊ illud esse ad hũc locũ deficit per
motũ localẽ corp̃is locati.⁊ ideo est fallacia ꝯñtis.locus nõ
deficit.ergo vbi nõ deficit.¶Ad 4^{m} vnus doctor dicit ꝙ lꝫ
ista circũscriptio que est vbi ꝯsistat in indiuisibili in cõpara
tione ad locũ ⁊ ad polos.⁊ ad intelligẽtiã mouentẽ celuꝫ a
qbus locus capit suã imobilitatẽ vt dicit.tñ in cõparatione
ad ptes q̃ꝫtitatiuas mobilis acquirẽtis vbi diuisibile est ⁊
diuisibiliter acq̃rit̃.hec ille.sꝫ hoc nõ capio.vt pꝫ per quãdã
rõnem adductã.⁊ ideo dicas sicut ad scḋam diximus.¶Ad
quintã dico ꝙ nõ est incõueniẽs ꝯcedere ifinita vbi vel ifi-
nitas ptes spacij actualr actualitate p̃sentialitatis eẽ ptrãsi-
tas dũmõ per accñs.Ad cui⁹ euidentiã sunt duo notanda.
¶Primũ nõndũ est qt modis ꝯtigit idiuisibile itelligi in
actu.dico ꝙ triplr.vno mõ ꝙ habeat eẽ actu separatũ.⁊ hoc
est impos̃e.Scḋo mõ d: indiuisibile esse actu actualitate ter
minationis.⁊ sic idiuisibile qḋ terminat ꝯtinuum d: esse in
actu.Tertio d: idiuisibile in actu qḋ actu ꝯtinuat ptes linee.
sed hoc contingit duplr.Uno mõ.si mobile aliqḋ qescat in
aliquo signo ꝯtinuante vnã partẽ linee cũ alia.⁊ tũc mobi-
le dicit̃ ppie figurare punctũ in actu qñ actu pausat super
aliqḋ punctũ.Alio mõ idiuisibile ꝯtinuãs ptes magnitudi
nis dicit̃ esse actu actualitate p̃ntie.⁊ isto mõ qlibet punctus
in linea est in actu.⁊ iter istas actualitates est gradus.qꝛ p̃ª
si eẽt pos̃is eẽt maxima.scḋa est pos̃is.sed minor p̃ma.3ª est
minor scḋa.sed 3ª actualitas est minor oĩbus.ideo scḋm mo
dum loquẽdi Arist.⁊ cõmen.indiuisibile ꝯtinuans partes
alicui⁹ ꝯtinui est in poª.qḋ est intelligendũ in cõparationẽ
ad actualitatẽ sm̃ quã terminat.¶Scḋo est notandũ ꝙ in
quolibet cõtinuo sunt ptes duplices.s.eiusdem q̃ꝫtitatis ⁊
eiusdem pportionis.vt h: a cõmen.3.hui⁹.c.de ifinito.⁊.6.
huius.cõmẽ.6° ⁊.8.scḋm hoc igit̃ in quolibet ꝯtinuo sunt
partes duplices quedã finite.⁊ quedã ifinite.vtrũqꝫ est de
rõne continui.Infinitas enim inest ibi scḋm partes eiusdẽ
pportionis.quia est diuisibile in infinitum.finitas vero in
est sibi sm̃ partes eiusdẽ q̃ꝫtitatis.ex quo pꝫ quomodo fini-
tas ⁊ infinitas sunt passiões q̃ꝫtitatis.quia hec videntur con-
trariari.⁊ pꝫ ꝙ nõ est sm̃ idem.pꝫ etiã quomodo in motu
non est dare primã partẽ nec vltimã.⁊ patent per ista mul-
te controuersie in p̃hia.¶His ergo positis dico ꝙ transire
infinita in actu solũ actualitate presentie.s.nõ significando
ea per actualem quietem nõ est incõueniens saltẽ per acci-
dens.¶Qualiter aũt per accidẽs infinita sint ptrãsita intel-

ligendū est q ptes iste eiusdē ppotiōis cōprehēdunt a par tib⁹ eiusdē q̄ntitatis. nūc aūt ptrāsitio que fit per motū sup aliquā magnitudinez per se cōpetit magnitudini fm q est infinita: quā finitatē capit ex ptib⁹ eiusdē q̄ntitatis: ita q illa infinita nō pōt ptrāsire in q̄ntū talia. sz in q̄ntuz cōprehēdunt a ptib⁹ eiusdē q̄ntitatis que ↄstituunt totū. ⁊ fm q̄s totū est finitū. ¶ Ad 6m dico q supposito q velocitas mobilis possit iēdi in infinitū nō est dare aliquā ptē signatā quā tardius possit ptrāsire anteq̄ȝ attingat. nec ex h seqt q attingat ante q̄ȝ aliquā ptē ptrāseat. qr i spacio q̄tū⁹ ex nā sua est in infini tū diuisibile opȝ q sint ptes idetermīate ⁊ vage. vñ infinitū in q̄ntū infinitū sunt ptes infinite ⁊ idetermīate. ⁊ iō q̄ntūcūq̄ȝ velox insequēs tarduz excedat in velocitate: dūmō ptrāseat per motū aliqd ptransibit mobile tardius anteq̄ȝ attingat. nullā tñ partē signatā ↄtingit dare. ⁊ hoc pbat rōne. ¶ Ad rōnes zenonis rñdeo. ¶ Ad pmā pȝ q̄ō infinita pñt eē ptrāsita per iam dicta. ¶ Ad 2m. qñ dr q mobile tardius ⁊c. cō cedo. ⁊ qñ vlteri⁹ arguit p eandē rōnē. g nunq̄ȝ attinget. di co q nō seqt. sz est fallacia fm qd ad simplr. solū. n. istud seqt attēdēdū ad illū pcessuȝ sȝ q mobile velox ⁊ mobile tardū diuidūt spaciū fm ptes eiusdē ppotiōis. ⁊ fm h verȝ est q nunq̄ȝ attingeret. Tñ non seqt. nō attingit fm istas ptes. g nō attingit. nō seqt vt dictū est. vñ ista infinitas eiusdē ppor tiōis accidit magnitudini vt ipa est ptrāsita. attēdendo aūt ad aliā ⁊ aliā ordinē ptiū. vȝ. eiusdē q̄ntitatis: fm q̄s est totū infinitū ⁊ ptrāsibile que ptes cōprehēdūt illas eiusdē ppor tionis bñ est attingibile ⁊ ptrāsibile. ¶ Ad pmā rōnē zeno nis cū dr q seqt motu veloci existe ⁊c. nego ↄñtiam. ¶ Ad pbōnē cū dr q si mobile tardi⁹ ⁊c. hāc ↄcedo eē verā. Et cū dr q mobile veloci⁹ excedit ⁊c. pōt sic rñderi: qñ dr q mobi le tardi⁹ aliqd ptrāsiuit ⁊c. ↄcedo. ⁊ qñ vlteri⁹ dr p eandē rō nē. qr rō sp ↄcludit q anteq̄ȝ mobile veloci⁹ sit in termio a quo mobile tardius icepit moueri: q mobile tarduȝ aliqd ptrāsiuit. ⁊ sic pcedēdo in ifm. ¶ Pro cui⁹ euidētia imaginor sic q mobile tardū q̄ntūcūq̄ȝ minimā ptē ptrāseat de spacio ipam trāsit in tpe. 2o imaginor q mobile velox in eq̄li tpe plus ptrāsit de spacio q̄ȝ mobile tardū. 3o imaginor q mo bile velox in minori tpe trāsit eq̄le spaciū q̄ȝ mobile tardū tūc dico q anteq̄ȝ mobile velox sit in. b. mobile tardū aliqd ptrāsiuit de spacio. ⁊ qñ vltra pcedis dico q falsum imagi naris: qr si mobile tardū trāsiuit digitalē q̄ntitatē in toto tpe in eodē velocissimū trāsiuit bicubitalē q̄ntitatez in toto tpe.

¶ Si cōtinuum ⁊ contiguū ⁊ ↄñs sunt fm q determinauimus prius. s. q conti nua sunt quorȝ vltima sunt vnū. ⁊ ↄtigua sunt quorȝ vltima sunt in simul ⁊ ↄñā se adinuicē sunt illa iter que nō est aliquid sui gñis ipossibile est vt aliqd ↄtinuū sit compositum ex indiuisibilibus. Q. 6. j.

Circa librum sextū q̄ro istā qōnē. Utrū qdlibet ↄtinuū cōponat ex semp diuisibilib⁹. ⁊ di uidat in semp diuisibilia ⁊ videt q nō. qr tūc seque ret q in ↄtinuo eēnt aliq̄ partes deo ignote. ↄñs est falsuȝ. falsitas ↄñtis pȝ. qr deus nihil ignorat. alr eēt imperfectus. ↄñtia pbat. qr oēs ptes quas de⁹ cogno scit in ↄtinuo vel sunt di uisibiles vl idiuisibiles. si idiuisibiles hȝ ppositū. si diuisibiles cū oē diuisibile sit diuisi bile in aliā a se. g p ↄñs vltra ptes oēs quas de⁹ scit i ↄtinuo sunt alie ptes. sed ille ptes que sunt alie ab oibus partibus que sunt deo cognite sunt deo ignote. ¶ Itē si linea diuida tur fiunt duo puncta in actu. sȝ certū est q punctus nō diui ditur. cū sit idiuisibilis. ergo illa diuisio cadit iter duo pun cta. sȝ inter ista duo puncta post diuisionē nō est mediuȝ. vt pȝ. qr si ille linee adinuicē applicent. ergo nec prius ante di uisionem erat aliqd mediū. ¶ Cōfirmat. qr qñ linea diuidi tur quero sup quid cadit diuisio. vel. n. cadit sup punctum. ita q nullus pūct⁹ fiat duo per diuisionē. vel cadit iter duo puncto in po⁸ in linea que postea per diuisionē fiāt in actu terminātia. nō pōt dici pmū. qr punct⁹ est oio idiuisibilis. si detur 2m habeo ppositū.

In oppositū est Arist. in sexto huius libri.

Respondeo Ubi intendo sic pcedere. Primo inquam recitabo opi. contradi centem opinioni Ari. Secūdo predicta opi. improbabitur ⁊ ponetur opi. propria. Tertio ex hoc videbitur vtrum in diuisibile sit immediatum indiuisibili.

Quantum ad primuȝ arti. sciendū est q est vna opi. fratris gerardi odo. qui ponit q ↄtinuū qdcūq̄ȝ cōponit ex idiuisibilib⁹ ⁊ soluit in idiuisi bilia. hoc pbat multiplr. pmo sic. in oi ordine eēntialis de pendentie est status ad aliqd simplr pmū in ordine illo nō dependens vel ab aliquo alio in illo ordine vel gñe. sed cō tinuum totum ↄpendet essentialiter a medietatibus. ⁊ iste medietates ab alijs medietatibus. ergo erit necessario dare aliquod primū simplr independens. s. aliquā partem que nullo modo est totū. Talis aūt pars opȝ q sit indiuisibilis. aliter nō esset simplr prima. ergo ⁊c. maior probat. qr essen tialis dependētia est illa in qua posterius dependet a prio ri: sic q ↄdictionē implicat esse posterius sine priori. ⁊ q in tali ordine sit primū simplr. pȝ. qr essentialis dependētia re tinet effectū in esse. ⁊ nulluȝ effectū sic retinet nisi terminatū in esse. ⁊ h est ppositio Aristo. 2. meta. minor pbat. qr vnus cubitus dependet a duob⁹ semicubitis sic q ↄdictio est cu bituȝ esse. ⁊ semicubitū nō esse. Ista aūt rō faciliter soluit. h enim ppositio tenet in causis efficientib⁹ ⁊ extrinsecis. non aūt intrinsecis partes aūt ↄtinui non cōparant ad ↄtinuū sicut efficiens. vnde Aristo. per illam ppositionē pmo pbat de causis efficiētib⁹ sicut etiā pȝ. 2. meta. ¶ Itē scdo sic. omne totū cōpositū ex partib⁹ vel magnitudinib⁹ multitudine in finitatis sicut cōponit cubitus ex duob⁹ semicubitis est ma gnitudo infinita. sed nullū continuū est magnitudo actu in finita. 3. huius. ergo ⁊c. maior icludit predicatū in subiecto. sicut enim duo semicubiti reddunt q̄ntitatem cubiti. magni tudines infinite multitudine reddunt magnitudinem in finitam. vnde nunq̄ȝ ex infinitis pōt fieri infinitū. nec ecōuer so. ergo ⁊c. ¶ Item tertio sic. continuū pōt esse vltimate di uisum. ergo nō diuisibile est in infinitum. ↄñtia pȝ. sed añs pbat. oēs possibilitates nullū per se iter se ordinē habentes quaruȝ quelibet pōt esse ad actū reducta in istanti possunt esse ad actū reducte in istanti. a. sȝ oēs diuisibilitates ↄtinui sunt quedā possibilitates nullum ordinē habentes essentia lem. ⁊ quelibet illarȝ pōt esse ad actum reducta in istanti. a. ergo oēs sumpte simul poterunt esse ad actū reducte in in stanti. a. maior pbatur. qm omnes possibilitates nō habent incōpossibilitatem quin simul possint reduci ad actuȝ. nisi dicatur q esset ordo suppositionis. sic q vna nō potest re duci ad actum nisi prius reducat possibilitas altera non re ducta. minor pȝ. qm possibilitates non habent essentialem ordinez psuppositionis. quia vtraq̄ȝ pōt ad actū reduci alte ra nō reducta. puta hec sine ista. ¶ Item. 4. sic. ois potentia potens componere ↄtinuuȝ ex partibus suis omnib⁹ ⁊ sin gulis pōt ipsuȝ resoluere in oēs ⁊ singulas partes. sȝ ois po tentia diuina pōt cōponere continuuȝ ex oibus ⁊ singulis partibus suis. ergo potest resoluere continuum in omnes

Opio gerar.

partes suas ⁊ singulas. maioꝛ pꝫ. qꝛ per easdem causas per quas vnūquodqꝫ constituit per easdē pōt destrui. mi. ꝓbatur. qm̄ vel in ꝯtinuo est aliqua particula ⁊ aliq̄ vnio que est a deo. vel nō. si q̄libet pticula ⁊ q̄libet vnio est que a deo. hēo ꝓpositū. si scḋm. ergo illa erit icreata ⁊ creata. qḋ est incōueniens. ⁊ ēt qm̄ querā de illa pticula ⁊ de illa vnione quā dicis nō eē a deo si deus pōt illam resoluere in ptes suas, oēs vel nō: si sic hꝫ ꝓpositū. si nō. ergo aliqḋ agēs pōt plus vnire q̄ꝫ deus diuideret ⁊ tūc arguā vt ṗus. qꝛ per quācūqꝫ poᵃᵐ ptes ꝯtinui pn̄t ꝯiungi per eandē pn̄t separi. ¶ Confirmat. qm̄ oēm simultatē pōt deus separe a q̄cūqꝫ re que nō est illa res nec dependet ab ea: sed q̄libet pars cōtinui differt ab alijs ⁊ nō depēdet ab eis in eē. ergo de⁹ poterit separe quālibet partē ꝯtinui ab alia. ¶ Cōfirmat. 3. qm̄ nulla poᵃ passiua in reb⁹ n̄alib⁹ excedit poᵃᵐ dei. sꝫ ꝯtinuū est in poᵃ passiua ad diuidendū. ergo illa poᵃ non excedit poᵃᵐ dei. ⁊ sic deus poterit diuidere. ¶ Itē omne mensurabile per reduplicationē indiuisibiliū cōponit ex idiuisibilib⁹. sꝫ cōtinuū est hm̄oi. ergo ⁊c̄. mi. ꝓbat sic. oē indiuisibile pōt localr̄ moueri sup spatiū. ergo pōt mēsurari spatiū per replicationē idiuisibiliū. añs ꝓbat sic. oē varians suū ꝓpriuꝫ situm pōt sup aliq̄ꝫ magnitudinē localr̄ moueri. pꝫ. qꝛ nihil aliud est moueri localr̄ q̄ꝫ variare suū situ quē hꝫ in loco. sꝫ indiuisibile est hm̄oi. pꝫ. qꝛ si linea mouet ṗus punct⁹ qui est vltim⁹ linee hꝫ determinatū situ in linea sup quāꝫ mouet. cū aūt tota linea mouet necēo ⁊ punctus mutat situm suū. ergo ⁊c̄. Hoc idē posset ꝓbari de spera tangente planū in puncto. nulla enim repugnātia est ꝙ sit in nā aliq̄ spera vna ⁊ aliqḋ corpus planū ⁊ ista duo applicent per ꝯtactū. ille aūt ꝯtactus nō erit nisi pūctualr̄ vt ꝓbari pōt geometrice. qꝛ si diceret ꝙ se tangerēt plus q̄ꝫ in idiuisibili sequeret ꝙ planū ⁊ nō planum eēnt equalr̄ applicata. qḋ est ipoē. ¶ Itē si ꝯtinuū eēt diuisibile in infinitū oīa ꝯtinua eēnt eq̄lia. ꝯn̄a est falsuꝫ. q̄ ⁊ mīs ꝯn̄tia ꝓbat sic. qꝛ eēnt cōposita ex ptib⁹ nūo ⁊ magnitudine equalib⁹ nūo. qꝛ in quolibet eēnt ptes infinite. ⁊ quot possent accipi in maiori: tot possent accipi in minori: cuꝫ nō posse dari maius infinito. eēnt etiā eq̄les magnitudine. qꝛ si essent maiores ptes vnius q̄ꝫ alterius. puta in duplo ille partes diuideret in medietates. ⁊ per ꝯn̄s in vna medietate essent infinite ptes ⁊ in alia silr̄. ⁊ sic eēt dare maius infinito. quare ⁊c̄. ¶ Itē ipoē est ꝯtinuū eē actu diuisuꝫ in infinitū. q̄ impoē est ipm̄ diuidi in infinitū. ꝯn̄tia ꝓbat. qꝛ qḋ impoē est factū esse impossibile est fieri. p̄mo celi ⁊ mundi.

Sed contra istā ꝯ̄nem arguit. s. ꝙ ꝯtinuuꝫ nō cōponant ex idiuisibilibus nec resoluat in idiuisibilia imo resoluat in semp diuisibilia. hāc ꝓbo. p̄mo per rōnes Arist. quas ponit in isto sexto. p̄ma rō sic format a cōmētatore. illa ex qbus cōponit cōtinuū diuidunt in vltimū ⁊ in hn̄tia vltimuꝫ. sꝫ puncta nō pn̄t diuidi in vltimū nec in hn̄s vltimū. ergo ꝯtinuū nō cōponit ex indiuisibilib⁹. ma. ꝓbat per Ari. ⁊ diffōnēꝫ ꝯtinuoꝝ. ꝯtinua sunt quoꝝ vltima sunt vnū. ergo illa que sunt cōtinua hn̄t vltimū. aliud est aūt vltimuꝫ ⁊ hn̄s vltimū. ⁊ mi. pꝫ. qꝛ tunc indiuisibile eēt diuisibile. qḋ est falsuꝫ. ergo ⁊c̄. ¶ Itē illa ex qbus ꝯtinuū cōponit sunt se tangētia tactu cōtinuitatis. ⁊ ex illoꝝ tactu resultat magnitudo. sꝫ puncta vel idiuisibilia nō pn̄t ꝯtinuari nec cōtiguari. nec ex eoꝝ tactu resultat magnitudo. ergo ⁊c̄. ma. pꝫ per diffōnēꝫ ꝯtinuoꝝ. vn̄ 5ᵒ huius. quecūqꝫ sunt ꝯtinua sunt ꝯtigua: mi. ꝓbat. qꝛ in quolibet ꝯtactu vel totū tangit totū: vel pars partē: vel pars totuꝫ. sꝫ puncta nō tangūt se sm̄ ptē cū nō hēant ptē. si ergo sm̄ totū sic eoꝝ tact⁹ erit suppositio. ⁊ sic nō facient magnitudinēꝫ. qꝛ de rōne magnitudinis est ꝙ oēs ei⁹ ptes sint in situ distincte cū oīs magnitudo hēat ptē ex̄ ptē. Ista rō declarat cōiter hoc mō. verū est ꝙ de veritate sermonis. minoꝛ ꝓpō potest adduci ꝯtra pħm nisi alr̄ declararet. qm̄ duo corpa se tāgūt in suphicie. ergo suphicies erit pars corpis. cui⁹ oppositū itendit ꝓbare. ¶ Itē due linee se tangūt in pūcto tm̄. ergo pūcta sunt ptes linee. cui⁹ oppositū ꝓbare intēdit. ergo vr̄ ꝙ ratio pħi militet ꝯtra eū. vn̄ si rō itelligat bn̄ ⁊ reducat ad itellm̄ quē ipse habuit ⁊ nō ad v̄ba translatiōis nō dubito ꝙ demonstrat. nō enim accipit pħs partē ibi ꝓprie sꝫ vocat partem eē oē illud qḋ est aliqḋ per se alicui⁹. dum tm̄ nō sit totū. ¶ Et si dicat ꝙ omne qḋ est aliqḋ alicui⁹ per se vel est totū. vel pars. dico ꝙ falsum est. qꝛ termin⁹ rei nō est ipsa res nec pars eius ꝓprie dicta. sicut dico a silī cuꝫ punctus sit terminus linee nō est ps linee nec est idē qḋ ipsa linea. sꝫ est terminus tm̄ ꝯtinui. silr̄ de instanti dico respectu tpis. de mutato eē respectu mot⁹. ꝓpō ergo pħi sic itelligit ꝙ illa que se tangunt vel scḋm totuꝫ tangunt se. vel se tangunt sm̄ aliqḋ sui ⁊ sm̄ aliqḋ nō. sed puncta nō se tangunt sm̄ aliqḋ sui ⁊ sm̄ aliqḋ nō: cū punct⁹ sit simplex ⁊ idiuisibilis. ergo tact⁹ punctoꝝ est sm̄ se totuꝫ. ⁊ sic eoꝝ tactus erit suppō. ⁊ sic per ꝯn̄s nō faciet magnitudinem. qꝛ oīs magnitudo hꝫ partē extra partē. Ex suppone enim nō cāūr magnitudo hn̄s partē extra partē. vn̄ ex suppōne linee sup lineā nō pōt fieri magnitudo in latitudine. similiter ex suppositiōe superficiei in superficiē nō pōt fieri magnitudo in ꝓfundū. cum ergo punctus sit indiuisibilis sm̄ longū latū ⁊ ꝓfundū tactus ipsius cū aliq̄ puncto nō faciet magnitudinē. qm̄ tactus illius cuꝫ pūcto est suppō. ⁊ ita declarat cōmē. 6. hui⁹. rōnē istā. cōmē. 2. Et si obijciat ꝙ qn̄ due linee se tangūt vltima earū erunt in eodē situ. qḋ est falsum. qꝛ tunc eēnt vnū. ⁊ per ꝯn̄s due linee qn̄ se tangerent eēnt ꝯtinue. qꝛ cōtinua sunt quoꝝ vltima se tangūt vel sunt sil'. ergo ⁊c̄. ¶ Rn̄deo ⁊ dico ꝙ lꝫ vltima duaꝝ lineaꝝ se tāgētiū sint in eodē situ: nō tm̄ sunt vnū. qꝛ sꝫ actualis diuisio cuiuslibet linee fit p duo pūcta. ⁊ q̄ꝫdiu puncta remanēt in actu tādiu linee sunt diuise. esto ꝙ puncta sint in eodeꝫ situ. si aūt puncta nō remanēte in actu tunc tales linee erunt ꝯtinue. ¶ 3ᵃ ratio sit ista. si ꝯtinuū cōponeretur ex punctis tūc diuideret in pūcta. ꝯn̄s est falsum. ergo ⁊ añs. falsitas ꝯn̄tis pꝫ. qꝛ si ꝯtinuū diuideret in idiuisibilia tunc indiuisibilia nō solū essent ꝯtigua. imo essent ꝯtinua. aliter ꝯtinuū nō diuideret in illa. sed idiuisibilia nō pn̄t cōtinuari. vt ꝓbatū est. ergo ⁊c̄. Ista tm̄ rō parū differūt a precedētib⁹. ¶ Frater gerardus aūt nititur soluere p̄dictas rōnes. dicit. n. ꝙ in ista diffōne ꝯtinuoꝝ in qua vr̄ ꝙ cōtinua sunt quoꝝ vltima sunt vnū vltimū nō dꝫ accipi pro aliqua parte eius qḋ cōtinuat alteri. sed pro dr̄ia loci discretiua sic ꝙ ante istius ⁊ retro illius sunt oīno vnū. vel sursuꝫ vnius ⁊ deorsum alterius. ⁊ hoc mō est poē puncta continuari ⁊ suphicies ⁊ linee adinuicē ⁊ istātia in tpe. qꝛ lꝫ ista sint idiuisibilia sm̄ ptes q̄ꝫtitatiuas. sunt tm̄ diuisibilia sm̄ dr̄ias discretiuas loci vel tpis. sic appꝫ ꝙ suphicies distinguit per intus ⁊ extra. dicimus in quam ꝙ corpus est itra suphiciem ⁊ nō extra. sed corpus tangēs est extra ⁊ nō itra. ⁊ sic suphicies indiuisibilis existens diuidit. ⁊ diuidit per intus ⁊ extra. ¶ Item punctus qui est in medio pōt terminare semidiametrū venientē ex parte dextra: nō tm̄ terminādo ex parte sinistra. ¶ Hoc premisso rn̄det ad rōnēꝫ pħi dicens ꝙ in illa rōne ꝯtinuoꝝ qua dicit ꝙ ꝯtinua sunt quoꝝ vltima sunt vnū non accipit ibi vltimū pro aliqua parte ipsius qua cōtinuat alteri. sed pro dr̄ia respectiua loci: ita ꝙ ante istius ⁊ ⁊ retro illius sunt oīno vnū. ⁊ sursum istius ⁊ deorsum illius. ⁊ hoc modo poē est ꝯtinuari puncta. ¶ Sꝫ ꝙ ista solutio nulla sit vr̄. vel enim itendit per dextrū ⁊ sinistrū in punctis duas relationes fundatas in pūctis. vel spaciū in quo sunt pūcta. vel ipsamet puncta. vel aliqḋ absolutū qḋ nō est idē totalr̄ cū puncto sꝫ est aliqḋ ei⁹. puta pars vel terminus: si p̄mū. s. ꝙ duo puncta sint ꝯtinua quoꝝ dextrū vnius: ⁊ sinistrū alterius sunt vnū. accipiendo dextrū ⁊ sinistruꝫ pro respectibus fundatis sup duo puncta. hoc nihil est dicu. qꝛ iste due relationes nō sunt omnino vnuꝫ. imo sunt due distincte habitudines habētes duo distincta fundamēta. Isti enim duo respectus sunt respectus rōnis. ꝯtinuitas autem est ex natura rei. si autem accipiat dextrū ⁊ sinistrū pro spa-

cio in quo sunt puncta.sic.s.ꝙ puncta sint cõtinua.quãdo situs in quo situat̃ vnũ a dextris est oino idẽ cũ situ in quo situat̃ aliud a sinistris hoc nihil est dictu.qꝛ tũc vterqꝫ punctus hꝫet totalr̃ eundẽ situm.ꝛ sic talia duo puncta nõ facerent magnitudinẽ habentẽ partẽ extra partẽ:cum puncta sint totalr̃ in eodẽ situ.qꝛ situs est totalr̃ indiuisibilis sicut punctus.si aũt accipias per dextrũ ꝛ sinistrũ punctoꝝ ipsamet puncta:hoc nihil est dictu:qm̃ si duo puncta fierent totaliter idem impoſſe est ꝙ ex ipsis resultaret aliqua magnitudo.si vo accipit per dextrũ ꝛ sinistrũ punctoꝝ aliqd̃ absolutum impositoꝝ.s.ꝙ duo puncta sint ꝯtinua qñ dextrum vni⁹.i.illud qd̃ est a dextris.ꝛ sinistrũ alterius.i.illud qd̃ est a sinistris sunt oio vnũ.hoc ẽt nihil est dictu.qꝛ imaginat̃ ꝙ in puncto sint aliq̃ duo.ꝛ ꝙ punctus sit diuisibilis in illud qd̃ est,a dextris ꝛ in illud qd̃ est a sinistris. ¶ Item accipio tria pũcta que sicẽnt ꝯtinua.vt ipse ponit tũc vel vtrũqꝫ extremũ tãgit totũ mediũ.aut aliqd ipsi⁹.vel nihil.nõ est dicẽdũ ꝙ nihil.qꝛ tũc nõ ꝯtinuarent̃.qꝛ ꝯtinua se tangunt tactu ꝯtinuitatis.nec est dicendũ ꝙ tangunt aliqd ꝛ aliqd nõ.qꝛ tũc punct⁹ diuideret̃ in duo.ergo sequit̃ ꝙ vtrũqꝫ extremũ punctoꝝ tangit totũ mediũ.ꝛ per ꝯñs erũt in eodẽ situ indiuisibili cũ ipso medio.qꝛ ipoſſe est ꝙ aliqd totũ tangat aliqd totũ totalr̃ quin sit in eodẽ situ indiuisibili cuꝫ ipso.si aũt sit in eodẽ situ indiuisibili cũ ipso ipoſſe est ꝙ ex eis resultet aliq̃ magnitudo.cũ oīs magnitudo hꝫat partẽ situalr̃ extra partẽ. ¶ Ad 2ᵃᵐ rõnem rñdet ꝛ ad tertiã sicut ad istaꝫ.pꝫ aũt ꝙ iste solones salua sui grã sunt modici fundamẽti.remanent ergo demõstratiões phi in virib⁹ suis. ¶ Nũc igit̃ arguo ꝯtra istã eandẽ opinionẽ per demõstratiões Scoti. quas ponit in.2.sniaꝝ. Prima demonstratio est geometrica.si ꝯtinuũ cõponeret̃ ex indiuisibilib⁹ tũc maior ꝛ minor circulus eẽnt eq̃les.ꝯñs est falsum.ergo ꝛ añs.ꝯñia ꝓbat̃.qm̃ tot eẽnt ptes in minori circulo quot in maiori.ita ꝙ cõponeret̃ ex ptib⁹ equalibus in magnitudine ꝛ multitudine qd̃ sic declarat̃. Nam describo duos circulos sup idẽ centrũ sic.s.ꝙ minor ꝯtineat̃ infra maiorẽ.ꝛ vocet̃ centrũ a.ꝛ ducat̃ a centro a.vna linea recta vsqꝫ ad circũferẽtiã maioris circuli ꝛ terminet̃ in pũcto.b. ¶ Itẽ ducat̃ vna linea alia ab eodẽ centro.a.ꝛ terminet̃ in puncto.c.imediato pũcto.b.iste due linee sic ducte secabunt minorẽ circulũ.tũc ꝗro vel tũc secabunt ipsuꝫ in duobus punctis mediatis.vel immediatis vel in vnuꝫ tm̃.vltimũ dari nõ põt.qm̃ due linee paralelle nunqꝫ ꝯcurrunt nec coincidunt si in infinitum ꝓtendant̃. Cum scd̃o qm̃ ab illo puncto vsqꝫ ad centrũ nõ eet nisi vna linea qm̃ inter duo puncta nõ cadit nisi vna linea recta. Tũ etiã qꝛ angulus minor eet equalis maiori.qd̃ sic declaratur. nam accipiatur iste punct⁹ sectionis minoris circuli:ꝛ vocetur.d.sup queꝫ erigat̃ vna linea ꝑpendiculariter cadens super lineam.d.b.ecce ꝙ linea recta constituit angulum rectũ de linea.d.b.ꝛ cum linea.d.c.ergo angulus cõstitutus ex linea recta cũ linea.d.b.erit eq̃lis angulo ꝯstituto ex eadeꝫ cũ linea recta.d.c.qꝛ ambo sunt recti ꝛ oẽs anguli recti secũdũ geometras sunt equales.ꝛ per ꝯñs sequeret̃ ꝙ angulus minor esset equalis maiori.qꝛ angulus cõstitutus ex ista linea recta ꝛ ex illa linea.a.b.est angulus totalis ad angulũ cõstitutum ex eadẽ linea recta cum linea.d.c.qꝛ ꝯtinet ipsum:ꝛ vltra hoc vnã lineam.nõ ergo põt dici ꝙ due linee ꝓcedentes a centro.a.ad duo puncta imediata.b.c.que sunt in circunferentia maioris circuli secent circũferentiã minoris circuli in eodeꝫ puncto. Nec põt dari scd̃m.s.ꝙ secent eam in duob⁹ punctis mediatis.qm̃ tunc minor circulus esset maior maiori circulo.ergo opꝫ dare tertiuꝫ.s.ꝙ iste due linee secent circũferentiã minoris circuli in duob⁹ pũctis imediatis vel imediate se habentib⁹.ꝛ sic sequit̃ ꝙ maior ꝛ minor circulus sint equales.qꝛ cuilibet pũcto maioris circuli correspondet vnũ punctum in minori circulo.ꝛ sic quot sunt partes in maiori tot sunt in minori. ¶ Scd̃a demonstratio est.si ꝯtinuum cõponeret̃ ex indiuisibilib⁹ sequeret̃ ꝙ diametrum ꝛ costa eiusdem quadrati essent equales.ꝯñs est impossibile.ergo ꝛ añs.ꝯñia ꝓbat̃.qꝛ accipio aliqd̃ quadratum in se hñs lineam diametralẽ.ꝛ a duobus punctis imediate se habentibus in vna costa ꝓtraho lineas rectas vsqꝫ ad aliam costam.tunc ille due linee secabunt diametruꝫ in duobus punctis immediatis.vel mediatis.si imediatis sequitur ꝙ tunc tot erunt puncta in costa sicut in diametro.si vero mediatis tunc ab illo puncto mediato ducam lineaꝫ inter illas duas lineas predictas vsqꝫ ad costaꝫ.ꝛ scd̃m hoc necio terminabit̃ ad punctũ mediũ inter puncta coste imediate.quod est impoſſe sm̃ te etiã.qm̃ paralelle nunqꝫ ꝯcurrunt. ¶ Istas duas demõstratiões itendit reducere ꝓdictus doctor tenens oppositũ ꝯtra opinioneꝫ phi sic.si ꝯtinuum diuisibile esset in infinitũ minor circulus esset equalis maiori.qm̃ ambo cõponerent̃ ex partib⁹ equalibus magnitudine ꝛ multitudine.multitudine qdeꝫ qm̃ vtrobiqꝫ sunt infinite.ꝛ sic nõ plures in vno qꝫ in alio.eẽnt etiã equales magnitudine.qm̃ si dicas ꝙ infinite partes maioris circuli sint maiores qꝫ infinite minoris circuli.tunc diuidam maiores partes circuli donec sint equales ptib⁹ minoris circuli.puta si sint maiores in duplo diuidã eas in partes vel medietates.ꝛ tũc erunt equales in magnitudine.eodẽ mõ ꝓcederet opꝫ in diametricis si ꝯtinuũ componeret̃ ex diuisibilib⁹. ¶ Iste rõnes sunt magis ad oppositũ vt ipse dicit. Ista aũt deductio salua sui grã nõ est ad oppositũ vt ostendet̃ in deductione. ¶ Ad formaꝫ ergo argumẽti dicit negãdo vtrãqꝫ ꝯñiã. ¶ Ad ꝓbationẽ.pme linee ducte a centro circuli ad duo puncta imediata ꝛ circũferẽtiã circuli nõ accipiunt de circuli circũferentia nisi quantũ acciperet vna earuꝫ. Dicit enim ꝙ in lineis sic dispositis sunt tria per se.s.equitatio linee sup lineã.iuxtapositio linee ad lineaꝫ.remotio linee ad lineam.ꝛ tunc si accipiant̃ duo puncta in circũferentia circuli per quã trãseant due linee iterum per centrũ eiusdẽ circuli ducte vsqꝫ ad oppositũ latus eiusdẽ circuli extra totũ circulũ.tũc equatio lineaꝝ durabit a latere circuli vsqꝫ ad aliud latus.sꝫ iuxtapositio earũ erit in quatuor pũctis:qꝛ in duobus vnius lateris ꝛ in duob⁹ alterius lateris ꝓmis duob⁹ oppositis.remotio aũt lineaꝝ extra totũ circulũ.dicit etiaꝫ ꝙ ibi nõ erit vna linea minori circulo vsqꝫ ad maiorem.ꝛ per ꝯñs nõ sequit̃ ꝙ circulus minor sit equalis maiori.qm̃ nõ erit maior nec minor angulus. Sed ꝙ nõ sit bene dictũ apparet.est enim manifesta ꝯdictio ꝙ due linee a centro circuli ad duo puncta imediata in circũferẽtia circuli nõ accipiant de circũferẽtia nisi q̃tum acciperet vna linea illarũ. ꝛ tñ cum hoc linea cõponit̃ ex pũctis.due linee.n.accipient duas partes.qꝛ duo puncta.vna aũt linea accipiet tm̃ vnã parteꝫ.qꝛ vnũ punctũ.due ergo plus accipient qꝫ vna.nec valet qd̃ dicit ꝙ nõ erat nisi vna linea a minori circulo vsqꝫ ad maiorẽ.qd̃ dicunt de equitatione lineaꝝ ꝯtra sensum.ꝛ ideo nõ curo. ¶ Ad ꝓbationẽ alterius ꝯñie dicit ꝙ si due linee ducant̃ a duob⁹ punctis imediatis in vna costa quadrati ad alia pũcta imediata in alia costa opposita alie due linee secabunt diametrũ in duob⁹ punctis:nõ tñ punctualiter indirecte.qꝫuis diametrũ diuidat̃ in eq̃les partes scd̃m multitudineꝫ partib⁹ coste.nõ tñ in ptes equales scd̃m magnitudinẽ.qꝛ si due linee sup diametrũ caderent ꝑpendiculariter.ita in plures partes põt diuidi qꝫ diuidat̃ nũc per lineas cadẽtes linee oblique. ¶ Sed ꝙ ista rñsio nulla sit probatur.qꝛ tũc linea eẽt lata.si enim linea cadẽs sup diametrũ accipiat plus qꝫ vnũ punctũ vel accipiet in longuꝫ diametrum vel in latũ.si in latũ hꝫ ꝓpositũ ꝙ linea erit lata.si in longũ sequit̃ ꝙ illa linea nõ erit recta.qꝛ descenderet indirecte per punctũ diametri. ¶ Itẽ qñ aliqua linea cadens sup diametrum cedit diametro ex vno latere in puncto.b.vel extra ad aliud latus sup idem punctũ vel sup aliud descendendo si erit per idẽ punctũ nõ accipiet nisi vnũ punctuꝫ.si nõ per idẽ.sꝫ descẽdẽdo per diametrũ plus qꝫ per vnũ apparet ꝙ linea illa nõ obliquat̃ per descensuꝫ illum. ¶ Et si

dicatꝰ ꝙ ille ꝓpōnes sunt mathematice. dico ꝙ cū hoc sunt
bñ demrātiue. vt per se apparet. ¶ 6ª ratio est hec. si ꝯtinuū
cōponeretꝰ ex indiuisibilibꝰ idiuisibile diuideretꝰ. ꝯñs est fal
sum. ergo ꝛ añs. ꝯñtia ꝓbatꝰ. ad cuius euidētiā sunt ista sup
ponenda. ¶ Primū est. ꝙ in oi tpe est assignare velocius ꝛ
tardius. ¶ 2ᵐ est ꝙ velocius in equali tpe ptransit plus de
spacio ꝙ̃ tardius. ¶ 3ᵐ ꝙ in oi tpe a velociori ꝯtingit ptrā
sire duplex spaciū sup ꝙ̃cūq; ꝓportionē ad tardius. si acci-
piatur enim mobile in duplo velox in equali tpe ptrāsibit
duplicem magnitudinē ꝛ si accipiatꝰ mobile velocius scd̃m
ꝓportionem sexquialterā in equali tpe ptransibit longitu
dinē maiorē scd̃m eandem ꝓportionē. ¶ His pmissis fiat ta
lis deductio. Tūc accipiatꝰ mobile velocius altero in sexgal
tera ꝓportione. tale mobile ptransibit spaciū sexquialterū
respectu spacij ptrāsiti a tardiori mobili in eodē tpe: diuidā
tur ergo spacia per que mouentꝰ mobilia velociꝰ ꝛ tardius
ꝛ diuidantꝰ in idiuisibilia. ꝛ sic ita ꝙ magnitudo velocioris
diuidatꝰ in tria diuisibilia in. a. b. c. magnitudo āt tardioris
diuidatꝰ in duo indiuisibilia tn̄ que se hñt in sexquialtera
ꝓportione. vnū ergo istoꝝ indiuisibilium sit o. ꝛ alterum f.
tunc tp̄s in quo mobile velox trāsit tres athomos diuidatꝰ
in tria athoma. qm̄ tp̄s ꝛ magnitudo ꝓportionabilr̄ diui
duntꝰ. Ista aūt tria athoma tpis sint. b. c. a. cum ergo mobile
velox ptranseat tria athoma spacij in tribꝰ athomis tpis ne
cesse est ꝙ mobile tardum ptranseat duo athoma in eisdē
tribus athomis tpis. ꝛ mobile tarduꝫ ptranseat vnū atho-
mum in medietate illius tpis. sed tp̄s cōpositū ex illis tribꝰ
athomis nō pōt diuidi in duas medietates nisi vnū atho-
muꝫ mediatū diuidatꝰ. ergo de primo ad vltimū si ꝯtinuū
componitꝰ ex indiuisibilibꝰ indiuisibile diuidetꝰ. qd̄ est ꝯdi-
ctio. hec est rō phi. in. 6. huius. Alio modo arguo sic. si conti
nuum ꝛc̄. tunc sequitꝰ ꝙ nō ois linea diuidatꝰ in duas me-
dietates equales. ꝛ ꝙ indiuisibile diuideretꝰ. vtrūq; est ipos
sibile. ergo ꝛ illud. ꝙ aūt sit ipossle diuidi clarū est de se. sꝫ ꝙ
sit impossle dare aliquā lineā. que nō possit diuidi in equa-
les partes. pꝫ. qm̄ omni linea data pōt facere deus equalem
ꝛ ex illis duabus lineis cōponere vnā duplā ad vtrāq; illa
rum ꝛ quadruplā ad medietatē medietatis vnius. ꝛ sic ois
linea data pōt diuidi in duas lineas eq̄les. sed ꝯñtia patet.
qꝛ si accipiatꝰ vna linea cōposita dino ex idiuisibilibꝰ parti-
bus puta ex nouē: impossle est ꝙ talis linea diuidatꝰ in duas
ptes quin sit in vna parte plures ꝙ̃ in alia nisi nona pars
diuideretꝰ. ergo ꝛc̄. Ista rō demōstrat. ¶ Octaua ratio. si cō-
tinuum cōponeretꝰ ex indiuisibilibꝰ ꝛc̄. sequeretꝰ ꝙ idiuisibi
le diuideretꝰ. aut ꝙ tota rota mota nō eēt mota tota. vtrūq;
est ipossle. ergo ꝛc̄. ꝯñtia ꝓbatꝰ. ¶ Ad cuius euidentiā suppo-
no ꝙ partes existentes supra extremū rote velocius moue-
rentꝰ ꝙ̃ que sunt iuxta mediū. qꝛ maiorē circulū hñt facere
in eodem tpe aut in equali. accipio ergo ꝙ pars idiuisibilis
extrema moueatꝰ per vnuꝫ athomū. tunc pars que est iuxta
mediū mouetꝰ. aut nō. si nō. ergo tota rota nō mouetꝰ. qꝛ nō
oēs partes sue mouerentꝰ. si autē mouetꝰ per minus ꝙ̃ pars
existēs sup extremū sed illud mouetꝰ per athomū vt suppo-
situm est. ergo ista mouebitꝰ per minus ꝙ̃ per athomū. ꝛ sic
indiuisibile est diuisibile. ¶ Nono arguo sic. si ꝯtinuū ꝛc̄. se
queretꝰ ꝙ indiuisibile diuideretꝰ. vel ꝙ totū celū nō mouere
tur. vtrūq; est impossle. ergo ꝛ illud. ꝯñtia ꝓbatꝰ. ¶ Ad cuius
euidētiam suppono. ꝙ partes celi que sunt iuxta eqnoctia-
leꝫ circulū velocius mouerentꝰ ꝙ̃ partes que sunt iuxta po
lum. qꝛ in eqnali tpe. s. in die nāli hñt facere maiorē circulū.
si ergo celū cōponatꝰ ex idiuisibilibꝰ accipio partē idiuisibilē
iuxta equinoctialē que mouetꝰ per vnū athomū. Tunc idi-
uisibile qd̄ est iuxta polū vel mouetꝰ. vel nō. si nō. ergo totuꝫ
celum nō mouetꝰ simul. si mouetꝰ: mouetꝰ necio per minꝰ ꝙ̃
per athomū. qꝛ mouetꝰ tardius ꝙ̃ pars existens iuxta equi
noctialē. ergo idiuisibile diuideretꝰ ¶ Decimo sic. si ꝯtinuū
cōponeretꝰ ex indiuisibilibꝰ ꝛc̄. sequitꝰ ꝙ indiuisibile diui-
deretur. vel ꝙ mobile tardius transeat equale spatiū velo-
ciori mobili. vel ꝙ nullo mō moueatꝰ etiā dum mouetur.
qd̄libet istoꝝ implicat ꝯdictionē. ergo illud ex quo istud se-
quitꝰ. ꝯñtia ꝓbatꝰ. si accipiantꝰ tres linee sic ꝙ due tangāt me
diaꝫ in vno extremoꝝ. ꝛ incipiant ambe moueri supra me-
diā vna velocius ꝛ alia tardius. qñ igitꝰ prima pars idiuisi-
bilis linee que mouetꝰ velocius ptrāsiuit primuꝫ punctum
linee imobilis. quero vtrū p̄mū punctuꝫ linee que mouetꝰ
tardius ptrāsierit aliqd ipsius linee imobilis. aut nō. si nō.
nōdū est mota ꝛ sic mouetꝰ ꝛ nō mouetꝰ. qm̄ suppositū est ꝙ
ambe incipiant moueri. Si dicas ꝙ primū punctuꝫ linee
ipsius que mouetꝰ tardius ptrāsierit aliqd qñ p̄mū punctū
linee que mouetꝰ velocius vnū punctuꝫ trāsiuit. quero aut
ptrāsiuit plus ꝙ̃ punctū. ꝛ tūc seqꝰ ꝙ mobile tardius mo-
ueatur velocius. aut ptransiuit vnū punctū. ꝛ tūc mouetur
eque velociter. qꝛ equale spaciū ptransiuit. aut ptransit mi-
nus ꝙ̃ vnuꝫ punctū ꝛ sic indiuisibile diuidetꝰ ꝛ sic ꝯñtia pꝫ.
¶ Ex istis ergo concludo continuū componi ex semp diui
sibilibus. ꝛ resolui in semper diuisibilia.

Quantum ad 2ᵐ arti. vbi erat ponenda opinio
ꝓpria premittā p̄mo aliquas distin
ctiones. 2º ponā aliquas ꝯnes. ¶ Prima distinctio est ista.
ꝙ ꝯtinuū pōt duplr̄ sumi. Uno modo mathematice. Alio
mō nāliter. ¶ Primo mō sumitꝰ sub ratione ꝓcise qua est
qd̄dam ꝙ̃tū abstractū per intellm̄ ab oi qualitate sensibili
ꝛ ab oi motu ꝛ mā nāli. ¶ Scd̄o mō sumitꝰ sub rōne qua
est qd̄dam ꝯiunctū istis. ꝛ hꝫ formā nālem que est p̄nᵐ mo
tus nālis. primo modo pertinet ad ꝯsiderationē metaphysi
ci. scd̄o modo ad ꝯsiderationem nālis. ¶ Secūda distinctio
est hec. ꝙ partes in ꝯtinuo sunt duplices. quedā sunt equa
les in ꝙ̃titate. vel equalis ꝙ̃titatis. sic ꝙ vna est equalis alte
ri equalitate ꝙ̃titatis. Alie sunt equales in ꝓportione. siue
ꝙ vna est equalis alteri in ꝓportione. siue sequitꝰ in propor
tione alterius. ꝛ sic habent equalitatem ꝓportionis ꝛ non
ꝙ̃titatis. exemplū primi. si accipiantꝰ oēs linee bicubite vel
tricubite. exemplū scd̄i. si primo accipiatꝰ mediū ꝙ̃titatis
date postea medium medij. deinde mediuꝫ alterius medij.
sic ꝙ semper accipiatꝰ fm̄ medietatē. ¶ Ad cuius pfectā eui-
dentiā est intelligendū que dicuntꝰ partes eiusdeꝫ ꝓportio-
nis ꝛ que eiusdeꝫ ꝙ̃titatis. ¶ 2º quare sic appellantꝰ. ¶ De
primo omnibus alijs modis ptermissis vnū modum ima
ginandi imaginatus sum satis mihi clarū. s. ꝙ partes eius-
deꝫ quātitatis dicuntꝰ ille in quibꝰ pōt reperiri aliqua vna
certa mensura ipsas potens reddere. ita ꝙ ex replicatiōe hu
ius talis mensure partes pñt reddere totum. ꝛ per ꝯñs con
sumi vt sit vna ꝙ̃titas. vt decem palmoꝝ pōt reperiri aliq̃
certa mēsura que reddit certas partes in numero. vt in ꝙ̃ti
tate decem palmoꝝ vna palma per replicationem eius de-
cies consumet totā illā magnitudinē. ¶ Sed partes eiusdē
ꝓportionis dicuntꝰ esse ille qbus nō potest reperiri aliqua
vna talis mensure certa: per cuius replicationē redduntur
oēs ille partes ꝛ ꝯsumatꝰ totū illud fm̄ duas partes. ¶ Cu-
ius ratio est qm̄ cum ille partes non sint in numero certo ꝛ
determinato. imo ponuntꝰ cōmuniter infinite. ideo qm̄ infi
nito repugnat talis mēsura ꝛ talis ꝯsumatio. ergo ꝛc̄. Sed
quare sic appellantꝰ? ¶ Rñdeo. vbi sciendū ꝙ cōparatiōes
que fiunt in magnitudinibꝰ declarantꝰ per aliq̃ꝫ cōparatio-
nem factā in numeris: ita ꝙ sicut in numeris dantꝰ partes
eiusdē ꝓportionis ꝛ eiusdē quātitatis: ita in magnitudini-
bus. ¶ Pro cuius euidētia sunt aliq̃ itelligēda. p̄mo est in-
telligendū ꝙ ꝓportio est multiplex. Quedā est ꝓportio du-
pla vt qd̄ ꝯtinet aliud bis. sicut se hñt quatuor a duo ꝛ sex
ad tria. ¶ Alia est ꝓportio sexqaltera ꝛ vocatꝰ emiola. i. eq-
latera ab Ari. in multis locis: ꝛ est qñ aliqd ꝯtinet aliud ꝛ
medietatē illiꝰ sicut se hñt tria ad duo ꝛ sex ad quatuor ꝛc̄.
¶ Alia est ꝓportio sexquitertia qñ aliquid continet totum
aliud ꝛ tertiā partē eiusdē sicut se hñt quatuor ad tria. Alia
est ꝓportio sexquiquarta vt quādo aliquid continet aliud
ꝛ quartam partem eius sicut se habent quinq; ad quatuor

sic multiplicantur ꝓportiones in infinitū. ¶ 2° notandū ꝙ duplex est ꝓportionalitas. ſm philosophum. 5. ethicorū. s. geometrica ⁊ arismetrica. ¶ In ꝓportione geometrica attenditur excessus nō ſm q̄titatem sed ſm ꝓportionem vt sicut se habent sex ad quatuor. ita duodecim ad. 8. ibi nō est excessus inequali q̄titate. q: sex excedunt quatuor in dualitate. sed duodecim excedunt octo in quaternitate. dualitas aūt ⁊ quaternitas nō sunt equalis quantitatis. ¶ Sed in proportione arismetrica attendit̄ scd̄m equalē quātitatē. ⁊ non scd̄m equalitatem ꝓportionis vt sicut se habent sex ad quatuor. ita ⁊ octo ad sex. ecce ꝙ ibi est excessus in eq̄li q̄titate. qm̄ vtrobiq; in dualitate. nō aūt est excessus in ꝓportione eadem. quia sex sunt in ꝓportione sexquialtera ad quatuor. octo vero in ꝓportione sexquitertia ad sex. sicut ergo est in numeris ita in magnitudinib⁹. vnde sicut se hꝫ lignū quatuor palmoꝝ ad lignū sex palmoꝝ. ita se hꝫ lignū octo palmoꝝ ad lignū duodecim palmoꝝ iste excessus est scd̄m ꝓportionem geometricā ⁊ scd̄m partes eiusdeꝫ proportionis nō eiusdem quātitatis: ⁊ est ibi ꝓportionabilitas geometrica. Sed si dicatur sicut se habet lignum quatuor palmorum ad lignum sex palmoꝝ. ita lignum sex palmoꝝ ad lignum octo palmoꝝ. iste excessus attendit̄ ſm partes eiusdem quātitatis ⁊ non eiusdē proportionis. ⁊ est proportio arismetrica. ⁊ ideo dicit̄ cōmuniter ꝙ ꝯtinuum est diuisibile in infinitas partes eiusdem proportionis. non aūt in partes eiusdeꝫ quātitatis. qm̄ si aliq̄ magnitudo q̄tūcūq; magna diuidat̄ in partes digitales: consumeret̄. sed si diuideretur ꝯtinue in partes eiusdē ꝓportionis nunq̄ꝫ consumeretur diuidendo vt si diuidatur aliqd̄ continuū in duas medietates vel in duas partes. ⁊ ita alia pars in alias duas partes. ⁊ sic in infinitum ⁊ nunq̄ꝫ erit deuenire ad indiuisibilē. ¶ His visis ⁊ alijs oibus p̄missis ꝯsideratis: pono aliquas conclusiones. tamen p̄mitto ꝙ intendo ponere quasdā cōclusiones sine preiudicio alicui⁹ alterius opinionis. ¶ Prima ꝯclusio est ista ꝙ in continuo nō sunt actu infinite partes licet sit ꝯtra aliquos qui signant ꝙ infinite partes in cōtinuo existunt. tn̄ non subsistunt seipsis. hec autem cōclusio sic ꝓbatur. Nam si in cōtinuo essent partes infinite in actu qd̄libet continuum esset infinitum in actu. vnde si nō scd̄m extensionē saltem scd̄m entitatem. ꝯñs est falsum. ergo ⁊ antecedens. falsitas ꝯñtis patet tertio huius. sed probo ꝯñtiā quecūq; pars infinities triplicata reddit infinitum ⁊ etiam qm̄ ex infinitis nō habet constitui nisi infinitum. nec ex finitis nisi finitum. 6°. hui⁹. vnde tn̄ vnūqd̄q; est ſm entitateꝫ q̄tum includit. Si ergo includit de entitate infinitas entitates est ſm entitatem infinitū. si ergo in ꝯtinuo sint infinite partes ip̄m erit infinitū. ¶ Item si in ꝯtinuo essent infinite partes omnia continua essent equalia sic ꝙ vnū ꝯtinuū nō excederet aliud ſm partes. ꝯñs est falsum. ergo ⁊ antecedens. falsitas ꝯñtis pꝫ. qm̄ non videt̄ possibile ꝙ tot partes sint in millesima pte grani milli sicut in toto vniuerso. nec est hoc mihi bene captabile. lꝫ a multis oppositū dicat̄. consequentia ꝓbatur. Illa sunt equalia que cōponunt̄ ex partibus equalibus magnitudine ⁊ multitudine. sed si in continuo existunt partes infinite actu cōponent̄ ex partib⁹ equalibus multitudine ⁊ magnitudine. cū ergo in quolibet sint infinite partes nō sunt plures in vno q̄ꝫ in alio. qm̄ infinitum nō exceditur nec excedit infinitum. ⁊ si sunt equales in multitudine ⁊ magnitudine. qm̄ si partes vnius eēnt maiores q̄ꝫ partes alterius ille maiores possunt diuidi in equales partes illis partib⁹ ꝯtinui ⁊ in illo in quo excedūt maiores partes essent plures q̄ꝫ infinite. qd̄ est falsuꝫ. qm̄ in infinito nihil est maius. ¶ Et si dicat̄ ꝙ tales non essent equales nec inequales. qm̄ equalitas ⁊ inequalitas sunt passiones quantitatis finite. ¶ Rn̄deo ⁊ dico ꝙ lꝫ non sit equalitas que sit cōmēsuratio duarū q̄titatū. qm̄ talis est passio q̄titatis finite ibi erit tn̄ equalitas. hoc est nō excessus. qm̄ infinitum nec excedit infinitum nec excedit̄. ergo partes vnius continui nō excedūt ptes alterius ꝯtinui. nec totum excedit totum. ¶ Si autem vltra dicatur ꝙ non est inconueniens ꝙ sint in ꝯtinuo infinite partes infinities. ꝯtra non. vꝫ. qm̄ infinita magnitudo partium necessario accipit totam multitudinem partium. vnde vltra infinitum in actu nihil est. accepta ergo semel multitudine infinita partium impossibile est ꝙ sint plures. ¶ Et si dicat̄ ꝙ in multitudine infinita non est totum vel pars. Cōtra. talis multitudo est diuisibilis. sed omne diuisibile hꝫ partes. q: nihil diuidit̄ nisi in ea ex quibus componit̄. ¶ Sed hic est vnum dubium: qm̄ similitudo angelorum sub vna specie possibilium est infinita. certum est aūt ꝙ maior est multitudo indiuiduorū possibilium sub duabus speciebus q̄ꝫ sub vna tn̄. ergo infinitū est maius infinito. Respondeo ⁊ dico ꝙ nunq̄ꝫ est possibilis multitudo infinita sed finita in infinitum. ⁊ ideo falsuꝫ supponit. ¶ 3° arguo sic. si in cōtinuo existerent infinite partes in actu cōtinuū componeret̄ ex indiuisibilibus. ꝯñs est falsum. ergo ⁊ antecedens. falsitas ꝯñtis pꝫ. qm̄ quaelibet illarum partiuꝫ numero infinitarū est diuisibilis vel indiuisibilis. Si indiuisibilis habet̄ ꝓpositū. Si diuisibilis. ergo erunt in ꝯtinuo plures partes q̄ꝫ infinite. sed hoc est impossibile. ergo ⁊c̄. Dico ergo ꝙ in ꝯtinuo nō sunt infinite partes sed finite in infinitum. vt fuit dictū. 3. hui⁹. Infinituꝫ hꝫ rōnem successiuā. ita ꝙ omne acceptum est finitū de ipso tn̄ semꝑ restat aliqd̄ accipiendum. Sed ꝯtra istam ꝯclusioneꝫ arguo sic. Illa que constituunt aliqd̄ ens actuale sunt actu ⁊ existunt actu in cōposito. sed partes ꝯtinui sunt huiusmodi. ergo ⁊c̄. pꝫ. Nam tales partes vel sunt finite vel infinite. nō finite. quia tunc cōsumeretur totū continuū per diuisionem. ergo infinite. ma. pꝫ. qm̄ illud qd̄ nō est actu nō habet ꝯstituere ⁊ nulluꝫ ens actu dependet ab illo qd̄ nō est actu. ¶ Item vel partes cōtinui sunt actu ens vel nō ens. pꝫ per ꝯtradictionem: nō actu non ens. q: tunc continuum cōponeretur ex nihilo. ergo actu ens ⁊ sic existunt. Nō finite. qm̄ continuū cōponeret̄ ex indiuisibilib⁹. ergo infinite. ¶ Iteꝫ per diuisionem nō causatur nisi forma partiū. q: per diuisioneꝫ nō causant̄ nisi puncta. ergo ante diuisionē forma cuiuslibet partis existit. sed forma est actus. ergo ante diuisionem. partes habent actū suū. Item si ꝯtinuum esset diuisibile in infinitū vel est ergo diuisibile in partes que sunt semꝑ in eo vel in partes que nō sunt in eo. si primū. habeo ꝓpositum: q: cum iste non sunt finite vt ꝓbatuꝫ est. sequit̄ ergo necessario ꝙ sint infinite. nec pōt dari scd̄m. qm̄ vnūqd̄q; diuiditur in ea ex quibus cōponit̄. ¶ Rn̄deo pro cuius euidentia est sciendum. ꝙ sicut esse in potentia accipit̄ dupliciter. ita esse in actu. esse in potētia aliq̄n accipit̄ pro esse virtuali. s. pro esse qd̄ habent res in virtute cause sue ⁊ res que tales esse habent: nihil sunt in se. sed habent denominationē a potentia dei actiua in qua virtualiter cōtinent̄. ⁊ isto mō creature anteq̄ꝫ crearent̄ erant in potētia. alio modo esse in potentia ideꝫ est qd̄ importare aliqua in actu nō distincto nec determinato. ⁊ isto modo dicimus ꝙ genus importat species in potentia. q: implicite ⁊ indeterminate. isto etiam modo totū importat ptes in potentia. q: indistincte. ¶ Similiter actus pōt dici dupliciter. ¶ Uno modo vt opponitur p̄ime potentie. ⁊ isto modo actus idem est ꝙ in se existere ⁊ esse extra nihil. ⁊ isto modo vnaqueq; res creata ponit̄ extra nihil ⁊ actu: ita ꝙ non est in virtute sue cause tn̄. Alio modo esse in actu idem est quod esse terminatū ⁊ clausum in sua propria entitate. ⁊ hoc mō accipit̄ actus a pho. nono meta. vbi dicit ꝙ act⁹ distinguit̄ ⁊ separat. ¶ Nūc ad rōnes. ¶ Ad p̄imam dico ꝙ lꝫ actu partes constituant continuū nō opꝫ ꝙ sint in actu distincte terminato. sufficit eniꝫ ꝙ dicant actum primo modo acceptū hoc est ꝙ actu existant extra nihil. ¶ Ad scd̄m dico. ꝙ ptes in ꝯtinuo sunt actu ens. tn̄ non sequit̄ ꝙ sint actu in suis realitatibus ꝓprijs clause ⁊ terminate. vnde omnia ista sunt vera. s. ꝙ partes in continuo sunt actu ens. ⁊ ꝙ actu ꝯstituunt cōtinuum ⁊ ꝙ sunt

actu in continuo.non tñ sequit ꝙ sint in actu distincto nec
terminato.ibi.n.accipit actus ꝺm quid vt est determinatio
cōpōnis totius.ratio tñ accipit ibi actus simplr.non ḡ pñt
actu cōstituere infinitū.¶Ad tertiū dico.ꝙ licet quelibet ps
in ꝯtinuo añ diuisionē habeat forᵃˢ.nō tñ hēt eā distīcte qꝛ
imo oēs ptes ꝯcurrūt ad vnā forᵃ totalē que est i actu.sunt
aūt multe forme in poᵃ.¶Et quādo dr ꝙ forma est actus
ꝛ actus est a forᵃ.Dico ꝙ actus distinctus est a forma totali
ꝛ cōpleta.non tamē a forma partiali.qꝛ imo eo ꝙ ps est nō
est actu distincto ꝛ terminato.nisi talis pars sit ipsemet actᵘ.
vñ licet vna pars vere negat ab altera.puta dicendo hec nō
est illa.nō pp hoc sunt distīcte.ſꝫ distinguibiles.¶Ad quar
tū dicit.ꝙ ꝯtinuū est diuisibile in īfinitū.ꝛ ideo est diuisibi-
le in partes quas habet in ipso aūt nō sunt partes infinite
actu.ſꝫ finite in infinituꝫ sumpte.ꝛ sic nō sequit ꝙ eiᵘ diuisio
possit ꝯsumari.¶Ex his ḡ que dicta sunt in.2.huiᵘ.in.q.de
ꝯtingētia rerū vbi bene tractatū est.verū oēs partes ꝯtinui
sint a deo cognite.ex his ēt que dicta sunt.3.huiᵘ.q.de infi-
nito.ꝛ ex his que dicta sunt nūc recollige hāc māᵐ.in hac
n.mā oēs duble loquunt ꝛ nūq̄ȝ ab aliq̄ doctore potui illā
māᵐ bene itelligere.¶Quidā.n.bene dicūt ꝙ sunt infini
tes ifinite.Alter ꝙ in q̄libet sunt ifinite.ita ꝙ tot sunt ptes
in millesima parte grani milij sicut in toto vniuerso.ego aūt
ꝺm istā viā nō possuꝫ bene euadere.qꝛ oporteat dare maiᵘ
infinito vsq̄ȝquo de hac mā magis certus sim.ꝉȝ dico cū col-
2ª ꝯclo lationis.¶2ª ꝯ est hec.ꝙ in cōtinuo non sunt ptes infinite
in poᵃ.ita ꝙ sit poᵃ ad infinitā multitudinē partiū ꝓbat.nā
si in ꝯtinuo esset poᵃ ad infinitas ptes.infinite ptes possent
poni in actu.qm̄ possibili posito in esse.nullū sequit ipoꝛe.
¶Itē sequeret.ꝙ ꝯtinuū posset vltimate esse diuisum.hoc
est falsum.ergo ꝯña ꝓbatur.qm̄ ex quo est in potētia ad in-
finitas ptes īfinite ptes possent poni in actu.si ergo ponant
in actu ille infinite partes vel erūt diuisibiles.vel indiuisibi
les.si scdm̄ habet ꝓpositum.si diuisibiles.tunc erunt plures
partes q̄ȝ infinite.qm̄ prius erāt infinite.¶Itē sequitur.ꝙ
oīa ꝯtinua essent equalia.qm̄ cōponerent ex partibᵘ equa-
libus magnitudine ꝛ multitudine cū in quolibet essent in-
finite partes ꝛ ille essent idiuisibiles.sicut deductū est supra.

Sed hic sunt aliqua dubia.ꝓmo qm̄ pħs ꝛ cōmē
tator dicūt in pluribus locis ꝙ in ꝯtinuo
sunt infinite partes in potētia.¶Itē vel sunt finite vel infi-
nite.non finite.qꝛ illis acceptis ꝯtinuū remanet indiuisibi-
le.si infinitū habet ꝓpositū.¶Itē quacūq̄ȝ multitudine par
tiuꝫ accepta finita pōt accipi maior.sed nulla multitudo est
maior quacūq̄ȝ infinita nisi infinita.aliter esset maior seipsa.
¶Ad istas rōnes.¶Ad primā dico ꝙ auctoritas Ari.si dꝫ
exponi.scilicet ꝙ in cōtinuo sunt ifinite partes in potētia ꝉȝ
est in potētia infinita.nūq̄ȝ.n.pōt cessare potētia ad partes.
ideo potētia est infinita.tñ ista potētia nō est ad ifinitas par
tes.sed ad finitas in ifinitū.ꝛ sic dꝫ exponi verbū pħi.¶Ad
scdm̄ dico ꝙ partes que sunt in cōtinuo sunt infinite.ꝛ quā
do dicit ꝙ illis finitis acceptis.non poterūt plures accipi ꝛ
sic nō remanebit ꝯtinuū diuisibile.dicendū ꝙ veꝝ est si eēnt
in potētia in certo numero ꝛ determinato.sed quocūq̄ȝ nu-
mero dato adhuc est in potētia ad maioreꝫ.nō.n.accipio ꝙ
sint in potētia centū partes vel mille.vnde excludo quēcūq̄ȝ
alium numeꝝ finituꝫ.sed in potētia ad numeꝝ finitum in
infinituꝫ.numerus autē finitus in infinituꝫ nunq̄ȝ pōt eua-
cuari.¶Ad tertiū dico ꝙ quacūq̄ȝ multitudine partiū acce
pta pōt accipi maior.sed nō quacūq̄ȝ accipienda.pōt maior
accipi.qm̄ hoc est oppositū in adiecto ꝙ possꝫ accipi maior
multitudo quacūq̄ȝ accipienda sit.talis.n.pōt accipi ex quo
est accipienda.ꝛ nō est accipienda ex quo est maior quecūq̄ȝ
danda.vel dī ꝙ lʒ quacūq̄ȝ sumit diuisim ꝛ non ꝯiunctim.
¶3ª ꝯclusio est ista.ꝙ in ꝯtinuo sunt ptes potentie finite in
3ª ꝯ infinituꝫ sic ꝙ non deuēit in re ad partē indiuisibilē ex qua
ꝯtinuū cōponatur ꝛ hoc nihil aliud est q̄ȝ ꝯtinuū componi
ex diuisibilibus ꝛ nō posse cōponi ex partibus indiuisibili

bus.ꝛ diuidi in sp indiuisibilia.hec aūt ꝯclusio fuit suprius
ꝓbata.4.rōnibus.ꝛ ille rōnes solum ꝓbant in pmanenti-
bus.ideo ego ꝓbo in successiuis.Et accipio tēpus cōpositu
ex tribᵘ instantibus.ꝛ magnitudinē supra quā est motᵘ cō-
positū ex tribᵘ indiuisibilibᵘ.¶Tunc arguit sic.si ꝯtinuum
esset cōpositū ex indiuisibilibᵘ.tunc sequeret ꝙ indiuisibile
diuideret.ꝯñs est falsum.ergo ꝛ añs.falsitas ꝯñtis appet.qꝛ
implicat ꝯdictionem.ꝓbatur ꝯña.omne mobile qȝ mouet
in toto aliquo tpe.mouet imediate illius tēporis per medie
tatē illius magnitudinis.sed medietas illius tpis nō hꝫ fie-
ri nisi per diuisioneꝫ indiuisibilis.ergo ꝛc.¶Confirmat sic.
qm̄ accipio duo mobilia.quoꝝ vnuꝫ velocius altero in sex
qui altera ꝓportione.ita ꝙ imediate velocius eo in equali
tpe plus moueret.tunc oportebit ꝙ qn̄ mobile velox ptran
sibit totā magnitudinē cōpositā ex tribᵘ punctis ꝙ mobile
tardū ptrāsierit medietatē illius magnitudinis.ꝛ ēt ꝙ mo-
bile velox imedietate tpis tm̄ moueat q̄ȝtum tarduꝫ in toto
tpe sed hoc non pōt esse sine diuisione indiuisibilis.pꝫ.ergo
ꝯtinuū est diuisibile in ifinitū.ꝛ ꝉȝ ꝺm ptes eiusdem ꝓportio
nis nō eiusdē q̄ȝtitatis.q̄ȝtacūq̄ȝ eēt magnitudo adhuc ꝯsu-
meret diuisione.¶Sciendū tñ ꝙ magnitudinē aliquā esse
diuisibilē in partes eiusdē q̄ȝtitatis pōt intelligi duplr.vno
mō ꝙ ptes terminantes diuisionē primā sint equales ptibᵘ
terminantibᵘ scdam.ꝛ sic nō ꝓcedit in ifinitū.Alio mō ꝙ il-
le ptes sint equalis q̄ȝtitatis inter se.ita ꝙ aliqȝ ꝯtinuū di-
uidat in duas medietates.ꝛ illa medietas in duas medieta
tes ꝛ sic in infinitū.ꝛ isto mō bene ꝓcedunt.ſꝫ ꝯtra hoc sunt
aliq̄ dubia.Primo qm̄ sequeret ꝙ queꝫ ps ꝯtinui esset di-
uisibilis in infinitū.ꝯñs est falsuꝫ.ergo ꝛ añs.falsitas ꝯñtis
pꝫ.qm̄ sequeret ꝙ pars esset equalis toti.qm̄ non eēt in plu
ra diuisibile totum q̄ȝ pars.qȝ est ꝯtra ꝓnᵐ geometricū.qꝛ
omne totū est maius sua pte.¶Confirmat.qm̄ si pars ꝯti-
nui esset diuisibilis in ptes vel essent diuisibilis in ptes ꝓmꝫ
ꝯtinui vel nō.ſꝫ in ptes suas.si primū.ergo nulla ps ꝯtinui
est diuisibilis in ptes suas.sed ꝉȝ ponere ꝙ sit indiuisibilis.
qm̄ nihil est diuisibile nisi in ptes suas.si scdm̄.cōtra.qm̄ si-
cut quicquid est cā cāe.est cā cāti.ita quicqd est pars partis
est pars totiᵘ.¶Itē vel est diuisibilis inquātū mathemati-
cū vel inquātū nāle.nō ꝓmū.qm̄ diuisibilitas dicit quēdaꝫ
motū ꝛ trāsmutationē a quibᵘ abstrahit mathematicᵘ.nec
inquantū nāle qꝛ in nālibus est dare minimuꝫ.vñ est dare
minimā carnē.ꝓ huius.¶Itē arguit ꝙ sit diuisibile in infi
nitū in ptes eiusdē quātitatis ꝓ sic.accipio aliqȝ mobile alī
cuiᵘ determinate quantitatis.puta pedalis.ꝛ accipio aliqȝ
spaciū sup qȝ moueat.tunc sic omne spaciū includēs infini
tas ptes pedales est diuisibile in ifinitū in partibus eiusdeꝫ
q̄ȝtitatis.ſꝫ tale spaciū sup qȝ mouet tale mobile est hꝫ.ḡ ꝛc.
mi.ꝓbat.qm̄ omne mobile qȝ mouet per Ari.in.6.huiᵘ.in
quolꝫ instāti tpis est in spacio sibi equali ꝛ in alio ꝛ in alio
instāti est in alio ꝛ in alio spacio.alr dicit ꝙ nō moueret.ſꝫ
in quolꝫ tpe sunt ifinita istātia.ergo ꝛ per ꝯñs in tali spacio
erunt infinite ptes pedales.¶Itē suppono.ꝙ oēs linee du
cte a centro ad circūferentiā sint equales.scdo suppono ꝙ a
centro vsq̄ȝ ad circūferētiā possint ꝓtrahi linee infinite.pꝫ ēt.
qm̄ qlꝫ punctᵘ pōt lineā terminare ꝛ aliᵘ ꝛ aliᵘ punctᵘ aliā ꝛ
aliā lineā.tertio suppono ꝙ iter quaslibꝫ duas lineas que
sunt a centro ad circūferentiā sit superficies media.qȝ pꝫ.qꝛ
in illa supficie que est infra circulū due linee vl sunt ꝯtinue
vel sunt contigue vel ꝯñter se habentes.nō pōt dari ꝙ sint
cōtinue.qꝛ ꝺm latū sunt indiuisibiles.ꝛ indiuisibile nō ꝯti-
nuat idiuisibili.nec sunt cōtigue.qꝛ vnū indiuisibile nō cō-
tiguat indiuisibili.nec ꝯñter se habentes.qꝛ inter quelibet
duo indiuisibilia est dare infinita indiuisibilia.ꝛ inter que-
libet duo indiuisibilia est aliqȝ mediū indiuisibile.6.huiᵘ.
ergo sequit ꝙ iter quaslibet duas lineas sit supficies media.
vñ sicut iter quelibꝫ duo puncta est linea media.ita iter q̄ȝsli-
bet lineas duas est supficies media.¶4ᵒ suppono ꝙ q̄ȝta
est linea tāta est supficies.qȝ ꝓbo.qm̄ vel linea excedit supfi-

ciem. vel ecōuerso. vel sunt eq̄les. nō p̄mis duobus modis.
qr non est dare lineā sine supficie. nec ecōuerso. ḡ sequit ter-
tiū. Ex istis q̄tuor suppositis arguo sic. Infinite l nec pñt ptra
hi a cētro ad circūferētiā. vt pꝫ per scđm suppositum ꝛ iter q̄l-
cūqꝫ duas lineas que sunt a cētro ad circūferētiā est supficies
media vt pꝫ per tertiū suppoᵐ. sꝫ ptes illiᵘ supficiei que sunt
īfra circulū sunt eiusdē q̄ntitatis. qm̄ q̄ta est linea tāta est sup-
ficies. vt hꝫ per q̄rtū suppoᵐ. ꝛ oēs linee ducte a cētro ad cir
cūferentiā sunt eq̄les. vt hꝫ per p̄ᵐ suppoᵐ. ḡ sequit q in tali
supficie sunt īfinite ptes eiusdē vel eq̄lis q̄ntitatis. ¶ Itē ois
ps icludēs infinitas ptes eiusdē pportiōis est ps q̄ntitatiua
eq̄lis cuilꝫ alteri icludēti et infinitas ptes. ista pꝫ. qr in īfini-
tis nō est excessus. sꝫ in q̄libꝫ ꝯtinuo sunt īfinite ptes q̄rū q̄lꝫ
icludit īfinitas ptes eiusdē pportiōis. alr pōt ꝯsumi diuisio.
ḡ ꝛc̄. ¶ Rn̄deo ad p̄ᵐ ꝯcedo ꝯñaꝫ. ꝛ nego falsitatē. ¶ Ad p-
batiōeꝫ eiusdē q tūc eēt īfinita ꝛ eēt eq̄lis toti. dico q ex di
uisibilitate in īfinitū nō seqt q sint īfinita nisi solū in fieri. ꝛ
īn accipiēdo vnū post aliō. ꝛ et qm̄ illa ex quibᵘ est nō sunt p
prie actu. vñ illud p̄mᵐ solū itelligit fm̄ extēsionē. ¶ Ad cōfir
mationē dico. q q̄libꝫ ps cōtinui est diuisibilis in īfinitū in
ptes pprias imediate. qm̄ ille sunt ptes totiᵘ ꝯtinui media-
te. ideo est diuisibilis in ptes totiᵘ cōtinui mediate. ¶ Ad 2ᵐ
dico. p cuiᵘ euidētia est sciēdū q oē ꝯtinuū siue mathemati-
cū siue nāle est diuisibile in īfinitū in ptes eiusdeꝫ pportiōis
que sūt icxites. cū quo tn̄ stat q sit dare minimū nāle. ¶ Et
qn̄ pbat de corpe mathematico q diuisibilitas est qdā mo-
tus ꝛ trāsmutatio. Dico q per diuisibile possumᵘ duo itel-
ligere. vno mō aliqd hñs aptitudinē ad actū diuisiōis vel se
ctiōis passiue. ꝛ isto mō matheᶜᵃ nō sunt idiuisibilia. ¶ Si-
militer corpᵘ celeste fm̄ hoc est idiuisibile cū sit trāsmutabile
fm̄ subaꝫ. Alio mō possumᵘ itelligere per diuisibile hñe pteꝫ
ext ptē siue sit trāsmutabile siue nō ꝛ idiuisibile huic oppoᵐ
est carēs oi ptibilitate. ꝛ isto mō corpᵘ celeste ꝛ oia mathema
tica sunt diuisibilia. ¶ Ad 3ᵐ rōnē rn̄deo. p cuiᵘ euidētia est
sciᵐ q alietas spacij ē ex q̄cūqꝫ alia ꝛ alia pte add ta. siue eius
dē sit pportiōis siue eiusdē q̄ntitatis. ¶ 2ᵒ est sciᵐ. q sicut in
spacio sunt q̄dā ptes eiusdē q̄ntitatis. alie eiusdē pportionis.
ita et h pñt repiri in motu cū motᵘ diuidat ad diuisiōeꝫ spa
cij. ita q alia ꝛ alia ps motᵘ eiusdē q̄ntitatis est ex alietate ptiū
eiusdē q̄ntitatis in spacio. ꝛ silr in illis eiusdē pportōis. ¶ 3ᵒ
itelligēdū q ista īfinita spacia eq̄lia que hꝫ mobile in motu.
qm̄ vt dcm̄ est in alio ꝛ in alio istāti est in alio ꝛ in alio spa-
cio sibi eq̄li. nō sunt totalr distincta. sꝫ sunt q̄si ꝯtinētia. sic
q eoꝝ alietas nō est nisi ex alietate ptiū eiusdē pportiōis. qr
igit ille sunt īfinite. ḡ illa spacia pñt alia ꝛ alia eē ꝛ distingui
ꝛ m̄ltiplicari in īfinitū. ¶ Ad forᵃᵐ igit. qn̄ dr̄. oē spaciū ꝛc̄.
dico q veruꝫ est si ille ptes pedales sint distincte totalr sic q
ptes vniᵘ nō sint ptes alterius. sic aūt nō est in pposito. vt pꝫ
per p̄dcā. ¶ Ad 4ᵐ dico. q in supficie iclusa in circulo eē in-
finitas ptes eq̄lis q̄ntitatis possumᵘ imaginari dupl̄r. vno
mō. q ille ptes infinite sint eq̄lis q̄ntitatis fm̄ distātiaꝫ que
est a cētro ad circūferētiā. alio mō fm̄ distantiā que est iter li
neas pducibiles a cētro ad circūferētiā. vñ nō hꝫ p inconue-
niēti si talis supficies diuideret in īfinitū ptrahēdo sp di-
uisionē a cētro ad circūferentiā. ꝛ ptes semp eēnt eq̄lis q̄nti-
tatis fm̄ distātiā que est a centro ad circūferētiā. nec sic cōsti-
tuerent magnitudinē actu īfinitā. cū nō eēnt eq̄lis q̄ntitatis
fm̄ distātias que supple distātie sunt iter lineas a centro ad
circūferētiā pducibiles. qm̄ sic fm̄ vnā eq̄lē quantitatē tota
magnitudo supficiei que est īfra circulū diuideret ꝛ ꝯsume-
ret in circuitu. sꝫ bñ sunt īfinite ptes eiusdē pportiōis. ¶ Ad
5ᵐ rn̄det per quādā regulā cōem que talis est. q qn̄ arguit
ab aliquo termio cōi supponēte ꝯfuse tm̄ respcū alicuiᵘ ma-
gnitudinis ad eūdē terminū supponētē psonalr respcū ali-
cuiᵘ magnitudinis nō est bona ꝯña. qr seqret fallacia figu-
re dictiōis. mō sic est in pposito. qm̄ ptes in maiori sumunt
q̄si ꝯfuse. in minori vō psonalr. ¶ 4ᵃ ꝯ est ista. q oē ꝯtinuū
4ᵃ ꝯ nāle q̄ntū ad actū p̄ᵐ. q est actᵘ eēndi est diuisibile in īfinituꝫ.

hāc pbo sic. oē ꝯtinuū nāle est mobile. ḡ est diuisibile in īfi-
nitū. āñs pꝫ. qr nā est p̄nᵐ motus ꝛ qetis ꝛc̄. 2. huiᵘ. ꝯñtiam
pbo. qm̄ oē mobile hꝫ ptes. ex. 6. huiᵘ. tunc q̄ro. vel ille ptes
sunt mobiles vel imobiles. si fm̄. ḡ mobile cōponit ex imo
bilibᵘ. qđ est ꝯtra Ari. 6ᵒ huiᵘ. si mobiles. ḡ erūt diuisibiles
in ptes mobiles ꝛ ille in alias ꝛ sic in īfinitū. ¶ Cōfirmat. qr
6. huiᵘ hꝫ. q oē mobile est diuisibile. sꝫ oē nāle est mobile. ḡ
oē nāle est diuisibile. sꝫ oē diuisibile diuidit in semp diuisibi
lia. vt pꝫ in. 6. huiᵘ. ḡ ꝛc̄. ¶ Itē accipio igneꝫ q est corpᵘ nāle
q̄ntū. certū ē q sub q̄lꝫ pte q̄ntitatis ignis est forᵃ nālis ignis.
tūc sic. q̄ntitas est diuisibilis in īfinitū. sꝫ sub q̄lꝫ pte q̄ntitatis
ignis ē ps ignis. est. n. hōgeneū. ḡ ignis ē diuisibilis i īfinitū.
¶ Cōfirmat. qr qn̄ aliq̄ sic se hñt q ps corrñdet pti sic totū to
ti. si vnū est diuisibile i īfinitū ꝛ aliū. sꝫ q̄ntitas ignis ꝛ ignis
sunt hō. ergo ꝛc̄. ma. pꝫ. ex 6ᵒ huiᵘ. vbi Ari. pbat. diuisibili-
tatē motᵘ in īfinitū ex diuisione spacij ꝛ mobilis mi. est eui
dens. qr ois forᵃ nālis educta de poᵃ mãe est extēsa in q̄ntita
te. ¶ Cōfirmat. ex p̄ de gñatiōe. vbi Arist. pbat. q oē corpus
sensibile est īfinitū diuisibile poᵃ. actu aūt nō. sed oē corpus
sensibile est nāle. ḡ ꝛc̄. ¶ Sꝫ dices q q̄ntū nāle bñ est diuisi-
bile in īfinitū. nō in q̄ntū nāle. sꝫ in q̄ntū mathematicū. nam
Arist. dicit. 2. de aia. q oīuꝫ nā ꝯstātiū est certᵘ terminᵘ sue
magnitudinis ꝛ augmēti. ꝛ est dare et minimā carnē. p̄mo
huiᵘ. si aūt eēt vlteriᵘ diuisibile eēt dare minimū minimo.
¶ Cōtra istā arguo p̄mo sic. Arist. pbat in hoc 6ᵒ. q motus
diuisibilis est in īfinitū rōne mobilis. ꝛ tūc q̄ro vel motᵘ est
diuisibilis in īfinitū rōne mobilis in q̄ntū est qd mathema-
ticum vel qd nāle. nō p̄mo modo. qr mathematicus abstra
hit a motu. ergo scđo modo. ꝛ habet ppositū q q̄ntuꝫ nāle
cui per se debet motus in q̄ntum hō. est diuisibile in īfinitū.
¶ Confirmat. qr minima caro q̄ntum ad actū primū. puta
q̄ntum ad suū eē vel est diuisibilis vel idiuisibilis. si diuisi
bilis hꝫ ppositum. si indiuisibilis cuꝫ minima caro veniat
ad cōpōneꝫ carnis maioris: d in iuisibile cōponeret ex indi-
uisibilibus. qđ est impoīe. 6. huiᵘ. ¶ Itē arg. sic Scotus qn̄
cūqꝫ aliqd cōpetit alicui fm̄ vnā p̄aīe rōnem cuicūqꝫ cōpe-
tit illa p̄aīe ratio illud sibi cōpetit ꝛ cuicūqꝫ cōpetit fm̄ illaꝫ
rationē simplr cōpetit sibi. licet fm̄ aliqd adiunctū sibi non
cōpeteret. verbi grā. videre cōpeteret alicui fm̄ oculos p̄aīe.
cuicūqꝫ habēti oculos eodē mō cōpetit videre. licet hñti ma
nus oculos videre sibi non cōpetat fm̄ manᵘ. sed diuidi in
ptes integrales eiusdē rationis cōpetit p̄aīe. ꝛ p̄ ratiōe q̄nti-
tatis. ergo cui equalr inest q̄ntitas vt q̄ntitas est. equalr cō-
peteret sibi diuidi in ptes tales. sed puo q̄nto. ita bene cōpetit
q̄ntitatiuo sicut magno. ergo ꝛc̄. ¶ Cōfirmat. qr cuicūqꝫ iest dis-
finitū vel descriptū pprie ꝛ diffinitio vel descriptio. impossi
bile est. n. vni cōpetere vnuꝫ sine alio. sꝫ q̄ntitas. 5. meta. diffi-
nit per h qđ est diuidi in ea que insunt. quoꝝ q̄dlꝫ natū est
eē h aliqd. ergo vbicūqꝫ erit aliqđ pprie denominatū a q̄nti
tate poterit diuidi sꝫ mediāte q̄ntitate h sibi cōpetat. ¶ Un-
de illud dictū cū dicit q caro pōt diuidi iquātū mathema-
ticū. nō aūt inquātū nāle dꝫ sic exponi q q̄ntitas est ratio di
uisionis ꝛ nō nālitas. sed nō dꝫ negari qn nālis vere diuida
tur. ꝛ sic sit diuisibilis sicut q̄ntitas cū qua est. licet nālitas nō
sit formalis ratio illiᵘ diuisiōis. sic ꝛ habēs manᵘ vere videt
si habet oculos. licet manus nō sit ratio formalis videndi.
¶ Confirmat h. qr nō est dare carnē nālem idiuisibileꝫ siue
punctualē. qr nunq̄ ex talibus pōt fieri maius in h. 6. ergo
cū caro q̄ntūcūqꝫ sit minima sp maneat q̄nta sp eēt diuisibi
lis in ptes eiusdē ratiōis. cū forma eiusdē carnis sit hōgenea.
¶ Ad auctoritatē scđi de anima. dicit q intelligitur de q̄nto
nāli q̄ntū ad actū scđm qui est agere. ratio huius est. qm̄ for-
ma nālis requirit determinatā nām ꝛ determinatā q̄ntitatē
vltra quaꝫ si diuidat nō pōt saluari forma nālis in ratione
p̄ncipij actiui. sicut. n. actus actiuoꝝ sunt in patiēte bene dis
posito ita sunt in subo disposito. ¶ Quinta ꝯclō est ista. ꝯti 5ᵃ ꝯ.
nuū nāle q̄ntū ad actū scđm qui est gñare sibi sile. mouere se.
vel mouere. nō est diuibile in infinitū. hanc pbo sic. illud in

cuius diuisione deuenitur ad aliquid determinatuz ita φ minus illo non pōt sumi respectum actionis nālis non est diuisibile in infinitum q̄ztū ad actū scdm. sed omne q̄ztū nāle est hō. ergo r̄c. ¶ Maior est clara. qz diuisibile in infinitū non bz minus aliquādo determinatū qn minus illo possit sumi in infinitū. mi. pbatur. qm̄ ad reducēduz po^{am} mãe ad actū forme requirit virtus agentis determinata in agēte. qz minor non pōt facere talē reductionez. ergo ſm h̄ deus pōt diuidere ignē in ita puas sintillas φ minor aliqua illaꝝ nō posset de mã alicui⁹ elementi vt aeris vel aque formā ignis educere. ¶ Cōfirmaſ. qm̄ ad hoc φ aliqḋ corpus moueatur nāliter per mediuz requirit in ipso virtus determinata potens mediū diuidere. posset igiſ deus diuidere graue in tm̄ φ vltra nō haberet virtutē ad diuidendū mediū nec cadendū deorsum. ¶ Confirmaſ de obiecto sensus. qz ad h̄ vt moueat sensuz requirit virtus determinata. poterit in q̄z aliqḋ sensibile in tm̄ diuidi φ si vltra diuideret non posset moueſ sensuz. ¶ His visis rn̄deo ad rōnes alteri⁹ opinionis pbantes ↄtinuū cōponi ex indiuisibilibus. ¶ Ad primaz dico φ illa pbō. pſx intelliḡit in his que sunt subordinata adinuicez ordine essentiali sic φ respiciunt vnū per prius. reliquū per posteri⁹ sicut appet ex verbis Ari. dicentis φ vbi est primū: mediū: r vltimū amoto p̄ non remanet mediū cū dependeat a p̄. nō est aūt sic in ꝓposito qz licet ptes habeant ordinem ad totū. nō tm̄ habent adinuicē ordinē nec respiciunt totum ordinē pꝛioritatis r posterioritatis. vna. n. pars non respicit prius totū q̄z alia. imo oēs simul cōponunt ipm totū r hoc ipsemet dicebat in tertia rōne. quādo arguebat φ partes in resoluendo siue possibilitates nō habent ordinem r si non habent ordinē in resoluendo nō habent ordinē in cōponēdo. r sic vr̄ φ hec rō contradicat illi. ¶ Ad 2^{m} dr̄ vno mō. φ nulla magnitudo est cōposita ex partib⁹ infinitis sed ex ptibus que nec sunt finite nec infinite numero in actu. qz nullum numerū dn̄t actu. vn̄ ↄtinuū est vna res in actu r nulla est ibi multitudo in actu. s; multitudo in potentia. talis aūt potentia nō est ad infinitā multitudinē numero. sed ad finitam in ifinitū. sicut poniſ de potentia indiuiduoꝛuz sub eadem spē. sicut fuit declaratuz in. 3. hui⁹. in q̄ōne de infinito. ¶ Aliter dr̄ φ bene ↄcludūt φ sit infinitū solū ſm quid. eo φ partes in esse cōiuncto nō sunt simplr̄ in actu simul. sicut fuit. 3. hui⁹ declaratum. vbi ista ratio fuit tacta r fuerūt recitate multe solutiones multaruz opinionū. videas r retineas quā volueris. ¶ Ad 3^{m} nego antecedēs. Ad pbationem cōcedo primā ꝓpositionē assumptā. sed nego scdm minorē. quando dicebaſ φ possibilitates iste nullū ordinē habent. Reduco ꝑmo rationē cōtra eos. nā per eandē rationē cōtra eos possez ꝓbare φ posset poni talis multitudo actu ifinita cui⁹ oppositū tenent qui firmant se in isto argumēto. ¶ Accipio ergo potentiā sub vna specie angeloꝛuz. talis potētia scdm eos est infinita. qm̄ possunt multiplicari sub eadē specie angeli in infinitū vt isti dn̄t r bene. certū est aūt φ ptātes angelorū r ēt idiuiduoꝝ nullū ordinē habēt inter se in prioritate. qm̄ vnus angelus nō supponit aliū. nec incōpossibilitas. qm̄ vnus angelus non est incōpossibilis alteri. r quilibet per se sumptus pōt reduci ad actū in istātia. r per ↄn̄s possunt esse angeli infiniti si argumentū aliquid concludit. r tm̄ ipsi dn̄t φ deus non pōt facere multitudinez infinitam actu. ergo r̄c. ¶ Rn̄deo igiſ ꝓ me r pro ipsis r dico φ possibilitates que sunt in termino habent ordinē prioritatis r posterioritatis. Prioritas quidez scdm quid nō simplr̄. qm̄ vna diuisio in vno non presupponit aliam in alio signo. tm̄ illō qḋ sequiſ diuisionē habet ordinē prioritatis r posterioritatis. Ad diuisionē. n. sequiſ multitudo partiū. multitudo aūt partiū habet ordinē. qm̄ cōtinuū non pōt diuidi in q̄tuor partes qn diuidaſ in duas. tm̄ pōt diuidi in duas. esto φ nō diuidaſ in quatuor partes. ergo diuisio duo p̄cedit diuisionē in quatuor r est prior. qz illud est prius a quo nō ↄuertitur subsistendi ↄn̄a. ¶ Cōcedo igitur φ in quocūq; signo indiffinter cōtinuū pōt diuidi in duas ptes ꝑmo. r sic signuz vnuz nō est prius alio. nec ex hoc est ibi prioritas. sed ex hoc φ diuisio terminaſ ad multitudinē partiū. que in quā multitudo habet ordinē prioritatis r posterioritatis. vnde facta diuisione in duas partes dr̄ potentia ad quatuor: vnde cōtinuū est ꝑmo in potentia ad duas partes in quocūq; signo volueris accipere diuisionē. deinde est in potentia ad quatuor. r sic in infinitū silr̄ de multitudine angelorū quoniā l; possibilitates causandorū angelorū non habeant ordinem adinuicē r per se vna ad aliaz cōparando. tm̄ multitudo angelorū est hn̄s ordinē. ideo non pn̄t pduci oēs angeli posēs. qm̄ quacūq; multitudine angeloꝝ data dr̄ potētia ad maiorē multitudinē. ¶ Ad silr̄ in ꝓposito oēs partes ↄtinui nō pn̄t ad actū reduci simul. qm̄ sabiles sunt in infinitū successiue. qm̄ licet diuisio in signo. a. nō sit prior diuisiōe in signo b. facta. r vt sic nō est ibi successio. diuisio tm̄ in duas partes est pꝛior q̄z in quatuor. r quatuor q̄z diuisio in sex. r vt sic est pꝛioritas r successio sicut comētator dicit. Est ēt ordo incōpossibilitatis. qz diuisione facta in vno signo ꝓhibeſ diuisio in alio signo. nō qdez in alio determinato. s; vage accepto. r sic pz φ minor est falsa que dicit φ impossitates nullū hn̄t ordinē. ¶ S; ↄtra solutiōez cōmētatoris istat frater Gerar. odo. qm̄ ꝓpō in qua subijciſ terminus cōis vage sumptus non pōt hr̄e cām virtutis nisi ꝓ aliquo determinate accepto. vt ipoīe est φ hō currat nisi h̄ hō currat. r sic facta diuisione in vno signo ipoīe est φ repugnet diuisiōi fiende in alio signo determinate accepto ¶ Rn̄deo r dico. φ maior est falsa. qḋ pz per multa exēpla. p̄ qm̄ hec est vera aliq̄ forma de necītate est in mã. nō m̄ hec vel illa determinate accepta. ¶ Item hec est vã. supficies nō pōt esse sine aliquo colore. nec corpus sine aliquo loco. bene m̄ pōt eē sine illo r sine illo. ¶ Ad 4^{m} ꝑncipale ꝓ euidentia hui⁹ rōnis pono istā ꝓpōez φ de⁹ nō pōt alr̄ diuidere cōtinuū q̄z ipsuz sit diuisibile. qz ergo cōtinuū totū non est diuisibile scdm se totū simul sic φ non pōt esse scdm se totū diuisuz. ideo deus nō pōt ipsuz scdm se totū diuidere. sic φ possit eē diuisuz scdm se totuz. Aliter ergo est de vnione. aliter de diuisione. qz oēs ptes cōtinui sunt a deo vſes. non m̄ sunt separabiles. nā in isto argumēto r q̄ztum ad eius ↄfirmationē cōmittiſ fallacia figure dictionis. nā dictuz est q̄cūq; arguiſ ab aliq̄ termino cōi supponente cōfuse tm̄ respectu alicui⁹ magnitudinis ad eundē terminū supponentez ꝓsonalr̄ respectu alicui⁹ magnitudinis. nō est bona ↄn̄a. qm̄ sequiſ fallacia figure dictiōis. mō sic est in ꝓposito. ¶ Ad. 5. nego minorē. ad ꝓbationē quādo dr̄ φ punctus moueſ localr̄. ergo cōtinuū pōt per replicationez indiuisibiliū mēsurari. Dico φ veꝝ esset si moueret per se. punctus aūt non moueſ nisi per accn̄s qz ad motū linee sicut dicimus φ aīa moueſ ad motū corporis. r tamē aīa non pōt ↄtinuū mensurare. vnde ēt si punctus sit in situ per se r per se moueaſ. ita φ sit a linea separatus non sequiſ ꝓpter h̄ φ punctus possit cōtinuū mensurare vt declaratū est de angelo qui ēt per se pōt moueri. ¶ Ad idē de spera in plano dn̄t aliqui φ non pōt dari aliquod corpus ꝑspicuz totalr̄. ¶ Aliq dn̄t. φ intercipiſ aer. ¶ Omnibus premissis. dico φ posito φ spera sit omnino rotūda. r aliqḋ corpus omnino planū. φ ipossibile est φ ista se tāgant indiuisibili. alr̄ oporteret φ in illo in quo se tāgerent φ vtrūq; esse planū. dico ergo φ l; spera tangat planū in puncto q̄zdiu moueſ. non tm̄ motus fit per punctū. qm̄ in tpe in quo moueſ spera super planum nō fit tactus in puncto. s; in linea. vn̄ tactus punctualis correspondet instanti. sed tactus linee corrn̄det tpi in quo fit mot⁹. ¶ Ad 6^{m} dico. φ l; ↄtinuū possit diuidi in infinitū. nō tm̄ sequitur φ oīa ↄtinua sint equalia. Et quādo ꝓbaſ. qz oīa cōponunſ ex ptibus equalib⁹ numero. qm̄ infinitis r magnitudine vt declaratū est supra. dico φ non cōponunſ ifinitis nec ex finitis nūo actu. qz ptes in ↄtinuo nullū nūm faciūt actu. qm̄ que nūez faciūt actu opz φ sint diuisa. qm̄ numerus cātur ex diuisiōe ↄtinui. cōponiſ ḡ ↄtinuuz ex ptib⁹ que

possunt facere nūm finitū in ifinitū. Uel si vis alr̄ soluere potes applicare illā regulā iā dictā de suppositione confusa ꝛ personali. ℂAd aliā ꝛ vltimā dico ꝙ cōtinuū nō est diuisibile in ifinitas ptes. qm̄ ois potētia est reducibilis ad actū. ꝛ sic cōtinuū pōt esse diuisuz in ifinitas ptes. qđ nō est veꝝ. sed tm̄ in ptes finitas in ifinitū. vnde dico ēt ꝙ Arist. nō posuit illaz quā tu ponis. s. ꝙ illud qđ impole est factū esse. impole est fieri. ſʒ istā. qđ impole est fieri ipole est factū esse. Uel dicatur. ꝙ eo mō quo est impossibile fieri eo mō est pole factuz esse. ꝛ ecōuerso. eo mō quo est ipole fieri est ipole factū esse. ꝛ ecōtra. cōtinuū aūt nō pōt esse actu diuisuz ſm se totū. igit̄ ꝑ ꝯñs nō pōt diuidi ſm se totū. ſʒ ſm illas ptes ſm quas pōt diuidi pōt eē diuisuz. ℂEx p̄dictis igit̄ pʒ. ꝙ cōtinuuz non cōponit̄ ex indiuisibilib⁹. ꝛ ꝙ in cōtinuo nō sunt ifinite ptes actu. ℂUerūtñ si velles tenere ꝙ in continuo quocūqʒ sunt infinite ptes eiusdē ꝓportionis ꝛ nō plēs in vno q̄ʒ in alio. qm̄ hec vr̄ via magis cōis posses r̄ndere ad istā rōnē ꝙ esset actu ifinitū sic r̄nsuz est in. 3. hui⁹ in q̄dā solutiōe fcā a Fran. de maronis. ꝙ vʒ solū est ibi ifinitas ſm qd. que q̄dē nō est ipossis. Et ꝑ q̄busdā aliis rōnib⁹ ꝓsoluēdis ꝑ vna. s. ꝙ in cōtinuo sunt plēs ptes q̄ʒ ifinite. qm̄ q̄lʒ ps est diuisibilis in ifinitū applica istā regulā ꝙ q̄ñcūqʒ arguit̄ ab aliq̄ termino cōi supponēte cōfuse tm̄. respcū alicui⁹ magnitudinis ad eūdē terminū supponētē ꝑsonalr̄ respcū alicui⁹ multitudis nō est bona ꝯña. qm̄ cōmittit̄ fallacia figure dictiōis. qđ declarat̄ in quadā cōsimili rōne. solet. n. ꝓbari a q̄busdā ꝙ multitudo nō possit crescere in ifinitū. qm̄ si sic tūc vltra oēm multitudinē finitā datā eēt dare finitā maiorē. ſʒ multitudo maior oi m̄ltitudie finita est m̄ltitudo ifinita. g̃ si vltra oēʒ multitudinē finitā datā eēt dare m̄ltitudinē finitā maiorē seq̄ret̄ ꝙ aliq̄ multitudo finita eēt m̄ltitudo ifinita qđ est impole. ꝙ aūt vltra oēm m̄ltitudinē finitā datā eēt dare m̄ltitudinē finitā maiorē si m̄ltitudo crescere posset i ifinitū. pʒ. q̄ꝛ q̄lʒ singularis hui⁹ vl̄is eēt falsa. ℂNā vltra hāc m̄ltitudinē finitā datā eēt dare multitudinē maiorē finitā. ꝛ vltra istā aliā maiorē. ꝛ sic in infinitū. ℂAd istā rōnez r̄ndet̄. ꝙ hic est fallacia figure dictiōis. qm̄ in maiori iste termin⁹ m̄ltitudo in p̄dicato ꝑme ꝓpōis supponit cōfuse tm̄ ꝛ dicit q̄le qd. in minori aūt ꝓpōe supponit tm̄ determinate respectu eiusdē multitudinis importate per signum vniuersale. ꝛ ideo mutatur quale quid in hoc aliqd. ita recte possunt solui multe rōnes iux̄ istam m̄am. applica si vis. si non vis. teneas aliud.

Quātū ad tertiū arti. vbi erat vidēdū vtrū idiuisibile sit imediatū indiuisibili. ꝛ vr̄ ꝙ nō. q̄ꝛ ſm Ari. 6. hui⁹. si indiuisibile imediaret̄ indiuisibili ꝯtinuū cōponeret̄ ex indiuisibilib⁹. ꝛ qui hoc tenet tenet illud. ꝛ vr̄ ꝙ sic. nā si indiuisibile nō esset imediatū idiuisibili sequeret̄ ꝙ in linea essent aliqua indiuisibilia. ꝛ in tpe aliq̄ instātia que eēnt deo ignota. ꝯñs est falsuz. ergo ꝛ añs. falsitas ꝯñtis pʒ. q̄ꝛ deus dicit̄ nihil ignorare. vt ꝓbatuz fuit in. 2. hui⁹. in. q. de cōtingentia rerū. sed ꝓbat̄ ꝯña. q̄ꝛ inter hunc punctuz in linea ꝛ quecūqʒ aliū deo cognitū. vel est aliqđ mediū vel nihil. si nihil habet̄ ꝓpositū. si aliqđ mediū vel illud mediū est diuisibile vel idiuisibile. si indiuisibile hr̄ ꝓpo^m. si diuisibile erūt ibi pūcta illi diuisibile cōtinētia. ꝛ per ꝯñs illa erūt deo ignota. nā illa pūcta que sunt media iter h^m pūctū qui ē in linea ꝛ quēcūqʒ aliū pūctū deo cognitū nō sūt deo cognita. ℂIdē ar. de istātib⁹ in tpe recte sub eadē for^a. q̄ꝛ iter h istās esse ꝛ ipm nō eē. nō cadit mediū cū cōtradictie. ſʒ h instās nō eē ꝛ aliđ instās eē de necītate sunt sil̄ vere ita ꝙ v̄itas neutri⁹ ꝑcedat v̄itatē alteri⁹. ergo iter h istās eē. ꝛ aliđ istās nō eē nō cadit mediū. ꝓbđ assumpti. ꝙ eē alteri⁹ istātis seq̄ntis nō ꝑcedit nō eē hui⁹ istātis. manifestū est. ꝙ aūt non esse hui⁹ instantis nō ꝑcedat esse alteri⁹. ꝓbat̄. nā si h instans nō est ꝛ cū hoc supponat̄ ꝙ tps sit si cū h dēt ꝙ nulluz aliud instās est. sequit̄ ꝙ tps habet eē. ꝛ tñ ꝙ nullū instās actu est. qđ est impossibile. ℂItē arguit̄ sic. sit a instās mēsurās ꝑmū iductiuū esse forme ignis ꝛ vocet̄ tps terminatū ad. a. b. ℂTūc arguit̄. q̄dlibʒ instās hui⁹ tpis. b. aliud ab. a. est p̄teritū anteq̄ʒ. a. sit p̄ñs ex quo sequit̄ ꝙ q̄libʒ ps tpis est cōpleta ꝛ p̄terita anq̄ʒ a. sit p̄ñs. añs est verū. q̄ꝛ q̄libʒ singularis est vera. vt pʒ iductiue. ergo ꝯñs est veꝝ. ꝯña pʒ. q̄ꝛ ista cōuertunt̄ q̄dlibʒ indiuisibile hui⁹ tpis. b. aliud ab. a. est cōplete p̄teritū. vel saltē sequit̄ necessario. ergo. a. est p̄ns. ꝛ sequit̄. a. est p̄ñs. g̃ q̄lʒ ps illius. b. est cōplete p̄terita. hec igit̄ est ꝓbatio. ꝙ q̄libʒ pars. b. est cōplete preterita anteq̄ʒ. a. sit p̄ñs. sed si sic q̄libet pars preterita cōplete ante. a. est copulata cū futuro per aliqđ instās nō per. a. certū est. cū adhuc nō sit. ergo per aliud instans ab a. nō mediatū. q̄ꝛ tūc nō esset totū diuisibile vel totuz tps cōplete terminatū ante. a. ergo erit mediatuz. ergo instans erit instāti imediatū. ℂItē accipio vnā lineaz ꝛ volo ꝙ tangat aliā lineaz perpēdiculariter. tūc iste due vel se tangūt ſm diuisibile vel ſm indiuisibile. ℂNō primū. qm̄ linea ſm latū est indiuisibilis. ergo ſm indiuisibile. ꝛ si sic cū intra lineam hanc ꝛ illaz non sit mediuz. sequitur ꝙ indiuisibile est imediatum indiuisibili. ℂDices forte. ꝙ ibi intercipit̄ aer. Nō solus. quoniā arguit̄ de linea tangēte aquā. ergo ꝛc̄. ℂRespondeo ꝛ dico. ꝙ indiuisibile nō imediatum indiuisibili. Tum q̄ꝛ indiuisibilia se tangerent. h est falsum. ergo ꝛc̄. falsitas ꝯsequentis. ꝓbatur. quoniā in his que se tangunt vel totuz tangit totū vel pars partē vel pars totuz. non est dare medium. indiuisibilia autez nō possunt se tangere vltimus duobus modis. q̄ꝛ indiuisibile nō habet partē. h ꝑmo modo possunt se tangere. quoniā non constituerent aliqđ maius. nec aliquā magnitudinē. Tum etiā q̄ꝛ continuū cōponeretur ex diuisibilibus vt supius fuit deductū. ℂAd rationes in oppositū respōdeo. Ad primam de punctis in linea dictū fuit prolixus in. 2. hui⁹. q. vltima. ℂAd scđam est sciēdum. ꝙ sicut dictū est ꝙ instans non cedit nisi ad cessionem alicui⁹ partis tēporis vt fuit ꝓbatum. 4. hui⁹. Instans igitur nō habet nō esse nisi q̄ꝛ aliquod tēpus transit ꝛ aliquod quod est futurū transit in preteritū. ita ꝙ simul instans habet nō esse ꝛ aliqua pars tpis cedit. ex quo igit̄ sequit̄ ꝙ inter non esse hui⁹ instantis ꝛ esse alteri⁹ instantis sit aliqua pars tēporis media tēporis. Et quādo dicit̄. ꝙ erit tēpus sine instanti. dico ꝙ non sequit̄. scis enim bene ſm quod fuit dictum alibi ꝙ tēpus habet esse in hoc ꝙ vna pars succedit alteri ꝛ vna cedit ꝛ altera adueniēt. facta igit̄ cessione alicuius partis tēporis imediate sequit̄ instans ꝛ sic continuat̄ pars cessa vel preterita cū parte futura. ꝛ postea succedit futura ꝛ cedit ꝛ ad cessionē eius cedit idiuisibile illđ cōtinuās. ℂAd tertiū quando dicit̄ quodlibet instans hui⁹ tēporis. b. ꝛc̄. cōcedo totū hoc ꝙ quelibet pars tēporis. b. est cōplete preterita anteq̄ʒ. a. sit p̄ñs. ꝛ cū dicit̄ ꝙ quelibet pars erit copulata cū futuro per aliqđ instans anteq̄ʒ. a. sit p̄ñs. nego. vnde nō imaginor ꝙ queuʒ pars tpis illius. b. sit pri⁹ preterita nisi solum nā anteq̄ʒ. a. sit p̄ñs ita ꝙ illud totū tps sine aliquo medio. licet sit q̄dā prioritas nāe qn̄ est factū p̄teritū copulat̄ ad futuꝝ per. a. ꝛ nō per aliqđ aliud instās. ℂAd quartū dico. ꝙ nō habeo pro impossibili ꝙ in diuersis ꝛ idiuisis ꝛ non continuis indiuisibilis huius sit imediatum alteri indiuisibili. In his autem que continuantur impossibile est.

His visis respōdeo ad ꝑncipales rōnes factas in pede q̄ōnis. ℂAd ꝑmā vide in. 2. hui⁹. vlti. q. Ad secundū dico. ꝙ talis diuisio cadit super punctuz ita ꝙ pūctus est illud quo vna pars ab altera sepatur. nō ꝙ punct⁹ diuidat̄ nec ꝙ punct⁹ iste qui ꝯtinuat duas ptes linee remaneat facta diuisiōe. ſʒ corrumpit̄ ꝛ sunt postea duo pūcta de nouo cāta que prius erāt in potētia obiua. ℂPer idem ad confirmationem. ꝛ illa sufficiant. ꝛ h de. 6. phy^si.

ℂDicamus ergo ꝙ omne translatum aut ipsum mouetur ex se aut ex alio. si ex se manifestum est cum motor eius sit in eo ꝙ motor ꝛ motum erit in eo sil̄. Cō. j.

Circa librū ſe primum cū nō ſint mācē nimis copioſe nec in quibus ſit difficultas qro ꝑ iuxᵗ textū iſtā qōnē vtrū mouēs ⁊ motum ſint ſil. ⁊ vr ꝙ nō. qm̄ graue mouet ab agente effectiue ſm pħз ⁊ cōmē. 8. huius. ⁊ tn̄ ipm mouet a gn̄ante nō ſibi tūc cōiūcto. ¶ Itē finis mouet efficiēs ⁊ tn̄ qn̄ mouet. tūc nō eſt. qꝛ ſi eēt tūc nō moueret efficiēs hitibꝰ. n. pn̄tibꝰ tn̄ mā ceſſat motꝰ. Tūc arguo ſic. finis qn̄ mouet nō eſt ⁊ qn̄ nō eſt nō ſil' eſt cū moto. ḡ mouēs nō eſt ſil' cū moto. ¶ Itē adamas attrahit ferrū diſtās localr ab eo. nō ḡ mouēs ⁊ motū ſunt ſil' ſiſitate imediatiōis. ¶ Itē ſeqꝛ ꝙ motꝰ piectionis nō eēt poſſis. pbō. qm̄ tūc ceſſāte manu ⁊ ſepata a lapide nō poſſet lapis moueri. ¶ Itē in gn̄atione per pbationē pr̄e mortuo ante filiū natū pducꝛ ples. ⁊ per ꝯñs eſt ibi gn̄ari in actu ſine gn̄ante. ſemen enim nō pōt eſſe tale agens. quia nihil agit vltra ſuā ſpeciem.

Ad oppoſitum eſt pħs in littera.

pa ppō **Reſpōdeo** vbi pono aliquas ppōnes. Prima ppō eſt iſta ꝙ mouēs ⁊ motū ſunt ſimul tpe. pbaꝛ. Tum. qꝛ cauſa in actu ⁊ effectꝰ in actu ſimul ſunt. Tum ēt qꝛ ois relatio realis reqrit duo extrema realia
2a ppō ſed mouens ⁊ motum referunꝛ realiter. 5. meta. ¶ 2a ppoſitio eſt. ꝙ mouens ⁊ motum ſunt ſimul virtualiter. pz. qm̄ motum non pōt eſſe motum niſi per virtutē agentis. ſequiꝛ qđ virtus agentis ſit ſimul cuз iſto. Unde adamas quando trahit ad ſe ferrū pmo imittit aliqꝫ diſpoſitionem in ipſo ferro ⁊ alterat ipſum ⁊ ex cōſequenti attrahit ipſum ad ſe.

His viſis reſpōdeo ad rōnes. Ad pm̄ videbiꝛ. 8o. huiꝰ. in cōcluſione de motu grauium. ¶ Ad ſcđam Ari. vꝛ ſe exponere. qm̄ non intelligitur de cā finali. ¶ Sed cōtra. qm̄ illud qđ mouet aliquo mō eſt ſed finis mouet efficiens. ergo tūc aliquoꝰ eſt. ſed nō ſolū ſm eſſe intentionale. pbo. qꝛ ſcđm illud eſſe nō mouet ſcđm qđ nō eſt cauſa. ſed finis nō eſt cauſa ſm eſſe intentionale. pbo. qm̄ ſm illud nō eſt cauſa qđ nō hз rationē pp qd. ſз finis nō hз rationē pp quid reſpectū efficiētis ſm eſſe intētionale. pbō. qm̄ ſm illud iam nō habeꝛ ante actionē ⁊ in pncipio actionis. ¶ Itē ſcđm illud eſſe ſcđm qđ eſt cauſa pficit effectuз. ſed nō perficit in eſſe intētionali ſed in eē reali. pз. qꝛ ſanitas cōcepta nō ſanat infirmū. ergo ⁊c̄. ¶ Ad omnia iſta fuit dictū 2o huiꝰ. vbi fuit dictuз ꝙ licet finis ſit cauſa in eſſe intentionali. nō tn̄ pro eſſe itentionali ſed reali. qm̄ pro illo eē eſt cā pro quo agēs agit ⁊ pro quo mouēs mouet efficiens. ſз ħ eſt pro eē reali. ergo ⁊c̄. Videas ibi magis cōplete. ¶ Ad 3m dꝛ ꝙ eſt ſimul virtualr ſicut fuit determinatū in 2a ppoſitione. ¶ Ad 4m dico. ꝙ intellr de motore primo. pijciens aūt ſimul pm non eſt cū piecto. ¶ Ad 5m dico ꝙ ſemē decıſuз a pr̄e agit in v̄tute corporis ſupercelestis ꝙ hз oēs formas nāles in virtute. ita ꝙ agēs pncipale poſt decıſionē eſt corpus ſupceleſte. cuiꝰ tn̄ actio determiaꝛ per ſemē decıſuз ab idiuiduis huiꝰ ſpēi vel illiꝰ. vñ dꝛ hō ab homine gn̄ari. qꝛ in tali gn̄atione reqriꝛ vt agens particulare a quo ſemen eſt deciſum. ⁊ reqriꝛ etiā agens vle qđ cōcurrit in actu generādi ſicut cauſa neceſſaria. ⁊ etiā qꝛ poſt ſemen deciſum cōtinet actionem ad ſemen deciſum ſemen. ⁊ hec dicantur de queſtione.

¶ **Declaratuз eſt igitur ꝙ alteratio nō eſt in eo quod generatur quoniam neqꝫ in formis. Queſtio. ij.**

Queritꝛ Utrū ad ſciam ſit per ſe motꝰ. ⁊ vꝛ ꝙ ſic. qꝛ ois forma ſucceſſiue acqſita ⁊ pribilr neccio eſt per ſe terminus motꝰ. ſed ſcia eſt hmōi. ergo ⁊c̄. ma. pз. qm̄ ad oē illud eſt motꝰ qđ acquiriꝛ in tpe ⁊ ſucceſſiue. ad nullā. n. form̄ indiuiſibilem vel diuiſibiliter acquiſitam eſt numero induiſibilis vel inſtantanea. mi. pbaꝛ. logicam ſimul totā nō habemus ꝙ in inſtanti alr fuiſſemꝰ in inſtāti pfecti in illa ſcia. qđ eſt falſuз. ergo ⁊c̄. ¶ Itē ſm illā form̄ eſt motus. ſcđm quā ſubm ſe hз alr nūc ꝙ̄ pꝰ hз in. 6. huiꝰ. qm̄ moueri eſt alr ſe hr̄e nūc ꝙ̄ pꝰ. ſed ſcđm ſciam aīa ſe hз alr nūc ꝙ̄ pꝰ ſe hr̄et. qm̄ pꝰ nō erat ſciēs ⁊ mō eſt ſciens. ergo ⁊c̄. ¶ Itē oīs forma per ſe magis ⁊ minus ſuſcipiens eſt per ſe terminus motꝰ. ſcia eſt hmōi. ergo ⁊c̄. ma. pз. qꝛ Ari. pbat ꝙ ad ſciaз nō eſt motꝰ. qm̄ ipa nō ſuſcipit magis ⁊ minꝰ. nihil. n. pōt ſuſcipe magis ⁊ minꝰ niſi per mutatōeз ſucceſſiuā. ſз mutatio ſucceſſiua eſt motꝰ. qꝛ nō eſt gn̄atio nec corruptio. qm̄ iſta ſunt in inſtāti. ſз ſcia per ſe ſuſcipit magis ⁊ minꝰ. pз 2o ethicoꝝ. vbi dꝛ ꝙ habitꝰ ex eiſdeз gn̄aꝛ ⁊ intēdiꝛ. pз igiꝛ ꝙ habitꝰ itellectuales pn̄t intēdi. ḡ ⁊c̄.

In oppoſitū eſt pħs in ħ. 7. qui pōit ꝙ ad q̄litates de pa ſpē nō eſt motꝰ. nec ad habitꝰ intellectuales. qđ ſic pbat. illđ qđ aduenit alicui magis per gētē ꝙ̄ per motū nō eſt ppꝛie terminꝰ motꝰ. ſз habitus itellectuales aduenīūt aīe per gētationē ⁊ per reſidentiā mutationū corpaliū ⁊ ſenſibiliū paſſionū. ḡ ⁊c̄. minor declaraꝛ per duo ſigna. Primū eſt in his qui iebriāꝛ aut ifirmāꝛ qui ꝓ tūc nō pn̄t vti ſcia pp magnū motū vaporis ad caput ⁊ recedente perturbatiōe pn̄t vti ſcia. Aliud ſignū ponit de infantibus qui nō pn̄t addiſcere nec de his que capiunt iudicare. vñ dicit ꝙ maxime caſtitas ad hoc operaꝛ vt acquirant ſcientiā ⁊ ſedendo ⁊ quieſcendo ſit aīa prudens.

Reſpōdeo vbi pꝰ tractabo de acqſitiōe ſcie ꝑ quē modū acquiriꝛ. 2o dicā ad ppoſitaз qōeз. ¶ De pꝰ eſt ſciēdū ꝙ fuit vna opio Platōicoꝝ qui ponebāt ꝙ ſcia in nobis nō poterat de nouo acqri ſз ponēt ꝙ aīa in ſua pma creatiōe fuit pfecta moribꝰ ⁊ ſcientijs. oppreſſa aūt mole carnis nō pōt exire in actu. per cōtinuū aūt exercitiū exit in actū. Hec aūt opio iprobaꝛ per Ari. ois habitus eſt ex actibꝰ gn̄atꝰ. 2. ethi. vñ ibidē dicit. ex eiſdē gn̄atur habitus ⁊ itēdiꝛ. Uñ nr̄m adiſcere nō eſt niſi qddā reminiſci. ⁊ iđ dico alr ꝙ ſcia pōt in nobis nouiter acqri. ¶ Pro cuiꝰ euidentia eſt ſciendū ꝙ cū ſcia ſit qdā habitꝰ ex actibꝰ itelligēdi gn̄atus. ois. n. habitꝰ nouꝰ gn̄aꝛ ex actibꝰ. niſi ſit iſuſus. Actꝰ vero itelligēdi gn̄atur ex obto relucēti ſpē ⁊ intellectu agēte tāꝙ̄ cū pncipali. ita ꝙ ex illis duobꝰ tāꝙ̄ ex cauſis prialibꝰ vni cāe totali equipollētibꝰ cātur actꝰ itelligēdi. ¶ His premiſſis pono duas ppōes. ¶ Prima eſt iſta. ꝙ ad ſciam per ſe nō eſt motꝰ. Probaꝛ. qꝛ ad illā formā nō eſt motꝰ cui ſolū opponiꝛ pnatio ⁊ nullū hз ꝯrariū ⁊ cuiꝰ ſbm eſt ſūme diſpoſitū ad talē form̄. ſed ſic eſt de ſcia. ḡ ⁊c̄. ma. pз. qm̄ motus eſt a ꝯrio in ꝯriū. ¶ Itē ēt qm̄ ſubm recipiēs ſucceſſiue aliquā form̄ illā ſic recipit per aliquā diſpoſitionē quā hз. pз. qm̄ nō vꝛ ex alio iſta ſucceſſio. cū ergo itellectꝰ ſit ſūme diſpoſitus nō hn̄s niſi ſolā priuationeз ſcie. ſequiꝛ ꝙ nō acquiraꝛ per motū in eo. Sciendū tn̄ ꝙ ſuſceptiuū ſe pōt hr̄e reſpcū form̄ quā recipit triplr. Uno mō ꝙ ſit in vltia diſpōe reſpcū forme nullo extrinſeco ipediēte ſicut ſe hз aer reſpcū illuminationis. Alioꝰ. qm̄ eſt in vltima diſpōe. ⁊ tūc ſeqtur alteratio per quā mā diſponiꝛ. exēplū ſicut quādo ex aq̄ ſit ignis. Tertioꝰ quādo aliqđ ſuſceptiuū q̄ntū eſt in ſe eſt in vltima diſpōe tn̄ nō recipit ſtatiз pp aliqđ ipedimētū extrinſecū impediēs. puta ſic mediū in domo. qđ de die nō recipit lumē. ħ eſt ppter aliqđ extrinſecū ipediēs. puta pp clauſionē feneſtre. ⁊ iſto tertio mō ſe hз itellectꝰ nr̄ ad ſciam. qm̄ q̄ntū eſt de ſe eſt pportionatꝰ reſpcū cuiuſlз ſpēi itelligibilis. ſз qꝛ itellectus nr̄ eſt actꝰ corpis nō pōt recipe ſpēs itelligibiles niſi mediātibꝰ potētijs ſenſitiuis ſicut nec mediuз in domo recipit

lumē clausis fenestris. ¶Tūc dico ad ꝓpositū ꝙ eoipso ꝙ in-
tellectus q̄ꝫtū est de se est summe dispositus vt recipiat spēꝫ
intelligibilem. adeo ad intentionē ꝓbi sufficit ꝙ acq̄sitio sciē
2ª ppō nō sit alteratio nec sit per motuꝫ ꝑ se. ¶2ª ppō est ꝙ scia per
accñs acquirit̃ per motū ⁊ transmutationem. ꝓbat̃. illa for͛
que nō acquirit̃ nisi per transmutationē aliquā ⁊ motū fa-
ctum in alijs potēcijs sensitiuis acquirit̃ per motū saltē per
accñs. scia est hmōi. ergo ⁊c̃. mi. ꝓbat̃. qꝛ cognitio nostra incipit
a sensu. sensus aūt a sensibili patit̃ ⁊ alterat̃. vñ dñr q̄litates
sensibiles passibiles qualitates. q̄m inferūt passionē sensib⁹.
¶Sed ꝯtra hoc videt̃ Arist. esse qui dicit ꝙ aīa fit sciēs ⁊ pru-
dens maxime in q̄escendo. nō ergo per motū potēciaꝝ sen-
sitiuarū. ¶Rñdeo ⁊ dico ꝙ aīam q̄escere in ptibus sensiti-
uis pōt ēē duplr̃. Uno mō ꝙ quiescat ab occupatiōib⁹ ex-
teriorib⁹ ⁊ passionib⁹ partis appetitiue. puta cōcupiscibilis
⁊ irascibilis. Alio mō ꝙ virtutes sensitiue nō moueant̃ ab
obiis de quib⁹ sciam capimus. pmo mō loquitur Arist. cuꝫ
dicit in quiescendo fit aīa prudens ⁊ sciens. scdo modo nō.

His visis respondeo ad rationes. Ad pmam po-
no istaꝫ ꝓpositionē ꝙ nulla forma acq-
ritur per motū per se nisi habeat in subiecto aliquā dispositionē ꝯtrariam. si igitur talis forma acquirit̃ successiue hoc
non est ꝙ ad ipsam per se sit motus. sed eo ꝙ non intelligi-
mus successiue modo vnū obm modo aliud ex quib⁹ acti-
bus intelligendi vt dictū est generatur scia. per qd̓ patet ad
formaꝫ rationis. ⁊ dico ꝙ maior est vera ꝙ ista partibilitas
⁊ successio sint per se ex parte illius forme ⁊ ex parte indispo-
sitionis contrarie subiecti ⁊ illius forme. ¶Ad secundū di-
co ꝙ licet omne quod mouetur aliter se habeat nunc q̄ꝫ pri-
us. tamen non omne quod se habet aliter nunc q̄ꝫ pri⁹ mo-
uetur. sed bene fit mutatio aliqua. ¶Ad tertium dico ꝙ il-
la maior non est vera simpliciter. video. n. ꝙ intellectio susci-
pit magis ⁊ minus. Nam intellectio est intensior in vno tē-
pore q̄ꝫ in alio. ⁊ tamen intellectio non acquiritur per mo-
tum. illa ergo maior oportet ꝙ intelligatur in formis habē-
tibus cōtrarium. cuiusmodi non est scia. ignorantia. n. solū
opponitur priuatiue scie. ergo ⁊c̃. Et hec de. 7. physicorum.

¶ Utrum autem motus aliquando fu-it ⁊ non fuit. Questio. j.

Jrca librū octauum physic̃. in quo Ari. determinat de eternitate mot⁹. ꝓ q̄ro istam q̄ōnē. vtrū cuiꝫ creabili vel ꝓducibili pmanenti vel successiuo repugnat formalr̃ fuisse ab eterno. ꝙ sic vr̃. qꝛ ipoſſe est creaturā aliq̄ꝫ adeq̄ri creatori. sꝫ si rei ꝓducibili nō repugnaret fuisse formalr̃ ab eterno potuisset fuisse ab eterno. ⁊ ꝑ ꝯsequēs
adequaret̃ creatori saltē in eternitate. ergo ⁊c̃. ¶Scdo ar. ꝙ
de facto fuerit ab eterno. qꝛ posita cā vltimata in actu ⁊ non
īpedita ponit̃ ei⁹ effect⁹. cā. n. ⁊ effect⁹ in actu simul sunt ⁊ nō
sunt. 2. hui⁹. sꝫ de⁹ fuit cā oīum ab eterno in actu nō īpedita.
si. n. nō fuisset cā in actu ab eterno sed in po͛ ⁊ postea fuisset
causa in actu fuisset mutatus a potentia in actum. ergo ⁊c̃.

Ad oppositum deus ab eterno fuit cā suffi-
ciens ponere in esse qd̓cūq̄ꝫ
ꝓducibile. ergo ab eterno qd̓cūq̄ꝫ ꝓducibile potuit ab ipso
ꝓduci. añs pꝫ. Si. n. ab eterno nō potuisset ponere ab eter-
no nō fuisset. oīpotens ⁊ fuisset mutatus. ꝯña probatur. qꝛ
cuilibꝫ potentie actiue correspōdet po͛ passiua. vñ nulla po͛ est
respectu dei ipossis. g̊ ⁊c̃. ¶2° arguo ꝙ nō fuerit de facto. Naꝫ
Gen̄. ꝓ. In principio creauit deus celum ⁊ terram. ergo ⁊c̃.

Respōdeo vbi sic ꝓcedaꝫ. ꝓ. n. inquiret̃ de possi. vꝫ. si est posse aliq̄ꝫ creaturā fuisse ab
eterno ⁊ h̓ tam de pmanentib⁹ q̄ꝫ de successiuis. Nā multi
magri ⁊ doctores plurimi possitatē hāc in pmanētib⁹ ⁊ nō
in successiuis ꝯcedūt. ¶2° ingret̃. vtrū h̓ fuerit de facto. ¶3°
inquiret̃ per quid deus ꝓducit creaturam vtrum imediate
per intellectū ⁊ voluntatē ⁊ per actū intelligendi ⁊ volendi
vel per aliquā aliam potentiam ⁊ per aliquem alium actū.

Quartū ad pmū. ꝓ videbit̃ de entib⁹ pmanentib⁹. scdo de successiuis. ¶Quātū ad pmū est
vera opinio magnoꝝ doctoꝝ Aureoli ⁊ Henrici de gādauo Opio
⁊ multoꝝ alioꝝ tenentiū ptē negatiuā: quā quidē multi di- Henri.
uersimode ꝓbant. ¶Primo mō sic. si deus posset facere ali-
quid ab eterno illō necio ꝓduxisset ⁊ nō libere nec ꝯtingen-
ter. ꝯñs est falsum. g̊ ⁊ añs. falsitas ꝯñtis pꝫ. qꝛ quicq̄d deus
ꝓducit ab ex͂ mere libe ⁊ cōtingēter ꝓducit. ꝓbat̃ ꝯñtia. qꝛ si
deus creasset aliq̄d ab eterno aut potuisset nō creasse anteq̄ꝫ
eēt ꝓductū aut simul cū fuit ꝓductū aut postq̄ꝫ est ꝓductuꝫ.
Nō pōt dari pmū. qꝛ ante eternū nihil est. Nec scdm. Tū qꝛ
omne qd̓ est quādo est necesse est esse. Tū ēt qꝛ de eodē essent
ꝯdictoria simul vera. ideꝫ enim esset ⁊ creatū ⁊ nō creatū. vel
posset esse creatū ⁊ nō posset eē creatū in eodē istāti. que sunt
ꝯdictoria. ergo ⁊c̃. ¶Cōfirmat̃. qꝛ q̄rūcūq̄ꝫ actuū potētie pñt
eē simul in ordine ad act⁹. ⁊ actus et pñt esse simul. sꝫ si deus
pōt creare ab eterno ⁊ pōt nō creare. potentia creādi ⁊ potē-
tia nō creādi in eodeꝫ fuerūt simul ab eterno ⁊ in ordine ad
act⁹. puta ad creare ⁊ ad nō creare. ergo ⁊ ipi act⁹. puta creari
⁊ nō creari poterūt esse simul. h̓ est impoſſe cū sint ꝯdictoria
ergo ⁊c̃. ¶Cōfirmat̃ scdo. qꝛ omne agens cōtingēter est ide-
terminatū ad vtrāq̄ꝫ ptē ꝯdictiōis. sed si ꝓduxisset mūdū ab
eterno fuisset determinatus ad alterā ptē tātū. ergo nō cōtin-
genter sed necessario ipsum ꝓduxisset. hoc est ipoſſe. ergo ⁊c̃.
¶Iteꝫ arguit̃ tertio sic. illud qd̓ necessario pri⁹ hꝫ nō esse q̄ꝫ
esse nō pōt fieri ab eterno. sed qd̓cūq̄ꝫ aliud a deo pri⁹ neces-
sario hꝫ nō esse q̄ꝫ esse. ergo ⁊c̃. ma. pꝫ. Tū pmo. qꝛ omne ta-
le qd̓ hꝫ pri⁹ non eē q̄ꝫ esse hꝫ pncipiū sui eē. tale aūt nō pōt
eē ab eterno. ergo. Tuꝫ ēt qꝛ esse ⁊ non eē sunt ꝯdictoria que
nō pñt simul verificari in eodem tpe. oportet igit̃ ꝙ pri⁹ tpe
habuerit nō esse q̄ꝫ eē. sꝫ nullū talē pōt eē ab eterno. ergo ⁊c̃.
mi. ꝓbat̃. qꝛ creatio est de nihilo rei factio. ¶Iteꝫ oīs effect⁹
est in ordine nāe posterior sua causa. in illo ergo pori quo cā
est prior suo effectu vel effectus hꝫ esse vel non esse. Si hꝫ esse.
ergo non est posterior sua cā. si hꝫ non esse ꝓpositū habetur.
¶Itē sic. illud qd̓ est ꝓductū in instāti raptim transeunte ⁊
fluēte nullo mō pōt esse eternuꝫ sed oēs effectus ꝓducibiles
ꝓducunt̃ predicto mō. ergo ⁊c̃. ma. pꝫ. qꝛ eternū non habet
pncipiuꝫ sue durationis. ꝓducibile aūt qd̓ sic producit̃. vꝫ. in
instāti fluēte ⁊ raptim trāseunte hꝫ pncipiū durationis sue.
mi. ꝓbat̃. qꝛ nisi instās creatiōis in quo creat̃ trāsiret sed ma-
neret manēte creatura. sequeret̃ ꝙ creatura cōtinue crearet̃.
h̓ aūt est impoſſe. ergo ⁊c̃. ¶Quarto sic. oē aliō a pmo hꝫ esse
a ꝓ. ergo omne aliō a pmo hꝫ eē acceptū ab alio. sꝫ eē acceptū
includit nouitatē. qꝛ nihil accipit qd̓ hꝫ. ergo oē aliō a pmo
hꝫ eē de nouo. ⁊ per ꝯñs incipit eē. ¶Itē ista nō simul stant
ꝙ aliquid annihiletur. ⁊ tñ ꝙ sit eternuꝫ a pte post. ergo nec
stabūt simul. ꝙ aliq̄d fit ex nihilo. ⁊ tñ ꝙ sit eternū a pte ante.
sed intelligētie cum nō habeant mām ⁊ sint create ex nihilo
sunt. ergo nec ab eterno fuerunt nec poterūt eē. ⁊ si hoc. ergo
nec motus corpoꝝ celestiū ab eterno potuerūt eē. ¶Iteꝫ qn̄
alicui ꝯtingit vnū oppositoꝝ q̄ꝫtū est de se si sibi conueniat
alteꝝ per aliq̄d aliud hoc erit posteri⁹ nō soluꝫ nā sed ēt tpe.
sed res creata q̄ꝫtū est de se nihil est ꝓbatio. nā totū eē qd̓ hꝫ
accipit ab alio. ⁊ per ꝯñs sequit̃ ꝙ de se nihil sit. cū g̊ habeat
eē per cām. sequit̃ ergo ꝙ erit posteri⁹ duratiōe suo nō esse. ⁊
si hoc sequit̃ ꝙ nullā creatuꝫ fuerit nec potuerit esse ab eter-
no cuꝫ ipm necio habeat esse post non esse. ¶Item qd̓libet
instans preteritum precessit aliquod instans supposito ꝙ

tempus fuerit ab eterno. cū ergo totū tempus non sit in rerū natura nisi per instans sequitur ꝙ totum tempus preteritum precessit aliquod instans. sed aliud quod precedit ab instanti non est semper nec potuit esse semper.

Sed contra istā opi. ar. p̄ sic. impo͡ıle nūq̄ fuit po͡ıle. nec econuerso. cū nihil trāsit de possibili ad impo͡ıle nec econuerso. sed si deus nō potuit aliquid p̄ducere ab eterno hoc est q͡ꝛ omne aliud a deo fuit impo͡ıle ab eterno. ergo nihil aliud a deo pōt eē p̄ductum a deo nisi res transierit de eē impo͡ıli ad eē possibile. s͡ꝫ iste trāsitus est impo͡ıle. ergo per ꝯn̄s nihil a deo pōt produci. sed hoc est impo͡ıle. ergo ⁊ illd̄. ¶ Dices ꝙ oīa sunt possibilia ab eterno non tn̄ pro eterno sed pro tp̄e. ⁊ ite͡ꝝ pōt aliquid fieri ab eterno. hoc nihil est dictu. q͡ꝛ illd̄ qd̄ ab eterno est impossibile pro eterno simpl͡r est impo͡ıle ab eterno. Illud etiā qd̄ pro tp̄e est impo͡ıle simpl͡r est possibile. ergo si res fuit ab eterno ip̄ossibilis pro eterno. ⁊ postea fuit ex tp̄e de simpliciter ip̄ossibili facta est simpl͡r possibilis. ¶ P̄. si hoc tenet ita. dicam tibi ꝙ nihil est simpl͡r ip̄ossibile. sed quicquid est ip̄ossibile. est ip̄ossibile solū pro tūc quādo est ip̄ossibile. ⁊ ita omne ip̄ossibile pōt fieri possibile cū non sit ip̄ossibile nisi pro tūc quādo est impossibile. ita ꝙ per ꝯn̄s h͡ꝫ fieri. q͡ꝛ quando po͡ıle est possibile non est ip̄ossibile. Hoc aūt nihil est. ex quo sequit͛ ꝙ illud qd̄ non pōt esse ab eterno ⁊ pro eterno est simpliciter impo͡ıle. ergo ⁊c̄. ¶ P̄. arguit͛ secūdo p̄ncipaliter in causis p̄cisis. si affirmatio est cā affirmationis ⁊ negatio negationis. s͡ꝫ causa p̄cisa entitatis creature est. q͡ꝛ deus dat sibi eē ꝯtingēter. ergo cā non entitatis ei⁹ est. q͡ꝛ nō dat sibi eē. tūc aūt deus est nec̄ia cā istius negationis. puta non entitatis creature. aut cōtingens. si cōtingens habeo p̄positū. si necessaria. cōtra. q͡ꝛ negatio affirmationis cōtingentis non pōt esse necessaria. In causis. n. p̄cisis si affirmatio est cā cōtingēs affirmationis. ⁊ negatio cā contingens negationis. ergo sicut a deo creatura h͡ꝫ esse. q͡ꝛ deus dat sibi contingenter esse. ita h͡ꝫ nō esse. q͡ꝛ deus non nec̄io sed cōtingēter dat sibi non esse ⁊c̄. ¶ P̄. confirmat͛. q͡ꝛ nulla negatio seu priuatio est p̄fectior sua affirmatiōe opposita. s͡ꝫ illud qd̄ pōt esse ab eterno est p̄fectius aliquo mō isto qd̄ non pōt esse ab eterno. si ergo non esse creature pōt eē ab eterno. ergo ⁊ esse. ¶ P̄. cōfirmat͛ scd̄o. q͡ꝛ habitus ⁊ priuatio mēsurant͛ eadē mēsura. ergo si nō esse fuit ab eterno ⁊ esse potuit sil͛r esse ab eterno. ¶ P̄. repugnat creature ꝙ sit volita ⁊ itellecta a deo ab eterno. ergo sibi nō repugnat ꝙ sit ab eterno. p͡ꝫ ꝯn̄a. q͡ꝛ sola voluntas dei est cā efficiēs creature. aīs p͡ꝫ. q͡ꝛ sic est de facto ꝙ deus intelligit creaturā ab eterno. ¶ Item creatū͡ꝫ fuisse ab eterno nō claudit ꝯ̄dictionē. ergo est po͡ıle apud deū. ꝯn̄a est manifesta. p̄batio aūtis. q͡ꝛ p̄ductio aūtis. q͡ꝛ p̄ductio diuina nō determinat͛ ad aliq̄ d͡ꝛiam tp̄is. ergo per ꝯn̄s creatura fuit possibilis p̄duci ab eterno. ¶ Cōfirmat͛. q͡ꝛ de⁹ p̄duxit aliq̄ creaturā de nouo. tūc sic vel potuit ante p̄duxisse vel nō. nō pōt dici ꝙ nō. q͡ꝛ actio dei nō determinat͛ aliqua d͡ꝛia tp̄is. ergo sequit͛ ꝙ ante potuit produxisse tunc signet͛ illud instās ⁊ vt p͡ꝛi⁹ arguam. q͡ꝛ vel ante potuit producere vel nō. ex quo sequitur ꝙ ante qd̄cūq̄ instans infinitum deus potuit producere creaturam. ⁊ per consequēs potuit ab eterno. ¶ Itē si nō potuit producere ab eterno vel eius cā est ex p͡te primi producentis. vel ex parte effectus. non primū. cum equalis virtutis ⁊ potētie fuerit deus nunc ⁊ semper ⁊ etiā ab eterno. Nec pōt dari scd̄m. q͡ꝛ nō repugnat effectui ꝙ fuerit ab eterno. nam sicut habetur in littera. si triangulus fuisset ab eterno ⁊ habere tres angulos fuisset ab eterno. Similiter si ignis fuisset ab eterno splēdor fuisset ab eterno. ¶ Dico igitur ꝙ deus potuisset si voluisset produxisse creaturam ab eterno. nec h̄ repugnat ex parte dei nec ex parte creature.

Ad rōnes alterius opinionis. rn̄deo ad primā ⁊ reduco primo ipsam ꝯtra facientē. na͡ꝫ de⁹ ab eterno predestinauit ꝯtingenter saluādos ⁊ presciuit damnandos. ergo ⁊ potuit contingenter mundū creare ab eterno. aīs p͡ꝫ. q͡ꝛ omne volitū a deo est volitu͡ꝫ ab eterno ⁊ omne volitū ad extra est volitu͡ꝫ cōtingenter. ꝯn̄a p͡ꝫ. q͡ꝛ illd̄ qd̄ s̄m rōnem stat cū aliquo pōt etiā stare cu͡ꝫ quocūq̄ alio eiusdē rōnis cum illo sed eternitas stat contingenter cū cōtingentia prescie ⁊ predestinationis diuine. ergo ⁊ cū cōtingentia creationis siue productionis pōt stare cu͡ꝫ cōtingētia sit eiusdē rōnis hic ⁊ ibi. ergo ⁊c̄. ¶ Item oīs effectus cōtingens tunc p̄ducit͛. vel producit͛ cōtingenter quando p̄ducit͛ quando. n. non producit͛. non p̄ducit͛ necessario nec contingenter. modi. n. rei p̄supponunt rem. igit͛ q̄ñcūq̄ deus p̄duxisset mundū ab eterno adhuc potuisset ipsu͡ꝫ non p̄ducere. ⁊ per ꝯn̄s contingenter ⁊ non necessario. ¶ Ad forma͡ꝫ rationis dico ꝙ deus potuisset creaturā non p̄duxisse pro instanti. pro quo p̄ducebat ¶ Ad p̄bationē primam. omne qd̄ est ⁊c̄. iam fuit expositu͡ꝫ in scd̄o huius. ꝙ ista est vera in sensu composito. In sensu aūt diuiso est falsa. quō aūt sit. iā fuit etiā ibi expositū. ¶ Ad scd̄am p̄bationem dico ꝙ posse creare ⁊ posse non creare non sunt cōtradictoria. q͡ꝛ simul ego possu͡ꝫ aliquid agere ⁊ non agere. ista tn̄ sunt contradictoria. puta posse agere ⁊ non posse agere stantibus cōditionibus ꝯ̄dictorijs. Et quando vlterius arguebat͛ in confirmatione. quorūcūq̄ actuu͡ꝫ potentie ⁊c̄. cōcedo illi mō quo potentie sunt cōposees. ¶ Ad minorem dico ꝙ deus ab eterno potuit creare ⁊ non creare diuisim. non tamen cōiunctim ⁊ ita hē potentie non sunt composees coniunctim. s͡ꝫ tn̄ diuisim quare nec actus erūt composees coniunctim sed diuisim. ¶ Ad aliā ꝯfirmationē qd̄ dicit͛. oē ꝯtingenter agēs ⁊c̄. dico qd̄ sicut dictu͡ꝫ fuit in 2° hui⁹. ꝙ duplex est indeterminatio. quedā est de inesse. quedā de possibili. dico igit͛ ꝙ omne agens qd̄ actu agit est indeterminatū de possibili. determinatu͡ꝫ tamen de inesse. ⁊ ita si deus produxisset ab eterno creaturā fuisset indeterminatus indeterminatione de possibili determinatus tn̄ determinatione de inesse. cū qua indeterminatione de possibili stat precise cōtingentia. vt fuit ibi dictū. ¶ Ad 2ᵐ reduco p̄mo istā rationē ꝯtra eos. Nam s̄m Augu. si ignis fuisset ab eterno splendor ab eterno genitus fuisset ab eo. Si triāgulus fuisset ēt ab eterno ⁊ habere tres angulos fuisset ab eterno. tunc sic. omnis effectus posterior est sua cā in illo instāti. ergo p̄ori quo est ignis vel splendor est vel nō est. si non est ⁊ postea est cū ista sint contradictoria verificabunt͛ de eodē in eode͡ꝫ instanti durationis. Ex quo ētsequit͛ ꝙ non sit illi coeu⁹. si est ergo ignis nō est p̄or cui⁹ ꝯ̄riū supponit͛. ¶ Ad formā respōdeo. pro cui⁹ euidentia est sciendū ꝙ oīs effectus est posterior na͡ꝫ sua cā. esse aūt posteri⁹ nā non est eē in aliq̄ signo posteriori reali. nec esse pri⁹ nō est esse in aliquo signo priori reali in quo nō sit posteri⁹. S͡ꝫ esse posterius nā vt sepe dixi nihil aliud est q̄͡ꝫ hoc dependere ab hoc in quadam alteritate nāe. concedo igit͛ maiorem si prius tp̄e habet non esse q̄͡ꝫ esse. non aute͡ꝫ si prius nā. ¶ Ad p̄bationem primā quando dicit͛. illud quod prius habuit nō esse q̄͡ꝫ esse ⁊c̄. ve͡ꝝ est si habuerit prius tp̄e. ¶ Ad secundā probationē dico ꝙ creaturam habere non esse prius q̄͡ꝫ esse pōt intelligi dupliciter. Uno modo ꝙ fuerit aliquod signū in quo habuit nō esse ⁊ posterius habuit esse. ⁊ hoc est impossibile supposito ꝙ fuerit ab eterno. Nam vel non fuisset ab eterno vel oporteret contradictoria verificari de eodem. nisi fingas ꝙ verificant͛ pro diuersis signis nature quod fuit alias ip̄robatū. Alio modo pōt intelligi ꝙ p̄us hūit non esse sic ꝙ eius esse habuit dependentiā ab alio. ⁊ isto modo itelligo. nec ex hoc sequit͛ aliqua ꝯ̄dictio. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ accipit vnū falsum. v͡ꝫ. ꝙ creatio transeat manente creatura. h̄ n. est falsum quod p̄bo. Omnis p̄ductio in instanti rapti͡ꝫ transiens ⁊ finiēs manente termino ei⁹ est actio. omne eni͡ꝫ quod transit manēte subām ei⁹ est actio. quod eni͡ꝫ est substantia eius non pōt transire ipo manente. sed oīs p̄ductio que est actio presupponit subm̄. sed creatio non presupponit subm̄ cū per ea͡ꝫ res accipiat esse totale. ergo nec per ꝯn̄s est fluens siue rapti͡ꝫ transiens. sed manet manente eius ter-

mino. ¶ Item nullū ens fluens est simplr prius ente pmanēte. sz ecōuerso. sz creatio rei cū sit cā ei9 est por ipa re. ergo creatio rei pmanētis nō pōt esse raptim trāsiens nec fluens nisi ponas pmū ens in vītate entiuz fluēs ee. ¶ Tūc ad rōnē. qñ dr qp creatura sp crearet. Dico qp creari dicit duo. s. aliqd reale τ aliqd rōnis. Creari. n. dicit rē esse. τ h est in re. Dicit etiā rez esse nūc p. τ hoc est ens rōnis. hō. n. pmitas est tm scdz rōnē. nō aūt est aliqd in re vel scdm rē τc. ¶ Quātū ad scdm articuluz vbi erat videndū de successiuis. aliq cōcedentes deum posse facere entia pmanētia ab eterno. dnt tm qp nō sit aliqd ens successiuuz puta mot9 vel tps ab eterno. pro ista pclōne pbāda ponā p rōnes spāles. scdo ponā aliquas gnāles. Arguo p sic. infinit9 est act9 pmixtus potētie. tūc sic. alli cui repugnat actus pmixtus potētie nō pōt ee infinitū. sz motui siue tpi repugnat qp sit actus pmixtus potētie. tps. n. pteritū totū sit in actu τ nō est aliqd ens in potētia cū totū transierit τ in actu cōpleto fuerit. ergo τc. ¶ Et si forte dicas qp accipiēdo aliq pte tpis pteriti. puta diē hesternā. τ sic post illā accipiendo aliā poīe. τ sic psequēter retrocedēdo vnā accipiendo post aliā. τ sic erit pcessus in infinitū. qz nunq deueniet ad pmuz instās tpis. ¶ Sed contra hoc arguit sic τ bene. qz tūc scdm istū modū non accipit tps preteritū per modū preriti. sed magis per modū futuri. ¶ P. arguit scdo sic. ad pncipale. ratio infiniti in quocunq accipiat est ex illa parte ad quā est pcessus nō a qua. qz a parte a qua est status. nō aūt ex parte ad quā pcedit. hoc pz in numeris in quib9 nō procedit in īfinitū ex parte vnitatis. sz tm in eundo versus multitudinē. hoc idē pz de rōne ptinui que quidē vadit in infinitum ex parte magnitudinis ad quā sit processus diuisiōis. igit pz ista. vz. qp ratio infiniti accipit tm ex illa parte versus quā est processus τ non ex illa pte a qua est pcessus sed processus in successiuis est a pterito in futurū. ergo ipossibile est tps pteritū esse infinituz. sed si esset eternū esset necessario infinitum. ergo τc. ¶ P. arguit tertio sic de ratione infiniti est qp non sit totū in actu. sed sp sit in potentia ad aliud. Sed illud quod est preteritū totū existit in actu. ita qp nō restat aliquid eius igit ipossibile est pteritū esse īfinitū. Et si dicas vt prius qp est infinitū pcedendo versus partē tpis pcedentis accipiendo vnā partē post aliā in īfinitū iam cōmutas preteritum τ futurū. ¶ 4° sic de rōne infiniti est qp habeat ee incōpletū τ impfectū. qz semp habet potētiā annexā. sz pterito repugnat habere esse incōpletū τ impfectū cū totū qd ptinet ad rōnem ei9 sit completū τ nihil restat accipiendū. ergo τc. ¶ P. 5° sm phm. 3. hui9. infinituz est cui9 sp restat aliquid accipere vltra. sed extra tps pteritū nō est accipere siue non stat aliquid eius accipiendū cū totū sit acceptū. ergo impossibile est tps pteritūz esse infinitū. ¶ 1° arguit per rationes cōes. τ pmo sic. nullū infinitū pōt esse ptransituz. sed omne pteritūz est ptransitū. ergo τc. ¶ P. ipossibile est aliqd infinitū esse totum acceptū. sed omne tps preterituz τ esse cuiuslibet pteriti est totū acceptū. ergo ipossibile est tps preteritū vt pteritū ee infinituz. ¶ P. tāta duratio fuit ab eterno vsq nūc pcedēdo qnta est ab isto nūc vsq in eternuz redeūdo siue retrocedendo. tāta. n. via est ab athenis vsq ad thebas qnta ecōtra a thebis vsq ad athenas. sz retrocedendo ab isto nūc ipossibile esset redire in eternū. qz tūc ptrāsiret infinitū. ergo psilr redeundo siue reuertēdo ab eterno impoīe est deuenire vsq ad istd nūc pñs siue ptingere eadē rōne. ergo τc. ¶ P. si tps ponat infinitū a pte an sicut est infinitū a parte post. in po9 ergo tm tps fuit ab eterno vsq nūc a pte ante qntū erit siue futurū est a pte post in po9. sed eūdo ad partē post ipoīe est futuruz esse ptransitū ex quo erit infinitū. ergo si tps vel motus fuisset vel potuisset ee ab eterno nūq potuisset esse deuentū ad istud nūc. ¶ P. pro qualibz reuolutiōe solis vna sunt. 12. lune. ergo si mūdus fuisset ab eterno reuolutiōes solis fuissent infinite. ergo vnū infinitū excederet aliud h est ipoīe loquēdo de īfinito in eodē gnīe. ¶ P. si tps fuisset ab eterno sequeret qp ps eēt eqlis suo toto. h est ipoīe. ergo pbatio pñe. accipio totū tps preteritū vsq hodie si est īfinitū amota aliq pte ab ipso. puta vna die vel qcūq pte finita. illud tps qd remanet est īfinitū. sed tps remanens est ps tpis ptituti ex pte remanēte τ ex parte remota. ergo cū pars remanēs sit infinita sicut. τ suū totū sequit qp sit eqlis sibi. ¶ Sed cōtra istā pclusionē arguit pmo sic. nō est ipossibile esse īfinitū siue eternuz aliquid pmanēs. ergo nec aliqd fluēs sz fluēs nō est aliud nisi tps vel mot9. ergo τc. ¶ P. qd est simplr ipossibile nunq fuit possibile. sed qd est simpliciter ipossibile ab eterno est ipossibile. τ qd est possibile tpe est simplr ipossibile. ergo qd est possibile ex tpe est possibile ab eterno. τ qd est impossibile ab eterno est ipossibile ex tpe. sed mot9 est possibilis ex tpe. ergo τc. ¶ P. in causis pāsis si affirmatio est causa τc. sed cā quare tps vel motus habet esse est. qz deus ptingenter dedit sibi esse vt arguturz est supius. ergo τc. ¶ P. supposito qp aliquid possit esse īfinitum etiā tps totuz a parte post. arguo sic de tpe τ motu quādocūq aliqua duo sunt eiusdē ratiōis cui vni illoz nō repugnat nec aliō sed instās qd fuit pmuz tpis τ instās qd est terminus tpis sunt eiusdē rationis qntū ad illud qd dnt fundamentalr. licet formalr sint alteri9 rōnis puta ratio pncipij τ ratio termini. sunt alteri9 rōnis. tm instans qd est pnm τ illud qd est termin9 sunt eiusdē rōnis sicut τ oēs ptes tpis. sunt eiusdē rōnis. sz qrūcūq affirmationū eiusdē rōnis opposite sunt eiusdē rōnis. negatiōes. n. nō distinguūtur nisi per affirmatiōes. ergo negatio instātis qd est pncipiū tpis est eiusdē rōnis cū negatiōe istātis qd est terminus tpis. cūz ergo negatio instātis qd est termin9 tēporis possit esse īfinituz a parte post vt suppono. ergo per pñs. oē illud pōt eē ab eterno quod pōt eē sine pncipio sue durationis. ergo τc. ¶ Cōfirmat sicut se hz qntitas pmanēs ad suos terminos pmanētes. ita se hz qntitas fluēs cuiusmodi est tps. vel mot9 ad suos terminos fluētes. sed qntitas pmanēs sicut linea se hz ad suos terminos qp non magis determinat siue reqrit sibi vnū terminū q aliū. Nō. n. magis reqrit rōnem pncipij q termini. ergo τ qntitas fluēs sic se habet ad terminos suos fluētes qp nō plus se determinat ad pncipiū q ad terminū ne ecōuerso. τ ita si pōt eē sine termino eadez ratiōe sine pncipio. quare τc. ¶ P. nō est aliq rō. quare tps nō possit eē infinitū. nisi qz infinitū eēt ptrāsitū. sed ista nō valet. qz sicut se hz pteritum ad fuisse ita futurū ad erit. sicut. n. ista est vā omne pteritū fuit. ita τ ista. omne futurū erit. τ vlterius sicut esse ptrāsituz repugnat infinito ita repugnat sibi esse ptrāsibile ad futurū. sicut ergo eē ptrāsitū repugnat tēpori preterito infinito. ita repugnat ipsi futuro infinito. sed nō obstāte qp tps nō sit ptrāsibile. qz non hz terminū. adhuc tm veruz est dicere qp omne futuruz erit. ergo τc. ¶ Et nō obstante qp tps pteritū nō sit ptrāsitū. adhuc tm verū est dicere qp tps preteritum fuit falsuz. ergo supponit cū de rōne pteriti sit magis qp sit ptrāsitū q sit de rōne futuri qp sit pertrāsibile. ergo τc. ¶ Confirmat. qz sicut se hz pteritū ad fuit. ita futurū ad fore τ ecōuerso. sed sic se habet futurum ad fore vel erit qp nō sequit futurum erit. ergo futurū pertrāsibit. ergo nec ex parte pteriti sequit preterituz fuit. ergo preteritum fuit ptransitum.

Ad rōnes in contrariū. Ad euidentiam oium est scīm. qp oēs ille rōnes siue fortiores earū imaginant qp si fuisset tps pteritum infinitū fuisset tantū in po9 infinitum. hoc aūt supposito forte rōnes sunt insolubiles. Sz ego imaginor totū ptrium. dico. n. qp si tps pteritū fuisset īfinitū nō fuisset īfinitū in po9 siue in actu pmixto po9 sicut ipsi imaginant τ futurū esset infinitū. sed fuisset in actu infinituz nō qdem in actu manifeste siue existēte. sed in actu ptereūte. talē. n. īfinitatē debemus attribuere rei qlem habet entitatē. τ ideo sic infinitas rei pmanētis est tota silr sic ei9 entitas ita īfinitas rei successiue pterite fuisset nō qdē in actu sic qp oēs ptes ei9 fuissent in actu. sed successiue ptereuntes sicut sua entitas vñ sicut si de9 faceret aliqd pmanēs infinitū illō nō eēt īfinitū pmixtū potētie. sz esset in actu pmanēte. igitur. Cōsilr si deus fecisset infinitū tps a pte ante illō fuisset infini-

tū nō in actu pmixto po^e.sz in actu simplici:nō tū in actu p manēte sic nec ei^o entitas.sz ptereunte.si tū itelligas illō eē in nitū in po^e ex hō qꝫ nō fuerit totū sil' vt sic pōt aliq mō ꝯcedi. ¶ Tūc ad pᵐ rōnē ifinitū est act^o pmixt^o ⁊c̄.verū est act^o infinit^o in po^e nō in actu cui^o est illud sic eē futurū eēt ifinitū in po^e si nunq̄ terminaret.ita ifinitū tp̄s pteritū fuisset ifinitū in actu ifinite cōpetēte rei successiue.vt dictū est. ¶ Ad 2ᵐ p idē.ad pbōnē de nūo ⁊ de diuisione ꝯtinui.dico qꝫ vtrūqꝫ illoꝝ est in po^e ifinitū nō in actu.iō vtrūqꝫ est infinitū tm̄ in ꝓcedēdo siue in accipiēdo alteꝝ post alteꝝ nō in accepto eē. nec sic aūt eēt ifinitū tp̄s pteritū vt dictū est. ¶ Ad 3ᵐ p idē. hoc.n.est de rōne ifiniti in po^e nō eē totū in eē determinato actu.tū per ꝯtrariū de rōne ifiniti in actu cū eēt tp̄s pteritū est qꝫ totū sit in actu sm̄ modū sue entitatis.⁊ iō ifinitū pteritū fuisset in actu ptereunte.nō tū in actu pmanēte. ¶ Ad 4ᵐ per idē.lz.n.de rōne ifiniti sit qꝫ hēat eē incōpletū.nō tū de rōne infiniti in actu:imo tale hꝫ eē cōpletū sm̄ modū suūꝫ.⁊ ideo si tp̄s fuisset ab eterno non fuisset incōpletū a pte añ ex qua pte fuisset ifinitū in actu.sed bñ a parte post ex qua pte fuisset futurū.sicut.n.pteritū.si psupponit ⁊ nō est aliqd eius in po^e si est ifinitū est in actu ⁊ nō in po^e. Ita ⁊ futuꝝ cuꝫ sit in po^e nō pōt eē ifinituꝫ nisi tm̄ in po^e.sicut.n.de rōne pteriti est qꝫ pterierit vel psuerit ita de rōne futuri est qꝫ sit in po^e. ¶ Ad 5ᵐ ifinitū est cui^o ptem accipientibus semp est ⁊c̄.dico ꝯsilr ad hoc qꝫ verū est de ifinito in po^e tm̄ ⁊ nō in actu.⁊ iō qꝫ tp̄s pteritū fuisset ifinitū ex pte qua est ꝓcessus non est aliquid. ¶ Ad alias rōnes. Ad pᵐ.nullū ifinitū posse eē ptrāsitū pōt dupl'r itelligi.vno^o sic qꝫ a termino in ei^o terminū. puta ab aliquo instāti manifeste initiante tp̄s pteritum ad aliqō aliud ip̄m terminās deueniet.⁊ sic est falsa.qꝛ cū hoc supponā fuisse ifinitū.⁊ per ꝯñs costideret termino. Alio^o pōt itelligi tp̄s pteritū eē ptrāsitū.i.qꝫ abijt.nō tū a termino fuerit deuentū in terminū.⁊ sic est verū. Per idem dico ad aliā rōnem cū dr̄ qꝫ ifinitū nō pōt eē totū acceptū:lz.n.infinitum nō possit eē totū acceptū.pmo mō.i.qꝫ a termino in ei^o terminū si deuentū:pōt tm̄ totū eē acceptū sic qꝫ totum abierit. ¶ Ad 3ᵐ de illo ingressu cum dr̄ totum tp̄s fuit ab eterno ⁊c̄.concedo. Ad minorē.impoe est ab illo nunc ⁊c̄.dico qꝫ redire ab illo nūc ad eternitatē pcedentē pōt intelligi dupliciter.vno mō.qꝫ redeat ad aliqō primū instās illius eternitatis:⁊ hoc est impoe sicut etiā ab eternitate impoe fuit puenire ad istud nūc isto mō incipiendo.s.ab aliquo pmo instāti eternitatis.qꝛ nullū tale instans primū potuit esse in eternitate:cum hoc sit ꝯtra rōnē eterni. Alio^o pōt itelligi redire ad eternitatē ab nūc nō ad primū eternitatis.sz ad durationem eternitatis.⁊ hoc est impoe retrocedendo ab illo nūc durationis in eternitatē.hoc est in durationē eternam que nō habuit pnᵐ. ¶ Cōsilr dico qꝫ venire ab eternitate in istud nūc pōt dupl'r intelligi.qꝛ vel qꝫ deueniat a primo instanti eternitatis ad ip̄m:⁊ sic est impoe. vel qꝫ deueniat ad pmū instans eternitatis:qꝛ tale nō est ipoe sz ab eternitate i.duratiōe que nō habuit pnᵐ ad istud nūc pñs. ¶ Ad 4ᵐ impoe est totū tp̄s futurū eē pteritū.ergo nec pteritū si ponat ifinitū.ꝯcedo ꝯñtiā vniformiter accipiēdo:vñ sicut eundo a pñti ad futuꝝ nō pōt ptransiri.nec ꝯsumi futuꝝ:qꝛ nō pōt ptingi ad terminū.ita nec pueniēdo a pterito ifinito.ad tp̄s pñs ptransit siue ꝯsumit pteritū.qꝛ nō sumit ab ei^o pn^o cum nō hēat.Et iō veniēdo ab eternitate ad nūc pñs nō cōsumasti eternitatē.qꝛ nō inchoasti nec inchoare potuisti.in hoc tm̄ distinguunt de pterito ⁊ futuro.qꝛ futuruꝫ est tm̄ infinitum in po^e ⁊ nō in actu:pteritū aūt in actu.vt supius dictū est.⁊ ideo tp̄s preteritū pōt eē ptrāsitū.sic qꝫ totū abierit ⁊ fuerit.lz nō sic qꝛ a termio in terminū ductū sit vel fuerit. nō aūt tp̄s futurū cum sit in po^e siue in actu pmixto potentie infinitū. ¶ Ad 5ᵐ de reuolutionibus solis ⁊ lune.dico qꝫ illa rō ita pbat qꝫ tp̄s nō possit esse ifinitū a parte post sicut a parte ante.idē.n.incōueniens sequit de reuolutionib^o futuri infiniti sicut de pterito. ¶ Tūc ergo ad rōneꝫ ꝯcedo qꝫ pro q̄libet reuolutione solis diuisim accepta sunt.12.lune siue pterita ⁊ pro futura q̄libet.sz ex hoc pro q̄libet reuolutione diuisim accepta.12.lune.nō sequit vt tu infers.qꝫ oēs reuolutiones lune collectiue sumpte sint duodecies plures oibus reuolutionib^o solis collectiue sumptis.lz.n.q̄libet reuolutio pterita vel futura solis vel lune sit finita:oēs tm̄ collectiue sumpte sunt infinite tam solis q̄ꝫ lune.⁊ ideo oēs lune nō pñt esse plus oibus solis. ¶ Ad 6ᵐ ⁊ vltimū cū dr̄.qꝫ tūc sequit qꝫ pars sit equalis toti pro ista rōne arguit:ita de tp̄e futuro sicut de pterito.accipio.n.aliq̄ꝫ partē tp̄is futuri illa dempta siue remota a tp̄e futuro.adhuc tp̄s futuruꝫ remanēs est ifinitū.⁊ tm̄ est pars tp̄is ꝯstituti ex ipso ⁊ ex ipsa pte remota.ergo ⁊c̄. Ideo hō dñt aliqui qꝫ ifinitas q̄ntitatis tollit illud pnᵐ.oē totuꝫ est maius sua pte.vñ per eos illud pnᵐ nō est veꝝ nisi tm̄ in q̄ntitate finita. Sed hoc est falsum. nō.n.magis tollit aliqō pnᵐ ifinitas q̄ꝫ in entitate. ¶ Pᵒ.cōfirmat.qꝛ tūc pmū pnᵐ nō eēt verū nec teneret nisi gra mā̄e ex quo nō teneret vbiqꝫ.Et ideo dico al'r qꝫ illud pnᵐ.oē totum ⁊c̄.est verū in quacūqꝫ mā̄.tā.vꝫ.in q̄ntitate ifinita q̄ꝫ in q̄ntitate finita.sed tūc dico qꝫ ex hoc qꝫ tp̄s ponit a pte ante infinituꝫ.nō seqnit qꝫ ps equatur toti.sicut nec ex hoc qꝫ est infinitū a pte post. ¶ Ad pbōnē dico qꝫ pars que remouet ab aliquo ifinito vel accipit ab illa pte ex qua illud est ifinitum.vel nō per cōparationē ad illā:sed ad aliā.Exēplū.accipio aliq̄ꝫ lineā ifinitā si demas ab ipsa aliquā partē per cōparationē ad extrema in ordine ad quē est ifinita.⁊ hoc nō. qꝛ cū sit ifinita caret extremis.⁊ ideo vt sic nō pōt hꝫe rōnem totius.vel accipio illā per cōparationē ad mediū.qō qdem nō est mediū sm̄ rem.sz quo ad nos.⁊ tale est infinitū.⁊ in tali est assignare totum ⁊ ptem.⁊ semp est pars ineq̄lis toti. ¶ Cōsilr dico de tp̄e.si.n.ponat ifinitū ex vtraqꝫ pte.vꝫ.ante ⁊ post.nō pōt accipi nec significari in illo tp̄e aliq̄ ei^o pars. nec per cōparationē ad aliqō tp̄s finitū versus nos. ¶ Tūc ad rōnē in forma dico.qꝫ remota aliq̄ parte a tp̄e ifinito.vel a quacūqꝫ alia q̄ntitate ifinita.qō remanet est ifinitū.⁊ qñ dicis in minori.qꝫ illud fuit pars pcedētis q̄ntitatis.falsum est infinito.n vt ifinitū repugnat hꝫe rōnem ptis ⁊ etiā totius. bñ tm̄ ꝯcedo qꝫ in tp̄e vel in alia quacūqꝫ ifinita q̄ntitate est signare aliquā q̄ntitatē finitā.que hꝫ rōnem totius ⁊ ptis respectu diuersoꝝ in ordine ad quā accipit vel pōt accipi siue remoueri ab ifinito aliq̄ ei^o pars.⁊ tūc ꝯcedo qꝫ ex illa q̄ntitate remanēte ⁊ ex pte remota.resultat maior q̄ntitas ip̄a q̄ntitate finita remanēte que habebat rōnē toti^o respcū.q̄ntitatis nūc remanētis ⁊ respectu q̄ntitatis remote.ita qꝫ q̄ntitas remanēs ⁊ remota essent partes eius quarū vtraqꝫ sibi erat inequalis.hoc de primo principali.

QUANTUM Ad 2ᵐ dico qꝫ nihil aliō a deo de facto fuit ab eterno:imo fuerūt oia ex tp̄e.lz oia per diuinā potētiā poterant eē ab eterno.⁊ sic ad q̄ōnem. ¶ Ad rōnē in pn^o factaꝫ.ꝯcedo qꝫ posita cā nāli in actu ponit ei^o effectus.deus aūt fuit cā in actu nō nālis:sed voluntaria ab eterno. ¶ Ad 2ᵐ dico qꝫ ex hoc creatio nō eēt equalis deo in eternitate.qꝛ eternitas dei est pfecta ⁊ idependens eternitatē q̄cūqꝫ aliā virtual'r continēs.eternitas aūt creature est iperfecta ⁊ dependēs ⁊ ab eternitate dei virtualiter contenta.Et sic finitur questio.⁊ per ꝯñs totum opus questionum physicorum.

¶ Questionibus subtilissimis clarissimi doctoris Joānis canonici ex ordine minoꝝ:nup per pbic lectoreꝫ sc̄i Nicolai de Venetijs fratrē Frāciscuꝫ mōtis feretri summa cura castigatis cum textu in principio questionum interposito. Anno dñi.1505.vigesimoqnto Idus Junij.

¶ Tabula questionum Joannis canonici dearticulata.

¶ Questio prima p̄mi libri.

Utrum sb̄a finita in suo ꝯceptu cōi iq̄ntū nālis sit p̄mariū sb̄m ⁊ adeq̄tuʒ phie nālis. ⁊ h̄ʒ tres articulos.

¶ Primus articulus.

Qualis sit vnitas scie gn̄alr accepte.
Habit⁹ est duplex ꝓprius ⁊ gn̄icus.
Perfectissima notitia nō pōt h̄ri de aliquo in respectu ad aliud.
Perfectissima notitia nō potest haberi sub ratione passionis.
Perfectissima notitia nō pōt haberi de aliquo in cōmuni.
Notitia habita de aliquo ƀm rōnē eius formalē ⁊ q̄ditatiuā est pfectissima.
Scire capitur dupliciter.
Quid sit notitia itnitiua vl' abstractiua.
Que sit rō p̄mi sb̄ti scie ⁊ q̄ ei⁹ ꝯditiōes.

¶ Scd̄s articulus.

Primitas sb̄ti est triplex.
Obiectū po⁹ est ⁊ sb̄m scie q̄ño dn̄t.
Ens sub q̄cūq̄ʒ rōne sūptū nō pōt eē sb̄ʒ in metaphysica. nec mobile in physica.
Corp⁹ mobile nō ē rō mālis sb̄ti scie nāl.
Licet angelus nō sit corpus est tn̄ vere naturalis ⁊ per se mouetur.
Angelus est in loco. ⁊ q̄ʒ plures distinctiones de esse in loco.
Scientia naturalis duplex est.
Mobilitas nō est rō formalis sb̄ti philosophie naturalis.
Mobilitas est ꝓpria passio ⁊ adequata subiecti phie naturalis.
Sb̄a finita in suo cōceptu cōi est sb̄m. materiale in phia naturali.

¶ Tertius articulus.

Utrū mobilitas sit diuisa vel indiuisa a primo subiecto huius scientie.
Nulla ꝓpria passio est per se cadibilis in predicamento.
Nulla ꝓpria passio est formalr sb̄a nec formaliter accidens.
Omne qd̄ est vel est substātia vel accīs quomodo intelligitur.
Nulla ꝓpria passio est distincta eēntialiter ab eo cuius est.
Nulla ꝓpria passio est sepabilis a sb̄to.
Ois ꝓpria passio est distincta formalr ⁊ quiditatiue ab eo cuius est.
Nulla aptitudo ad aliquē actum est distincta essentialiter ab eo cuius est.
Ois aptitudo adequata alicui sb̄to que non est de eius conceptu q̄ditatiuo est ꝓpria passio illius.
Utrum mobilitas sit entitas absoluta vel respectiua.
Mobilitas est entitas respectiua.
Utrū de mobili in q̄ʒtum mobile possit esse scientia physica.
Perpetuum capitur dupliciter.
Impossibile est aliquem ꝯceptuʒ p̄dicari quiditatiue nisi sit quiditatiuus.
Corruptibile capitur dupliciter.
Cōceptus quiditatiuus in plus se h̄ʒ q̄ʒ diffinitiuus.
Accidit sb̄to in scia q̄ hēat diffōnem.
Conceptū eē q̄ditatiuū pōt esse duplr.

¶ Scd̄a questio.

Utrū magis vl'ia sint magis ⁊ p̄us nota ab itell'u nr̄o ⁊ h̄ʒ tres articulos.

¶ Prim⁹ articulus.

An singulare sit per se cognoscibile.
Singulare q̄ñocūq̄ʒ sumptū est per se intelligibile de natura sua.
Singulare vt p̄scindens ab exn̄tia est cognoscibile notitia abstractiua.
Singulare icludēs exn̄tiā ⁊ cetera accn̄tia est cognoscibile notitia intuitiua.
Singulare scd̄m suā entitateʒ est per se itelligibile a nob̄ notitia abstractiua.
Intellectio duplex est.
Ob̄m itell'is q̄ddam per se intellectum quoddam non per se.
Singulare est primo nobis cognitum.
Nulla po⁹ pro statu illo pōt cognoscere singulare sub ꝓpria rōne.
Singulare circūstātionatū ƀm ꝯceptuʒ quē h̄ʒ ab aliis distictū cognoscit a nobis a posteriori ⁊ q̄si reflexe.

¶ 2⁹ arti.

Utrū vl'e sit nobis p̄us ⁊ magis notuʒ.
Uide. 10. distinctiōes de p̄oritate ⁊ posterioritate ⁊ de ꝯfuso ⁊ distincto.
Magis vl'e est prius cognitū notitia distincta q̄ʒ minus vl'e.
Min⁹ vl'e ē nob̄ magis notū no⁹ ꝯfusa.
Magis vl'e cōtiue est p̄us notum prioritate perfectionis.
Ul'e vt est q̄ddā totū totalitate ꝯtinentie eēntialis est prius notū notitia ꝯfusa.

¶ Tertius articulus.

Utrū ad cognitionē pfectam cuiusl3 rei dependētis a q̄libet gn̄e cause requirtur cognitio cuiuslibet cause.
Cognitio pfecta duplex est.
Ois cognitio de deo habita p statu isto est cognitio cause per effectum.
Ois cognitio de deo pro statu isto h̄ita est confusa ⁊ indistincta.
Nullus ꝯcept⁹ q̄ditatiuus est possis h̄ri de deo in vita ista.
Cōceptus pfectiora qui possit h̄ri de deo est q̄ est ens infinitum.
Nullū ꝯceptū q̄ditatiuū sb̄e tam create q̄ʒ increate. nec mālis nec imaterialis habemus in vita ista.
Demr̄atio q̄dā h̄ita per ꝓpriā diffōneʒ quedā per diffōnē circūloquentem.
Cōceptus sb̄e triplex est pro statu isto.
Intell's nr̄ h̄ʒ pro statu isto aliquē conceptū taʒ positiuū q̄ʒ priuatiuū soli substantie competentem.
De nullo accn̄te pro statu isto possum⁹ h̄re ꝯceptum quiditatiuū.
Ens capit' duplr i se vl' i ordie ad iclusa.

¶ Tertia questio.

Utrū a deo ⁊ creatura. sb̄a ⁊ accn̄te possit abstrahi aliq̄s ꝯceptus cōis realis illis vniuoc⁹. ⁊ h̄ʒ q̄tuor articulos p̄ncipales.

¶ Prim⁹ arti.

Ponit' opinio petri Aure.

¶ Scd̄s articulus.

Improbat' opinio petri Aureoli.
Aspect⁹ intell'is nō pōt ferri nisi sup illō qd̄ est attingibile ab intellectu.
Oē illud sup qd̄ fert' aspectus intell'is est aliqua ratio de se.
Cōuenientia quorūcūq̄ʒ est in aliq̄ vna rōne ⁊ vnico conceptu.
Cōceptus ꝓprius entis est aliq̄ ꝓp̄a rō.
Aspect⁹ itell'is nr̄i nō pōt ferri sup aliqd̄ denudatū ab omni rōne.
Absolutum capit' tripliciter.

¶ Tertius articulus.

Ponitur propria opinio.
Cōceptus capitur multiplr.
Uniuocatio triplex.
Uniuocationis gradus sunt quatuor.
Ens cōiter sumptū nō est vniuocū oib⁹ entibus vnione physica.
Ens cōiter sumptū est vere vniuocum oibus vnione logica.
Ens cōiter sumptū est v̇e vniuocū oib⁹ entib⁹ vniuocatiōe metaphysica.
Cōcept⁹ vni⁹ entis est vere rea 10. ⁊ vt est cōis deo ⁊ creature sb̄e ⁊ accidenti h̄ʒ vnitatem realem.
Ens nō diuidit' vt vniuocuʒ. nec est cōe enti reali ⁊ rōnis.
Licet ꝯcept⁹ entis sit vniuoc⁹ ⁊ cuicūq̄ʒ cōpat⁹ dicat vnā rōnē. nō tn̄ est de oib⁹ vniuoce ⁊ q̄ditatiue p̄dicabilis.
Conceptus q̄ditatiuus duplex.
Quiditatiuū multipliciter dicit'.
Cōitas in ꝯceptibus multiplex est.
Abstractio duplex p̄cisiua diuisiua.
Indr̄ia multiplex est.
Alietas multiplex est.
Neutralitas multiplr capitur.

¶ Quartus articulus.

Cōcept⁹ entis est cōissim⁹ ⁊ sīme p̄mus.
Ens vt d' ipo loq̄mur ē v̇e h̄ns ꝯdictiōʒ.
Accn̄s est simplr per se. ⁊ p̄ est ens ex sua ꝓpria rōne. l3 scd̄ario ⁊ ex ꝯiūcti sit ens ⁊ ex quadā analogia ad subam.
Uniuocatio ⁊ analogia pn̄t se simul cōpati in eodem.
Cōceptus entis est abstrahibilis a cōceptibus alioꝝ entium.
Cōceptus entis est indifferens ꝯceptib⁹ aliorum entium.
Cōcept⁹ entis ē neut' respcū alioꝝ entiū.
Cōceptus entis dicit quandā sūctatē a cōceptibus alioꝝ entium.
Inter cōceptus q̄ditatiuos poses h̄ri de deo ⁊ creatura solus conceptus est simpliciter simplex.
Cōceptus sp̄ei cuiuslibet p̄dicamenti est vere compositus.

¶ Quarta questio.

Utrū actualis sepatio accn̄tis a sb̄to cū exn̄tia eiusdē icludat ꝯdictionē ex terminis. ⁊ h̄ʒ q̄tuor articulos p̄ncipales.

¶ Primus arti.

Si actualis sepatio accn̄tis cōis ⁊ absoluti a sb̄to icludat ꝯdictionem.
Actualis sepatio accn̄tis cōi; vel absoluti cum exn̄tia eiusdē ab oi sb̄to non includit ꝯtradictionem.
Inherētia actualis est distincta eēntialr ab accidente.
Prioritas duplex nature ⁊ tp̄is.

Aptitudinalis separatio accidentis a subiecto per nullam potentiam est possibilis.
Inherentia aptitudinalis est eadem essentialiter accidenti.
Neutra inherentia est eadem quidditatiue.
¶ Secundus articulus.
Propria passio per nullam potentiam est separabilis a subiecto.
Non quod deus intelligit potest producere.
Intellectus diuinus omnia simul intelligit et non potest intelligere vnum sine alio.
Intellectus diuinus intelligit obiecta distincta distincte.
Potentia intellectualis dei et productiua non se excedunt proprie.
Vnum infinitum est maius alio in diuersis generibus.
¶ Tertius articulus.
Non est impossibile deo separare relationem a fundamento cum existentia eiusdem.
Possibile est relationem actualiter separari a fundamento.
Relatio potest esse actualiter sine extremis.
Extrema relationis possunt esse actualiter sine relatione.
Vnum correlatiuum potest existere sine alio.
¶ 4us articulus.
An ex subiecto et accidente resultet aliqua vna entitas tertia alia ab vtroque.
Compositio duplex cum his et ex his
Unitas duplex identitatis et vnionis.
An subiectum et accidens faciant vnum per se.
An accidens possit intelligi sine subiecto.
An accidens possit esse subiectum accidentis.
An ens descendat in substantiam et accidens per modos qui sunt esse per se et esse in alio.
Esse per se et esse in alio dupliciter capitur.
¶ Quinta questio.
v Vtrum totum per se sumptum dicat aliquam tertiam entitatem distinctam realiter ab omnibus suis partibus simul sumptis et habet duos arti.
¶ Primus articulus.
An diffinitio ab ipso diffinito ponat distinctionem ex natura rei.
Diffinitio et diffinitum sunt idem formaliter et quidditatiue.
Diffo et diffinitum distinguuntur ex natura rei preter operationem intellectus. ¶ 2us articulus.
Totum per se sumptum dicit aliquam entitatem tertiam distinctam ab omnibus partibus simul sumptis.
Licet tertia entitas ex natura rei sit distincta ab omnibus partibus simul sumptis tamen non distinguitur essentialiter vltra partes.
Totum per accidens non habet aliquam tertiam entitatem.
Entitas totius est entitas absoluta.
Entitas compositi distincta a partibus est forma totius que est quidditas.
¶ Sexta questio.
v Vtrum in indiuiduis eiusdem speciei sint aliqua ratione positiue et proprie generis conformitatis realiter et extrinsece distincte et habet 3 articulos. ¶ Primus arti.
Probatur quod titulus omnis est sufficiens contra Aure. ¶ Secundus articulus.
Queritur que sit causa indiuiduationis.
Proprium esse dupliciter capitur.
Substantia materialis et quelibet alia natura specifica non est de se in hoc singularis.
Indiuiduatio non habet esse per aliquam negationes

Indiuiduatio non habet esse per actualem existentiam
Indiuiduatio non habet esse per quantitatem nec per aliquam accidentia.
Indiuiduatio non habet esse per materiam nec per formam.
Vnumquodque res est indiuidua et singularis per aliquem gradum entitatis positiuum per se determinantem naturam indiuidui ad singularitatem.
Aliqua magis conuenire capitur dupliciter.
¶ Tertius articulus.
An in rerum natura sit aliqua vnitas minor quam numeralis.
Ex intellectu est dare aliquam vnitatem minorem itensiue quam sit vnitas numeralis.
Vnitas numeralis nullo modo predicto solum est vnitas priuatiua.
Secundum vnam opinionem ex intellectu est dare aliquam vnitatem positiuam minorem intensiue vnitate numerali. ¶ Septima questio.
Vtrum genus et differentia dicant distinctas realiter. et habet duos articulos.
v ¶ Primus articulus.
Genus et differentia distinguunt conceptibiliter.
Aliquid esse actualiter capitur dupliciter.
Conceptus generis et differentie sumuntur ab alia et alia realitate.
Genus et differentia dicunt distinctas realitates etc. vel distinguuntur ex natura rei formaliter et quidditatiue. ¶ Secundus articulus.
An differentia sit inclusiua generis.
Realitas differentie inferioris non includit quidditatiue realitatem superioris.
Nullum genus est per se predicabile de differentia et per consequens realitas differentie non includit realitatem generis.
Nulla differentia formaliter est inclusiua entis.
¶ Octaua questio.
Vtrum in quolibet genere sint tria principia transmutationis que sint eiusdem generis predicabilis. et habet duos articulos. ¶ Primus arti.
Distinctio de dicto. (posita.
Omnis entitas in genere per se cadens est vel composita
Nulla entitas lateraliter in genere est necessario composita.
Accidentia non sunt composita ex materia et forma. sed ex materiali et formali. ¶ Secundus arti.
Vtrum inter principia naturae sit maxima oppositio.
Contradictio est maxima oppositio penes maximum ambitum extremorum. ita quod est maxima oppositio extensiue.
Contraria sunt maxime opposita penes incompossibilitatem maximam extremorum in eodem subiecto.
Contradictoria sunt maxime opposita penes distantiam maximam extremorum intensiue accepta.
Contradictoria sunt maxime aut minime opposita penes distantiam maximam aut minimam eorum de quibus extrema contradictionis dicuntur.
¶ Nona questio.
v Vtrum materia dicat aliquam entitatem actualem separabilem ab omni forma. et habet duos articulos principales. ¶ Primus arti.
Vtrum materia dicat aliquam entitatem distinctam a forma.
Actus et potentia diuidunt ens.
Aliquid esse in potentia capitur dupliciter.
Potentia duplex obiectiua et subiectiua.
Nulla res in potentia obiectiua extra est aliquid entitas. et nec dicit aliquam entitatem immo est purum nihil quod est contra Aureolum.

Actus est duplex formalis et entitatiuus.
Existentia non est distincta ab essentia.
Materia dicit aliquam entitatem actualem determinatam et distinctam a forma.
Materia licet in essentia sua dicat actum entitatiuum. non tamen dicit actum formalem.
Vtrum materia sit separabilis ab omni forma.
Materia est separabilis ab omni forma tam substantiali quam accidentali.
An materia separata sit alicubi.
An materia sit mobilis ad aliquod vbi.
An materia separata habeat respectum terminationis ad deum creantem et conseruantem.
An aliquibus materiis separatis a suis formis insit dualitas vel pluralitas et multitudo cum talia sint quedam forme.
An materia sit genitalis. ¶ 2us arti.
Totum capitur dupliciter cathegorematice et sincathegorematice.
An cum intrinseca corruptionis sit materia vel forma.
An materia habeat propter quantitatem partes distinctas a partibus quantitatis.
An dimensiones interminate precedant formam substantialem in materia.
An potentia sit distincta essentialiter a materia.
An materia sit vna in omnibus.
An materia sit eiusdem rationis in omnibus.
¶ Decima questio.
v Vtrum priuatio sit aliquid entitas formalis extra circumscriptione omni operatione intellectus et habet 4 articulos. ¶ Primus arti.
An priuatio sit ab ente precise.
Negatio et priuatio quomodo differunt.
Vtrum necessario in creaturis vt distincta a priuatione sit formaliter extra animam.
Negatio distincta a priuatione non est formaliter extra animam existens.
Circumscripto intellectu nulla est contradictio.
An priuatio sit extra animam.
Priuationes formarum realium sunt formaliter extra animam circumscripto omni operatione intellectus.
An in deo sint negationes et priuationes preter intellectum.
Infinitas. immortalitas. insensibilitas sunt in deo per operationem intellectus. ¶ 2us arti.
An priuatio dicat aliquam entitatem formaliter positiuam.
Priuatio non dicit aliquam entitatem formaliter positiuam.
Priuatio dicit quedam esse priuatiuum.
Priuatio est aliqua entitas positiua suppositaliter permissiue et connotatiue.
Esse non ens capitur dupliciter. ¶ 3us arti.
An priuatio sit principium cuiuslibet transmutationis naturalis per se.
Priuatio est principium quantum ad fieri in qualibet transmutatione naturali.
Priuatio est principium per accidens quantum ad esse rei.
¶ Quartus articulus.
An priuatio sit distincta realiter ab ipsa materia.
Priuatio non est eadem materie realiter.
An priuationes et negationes a nobis intelligantur.
An in materia sint infinite priuationes.
¶ Secundi libri questio prima.
v Vtrum forma generabilis in sui generationem habeat aliquod esse reale distinctum a materia et habet 2 articulos.

¶ Primus articulus.
Utrū forma gñabilis ante sui gñationē hēat aliqd eē actuale reale distinctū ab esse materie.
For² añ sui gñatōez nō hȝ aliqd eē actuale cōpletū nec icōpletū. ¶ 2ᵘˢ arti.
Utrū forma gñabilis añ sui gñationez habeat aliqd eē potētiale ꝓpriuȝ ꝛ distinctū a mā ꝛ eius potentia.
Nulla creatura ante sui ꝓductionez hȝ aliquaȝ entitatem realem: ꝛ tñ realiter est producibilis.
Possitas q̄ de⁹ ab eterno creat posse est ꝑ dicere ipa diuina po⁹ dnoians ꝓducibilia.
Creatura ab eterno hȝ eē posse p eē diuine po^e absolute. s; hȝ eē ꝓductū per eē per exercitum diuine potentie.
Creatura v̇a eē nō hȝ in se ante sui ꝓductionem. hȝ tñ in suis causis.
Rō attribuit: possitas est rō ꝯceptibilis. rō ꝯcepta. rō posse. rō positiua ꝛc̄.
Creatura añ sui ꝓductionē hȝ. 8. vel nouem modos essendi.
An ad v̇itatē ꝓpōnū eternaliū regratur aliq̄ entitas. ¶ Q̄ō scḋa scḋi libri.
V Trū q̄ntitas possit abstrahi a materia sensibili.
Quātitas pōt abstrahi abstractione ꝓdiua ꝛ intellectuali a mā sensibili.
Quantitas nō pōt abstrahi abstractiōe diuisiua vel reali a mā sensibili.
Ad sciam mathematicā q̄tuor regrunt.
Due scie sunt mathematice.
¶ Tertia qō scḋi libri.
V Trum cāsitas cāe finalis sit cāsitas cāe efficientis. ꝛ hȝ. 3. articulos.
¶ Primus articulus.
An finis sit cā ḃm eē qd hȝ intētione agētis vel pro esse reali.
Finis hȝ rōnē cause in eē itentionali.
Lȝ finis sit cā in eē itētiōali. nō tñ p eē itētiōali. s; p eē reali. ¶ 2ᵘˢ articulus.
An finis sit cā nobilior ipso agente.
Causalitas finis nobilior est causalitate efficientis.
An eē obtiuū rei sit nobilius ꝛ ꝑfectius ꝙ̄ esse subiectiuum.
Quid est eē obtiuū vel etiā subiectiuuȝ.
Esse obtiuū ꝛ subtiuū nō se inuicē includunt vel se ꝯuertibiliter ꝯsequuntur.
Esse obtiuū ꝛ subtiuū nō se adinuicem totaliter excludunt.
Aliqd eē obtiuū est simplr posteri⁹ quocūqȝ eē subtiuo ꝛ subtiuum prius.
In creaturis eē obtiuū est prius simplr omni esse subiectiuo.
Omne esse obiectiuuȝ est cōmunius oi esse subiectiuo.
Ens obtiuū ꝛ subtiuū nō aspiciūt ens vt due dñe ipsius diuisiue.
Esse obtiuū ꝛ subtiuū nō aspiciunt ens vt due species eius.
Esse obtiuū ꝛ sbtiuū nō aspiciūt ens vt duo modi nō ꝯuertibilr se icludētes: sed se inuicem excedentes ꝛc̄.
Lȝ creature hēant ab eterno eē repñtatiuum ꝛ obtiuū realr in eēntia diuina: tñ in se nullam hñt entitatem.
Esse repñtatiuū cuiuscūqȝ obti est idem formaliter cum representato.
Esse repñtatiuū vel obtiuū qd hñt creature in eēntia diuina est simplr nobilius esse obiectiuo earum.
Esse obtiuū qd hñt creature in aliq intellectu creato nō est simplr noti⁹ vel nobilius esse subtiuo earum.
An finis vel eius cāsitas sit efficiens vel causalitas efficiens.
Cāsitas cāe finalis est cāsitas efficientis.
Finis nō est cā entitatis efficientis.
¶ Tertius articulus.
An deus sit cā finalis oium. ꝛ cuȝ hoc sit cā effectiua oium.
De⁹ est cā oiuȝ quātū ad vtrāqȝ cāsitatē.
De⁹ nihil ex̄ se efficit necio s; tñ ꝯtingent.
Deus est cā finalis oium creaturarum.
Finis duplex: finis quo. ꝛ finis cui⁹ grā.
Deus est cā oium effectiua. sunt etiam plura de causis.
An alicui⁹ rei possint esse plures cause.
Eiusdē rei pñt eē plures per se cause alterius gñis ꝛ totales.
Eiusdē effect⁹ pñt esse plures cause per se eiusdem gñis totales.
Eiusdeȝ effect⁹ pñt esse plures cāe eiusdē ordinis ꝛ gñis si sint partiales.
Impossē est eiusdē effcā⁹ eē pl'es causas eiusdē ordinis ꝛ eiusdē gñis totales.
An cā in actu sit finalis cum suo effectu.
Uide ibi dīus de eē in actu ꝛ eē in po^a.
¶ Questio quarta scḋi libri.
V Trū de⁹ hēat certā ꝛ ifallibilē notitiā cuiuscūqȝ obti futuri ꝯtingētis ꝛ hȝ. 4. arti. ¶ Primus arti.
Utrū in futuro ꝯtingēti sit aliq̄ ps determinata anteꝙ̄ ponatur in esse.
Quilibet effect⁹ ꝯtingens anteꝙ̄ ponat in esse determinatus est determinatione de in esse.
Nullus effect⁹ ꝯtingēs determinat⁹ est determinatione de possi.
Predicte determinatiōes sunt distincte ꝛ subordinate ḃm ꝑus ꝛ posterius.
Iste determinationes sunt sī nō ꝯtradictione separabiles.
Q̄ō distinguunt cā ꝯtingens ꝛ necīa.
Indetermiatio de possi stat ꝑse cū ꝯtingentia. ¶ Scḋs arti.
Utrū i reb⁹ aliqs effect⁹ eueniat ꝯtigēter.
In eoꝝ nā non ois effect⁹ euenit necio.
Nō est in rebus ꝯtingentia per se.
Ponēdo primā cām necio agere ad ex̄ nō pōt saluari in rebus ꝯtingentia.
In rebus est aliquis effectus fortuitus vel casualis.
Respice de causis. ¶ 3ᵘˢ arti.
Utrū notitia dei sit ifallibilis ꝛ certa respectu cuiuslibet obti ꝯtingentis.
Effect⁹ ꝯtingēs puta nūllis stāte isluentia gñali pōt determinate cognosci per cās ꝯtingētes ab intellectu finito.
Nullus act⁹ voluntatis futurus pōt determinate cognosci ab aliquo intellectu finito nisi suspicatiue.
Intellꝰ diuinus intelligit oia alia a se.
Per vnicū actū intelligendi intelligit se ꝛ alia a se. Q̄ō itelligit ptes i ꝯtinuo. ꝛ pūcta in linea. ꝛ vnitates in nūo.
Eq̄litas ꝛ ieq̄litas solū ꝯgruūt q̄ntitati finite. Signa vl'ia non pñt adaptari q̄ntitati ifinite. ¶ 4ᵃ arti.
An notitia ifallibilis iponat necītatē rebus ꝑcognitis ꝛ ꝑscitis: q̄re alibi. q; hic nihil dicit s; ꝓmittat se dicturum.
¶ Tertius liber q̄stio ꝑma.
V Trum mot⁹ sit aliq̄ entitas realis distīcta eēntialiter a termino ad quē. ꝛ hȝ tres arti.
¶ Primus articulus.
Utrū q̄ditas ꝛ diffinitio mot⁹ sit eē actu in potentia vt sic.
Predicta diffinitio est per additamēta.
Mobile añ motū est in duplici potētia.
Actus duplex est.
In omni motu est duplex respectus.
Mot⁹ est act⁹ ipfect⁹ s'bm pficiēs in ordine ad aliō. Mot⁹ formalr sumpt⁹ distinguit realr ꝛ eēntialr a termino ad quē. Mot⁹ nihil aliō est ꝙ̄ successiua gñatio ptis post ptē. Motus nō est flux⁹ for^e. ¶ 2ᵘˢ arti. Utrū mot⁹ sit in gñe. ꝛ i q̄ gñe. Mot⁹ ē formalr i gñe p accōis. Mot⁹ vt dicit accessum ad ter^m ad quē est de gñe termini ad queȝ vadit. ¶ Tertius articulus.
Utrȝ entitas mot⁹ sit realis vl' ab aia solū
Entitas ꝛ vnitas cuiusȝ ꝯtinui in h̄ ꝯsistit ꝙ oēs eius ptes copulant ad aliqd indiuisibile. Oē ꝯtinuū ꝑmanēs requirit oēs ptes esse simul actu.
Cōtinuū successiuū regrit oēs partes in actu successiue nō simultaneo.
Existia successiuoꝝ denoiat ab indiuisibili actuali existia. Mot⁹ ḃm rōnem suā formalē ꝛ s; ei⁹ ꝯtinua tñ ē ꝑter aiaȝ.
Mot⁹ ḃm esse discretū est solum ab aia.
Motus scḋm eē discretū ꝛ ꝯtinuatiuuȝ est ab aia ꝛ preter animam.
¶ Scḋa q̄stio tertij libri.
V Trū actio sit i agēte formalr ꝛ hȝ tres articulos ꝑn^{tes}. ¶ Prim⁹ arti.
Utruȝ actio sit aliq̄ for^a absoluta vel respectiua simplr. Secundū mentem Scoti actio ē forma respectiua ꝛ respectum extrinsecum dicens.
Sex ꝑdicamēta dicūr re⁹ extrinsec⁹ aduenientes. Uide ibi de entitate. 6. ꝑn^{ta}.
Scḋm aliā opinionē actio est forma absoluta simplr. Uide illam opinionē.
¶ Scḋs articulus.
An actio fundat i motu. Actio vl' fundat i suo ꝓꝑo fundamēto. s. i po^a actiua agētis vel i passiua patiētis. An actio sit distincta a motu. Actio est distīcta realr a motu. ¶ 3ᵘˢ arti. An actio sit sbtiue in agēte. Actio actu est i passo sbtiue. Actio que est de gñe actionis est formaliter existens in agente.
¶ Tertia q̄stio tertij libri.
V Trū effect⁹ actualr ifinit⁹ sit possibilis a deo ꝓduci vel si ei⁹ positio includit ꝯdictionē ex terminis ꝛ hȝ tres articulos. ¶ Prim⁹ arti. Infinitū entitate cō est de⁹ dicit simplr essentiā.

diuinũ ⁊c. Infinitũ d̄ quo loqˀ pħs ↄſiſtit formalr̄ in ſucceſſione. Infini tũ ſm pħm hꝫ.5.ↄditiões.reſpice dilige̅ ter. ¶Scd̄s arti. Uteꝫ iſinitũ actua le icludat repugnãtiã ex terminis.
Nulla multitudo vel nũs pōt eẽ actua liter infinitꝰ. Nulla multitudo pōt eſſe actualiter infinita.
Deus nõ pōt facere aliq̄ꝫ formã iſinitã ſm pfectioné. ¶Tertius arti.
An iſinitũ poſſit excedi vel ſit dare maiꝰ infinito. Infinitas in diuerſis vel iſi nitas alteriꝰ rõnis nõ eſt ipoſſis excedi. imo ẽt in vno gñe excedit a finito alte rius gñis. Infinitũ ipoſſe eſt excedi ab alio eiuſdem rõnis.
Quarta q̄ſtio tertij libri.
v Trũ iſinitũ ſm ꝙ iſinitũ poſſit ab intellectu humano cognoſci.
Infinitũ capit duplr̄. Infinitũ q̄tũ ad rõneꝫ iſinitatis ſiue actuale ſiue po tentiale eſt cognoſcibile.
Infinitũ q̄tũ ad illud qd̄ ſubeſt infinita ti realr̄ vel q̄tum ad rem ſbſtam infini tati nõ intelligit aut cognoſcitur.
Infinitũ vt induit modũ finiti tñ poten tialis q̄ꝫ actualis cognoſcitur a nobis.
Infinitũ vt iduit modũ iſiniti poſitiue impoſſe itelligat a nobis niſi in q̄tũ eſt infinitũ poſitiue ſubiduit modũ finiti.
Infinitũ vt induit modũ iſiniti negati ue itelligit a nobis per abnegationem finiti ſibi oppoſiti p carẽtiã terminoꝝ.
¶Prima q̄ſtio quarti libri.
v Trũ locus ſit aliq̄ entitas abſoluta eſſentialiter idẽ cum ſupficie.
¶Primus articulus.
Ubi duplex eſt.
Motus localis capitur dupliciter.
Utrũ locus hẽat aliquã entitateꝫ ⁊ que ſit illa.hic ſoluꝫ recitat opinionem.
¶Secundus articulus.
Quid ſit locus. Locꝰ mathe^ce ſumptꝰ nõ ẽ aliud q̄ꝫ ſupficies ↄcaua corpis ãbi entis locatũ vt pſcidẽs ab iſtãtia ⁊ atti gente ſup rẽ locatũ. Locꝰ nãlis eſt vt includẽs pdictã iſluentiã ⁊ actiuitatẽ.
Locꝰ hꝫ.8.ↄditiões. Locꝰ eſt diſtinctꝰ eẽntialr̄ a ſupficie. Locus ex q̄ nõ eſt aliq̄ ſupficies ſequit ꝙ eſt aliq̄ entitas actualis i ſupficie fundata. ¶3ꝰ arti.
Utrũ locus moueat vel poſſit moueri.
Locꝰ eſt mobilis mobilitate corpis ⁊ de ſtructiõis. Locꝰ eſt imobilis p ſe ⁊ p accñs imobilitate oppoſita motui lo cali Scd̄a q̄ſtio quarti libri.
v Trũ vltia ſpa ſit p ſe in loco.⁊ hꝫ.2. arti. ¶Pꝰ arꝰ. Põit tres mo dos dicẽdi ad queſitum. ¶2ꝰ arꝰ.
Põit opi.ppriã.⁊ ibi dẽaꝫ iter pħos ⁊ theologos. Uide ẽt ibi de vbi ⁊ vlti ma ſpa q̄lr̄ moueat. ¶3ꝰ qõ q̄rti li.
v Trũ p aliq̄ꝫ po^am ideꝫ corpus nũo poſſit ſil̄ locari in diuerſis locis.⁊ hꝫ duos articulos. ¶Primꝰ arti.
Ponit opi.ponẽtiũ oppoſitũ dicens ꝙ impoſſe eſt per aliq̄ꝫ po^am ꝙ idẽ corpus numero ⁊c. ¶Scd̄s articulus.

Cõtra opinioné di.ꝙ nõ repugnat diui ne potentie facere ⁊c.
Queciq̄ꝫ ſunt pora eẽntialr̄ ipo vbi vni formiter inſunt corpori q̄uis habeat diuerſa vbi.
Sicͭ paſſũ exñs in vno loco recipet vnaꝫ formã a duobꝰ agẽtibꝰ ſibi approxima tis ſic ipm patiet in duobꝰ locis exñs.
Sicͭ corpꝰ in vno loco exñs ſe hẽt i rõne actiui ad diuerſa ſibi approximata in iſto loco ſic ipm vt exñs in duobꝰ locis ſe hẽt ad eadẽ vt approximata in illis duobꝰ locis. ¶4ª q̄ſtio q̄rti libri.
v Trũ poſſit dari vacuũ in nã.⁊ hꝫ.3. arti. ¶Primꝰ articulus.
Scd̄ꝫ nãm nõ pōt dari aliqd̄ tale ſpaciũ ab oi corpore ſeparatũ ſm nãm poſſe reci pere aliquod tale corpus.
Stãte vltima ſpera deꝰ poſſet oia corpa itermedia. ¶Scd̄s articulus.
Utrũ in vacuo poſſit eſſe motus.
Sequendo viam philoſophi ceſſaret in vacuo omnis motus.
Sequendo viã oppoſitã in vacuo eſſet motus. Rñdet ad argumẽta.
Angelꝰ nõ ꝑt moueri ſeq̄ndo viã pħi.qꝛ oẽ qd̄ mouet ẽ q̄tũ. ¶5ª qõ.4.libri.
v Trũ tp̄s ſit aliq̄ entitas pter aiam exñs.⁊ hꝫ.3.arti. Primꝰ arti.
Quid eſt tp̄s. Tp̄s ↄſideratͬ duplr̄.
Quantitas eſt duplex.
Tp̄s ẽ q̄titas ↄtinua ſucceſſiua hñs ptes que ſunt pteritũ ⁊ futurum ad iſtãs intrinſece copulata. ¶Scd̄s arti.
Si tp̄s ſit pter animam.
Tp̄s hꝫ eẽ formalr̄ ⁊ q̄tum ad eius en titatem extra animam.
Alr̄ hñt eẽ pmanẽtia ⁊ alr̄ ſucceſſiua.lꝫ inſtans nõ ſit tp̄s nec ps tpis.p exñtiã tñ iſtantis actualem dꝛ tp̄s eẽ in actu.
¶Tertius articulus.
Utrũ oium rerũ tpaliũ ſit vnũ tp̄s.
Uel an repugnet rationi formali tẽpus multiplicari.
Oium tpalium eſt vniformiter tp̄s qd̄ eſt mẽſura oium motuum.
Tp̄s pticulare vel ſpãle plurificatur.
An tp̄s ſit p ſe q̄titas ↄtinua. Tp̄s ẽ p ſe q̄titas. Tp̄s eſt p ſe q̄titas ↄtinua.
Impugnat opi.aur.ponẽtis aliq̄s ↄclu ſiones. An tp̄s diſtiguat realr̄ a mo tu. Tp̄s eſt in motu primi mobilis ſubiectiue diſtinctũ realiter a motibꝰ inferioribus quos menſurat.
Pars tpis prior diſtinguit a parte mo tus poſterioris.
Cõparãdo totũ tp̄s ad totũ motũ primi mobilis tp̄s pmũ nõ diſtinguit realr̄ a motu in quo eſt ſubiectiue.
Silr̄ tp̄s ſpãle nõ diſtinguitur realiter a motu in quo eſt.
Tp̄s diſtinguitur realiter a motu.
An tp̄s ſit paſſio vel ſequela motus.
Ponit opioné gerar.odo.⁊ iprobat eã.
Tp̄s non fuit ab eterno.
Tp̄s eſt ſequela motus.
¶Sexta qõ quarti libri.
v Trũ pns ſm ſbam maneat vnũ ⁊

idẽ in toto tp̄e.⁊ hꝫ.3.articulos.
Ponit opinioné petri aureoli.
Ipm nũc eſt illd̄ ſm ſbam in toto tp̄e ⁊ ſolũ dĩne penes aliud ⁊ aliud ex ſe tñ. 2ª ꝓpõ ſecundum rationem.
Ipſum nũc ſequitur illud qd̄ fert ſicut tp̄s ſequitur motum.
Ipm nũc i actu idẽ diſcõtinuat tp̄s.nũc in poª ↄtinuat ipm. Scd̄s arti.
Improbat ſupradictam opinionem.
¶Tertius articulus.
Mouet dubia. ¶Primũ dubiũ.
Quare ſic appellat iſtãs. ¶2^m dubiũ.
Utruꝫ de rõne iſtãtis ſit indiuiſibilitas.
Inſtanti repugnat realr̄ diuiſibilitas.
Impoſſe eſt in eodẽ iſtãti realr̄ alteritatẽ prioritatis ⁊ poſterioritatis.
In iſtanti pōt aſſignari pioritas ⁊ poſte rioritas ſm rõné in eodẽ iſtanti tpis.
Inſtãs nõ ẽ diuiſibile i plã ſigna realia.
In eodem inſtanti pñt aſſignari plura ſigna rationis.
Alteritas pioritatis ⁊ poſterioritatis ſm rõnẽ nõ ponit ↄdcõria vẽificari d̄ eodẽ.
An in iſtis ſignis nãe ſit aliq̄ ſucceſſio.
Simultas ⁊ ſucceſſio nõ cõpetit in indi uiſibilibus menſure.
An inſtans ſit ſba vel accidens.
Proprie loquẽdo inſtãs nec eſt ſubſtan tia nec accidens.
An inſtans ſit intrinſecum tempori vel idem eſſentialiter.
An iſtãs ſit pars tpis.vel vtrũ ois pars tpis ſit pterita vel futura.
Pñs nullo mõ eſt ps tpis indiuiſibile. vel ipm nũc vel ipm iſtans cõtinuans partem preteritam cum futura
Futurum ſumitur dupliciter.
Inter pterita ⁊ futura q̄dã ſunt ppinquo ra ipi nunc.q̄daꝫ remotiora.lꝫ oia ſint preterita vel futura.
Aliter accipit preſens a grãmaticis ali ter a pħycis.
Quelibet ps tpis eſt fcã vel fienda.ipm tñ nõ dꝛ pñs niſi per actualem ↄtinua tioné vnius partis cum alia.
¶Septima queſtio quarti libri.
v Truꝫ nũs ſit aliqua entitas realis abſolute diſtincta eẽntialr̄ a rebus numeratis.⁊ hꝫ.3.articulos.
Primus articulus.
An nũs ſit ens abſolutũ diſtinctũ a re bus numeratis.
Nũs eſt reſo. Nũs ẽ entitas abſoluta.
¶Scd̄s articulus.
An circũſcripto omni actu intellectus numerus habeat eſſe.
Omne numerabile eſt cõmune his in quibus numeratur.
Numerus cãtur ex diuiſione continui.
Numerus non hꝫ formalr̄ anima circũ ſcripta vel eius actu.
Numerus hꝫ eẽ effectus ab anima.
¶Tertius articulus.
Qualis eſt vnitas que eſt pn^m numeri.
A qua vnitate dꝛ nũs formalr̄ vnus.
Numerus eſt formalr̄ vnꝰ ab eiꝰ ꝓpria forma ⁊ ab eius ꝓpria entitate.

Unitas est formaliter unus a formali unitate que est eius essentia sicut passio fbm.
Unitas nō est ps nūi sit aliud fbm nūi.
Qualitas est unitas fenarij nūi. z utruz sex sit zc.
Quadruplex est unitas.
Que est forma nūi fenarij specifica.
C Octaua qstio quarti libri.
v Utrū tps sit mesura cuiuslz durātio
Ulr a doctorib⁹ exponunt mēsure
Quintuplex ponunt gen⁹ mēsuraz zc.
Per qūcūqz mensuraz accipit mensura de mensuratis.
Mēsurare nihil aliud est q̄ aliqd fz qntitatē min⁹notā p aliqz magis notā zc.
Mēsura nihil aliud est q̄ ipsiūs de qntitate rei determinata certificatio.
Mensura ipostat triplicem aspectum.
Mēsura est duplex. qdam est ex nō rei. quedam ex nobis.
Triplex est genus mēsure gnālis fm triplicem modū mensurandi.
Ex hoc hr quid est mensura.
Cōditiones mensure sunt sex.
Irresolubilitas idiuisibilitas zc. dicunt ratio mensure.
Differentium z indifferentium eadem est mensura.
Quod est cōe rōne pdicationis non hz rationem mensure.
Mensuratū nō dependet a mensura.
Solū in essentialr ordinatis inuenit rō mensure z mensurati.
In illis que sunt eiusdē rōnis penit⁹ nō pōt eē rō mensure z mensurati.
In indiuiduis pprie nō est ratio mēsure z mensurati.
In solis spēbus vel gnībus sumptis vt sunt spēs vel genus est ppriez c.
Impfectius nō est mēsura pfectioris.
Priuatiōes z negatiōes mēsurant per habitus z affirmationes.
Conditiones predicte pfectionis sunt et reperiuntur zc.
Idest pfectius mensura in quo pfectius reperiunt dicte conditiones.
Nihil hz rōnem mensure nisi quod hz rationem spēi specialissime.
Mēsura fm gen⁹ logicuz est iperfectior q̄ mensura fm genus metaphy.
Eternitas pprie nō hz rōnem mensure respectu dei.
Impole est q mensura possit accipi respectu suippius.
Unum in cōparatione ad numeruz hz duplicem rationem.
Nulla entitas pmanens pōt mensurari aliqua mensura formaliter.
Tps nō est mēsura alicui⁹pmanētis per se z formaliter successiua.
Euū est mensura cuiuslibet pmanentis vt permanens est.
Qua mēsura mēsurant opatōes angeli.
Opatio imanēs angeli mensurat euo.
C Prima qō qnti libri.
v Trū rō pmi termini ac⁹ trāseuntis per se p cōpetat ipsi forme. z hz. 4. arti. C Prim⁹ arti.

Ponit oplo Arl. z cōme. C 1⁹ arti.
Improbat opi. pdicta z ponit opi. vā.
Forma ppe z per se gnāt gnatiōe pp aliā a gnatiōe cōpositi. C 3⁹ arti.
Ponit declaratio qōnis. C 4⁹ arti.
An diia idiuidualis q̄ idiuiduuz est ab alio distinctū nūalr sit per se terminus vel principiū actus trāseuntis.
Et totū cstitutū ex nā z diia idiuidualis sit pn⁹ alterius gnatiōis. tn nec nā nec diia idiuidualis est totale pn⁹ seu termi nus gnatiōis vel actiōis. fz tn utrūqz cōcurrit diuersimode. C 2⁹ qō qnti lib.
v Trū pductio forme fbalis nāliter genite mensuretur.
Utrū gnatio fiat in istanti vel in aliqua mensura indiuisibili. z hz. 3. articulos.
Primus articulus.
An fba hēat in sui entitate gradus fm quos ipsa suscipiat magis z minus.
Suba capit dupli. Suba infra eius spēm hz latitudinē graduū fz quas suscipit zc. Scdo articulus.
An elementa sint in mixto formalr zc.
Elementa nō sunt in mixto virtualr.
Elemēta nō manēt i mixto tm fm fisitudinē seu puenientiā ipsoz cū mixto.
Elemēta nō manēt imixto aliquo actu formali pfecto nec remisso.
Elemēta nō manēt in mixto tm̄ fz eorū qualitates. vide ibi plura de elemētis.
Tertius articulus.
Motus accipit dupliciter.
Gradus potest accipi dupliciter.
Successio inuenit in gnationibus fbaz.
In gbusdā tota for⁹ acqrit sil⁹ in istāti.
Quedā sunt for⁹ que pribilr acqrunt.
C Tertia qstio qnti libri
v Trum in qūitate forme accntalis sit dare gradus fm quos ipsa possit suscipere magis z min⁹ z fm quos possit terminare motum.
Primus articulus.
Declaratur titulus qōnis.
Gradus idem est q̄ gressus.
Gradus arguit qntitatem.
Gradus necio sunt ponēdi in ipsa for⁹.
Quot sunt isti gradus.
Uide sex conditiones ibi positas.
Secundus articulus.
Unde est cū q aliqua talis forma suscipit magis z minus.
Maioritas z minoritas extensiua fbei vel forme velvtriusqz nō est causa suscipiendi magis z minus.
Appropinquatio z remotio a suo pūo nō est cā suscipiendi magis z minus.
Accessus z recessus ad ipositionez nois nō est cā suscipiendi zc.
Forma accntalis non suscipit magis z minus fm dispōnem in fbeo.
Radicatio forme in mā non est causa suscipiendi zc.
Subz for⁹ fbalis nō est cā suscipiēdi zc.
Precise cā suscipiēdi magis z minus est latitudo graduū zc. Terti⁹ arti.
An tales gradus sint in eē forme fm q forma per [illegible] augetur.

Forma que itēdit suscipit itēsionē quantum ad esse z essentiam.
Forma specifica suscipit magis z min⁹ i suis idiuiduis fm q nō sepata ab eis.
Querit quales sint isti gradus.
Diuersitas hoz graduū nō diuersificat speciem. qz sunt passiones eiusdem forme specifice.
Forma specifica est indiuisibilis quātuz ad gradū specificū. diuisibilis vo quātum ad gradū perfectionalem.
In quolibet nūato est alr z alr gradus.
Nō formalis nāe in illo gradu reparata non acqritur de nouo.
In quo sunt isti gradus.
Respice z videbis. 4⁹ arti.
Si itensione forme gradus pcedens corrumpit in aduentu sequentis.
In motu itenso gradus pcistēs nō corrumpit in aduentu sequentis.
Motus est duplex.
Termini motus sunt duplices.
In augmēto qntitatis gr[illegible] pcistēs non corrumpitur.
Uide de motu z termino motus.
An gradus possint vniri ad cōstitutionem alicuius tertij.
Nō videt possibile q ex aligb⁹ resultet augmentum nisi sint vnita.
Si illi grad⁹ sint eiusdē vl alteri⁹ rōnis.
Uide ibi diuersas opiniones.
An forma itensa z remissa sit eadē nūo.
Uide diuersas opiniones.
Qua potētate isti gradus dicunt potentiales z illi actuales.
Hi gradus nō dicunt in potentia precisionis z sepationis. z isti per oppositum in actu precisionis.
Qn calidū agit in frigidū ibi imissuz p calidū in frigidū qno pōt pseruari.
Uide ibi pulchrā rationem.
C Quarta qstio qnti libri.
v Trum ad qntitatem sit motus.
Augmentatio est duplex.
Per quē modū fit augmentatio.
Diuerse sunt opiniones.
Quantitas potest sumi dupliciter.
In qntitate est contrarietas.
Ad qntitatē simplr z per se nō est mot⁹.
Ad qntitate per se est motus.
C Quinta qstio qnti libri.
v Trū rela sit per se termin⁹ motus.
Primus articulus.
Ponit qōdam preambulum.
Dfia est iter actiōez z mutatiōez z motū.
Res cuiuslibz pdicamēti est p se termin⁹ actionis distincte ab actiōe alteri⁹ pdicamenti aliqua tn actione.
Nulla res est p se termin⁹ mutatiōis nisi tm̄ fba: quantitas: qualitas: z vbi.
C Sexta qstio qnti libri.
v Trū vbi sit p se termin⁹ mot⁹ local.
Ponunt quedā preambula.
Ois mot⁹ est a pūo in contrarium z ad vbi est motus
Quid est itelligendum per vbi.
Terminus motus localis est duplex.
Ipm vbi formalr sumptū acqrit i istāti.

